SVENSK-FINSK
ORDBOK.

UTARBETAD AF

ARVI JÄNNES.

BORGÅ
Werner Söderström.

RUOTSALAIS-SUOMALAINEN
SANAKIRJA.

TOIMITTI

ARVI JÄNNES.

PORVOSSA
Werner Söderström.

Näköispainos Werner Söderströmin kustantamasta,
Hämeenlinnassa Hämeen Sanomain Osakeyhtiön kirjapainossa
vuonna 1887 painetusta sanakirjasta.

Toinen painos

ISBN 951-0-22111-2

WSOY - Kirjapainoyksikkö
Porvoo 1997

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna ordbok utgavs 1887 och i tryckt faksimil 1997, utan tillägg. Projekt Runeberg digitaliserade den senare i

oktober 2012.

ESIPUHE.

Tämä teos on oikeastaan aiottu olemaan suomalaisille kouluille riittävänä ruotsalaisena sanalistana ja ruotsalaissuomalaisena sanakirjana, mutta samalla myös suuremman yleisön käytettävänä taskusanakirjana. Oikeinkirjoituksen ohjeena on ollut prof. Freudenthal'in „Svensk Rättskrifningslära" (3:s painos), kuitenkin niin, että on otettu myös vanhempia, nykyään vielä tavallisempia muotoja ja niistä viitattu uusiin, joten sanakirjaa saattaa käyttää myöskin semmoista kirjallisuutta luettaessa, joka oikeinkirjoituksen suhteen noudattaa Ruotsin Akademian sanalistaa.

Mitä sanavaroihin tulee, niin on tähän tietysti otettu tarpeelliset *lainasanat* ja *nimet,* joita yleensä ei ole Akademian sanalistassa. Toiselta puolen on jätetty pois: 1) vanhentuneita, harvinaisia, nuorisolle sopimattomia ja murteellisia vartalosanoja johdannaisineen; 2) yhdistettyjä sanoja, joiden liiton-osat eivät ole monimerkityksisiä sanoja eivätkä ole yhdistyessään muuttuneet muotonsa eikä merkityksensä puolesta, ja 3) seuraavanlaisia johdannaisia

a) Substantiiveja, jotka ovat johtuneet päätteillä:

-an; esim. **vacklan,** en, —, Merkkien selitystä katso alempaa. horjuminen;

-ande, -ende; esim. **kommande, -t,** —, tuleminen; **gående, -t,** —, meneminen;

-ans; esim. **arrogans, -en, (-er),** röyhkeys;

-ant, -ent; esim. **abonnent, -en, -er,** tilaaja;

-are; esim. **seglare, -n, =,** purjehtija;

-ation; esim. **gratulation, -en, -er,** onnittelu;

-ende ks. **-ande;**

-ent ks. **-ant;**

-eri; esim. **drömmeri, -et, -er,** uneksiminen;

-erska; esim. **baderska, -n, -or,** kylvettäjä;YI

-het; esim. dumhet, -en, -er, tyhmyys; -ing k s. -ning;

-inna; esim. tjänarinna, -n, -or, naispalvelija; -itet; esim. abnormitet, -en, -er, säännöttömyys; -mång (-ment); esim. abonnemang, -et, = 1. -er, tilaus; -ning, -ing, esim. undervisning, -en, (-ar), neuvominen, opetus; förbättring, -en, -ar, parannus;

b) adjektiiveja, päätteellä -ig; esim. kådig pihkainen;

c) verbejä, päätteellä -era; esim. ackordera 1 sopia, sointua; sitä paitsi on passiiviset -s-päätteiset muodot useimmiten jätetty mainitsematta, vaikka niitä vastaa erityiset refleksiivipäätteellä johdetut verbit; esim. bedåras hur-mautua;

d) adverbeja, päätteellä -t ja -en; esim. långsamt hitaasti; saligen autuaasti.

Sanaluokkia ei ole katsottu tarpeelliseksi ilmoittaa. Substantiivien sukua ynnä niiden ja muiden sanojen taivutusta ilmoitettaessa on noudatettu Akademian sanalistaa, ja vieraiden sanojen suhteen T)alin'in sanakirjaa. Maskuliineja ja feminiinejä ei ole erotettu, vaan ne on yhteisesti ilmoitettu loppu-artikkelilla -en tai -n, neutrit taas loppuartikkelilla -et tai -t; esim. son, -en; flicka, -n; bo, -et; dike, -t; jos sanaa ei käytetä määrätyssä muodossa, niin on suku ilmoitettu epämääräisellä artikkelilla en, ett, joka on pantu sulkeisiin, jos substantiivia ei käytetä sen kanssa; esim. början, en; akt (en). — Suvun jälkeen on ilmoitettu substantiivin monikko päätteellään, jos sillä on pääte, ja yhtäläisyydenmerkillä =, jos se on samal-lainen kuin yksikkö; monikon olemattomuus on merkitty viivalla—; esim. hök, -en, -ar; dufva, -n, -or; slott, -et, adel, -n, —.

Adjektiivien taivutusta ei ole yleensä ilmoitettu, paitsi poikkeustiloissa; esim. määräämätön neutri näin: hvit, n, -tt; määräämättömän neutrin olemattomuus on esim. näin merkitty: lat, määr:tön n. —. Muuten viiva — adjektiivin jäljessä ilmoittaa, että sillä ei ole komparatsioonia; esim. adlig, —; ja jos kom-paratsiooni on vähän käytetty, on viiva pantu sulkeisiin; esim. afhängig (—). Jos adjektiivien määrättyä muotoa ja komparatiivia ynnä superlatiivia ei saada suorastaan perusmuotoon liittä-maila tavallisia päätteitä -e, -a ja -are, -äst, niin 011 käytetty seuraavanlaista merkitsemistapaa: afundsam, -mme jne., joka tietää, että kaikkien noiden päätteiden edessä on kaksinkertainen mm.

Verbien taivutus on ilmoitettu päätteillä, jollei verbi kuulu ensimmäiseen konjugatsiooniin, jolloin lyhyyden vuoksi on vain pantu ykkönen 1 verbin jälkeen; esim. brinna, -er, brann, brunno, -e, -it, -en, brinn!, mutta kalla 1, eikä kalla, -ar, -ade, -at, -ad; jos yhdistetty verbi kuuluu muuhun kuin ensimmäiseen konjugatsiooniin ja taipuu samoin kuin perusverbi, niin 011 ainoastaan viitattu tähän; esim. afbedja (ks. b.) merkitsee: afbedja (katso bedja verbin taivutusta). Epä-yhdistyk-set on siten merkitty, että 011 pantu tavausmerkki prefiksin ja perusverbin väliin; esim. ut-taga 1 lähteä marssimaan, ilmoittaa käytettävän sekä uttåga että tåga ut; jos taas tosiyhdistyksellä on toinen merkitys kuin epä-yhdistyksellä, niin tämä on ilmoitettu esim. seuraavasti: „af-lägga (ks. 1.) panna 1. jättää pois; afh, suorittaa", jolloin afh tietää, että merkityksessä suorittaa käytetään ainoastaan aflägga eikä lägga af.

Sulkumerkkeihin on pantu semmoiset taivutusmuodot, joita harvoin käytetään; esim. (as 1. ase, -n) asar; grin, -et, (=); loj (neiitr. -t); bispringa, -er, (-sprang), -sprungit.

Sanojen merkityksen ilmoittamisessa on tavotettu suurinta lyhyyttä mutta samalla tarkkuutta; alussa noudatettiin tässä suhteessa Hahnssonin sanakirjaa niin kauas kuin se ulottuu, muuten on yleensä seurattu Ahlman-Forsrnan'in sanakirjaa, kuitenkin aina pitämällä Dalin'in selityksiä silmällä; ja yleensä on merkitysten samoin kuin sanavarojenkin suhteen annettu niin vähän sijaa kuin mahdollista meidän maassa käytetyille murteellisuuksille, koska toimittajan mielestä Ruotsalaisilla yksin on sananvalta asioissa, jotka koskevat ruotsin kirjakieltä.

Toimi ttaj a VIII

Lyhennysten selitys.

a. adjektiivi ablat. ablatiivi adess. adessiivi adj. adjektiivi adv. adverbi

ain., ainoast. ainoastaan akk. akkusatiivi alle. alkuaan allat. allatiivi art. artikkeli

attr. attribuuttina käytettävä dat. datiivi, -ssa ed. edellistä elät. elatiivi

enimm. enimmiten, käytetään

enimmiten esim. esimerkiksi ess. essiivi

gen. genetiivi, -ä, -ssä harv. harvoin käytetään Hm. ilman imp. imperatiivi impers. impersonale impf. imperfekti, -ssä ind. indikatiivi, -n inf. infinitiivi jne. ja niin edespäin ks. katso ksa kanssa komp, komparatiivi konj. konjimktiivi, -n huv. kuvallisesti käyt. käytetään 1. eli

lyh. lyhennettynä m. muoto

mon. monikko, -a, -ikon, -ssa (joka kuuluu:)

muin. muinoinen maar. m. määrätty muoto, käytetään ainoastaan määrätyssä muodossa määrMn määräämätön määrciämätt. määräämättömän n. neutri. -n, -ssa neut) neutfissa, -in otJc.. oikeast. oikeastaan öbl. oblukvi part. partisipi, -ssa part. pr. partisipin preteriti pass. passiivi, -n posit. positiivi, -ssa pr. preesens

pred. predikaattina käytettävä

prees. preesens

prep. prepositsiooni

raam. raamatunkielessä

run., runokiel. runokielessä

s. substantiivi

san. sanasta

subj:na subjektina

subst, substantiivi

sup. supiini; superlatiivi

superi, superlatiivi, -ssa (joka

kuuluu:) t. tahi

taip.ion taipumaton

tav., tavall. tavallisesti

trans., transit. transitiivinen7-ista,

-isena transl. translatiivi v. verbum vanh. vanhentunut vert. vertaa yks. yksikkö

>XJ><Oo-------- A.

abborre, -en, -ar, ahven abborrgräs, -et, ahvenruoho, vita

abbot, -en, -ar, apotti, päämunkki abc t. abcd, ett, =, aakkoset abdikera 1 luopua hallituksesta t. virasta abnorm säännötön; aistiviallinen abonnera 1 tilata, tingata abrakadabra,ett, —, sekasotku absentera 1 olla poissa absolut itsearvoinen, suhteeton,

ehdoton, rajaton; varsinainen abstrakt ajatuksellinen, aatos-

peräinen acc... ks. aks ... ack ah, voi, oi

ackompanjera 1 myötäillä, säestää

ackord, -et, =, sopimus; urakka;

soinnos ackurat tarkka

adamsäpple, -t, -n, kurkunsolmu addera 1 laskea yhteen adel,-n,—, aateli, aatelisto; jalous adelig ks. adlig adelskap, -et,—, aatelisuus; -listo adelsstånd, -et, —, aatelissääty aderton kahdeksantoista adjektiv adjektiivinen; a., -et,

= ja -er, laatusana adjunkt, -en, -er, apupappi; apu-

opettaja adjö jää hyvästi, jääkää h. adla 1 aateloida; jalostuttaa adlig, —, aatelinen, aatelis-admittera 1 laskea, 1. ripille

adoptera 1 ottaa ottolapseksensa adress, -en, -er, osote, adressi adressat, -en, -er, kirjeensaaja adressera 1 osottaa, varustaa osotteella; panna meneväksi; omistaa jkulle; a. sig, kääntyä (jkun puoleen) Adriatiska hafvet Adrian

meri adverb, -et, =, adverbi advocera 1 ajaa asiaa; koukutella advokat, -en, -er, asian-ajaja af, -lta, -ta, -sta; fö 11 a f h ä s t e n, putosi hevosen selästä; han dog af svält, af ålderdom, kuoli nälkään, vanhuuttaan; gjord af fadren, isän tekemä; jag dödas af fienden, vihollinen surmaa minun; af 2 alnars längd, kahden kyynärän pituinen; af sällsynt skönhet, erin-omaisen kaunis; ägare af gården, talon omistaja; rädd af sig, arka luonnoltaan; (myös yhdistyksissä) pois, irti, erilleen; poikki; af och till, af och an, edestakaisin

afart, -en, -er, sivu-, muute-,

toisintolaji afbedja (ks. b.) pyytää anteeksi af betalning, -en, -ar, osa- 1.

vähennysmaksu afbidan, en, odotus; under a. af 1. på ngt, jtkin odottaessa

afbild, -en, -er, kuva, mukaus afbilda 1 kuvata, kuvailla

1a f b

2

af-blåsa (ks. b.) puhaltaa pois t. poikki; tuulesta taittua; ha 11 e n blåste af, tuuli vei hatun päästä; tav. afbl. (en landtdag) julistaa päättyneeksi af-brinna (ks. b.) palaa pois; lauveta

afbrott, -et, =, keskeytyminen; este; loma; muutos; utan a., taukoamatta af-bryta, (ks. b.) katkaista, taittaa; af br. keskeyttää, tauvot-taa; afbruten, katkonainen afbräck,-et 1. -en,—, haitta,vaurio af-bränna (ks. b.) polttaa pois t. poroksi; sytyttää, laukaista afböja (ks.b.) syrjäyttää, estellä afbön, -en, —, anteeksi-anomus afbörda 1 ja a. sig purkaa (pääl-

tänsä), suorittaa, sovittaa afdagataga (ks. t.) surmata,panna päiviltä; ks. dag af-damma 1 tomuttaa pois, t.

puhtaaksi afdanka 1 panna viralta afdelning, -en, -ar, jaotus; osasto, jakso, osakunta afdrag, -et, =, vähennys; efter

a. af, pois luettua af-draga (ks. d.) vetää 1. ottaa pois; lukea pois, vähentää; a. hud, nylkeä af-duka 1 raivata, korjata (pöytä) af dåna 1 taintua, pyörtyä afdöd, —, kuollut affall, -et, =, lähteminen; luopuminen; karikkeet, perkeet; kaltevuus

af-falla (ks. f.) pudota pois, karista, lähteä; laihtua, surkastua; laskea tuulen alle; aff. (från sin tro) luopua affatta 1 sommitella, laatia; kartoittaa affektera 1 teeskennellä affisch, -en, -er, ilmoituslehti af-fyra 1 laukaista affällig, —, luopunut

affälling, -en, -ar, luopio; uskon-heitturi

affär, -en, -er, asia, toimi; kaup-patoimi, kauppa; seikka, tapaus; ottelu; häärinä affärd, -en, -er, lähtö, ero affärda 1 lähettää, panna menemään; suorittaa affärskarl, -en, -ar, toimimies;

asioitsija affärsman, -nnen, -män, ks. ed. afföda, -n, —, sikiöt afföra (ks. f.) viedä pois; poistaa; poistaa laskuista; ulostaa afgift, -en, -er, maksu, määrä-maksu

afgjord tietty, taattu, varma;

täydellinen; ks. afgöra afgrund, -en, -er, pohjaton syvyys, kuilu; perikato; horna afgud, -en, -ar, epäjumala afguda 1 pitää epäjumalana afguderi, -et, —, epäjumalan-pal-velus

afgudisk, —, epäjumalinen afgå (ks. g.) lähteä, erota afgång, -en, —, lähtö, eroaminen; vähennys; menekki afgöra (ks. g.) ratkaista, päättää afhandla 1 keskustella; esitellä afhjälpa (ks. h.) auttaa, korjata, poistaa

afhysa (ks. h.) häätää tilalta;

panna autioksi af hålla (ks. h.) pidättää, häätää;

a—en, suosittu, rakastettu afhämta 1 noutaa afhända, -nder, -nde, -ndt, -nd, ottaa pois, riistää; a. sig ngt, luovuttaa jtkin afhängig (—) vallan-alainen af-hölja (ks. h.) paljastaa af-höra (ks. h.) kuunnella; kuulustella; a—s, kuulua af-kasta 1 heittää maahan, heittää 1. luoda pois 1. päältänsä; a f k., tuottaaa f b

afkastning, -en, -ar, poisheitto;

tuotto; sato af-klippa (ks. k.) leikata 1. keritä pois t. poikki; keskeyttää af-kläda (ks. k.) riisua päältä;

afkl., riistää, ottaa pois afkok, -et, —, keite, keitos afkomling, -en, -ar, jälkeinen; sikiö

afkomma, -n, —, sikiöt, jälkeiset af-korta 1 lyhentää, vähentää afkunna 1 julistaa, kuuluttaa af-kvista 1 karsia, oksia af-kyla (ks. k.) jäähdyttää; laimentaa

afla 1 siittää; sikiöitä; hankkia

(tavaraa) aflagra sig 1 kerrostua af-lassa 1 purkaa (kuorma) af-lasta 1 päästää kuormasta; purkaa lasti; a fi. lähettää laivassa

aflat, -en t. -et, —, ane af-leda (ks. 1.) johdattaa pois t.

syrjään, syrjäyttää; poistaa aflefva, tav. mon. -or, jäännökset aflelse, -n, —, sikiämys aflida(ks. 1.) kuolla; a—en, vainaja

aflifva 1 tappaa, panna hengeltä aflopp, -et, =, juoksu, lasku (veden)

af loppsdike, -t, -n, lasku-oja, viemäri

af-lossa 1 irroittaa; laukaista af lång, —, soikea, pitkulainen aflåta (ks. 1.) antaa pois, myödä ;

antaa, lähettää (kirjoitus) af-lägga (ks. 1.) panna 1. jättää pois; panna säästöön; a fi., suorittaa; tehdä; a. besök, käydä terveisillä afläggare, -n, =, istukas, aaluva aflägse, a—t kaukana aflägsen, -set, -sne jne., etäinen,

kaukainen, syrjäinen aflägsna 1 edentää, poistaa; vie-

rottaa; a. sig, etääntyä, lähteä pois, eritä aflöfva 1 riipiä lehdettömäksi aflöna 1 palkata aflöning, -en, -ar, palkkaus, palkka

aflöpa (ks. 1.) päättyä, käydä af-lösa (ks. 1.) päästää auki t. irti; päästää (vahtivuorosta), tulla jkun sijaan; a fi. päästää synnistä

| afmatta 1 hervata, lamauttaa af-måla 1 maalaamalla kuvata;

a f m., kuvailla afmätt määräkäs afmönstring, -en, -ar, päästö-

katselmus afnämare, -n, =, ostaja afpassa 1 sovittaa afplana 1 tasoittaa; sovittaa af-planka 1 jakaa, erottaa väliseinällä afplatta 1 latistaa afprofva 1 koettaa kelvolliseksi afprässa 1 pusertaa pois;a. ngn en bekännelse, pakottaa jku tunnustamaan afrad, -en, —, tuote ver o af-reda, (ks. r.) suurustaa afresa (ks. r.) lähteä matkaan afresa, -n, —, matkaan-lähtö; vid a., lähteissä; efter a., lähdettyä af-rifva. (ks. r.) repiä pois; riipiä; jauhaa; hieroa afrikan, -en, -er, Afrikkalainen afrikansk afrikkalainen; a—

ska, -n, -or, afrikatar af-rita 1 piirustamalla kuvata afrunda 1 pyöristää; laatia luontevaksi; a—d, pyöreä; luonteva afråda (ks. r.) neuvollaan estellä, neuvoa luopumaan, kieltää, evätä afräkning, -en, -ar, poislukemi-

nen; vähennys; tili afrätta 1 mestata, teloittaa af saknad, -en (-er), kaipaus; vahinko ; puutea f s 4

afsalu : till a. kaupaksi afsats, -en, -er, askelma; pengerrys : afse (ks. s.) tarkoittaa; ottaa :

lukuun, katsoa afseende, -t, -n, tarkoitus; var-teen-ottaminen; suhde; hafva a. p å, tarkoittaa; göra a. på, : pitää lukua, välittää; i, med a. derpå, siihen katsoen, sen puolesta, sen suhteen, sitä varten afsides syrjässä, -ään; erillään,

-lleen; — syrjäinen afsigkommen, -et, -komne, -a, —, rappiolle joutunut; typertynyt

afsikt, -en, -er, aikomus, aie; utan a., suotta; med a., ta-halla (-ni, -si jne.); i a. att hämnas, kostaaksensa afsiktlig, (—), tahallinen af-sitta (ks. s.) astua hevosen selästä; suorittaa vankeudella afskaffa 1 hävittää, kumota, lakkauttaa, poistaa afsked, -et, =, virkaero; jäähyväiset

afskeda 1 laskea t. erottaa virasta; panna menemään af-skicka 1 lähettää afskild erinäinen, erillinen af-skjuta (ks. skj.) laukaista;

ampua pois t. poikki afskranka 1 erottaa väliseinällä afskrap, -et, —, kaappeet, ruup-

pu; hylky afskrift, -en, -er, kopio, jäljennös af-skrifva (ks. s.) kopioida, jäljentää; poistaa tilikirjoista, kirjoittaa kuitiksi afskräcka, -er, -äkte, -t, -t, pelottaa pois, kammottaa afskräde, -t, -n, perkeet, ruup-

pu; totkut af-skudda 1 pudistaa pois; poistaa päältänsä afskum, -mmet, —, vaahto, kuore; hylkiöt, roistoväki

a f s

afsky (ks. sk.) inhota, kammota afsky, -n, —, inho, kammo afskyvärd inhottava, ilkeä af-skära (ks. sk.) leikata pois t. poikki; käydä jnkin poikki, jakaa, erottaa, katkaista, ehkäistä.

afslag, -et, =, epäys, kielto; hin-nan-alennus; u pp- o ch a., nosto- ja laskuhuuto afsluta (ks. s.) päättää, lopettaa; sopia af-slå (ks. s.) lyödä t. kaataa t. paiskata pois, lyödä poikki; alentaa (hinta); afslå, torjua; evätä, hylätä afslöja 1 paljastaa afsmak, -en, —, inho, vastenmielisyys

af-snäsa (ks. s.) tiuskaista luotansa

afsomna 1 nukkua; kuolla afspegla 1 kuvastaa afspisa 1 ruokkia; suorittaa luotansa, suittaa af-stadna 1. -stanna 1 pysähtyä,

tauvota, keskeytyä afsteg, -et, =, poikkeemus; hai-raus

af-sticka (ks. s.) kuvata pistä-millä; viitoittaa; erota jyrkästi af-stiga (ks. s.) astua alas t.

syrjään; ottaa maja afstyra (ks. s.) estää, poistaa; pidättää afstyrka (ks. s.) ks. afråda afstå (ks. s.); pass. part. stådd, n. -stådt, luovuttaa; a. från, luopua; heittää, lakata afstånd, -et, välimatka, väli;

på a., matkan päässä, m. päästä afstänga (ks. s.) aidata t. sulkea erilleen; erottaa, estää af-svalna 1 jäähtyä, viilistyä afsvedja 1 polttaa kaskeksi, kasketa

afsvuren, -ret, -rne, jne; a. fiende, verivihollinena f s 5

afsvärja (ks. s.) valalla hylätä,

luopua; heittää afsäga (ks. s.) julistaa; a. sig

ngt, kieltäytyä, luopua afsägelse, -n, -r, kieltäyminen,

luopumus af-sätta (ks. s.) panna erilleen, p. talteen; a f s. panna viralta; myydä; a. sig, sakkautua, laskeutua

afsättlig, (—), virkaeron-alainen afsättning, -en, ero virasta; menekki

afsöndra 1 erottaa, lohkaista; lefvern a—r gallan, maksa synnyttää sapen af-taga (ks. t.) ottaa pois, riisua; lyhentää; panna poikki; kuvata; vähetä, heikontua aftal, -et, =, välipuhe aftala 1, part. pret. myös aftalt, tehdä välipuhe, suostua keskenään

af-teckna 1 piirustamalla kuvata;

kuvaella af-tjäna 1 työllä maksaa afton, -en, -tnar, ilta, ehtoo; aatto; i a., tänä iltana; i a—s, eilen illalla aftonkvist: på a—en, iltapuhteella, iltapäivällä aftonsång, -en, -er, iltakirkko,

ehtoosaarna aftonvard, -en, -er, iltainen, ehtoollinen af-troppa 1 lähteä marssimaan aftruga 1 kiristää aftryck, -et, =, painoskuva, jäljennös; kuvauma af-trycka (ks. t.) painaa poikki;

painaa mukaan; laukaista afträda (ks. t.)astua ulos; erota;

luovuttaa afträde, -t, (-n), lähtö; luovunta; makki

afträdelse, -n, -r, luovutus aftvinga (ks. t.) kiristää, pakottaa

a f s

aftvå (ks. t.) pestä pois, p. puhtaaksi; sovittaa af-tvätta 1 pestä pois; a f t., poistaa

aftåg, -et, =, lähtö af-tåga 1 kulkea pois aftäcka (ks. t.) ottaa peitteestä,

paljastaa aftärd kuihtunut, laihtunut afund, -en, —, kateus afunda ja afundas 1 kadehtia afundsam, -mme jne., kateellinen afundsjuk ks. ed. afundsjuka, -n, —, kateus afundsmän, -nnen, -män, kadehtija, pahansuopa afundsvärd kadehdittava; erinomainen afvakta 1 varrota, odottaa afvaktan, en, —, odotus; i, under a. af, på ngt, jtkin odotellessa

afvel, -n, —, sikiö, siitto, laji; tuote

afvelsgård, -en, -ar, karjatalo af ver ka ks. af värka afveta : a—t, tietänyt (jstkin) afvignurinpuolinen; nurja; takaperoinen afviga, enimm. mciär. m. a—n,

(vaatteen) nurjapuoli af-vika (ks. v.) poiketa syrjään;

afv.j poiketa, paeta afvikelse, -n, -r, poikkeemus;

poikkeus afvikning, -en, -ar, syrjään poikkeaminen af-visa 1 käskeä pois, poistaa

luotaan; afv., hylätä, evätä afvisare, -n, =, väistökivi, töyk-

käri (kadunkulmissa) afvita, taip:ton, heikkomielinen, houru

afvittra 1 osittaa, erottaa; mureta pois, rapautua afvog nurjamielinen afväg, -en, -ar, syrjätie; harhatie af-väga(ks.v.) punnita (erikseen)6

alf

afvända (ks. v.) kääntää pois;

torjua; poistaa; luovuttaa, af-vänj a (ks. v.) totuttaa pois,

vierottaa, luovuttaa afväpna 1 riisua aseettomaksi afvärja (ks. v.) torjua pois;

estää, poistaa afvärka 1 hakata (metsää) afväxla 1 vuorotella, vaihetella afyttra 1' myödä aga 1 kurittaa

aga, -n, —, kuritus, kuri; vitsaus agent, -en, -er, asiamies; agentti agentur, -en, -er, asioimisto agera 1 näytellä; olla olevinansa agg, -et, —, pisto; vanha viha,

kaihelma agga 1 pistää, kalvaa agn, -et, =, syötti, täky agn, -en, -ar, kauna, ruumen ah ah, ohhoh, kah aha ahaa, vai niin aj ai, voih

ajurnera 1 lykätä 1. keskeyttää

toistaiseksi akademi, -en, -er, akatemia; yliopisto

akademiker, -n, =, akatemikko akc ... ks. aks... Akkas Akaa

aksent, -en, -er, korko; korko-

merkki aksentuerad korollinen aksept, -en, -er, hyväksymys aksessit, ett, varapalkinto akt, -en, -er, toimitus; näytös:

asiakirja-vihko akt, (en), taip:ton\ gifva, hafva a. på, panna huomioonsa; pitää vaari; taga i a., ottaa vaari, muistaa, taga sig i a., pitää varansa, varoa; i den a. och mening, siinä tarkoituksessa akt, (en), taip:ton; förklara

i a., julistaa valtiokiroukseen akta 1 varoa, pitää huolta ; varjella; pitää arvossa, pitää lu-

| kua; a. r i n g a, pitää halpana; a. för godt, katsoa hyväksi; a. på, ottaa vaari, tarkata; kaita; a. sig, olla varallansa, varoa

akter, -n, -trår, peräpuoli, perä; a. o m, perän takana t. takaa; a. ut, perän puolella, -lie; aktre, perempi, akters t, perimmäinen akterstäf, -fven, -ar, peräkäyrä aktgifvande, -t, vaarin-otto, tarkkaaminen aktie, -n, -r, osake -aktig,

yhdistyksissä, -mainen aktion, -en, -er, esittelys; syyte

virkavirheestä aktionär, -en, -er, osakas aktiv, aktiivinen; toimiva, palveluksessa oleva, vakinainen; a—a och passiva, varat ja velat; a., -et, = ja -er, aktiivi aktning, -en, —, arvon-anto, kunnioitus

aktningsbjudande arvoisa, kun-

nian-arvoinen aktningsvärd kunnioitettava, arvon-ansaitseva aktris, -en, -er, näyttelijätär aktsam, -mme jne, huolellinen,

varovainen; tarkka aktstycke, -t, -n, asiakirja; todistuskappale aktör, -en, -er, näyttelijä akut äkkiluontoinen, lyhyt-aikainen

akvarell, -en, -er, vesimaalaus

ai, -en, -ar, leppä

alarm, -et, —, hälytys; jyräkkä,

tohu; hätä alarmera 1 hälyttää; hätäyttää Alavo Alavus Alexander Aleksanteri aldrig en (et, ei jne.) koskaan; om a. så många, jos kuinkakin monta: o m a. d e n, vaikkapa ei sekään alf, -fven, —, jankko, maaperäalf

alf, -fen, -er, keijukainen alfabet, -et, aakkoset, kirjaimisto

alfågel, -n, -glar, alli alg, -en, -er, levä alkov, -en, -er, alkovi, vuode-komero

ali, alt, määr. m. puuttuu; mon. alle, -a., allés, -as, kaikki, koko; alt möjligt, jos jotakin; alt slags, kaikellainen; alt annat, mitä vielä; för ali del, kaikella muotoa; i alla fall, joka tapauksessa, ainakin; alla dagar, joka päivä; i allo, kaikin puolin; med allo, kokonaan; alt i allom, kaikki kaikessa allahanda, allehanda, taip:ton

a. ja s., kaikellainen allaredan jo

allasamman, a—s ks. allesamman

alldaglig jokapäiväinen alldeles aivan, peräti, vällan; a. ingen, ei yksikään; a.icke, en (et, ei jne.) ollenkaan alldenstund koska, syystä että allé, -n, -er, lehtokuja allehanda ks. allahanda aliena yksin

allenast ainoastaan; jahka vain allenastyrelse, -n, —, yks ivalta allernådigst kaikkein armollisin allesamman, a—s kaikin, kaikki allestädes jokapaikassa, kaikkialla

allfader, (en), —, kaikkein isä.

taatto taivahinen allgod, —, äärettömän hyvä allhelgonadag, -en, -ar, pyhäin

miesten päivä allians, -en, -er, liitto allihop, a—a, mon., taip:ton; alltihop, a—a neutr. yks., kaikki, k. tyynni alliteration, -en, -er, alkusointu

allmakt, -en, —-, kaikkivaltiai-

suus; kaikkivalta allmoge, -n, —, yhteinen kansa, rahvas

allmän, -nne jne, yleinen, yhteinen; julkinen; det a—a., yhteiskunta; yleisö allmänhet, -en, (-er), yleisö; i a.,

yleiseen; ylimalkain allmännelig ylityinen, yhteinen allmänning, -en,-ar, yhteismaa allo, allom ks. ali allra kaikkein

alis ollenkaan, lainkaan; ingenting a., a. intet, ei yhtään mitään

allsidig, —, kaikinpuolinen; kaikkiin kykenevä allsköns (alk. alls-köns, kaiken sukupuolen, k. lajin) kaikkinainen; i a. tys thet, hemlig h e t aivan salavihkaa allsmäktig, -våldig kaikkivaltias, kaikkivoipa alit ks. ali ja alt alltid aina, alati, iäti, alin-omaa; för a., ainaiseksi, iäksi; nog är det sant a., kyllähän se on totta

allting, joskus gen. a—s, kaikki

asiat, kaikki alludera 1; a. på, tarkoitella,

viittaella alluvialjord, -en, —, lietemaa allvar, -et, —, tosi, todenteko, tositoimi, tositarkoitus; vakavuus, totisuus; på a., todella; på fullt a., täyttä totta allvarlig totinen: vakainen allvarsam, -mme jne, vakaa, yksitotinen; todenperäinen; ankara

allvarsamligen, -mmeligen toden takaa, ankarasti allvarsamt vakaasti, totisesti,

toden takaa; ankarasti allvetande kaikkitietäväali

8

a n b

allvetenhet, -en, —, kaikkitietä-

väisyys allvis kaikkiviisas allvishet, -en, —, ääretön viisaus alm, -en, -ar, jalava almanack, -en 1. almanacka,

-n, -or, almanakka almosa, -n, -or, almu, köyhän-apu aln, -en, -ar, kyynärä alnsticka, -n, -or, kyynärämitta,

kyynärapuu alp, -en, -er, alppi, tunturi alster, -tret, =, kasvu, tuote alstra 1 tuottaa, kasvattaa, kasvaa, siittää, synnyttää alt, -en, -ar, altti alt yhä; hamasta, -aan, aina; aivan; kyllä, -pa, -pä, toki; a. efter som, a. som, sitämyötenkuin; a. efter litet, ehtimiseen; a. fort, a. jämt, alin-omaa, a. för, liian, kovin; a. nog, no niin aitan, -en, -er, parvi altar, -et, 1. altare, -t, — ja

-ren, alttari altartjänst, -en, -er, alttari-menot

alterera 1 hämmästyttää alternativ vaihtopuolinen; a., -et, = ja -er, vaihtoehto, vas-taehto alternera 1 vuorotella altihop, -a, ks. allihop altsamman, a—s kaikki tyynni altså siten, siis allin, -en, —, aluna amatör, -en, -er, harrastaja amazon,-en,-er, amasooni, sota-nainen

ambassad, -en, -er, lähetys-kunta

ambassadör, -en, -er, lähettiläs ambition,-en, —, kunnianhimo,

kunniantunto ambulatorisk, kiertävä, kierto-amendement, -et, = ja -er, lisä-ehdotus, muutos-e.

amerikan,-en,-er, Amerikkalainen

amerikansk, amerikkalainen; a— a, -n,-or, amerikkalaisnainen amfibie, -n, -r, sammakkoeläin amiral, -en, -er, amiraali amma, -n, -or, imettäjä amma 1 imettää ammunition, -en, ampuvarat amnesti, -en, —, armon-anto amortera 1 kuolettaa (laina) ampel, -ple jne., aimollinen; komea

amper, -pre jne., katkera, kirpeä; tuikea, tuima amputera 1 leikata pois amsaga, -n, -or, ämmän juttu amt, -et, —, lääni *

amulett, -en, -er, taikakalu an; af och a, edestakaisin; gripa sig a. med, gripa a., ryhtyä; gå a., käydä päinsä; lägga a., tähdätä; slå a., tehota; lägga a. på, tarkoittaa, koettaa ana 1 aavistaa; jag anar 1.

det a. mig anakronism, -en, -er, ajanlas-

kun-hairaus, ajanhairaus analog yhdenmukainen anamma 1 ottaa, saada, nauttia (Herran ehtoollista); fan a., piru vieköön anammelse, -n, —, ottaminen anbefalla (ks. b.); a. ngn ngt, panna tehtäväksi, määrätä; a. åt, i (ngns ynnest), jättää, sulkea anbelanga 1 koskea, tulla; hvad

mig a—r, mitä minuun tulee anblick, -en, —, silmäys; näkö: katsanto; vid a—en häraf, tätä nähdessä anboren, -ret, rne, -a, —, syntyperäinen anbringa (ks. b.) laittaa, sovittaa9

anfc

ànbrott (-et), —; vid dagens

a., päivän sarastaessa anbud, -et, =, tarjous; kosinta anciennetet, -en, —, ansioedut and, -en, änder, sorsa and, -en, —, heinänkorjuu, elonleikkuu ; heinäaika, elon-aika anda, -n, —, henki, elo; innostus; olotapa, luonne, mieliala; hengitettävä ilma; uppgifva a—n, heittää henkensä; i a—nom, haltioissa; draga, hämta a—n, hengittää, hengähtää andakt, -en, —, hartaus andas 1 hengittää; huokua ande, -n, —, henki, sielu; myös mon. -ar, henkilö; ruumiiton olento, haamu, haltia, aave; hengitettävä ilma andedrag, -et, =, henkäys andedräkt, -en, —, hengitys, henki

andefattig aatteeton, neroton andel, -en, -ar, osa; osallisuus andelig ks. andlig andemening, -en, (-ar), sisällinen ajatus, tarkoitus anderik henkevä Anders Antti

andesyn, -en, -er, aave, sälänäkö andetag, -et, =, henkäys andfådd, -fådt, hengästynyt andlig henkinen; hengellinen andlös, hengetön; neroton; hengästynyt ; hengenhiiskaukseton andraga (ks. d.) esittää, lausua andre, -a, toinen; ks. annan Andreae: S:t A. An trea andrum, -mmet, —, hengenvuo-

ro; hoiva andryg sukuylpeä andtruten, -tet, -tne, -a, hengästynyt

andtäppa, -n,—, hengen-ahdistus andäktig harras, jumalinen anekdot, -en, -er, tarina, juttu anfall, -et, =, hyökkäys, ryntäys; kohtaus, puuska

anfalla (ks.f.) hyökätä, rynnätä;

hätyyttää; (äkkiä) kohdata anfordran, en, —, vaatimus; kehotus

anfäkta 1 ahdistaa, kiusata; riivata; a. sig, reuhtoilla; vannomalla vakuuttaa anföra (ks. f.) johtaa; esittää;

mainita anförarskap, -et, —, johto anförtro (ks. t.) uskoa anförvandt, -en, -er, sukulainen, omainen angelägen, -get, -gne jne., tärkeä; kärkäs angelägenhet, -en, -er, asia angenäm mieluinen angifva (ks. g.) ilmoittaa, antaa ilmi

angrepp, -et, =, hyökkäys; loukkaus

angripa (ks. g.) hyökätä, karata kimppuun, hätyyttää; syövyttää; lamata; kosea angränsande rajalla oleva, lähinen

angå (ks. g.) koskea, tulla; a—ende denna s a k (mitä tähän asiaan tulee) tästä asiasta anhang, -et, —, puoluskunta, lahko

anhålla (ks. Ix.) pidättää; anoa anhängare, -n, =, puolenpitäjä,

seuralainen, harrastaja anhängig-göra (ks. g.) panna juttuun

anhörig, en, -e, -a, omainen animal, a—isk, eläimellinen aning, -en, -ar, aavistus, haimi anis, -en, —, anikset anjovis ks. ansjovis anka, -n, -or, ankka ankar 1. -re, -ret, = t. -ren, ankkuri; ligga för a., olla ankkurissa; gå till a—s,'laskea a—riin ankare joskus ankar, -ren joskus -ret, =, ankkuri; lekkeri

ankbonde, -n, -bönder, koiras-

ankka anklaga 1 syyttää anklagelse, -n, -r, syytös; känne anklang, -en, —, helähys; suosio anknyta (ks. k.) liittää an-komma (ks. k.); det a—e r på 1. det kommer an på, on jkun vallassa 1. asiana, jnkin nojassa, riippuu jstkin; kysytään; a n k., saapua ankommen, -et, -komne, -a., —, myrtynyt, pahentunut; hutikassa oleva ankomst, -en, —, tulo; vid

hans a., hänen tullessansa ankra 1 laskea ankkuriin anlag, -et, taipumus, viettymys anledning, -en, -ar, aihe, syy;

i 1. med a. af, johdosta, takia anlete, -t, -n, kasvot anletsdrag, -et, enimm. mon. —,

kasvojen juonteet anlita 1 anoa, pyytää; turvata

jhkin, käyttää anlopp, -et, vauhti,"rynnäkkö anlupen ks. anlöpa anlägga (ks. 1.) perustaa, rakentaa, asettaa, laittaa;

pukea päällensä, ruveta pitämään; viritellä; suunnitella; alt är an-lagdt på flärd, kaikkrtarkoittaa turhia anläggning, -en, -ar, laitos;

luonnos anlända (ks. 1.) saapua anlöpa, -per, -pte (harv. -lopp, tavallisemmin mon. -lupo), -löpt ja -lupit, -lupen, him-mistyä; poiketa (satamaan) anmoda 1 pyytää anmäla, -er, -te, -t, -t, ilmoittaa anmärka (ks. m.) huomata; huomauttaa; muistuttaa; moittia anmärkning, -en, -ar, havainto;

muistutus; moite anmärkningsvärd huomattava; erin-omainen

annalkande lähenevä; a., -t, —,

läheneminen, tulo annan, -at, gen. annans, määr. m. ja mon. andre, -a, andres, -as, muu, toinen; tid efter annan, tuon tuostakin annars muutoin; muulloin annex, -et, = ja -er, apu-1. palk-

kapitäjä annons, -en, -er, ilmoitus annorledes, -lunda toisin, muulla tavoin; a. beskaffad, toisel-lainen annorstädes muualla anomal epäsääntöinen anonym nimetön anor, -na, sukuperä anordna 1 järjestää; asettaa;

laittaa; määrätä anpart, -en, -er, osa; osallisuus an-ropa 1 huutaa (jkulle, jkuta);

anr., rukoilla an-rycka (ks. r.) lähetä, tehdä tuloa

anrätta 1 valmistaa, laittaa anrättning, -en, -ar, laitos, ruokalaji

ans, -en, —, hoito, ruokko ansa 1 hoitaa, ruokota, vaalia ansats, -en,-er, vauhti; taipumus anse (ks. s.) arvella, pitää ansedd, -sedt, arvokas; väl, illa a., hyvä-, huonomaineinen anseende, -t, katsominen; arvo;

i a. tili, tähden; suhteen ansenlig näkyisä, melkoinen ansikte, -t, -n, kasvot, naama ansjovis, -en, (-ar), ansjovis anskaffa 1 hankkia, laittaa anskri, -et, = t. -n, kiljahdus anskrifven: väl, illa a. hyvissä,

huonoissa kirjoissa oleva anslag, -et, =, ilmoitus; hanke, juoni; rahamäärä; painallustapa ansluta, -er, -slöt, -slutit: a. sig liittyä

an-slå (ks. s.) painaltaa (sävel); tehota; ans., ripustaa tiedoksi;ans

ilmoittaa; määrätä; tehota jku-hun, miellyttää anslående tehokas, miellyttävä anspann, -et, =, valjaissa oleva

juhtamäärä anspela 1; a. på, tarkoitella,

viittailla anspråk, -et, =, vaatimus, v—uksen valta; göra a. på, vaatia; hon gör a. på skönhet, hän on kaunis olevinansa; taga i a., käyttää hyväkseen, koetella

anspråksfull vaatelias, pöyhkeä anspråkslös vaatimaton anstalt, -en, -er, hanke, valmistus ;toimi;laitos ;foga, träffa a. om, toimittaa anstieka, -stuckit, sytyttää; tarttua, saastuttaa; pilata anstifta 1 panna alkuun anstiftan, en, —, toimi;] på

ngn s a., jkun toimesta anstrykning, -en, —, vivahdus anstränga, -er, -de, -t, -d, ponnistaa; vaivata; a. sig, rasittaa itseänsä, ponnistella ansträngande rasittavainen ansträngning, -en, -ar, jännitys, ponnistus, vaiva anstå (ks. s.) sopia, kelvata;

jäädä (toistaiseksi) anstånd, -et, =, odotus-aika, viivytys ; h a f v a a., pysyä sillänsä anställa (ks. s.) panna toimeen, toimittaa, pitää, tehdä; määrätä, ottaa (virkaan); a. betraktelser, mietiskellä; va-r a a n s t ä 1 d, olla virassa, palveli a anställning, -en, -ar, toimi, virka, palvelus, paikka anständig siivo; siveä; säällinen anstöt, -en, -ar, kohtaus; loukkaus ; pahennus; t a g a a., loukkaantua

anstötlig loukkaava, sopimaton ansvar, -et, —, edesvastaus, vastuu; rankaistus; stå till a.,

vastata jstkin; ställa till a., vaatia vastaamaan; vid vites a., sakon uhalla ansvara 1 vastata, taata ansvarig, ansvarsskyldig vastuun- 1. tilin-alainen ansvarsfull vastuullinen, huo-

lettavainen an-sätta (ks. s.) ahdistaa, hätyyttää ; kiristää ansökan, en,—, hakemus, anomus antaga (ks. t.) ottaa vastaan, ottaa; hyväksyä; katsoa, pitää; otaksua; a. sig ngn, ngt; ottaa turviinsa, o. huolekseen; a. en glad min, ruveta 1. tulla iloisen näköiseksi antagande, -t, (-n), ottaminen;

suostumus; arvelu; ehto antagen, -get, -gne, -a, hyväksytty; totuttu antaglig otollinen; todennäköinen antagonist, -en, -er, vastustaja antal, -et, —,lukumäärä; joukko antasta 1 ahdistaa, hätyyttää antecedentia, taip:ton monentinen elämä, entisyys anteckna 1 kirjoittaa muistoon anteckning, -en, -ar, muistoon-pano

anteckningslista, -n, -or, nimilista

antik muinais-aikuinen, -muotoinen; a., -en,—, antiikki antikvitet, -en, -er, muinaiskalu antingen; a. — eller, joko — tahi

antipati, -en, - er, vastenmielisyys anträda (ks. t.) lähteä (retkelle); ruveta

anträde, -t, —, rupeaminen anträffa 1 tavata antvarda 1 jättää, uskoa (jkulle) antyda (ks. t.) viitata, vihjata;

osottaa; käskeä antåg, -et, —, ja antågande,

-t, —, tulo antända (ks, t.) sytyttääa n t

antändbar, -dlig syttyväinen anvisa 1 osottaa,määrätä; neuvoa använda (ks. v.) käyttää apa, -n, -or, apina apa 1; a. efter, apinoida apati, -en, haluttomuus apel, -n, aplar, omenapuu apelkastad täplikäs apelsin, -en, -er, appelsiini apostel, -n, -tlar, apostoli apostlahäst; med a—a rna, jalkapatikassa apotek, -et, =, apteekki, rohtola apparat, -en, -er, kone, laitos apparelj,-en, -er, kalusto, telineet appellera 1 vedota appetit, -en, —, ruokahalu; halu appetitlig maittava; miellyttävä applicera 1 panna (päälle), käyttää; sovittaa applåd, -en, -er, kätten taputus approximativ likimääräinen april, en, —, huhtikuu arab, -en, -er, Arapialainen arabisk arapialainen; a—a, -n -o r, arapialainen nainen; Hm. mon. arapiankieli arbesk, -en, -er, lehtikuvaus arbeta 1 tehdä työtä, työskennellä; ponnistella; valmistaa; muokata; a. på, valmistella, hankkia,puuhata; a. sig (fram, igenom), pyrkiä, tunkeutua; (in i) perehtyä; (tili) saavuttaa; a. sig trött, väsyttää itsensä työllä arbetare, -n, =, työntekijä, työmies

arbete, -t,-n, työ; teos; under

a., tekeillä arbeterska, -n, -or, työvaimo arbetsam, -mme jne., työteliäs, ahkera

arbetsför työhön kykenevä arbetsgifvare, -n, =, työnteet-täjä

arbetsklass, -en, —, työväenluokka

Archangel Vienan kaupunki areal, -en, -er, ala arf, -fvet, =, perimys, perintö arffiende, -n, -r, peri- 1. verivi-

vihollinen arf följd, -en, -er, vallanperimys arf-1. arfvegods, -et, =, perintötila, -kalut arf skifte, -t, -n, perinnönjako arfslott, -en, -er, perintöosa arfsynd, -en, -er, perimä-, perisynti

arftagare, -n, =, perillinen arfvedel, -en, -ar, perintöosa arfvinge,-n, -ar, perillinen, perijä arfvode, -t, -n, palkkio årg häijy; vihainen, vihoissaan oleva; kiukkuinen; kova, paha argbigga, -n, -or, kiukkupussi arglistig kavala, häijyn-ilkinen argsint kiukkuinen, pahasisuinen arier, -n, Arjalainen aristokrat, -en, -er, ylimys;

ylimys-ystävä aristokrati, -en, ylimysvalta; y.-kunta

aritmetik, -en, -er, luvunlasku,

laskento ark, -en, (-ar), arkki (Noan) ark, -et, =, arkki (paperia) arkaism, -en, -er, muinaismuoto arkebusera 1 ampumalla teloittaa

arkitekt, -en, -er, arkkitehti arkitektur, -en, -er, rakennustaide; rakennuslaatu arkiv, -et, =, arkisto arkivarie, -n, -r, arkistonhoitaja

arktisk pohjanperäinen arla varhain

arladagg, -en, —, aamukaste arm periköyhä; poloinen; parka arm, -en, -ar, käsivarsi, käsi; työvoima, tekijä; haara; under a—en, kainalossa, -oon; i mina a—ar, sylissäni,-iini; a. i a., käsikynässä; med öpp-arin

n a a—a r, avosylin; (kw.) h å 1-la ngn under a—arna, kannatella jkuta; kasta sig i a—arna på ngn, heittäytyä jkun helmoihin armband, -et, =, rannerengas armborst, -en ja -et, =, jousi armbåga sig 1 tunkeutua armbågas 1 tungeskella armbåge, -n, -ar, kyynärpää armé, -n, -er, armeija armera 1 varustaa aseilla armgrop, -en, -ar, kainalo armhål, -et, hihareikä armhåla, -n, -or, kainalo armled, -en, -er, kyynästaive armod, -et, —, köyhyys armstake, -n, -ar, haarakas kynt-

tiläjalka armveck, -et, kyynärkoukku arom, -en, -er, maushaju, arooma arrangera 1 järjestellä, toimittaa; sovittaa arrende, -t, -n, arenti, voura arrest, -en, -er, aresti, vankeus arrogant röyhkeä art, -en, -er, laji; laatu, luonto; tapa

arta sig 1 luontua, luonnistua,

sukeutua -artad -tapainen, -laatuinen artificiell keinotekoinen; a. blomma, tekokukka; a. äng, kylvön iitty artig kohtelias; sievä; kelpo artikel, -n, -klar, pääkappale;

kirjoitus; tavara; artikkeli artikulera 1 ääntää säntilleen;

a—dt ljud, ihmiskielen äänne artilleri, -et, -er, tykistö; tykki-väki

artillerist, -en, -er, tykkimies artist, -en, -er, taiteilija as, -et, =, raato (as 1. ase, -n) asar Aasat asfalt, -en,—, maapihka, asvaltti asiat, -en, -er, Aasialainen asiatisk aasialainen

ask, -en, -ar, rasia; saarnipuu aska, -n, —, tuhka; poro; lägga i a., polttaa poroksi; ur a—n i elden, ojasta allikkoon askgrå hiirenkarvainen askonsdag, -en, -ar, laskiais-

viikon keskiviikko askunge, -n, -ar, tuhkimus asp, -en, -ar, haapa ; sinkilä (lukossa); turppa, seipi aspirant, -en, -er, pyrkijä assiett, -en, -er, asetti assimilera 1 mukauttaa assistera 1 auttaa, olla apumiehenä

assooiera 1 yhdistää; a. sig,

ruveta liittoon assurera 1 vakuuttaa astronomi, -en, -er, tähtitiede asyl, -en, -er, turvapaikka, -koto ateist, -en, -er, jumalankieltäjä atelier, -en, -er, kuvapaja athenare, -n, Ateenalainen atlas, -en, -er, karttakirja; a.,

-et, atlaska atmosfär,-en, -er, ilmakehä, ilma atom, -en, -er, atomi; alku-osa; hiuke

att että, jotta; o att, oi jos, jospa; jag har intet att börja med, ei ole millä alkaisin attack, -en, -er, ryntäys, hyökkäys; puuska attentat, -et, = ja -er, ylläkkö;

murhan-yritys; solvaus attest, -en, -er, todistus attisk attikalainen; a—t salt,

hienon-terävä kokkapuhe attraktion, -en, -er, vetovoima attribut,-et==ja -er, ominaisuus;

tunnusmerkki, attribuutti audiens, -en, -er, puheisille-

pääsy; vastaan-otto auditorium, -iet, -ier, luentosali;

kuulijakunta auditör, -en, -er, sotatuomari augusti, en, —, elokuu auktion, -en, -er, huutokauppaa u k

auktor, -n, -er, alkaja; kirjoittaja

auktorisera 1; a—d öfversättning, tekijän vahvistama 1. hyväksymä käännös auktoritet, -en, -er, valta; virkakunta; viran-omainen; mahtiarvo; luotettavaisuus; todistusvoima; auktoriteetti auktoritetstro, -n, —,

luottamus-usko

auspicier, -na, enteet; johto

autentisk oikeanperäinen, varma autodafé, -n, -er, rovioiset autodidakt, -en, -er, itseksensä oppinut

autograf, -en, -er, omakätinen

kirjoitus autokrat, -en, -er, itsevaltias avancera 1 edetä; yletä aversion, -en, -er, inho ax, -et, =, tähkä; (avaimen) lehti axel, -n, axlar, akseli; olkapää axelbred harteva

B.

babbla 1 lopottaa babord, ett, —, vasen puoli (laivaa), alihanka back, -en, -ar, keulakansi; k.-

katto; ruoka-astia (laivassa) back takaperin; dräja b.,kääntää purjeet vastatuuleen backa 1 peräyttää (laiva), peräytyä backe, -n, -ar, mäki; ahde; falla i b—n, keikahtaa kumoon, kaatua maahan; på bar b., puilla paljailla

backhare, -n, -ar, ahojänis; pelkuri

backig mäkinen backstuguhjon, -et, =, mökkiläinen

båd, -et, kylpy, sauna; löyly bada 1 kylpeä; käydä uimassa; b. i. svett, olla hikilöylyssä; — kylvettää badd, -et, haude; helle badda 1 hautoa; paahtaa baddare, -n, —, aika jutkale; vei-kale

badstuga, lyh. badstu, bastu,

-n, -gor, sauna bagage, -t, -n, kapineet; roska-väki

bagarbod, -en, -ar, leipäpuoti bagare, -n, =, leipuri, leipoja bagarstuga, -n, -or, leivinhuone bagatell, -en, -er, tyhjänpäiväinen asia bageri, -et, -er, leipomalaitos bagge, -n, -ar, jäärä, pässi bajonett, -en, -er, pistin, painetti bak, -et, =, leipominen, leipomus bak, -en, -ar, peräpuoli, taka-p.; (veitsen) hamara; pinta (lauta)

bak takana, perässä; takapuolelle, perälle; bakre, taempana oleva; bakerst, takimmainen baka 1 leipoa

bakarf, -fvet, selkäperintö bakben, -et, =, takajalka bakbinda (ks. b.); b. ngn, sitoa

jkulta kädet selän taakse bakdantare,' -n, =, panettelija bakdel, -en, -ar, takapuoli bakefter jäljessä, -stä, jälkeen bakelse, -n, -r, leivos; b—r, hentuset

bakfram takaperin; nurin kurin bakför takana, taakse bakföre jälkeen; takana, takaa, taa a u k

auktor, -n, -er, alkaja; kirjoittaja

auktorisera 1; a—d öfversättning, tekijän vahvistama 1. hyväksymä käännös auktoritet, -en, -er, valta; virkakunta; viran-omainen; mahtiarvo; luotettavaisuus; todistusvoima; auktoriteetti auktoritetstro, -n, —, luottamus-usko

auspicier, -na, enteet; johto

autentisk oikeanperäinen, varma autodafé, -n, -er, rovioiset autodidakt, -en, -er, itseksensä oppinut

autograf, -en, -er, omakätinen

kirjoitus autokrat, -en, -er, itsevaltias avancera 1 edetä; yletä aversion, -en, -er, inho ax, -et, =, tähkä; (avaimen) lehti axel, -n, axlar, akseli; olkapää axelbred harteva

B.

babbla 1 lopottaa babord, ett, —, vasen puoli (laivaa), alihanka back, -en, -ar, keulakansi; k.-

katto; ruoka-astia (laivassa) back takaperin; dräja b.,kääntää purjeet vastatuuleen backa 1 peräyttää (laiva),

peräytyä backe, -n, -ar, mäki; ahde; falla i b—n, keikahtaa kumoon, kaatua maahan; på bar b., puilla paljailla

backhare, -n, -ar, ahojänis; pelkuri

backig mäkinen backstuguhjon, -et, =, mökkiläinen

båd, -et, kylpy, sauna; löyly bada 1 kylpeä; käydä uimassa; b. i. svett, olla hikilöylyssä; — kylvettää badd, -et, haude; helle badda 1 hautoa; paahtaa baddare, -n, —, aika jutkale; vei-kale

badstuga, lyh. badstu, bastu,

-n, -gor, sauna bagage, -t, -n, kapineet; roska-väki

bagarbod, -en, -ar, leipäpuoti bagare, -n, =, leipuri, leipoja bagarstuga, -n, -or, leivinhuone bagatell, -en, -er, tyhjänpäiväinen asia bageri, -et, -er, leipomalaitos bagge, -n, -ar, jäärä, pässi bajonett, -en, -er, pistin, painetti bak, -et, =, leipominen, leipomus bak, -en, -ar, peräpuoli, taka-p.; (veitsen) hamara; pinta (lauta)

bak takana, perässä; takapuolelle, perälle; bakre, taempana oleva; bakerst, takimmainen baka 1 leipoa

bakarf, -fvet, selkäperintö bakben, -et, =, takajalka bakbinda (ks. b.); b. ngn, sitoa

jkulta kädet selän taakse bakdantare,' -n, =, panettelija bakdel, -en, -ar, takapuoli bakefter jäljessä, -stä, jälkeen bakelse, -n, -r, leivos; b—r, hentuset

bakfram takaperin; nurin kurin bakför takana, taakse bakföre jälkeen; takana, takaa, taabak

15

bakgrund,-en, (-er), perä, peräala bakhåll, -et, =, väijymäpaikka;

väijysväki; i b., väijyksissä, -iin bakifrån takaa

bakkappa, -n, -or, kannantaus baklås, -et, —, umpilukko baklänges takaperin; selällään, -lleen

bakom takana, takaa, taa bakpå takapuolella, -lie bakrus, -et, —, pohmelo bakskjuts, -en, -er, paluukyyti bakslag, -et, =, pompahdus, amin a h du s bakslug kavala

bakstam, -mmen, -ar, peräkeula, perä

baktala 1 panetella, parjata baktill takapuolella, -lta, -lie bakugn, -en, -ar, leivin-uuni bakut takanapäin, takaisinpäin bakvatten, -ttnet, —, ämmän-

virta; i b., uppovedessä bakvärk, -et, =, leivokset bakvänd edestakainen; takaperoinen

bakåt takaisinpäin, taaksepäin bal, -en» -ar ja tav. -er, tanssi-

huvit; mon. -ar, pakka balans, -en, -er, vaa'an selkä; vipu; tasapaino; erotussumma; vailinki balja, -n, -or, tuppi; pönttö balk, -en, -ar, vaa'an selkä; palkki; kaari (la'issa) ballast ks. barlast ballong 1. balong, -en, -er, ilmalaiva, -pallo balsam; -en, -er, palsami; lievitys

bana, -n, -or, rata; ura bana 1 raivata

band, -et, =, side; nauha; vanne; vitsa (aidassa); kahle; lyhde; (kirjan) kannet, nide; pidäke; joukkio baiida 1 vannehtia

bandage, -et, — ja -er, kääre, side

bandhund, -en, -ar, kahlekoira bandit, -en, -er, rosvo bane, (en), —, surma bane (en); vara å b., olla tekeillä; bringa å b., saattaa alkuun (ks. bana) baneman, -nnen, -män, surmaaja banér, -et, =, lippu bangård, -en, -ar, asema bank, -en, -ar, hietamatalikko;

öfver en b., lamanansa bank, -en, -er, pankki bankett, -en, -er, juhlapidot bankfullmäktig (en), -e, pank-

ki-edusmies bankir, -en, -er, pankkiiri banko (ett), —, pankkiarvo; 10 riksdaler b., 10 pankko-riksiä; nog är det b., kyllä se on taattua bankodirektör, -en, -er, pankin-

tirehtööri bankonot, -en, -er, pankinseteli bankrutt, -en, -er, vararikko;

göra b., joutua v—oon bann, -et, =, panna, kirkonkirous banna 1 torua, nuhdella; b—s,

torata, riidellä bannlysa (ks. 1.) julistaa pannaan

bannlysningsbulla, -n, -or, pan-nakirja

bannor, -na, nuhteet; få b., saada toria bantler, -et, =, olkavyö bantåg, -et, =, juna bar paljas; alaston; pelkkä; b. mark, sula maa; under b. himmel, taivas-alla; er tapp a å b. gärning, tavata teoksilta

-bar verbivartaloiden jäljessä mahdollinen, kelpaava, -tava, -ttava; esim .drickbar, juotava bara vainr ainoastaan; jahkabar 16

barbaka; rida b., ratsastaa satulatta

barbar, -en, -er, raakalainen;

hirmulainen barberare, -n, =, parran-ajaja, parturi

bard, -en, -er, runoniekka bardalek, -en, -ar, sotakarkelo,

voittelo "!

bardisan, -en, -er, pertuska, risti-

keihäs barfota paljain jaloin barfotad avoj aikainen barlmfvad avopäinen bark, -en, -er, soima (alus) bark, -en, (-ar kuoripalat), puunkuori, kaarna; parkki barka 1 kolota; peitota; b. af,

pötkiä tiehensä barkbröd, -et, =, pettuleipä, pettu; silkko barlast, -en, -er, painolasti, poh-

japaino barm, -en, (-ar), povi; rinta barmhertig laupias, armelias barn, -et, —, lapsi barnabarn 1. barnbarn, -et, =,

lapsenlapsi barnaskap, -et, —, lapseus, lapsen oikeus barnaålder, -n, —, lapsuuden-ikä barndom, -en, —, lapsuus barnfödd; han är b. i Sverge,

hän on Ruotsista syntyisin barnhus, -et, =, orpola barnkär lapsia rakastava 1

barnmorska, -n, -or, kätilöin 1 barnro,-n, —, lastenhuvite; lapsi-rauha

barnsbörd, -en, (-er), synnytys barnslig lapsellinen,lapsimainen;

b. kärlek, lapsen rakkaus barnsäng, -en, -ar, lapsivuode;

lapsensänky]

barnsöl, -et, =, ristiäiset 1

barnträgård, -en, -ar, lapsitarha barnunge, -n, -ar, lapsinulikka barnålder ks. barnaålder

> b e à

barock eriskummainen barometer, -n, -trår, ilmapuntari baron, -en, -er, parooni barr, -et, =, neulonen, neulanen barrière, -n, -r, rajamuuri; salpa barrikad, -en, -er, katusulku barrskog, -en, -ar, halko-1. havumetsä

barrträ, -et, -n, hako- 1. havupuu

barsk tuima, tyly bart paljaaltaan bas, -en, -er, kanta bas, -en, -ar, haasi, basso bas, -et, —, selkäsauna; få b.,

saada hosuja basa 1 hosua; paahtaa; b. sig i solen, virua auringon paahteessa; låta b., antaa luistaa basrelief, -en, -er, kohokuva bassin, -en, -er, vesiallas; syvänne bast, -et, —, niini basta kylliksi, seis, soh; därmed b., siksi se jää bastant tanakka, jäntterä,vankka bastard, -en, -er, sekasikiö bastu, -n, ks. badstuga basun, -en, -er, pasuna, torvi basuna 1 pasunoita; b. ut, hoi-

lotella maailmalle batalj, -en, -er, tappelu bataljon, -en, -er, pataljoona batteri, -et, -er, patteri bautasten, -en, -ar, hautakivi baxna 1. baxnas 1 ällistyä be ks. bedja

be- (prefiksi monessa yhdistetyssä verbissä ainoast.muuttaa per us-verbin transitiiviseksi tai vahvistaa sen; esim. gråta, itkeä, ja begråta ngn; gjuta, valaa, valella, ja be gjut a ngt med vatten beakta 1 ottaa varteen bearbeta 1 muokkailla, vanuttaa; viljellä; valmistella; korjaella, sommitella, mukailla; b. ngn, taivutellab e b 1

beboelig asuttava bebygga (ks. b.) laittaa rakennukseen; asuttaa (maata) bebyggare, -n, =, asukas bebåda 1 ilmoittaa; ennustaa beck, -et, —, piki beckasin, -en, -er, kurppa bedagad iäkäs, elähtänyt bedja, lyJi, be, beder 1. ber, vi, de bedja 1. be, I bedjen (mw.ben), bad, bådo, -e, bedt, bedjande, bed! rukoilla; pyytää, käskeä; b. ngn om ngt, pyytää 1. anoa jotain jkulta bedraga, lyh. bedra (ks. d.) pettää; b. sig, pettyä bedrift, -en, -er, urostyö bedrifva (ks. d.) ajaa (asia), harjoittaa, toimittaa, tehdä bedrägeri, -et, -er, petos, vilppi bedräglig petollinen, vilpillinen bedröflig surkea bedröfva 1 murhetuttaa, surettaa; b—d, huolestunut; surullinen ; b—s, huoleksia; huolestua bedröfvelse, -n, -r, suru, murhe bedyra 1 vannoa bedåra 1 hurmata, lumota bedöfva 1 huumata bedöma (ks. d.) arvostella beediga 1 vahvistaa valalla befalla, -er, -fälde, -t, -d, käskeä, määrätä; b. öfver, hallita; b. sig i Guds hand, heittäytyä Jumalan huomaan befallning, -en, -ar, käsky; på

b., käskystä befallningshafvande,-n, ==, käs-

kynhaltia betallningsman, -nnen, -män,

nimismies; linnanpäällikkö befara 1 pelätä, varoa befara, -far, -for, -farit, -faren,

kulkea jtkin (myöten) befatta 1; b. sig med, harjoitella; puuttua (jhnkin), huolia befattning -en (-ar toimet), harjoittaminen, toimittaminen; toi- i

7 beg

mi; yhteys; taga b. med puuttua (jhnkin) befinna (ks. f.) havaita, tavata (käytetään enimm. pass:ssaj; befunnen med stöld, joutunut varkaudesta kiinni; b. sig, oleskella, olla; (väl, illa) voida befinnande, -t, —, tila, laita befintlig, —, löytyvä, oleva befjädrad sulitettu; höyhenelli-nen

beflita 1; b. sig om, ahkeroita befläcka 1 tahrata, saastuttaa befogad oikeutettu, syyhyn perustuva ; j a g fi n n e r mig b., näen itselläni olevan syytä befogenhet,-en,—, valta, oikeus, kohtuus

befolka 1 kansoittaa, asuttaa, asua befolkning, -en, -ar, väestö befordra 1 kuljettaa, toimittaa;

edistää; ylentää befordran, en, —, virankorotus,

ylennys befrakta 1 palkata, vourata befria ^ vapauttaa, päästää befrielse, -n, —, vapautuminen,

vapautus, pelastus befrukta 1 tehdä hedelmälliseksi;

siementää befrynda 1; b—d, lankolainen, heimolais-; b. sig, rakentaa sukulaisuutta befrämja 1 edistää befullmäktiga 1 valtuuttaa befäl, -et, =, päällikkyys; pääl-likkökunta; föra b—e t, komentaa, johtaa befälhafvande komentava befälhafvare, -n, päällikkö befängd hullu, hullunpäiväinen befästa (ks. f.) linnoittaa; vahvistaa

begabba 1 ilkastella, pilkata begagna 1 käyttää, pitää; b.

sig af, käyttää hyväksensä i begge ks. bägge

3beg

18

b e li

begifva 1. bege sig (ks. g.) lähteä, mennä; tapahtua begifvande, -t, suostumus, lupa begifven, -et, -fne, -a, (-are, -äst), taipuvainen, kärkäs, -hi-moinen

begifvenhet, -en, —, taipumus, himo

begjuta (ks. g.) valella, kastella begrafning, -en, -ar, hautaus;

maahanpaniaiset begrafningsplats, -en, -er, hautausmaa

begrafva, -er, -grof, -fvo, -e

(myös ind.jakonj. impf. -gräfde), -grafvit, -en, haudàta; peittää; kätkeä begrepp, -et, =, käsitys, käsite; ymmärrys; de första b-n, alkeet; stå i b. att, hankkia, aikoa; jag var i b. att gå, olin lähtemässä, -mäisilläni begripa ja b. sig på (ks. g.) käsittää, älytä; b—n, ks. i n-begripen begriplig ymmärrettävä, selvä begripligtvis arvattavasti begrunda 1 tutkistella; aprikoita begråta (ks.g.)itkeä,surra (jkuta) begränsa 1 olla rajana; rajoittaa; b—d, ahdas-alainen begynna, -er, -gynte, -t, -t, -nn!

alottaa; alkaa, ruveta begynnare. -n, —, alottelija, al-

kavainen begynnelse, -n, (-r), alku begå (ks. g.) tehdä; toimittaa; viettää, nauttia (Herran ehtoollista)

begåfning, -en, -ar, lahjoittaminen ; luonnonlahjat begåfva 1 lahjoittaa, varustaa; b—d, lahjakas; rikt b., run-saslahjainen begär, -et, halu; himo begära, -gär, -de, -t, -d, pyytää, anoa; himoita

begäran, en, —, pyyntö, anomus; på b., pyynnöstä begärelse, -n, -r, himo begärlig haluttu, mieluinen; halukas, himoinen behag, -et, (mon. =, hempeet, suloudet), mielihyvä, -suosio, mieltymys ; mielivalta; sulo, somuus, hempeys; fatta b. för, mielistyä; finna b. i, olla mieltynyt ; h a f v a b. tili, suosia; ngn till b., jkulle mieliksi; efter b., mieltä myöten behaga 1 miellyttää, olla mieleen, haluttaa; haluta, suvaita; katsoa hyväksi behagfull suloinen, hempeä behaglig miellyttävä, otollinen,

herttainen behagsjuk veikistelevä behandla 1 kohdella; käyttää;

ajaa, käytellä; hoitaa; esitellä beherska 1 hallita; vallita, hillitä ; slottet b—r staden, linna kohoo kaupungin yli behjälplig avullinen; välttävä behjärta 1 laskea sydämellensä, ottaa varteen; sääliä; b—d, rohkea, urhomielinen behjärtenhet, -en, —, rohkeus behof,-f vet, =, tarve; kaipio, puute behornad sarvipäinen behåll:i b. säilyssä, tallella behålla (ks. h.) pitää; b. hälsan, pysyä terveenä; b. 1 i f v e t, jäädä henkiin; b—en, -et, -h å 11 n e, -a, —, säästynyt, j ää-pä, puhdas (tulo); varallinen; väl b—en, eheä behållning, -en, -ar, jäännös,

säästö; voitto behäftad; b. med fel, skul-d e r, vidskepelse, virheellinen, velkahinen, taika-uskoi-nen; han är b. med många fel, hänessä on monta vikaa behändig liukas, sukkela, näppäräb e h

behänga (ks. h.); b. väggen med kläder, ripustaa seinä vaatteita täyteen behöflig tarpeellinen behöfva, -er, -fde, -ft, tarvita, kaivata; behöfvas, -fvesi. -fs, -fdes, -fts, tarvitaan, on tarpeen, tarvitsee; b—n de, tar-vitsevainen; i b. omständigheter, puutteessa behörig oikeutettu, pätevä; laillinen, asianmukainen, tarpeellinen

beifra 1 moittia; panna kanteesen bejaka 1 myöntää, vastata myöntävästi

bekajad; är b. med klåda, on

syyhelmässä bekant tunnettu, tietty; tuttu; kuuluisa; blifva, göra sig b. (med), tutustua bekantskap, -en, (-er tuttavat), taito, tieto, tunteminen; tuttavuus; tuttava; göra ngn s b., tutustua jkun kanssa beklaga 1 surkutella; b. sig, valittaa; jag b—r, att ... minä olen pahoillani siitä, että. . beklagansvärd surkuteltava; surkea

beklaglig surkuteltava, ikävä beklagligen, -igtvis valitettavasti

bekläda (ks. k.) vaatettaa; puettaa, päällystää, peittää; pitää (virkaa); b. ngn med ett ämbete, uskoa jkulle virka beklädnad, -en, —, vaatetus;

asu; peite, verho beklämma (ks.k.) ahdistaa; tav. part. beklämd, surun 1. tuskan ahdistama bekomma (ks. k.) saada; vaikuttaa; a et b—er honom väl, se tekee hänelle hyvää; låter ej b. sig, ei ole millänsäkään; väl b—e, olkoon onneksi

bekosta 1 kustantaa bekostnad, -en, —, kustannus; på en annans b., toisen niskoilla, vahingoksi; roa sig på e. a. b., laskea toisesta pilkkaa bekriga 1 ahdistaa sodalla bekräfta 1 vahvistaa, todistaa

oikeaksi; b. sig, toteutua bekräftelse, -n, -r, vahvistus, todistus; myönnytys; vakuute bekväm mukava; mukavuutta rakastava, läiskähtävä bekväma sig, -er, -de, -t, (-ar, -ade, -at), taipua, myöntyä; han lät dock b. s. att komma, hänet saatiin kuitenkin tulemaan bekvämlig mukava bekymmer, -mret, =, huoli bekymmerfull 1. -sam, -mme,

jne., huolestunut; huolettava bekymra 1 huolettaa; b. sig (om), pitää huolta, huolia; (öfver) olla huolissaan; b—d, huolestunut, huolissaan oleva bekämpa 1 taistella vastaan; hillitä

bekänna (ks. k.) tunnustaa; myöntää; b. sig tillmosais-men, tili Hegel, olla Mooseksen uskoa, Hegel'in oppia bekännare, -n, =, tunnustaja,

uskolainen bekännelse, -n, -r, tunnustus belacka 1 parjata belamra 1 sälyköitä, täytellä belasta 1 kuormittaa; raskauttaa; b. sig med, koota niskoilleen bele (ks. 1.) nauraa, ivata beledsaga 1 saattaa, seurata; b. uppmaningen med en hotelse, liittää kehotukseen uhkaus

belefvad säädyllinen, kohtelias belefvenhet, -en, —, säädyllisyys, kohteliaisuus belg ks. bälgbel

beljuga (ks. 1.) valhetellen panetella

belletrist, -en, -er, kaunokirjailija

belopp, -et, =, määrä, verta beluxa 1 peijata belysa (ks. 1.) valaista; selittää belåna 1 panna lainasta pantiksi

belåten, -tet, -tne, -a (-are, -äst),

tyytyväinen belägen, -get, -gne, -a,—, sijaitseva, oleva belägenhet, -en, -er, asema; tila belägga (ks. 1.) kattaa, päällystää, varustaa; b. med bräder, bojor, tull, laudoittaa, panna kahleisin, p. tullin-alaiseksi belägra 1 piirittää, saartaa; ahdistaa, ympäröitä beläsen, -set, -sne, -a (-are,

-äst), 1. beläst lukenut beläsenhet, -en, —, kirjatiedot beläte, -t, -n, kuva belöna 1 palkita belöpa sig,-er, -te, -t, -t, (till) nousta, (på ngn) tulla jkun osalle

bemanna 1 miehittää; b. sig,

rohkaista mielensä bemantla 1 peitellä, kaunistella bemedla 1 sovittaa; välittää bemedlad varallinen, varakas bemyndiga 1 valtuuttaa bemäktiga sig 1 anastaa, vallata bemält mainittu; käyt. tav. persoonasta, ilmati art., esim,, b—e gosse

bemärka (ks. m.) huomata bemärkelse, -n, -r, merkitys bemästra sig 1 vallata, anastaa bemöda sig 1 (om, att) ahke-roita, kokea, pyrkiä; (för) nähdä vaivaa bemöta (ks. m.) kohdella; vastata ben, -et, luu; ruoto; jalka, sääri; (kulman) sivu

bena 1 ruotia; jakaa (hiukset);

seulata (asia) bena, -n, -or, jakaus benbrott, -et, =, luurikko, tai-

tuntavika benbyggnad, -en, —, luuraken-

nus, luut bengel, -n, -glar, roikale benig luinen; ruotoinen; sekainen benkläder, -na, housut benling, -en, -ar, koipinahka benpipa, -n, -or, sääriluu benrangel, -nglet, =, luuranko;

luukontti benåda 1 armottaa; b. ngn med ngt, armosta suoda jkulle jtkin benägen, -get, -gne (jne.), altis,

taipuvainen; suosiollinen benägenhet, -en, —, halu, tai-

puvaisuus; suosio benäget suosiollisesti benämna (ks. n.) nimittää; så

benämnd, sen niminen beordra 1 käskeä, määrätä bepröfvad koeteltu, taattu bepröfvande,-t, arvio; tutkiminen berama 1 määrätä pidettäväksi bereda (ks. r.) valmistaa; hankkia; tuottaa, tehdä; (på) valmistaa vastaan-ottamaan,

saamaan t. kuulemaan; -redd, —, hedas; valmis; vara b. på, olla valmis kestämään, kuulemaan, olla varuillaan jstkin, aavistaa, arvata, odottaa beredelse, -n, -r, valmistus, hanke beredskap: i b. valmiina, -ksi,

saapuvilla, -lie, varalla, -lie beredvillig kernas, altis berest, —, paljon matkustellut berg ... ks. bärg... beridare, -n, =, ratsun-opettaja beriden, -det, -dne, -a, —, rat-sastavainen; väl b., hyvässä ratsas-asussa oleva beriktiga 1 oikaista berlock, -en, -er, vitjakellus, kellutinber

bernsten, -en,—, merikivi,-pihka bero, -r, -dde, -tt, -ende, riippua, olla (jkun) vallan alaisena 1. vallassa; perustua, olla jnkin nojassa 1. mukaan; låta b., lämna därvid b—ende, jättää sikseen, päättämättä; det b—r pä, huru ..., se on siinä, kuinka ...; om det b—r därpå, jos niiksi tulee beroende, -t, vallan-alaisuus beropa sig på ks. åberopa berserk ks. bärsärk berså, -en, -er, lehtimaja berusa 1 päihdyttää; hurmata; b. sig, juoda itsensä juovuksiin ; b—s, päihtyä; hurmaantua berustad ratsuvelvollinen beryktad (pahassa) huudossa oleva, kuuluisa beråd (ett),—; efter mycket b., paljon tuumailtua (-ni, -si jne.); vara, ståib. att resa, olla lähtemisen hankkeissa t. lähtemässä t. lähtemäisilläni (-si jne.) berådd:med berådt mod ehdollani (-si jne.), uhalla, täydellä aikomuksella beräkna 1 laskea, lukea; arvata; arvella; harkita; ottaa lukuun; illa b—d stöt, huonosti tähdätty tölhäys; alt var b—dt på att injaga fruktan, kaikki tarkoitti pelottamista beräknande etujansa muistava beräknelig mahdollinen laskea beräkning, -en, -ar, lasku; punnitseminen; arvio; tuuma; arvelu; taga ib., ottaa lukuun; det kommer ej i b., sitä ei lueta, siihen ei katsota; med b., tahallaan; emot b., toisin kuin oli laskettu; utöfver ali b., paremmin kuin sopi toivoakaan berätta 1 kertoa, jutella; sanoa; ilmoittaa

berättelse, -n,-r, kertomus, juttu,

kertoelma berättelsevis kertomuksittain ; kertomalla; höra b., kuulla kerrottavan berättiga 1 oikeuttaa berättigande, -t, oikeuttaminen; oikeus

beröfva 1 riistää, viedä; b. sig, menettää, kieltää itseltään; han ä r b—d sittför stånd, alt, hänestä on mieli mennyt, hän on kaiken puutteessa beröm, -mmet, —, kiitos, ylistys; kunnia; öfver alt b., mitä kiitettävin berömlig, -värd kiitettävä, kehuttava

berömma, -er, -römde, -römt, -römd, -rom! kiittää, kehua, ylistää; b. sig af, kerskata; berömd, kuuluisa berömmelse, -n, —, kiitos, kunnia beröra, -rörer 1. -rör, -de, -t, -d, kajota, kosketella; koskea; sivumennen mainita; b—rd, jo mainittu (tav. asioista) beröring, -en, -ar, kosketteleminen; yhteys besagd, —, tav. asioista, mainittu besanna 1 toteuttaa; vahvistaa

todeksi; b. sig, toteutua besatt ks. besätta bese (ks. s.) katsella, silmäillä,

tarkastaa besegla 1 purjehtia jtkin myöten; vahvistaa sinetillä, v. todeksi

besegra 1 voittaa (jku) besiktiga 1 katsastella, tarkastella

besiktning, -en, -ar, tarkastelu;

katselmus besinna 1 ajatella, muistaa; b. sig, malttaa mielensä, ajatella ; muistutella; muuttaa mielensä besinning, -en, ajatteleminen;

maltti; tajubes

besinningslös ajattelematon besinningstid, -en, —, ajatus-aika

besitta (ks. s.) omistaa; pitää, hallita; b.! hiisi vieköön, voi hiisi; besutten 1. besuten, -ttnel. -tne, -a, —, tilallinen besittning, -en, (-ar alusmaat), omistus; hallinto, pitäminen; aluskunta, alue; han ankommer i b. af, hänellä on, hän saa haltuunsa; taga i, sätta sig ib. af, anastaa, vallata; f ö rb 1 i f v a i b. af, jäädä jnkin haltiaksi

besittningsrätt, -en, —, nautinto-oikeus besittningstagande, -t, haltuuni (-si jne) ottaminen; omistaminen besjunga (ks. s.) laulaa 1. runoilla jstkin, laululla ylistää besjäla 1 elähyttää besk... ks. bäsk . .. beskaffad laatuinen, kaltainen, tapainen; så b., semmoinen, sellainen beskaffenhet, -en, —, laatu;

luonto beskatta 1 verottaa beskattning, -en, -ar, verotus,

veromäärä besked, -et, (=), ratkaiseva vastaus; selko; göra b. för sig, pitää puolensa; med b., kelpo lailla; veta b., tietää selittää beskedlig hyväsävyinen, kiltti,

hyvä; sävyisä; veltto beskickning, -en, -ar, lähetys, l.-kunta

beskrifning, -en, -ar, kertominen, -mus, kuvaus, selitys; på b., selityksen, neuvon mukaan beskrifva (ks.s.) kertoa, kuvailla, selittää; planeterna b. sina banor, kiertotähdet kulkevat ratoj ansa; b—f ven lag, kir-joitettu laki

beskugga 1 varjostaa; b—d, varjoinen

beskydd, -et, —, suoja, suojelus, turva

beskydda 1 suojella, varjella beskylla (ks. s.) syyttää beskyllning, -en, -ar, syytös beskäftig hääriväinen, toimiske-

levainen beskänkt päihtynyt beskära, -skär, -de, -t, -d, suoda, sallia

beskärm, -et, —, suoja, turva beskärma sig 1 päivitellä beslag, -et, hela, kisko; takavarikkoon paneminen; lägga b. på, ottaa t—oon beslut, -et, päätös; fatta b., tehdä p.

besluta 11, -sluter, -slöt, -slutit, -ten, päättää; jag är besluten att, olen päättänyt; b. sig, tehdä päätös, päättää, (för) päättää valita beslutför päätöksenvoipa beslutsam, -mmejne., päätteliäs; rohkea

beslå (ks. s.) helata, kiskottaa, (med järn, bräder) raudoittaa, laudoittaa; (med lögn) saada kiinni (valheesta); (ngn med hans egna ord) solmita, kietoa

besläktad sukua oleva, heimo-

lais-, suku-beslöja 1 peittää hunnulla; verhota

besman, -et, puntari besmitta 1 tartuttaa; saastuttaa besmittelse, -n, -r, tarttumus;

tartutus; saasta besolda 1 palkata bespara, -spar, -de, -t, -d (vrt.

s.) säästää; päästää, vapahtaa bespetsa sig på 1 odotella, toi-

voella bespisa 1 ruokkia bespotta 1 pilkatabes

bespäja 1 tiedustella, vakoilla "best, -en, -ar, peto; riiviö bestialisk petomainen bestick, -et, =, kotelo; paikan lasku

besticka (ks. s.) lahjoa; b. sig, piillä, olla; hvari b — er det sig, att..? mikä siinä on, että .. .

bestiga (ks. s.) nousta; b. tronen, nousta valta-istuimelle; b, sig (till), nousta bestjäla (ks. s.); b. ngn på

ngt, varastaa jkulta jtkin bestorma 1 hyökätä j takin vastaan (parempi storma); ahdistaa, kiusata bestrida, -der, -dde, -dt, -dd, n. -dt, impf. myös -stred, väittää valheeksi, kieltää; väittää vastaan; hoitaa; suorittaa bestryka (ks. s.) sivellä bestråla 1 säteillänsä valaista beströ (ks. s.) ripottaa, sirotella; b—dd med stenar, kiviä täysi, kivinen bestycka 1 tykittää bestyckning, -en, -ar, tykitys; tykistö

bestyr, -et, =, puuha; askare bestyra (ks. s.) hommata, toi-

miskella; askaroita bestyrelse, -n, -r, toimikunta

{parempi styrelse) bestyrka (ks. s.) vahvistaa; todistaa

bestå, (ks. s.; myös pass. -stås, -stods,-stått s,-stådd,w.-stådt)

kustantaa; antaa, tarjota: suorittaa; kestää, pitää puolensa; jordmånen b—r af ler, maa on savea; byn b—r af fem gårdar, kylässä on viisi taloa; lasten b—r af hafre, lastina on kauroja; boken b—r af 8 delar, kirjaa on 8 osaa; lyckan b—r däri, onni on siinä; svaret bestod i en suck,

vastauksena oli huokaus; bestående, olevainen; voimassa oleva; pysyväinen; b. af, joka jossa, jona, jota on t. oli; en hop, b. af 60 man, kuusi-kymmen-miehinenjoukko; gåfva b. af penningar, rahalahja; beståndande, olevainen, pysyväinen, järkähtämätön bestånd, -et, olo, olemus; pysy-väisyys; voima; hafva 1. ega b., kestää, pysyä voimassa beståndsdel, -en, -ar, aines; osa beställa (ks. s.) toimittaa, tehdä; tilata, teettää; kuts uttaa; h u r u är det beståldt med dig? kuinka sinun on laitasi beställning, -en, -ar, tilaus;

tilaama; toimi beställsam, -mme jne., toimi-vainen, hyöriväinen, liekaroiva bestämdhet, -en, —. varmuus, vakavuus, jyrkkyys; med b., varmasti jne. bestämma (ks. s.) määrätä; saada päättämään; b. sig, päättää; bestämd, määrätty, varma, säntillinen, vankka, jyrkkä, vakava

bestämmelse, -n, -r, kohtalo, osa; luonto, taipumus; tarkoitus, määrä; määräys bestämmelseort, -en, -er, määräpaikka beständig ainainen; luja beständigt alituisesti; ehtimiseen; tavan takaa; aina; för b., ainaiseksi bestänka (ks. s.) pirskottaa,

kastella bestört hämmästynyt bestörtning, -en, —, hämmästys besudla 1 tahrata besuten, besutten ks. besitta besvara 1 vastata; b—d kärlek, vastavuoroinen rakkaus, vastarakkaus besvågrad lankoudessa olevabes 24 bes

besvär, -et, —, vaivannäkö, vastus; haitta; valitus; rasitus; göra sig b. med ngn, nähdä vaivaa jkusta; räkna på sitt b., surra vaivojansa besvära 1 vaivata, huolettaa, haitata, rasittaa; b—s 1. vara b—d af hosta, hunger, olla yskässä, näljissänsä 1. nälkäinen; b. sig, nähdä vaivaa; valittaa

besvärja (ks. s.) vahvistaa valalla; loitsia, manata; rukoilla besvärjelse,-n,-r, manaus, loitsu-sanat

besvärlig vaivalloinen, vaikea, hankala, tuskalloinen, ikävä, kiusallinen, haitallinen; falla ngn b., vaivata jkuta besynnerlig omituinen, eriskum-mainen

beså (ks. s.) kylvää, siementää, sirottaa; b—dd med hafre, hö, kauralla, heinänä besätta (ks. s.) asettaa täyteen, varustaa; miehittää; b. en tjänstmedngn, asettaa, panna, määrätä virkaan jku; t j ä n-sten är redan besatt, virka on jo kiinni; besatt (—), riivattu, hullu, hullunkurinen besättning, -en, -ar, miehittäminen; varustus-, linna-1. laivaväki

besök, -et, =, käynti, kyläily; vieras; på b., vieraissa, -sin; görab., käydä; fåb. af ngn, saada jku vieraaksensa besöka (ks.s.) käydä jkun luona, jkuta katsomassa t. jskin (markkinoilla, koulua, kirkossa) besörja (ks. s.) toimittaa bet : i b. laitumella, -lie bet, -en, -ar, pietti; blifva b., joutua ymmälle; det är h a n b. för, siihen hänessä ei ole miestä

beta 1 käydä 1. olla laitumella 1.

syömässä, syödä; syöttää; — paitota

beta: en b. bröd = bit; ks. bete betaeka sig 1 kieltäen kiittää;

kieltäytyä betaga, lyh. beta (ks. t.) poistaa, viedä; estää; vallata, liurmata. ihastuttaa, hämmästyttää; b—s a f g 1 ä dj e, joutua ilon intoihin; betagen, -get, -gne,-a, (—), ihastunut; b. af kärlek, förvåning, f örskräckel s e, rakkauden valtaama, kummastunut, kauhistuksissaan betala 1 ja -talte, -t, -d 1. -t, maksaa, suorittaa; palkita; b. sig, tuottaa hintansa betalning, -en, -ar, maksaminen, maksu

bete : efter den betan (vanha akk.) sen palan jälkeen, sitä nämää; betar, -ne, torahampaat

bete, -t, (-n syötit), laidun; syötävä ruoho; syötti, täky bete (ks. t.) osottaa; b. sig,

käyttäytyä beteckna 1 merkitä, osottaa; ennustaa

beteende, -t, -n, käytös, menetys betesmark,-en,-er, laidun, syön-nösmaa

beting, -et, =, välipuhe, urakka betinga 1 sopia, tingata, panna ehdoksi; varan b—r det priset, tavara on sen hintainen betitlad arvonimillä varustettu;

nimellinen, nimi-betjäna 1 palvella, auttaa; b. sig af, käyttää hyväkseen; b—d t. b e tj än t, autettu; jag är b. därmed, siitä on minulle apua, se riittää minulle betjäning, -en, —, palvelus, p.-

väki, p.-kunta betjänt, -en, -er, palvelija, käskyläinenbet

betjänte palvelusmiehet, käskyläiset betla 1 kerjätä

betona 1 ääntää korolliseksi, panna painoa betrakta 1 katsella, katsoa; miettiä betraktande, -t, katsominen; t a-ga i b., tarkastella, ottaa varteen; i b. af, katsoen betraktelse, -n, -r, miettiminen, miete, tutki stel em o s; a n s t ä 11 a b—r, miettiä betro (ks. t.) uskoa; b—dd, uskottu, luotettava betryck, -et, —, rasitus, sortotila, puute, pula betrykt sortunut; ahdas; ankea, huolestunut beträda (ks. t.) astua; ruveta; tavata

beträffa 1 tulla, koskea; hvad detta b—r 1. b—nde detta, tämän suhteen, tässä, tästä betsa 1 pitsata betsel, -slet, .=, suitset betsla 1 panna suitset suuhun bett, -et, =, purema; terä bettla ks. betla betunga 1 raskauttaa, rasittaa betvinga 1 ja -tvang, -tvungit, harv. -tvungen, voittaa, kukistaa; hillitä betyda (ks. t.) merkitä; vaikuttaa; b—nde, arvokas, mahtava, melkoinen betydelse, -n, -r, merkitys; tärkeys, arvo betydelsefull merkillinen, tärkeä

betydelselös suottainen, tyhjänpäiväinen betydenhet, -en, —, mahtavuus,

tärkeys betydlig melkoinen betyg, -et, =, todistus betyga 1 todistaa; ilmoittaa betäcka (ks. t.) peittää; suojustaa; korvata

betänka (ks. t.) ajatella;b. sig, miettiä, arvella, muistella; malttaa mielensä, muuttaa m.; vara betänkt på, aikoa, olla hankkeissa betänkande, -t, (-n mietinnöt) ajatteleminen jne.; mietintö; taga i b., ajatella, muistaa; hafva b. viel, draga i b., arvella, epäillä betänketid, -en, —, mietintäaika. ajatus-aika betänklig arveluttava, epätietoinen

betänklighet, -en, -er, epäilys;

arveluttavaisuus betänksam, -mme jne., miettiväinen, varusa beundra 1 ihmetellä, ihailla beundransvärd ihmeteltävä,

ihastuttava bevaka 1 vartioida, suojella; pitää silmällä, valvoa bevakning, -en, (-ar vartiat) vartioitseminen jne.; vartia, vartiat

bevandrad kulkenut; perehtynyt; taitava

bevara 1 säilyttää, varjella; bevars (alk. bevare oss) voi herranen! kah kummaa! kas! kommer du? — Ja b., tulen kuin tulenkin; nej b., mitä vielä

beveka, -er, -te, -t, -t, taivuttaa;

hellyttää bevekelsegrund, -en, -er, syy beveklig liikuttavainen bevilja 1 myöntää; sallia; suostua

bevillning, -en, -ar, suostunta-vero

bevingad siivekäs; kiitävä bevis, -et, todistus; näyte, osotus

bevisa (ks. v.) todistaa, näyttää

toteen, osottaa bevislig todistettavissa oleva

bevisligen todistettavasti bevista 1 olla saapuvilla bevittna 1 todistaa; olla näkemässä

bevåg : på eget b. omin päin bevågen, -get, -gne, -a (—) suosiollinen bevågenhet, -en, —, suosio bevändt; det är

föga b. med honom, hänestä ei ole juuri mihinkään; huru är därmed b.? kuinka sen on laita beväpna 1 asestaa; varustaa;

b—d, aseellinen bevärad sotavarustuksessa oleva (vene)

bevärdiga 1 kunnioittaa; suoda beväring, -en, (-ar), asestus; varusväki

beväringsskyldig asevelvollinen beväxas (ks. v.) kasvaa, kasvettua; beväxt 1. bevuxen med buskar, gräs, hår, mossa, skog, skägg, pensastunut, ruohottunut, karvainen, sam-maltunut, parroittunut 1. partainen

bi, -et, -n, -na, mehiläinen bi : stå bi kestää; ks. bistå bi- yhdistyksissä sivu-, syrjä-, lisä-

bibehålla (ks. h.) pitää, pysyttää, säilyttää; b. sig, pysyä, kestää, säilyä bibel, -n, -blår, raamattu, piplia bibelord, -et, =, raamatunsana;

b—et, piplia bibelspråk, -et, (=), raamatun

kieli; raamatunlause bibelsprängd raamatussa rikki-

oppinut bibliotek, -et, kirjasto bibliotekarie, -n, -r, kirjastonhoitaja

biblisk, —, raamatullinen, piplian bibringa, tav. 1, myös -bragte, -t, -t, antaa, istuttaa (jkuhun) bida 1 odottaa

bidrag, -et, =, apu, lisä, apu-

maksu, -kirjoitus, lisätieto bidraga (ks. d.) auttaa, olla avullisena; edistää, vaikuttaa puolestaan bifall, -et, (=), suostumus, myöntymys; hyväksymys; mieltymys"

bifalla (ks. f.) myöntyä, suostua;

hyväksyä biff 1. biffstek, -en, -ar, pihvi-paisti

biflod, -en, -er, haara-, lisä-, syr-j äj ok i

bifoga 1 liittää, lisätä bigott umpi-uskoinen bihang, -et, =, jatke, jatko, lisä,

l.-lehti, liite bikt, -en, -er, rippi, (synnin)

tunnustus bikta 1 ripittää; tunnustaa salaa; b. sig, tehdä salatunnus-tus

bikupa, -n, -or? mehiläispatsas, -pesä

bila, -n, -or, piilukirves; piilu bilaga, -n, -or, liite, liitekirja bild, -en, -er, kuva, kuvaelma; vertaus

bilda 1 kuvata, muodostaa; perustaa; tehdä, olla (jnakin); opettaa, kehittää, sivistää; b. sig, muodostua, syntyä; opetella, harjaantua; b—d, -muotoinen ; sivistynyt bildbibel (ei bilderb.) -n, -blår,

kuvaraamattu bildbok, -en, -böcker, kuvakirja bildhuggare, -n, =-, kuvanveistäjä

bildhuggeri, -et, -er, kuvanveisto, kuvanveisto-taide bildlig kuvallinen; b—t tal, ver-

tauspuhe bildning, -en, (-ar muodostumat), muodostaminen; muodostuma; sivistyttäminen, -tysbil

bildningsgrad, -en, -er, sivis-

tyskanta bildskön kaunis kuin kuva, ihmeen ihana bildstod, -en, -er, kuvapatsas;

vartalokuva biljard, -en, -er, bil jaardi, pil-jartti

biljett, -en, -er, kirjelippu; [-pääsy]-] {+pää- sy]+} vpiletti bill, -en, -ar, vannas; mon.-ev,

laki-ehdotus billig puolenpitämätön; kohtuullinen; halpa, huokea, helppo billiga 1 myöntää kohtuulliseksi,

hyväksyä billighet, -en, —, kohtuus, -lli-

suus; huokeus billigtvis kohtuudenmukaisesti,

kohtuuden kannalta biltog maanpaossa oleva biläger, -gret, (ruhtinaan) häät

bilägga (ks. 1.) liittää; sovittaa binamn, -et, —, lisä-, kunnia-,

haukkumanimi binda, -er, band, bundo, -e, -it, -en, sitoa, solmita, köyttää, kutoa (verkkoa), tehdä (luutia); b. sig, sitoutua; b—n de, sito-vainen, täysin todistavainen; bunden stil, runomitallinen esitystapa; b. af sin tjänst, virassansa kiinni bindel, -n, -dlar, side, kääre;

tukko; vyö bindenyckel, -n, —, pidätys-avain

bindmössa, -n, -or, siipi-, kupu-

myssy

bindnål, -en, -ar, käpy bindstreck, -et, =, yhdistysviiva bindsula, -n, -or, sisuspohja binge, -n, -ar, hinkalo, purnu; läjä

binnikemask, -en, -ar, alve, hei-simato

binäring, -en, -ar, sivuammatti

biograf, -en, -er, elämänkertoja biografi, -en, -er, elämäkerta birfilare, -n, =, viulunvinguttaja bisak, -en, -er, sivuasia bisarr eriskummainen bisittare, -n, =, lautamies, jäsen biskop, -en, -ar, piispa biskopinna, -n, -or, piispanpuo-liso

biskoplig, —, piispallinen, piis-pan-

biskopsmössa, -n, -or, piispan-hiippa

biskopsstol, -en, -ar, piispanistuin

biskopssäte, - t, -n, piispanpaikka bismak, -en, —, outo maku; få

b., ulpistua bisp ks. biskop bispringa, - er, (-sprang),»sprungit, auttaa bister, -tre jne., tuima, tyly;

kolkko, kova bistå, -v, -stod, -stått, auttaa bistånd, -et, —, apu bisätta (ks. s.) panna välihautaan bisättning, -en, -ar, väli- 1. en-

nakkohautaus bit, -en, -ar, pala, kappale; rahtu bita, -er, bet, -o, -e, bitit, -en, purra, haukata; b. på, pystyä, syödä (onkea), tarttua, koskea, vaikuttaa; b. i gräset, kellistyä kuolemaan; b. hufvudet af skammen, katkaista hävyltä häntä; b. sig fast, iskeä hampain; b. sig in, syöpyä; b—nde, tuikka; pisteliäs; b—s, häyhyä; näykkiä biträda (ks. t.) auttaa; suostua; I liittyä; b—nde, apu-, apulais-I biträde, -t, (-n, apulaiset), apu; i apulainen

I bitter, -ttre jne., karvas; kat-j kera, haikea; tuikka bittersta : icke det b. ei hituis-| takaan

| bittida varhain, aikaisinb i v

bivista ks. bevista

bivuak, -en, -er, kenttäolo, bi-

vuakki bizarr ks. bisarr bjarm, -en, -er, Permalainen bje ♦. . ks. bjä . . . bjuda, -er, bjöd, -o, -e, bjudit, -en (böd, -o, -e, budit, -en), käskeä, vaatia; kutsua, pyytää; tarj ota; sanoa (j äähyväiset); b. emot, iljettää; b. på, huutaa (jtkin huutokaupassa), lisätä; b. tili, koettaa; b. ngn spetsen, pitää puolensa (jkuta vastaan) bjudning, -en, -ar, kutsumus;

pidot, kutsut bjugg, — °hra bjäbba 1 luskutella; paipatella bjäfs, -et, —, korut bjälke, -n, -ar, palkki, hirsi;

(raam.) malka bjälklag, -et, orsi- 1. parsi-kerta

bjällko, -n, -r, kellokas bjällerkrans, -en, -ar, kulkus-vaula

bjällra, -n, -or, kulkunen Bjärno Perniö

bjärt heleä, hohtava; jyrkkä bjässe, -n, -ar, uros; pukari;

rik. b., äveriäs björk, -en, -ar, koivu björklake, -n. —, mahla Björkö Koivisto björn, -en, -ar, karhu; velan-kiristäjä; stora b—en, otava björna 1 hokistaa saataviansa,

velkoa Björneborg Pori björnhona 1. björninna,-n,-or,

emäkarhu björnjakt, -en, -er, karhun-ajo black; -en, -ar, jalkarauta, puntti black, halea, hallava; voilakka blackna 1 kallistua, kauhtua blad, -et, —, lehti; levy; lapa; |

(veitsen) terä; taga b — et från munnen, puhua suunsa puhtaaksi bladlus, -en, -löss, kaskanen, kirpa

blaggarn, -et, —, 1. blaggarns-väf, -fven, -ar, rohtiminen, piikko

blanco; fullmakt in b., avoin

valtakirja bland joukossa, -sta, -kkoon, seassa, -sta, sekaan, keskellä, -Itä, -lie, parissa, -sta, -iin; bland rågen, rukiissa, -sen; störst b. alla, suurin kaikista; hon var b. dem, som . . . hän oli niitä, jotka . . . blanda 1 sekoittaa, hämmentää, sotkea; sakata; b. bort, saattaa seoksiin, eksyksiin;b. tili (deg), alustaa; b. sig, seota, sekaantua; b—d, sekainen, erilainen, monellainen blandsäd, -en, —, sekuli blank puhdas; kirkas, kiiltävä; b—a vapen, teräaseet; stå b., olla julkisessa tutkinnossa blanka 1 kiillottaa, kirkastaa blänkard, -en, -er, (kärryn) aisa blankett, -en, -er, kaavapaperi blankläder, -dret,—, kiiltonahka blanksmörja, -n, — , kiiltovoide blankt; draga b., sivaltaa miekka tupesta; — aivan peräti blaserad tylsähermoinen, her-

vaantunut bleck, -et, läkki, karta bleckslagare, -n, =, läkkiseppä blek kalpea, himmeä, haleva bleka, -er, -te, -t, -t, valkaista, vaalentaa; b—s, valjeta, virttyä

bleke, -t, —, valkaisupaikka; p å

b., valkenemassa bleklagd, -—, vaalakka, kelmeän-verinen

blekna 1 kalveta; vaaleta; kauhtuabl e

29

bio

bleksot, -en, —, kalvetustauti blemma, -n, -or, näppy blessera 1 haavoittaa blessyr, -en, -er, haava blick, -en, -ar, silmäys, katse,

vilkaus; katsanto; silmät blicka 1 katsoa, katsahtaa, silmäillä, pilkistää blid leppeä, suopea; lauhkea, suojainen

blidka 1 lepyttää; b—s, lauhtua, leppyä

blidsnö, -n, —, märkä lumi blidväder ,-dret, —, suoja, suvisää blifva, lyh. bli, blifver tav. blir, vi, de blifva 1. bli, I blifven frun. blin); blef, -fvo, -e, blifvit, -ande, -en, blif! tulla, käydä, ruveta, päästä (jksikin); pysyä, jäädä; de b. 200, heitä tulee 200; han blef konung, hänestä tuli kuningas; b. af, tulla tehdyksi, valmistua; hvar blef han af, mihin hän joutui; b. af med,päästä(jstkin), saada kaupoiksi, menettää; b. ifrån sig, joutua taidotto-maksi; b. om intet, raueta tyhjäksi; b. till sig, ilahtua; säikähtää; — blif mig från lifvet, pysy kauempana minusta; låt bli, anna olla; 1. b. att gå, ole menemättä; b. åter 1. öfver, jäädä jäljelle bliga 1 mulkoilla, muljotella, tirkistellä

blind sokea; umpisilmäinen, silmitön, järjetön, ehdoton; han är b. för sina egna fel, ei huomaa omia vikojansa; b —t alarm, tyhjänperäinen meteli; b—t angrepp, valeryntäys; b—a klippor, salakarit blindbock, -en, -ar, sokko; sok-koset

blindfönster,-tret, =, valeakkuna blindknut, -en, -ar, umpisolmu blindlykta, -n, -or, salalyhty

blindskär, -et, =, salakari blindt, blindvis umpimähkään,

umpipäin blink, -en, -ar, räpäys, vilaus blinka 1 räpähtää; vilkkua; iskeä silmää blinkfyr, -en,-ar, vilkkumajakka blixt, -en, -ar, leimaus, salama blixtra 1 leimahtaa, salamoita;

vilahtaa blixtstråle, -n, -ar, ukonnuoli block, -et, =, järkäle; pölkky;

väkipyörä blockad, -en, -er, saarto blockdum, -mme, -a, typityhmä blockera 1 saartaa blockhus, -et, =, puulinnoitus blod, -et 1. -en, —, veri, sukuperä; väcka ond b., herättää suuttumusta bloda 1 veristää, tahrata vereen blodbad, -et, =, verilöyly blodbestänkt veripirskuissa oleva, verinen blodfattig vähäverinen blodfnll runsasverinen, verevä blodförlust, -en, —, verenvuoto blodgång, -en, —, puna- 1. verenjuoksu blodig verinen; kläda b. skjorta, vuodattaa verensä blodigel, -n, -glar, iilimato blodigt hirmuisesti blodkärl, -et, =, verenpesä, suoni blodmassa, -n, —, veri, veren-paljous

blodpenning, -en, -ar, veren-hinta

blodsband, -et, =, veriheimolai-

suus

blodsfrände -n, -r, veriheimo-lainen

blodskam,-mmen,—,sukurutsaus blodskuld, -en, -er, verivelka; murha

blodskändande sukurutsas, -rut-sainen

blodspillan, en, väenhukkabio

30

blodsprängd veristävä,verittynyt blodstörtning, -en, -ar, veri-kohtaus

blodsugare, -n, =, veren-imijä; nylkyri

blodsvittne, -t, -n, murhantodis-

taja; marttiira blodtörst, -en, —, veren himo bloduttömning, -en, -ar, verenotto t. -lähtö blodvite, -t, -n, verinaarma blom, -mmen, —, kukka, kukat blomma, -n, -or, kukka; kukoistus; parahisto blomma 1 kukkia, suastaa blommerad kukikas blomningstid, -en, -er, kukki-

mis-aika blomster, -tret, -tren, kukka blomsterspråk, -et, —, kukkas-

kieli, korukieli blomsterströ (ks. s.) sirottaa kukilla, kukittaa; koristaa onnen kukilla blomstra 1 kukoistaa; (huv.)

loistaa; b—n d e, verevä,hehkeä blomstringstid, -en, -er, kukoistus-aika blond valkoverinen, vaalea blondin, -en, -er, valkeanverevä

nainen bloss, -et, =, tulisoitto blossa 1 leimuta; olla tulipunaisena; tupruttaa; b. upp, leimahtaa, tuikahtaa blot, -et, —, veri-uhri, lyylitys blott, —, paljas; pelkkä; b. och bar, apposen alaston; pelkkä, sula; blott, ainoastaan, paljaaltaan; jahka 1. jos vain; b. och bart, yksistään blotta 1 paljastaa; ilmaista; b. ngn på ngt, riistää jkulta jtkin; b —d, paljas, tyhjä blottställa (ks. s.) heittää alttiiksi, saattaa pulaan, vaaraan blund, -en, —, nukahdus, uinahdus

| blunda 1 nukahtaa, torkkua; b. för, ummistaa silmänsä näkemästä blus, -en, -er, mekko bly, -et, —, lyijy blyerts, -en, —, lyijyskivi blyertspenna -n, -or, lyijyskynä blyg ujo

blygas, -ges 1. -gs, -gdes, -gts,

hävetä; ujostella blygd, -en, —, häpeä blyglans, -en, —, kiiltolyijy blygsam, -mme jne., siveä, häveliäs, kaino blygsel, -n, —, häpy, häpeä;

känna b., hävetä blyhvitt, -en, —, lyijy valkea, lyyvitti

blå, n. -tt, määr. m. ja mon. blå 1. blåa, sininen; det b., sinilaki; slå brun och b., lyödä tikankirjavaksi; slå b. dunst i ögonen på ngn, valheella huikaista jkulta silmät

blåaktig, sinertävä; sinervä blåbär, -et, mustikka blåklint, -en, -ar, ruiskukka, sinikaunokki blåkråka, -n, -or,

sininärhi blåkulla, ett, —, horna blåna 1 sinistyä, sinertyä, -tää blånad, -en, -er, sinelmä; mustelma

blångarn, -et, —, rohdinlanka blånor, (Wc. blåner) 1. blår

tappurat blåsa, -n, -or, rakko; pore blåsa, -er, -te, -t, -t, puhaltaa; tuulla; lietsoa; tuulen voimasta lentää 1. mennä t. tulla; det b—er upp, tuuli rupee käymään, t. tuhahtaa; dammet b—er upp, tomu pölyää ilmaan; seglet b. sönder, tuulee purjeen rikki blåsbälg, -en, -ar, palkeet, liet-sin31

bok

blåsig rakkoinen ; tuulinen blåsinstrument, -et, — ja -er,

puhallussoitin blåst, -en, —, tuuli blåstrumpa, -n, -or, hamepappi blås väder, -dr et, —, tuulinen ilma

blåögd sinisilmäinen bläck, -et, —, kirjoitusmuste bläcka 1 tahrata 1. sohria läkillä

bläckhorn, -et, —, mustetolppo bläda 1 riipiä lehdettömäksi; karvita

bläddra, -n, -or, kellukka, kupla bläddra 1 selata, selailla blända 1 soentaa; häikäistä ; lumota

bländvärk, -et, =, haavekuva,

silmänlume blänga, -er, -de, -t, muljottaa; vilhua

blänka, -er, -te, -t, kiiltää, hohtaa, välkkyä blänkar e, -n, =, ratsas vakoja bläs, -en, -ar, otsapiirto; piirto-

pää, laukki bläster, -n 1. bläst, -en, --, (sulatus-uuniin puhallettava) henki

blästervärk, -et, harkkohytti blöda, -der, -dde, -dt, vuotaa verta

blödig herkkämielinen, pehmeä blödsint herkkämielinen, tylsämielinen blöja, -n, -or, kapaloriepu blot, n. -tt, vetinen; pehmeä blöt : ligga, lägga i b. olla

liossa, panna likoon blöta, -ter, -tte, -tt,-tt,liottaa;

b —s, liota -bo, -n, -r ja -ar (yhdistyksissä) asukas

bo, -et, -n, -na, pesä; omaisuus; asunto

bo, -r, -dde, -tt, -ende, asua

bock, -en, -ar, pukki; hepo; kumarrus

bocka, tav. b. sig, 1 kumartaa,

pokkuroida, böd, -en, -ar, aitta, puoti bodmeri, -et, -er, merilaina boett, -en, -er, (taskukellon)kuori bof, -fven, -ar, konna bofast vakinaisesti asustunut; ta-lokas

bofasthet, -en, —, asunnon va-

kinaisuus bofink, -en, -ar, peippo bofstreck, -et, =, konnantyö bofällig rappeutunut bofällighet -en, —, rappiotila bog, -en, -ar, lapa, keulankylki bogad, bogbruten lapautunut bogsele, -n, -ar, länget bogsera 1 hinata bogspröt, -et, =, raine, kokkapuu

bohag, -et, —, talonkalut bohagsting, -et, huonekalu bohvete, -t, —, tattari boj, -en, -ar, ankkurinmerkki;

poiju; Hm. mon. poijikangas boja, -n, -or, kahle bojar, -en, -er, pajari; mahtava Matti

bok, -en, böcker, kirja; föra

till b—s, panna kirjaan bok, -en, -ar, pyökki, saksan-tammi

boken, -ket, -kne, -a, —, nahistunut

bokföra (ks. f.) panna kirjaan 1. tiliin

bokförare, -hållare, -n, =, kirjanpitäjä boklig kirjallinen; b—a konster, tieteet boklåda, -n, -or, kirjapuoti 1.

-kauppa boklärd kirjaoppinen bokmal, -en, -ar, kirjakoi; kirjatoukka bokna 1 näivettyä, nahistuabok

bokslut, -et, =, tilien suoritus,

tilin päätös bokstaf, -fven, -stäfver, kirjain bokstaflig sananmukainen bokstafligen sanasta sanaan; aivan

bokstafsföljd, -en, —, aakkosjärjestys boksynt paljon lukenut boktryckeri, -et, -er, kirjapaino bokvett, -et, —, kirjasivistys bokvurm, -en, -ar, kirjakoi; kir-

jakiihko bol, -et, =, virkatalo bolag, -et, =, yhtiö; yhdyspesä;

asuinkunta bolagsstämma, -n, -or, yhtiön-

kokous bolma 1 polttaa tupruttaa bolmört, -en, -er, villikaali, kiuk-kuruoho

bolster, -n, -trår, ja b., -tret,

-tren, patja, polstari bolstervar, -et, =, patjanpäälli-nen

born, -mmen, -mmar, salpa, puomi bom; skjuta b., ampua sivuitse bomb, -en, -er, pommi bombardera 1 pommittaa bomma 1 pönkätä; ampua t.

mennä syrjään bomolja, -n, —, puuöljy bomull, -en, —, pumpuli, puuvilla

bomärke, -t, -n, puumerkki bona 1 vahata böndaktig talonpoikamainen bondblyg tyhmän-ujo bondby, -n, -ar, maakylä bonddryg tyhmän-ylpeä,pöyhkeä bonde, -n, bönder, talonpoika,

talollinen bondestånd, -et,—, talonpoikais-sääty

bondkaplan, -en, -er, maakap-

palainen bondland; på, till b—et, maakylässä, -ään

bondsk talonpoikamainen boning, -en, -ar, asunto, maja boningsort, -en, -er, asuinpaikka bonjur 1. bonjour, -en, -er, lii-vitakki

bopåle; slå ned sina b—ar,

ruveta asumaan bord, -et, =, pöytä, ruokapöytä; (aluksen) laita; till b—s, pöydässä, pöytään; vid b — et, syödessä; ett godt b., hyvä ruoka; o m b., laivassa, -aan; öfver b., laivasta pois bordlägga (ks. 1.) laidoittaa;

panna pöydälle bordsgäst, -en, -er, ruokavieras bordsilfver, -fret, —, pöytäho-peat

bordstudsare -n, pöytäkello bordställ, -et, =, ks. seur. bordsyrtut, -en, -er, maussäiliö boren (oik. part. pr et. san. bära) syntynyt; b. adelsman, syntyänsä aatelinen borg, -en, -ar, linna, linnoitus borga 1 ottaa velaksi; antaa v.; taata

borgare, -n, =, porvari borgarstånd, -et, —, porvaris-sääty

borgen, en, —; takaus, takaus-mies

borgensförbindelse, -n, -r, takaus

borgensman 1. borgesman,

-nnen, -män, takausmies borgenär, -en, -er, velkoja, velan-antaja borgerlig, —, porvarillinen; por-varimainen; yhteiskunnallinen, kansallis-; b. tid, tavallinen aika

borgerskap, -et, —, porvaristo borgersmän, -nnen, -män, por-

varismies borgesman ks. borgensman borgmästare -n, =, pormestari Borgå Porvoobor

bot

bornera 1 kuohua

borr, -en, -ar, kaira, vääntiä;

pura, pora borra 1 lävistää, vääntää reikä; porata

borrjärn, -et, =, reikä- 1. pora-rauta

borst, -en,-er, harjas; oas borsta 1 harjata, sukia borstbindare, -n, =, haitantekijä; gå på som en b., reuhtoa kuin riivattu borste, -n, -ar, harja, suka borstig harjaksinen, okainen;

takkuinen bort pois; långt, längre, längst b., kauas, kauemmaksi, kauimmaksi; b. med honom, korjatkaa hänet tiehensä borta poissa, muualla; där b.,

tuolla; långt b., kaukana bortavaro ks. bortovaro bortblandad sekava; hämillä oleva, sekainen päästään bortbyting -en, -ar, vaihokas bort-domna 1 puutua hermotto-maksi

bort-dö (ks. d.) kuolehtua; surkastua; kuolla sukupuuttoon; tonerna b., sävelet sammuvat borterst perimmäinen bort-förklara 1 selittää olemattomaksi

bort-gå (ks. g.) lähteä pois; tav.

bortgå, kuolla bortgång, -en, —, lähtö; kuolema

bortifrån; b. ängen, pois nii-tjdtä, t. niityltä saakka; flera mil b., monen peninkulman ta-kaa; la ngt b., etäältä bortjaga 1 ajaa pois, karkottaa bort-kasta 1 heittää pois; b o rt k., tuhlata; jättää pois, kadottaa (pääte, äänne) bortkollra 1 hupsentaa bortkommen kouhoksissa, hämillään oleva, tyhmä

bortom takana, taakse; toisella

t. t—lie puolen bortovaro : i 1. under, efter ngns b. jkun poissa ollessa, p. oltua

bortresa, -n, —, matkaan lähteminen, lähtö bort-skämma (ks. s.) pilata;

turmella hemmottelemalla bort-sofva (ks. s.) kuluttaa ui-

naten; karkottaa unella bortväg : på b—en poismen-nessä

bortåt; b. Björneborg, Porin puolessa, -een; b. 100 mark, noin 100 markkaa, så b., niille vaiheille; en tid b., joku aika boskap, -en, —, karja, elukat boskifte, -t, -n, pesänjako boss, -et, —, pahnat bostad, -en, -städer, asuinpaikka; asunto boställe -t, -n, puustelli, virkatalo

bosätta sig (ks. s.) asettua asumaan; bosatt asuvainen bot, -en (böter sakko) parannus ; sakko, rankaistus; finna b., keksiä apua; göra b. och bättring, katua ja parantaa itsensä böta 1 parantaa; korjata botanik, -en, -er, kasvioppi botaniker, -n, =, kasvientutkija botanisera 1 kerätä ja tutkia kasveja

botemedel, -diet, parannuskeino; lääke; apukeino botfärdig katuvainen botgöring, -en, -ar, katumuksen-teko

botpredikan, en, —, katumussaarna

botten, -ttnen, -ttnar, pohja, alusta, perukka; gå till b. med ngt, tehdä jkin perinjuurin ; i b., perinpohjin, peräti; på utrikes b., ulkomailla

5bot

84

bottenfrysa (ks. f.) jäätyä pohjaa myöten bottenfällning, -en, -ar, pohja-

sako

bottenlös, —, pohjaton; suunnaton

bottenrik, —, upporikas bottensats, -en, -er, sakka.; pii-

punperät bottenvåning, -en, -ar, alakerta bottenärlig, —, ratki rehellinen bottforer, -na, päällyskengät bottin, -en, -er, puolisaapas bottna 1 pohjata; riittää Bottniska viken Pohjanlahti botöfning, en, -ar, katumuksen-

työ; parannuksenharjoitus bouppteckning, -en, -ar, kalun-kirjoitus

boxas 1 nyrkitellä, olla nyrkki-siliä

boxning, -en, -ar, nyrkkitaistelo bra taip:ton hyvä; terve; — hyvin; se b. ut, olla kaunis bracka, -n, -or, polvihousu; poroporvari bragd, -en, -er,! uros- 1. maine-

työ; ilkityö; pyydys Brahestad Raahe brak, -et, —, ryske, rytinä braka 1 jyrskyä, rytistä; b. tili,

paukahtaa, rämähtää brakved, -en, —, paatsama bramarbasera 1 kerskailla turhiansa

branche, -n, -r, haara, laji brand, -en (bränder kekäleet), palo, tuli; tulipalo; kekäle; stå i b., olla tulen vallassa; sticka, sätta i b., sytyttää palamaan brandax, -et, =, nokitähkä brandcorps 1. -kår, -en, -er,

palokunta brandfri tulenkestävä brandförsäkra 1 vakuuttaa palovahingolta

brandförsäkring, -en, -ar, palovakuutus brandgata, -n, -or, palokatu 1. -kuja

brandgul punakellervä brandkorn, -et, —, nokijyvä brandmur, -en, -ar, tulimuuri brandskadad palon kärsinyt;

tulen rikko inen brandskatt, -en, —, pakko vero brandskatta 1 ottaa pakkoveroa brandstod, -en, —, paloraha brandvakt, -en, -er, palovartia,

palovartiat brant jyrkkä

brant, -en, -er, jyrkänne; äyräs; på b—en af sin undergång, perikadon kannikalla brasa, -n, -or, pesävalkea; pe-

sänpaiste; roihu brasa 1 remottaa; b. på, lämmittää roihutella braska 1 isostella, heiskaroita brassa 1 ohjaista (laivaa) bravuraria, -n, -or, loistolaulu braxen, -xnen, -ar, lahna braxenpanka, -n, -or, lahnan-

pasuri, loppuri bred leveä

breda, -der, -dde, -dt, -dd, n.

-dt, levittää bredbent harosäärinen bredd, -en, -er, leveys; levy; i b., rinnatusten, i b. med, rinnalla, -lie breddgrad, -en, -er, leveys-aste bredschäs, -en, -ar, kahden-is-

tuttavat kääsit bredsida, -n, -or, lappea; (laivan) kylki; ett lag från b—n, laidallinen bredspårig leveäratainen bredt leveästi, -Itä; vidt och b.,

lavealti, hajallaan, -lleen bredvid rinnalla, -lie; vieressä, -een

bref, -fvet, =,-fven, kirje; kirja, käskykirja\

"br ef stallare, -n, kirjekaa-vikko

brefväxla 1 olla kirjevaihdossa bresch, -en, -er, rikko bresilja, -n, —priksilja bricka, -n -or, asetin, tarjoin;

laatta; nasta; rinnus brigad, -en, -er, prikaati brigg, -en,-ar, priki Brigitta 1. Birgitta, Pirkko, Pirjo brigittinerkloster, -tret, =, pyhän Priitan luostari briljant loistoisa; b., -en, -er,

hohtokivi briljantera 1 koristaa hohtoki-villä

briljera 1 koreilla, loistella brillor, -na, nenälasit bringa, -n, -or, rinta bringa, -ar, bragte, -t, -t, myös 1, hankkia, tuottaa; saattaa, saada, panna; b. att stadna, svullna, pysäyttää, paisuttaa; b. om lifvet, tappaa; b—s joutua, tulla, päästä brink, -en, -ar, törmä brinna, -er, brann, brunno, -e, -it, -en, brinn! palaa; hehkua bris, -en, -er, tuulenviuhka brist, -en, (-er virheet), puute; vailinki; virhe, vajavaisuus; lida b. på ngt, olla jnkin puutteessa brista, -er, brast, brusto, -e, -it, -en, katketa; haljeta, puhjeta; ratketa; särkyä; b. lös, lohjeta; — puuttua, vajata,

olla vailla; b. i ngt, jättää täyttämättä, laiminlyödä bristfällig puutteellinen, vaja-nainen

brits, -en, -er, makuulava britt, -en, tav. mon. -er, brittiläinen

bro, -n, -ar, silta; laituri brockar, -ne, ketunsyötit brodd, -en, (-ar, hokat), oras; hokka

broder, lyh. bror, brodern, bröder, veli; veljes brodera 1 ommella kirjo-ompelusta; kirjata, nästätä broderi, -et, -er, kirjaus, korko-

ompelus broderlig, veljellinen, veljen-broderskap, -et, —, veljeys brokig kirjava

broms, -en, -ar, paarma; jarru bromsare, -n, =, pidättäjä, jar-

rumies brons, -en, -er, pronssi brorskap, -et, —, maljaveljeys, velittely

brorslott, -en, -er, veljen-osa;

paraspuoli brorson, -en, -söner, veljenpoika broskyrl.-schyr,-en,-er,kirjanen brosk, -et, =, rusto brott, -et, =, katkeama, taite; rikos; begå b. emot, rikkoa (vastaan), loukata brottas 1 painia brottmål, -et, =, rikos-asia brottning, -en, -ar, paininlyönti, sylipaini

brottsjö, -n, -ar, hyöky, ärjyaalto brottslig syyllinen; rikollinen brottsling, -en, -ar, pahantekijä brud, -en, -ar, morsian brudfrämma, -n, -or, kaaso brudfölje, -t, -n, nuodekansa brudgumme, lyh. -gum, -mmen,

-ar, sulhanen, ylkä brudgåfva, -n, -or, morsiuslahja,

kertalahja brudpar, -et, =, morsiuspari brudskara, -n, -or, johtoväki;

hääjoukko brudstol, -en, vihkituoli; gå,

träda i b., mennä naimisiin brudsäta, -n, -or, saajanainen, kaaso

brudtärna, -n, -or, morsiuspiika bruk, -et, =, käytäntä, pito, nautinta; viljelys; tapa; seder o. b., tavat ja menotb r u

36

brå

bruka 1 käyttää, pitää, nauttia, viljellä; man b—r säga, on tapana sanoa brukbar kelvollinen; välttävä bruklig tavallinen brukspatron, -en, -er, ruukin-isäntä

brumma 1 möristä; höristä; jo-

rista; murista brun ruskea, ruuni brunett mustanverevä brunn, -en, -ar, kaivo; terveyslähde; dricka b., juoda ter-veysvettä brunnsgäst, -en, -er, terveys-

veden-juoja brunnskar, -et, kaivonkehä brunnskur, -en, -er, terveysve-den-juonti; undergå b., nauttia terveysvettä brunst, -en, —, kiima brunte, -n, -ar, rusko, ruuni

(hevonen) brus, -et, —, kohina; pauhu;

uhkuva ääni brusa 1 kohista, pauhata; b. ut,

purkaa sisunsa brushane, -n, -ar, suokukko brushufvud, -et, -en, huima- 1.

tuittupää brutal törkeä

brutto taip.ton koko, ylipäinen;

— kaikkineen, kaikkiaan bry, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt,

vaivata (päätänsä); kiusata (j-kuta jkulla t. jstkin); b — dd, hämillään oleva; b. sig om, huolia

bryderi, -et, -er, pula; päänvaiva; i b., kahden vaiheella brydsam, -mme jne., arveluttava brygd, -en, -er, juomanpano; panos

brygga, -n, -or, laituri; silta brygga, -er, brygde, -t, -d, n.

-dt, panna, tehdä (juomaa) bryggeri, -et, -er, juomanpano; panimo

brygghus, -et, kota brylling, -en, -ar, nepainen bryn, -et (harv. -en), —, (veden)

pinta; reuna bryna, -er, -te, -t, -t, rusketut-

taa, paahtaa; hioa bryne, -t, -n, kovasin, siera brynja, -n, -or, rautapaita bryta, -er, bröt, -o, -e, brutit, -en, katkaista, taittaa, murtaa; särkeä, louhia; kiskoa; raivata; rikkoa, purkaa; masentaa; b. ett bref, avata kirje; b. smaken, muutaltaa maku; b—s, katketa, taittua, murtua jne.; — murtautua, tunkea, purkautua, puhjeta; puhua vieraan-voittoisesti, murtaa; rikkoa; b. med ngn, luopua jkun yhteydestä, ystävyydestä; — b. sig, murtua, puhjeta, tunkeutua; raueta

brytning, -en, -ar, katkaisu jne.; murtaminen, vieraanvoittoisuus; käänne; välin rikkuminen,riita; oksennus brytningsperiod, -en, -er, käännekohta bråck, -et, =, tyrät bråd hätäinen; äkillinen; kiireinen; hafva b—t om, olla kiireissään, pitää kiirettä; h a ii fick b—t o m, hänen tuli kiire bråddjup äkkisyvä; b., -et, =,

äkkisyvänne brådkast : i b—et ensi hopussa brådmogen, -get, -gne, -a, —, kesken kypsynyt, k. joutunut; arso

brådska, -n, —, kiire, hoppu; därmed är ingen b., ei sillä 1. sen ole kiirettä brådska 1 kiirehtiä; b. pä, hä-kötellä; det b—r, on kiire: b—nde, hätäilevä; kiireinen brådstupande äkkijyrkkä brådstörtad äkillinen brådt pikaan, äkillisestibrå

87

b ii d

bråk, -et {mon. =, murtoluvut), homma; häärinä; vaiva; rettelö; murtoluku bråka, -n, -or, loukku bråka 1 loukuttaa; riutoa; rähjätä, huhtoa, ponnistella; jankuttaa

bråkdel, -en, -ar, pikkarainen osa bråkig työläs; huhtovainen; tus-; kainen

brånad, -en, —, himo, kiima brås, -ddes, -tts, tulla (jkuhun) bråte, -n, -ar, murros;rytö; rouk-kio

bräcka, -n, -or, halkeama, rikko bräcka, -er, -ckte, -t, -t, panna

säreille, särkeä; käristää bräckjärn, -et, =, sorkkarauta bräcklig hauras; heikko; ransea brädd, -en, -ar> parras, äyräs; laita

brädda 1 täyttää laitoja myöten bräddfull, —, täpö täysi bräde, -t, -n ja -r (bräder, kokonaisia, kaluiksi valmistamat-tornia sahalautoja; muuten bräden), lauta; betala på ett b., maksaa yhtä haavaa; slå ur b—t, sysätä satulasta brädfodra 1 laudoittaa brädgång, -en, -ar, (laivan} parraspuut

brädlapp, -en, -ar, laudanpää,

lautapala brädspel, -et, =, kapulauta; lautapeli

bräka, -er, -te, -t, määkiä; mä-kättää

bräm, -en, -er, ja dräm, -et,=,

reunus, paarre; puuhka bränn, -et, poltos bränna, -er, brände, -t, -d,

bränn! polttaa; b—s, palaa brännbar syttyvä, palavainen brännblåsa, -n, -or, tulirakko brännborr, -en, -ar, poltin-ora bränneri, -et, -er, polttimo brännhet tulikuuma

bränning, -en, -ar, polttaminen,

poltto; kuohu, tyrsky brännmärka (ks. m.) merkitä

poltinraudalla; häväistä brännmärke, -t, -n, poltinmerkki;

häpymerkki brännmästare, -n, =, polttimo-mestari

i brännpunkt, -en, -er, polttopiste i brännsår, -et, =, palohaava i brännvin, -et, —, paloviina i brännvinsadvokat, -

en, -er, si-

kunasihteeri brännvinsprofvare, -n, vii-| nanmittari

i brännässla, -n, -or, nokkonen,

polttiainen I bränsle, -t, —, polttoaine | bränvin ks. brännvin I brätte, -t, -n, lieri, lieve (hatussa) | bröd, -et, =,. leipä i brödföda, -n, —, leivänpuoli i brödkant, -en, -er, leivänkan-j nikka t. -syrjä i brödralag, -et, =, veikkokunta; | veljeys

brödraskap, -et, =, veljeskunta brödskifva, -n, -or, leivän viipale, -pytky bröllop, -et, =, häät bröllopsklädd häävaatteissa o-leva

bröms ks. broms bröst, -et, rinta; rinnus, rintamus; sydän brösta sig 1 keikistää rintaansa;

rehennellä bröstgänges rynnätysten; gå

b. till väga, rynnästellä bröstkorg, -en, -ar, rintakehä bröststycke, -t, -n, rinnus; se*

pale, rintakappale bröstvårta, -n, -or, nunnu bubbla, -n, -or, kupla, pore bubbla 1 porehtia, pyreillä buckla, -n, -or, kiemura; nasta bud, -et, =,j käsky; tarjous; huu-bud

38

to; sana; sanansaattaja; föra b., isostella budbärare, -n, =, sanansaattaja budget, -en, -er, tulo- ja menoarvio

budkafle, -n, -ar, arpakapula budord, -et, =, käskysana buffel, -n, -fflar, puhveli buffet, -en, -er, ravintolahuone buga ja b. sig 1 kumartaa bugna 1 kaartua, notkistua bugt, bugta, -ig,-ning ks. bukt jne.

buk, -en, -ar, maha, vatsa bukett, -en, -er, kukkakimppu bukig kupera, mykevä bukref, -fvet, —, vatsanväänne bukt, -en, -er, mutka; lahdelma; få b. med ngn, saada jku taipumaan bukta 1 notkistaa; b. ja b. sig,

mutkistua, mutkitella buktig mutkistunut, koukkuinen,

notkoinen buktning, -en, -ar, notkistaminen jne.; mutka, polvi bula, -n, -or, kuhmu; kupula; lomo

buldan, -en ja -et, —, pultaani buljong, -en, -er, lihaliemi bulla 1; b. upp, pinota pöytään; b. u. för ngn, kestitä jku hyvin

bulldogg, -en, -ar, iso verikoira bulle, -n, -ar, kakko buller, -llret, —, rymy, jyske, pauhu, jyry; hälinä, telme, melu, melske, tohina; med b. och bång, että humu kuuluu bullersam, -mme jne., pauhui-

nen ; telmeinen, melskeinen bullersten, -en, -ar, vierrekivi bulletin; -en, -er, päivä-ilmoitus bullra 1 ryskiä, jyristä, jyskyä, pauhata, tömistä, kolista, melskata, teuhata; b. på dörren, jyskyttää ovea; b. med fötterna, tömisyttää jalkojansa

bulna 1 ajettua; tehdä märkää bulnad, -en, -er, ajettuma bult, -en, -ar,jörri; tölkki, klupu bulta 1 hakata, kolhia; kolkuttaa; jyskiä; tykyttää; kolottaa bulvan, -en, -er, (teiren) kuva bums heti paikalla, suoraa päätä bundsförvandt, -en, -er, liittolainen

bundt, -en, -ar, kimppu, tukku; mytty

bunkaiag 1. bunklag, -et, =,

kuppikunta bunke, -n, -ar, kehlo, pönttö buntmakare, -n, =, turkkuri bur, -en, -ar, häkki burdus päätäpahkaa; suoraan; oitis

burgen (oik. bärga sanan pr et.

part.) toimeen-tuleva, varakas burk, -en, -ar, tölkki; pönttö burlesk, narrillinen burskap, -et, —, porvarioikeus;

vinna b., tulla tavaksi bus : b. bas päätäpahkaa buse, -n, -ar, kouko, mörkö, pöppö buskablyg turhan-ujo buske, -n, -ar, pensas; töyhtö buskig pensainen; pörheä, tuuhea busksnår, -et, =, pensaisto buss, -en, -ar, aika poika, ur-

hio, toveri; mälli, purus but, -en, -ar, möykky butelj, -en, -er, pullo butik, -en, -er, puoti butter, -ttre jne., juro, yrmeä buxbom, -en, —, puksipuu by, -n, -ar, kylä; tuulenpuuska byalag, -et, =, kyläkunta bygata, -n, -or, raitti bygd, -en, -er, asuttu seutu; paikkakunta bygel, -n, -glar, sanka, rengas bygga, -er, bygde, -t, -d, n. -dt, rakentaa, tehdä; b. och bo, elää ja olla; b. på, luottaa; starkt bygd, rotevaruumii-b y g

nen; klent b., hoikka varreltaan

byggnad, -en, -er, rakennus byggnadsordning, -en, -ar, ra-

kennussäännöt byggning, -en, -ar, rakennus byk, -en, -ar, 1. -et, =, pesu, sotku

byka, -er, -te, -t, -t, pestä byke, -t, -n, roskaväki bylta 1 : b. ihop tollata kokoon

1. myttyyn bylte, -t, -n, mytty byrå, -n, -ar, piironki; toimisto;

toimituspaikka byråkrat, -en, -er, virkavaltainen

byråkrati, -en, —, virkavalta byst, -en, -er, rintakuva by sätta (ks. s.) panna velka-

vankeuteen byta, -ter, -tte, -tt, -tt, vaihtaa;

muuttaa byte, -t, -n, vaihto; saalis byteshandel,-n,—, vaihtokauppa byting, -en, -ar, vaihokas; paha

veitikka bytta, -n, -or, hulikka, pytty byvis kylittäin

byx, -en, 1. byxa, -n, housunlahje; tav. mon. byxor housut båda, gen. -s, båda två (Uman

gen.) molemmat båda 1 ilmoittaa; kutsua; ennustaa

bådadera ks. bäggedera både : b. — och sekä — että båge, -n, -ar, kaari; sanka;jousi; kaarros; kehä bågig kaarenmuotoinen bågna ks. bugna bågskytt, -en, -ar, jousimies båk, -en, -ar, majakka bål, -et, =, rovio; polttolava bål, -en, -ar, vartalo, runko;

malja bål tavaton; kopea båld (runokiel.) urhoollinen

bålgeting, -en, -ar, herhiläinen båll, -en, -ar, koppi, pallo bållspel -et, —, koppisilla oleminen

bålstark tavattoman väkevä bålvärk, -et, linnoitus; tuki-turva

bång (ett) : buller och b. tohina ja kohina bångstyrig hillitön, raju bår, -en, -ar, paarit; sapilaat bård, -en, -er, reunus bårhus, -et, =, ruumishuone bås, -et, =, hinkalo båt, -en, -ar, vene; gifva på

b—en, heittää siksensä båta 1 hyödyttää, auttaa båthus, -et, =, talas båtled, -en, -er, veneväylä båtnad, -en, —, hyöty båtshake, -n, -ar, keksi båtsman, -nnen, -män, laiva-

mies; purjemies; merisotilas bäck, -en, -ar, puro bäcken, -et, =, malja; säiliö; lantio

bädd, -en, -ar, vuode; uoma; alusta

bädda 1 tehdä vuodetta; b. ihop, korjata (vuode); b. in, peittää; b. under, alustaa bäfva 1 vapista; järistä; b. tillbaka för, kammoksua bäfvan (en), —, vapistus bäfver, -n, -frar, majava bäfvergäll, -en, —, majavan-hausta

bägare, -n, = (1. bägrar), pikari bägge, gen. -s, bägge två (ilman gen.) molemmat bäggedera, gen. -s., ks. ed. Bäjern Baijeri bäjrare, -n, —Baijerilainen bälg, -en, -ar, palje; palki-met

bälta, -n, -or, vyötiäinen bälte, -t, -n, vyö; vyöhykeban

bända, -er, -nde, -ndt, -nd, kan-gota, kiskoa, kingottaa, vääntää bängel ks. bengel bänk, -en, -ar, penkki, lavitsa;

rahi

bär, -et, =, marja

bära, bär, bar, buro, -e, -it, -en,

kantaa; kannattaa; kestää; pitää (vaatteita); det må bära 1. b r i sta, menköön syteen taikka saveen; b. vitnesbörd, todistaa; b. upp, koota, periä (rahoja); väggen bär en inskrift, seinässä on kirjoitus; b. händer på ngn, käydä käsin jkuhun; det bär at, mennään; det b. emot, tulee vastuksia; b. tili, käydä; b. sig, kannattaa; b. s. åt, käyttää itsensä

bärg, -et, =, vuori, kallio bärga 1 korjata, pelastaa; b. hö, tehdä heinää; solen b—s, aurinko menee mailleen; b. sig, tulla toimeen; pidättää itsensä; b—d, varallinen bärgfin, — : b—t silfver alku-

puhdas hopea bärghälsa, -n, —, vuorenvankka terveys

bärgning, -en, —, toimeentulo bärgsbo, -n, -r ja -ar, vuorelainen bärgskam, -mmen, -ar, vuoren-harja

bärgskedja, -n, -or, vuorenselkä bärgskrefva, -n, -or, vuorenrotko

bärgslag, -et, =, vuoriseutu bärgtagen, -get, -gne, -a, vuoreen lumottu bärgvärk, -et, =, vuorikaivos,

vuorilaitos bärstol, -en, -ar, kantotuoli; ka-

tonkannatin bärsärk, -en, -ar, raivosotilas; raivio

bärvidd, -en, -er, kannatusväli bask karvas, katkera

bäska, -n, —, ja bäskhet, -en,

—, karvaus bäst paras; paraiten; kun parhaillaan; som b., parhaillaan; bästa, (ett), —, etu, hyöty; taga till b—a, nauttia bättra 1 parantaa; b—s parata bättre parempi; paremmin bättring, -en, —, paraneminen,

parannus bättringsväg : vara på b—en

olla paranemaan päin böckling, -en, -ar, savussilakka bödel, -n, -dlar, teloittaja, mestaaja; julmuri böfvel, -n, -Aar, hitto bögel ks. bygel böja, -er, -de, -t, -d, taivuttaa, mutkistaa, notkistaa; masentaa, nöyristää; böjd,—, väärä; altis

böjelse, -n, -r, taipumus; halu böjlig taipuva, norea böjning, -en, -ar, taivutus; mutka böka 1 pengata, tonkia böla 1 mylviä böld, -en, -er, paise boija, -n, -or, aalto bölja 1 lainehtia Bömen Bööminmaa bön, -en, -er, rukous, anomus böna, -n, -or, papu böneskrift, -en, -er, anomuskirja bönfalla (ks. f.); b. hos ngn om ngt, rukoilla jkulta jtkin bönhas, -en, -ar, hutilus, patus bönhöra (ks. h.) kuulla (jkun) rukous

bönhörelse, -n, —, rukouksen

kuuleminen bönland, -et, =, papumaa böra, bör, borde, bort; j ag b ö r, minun tulee 1. pitää; som sig bör, niinkuin pitääkin börd, -en, —, synnyntä; syntyperä, suku; sukulunastus börda, -n, -or, taakka; kuorma börda 1 lunastaa sukuunbör

41

c h a

bördig, —, syntyisin oleva; myös

-are, -äst, hedelmällinen "bördsadel, -n, —, sukuaateli börja 1 alottaa, ruveta; alkaa början, en, —, alku, alotus börs, -en, -ar, kukkaro; mon.

-er, pörssi bös suuttunut

bössa, -n, -or, pyssy; (pyörän) putki

bösshåll, -et, =, pyssynkanto bösskolf, -fven, -ar, pyssynperä bösstock, -en, -ar, pyssynpuu böta, -ter, -tte, -tt, -tt, ja 1,

vetää 1. maksaa sakkoa böter ks. bot

bötesländgd, -en, -er, sakkoluet-telo

bötfälla (ks. f.) sakottaa böxor ks. byxor

c.

(Muist. Mikä ei löydy C:n alta, haettakoon K:n alta.)

ealvinism, -en, —, Calvin'in oppi cap, ett, =, niemi caput familiae suvun päämies; per capita, miesluvun mukaan

earée, -n, -r, nelikulma carriere, -n, -r, ratsasrata; elä-mänjuoksu, virkarata; i full c., täyttä nelistä ceder, -n, -drar, ketripuu cedera 1 luovuttaa; väistyä; luovuttaa omaisuutensa (velkojille) celibat, -et, —, aviottomuus cell, -en, -er, koppi, kammio;

kenno; soluke, pesäke cellväf, -fven, —, solikko cement, -et, —, sementti, kivi-iskos

censur, -en, -er, sensuuri censurera 1 tarkastaa (painettavia)

center, -n, -trer, keskus, keskusta

centner, -n, =, sentneri, sata naulaa

centnertung julman jykeä central keskellä oleva, keski-, pää-, emä-

centralisation, -en, —, keskitys, keskikaikkisuus centralisera 1 keskeen yhdistää centrifugal keskipakoinen centripetal keskihakuinen centrum, ett, -ra, keskipiste, keskus

ceremoni, -en, -er, meno; kursailu

ceremoniel, -et, = t. -er, juhlamenojen ohjeet cernera 1 piirittää, sulkea certeparti, -et, -er, lastaus-välikirja

cession, -en, -er, omaisuuden

luovutus; vararikko cesur, -en, -er, sananjako; ja-lanjako; säkeenjako, tahtilepo champanj, -en, -er, samppanja champinjon, -en, -er, makusieni charad, -en, -er, runoarvotus charge d' affaires, -ren, -rer, asiamies

charivari, -et, -n, kissannauku-

jaiset; hitonhälinä charlatan, -en, -er, puoskari, veijari

Charlotte Sarlotta, Lotta

6 bör

41

c h a

bördig, —, syntyisin oleva; myös

-are, -äst, hedelmällinen "bördsadel, -n, —, sukuaateli börja 1 alottaa, ruveta; alkaa början, en, —, alku, alotus börs, -en, -ar, kukkaro; mon.

-er, pörssi bös suuttunut

bössa, -n, -or, pyssy; (pyörän) putki

bösshåll, -et, =, pyssynkanto bösskolf, -fven, -ar, pyssynperä bösstock, -en, -ar, pyssynpuu böta, -ter, -tte, -tt, -tt, ja 1,

vetää 1. maksaa sakkoa böter ks. bot

bötesländgd, -en, -er, sakkoluet-telo

bötfälla (ks. f.) sakottaa böxor ks. byxor

c.

(Muist. Mikä ei löydy C:n alta, haettakoon K:n alta.)

ealvinism, -en, —, Calvin'in oppi cap, ett, =, niemi caput familiae suvun päämies; per capita, miesluvun mukaan

earée, -n, -r, nelikulma carriere, -n, -r, ratsasrata; elä-mänjuoksu, virkarata; i full c., täyttä nelistä ceder, -n, -drar, ketripuu cedera 1 luovuttaa; väistyä; luovuttaa omaisuutensa (velkojille) celibat, -et, —, aviottomuus cell, -en, -er, koppi, kammio;

kenno; soluke, pesäke cellväf, -fven, —, solikko cement, -et, —, sementti, kivi-iskos

censur, -en, -er, sensuuri censurera 1 tarkastaa (painettavia)

center, -n, -trer, keskus, keskusta

centner, -n, =, sentneri, sata naulaa

centnertung julman jykeä central keskellä oleva, keski-, pää-, emä-

centralisation, -en, —, keskitys, keskikaikkisuus centralisera 1 keskeen yhdistää centrifugal keskipakoinen centripetal keskihakuinen centrum, ett, -ra, keskipiste, keskus

ceremoni, -en, -er, meno; kursailu

ceremoniel, -et, = t. -er, juhlamenojen ohjeet cernera 1 piirittää, sulkea certeparti, -et, -er, lastaus-välikirja

cession, -en, -er, omaisuuden

luovutus; vararikko cesur, -en, -er, sananjako; ja-lanjako; säkeenjako, tahtilepo champanj, -en, -er, samppanja champinjon, -en, -er, makusieni charad, -en, -er, runoarvotus charge d' affaires, -ren, -rer, asiamies

charivari, -et, -n, kissannauku-

jaiset; hitonhälinä charlatan, -en, -er, puoskari, veijari

Charlotte Sarlotta, Lotta

6c h a

42

da g

charmant ihastuttava; oivallinen charpie, -t, —, liinakaave chaussée, -n, -r, viertotie check, -en, -er, shekki, nosto-lippu

chef, -en, -er, päällikkö, esimies chefskap, -et, = ja -er, pääl-

likkökunta, päällikkyys chevaleresk ritarillinen chiffer, -n ja -ffret, =, -ffren,

salakirjain, -merkki chikan, -en, -er, solvaus, häväistys

chimär, -en, -er, houre, haave chinin, -et, —, kiniini chinjong -en, -er, hiuspussi, va-

lesykkyrä chok, -en, -er, hyökkäys choklad, -en ja -et, -er, suklaa ciceron, -en, -er, opas cider, -n, —, hedelmäviini cigarr, -en, -er, sikari cikoria, -n, -or, sikuri cinober, -n, —, sinuuperi cirkel, -n, -klar, ympyrä; harppi; piiri cirkelbestick, -et, =, harpikko cirkelrund pyörönpyöreä cirkla 1 sirkilöitä; sievistellä;

c—dt skick, tekosievä käytös cirkulera 1 kulkea ympäri, kiertää cirkulär, -et, = ja -er, kiertokirje

cirkus, -en, =, sirkus, ratsas-keliä

ciselera 1 siselöitä, piirrellä korkokuvia (kultaan ja hopeaan) citadell, -et, = t. -er, pesälinna citat, -et, = t. -er, mainimasanat citationstecken, -cknet, =, lainausmerkki citera 1 mainita (jkun sanoja); viitata

citron, -en, -er, sitruuna

cittra, -n, -or, kitara

civil siviili, kansalais-omainen;

c. ar rest, kotiaresti civilisera 1 sivistää, säädystää civilist, -en, -er, siviilimies civilmål, -et, =, riitajuttu colly, -n, mon. colli, kolli, ta-

varatukku t. -kappale corps ks. kår

cour, en, —; göra ngn sin c.,

mielistellä jkuta cykel, -n, -kler, kehäke; jakso;

ajanjakso cyklon, -en, -er, väkituuliainen cyklop, -en, -er, kykloppi cylinder, -n, -drar, silinteri, lieriö; tela cylindrisk liereä cymbal, -en, -er, sympali cynisk kyynillinen; ruokoton Cypern Kypro cypress, -en, -er, kypressi

D.

da capo toistamiseen dadel, -n, -dlar, taateli dag, -en, -ar, päivä; lägga i d—en, saattaa ilmi, ilmaista; ligga för öppen d.,olla selki-selvänä; i dag, tänä päivänä; här om d—en. muutama päivä sitten; taga af daga, pan-

na päiviltä; huru dags? mihin aikaan päivää? nu är det så dags, vast' aika nyt; daglig dags, jok'ikinen päivä dagas 1; det d., päivä valkenee dagbefäl, -et, =, päiväkäsky dagbräckning, -en, -ar, päivän koite c h a

charmant ihastuttava; oivallinen charpie, -t, —, liinakaave chaussée, -n, -r, viertotie check, -en, -er, shekki, nosto-lippu

chef, -en, -er, päällikkö, esimies chefskap, -et, = ja -er, pääl-

likkökunta, päällikkyys chevaleresk ritarillinen chiffer, -n ja -ffret, =, -ffren,

salakirjain, -merkki chikan, -en, -er, solvaus, häväistys

chimär, -en, -er, houre, haave chinin, -et, —, kiniini chinjong -en, -er, hiuspussi, va-

lesykkyrä chok, -en, -er, hyökkäys choklad, -en ja -et, -er, suklaa ciceron, -en, -er, opas cider, -n, —, hedelmäviini cigarr, -en, -er, sikari cikoria, -n, -or, sikuri cinober, -n, —, sinuuperi cirkel, -n, -klar, ympyrä; harppi; piiri cirkelbestick, -et, =, harpikko cirkelrund pyörönpyöreä cirkla 1 sirkilöitä; sievistellä;

c—dt skick, tekosievä käytös cirkulera 1 kulkea ympäri, kiertää cirkulär, -et, = ja -er, kiertokirje

cirkus, -en, =, sirkus, ratsas-keliä

ciselera 1 siselöitä, piirrellä korkokuvia (kultaan ja hopeaan) citadell, -et, = t. -er, pesälinna citat, -et, = t. -er, mainimasanat citationstecken, -cknet, =, lainausmerkki citera 1 mainita (jkun sanoja); viitata

citron, -en, -er, sitruuna

cittra, -n, -or, kitara

civil siviili, kansalais-omainen;

c. ar rest, kotiaresti civilisera 1 sivistää, säädystää civilist, -en, -er, siviilimies civilmål, -et, =, riitajuttu colly, -n, mon. colli, kolli, ta-

varatukku t. -kappale corps ks. kår

cour, en, —; göra ngn sin c.,

mielistellä jkuta cykel, -n, -kler, kehäke; jakso;

ajanjakso cyklon, -en, -er, väkituuliainen cyklop, -en, -er, kykloppi cylinder, -n, -drar, silinteri, lieriö; tela

cylindrisk liereä cymbal, -en, -er, sympali cynisk kyynillinen; ruokoton Cypern Kypro cypress, -en, -er, kypressi

D.

da capo toistamiseen dadel, -n, -dlar, taateli dag, -en, -ar, päivä; lägga i d—en, saattaa ilmi, ilmaista; ligga för öppen d.,olla selki-selvänä; i dag, tänä päivänä; här om d—en. muutama päivä sitten; taga af daga, pan-

na päiviltä; huru dags? mihin aikaan päivää? nu är det så dags, vast' aika nyt; daglig dags, jok'ikinen päivä dagas 1; det d., päivä valkenee dagbefäl, -et, =, päiväkäsky dagbräckning, -en, -ar, päivän koitedag

dagdrifvare, -n, =, tyhjäntoimittaja

dager, -n, -grar, päivän valo,

päivä, valo dagg, -en, -ar, pamppu; Hm.

mon. kaste daggig kasteinen dagjämningslinie, -n, -r, päiväntasaaja daglig jokapäiväinen dagligen joka päivä, päivittäin daglönare, -n, =, päiväläinen,

palkkalainen dagning, -en, —, päivän valkeneminen dagorder, -n, =, päiväkäsky dagsljus, -et, —, päivänvalo; se d—et, tulla 1. syntyä ilmoille

dagspenning, -en, -ar, päiväpalkka

dagsresa, -n, -or, päivänmatka dagsvärke, -t, -n, päivätyö dagteckna 1 varustaa (kirje) päivän-ilmoituksella, päivätä dagtinga 1 keskustella antautumisesta; d. med sitt samvete, olla omantunnon kaupassa

dagtjuf, -fven, -ar, tyhjäntoimittaja

dagtraktamente, -t, -n, päivä-

muona 1. -raha Dagö Hiidenmaa dal, -en, -ar, laakso, alho Dalarne Taalainmaa daler, -n, —, talari; mon. dal-

rar, talarikolikoita dalkarl, -en, -ar, Taalaalainen dalkulla, -n, -or, Taalaannainen dallra 1 värätä, särähdellä dalsänkning, -en, -ar, alanne, notko

dam, -en, -er, rouvas-ihminen;

spela d. ks. damspel dam, -mmen, -ar, pato; vesityty dam, -mmet, —, tomu, pöly

damaskera 1 kirjauksilla takoa,

damaskoita damask : -er säärystimet damborste, -n, -ar, tomuharja damkorn, -et, =, tomunhiukka damlucka, -n, -or, sulkuaukko, -lauta

damma 1 tomuta; pölyttää; d.

till 1. på, lyödä läimähyttää dammig tomuinen, pölyinen damspel, -et, tami-1. napupeli dana 1 luontaa, muodostaa, luoda danaarf,-fvet, =, kruununperintö dangla ks. dingla dank, -en, -ar, kynttiläpahainen dank : slå d. toimittaa tyhjää,

lessutella Danmark Tanskanmaa danneman, -nnen, -män, talollinen, isäntämies dans, -en, -ar, hyppy, tanssi;

tanssihuvit dansa 1 tanssia dansgille, -t, -n, tanssiseura dansk tanskalainen; d. -en, -ar,

Tanskalainen danska, -n, -or, tanskan nainen;

Hm. mon. tanskankieli dansmästare, -n, =, tanssinopettaja; veitikka, hulivili danssjuk tanssinhätäinen dansör, -en, -er, tanssija dansös, -en, -er, tanssijatar darra 1 väristä, vapista, täristä, tutista

darrhänd hötäkkä kädeltänsä dask, -et, —, (sateen) roikkaus;

-et t. -en, hosu daska 1 loiskia; hosua daskig tuhuinen; likainen dat, -en, tav. mon. -er, ks. bedrift

data mon. olo- 1. tietoasiat datera 1 ks. dagteckna; d—d

annettu, päivätty datt ks. ditt

datum, -et, data, antopäivä; päivänmäärä, kuukaudenpäivä; ad e b

1. från dato, tästä päivästä; til s d., näihin asti debarkera 1 laskea maalle; nousta m.

debatt, -en, -er, väittely debet, ett, =, debet, vastattava; velka; d. och credit, tulot ja menot debetsedel, -n, -dlar, verolippu debitera 1 panna vastattaviin;

p. maksavaksi debut, -en, -er, ensi näytteleminen; alottelu december, en, —, joulukuu decennium, -iet, -ier, vuosikymmen

decentralisera 1 siirtää keskuksesta

decharge, -n, -r, tilinpäästö, vas-

tuunvapaus dechiffrera 1 selvitellä decidera 1 päättää decimal, -en, -er, kymmenys decimera 1 rankaista joka kymmenettä; harventaa dedicera 1 omittaa (kirja jkulle) deducera 1 juontaa, johtaa, perustella

de facto todenperäisesti, oikeastaan

defekt vaillinainen, vajaa defensiv puolustava, puolustus-deficit, ett, vailinki defilera 1 marssia kapeissa joukoissa

definiera 1 määrittää, -teliä definitiv lopullinen, ratkaiseva deg, -en, -ar, taikina; tahdas; pöperö

degel, -n, -glar, teekeli, sulatin degenerera 1 huonota suvustaan degradera 1 alennuttaa dej ... ks. däj ... dejour, -en, -er, päivystäjä de jure oikeutta myöten deklamera 1 deklamoita, lausua deklinera 1 sijoitella; poiketa; surkastua

dekokt, -en, -er, keitos dekorera 1 koristaa; k. rintamerkeillä dekret,-et, = t. -er, säädös, käsky del, -en, -ar, osa; tili en cl., osaksi; till alla d—ar, kaikin puolin; för egen cl., omasta puolestani (-si jne.); för ingen d., ei suinkaan; för ali cl., kaiken mokomin; hafva d. i, olla osallinen jsskin; få, gifva del af, saada, antaa tiedoksi dela 1 jakaa, jaottaa; d. jämt, tasata; d. med sig, antaa o-mastaan; jag delar eder sorg, hans åsikt, otan osaa suruunne, olen yhtä mieltä hänen kanssaan; åsikterna äro delade, mielipiteet ovat eroa-vaiset delaktig osallinen delbar jakautuva, jaettava delegare, -n, =, osakas delegation, -en, -er, valiokunta delfin, -en, -er, delfiini, kärsä-valas

delfående, -t, tiedoksi-saaminen delgifva (ks. g.) saattaa tietoon deliberera 1 neuvotella delikat herkkuinen; herkkätuntoinen; arkaluontoinen delikatess, -en, -er, herkku;

herkkyys; arkuus delinkvent, -en, -er, rankaistava pahantekijä delo; vara, komma i d., olla

riidassa, joutua riitaan dels osaksi

delta, -t, —, deltta, suistomaa deltaga (ks. t.) ottaa osaa, olla

osallinen deltagande, -t, —, osan-otto;

myötätuntoisuus delvis osittain

demagog, -en, -er, kansanjohtaja t. -kiihottaja demant ks. diamantd e m

demaskera 1 tehdä naamaritto-

maksi, paljastaa dementera 1 ilmoittaa vääräksi demokrat -en, -er, kansanvalta-lainen

demokrati, -en, -er, kansanvalta demon, -en, -er, haltia, henki demonstrera 1 näyttää toteen;

osottaa mieltänsä demoralisera 1 tavoilta turmella den, det, de,se; den som viste, jospa tietäisi; den här, tämä; d. där, tuo; kom hit, och det strax, tule tänne, jopa heti

denne, -a, detta, mon. desse, -a,

tämä; tuo; den 10:nde dennes, 10:s päivä tätä kuuta; för detta, tätä ennen; f. d. kapten, entinen kapteeni densamme, -a ks. samme departement, -et, = t. -er, osasto; piirikunta depensera 1 kuluttaa; menettää depesch, -en, -er, (tärkeä ja kiireinen) kirjelmä t. sanoma deponera 1 tallettaa, panna talteen

deportera 1 maasta karkottaa 1. viedä

deposition, -en, -er, talletus depot, -en, -er, talletavara; varasto ; varahuone depravera 1 pahentaa, turmella deputation, -en, -er, lähetys-

kunta der ks. där derivera 1 johtaa desertera 1 karata (sotajoukosta) desinfektion, -en, -er, puhdistus

(taudin-aineesta) deskriptiv selittäväinen desperat julmistunut despot, -en, -er, sortovaltias despotisk sortovaltainen; ankara dess (gen. san. den); sedan d., siitä alkaen; innan d., sitä ennen; tili d., siihen asti, t.

d. att, kunnes; ks. desto dessemellan välillä dessert, -en, -er, päällisruoka dessförinnan, -förutan sitä ennen, s. paitsi desslikes samoin, niin myös dessutom sitä paitsi, sen lisäksi destillera ks. distillera destinera 1 määrätä (meneväksi) desto sitä; d. bättre, sitä parempi; icke d. mindre, sittenkin

det (neutri san. den) että; i d.

jag gick, mennessäni detachement, -et, = t. -er, eril-

lisjoukko detalj, -en, -er, erityiskohta detaljerad seikkaperäinen detektiv : d. polis etsivä poliisi detronisera 1 syöstä valta-istuimelta

detsamma ks. samme devis, -en, -er, aatelma, valio-lause

di, -r, -dde, -tt, -dd n. -dt, ja

dia 1 imeä rintaa; gifva di, imettää

diadem, -et, = t. -er, kruununpa; säppäli dialekt, -en, -er, kielimurre dialog, -en, -er, kahdenpuhe diamant, -en, -er, timantti diameter, -n, -trår, ympyrän

keskistäjä; poikkimitta diametralt halkisuoraan; d. m o t-s a 11, halkivastakkainen, perin-vastainen diarium, -iet, -ier, diaari, asialuettelo

diarrhé, -n, -er, ulkotauti, ripuli dibarn, -et =, rintalapsi dibroder, -n, -bröder, rinta-veli

didaktik, -en, -er, opetus-oppi diet, -en, ravintoj ärj estys; hålla

d., olla määräruoilla differens, -en, -er, erotus, väli diftong, -en, -er, kaksois-ääntiödig

diger, -gre jne., paksu digestion, -en, -er, uutto; ruoan

sulattaminen digifning, -en, -ar, imettäminen digna 1 nääntyä, vaipua, raueta dignitär, -en, -er, ylimys, valta-mies

dika 1 ojittaa, kaivaa ojaa dike, -t, -n, oja

dikt, -en, -er, runo, runoelma;

runous; valhe, juoru dikta 1 runoilla, sepitä; panna

omiaan; tilkitä diktamen, ett, -mina, sanelu diktan, en, — : d. och traktan

hyöriminen ja pyöriminen diktera 1 sanella edeltä; määrätä

dilemma, -t, -mmer, epäjohtaus; välipula

dilettant, -en, -er, taiteen harrastelija diligens, -en, -er, kyytivaunu dill, -en, —, tilli dimbild, -en, -er, sumu- 1. utu-kuva

dimension, -en, -er, mittaisuus,

laajuus, koko dimhöljd sumunpeittämä diminutiv vähentävä; d., -et,=,

vähennyssana dimission, -en, -er, päästö, ero dimittera 1 päästää, laskea (virasta, koulusta) dimma, -n, -or, sumu dimmig sumuinen; samea dimpa, -er, damp (harv. dumpo, -it, -en), muksahtaa, rojahtaa din, ditt, dina, sinun dingla 1 roikkua diplomat, -en, -er, diplomaatti,

valtioviisas direkt suoranainen, välitön direkte suoraan

direktion, -en, -er, johtokunta;

johdatus; suunta direktör, -en, -er, johtaja, tirehtööri I

dirigera 1 johdattaa, ohjata discipel, -n, -plär 1 oppilas disciplin, -en, -er, kuri; tiede disciplinär kurinpidollinen disharmoni, -en, -er, epäsointu;

epäsopu disig sumuinen, terheninen disk, -en, -ar, tiski; mon. pese-astiat

diska 1 pestä astioita diskreditera 1 saattaa epäluottamuksen alaiseksi diskussion, -en, -er, keskustelu,

väittely diskutera 1 keskustella diskvatten, -ttnet, —, astiavesi dislokation, -en, -er, sijoitus dispens, -en, -er, erisvapaus disponent, -en, -er, isännöitsijä disponera 1 isännöidä; hallita, määrätä; d—d, taipuva, halukas; illa d—d, huonolla tuulella

disposition, -en, -er, käyttöval-ta; määräys; järjestely; taipumus, mieliala; till ngn s cl., jkun käytettävänä, -ksi disputation, -en, -er, väitös, väitöskirja disputera 1 väitellä dispyt, -en, -er, väittely, sanasota

dissekera 1 leikellä dissenters mon. eri-uskolaiset dissonans, -en, -er, epä-ääni distans, -en, -er, välimatka distillera 1 tislata distingvera 1 erottaa; d—d,

erinomainen distrahera 1 häiritä; tehdä hajamieliseksi ; huvittaa distribuera 1 jaella distrikt,-et,=ja-er,piirikunta,alue dit sinne; tuonne; jonne ditintils 1. dittils siihen asti dito sama; samoin ditt och datt niitä näitä ditväg, -en, —, menomatkadit

ditåt sinne- t. tuonnepäin divergera 1 hajautua, poiketa

toisistaan diverse kaikenlaista, erilaisia diversehandel, -n, —, sekata-

varain kauppa divertissement, -et, = t. -er,

huvitelma, huvitus dividend, -en, -er, jaettava; osinko dividera 1 jakaa divination, -en, -er, ennustus-taito

division, -en, -er, jakolasku;

osasto dje ... ks. djä . .. djup syvä; paksu; synkeä; sikeä; d., -et, =, syvyys jne.; syväri, pohja

djupblå tummansininen djuplek, -en, —, syvyys djupliggare, -n, =, syvätietoinen mies

djupsinnig syvämielinen djupt syvässä, -ään, -llä, -Itä, -lie, -sti

djur, -et, =, eläin, elukka, elävä djurgård, -en, -ar, eläintarha djurisk, —, eläimellinen, pedol-linen, elukkamainen,

lihallinen djurkrets : -en eläinrata djurrike : -t eläinkunta djäfvul, -en, -flar, perkele djäfvulsk saatanallinen djäkne, -n, -ar, teini djärf, -fve jne., rohkea; julkea dj ärfvas, -es, (djärf s), -fdes,

-fts, uskaltaa, juljeta dobbel, -bblet, —, korttimässäys docent, -en, -er, dosentti dock kuitenkin, toki docka, -n, -or, nukke, tytti; vyyh-tinen; sormaus; laivanveistämö dof, -fve jne., helteinen; kumea, tohiseva

dofhjort, -en, -ar, metsäpeura j doft, -et, =, siitepöly, tuoksu; j

-en, -er, hyvä haju, tuoksu dofta 1 tuoksuta j

dogg, -en, -ar, doggi, verikoira dok, -et, huntu doktor, -n, -er, tohtori doktrin, -en, -er, tieteis-oppi;

opin-sääntö dokument, -et, = ja -er, asiakirja

dolk, -en, -ar, tikari, väkipuukko dolsk (-are, -äst) luihu; hidas dorn, -en, -er, kupulaki; tuomiokirkko dorn, -en, -ar, tuomio domare, -n, -na, tuomari domedag, -en, —, viimeinen tuomiopäivä domestik, -en, -er, palvelija domfästa (ks. f.) tuomiolla vahvistaa

domför, —, tuomionvoipa domhafvande, -n, =, (ei: -na) tuomari

domherre, -n, -ar, tuomioherra;

punatulkka dominera 1 vallita; kohota yli domkapitel, -tiet, =, tuomiokapituli

domkraft, -en, -er, väkivipu domna 1 puutua; turrettua domsaga, -n, -or, tuomiokunta domsal, -en, -ar, oikeushuone,

lakitupa domslut, -et, =, tuomiopäätös domstol, -en, -ar, tuomio-istuin;

oikeusto, oikeus domsäte, -t, -n, tuomarin-istuin domän, -en, -er, valtiotilus dön, -et, tav. mon. =, kalu dona -n, -or, linnunsadin donation, -en, -er, lahjoitus;

l.-maa Donau Tonava dop, -et, =, kaste, ristiminen dopfunt, -en, -ar, kastemalja doppa 1 kastaa, pistää dopping, -en, -ar, uiku, hetara doppsko, -n, -r, kenkäin Dorpat Tartto dos, -en, -er, annosdos

dosa, -n, -or, rasia dosera 1 viettää dosis ks. dos dotera 1 varustaa lahjoilla dotter, -n 1. -ttren, döttrar, tytär

drabant, -en, -er, henkivartia;

seurustaja; kuu drabba 1 kohdata; taistella drabbning, -en, -ar, ottelu draf, -fven 1. -fvet, —, rapa drafvel, -üet, —, loru drag, -et, =, veto; piirre; viima, uho; osotus; uistin; i ett d., kerrassaan draga, drog, -o, -e, dragit, -en, -ande, vetää; d. ut, viipyä, (med, på) viivyttää; d. växel, asettaa vekseli; d. fördel, ottaa 1. saada voittoa; d. i betänkande, varoilla, epäillä; på d—nde kall, olevan toimen puolesta; — matkata; — d. sig, vetäytyä; vetelehtää dragare, -n, =, vetäjä; juhta dragas, drogs, dragits, taistella,

saada kärsiä dragband, -et, kurenauha t.

-nuora dragfri höngätön, tiivis dragg, -en, -ar, harkki, naara draghål, -et, =, huokoreikä; rep-

pänä dragig vetoinen

dragkista, -n, -or, laatikkokirstu draglina,-n,-or, vetonuora; jukko draglucka, -n, -or, vetoluukku,

reppänä dragon, -en, -er, rakuuna drake, -n, -ar, lohikäärme; pa-perileija

dram, -en, -er, draama, näytelmä drank, -en, —, rankki drapera 1 poimutella; verhottaa draperi, -et, -er, poimutelma;

verhotus drastisk tehokas

dref, -fvet, —, tuke, täpe; mon,

=, (suden) ajo, ajovuoro dreg ..., drej. .. ks. drag..

dräj .. . dressera 1 opettaa (koiria y. m.) drick, -en, (-ar), siemaus dricka, -er, drack, drucko, -e, -it, -en, juoda; d. ngn till, j. jkun muistoksi; drucken,-et, -ckne, -a, —, juopunut, päissään oleva dricka, -t,—, (mallasjuoma) sahti drickbar juotava drickspenning, -en, tav. mon.

-ar, juomaraha drifbänk, -en, -ar, taimilava driffjäder, -n, -drar, ponnistin;

yllyke, vaikutin drifhjul, -et, =, käytinratas drifhus, -et, =, kasvihuone drifis, -en, —, ajojää drifkraft, -en, -er, liikevoima drift, -en, -er, lauma; vietti; ilman mon. käyttäminen; tuuliajo; vireys; pila driftig vireä, toimelias driftkuku, -n, -r, pilkkapuikko drifva, -er, dref, -fvo, -e, drifvit, -en, drif! ajaa; liikuttaa, käyttää; pitää, harjoittaa; pakottaa, yllyttää; takoa ulos; d. p å, ukittaa; d. g ä c k, tehdä pilkkaa; d—nde, ulostava; kasvulle ajava (maa); —aje-lehtaa; aj autua; vetelehtää; snön d—er, lumi juoksee 1. kinostaa drifva, -n, -or, nietos, kinos drifved, -en, —, vesiajo-puu drill, -en, -ar, kierutin; vaon-

harja; liritys drilla 1 nävertää; liritellä; kie-vastella

drinkare, -n, =, juomari, juoppo drista 1 ja d. sig uskaltaa dristeligen rohkeasti dristig rohkea drog, -en, -er, rohtoaine49

du f

dromedar, -en, -er, dromedaari dropp, -et, =, tipe droppe, -n, -ar, tippa, pisara; tilkka; mon. rohdot; rohto-ryypyt

droppa 1 tippua; tiputtaa droppflaska, -n, -or, rohtopullo droppsten, -en, -ar, vuotokivi droska, -n, -or, tröskat drots ks. riksdrots drott, -en, -ar, ruhtinas; valtias drottning, -en, -ar, kuningatar druckenhet -en, —, juovuksissa olo

druf hagel, -glet, =, raehauli drufva, -n, -or, viinirypäle drul, -en, -ar, köhnys drumla 1 kuhnustella drummel, -n, drumlar, jorri, jahnus

drunkna 1 hukkua veteen dryck, -en, -er, juoma dryckenskap, -en, —, juoppous,

juopumus dryckesbroder,-n, -bröder, juomaveikko dryckeslag, -et, =, juominki dryg runsas, melkeä; pöyhkeä drypa, -er, dröp, -o, -e, drupit, -en, tippua, tiukkua, norua; tiputtaa dråp, -et, =, tappo dråpare, -n, =, tappaja, surmaaja

dråplig mainio, oiva, jalo dragg, -en, —, rupa, sakka drägt, drägtig ks. dräkt, dräktig

dräglig suvaittava; mukiin-menevä

dräkt -en, -er, veto; puku dräktig, —, tiine dräktighet, -en, —, tiineys; kantavuus; tuottavuus dräll, -en, -er, reivas, sentti, kil-

pikangas dränera 1 salaojittaa dräng, -en, -ar, renki

dränka, -er, -te, -t, hukuttaa, upottaa

dräpa, -er, -te, sup. -t 1. -it,

jpart. pr. -t 1. -en (vanha impf. drap, dråpo, -e) tappaa, surmata drätsel, -n, —, rahatoimi dröja, -er, -de, -t, viipyä dröjsmål, -et, =. viipyminen dröm, -mmen, -ar, unennäkö, unelma

drömma, -er, drömde, -t, -d,

dröm! nähdä unta, uneksia dröna 1 ynistä, myristä; kuhnustella

drönare, -n, =, kähnys; kuhnuri du, dig, sinä, mon. I, ni, eder dua 1 sinutella dualis, en, —, kaksikko dualism, -en, -er, kaksiaiheisuus dubba 1 lyödä 1. tehdä (ritariksi) dubbel, -bble, -a, —, kaksinkertainen, kaksinainen, kahta-moinen; yhdistysten jälkiosana -kertainen dubbelbössa, -n, -or, kaksipiippuinen pyssy dubbeldörr, -en, -ar, sisäovi; pariovi

dubbelfönster, -stret, =, sisä-ikkuna

dubbelhet, -en, —, (kaksinkertaisuus) kaksimielisyys t. -kie-lisyys

dubbelt kaksin kerroin, kahta vertaa

dubbelöl, -et, —, väkiolut dubblera 1 kahdistaa; purjehtia editse

dubiös epäilyksen-alainen Duderhof Tuutari duell, -en, -er, kaksintaistelu duett, -en, -er, duetti, kahden-laulu

dufna 1 hailahtua, laimentua,

väljähtyä dufslag, -et, =, kyyhkyslakka dufunge, -n, -ar, kyyhkysen-du f

poika; lian är ingen d., ei hän ole eilisen akan poika dufva, -n, -or, kyyhkynen dufva 1 keikkua dufven, -et, -fne jne., mynnähty-

nyt; laimentunut duga, -er, -de, -t, kelvata, suittaa dugg, -et, —, tuhusade- tihma dugga 1 vihmata, tuhuttaa duglig kelvollinen, kunnollinen dugtig ks. duktig duk, -en, -ar, huivi, liina, vaate duka 1 kattaa (pöytä) duka 1 : d. under sortua, menehtyä

dukat, -en, -er, tukaatti, kultaraha

duktig oiva, vahva, aika; uhkea

duktigt aika lailla

duktyg, -et, =, pöytäliina sal-

vettineen dum, -mme, jne., tuhma, tyhmä;

döf och cl., kuuromykkä dumbe, -n, -ar, (vanh.) mykkä

ihminen dumbom, -en, -ar, tyhmeliini dumhufvud -et, -en, pölkkypää dumma sig 1 tehdä tyhmyys dummer (vanha nom,) Jöns tolvana

dun, -et, =, untuva, höyhen Duna Yäinänjoki dunder, -dret, (=), jyry, jylinä dunder slag, -et, =, jyrähys; tä-rähys

dundra 1 jyristä, pauhata, jyskyä dunge, -n, -ar, lehdikkö dunka 1 jyhmiä,mätkähtää; mäi-

kyttää, muksauttaa dunkel, -kle jne., tumma, hi-

meä, pimeä dunkel, -klet, —, tummuus, pimeys

duns, -en, -ar, muksahdus, jyh-

mäys, mätkähdys dunsa 1 muksahtaa, moiskahtaa dunst, -en,-er, utu, huuru

dunsta 1 huuruta; d. bort, haihtua

dunsthagel, -glet, =, -glen,

tupruhauli duplett, -en, -er, kaksoiskappale dur, en, —, duuri durabel,-blejne., kestävä, vahva durchlaucht (-en, -er); Hans

D., Hänen Jaloutensa durk, -en, -ar, säily, tohko durk tuiki; heti durkdrifven, -et, -fne, -a (-are,

-äst), perinpohjainen durklopp, -et, —, ripuli durkslag, -et, läpirauta; lä-päsin

dus, ett; lefva i sus och d.*

elää täydessä tohussa dusch, -en, -ar ja -er, suihku-

tus, suihkukylpy dusk, -et, —, nuoskea ilma duska 1 tuhuttaa, tihmoa dussin, -et, =, tusina dust, -en, -ar, ottelu

dusör, -en, -er, hyväntekijäiset dvala, -n, —, horros, tainnos Dvina Viena

dväljas, -jes 1. -js, dvaldes,,

-lts, oleksia dvärg, -en, -ar, kääpiö dvärgbjörk,-en,-ar, vaivaiskoivu dy, -n, —, muta, lieju, liete; mura dyfvelsträck, -en, —, pirunpihka dygd, -en, -er, hyve, avu; siveys; hyvä puoli dygdemönster, -tret, =, hyveen esikuva

dygderik ja dygdesam, -mme

jne., siveellinen dygdig hyväavuinen, siveä dygdädel, -die, siveätapainen,

jaloavuinen dygn, -et, =, vuorokausi dyka 1, myös -er, -te 1. dök,

dykt, sukeltaa dykand, -en, -änder, telkkä dykeri, -et, -er, sukelluslaitos dylik, —, (käyt. ainoasi, mää-51

där

räämätt. muodon JcsaJ semmoinen; yhdenlainen dymedels sillä keinoin dymmelvecka, -n, -or, piinaviikko

dyna, -n, -or, pään-alus dynamit, -en, —, dynamiitti dynasti, -en, -er, liallitsijasuku dyner, -na, mon. hietasärkkä dynga, -n,—, sonta, tade dynggrep, -et, =, 1. -grepe, -n,

-ar, tadehanko, tadikko dyning, -en, -ar, hyöky, maininki dynt, -en, —, siemenet; svinet

har d., sika on siemenissä dyr kallis

dyrbar kallis-arvoinen dyrk, -en, -ar, tiirikka dyrka 1 : d. upp avata tiirikalla dyrka 1 palvella, jumaloita dyrkan, en, —, palvelus, jumaloiminen dyrkfri, —, tiirikalla aukeamaton dyrköpt kallishintainen dyster, -t, -tre jne., synkeä,kolkko då silloin; siis, sitte; toki; kuin, kun; då för tidén, siihen aikaan; d. och d., silloin tällöin dåd, -et, =, teko; med råd och

d., työllä ja neuvolla dålig (harv. -are, -äst), sämre,

sämst, huono, kehno dån, -et, —, humina, jumu, pauhina

dåna 1 kumista, jylistä, jytistä ;

— pyörtyä, taintua dåning, -en, -ar, tainnoksissa

olo, pyörtyminen dåndimp, -en, (-ar), pyörryksiin

lankeaminen dåra 1 vimmata, hurmata; ihastuttaa

dåraktig mieletön, hourumainen dåre, -n, -ar, mielipuoli, houkkio dårhus, -et, =, hulluinhuone dårhushjon, -et, =, hullulainen dårskap, -en, -er, hulluus, hullutus

dåsig torroksissa oleva dåtid, -en, —; enligt d—ens sed, sen ajan tavan mukaan dåvarande sen-aikuinen, silloinen

däck, -et, =9 aluksen kansi däcka 1 kansittaa, kattaa dädan sieltä

däfna 1 kostua, nihkistyä däfven, -et, -fne jne., kostea, nahkea

dägga 1 imettää; däggande

djur, ks. seur. däggdjur, -et, =, imettäjä eläin däja, -n, -or, karjakko däjelig kaunoinen däld, -en, -er, notko; alho dämma, -er, dämde, -t, -d, däm!

salvata, toeta dämning, -en, -ar,padotus; sulku dämpa 1 häkäyttää, hillitä dän ks. dädan

dänga, -er, -de, -t, -d, läjähyttää,

sivaltaa; runtata ! där tuolla, tuossa, siellä, siinä; j jossa; den d., tuo; se joka |däraf siitä, tuosta; josta j däran : man måste d. pakko | siihen on mennä; vara illa ! d., olla pahassa pulassa i därefter sen perästä, sen mu-| kaan; j onka j älkeen, j onka mu-| kaan

däremellan sillä välillä, sillä ai-! kaa; jolla välin däremot sitä vastaan; sen suhteen; ks. hvaremot därest jos vain

därför sen edestä, siitä, sinä, siihen; ks. hvarför därföre, -för, sen tähden därförinnan sitä ennen därförutan ilman sitä därhos ks. därjämte därhän siihen; lämna d., jättää sillensä däri ks. därutidär

däribland niiden joukossa, joukkoon; ks. hvaribland därifrån sieltä; tuolta; josta därigenom sen kautta därintill siihen asti därinvid sen vieressä, siinä lähellä

därjämte sen ohessa; jonka o. därmed sen kanssa, sillä; det är förbi d., siihen se loppui; ks. hvarmed därnäst sen jälkeen, siitä lähinnä därom siitä; josta däromkring sen ympärillä, -lie;

niillä paikoin, niille p. därpå sen päällä, -Ile; sen jälkeen; d. gj o rdt, varta vasten; ks. hvarpå därstädes siellä därtill siihen, siksi, sen lisäksi därunder sen 1. siinä alla, sen 1. sinne alle; tuolla alla, tuonne alle; siitä alemmaksi, sitä huokeampaan; sillä aikaa däruppå ks därpå därur siitä, tuosta därutaf ks. däraf däruti siinä, siihen därutinnan siinä därutom sen ulkopuolella därutur siitä, tuosta därutöfver sen päällä, -llitse; ks.

hvarutöfver därvaro; under min d., siellä

ollessani därvid siinä, siihen, siksensä;

ks. hvarvid därå ks, därpå

däråt siellä päin, tuolla päin;

skratta d., naura sille! däröfver sen päällä, -lie; siitä

ylitse, siitä däst puhistunut, turpunut dö, -r, dog, -o, -e, dött, död, döende, kuolla; d. ut, hävitä död, —, kuollut, eloton död, -en, -ar, kuolema; för döden, kuoleman kielissä; tili

döds, kuolijaaksi; på lif och d., elämän ja kuoleman kaupalla döda 1 kuolettaa, surmata, tappaa döddag : tili d—ar kuolemaan asti

dödgräfvare, -n, haudankaivaja

dödkött, -et, —, liika-1. pahaliha dödlig, —, kuolevainen; kuolettava; d—t hat, veriviha dödligt kuolettavaisesti; ligga d. sjuk, sairastaa kuolemallaan; d. kär, silmittömästi rakastunut dödsarbete, -t, —, kuoleman-

teko, kuolonvaivat dödsblek, —, kalmankelmeä dödsbädd, -en, -ar, kuolinvuode dödsfall, -et, =, kuolemantapaus dödsfiende, -n, -r, verivihollinen dödsjö, -n, —, umpilaineet dödskalle, -n, -ar, ruumiinkallo dödsknäck, -en, —, kuoleman-kolahus

dödssjuk, —, henkeänsä poteva dödsstöt, -en, —, kuolemanpisto;

kuolinhaava döf, -fve jne., kuuro döfstum, -mme jne., kuuromykkä döfva 1 huumata, tukehduttaa; lievittää

döföra : slår d—t till ei huoli kuunnella, heittäytyy kuuroksi dölja, -er, dolde, -t, -d, salata,

kätkeä, piilottaa, peittää döma, -er, -de, -t, -d, tuomita;

päättää, arvata -döme,-t, -n, yhdist:ssä -kunta döna 1 jyhmiä, jumista döpa, -er, -te, -t, -t, kastaa, ristiä döpelse, -n, —, kaste, ristiminen dörr, -en, -ar, ovi dörrhake, -n, -ar, säppi; sarana-koukku

dörrkarm, -en, -ar, kamana; ovipieli

dörrpost, -en, -er, pihtipuoli ebb

E.

ebb, -en, —, luode, pakovesi ebenholts, -en, —, mustapuu eckel, eckla jne., ks. äckel,äckla ecklesiastik 1. -isk

kirkollinen ecklesiastikexpedition, -en, (-er), kirkollis-asiain toimituskunta

ed, -et, taival, kannas ed, -en, -er, vala; taga e., vannottaa ; 1 i fi i g e., suullinen vala edelig ks. edlig Edén, ett, —, eedeni eder 1. er, neutr. edert, ert, mon. edre -a (era), teidän omanne; vanha gen. Eders, ers : E. Majestät, ers nåd edgång, -en, —, valanteko edikt,-et,= 1. -er, julistus, asetus edition, -en, -er, painos edlig valallinen, vannottu edligen valalla, vannomalla edsförpliktelse, -n, -r, valan-

ehto, valan-alaisuus edsvuren, -et, -rne, -a, —, vannotettu

edsöre, -t, —, valtiavala; rau-havala

efemär päivänpituinen, hiukka-

aikainen efemerider, -na, päivämuistumat effekt, -en, —, mahtivaikutus;

mon. -er kapineet effektiv todenperäinen effektuera 1 toimittaa efter jäljessä, -stä, jälkeen, perässä, -stä, -ään; mukaan, myöten; e. att hafva läst, luettua (-ni, -si, jne.); e. hand, vähitellen; e. hvad han sade, sen mukaan mitä hän sanoi; begär e. penningar, rahanhimo; gå e. vatten, mennä

vettä noutamaan; hålla e. ngn, pitää vaari jkusta; e. hvarandra, peräkkäin; e. som, sen mukaan kuin, koska efter-apa 1 apinoida, jäljitellä efterbilda 1 mukailla efterdöme, -t, -n, esikuva, esimerkki efter-forska 1 tiedustella efter-fråga 1 kysyä, tiedustaa efterfrågan, en, —, kysely efter-följa (ks. f.) seurata; efter f. noudattaa; ottaa esikuvaksi

efterföljd, -en, —, seuraaminen; tjäna till e., kelvata noudatettavaksi eftergift, -en, -er, myönnytys,

helpotus; anteeksi-anto efter-gifva (ks. g.) antaa myöten; jättää anteeksi; olla huonompi; e—en, myöntyväinen, velttoperäinen efter-göra (ks. g.); eftergjord,

jäljitelty efterhand, en, —, takakynsi efterhand k s. efter hand efterhängsen, -et, -sne jne.,

hännittelevä; anelias efterhärma 1 matkia efterhöst, -en, -ar, takasula efter-jaga 1 ajaa jäljestä 1. takaa efterkomma (ks. k.) noudattaa; totella; e—nde, mon» jälkeläiset

efter kraf,-fvet, =, jälkivaatimus efterkälke, -n, -ar, takareki; komma på e—n, joutua takapajuille efterkänning, -en, -ar, jälki-tuntu, mahlee f t

54

ej

efterlefnad, -en, —, noudattaminen

efter-lefva (ks. 1.) elää jälkeen;

efterl., noudattaa, totella efterliggande viivästynyt efterlikna 1 olla jkun kaltainen efter-lysa (ks. 1.) kuuluttaa perään

efterlåta (ks. 1.) laimin lyödä;

e—en, veltto, leväperäinen efterlämna 1 jättää jälkeensä efter-längta 1 ikävöidä, haluta eftermiddag, -en, -ar, iltapuoli efterrätt, -en, -er, jälkiruoka efterrättelse, -n, —, tieto; noudattaminen; tjäna 1. lända till e., olla noudatettava; ställa sig till e., noudattaa eftersinna 1 miettiä; muistella efter-skrifva (ks. s.) kirjoittaa

perään, kirjallisesti kutsua efterskänka (ks. s.) jättää lahjaksi 1. anteeksi efterskörd, -en, -ar, jälkikor-

juu; odelma eftersläng, -en, -ar, jälki tuntu:

jälkikiekura eftersom ks. efter som efter-spana 1 haeskella, kuulustella

efterspel, -et, =, jälkinäytelmä efterst jäljimmäinen; jäljimpä-

nä, -minäksi efter-sträfva 1 pyytää, tav ottaa eftersyn, -en, —, hoito, silmälläpito; esimerkki, esikuva efter-sätta (ks. s.) ajaa takaa;

etters., jättää leväperään efter-söka (ks. s.) haeskella eftertanke, -n, —, miettimys;

utan e., ajattelematta eftertrupp, -en, -er, takajoukko eftertryck, -et, —, pontevuus; mon. =, jälkeen-painanta; jäi-kipainos eftertrycklig ponteva, navakka efterträda (ks. t.) tulla sijaan 1. jälkeen, seurata

efterträdare, -n, =, seuraaja,

jälkeinen efter-tänka (ks. t.) mietiskellä,

aprikoida; muistella eftertänksam, -mme jne., mietteliäs, ajatteleva eftervärld, -en, —, jälkimaailma eftervinter, -n, -trår, takatalvi efteråt jälkeenpäin, perästäpäin ega ... ks. äga .. . Egeiska hafvet Aigaianmeri egen, -t, oma, omainen; ominainen, omituinen (määrätty m. egne, -a, omituinen) egendom, -en, -ar, omaisuus;

maatila egendomlig omituinen egendomsherre -n, -ar, karta*

nonherra egenhet, -en, -er, omituisuus egenhändig, —, omakätinen egenkär itserakas egenmyndig, egenmäktig oma-

1. itsevaltainen egennytta, -n, —, oman voiton

pyyntö egennyttig itsekäs egensinne, -t, —, itsepäisyys egenskap, -en, -er, ominaisuus;

i hvad e.? minä? egentlig varsinainen egentligen oikeastaan egenvillig itsemielinen egg, egga, eggelse, ks. ägg jne. egna 1 omistaa; e. sig åt, antautua; v. impers. sopia, tulla ego . . . ks. ägo egoism, -en, —, itsekkäisyys egoist, -en, -er, itsekäs ihminen, itsekkö

eho, n, ehvad, kuka hyvänsä, mikä tahansa; ehvad — eller, joko — tahi ehuru vaikka; ehuruväl, vaikka kyllä ehvar, ehvart missä, mihin hyvänsä

ej Tcieltopart. en, et, ei jne.ej a

eja voi jos. jospa ejder . .. ks. äjder .. . ek, -en, -ar, tammi eka, -n, -or, ruuhi Ekenäs Tammisaari eker, -n, ekrar, puolapuu (pyörässä)

ekipage, -n, -er, ajoneuvot hevosineen ekipera 1 asustaa, vaatettaa ekivok ks. tvetydig eklatera 1 tehclä tiedoksi eklatant ilmiselvä eklärera 1 valostaa, valaista eko, -t, = t. -n, vastakaiku, kaiku ekonom, -en,-er, talouden hoitaja ekonomi, -en, -er, taloudenhoito ekonomiedepartement, -et, =

t. -er, talous-osasto ekonomisk taloudellinen; säästeliäs

ekorre, -n, -ar, orava; flygande e., siipiorava ekstas, -en, -er, haltioissa- 1.

lovessa-olo ekstock, -en, -ar, ruuhi, kuutti ekvation, -en, -er, yhtälö ekvator, -n, —, päiväntasaaja ekvilibrist, -en, -er, nuorallatanssija

elak, -are, -äst, t. värre, värst,

ilkeä, häijy, paha elasticitet, -en, —, kimmoisuus, jänteys

elastisk kimmoinen, jänteä eld, -en, -ar, tuli elda 1 lämmittää; lämmitä eldbrand, -en, -bränder, kekäle elddon, -et, =, tulukset eldfarlig tulen-arka eldfast tulenkestävä eldfängd tulen-ottava; kiihkoisa eldgaffel, -n, -fflar, hiilihanko eldig tulinen

eldorado, -t, -s, kultala, onnela eldprof, -fvet, =, tulikoetus eldrum, -mmet, =, lämmitettävä huone

eldskyffel, -n, -fflar, hiilikauha Eldslandet Tulimaa eldsprutande tulta purkaava eldstad, -en, -städer, tulisija eldstål, -et, =, tulirauta eldsvåda, -n, -or, tulipalo elefant, -en, -er, elefantti elegans, -en, —, soreus, somuus elegant sorea, sievä, soma elektor, -n, -er, valitsijamies elektricitet, -en, —, sähkö elektrisk sähköinen element, -et, = t. -er, alkuaine,

alje; mielityö elementarlärovärk, -et, =, al-

keis-opisto elev, -en, -er, oppilas elf . . . ks. älf ... elfenben, -et, —, elefantinluu elfte yhdestoista elfva yksitoista elg . ♦. ks. älg . .. elit, -en, valikko, parahisto eljes, eljest muutoin eller tai, taikka; eli; vai ellips, -en, -er, elipsi; sananheitto

eludera 1 kiertää (lakia} elände, -t, (-n), kurjuus eländig kurja, viheliäinen emalj, -en, emalji, lasitus; pan-

taluu (hampaissa) emanation, -en, -er, ulkoileminen ; uloskäyminen emancipera 1 vapauttaa emanera 1 vuotaa ulos; ilmautua Embach Emäjoki emballage, -t, -r, päällystys emballera 1 pakata sisään embargo, en, —, laivanpidätys; lägga 1. slå e. på, omia itselleen

embarkera 1 panna laivaan; astua laivaan embellera 1 kaunistua embet ... ks. ämbet ... emblem, -et, = t. -er, tunnuskuvaem b

embryo, -t, (-ner), alkio emedan syystä että, koska emellan välillä, -Itä, -lie, -ssä, -stä, -iin; kesken; e. fyra ögon, kahden kesken; gifva e., antaa väliä emellanåt välistä, toisinaan emellertid sillävälin; kuitenkin emfas, -en, -er, voima (puheessa) emigrant, -en, -er, siirtolainen emigration, -en, -er, maasta

muutto eminens, -en, -er, ylevyys emission, -en, -er, ulos-anto emittera 1 lähettää t. laskea ulos emot vastaan, -tassa, -ten, -toin; kohti; kohtaan; suhteen; e. morgonen, aamupuoleen emotse, emotstå y. m. ks. motse y. m. emot-taga (ks. t.) ottaa vastaan, saada

emottaglig vastaan-ottavainen empirisk havainnollinen emploj, -en, -er, ammatti, virka,

paikka en, -en, -ar, kataja en, ett, yksi; eräs, joku; e. och e., yksittäin; i ett, yhtenään; i ett för alt, kerrassaan (kaikesta); en hundra år, noin 100 vuotta; en hvar, jokainen; jää usein kääntämättä enahanda yhdenlainen Enare Inari

enbet : i. e. yhdellä hevosella encyklopedi, -en, -er, yleistiede endast ainoastaan, vain; jos vain ende, -a, ainoa; en enda (ei: ende) son; harv. superi, endaste endels osittøin

endera jompikumpi; ettdera|

— eller, joko — taikka endossera 1 siirtää, myydä (vekseli)

endräkt, -en, —, sopu

! ene, ena; den e. — den andre, i toinen — toinen ! energi, ^en, —, luonteen voima; j tarmo

! enervera 1 vaivuttaa enfald, -en, —, yksinkertaisuus,

typeryys enfaldig yksinkertainen, typerä enformig yksitoikkoinen enfärgad yksivärinen enfödd ainokainen engagera 1 ottaa palvelukseen engagement, -et, = t. -er, paikka, toimi engel ks. ängel engelsk englantilainen; e—a sj iiii an, luuriisi engelska, -n, -or, englannin nainen; Hm. mon.englanninkieli engelsman, -nnen, -män, Englantilainen engla . . . k s. ängla . . . England Englanti enhet, -en, -er, ykkönen; yhtyy s; yhtäpitäväisyys en hvar jokainen enhällig yksimielinen enhänd käsipuoli enhörning,-en,-ar,yksisarviainen enig yksimielinen, sopuisa enka, -n, -or, leski enkanneligen erin-omattain enkefru, -n, -ar, leskirouva enkel, -kle jne, yksinkertainen; suora

enkelt yksinkertaisesti, suorastaan

enkestånd, -et, —, leskeys enkesäte, -t, -n, leskenpaikka enklang, -en, —, yksi-äänisyys enklek, -en, -ar, leskisillä-olo enkling, -en, -ar, leskimies enklitisk : e—t ord liitinsananen enkom vaseti, varta vasten enlevera 1 ryöstää pois enlig mukainen, yhtäpitävä enlighet, -en, —, yhtäpitäväisyys; i e. m e cl ngt, jonkin mukaisestienl

enligt mukaan

enmanssäng, -en, -ar, yhden-

maattava sänky ©norm suunnaton, summattoman suuri

enrollera 1 ottaa sotamiehen

kirjoihin enrum : i e. kahden kesken enrådande yksinvaltainen ens edes, -kaan, -kään; med e.,

yhtä haavaa; yht'äkkiä ensak; det är min e., se on

minun asiani yksin-omaan ensam, -mme jne., yksinäinen,

yksin oleva, ainoa ensamt yksistään ense yhtä mieltä ensidig yksipuolinen ensitsig, —, yhden-istuttava enskifte, -t, -n, erittäisjako enskild, —, yksityinen enskildt yksityisesti enslig yksinäinen ensling, -en, -ar, erokas enspänd yhden hevosen vedettävä

enspännare, -n, =, yhden hevosen rattaat; kivalteri enstafvig yksitavuinen enstaka taip:ton yksinäinen;

yksinään enstämmig yksiääninen; yksimielinen enständig harras, väsymätön enstöring, -en, -ar, yksin-eläjä, eräkäs

entlediga 1 erottaa, päästää entonig yhden-ääninen; yksitoikkoinen

entrée, -n, -r, sisäänpääsy; pääsymaksu entreprenad, -en, -er, urakka entreprenör, -en, -er, urakka-mies

enträgen, -get, -gne jne., harras, vakaa entusiasm, -en, innostus envig, -et, kahdentaistelu

envis itsepintainen; luopumaton envisas 1 olla yksipäinen envåldsherre, -n, -ar, itsevaltias envälde, -t, -n, yhdenvalta enväldig yksivaltainen, itsevaltainen

enär syystä että, koska, kun enögd silmäpuoli eolsharpa, -n, -or, ilmakannel epidemi, -en, -er, kulkutauti epigram, -mmet, = t. -er, kom-paruno

epikuré, -n, -er, epikuurilainen;

hekumoitsija epilog, -en, -er, jälkimaine 1. -lause

episod, -en, -er, välilaulu; väli-

tapaus, seikka epistel, -n, -tlar, lähetyskirja epitet, -et, = t. -er, sivunimi epok, -en, -er, ajankäänne; aikakausi epos, ett, kertomaruno epålett, -en, -er, olus eqv .. . ks. ekv . . . era, -n, -or, ajanpolvi; ajanluku;

aikakausi erbarmlig katala, kurja, surkea erbjuda (ks. b.) tarjota eremit, -en, -er, erakko ertara (ks. f.) tulla tuntemaan,

kokea, saada tietää erfaren, -ret, -rne, -a (-are,

-äst), kokenut erfarenhet, -en, -er, kokemus erforderlig tarpeellinen erfordra 1 vaatia, tarvita er g .. . ks. ärg . . . erhålla (ks. h.) saada eriksgata, -n, -or, kuninkaan-matka

erinra 1 muistuttaa; e. sig,

muistaa, muistella erinran, en, —, ja erinring,-en,

-ar, muistelu; muistutus erke ks ärke

erkänna (ks. k.)tunnustaa,myöntää. omaksua58

e x k

erkänsam, -mme jne., kiitollinen erkänsla, -n, —, kiitollisuus erlägga (ks. 1.) maksaa, suorittaa ernå (ks. n.) saavuttaa, saada;

päästä (jhkin) erotisk lemmellinen, rakkauden-Erstan Airisto ersätta (ks. s.) korvata ertappa 1 tavata eröfra 1

valloittaa eskader, -n, -drar, laivasto eskiss, -en, -er, luonnos eskort, -en, -er, vartio; vartio-kunta

esomoftast useimmiten esping ks. äsping esplanad, -en, -er, esplanaadi esse : vara i sitt e. olla omilla

tulillaan, hyvällä tuulella Esse Ähtävä

essens, -en, -er, väkimehu est, -en, -er, Virolainen Estland Yironmaa estnisk virolainen, Viron estetik, -en, -er, kauneustiecle estrad, -en, -er, korote; estraadi etablera 1 laittaa, asettaa eternell, -en, -er, jäkkärä eter, -n, —, eeteri Ethiopien Aitiopia etikett, -en, -er, osotuslippu; hovitavat; seurustelutapa etnografi, -en, -er, kansatiede etsa 1 etsata Etseri Ätsäri etta, -n, -or, ykkönen etter, ettret, —, käärmeen myrkky, muju etterblemma, -n, -or, äkämä etterböld, -en, -er, veripahka ettermyra -n, -or, viholainen,

kusiainen etternässla, -n, -or, rautanok-konen

etyd, -en, -er, harjoitelma etymologi, -en, -er, sanaoppi eufonisk suloääninen; e. aksent, sivukorko

eunuck, -en, -er, eunukki Eurapää Äyräpää europé, -n, -er, Eurooppalainen europeisk eurooppalainen evangelist, -en, -er, evankelista evangelium, -iet, -ier, evankeliumi

everldlig ks. evärdlig evident ilmiselvä evig, —, ijankaikkinen, ikuinen evinnelig, —, ks. ed. evolution, -en, -er, (sotaväen)

liikehdys exakt tarkka exaltera 1 intouttaa examen, en, -mina, tutkinto examinera 1 tutkia, koetella excellens, -en, -er, ylhäisyys excellera 1 kunnostaa itsensä excentrisk epäkeskellinen; haa-

veksivainen exceptionell poikkeuksellinen excess, -en, -er, irstaus; vallattomuus

exekution, -en, -er, toimeenpano ; ulos-otto exekutiv; e. makt, toimeenpano-valta; e. åtgärd, ulosotto-toimi; e. auktion, ryös-tö-huutokauppa exekvera 1 panna toimeen, toimittaa; rankaista; ryöstää, ottaa ulos exempel, -piet, =, esimerkki exempellös verraton, tavaton exempelvis esimerkiksi exemplar, -et, =, kappale exemplarisk esikuvallinen, mallikelpoinen exeqvera ks. exekvera exercera 1 harj ottaa asetemp-

puihin; harjotteleita exercis, -en, -er, aseharjotus existens, -en, -er, olenta existera 1 olla olemassa exklusiv yksin-omainen exkommunicera 1 erottaa seurakunnastae x k

exkonung, -en, -ar, heittokunin-

gas

exkrementer, -na, ulosteet exkursion, -en, -er, retkeilys ex ofFicio viran puolesta expansion, -en, -er, paisunta expediera 1 suorittaa; toimittaa,

lähettää expedit vikkelä

expedition, -en, -er, lähetys; suoritus; sotaretki; toimisto; toimituskirja expeditionschef, -en, -er, toimituspäällikkö expenser, -na, kulungit experiment,-et,=t.-er,koete, koe expert, -en, -er, asian-ymmärtäjä explicera 1 selittää explodera 1 räjähtää exploitera 1 tarkastella; ottaa käytettäväksi

exponera 1 panna näytteille export, -en, vienti; viemätavarat exposé, -n, -er, yleissilmäys exposition, -en, -er, näyttely ex professo ammatin puolesta expropriation, -en, -er, maanluovutus ; pakkolunastus extas ks. ekstas extemporera 1 lasketella valmistelematta extenso : in e. kokonaisenaan extern, -en, -er, ulko-oppilas extra erittäin; — ylimääräinen extrakt, -et, = t. -er, liuvos; ote

extraordinarie ylimääräinen, vara-

extravagans, -en, -er, kummallisuus; hullutus extremiteter, -na, raajat

fabel,-n,-bier, tarina; kantataru fabelaktig tarumainen fabricera 1 valmistaa; sepitä fabrik, -en, -er, tehdas

fabrikant, -en, -er, tehtailija fabrikat, -et, = t. -er, tehtaan teos

fabriksmässig tehdasmainen fabriksvara, -n,-or, tehdastavara fabrikör, -en, -er, tehtailija fabulös ks. fabelaktig facett, -en, -er, särmä facil myöntyväinen; helppo fack, -et, =, lokero; ammatti fackeldans, -en, -ar, soihtutanssi fackla, -n, -or, soihtu fackman, -nnen, -män, ammattimies

fac-simile, -t, -lia, käsialan-mu-kaus

factotum, -et, kaikki kaikessa fadd (n. fadt) äitelä, mauton; laimea

fadder, -n, -ddrar, kummi fadderskap, -et, =, kummius fader t. far, -dern, fäder, isä faderlig isällinen faderskap, -et, —, isäys fadersnamn, -et, —, isä-sana;

isännimi fader vår, ett, =, isä-meidän fager, -gre jne., sorea, pulska;

fagra ord, makeat sanat Fagernäs Niuvanniemi faggor; hafva en sjukdom i faggorna, olla taudin oireissa fagott, -en, -er, fagotti fajans, -en, -er, fajanssi faktion, -en, -er, puolue, lahko faktisk tosiasiallinen e x k

exkonung, -en, -ar, heittokunin-

gas

exkrementer, -na, ulosteet exkursion, -en, -er, retkeilys ex ofFicio viran puolesta expansion, -en, -er, paisunta expediera 1 suorittaa; toimittaa,

lähettää expedit vikkelä

expedition, -en, -er, lähetys; suoritus; sotaretki; toimisto; toimituskirja expeditionschef, -en, -er, toimituspäällikkö expenser, -na, kulungit experiment,-et,=t.-er,koete, koe expert, -en, -er, asian-ymmärtäjä explicera 1 selittää explodera 1 räjähtää exploitera 1 tarkastella; ottaa käytettäväksi

exponera 1 panna näytteille export, -en, vienti; viemätavarat exposé, -n, -er, yleissilmäys exposition, -en, -er, näyttely ex professo ammatin puolesta expropriation, -en, -er, maanluovutus ; pakkolunastus extas ks. ekstas extemporera 1 lasketella valmistelematta extenso : in e. kokonaisenaan extern, -en, -er, ulko-oppilas extra erittäin; — ylimääräinen extrakt, -et, = t. -er, liuvos; ote

extraordinarie ylimääräinen, vara-

extravagans, -en, -er, kummallisuus; hullutus extremiteter, -na, raajat

fabel,-n,-bier, tarina; kantataru fabelaktig tarumainen fabricera 1 valmistaa; sepitä fabrik, -en, -er, tehdas fabrikant, -en, -er, tehtailija fabrikat, -et, = t. -er, tehtaan teos

fabriksmässig tehdasmainen fabriksvara, -n,-or, tehdastavara fabrikör, -en, -er, tehtailija fabulös ks. fabelaktig facett, -en, -er, särmä facil myöntyväinen; helppo fack, -et, =, lokero; ammatti fackeldans, -en, -ar, soihtutanssi fackla, -n, -or, soihtu fackman, -nnen, -män, ammattimies

fac-simile, -t, -lia, käsialan-mu-kaus

factotum, -et, kaikki kaikessa fadd (n. fadt) äitelä, mauton; laimea

fadder, -n, -ddrar, kummi fadderskap, -et, =, kummius fader t. far, -dern, fäder, isä faderlig isällinen faderskap, -et, —, isäys fadersnamn, -et, —, isä-sana;

isännimi fader vår, ett, =, isä-meidän fager, -gre jne., sorea, pulska;

fagra ord, makeat sanat Fagernäs Niuvanniemi faggor; hafva en sjukdom i faggorna, olla taudin oireissa fagott, -en, -er, fagotti fajans, -en, -er, fajanssi faktion, -en, -er, puolue, lahko faktisk tosiasiallinenfak

faktor, -n, -er, faktori, hoitaja; tekijä

faktori, -et, -er, tavarasto, kaup-pakonttoori (vieraassa maassa); (kivääri-)tehdas faktum, »et, -ta, tosiasia; de

f akt o, todestansa faktura, -n, -or, faktuura, tava-

raluettelo fakultet, -en, -er, kyky; tiedekunta

fal kaupan-alainen; lahjuksia ottava; hålla f., pitää kaupaksi falang, -en, -er, falangi; joukkio falaska, -n, —, höytytuhka -faldig 1. -falt yhdistyksissä -kertainen

falk, -en, -ar, haukka, ajohaukka falkjakt, -en, -er, haukka-ajo fall, -et, =, putous; kaatumus; lankeemus; vietto; häviö; aleneminen; tapaus, laita; i. f., i f. att, jos falla, -er, föll, -o,-e, fallit,-en, pudota; laskeutua; langeta, kaatua, mennä kumoon; aleta; kukistua; joutua, sattua, tulla; f. i. talet, keskeyttää; f. i. ögonen, pistää silmään; f. i. tycket, olla mieleen; det f—er mig in, juolahtaa mieleeni; f. till föga, nöyristyä; f. af, in, tili, ks. af-, in-, tillfalla; — f. sig, osautua, käydä

fallandesot, -en, —, lankeema-tauti

fallen, -et, -llne, -a, (för) taipuvainen; (tili) sovelias fallenhet, -en, -er, taipumus fallgrop, -en, -ar, salahauta fallucka, -n, -or, lasku-ovi fallrep, -et,=, laskuköysi; vara på f—t, olla viho-viimeisil-lään

fallrepstrappa, -n, -or, lasku-

tikkaat falna 1 hiipua

fals, -en, -ar, loma, uurros; liitos falsa 1 lomistaa, kynttää, lovertaa falsett, -en, -er, falsetti, kulk-kuääni

falsk väärä, valheellinen, vilpillinen

falskeligen kavalasti, viekkaasti, väärin

falskmyntare, -n, =, väärän rahan tekijä familj, -en, -er, perhe; heimo familj egraf, -fven, -ar, sukuhauta

familjekrets, -en, -ar, perheen-

keskuus

familjenamn, -et, =, sukunimi familjär tuttavallinen famla 1 hapuilla, kopeloida famn, -en, -ar, syli famna 1 syleillä; panna syliin famndocka, -n, -or, vauva, lelli famntag, -et, =, syleilys, halaus famntaga (ks. t.) halata famntals sylimäärin fan, -et, —, höytö (linnunsulassa) fan, en, —, piru; f. anamma, hitto viekööн; gå för f. i våld, mene hiiteen fana,-n, -or, sotalippu; lipullinen fanatiker, -n, =, yltiö fanatisera 1 hurj istuttaa, yllyttää fanatism, -en, yltiöpäisyys, us-

konvimma fanders : åt f. hiiteen fanering, -en, -ar, puupäällystys fanjunkare, -n, =, lippumies fanstång, -en, -stänger, lipun-varsi

fantasi, -en, -er, fantasia, mieli-

kuvatus; houre fantast, -en, -er, haaveksija fantisera 1 haaveksia fantom, -en, -er, ja -et, = t.

-er, aaveilus; aave far ks. fader

fara, -n, -or, vaara, hätä; med f. för mitt lif, henkeni kaupalla; löpa f., olla vaarassafar

fara, far, for, -o, -e, farit,-en,

kulkea, mennä, ajaa, matkata; f. vilse, eksyä; f. af med, siepata pois; f. efter, mennä noutamaan, tavottaa; f. illa, pahentua; f. illa med, pidellä pahasti; f. ut emot, käydä kimppuun; f. tillsammans, säpsähtää; f. upp, hypätä ylös

farbar kuljettava farbroder t. -bror, -brodern,

-bröder, setä fardag, -en, -ar, lähtöpäivä,

muuttoaika farfader t. -far, -fadern, -fäder, isän-isä f argalt, -en, -ar, uvekarju farhåga, -n, -or, pelko, varu farisé, -n, -er, fariseus farkost, -en, -er, alus, pursi farled, -en, -er, kulkuväylä farlig vaarallinen farmaceut, -en, -er, lääkkeen-tekijä

farmakopé, -n, -er, lääkekirja farmoder t. -mor, -modern,

-mödrar, isän-äiti farsot, -en, -er, kulkutauti farstuga 1. -stu ks. förstuga fart, -en, (-er), vauhti; meno fartyg, -et, =, haaksi, laiva farvatten, -ttnet, =, purjehdus-vesi; vara i f—net, olla tu-lossa

farväg, -en, -ar, ratastie farväl hyvästi! subst, ett, jäähyväiset; bjuda f., jättää hyvästi

fas, -en, -er, etupuoli; (kuun) vaihe

fasa, -n, -or, kauhu, hirmu fasa 1 kauhistua fasad, -en, -er, pitkäpuoli fasan, -en, -er, fasani fasansfull, -värd, fasaväckan-

de kauhistuttava faschin, -en, -er, risukimppu, pasina

faslig kauhea, hirmuinen fason, -en, -er, muoto, kuosi;

tapa; ryhti; mon. eljet fast, n. =, luja, kiinteä, vakava, vahva, vankka; f—a landet, mannermaa; vara illa f., olla pahassa pulassa; — kiinni; lujasti, vakavasti; f. mer, pikemmin, ennemmin; — vaikka fasta, -n, -or, paasto; taip:ton, kiinne, vahvike; taga f. på, panna muistiin fasta 1 paastota fastage, -t, = t. -er, iso tynnyri fastande paastoava; p å f. m ag e,

tyhjin vatsoin fastebref, -fvet, =, kiinnekirja faster, -n, -trår, isän sisar, täti fast-göra (ks. g.) kiinnittää fastighet, -en,-er, kiinteimistö fastlag : -en laskiainen; paaston-aika fastland, -et, manner fast mer ks. fast fastna 1 tarttua, takistua fastställa (ks. s.) vahvistaa, määrätä fastän vaikka

fat, -et, vati, kulho; tynnyri fatal onneton

fatalier, -na, määräaika, asian-aika

fatalist, -en, -er, salliman-uskoja fatbur, fatabur 1. fatebur,-en,

-ar, varahuone, aitta fatt; huru är det f.? miten on laita? i så f—a omständigheter, asiain ollessa sillä kannalla fatt kiinni

fatta 1 käydä käsiksi, tarttua; ottaa, siepata; käsittää; f. beslut, tehdä päätös; f. mod, rohkaista mielensä; f. misstanke, alkaa epäillä; f. sig kort, lyhyesti lausua fattas 1 puuttua; hvad f. dig? mikä sinua vaivaafat

fattig köyhä, vaivainen; kurja, parka

fattigbössa, -n, -or, vaivaistukki fattigdom, -en, —, köyhyys fattighjon, -et, =, vaivaishoito-lainen

fattighus, -et, =, vaivaishuone fattigvård, -en, —, vaivaishoito fattlig ymmärrettävä fattning, -en,—,tajunta; bringa ur f.,häkellyttää,hämmentää fattningsgåfva, -n, (-or), käsityskyky

faun, -en, -er, fauni, tapiolainen fauna, -n, eläimistö favorisera 1 suositella favorit, -en, -er, lemmikki; f.-

clryck, mielijuoma fe, -n, -er, haltiatar feber, -n, -brar, kuume feberaktig kuumeentapainen februari, en, —, Helmikuu federerad valtaliittoinen feg pelokas, arka, pelon-omainen feghet, -en, —, pelkuruus feghjärtad arkamielinen feja, fejd ks. f äj a, fäjd fel, -et, =, vika, virhe; slår f., ei satu, ei onnistu, pettää; taga f., pettyä, hairahtua fela 1 olla osumatta; tehdä virhe;

erhettyä; rikkoa; puuttua felaktig virheellinen; viallinen felas 1 puuttua

felb 1. felp, -en 1. -et, —, silkki-

huopa felfri virheetön, viaton felgrepp, -et, =, hairanäppäys Fellin Villanti, Yiljanti felslagen, -get, -gne, -a, tyhjäksi mennyt fel-slå (ks. s.) mennä mitättömäksi, pettää felsteg -et, =, hairahdus, horjahdus fem viisi

femdubbel, -faldig viidenkertai-nen

feminin naispuolinen; subst. -et,

= 1. -er, feminiini femma, -n, -or, viitonen femte viides femtio viisikymmentä femton viisitoista fena, -n, -or, evä, uimus Fenicien Foinikia fenkål, -en, —, saksankumina fennoman, -en, -er, suomikiih-koinen

fenomen, et, == 1. -er, ilmiö ferier, -na, lupa-aika ferla ks. färla ferm kerkeä, nopsa fernissa, -n, -or, vernissa; ulko-kiilto

fest, -en, -er, juhla, pidot festivitet, -en, -er, juhlallisuus,

juhlakemut festlig juhlallinen feston, -en, -er, kukkaköytös fet, n. fett, lihava, rasvainen fetisch, -en, -er, kuvajumala fetlagd lihavani äntä fetma, -n, —, lihavuus fetna 1 lihota fett, -et, —, rasva fettisdag, -en, -ar, laskiaistiistai fiasco, ett, —, patustus; göra

f., menestyä huonosti fiber, -n, -brer, syy, lihasyy, säije

ficka, -n, -or, tasku, lakkari fickur, -et, =, taskukello fideikommiss, -et, = 1. -er, fi-

deikomissi fiende, -n, -r, vihamies, vihollinen

fiendehand; falla i f., joutua

vihollisen käsiin fiendskap, -en, —, vihollisuus, vaino

fiendtlig vihallinen, vihamielinen, vihollis-fiendtlighet,-en,vihollisuus; mon.

-er, vihollistyöt fiffig sukkela, näppärä63

fis

figur, -en, -er, kuvio; kuva; muoto; kuvanne; göra en slät f., esiintyä kurjan näköisenä figurera 1 tanssia vastakkain;

näyttäytyä figurlig kuvallinen, vertaava fika 1, myös -er, -te, -t : f. efter kärkkiä, pyytää fiken, -ket, -kne, -a, kärkäs fikon, -et, =, viikuna fil, -en, -ar, viila fila 1 viilata

filantrop, -en, -er, ihmis-ystävä filbunke, -n, -ar, viilikehlo filfras, -en, -ar, ahma filhuggare, -n, =, viilantekijä filialafdelning, -en, -ar, haaraosasto

filippik, -en, -er, ivallinen vas-

tustuspuhe filmjölk, -en, —, taalepiimä filosof, -en, -er, filosofi, tietoviisas

filosofi, -en, viisaustiede filspån (-en), —, viilajauhot filt, -en, -ar, huopa, huopapeite filta 1 vanuttaa huovaksi filter, -tret, =, suodin, siivilä filtrera 1 kuurnita, suodattaa filur, -en, -er, veitikka, kekkuli fimmelstång, -en, -stänger, aisa, o jas

fin, hienö; hento, sievä; tarkka, terävä

final, -en, -er, pääte-osa finanser, -na, valtiovarat; raha-asiat

finbildad siro; hienosti sivistynyt finess, -en, -er, hienous, tarkkuus; sukkeluus, mutka finger, -gret, (-ger 1.) -grar, sormi; se genom fingrarna, sukoilla; långa fingrar, varkaan kynnet fingerad teennäinen, valefingerborg, -en, -ar, sormistin fingerkrok, -en, —, sormikoukku

fingerspets, -en, -ar, näppi,

hyppynen fingerstjock sormenpaksuinen fingervante, -n, -ar, sormikas fingervisning, -en -ar, ohjaus,

vihjaus fingra 1 hypistellä, sormia finhet, -en, -er, hienous, sie-

vyys; ongelma finhullig 1. -hylt hieno-ihoinen fink, -en, -ar, sirkku, varpulintu finkel, -n, —, sikuna finkänslig herkkätuntoinen Finland Suomenmaa Finmarken Ruija finna, -er, fann, funno, -e, -it, -en, finn! löytää, tavata, saada; keksiä; katsoa, pitää; f. nöje i, mielistyä, olla mieltynyt; f. för godt, katsoa hyväksi; — f. sig, olla ällistymättä; tulla toimeen; tyytyä finnande, -t, löytäminen jne.; vara tili f—s, olla tavattavissa, löytyä finnas, -es 1. fins, fans jne., löytyä, olla finné, -n, -ar, Suomalainen; —

näppylä finnig näppyinen finsk suomalainen, suomen finska, -n, -or, suomalainen nainen ; Hm. mon. suomenkieli finsmide, -t, -n, hienot takeet fint, -en, -er, temppu, sutka fintlig neuvokas, kekseliäs finurlig sievakka; sukkela fiol, -en, -er, viulu; betala f—

erna, vastata kestit fira 1 viettää; juhlittaa; ylistää;

— hellittää, laskea alas firma, -n, -or, toiminimi firmament, -et, taivaankansi fisk,-en,-ar, kala; fånga fisk, pyytää kaloja; fisken är dyr, kalat ovat kalliita fiska 1 kalastaa; f. e f t e r, kiehtoa, urkkiafis

fiskafänge, -t, -n. kalansaalis fiskal, -en, -er, viskaali fiskalisera 1 urkkia, nuuskia fiskare, -n, =, -na, kalastaja fiskarbåt, -en, -ar, kalavene fiskben, -et, =, ruoto; kalanluu fiskbragd, -en, tav. mon. -er,

kalanpyydys fiske, -t, kalastus; myös mon.

-n, kalavesi fiskeläge, -t, -n, kalastuspaikka fiskeri, -et, -er, kalastus fiskfärs, -en, —, kalahakkelus fiskköpare, -n, =, kalakauppias fisklek, -en, -ar, kalankutu fiskljuse, -n, -ar, kalasääski fiskmåse,-n,-ar, kalalokki, kaija fiskredskap, -en, , kalastus-

neuvot fiskrik kalaisa

fistel, -n, -tlar, pukama, ajos fix kiinteä; f. idé, päähän pistänyt ajatus fixera 1 määrätä; tähystää fixstjärna, -n, -or, kiintotähti üje . . . ks. fjä . . . fjol : i f. mennä vuonna fjolgammal viimevuotinen fjoll, -et, —, 1. fjolleri, -et, -er,

hupsuus, hupsutus fjollas 1 hupsutella, höperö itä fjolår : -et, mennyt vuosi fjor ks. fjol fjord, -en, -ar, vuono fjorton neljätoista fjoskig houkkapäinen fjun, -et, =, untuva, utukarva fjäder, -n, -drar, höyhen, sulka;

potkasin, jäntti fjäderbuske, -n, -ar, höyhen-töyhtö

fjäderfä (-fät, -fän) siipikarja fjäll, -et,=, suomu; hilsma; helve ; — (harv. mon. -ar) tunturi fjälla 1 suomustaa; f. 1. f. af,

f. sig, kesiä, hilsmata fjällräf, -fven, -ar, naali

fjärd,-en,-ar, merenlahti; ulappa, selkä

fjäril, -en, -ar, perho

fjärma 1 loitontaa

fjärmare kauempana,-mmas;kau-

kaisempi; superi, fjärma st fjärran kaukana, kauas (kaukainen; etäisyys); i f., etäällä; f. ifrån, etäältä fjärrglas, -et, kaukolasi, pitkäsiima f jäs, -et, —, liehiminen f jäsa 1 ja f. för liehitellä fjäsk, -et, —, hoppu; — f., -en,

-ar, hätikkö fjäska 1 hätiköidä, häiläköidä fjät, -et, =, askel; jälki fj ätter, -n, -ttrar, enimm. mon.

kahle fjättra 1 kahlehtia flack lakea, aukea flacka 1 kuljeksia, ajella fladder, -ddret, —, liehunta;

turhallisuus fladdra 1 liipotella, liehua; häiläköidä

flaga, -n, -or, hilse, siivikko;

hahtuva, leve flagg, -en 1. flagga, -n, -or,

lippu; viiri flagga 1 lippuella, liputella flaggstång, -en, -stänger, li-

punvarsi, viirisalko flake, -n, -ar, pölkyte flamma, -n, -or, liekki; helttu, henttu

flamma 1 leimuta, roihuta flanell, -en ja -et, —, rapikko-

kangas flanera 1 vetelehtiä flank, -en, -er, sivu, kylki flarn, -et, kaarna flaska, -n, -or, pullo, hinkki flat, n. flatt, litteä, matala; Hm. neutr. nolo; veltto; f—a handen, kämmen; f—a klingan, miekan lape flata : -n, ks. flatsidafia

flatna 1 nolostua, äimistyä flatsida, -n, -or, lappia, lappi flatskratt, -et =, kikotus; pilk-

kanauru flaxa 1 räpistä, räpytellä flegma, -n, —, hidasluontoisuus flep, -et, —, löpöys, velttous flerdubbel monenkertainen; monta vertaa suurempi flere, -a, mon. useampi, useammat, usea flerehanda useanlaatuinen fierfaldig moninainen; morø.monet flertal, -et, —, monikko; enemmistö

flertalig monilukuinen fleste, -a, ainoast. mon. määr.

m., useimmat flexion, -en, -er, taivutus flicka, -n, -or, tyttö flicka 1 paikata, parsia flicksnärta, -n, -or, tyttöheilakka flik, -en, -ar, liuska, kaistale flin, -et, —, virnistely, virnahdus flina 1 irjua, kikittää flinga, -n, -or, sipale; höyde flink nopsa, ketterä flint, -en, -ar, otsa, naama flinta, -n, -or, pii, limsiö, ola flinthård piinkovuinen, kivikova flintskallig kaljupäinen flisa, -n, -or, sirpale, siru flit, -en, —, ahkeruus; med f.,

tahallaan flitig ahkera, uuttera flock, -en, -ar, parvi, joukko flod, -en, -er, joki, kymi; tulva; nousuvesi; ebb och f., luode ja vuoksi flodbädd, -en, -ar, joen uoma flodhäst, -en, -ar, virtahepo flor, -et, =, harso; taip:ton, kukoistus

flora,-n, kukatar; kasvisto, kasvio florera 1 kukoistaa, loistaa florshufva, -n, -or, linnikko; pöhnä

floskel, -n, -kler, korulause

flott, -et, —, rasva flott taip:ton irrallaan, uimillaan flotta, -n, -or, laivasto flotta 1 rasvata; —lautata, uittaa flottbro, -n, -ar, lauttasilta flotte, -n, -ar, lautta flottig rasvainen flottilj, -en, -er, pieni laivasto fluga, -n, -or, kärpänen flugsmälla, -n, -or, kärpäsläpsä flugsnappare, -n, =, kärpäs-sieppo

fluktuera 1 muuttel ehtaa flundra, -n, -or, kampela flunsig lönttämäinen fluss, -en, -er, säilöstys; nuha-

tauti flux äkkiä, kohta fly, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt,-ende,

paeta, karttaa flyga, -er, flög, -o, -e, Augit,

-en, lentää, liitää flygel, -n, -glar, sivusta; kylki-

rakennus; (oven) puolisko flygeladjutant, -en, -er, sivus-

adjutantti flygeldörr, -en, -ar, kaksipuoli* nen ovi

flygelman, -nnen, -män, sivus-mies

flygfä, -t, -n, siipiäinen, lento-lainen

flygsand, -en, —, juoksuhieta flygt, flygtig ks. flykt, flyktig flykt, -en, —, pako; — lento flykta 1 paeta

flyktig paennut, pakosalla oleva; — haihtuva; hepakka; häti-miten tehty flykting, -en, -ar, pakolainen flyta, -er, flöt, -o, -e, flutit, -en, valua, juosta; kellua; f. upp, nousta pinnalle; flytande, sujuva, lipeä flytta 1 siirtää, muuttaa flyttbar siirtonainen, siirrettävä flyttfågel, -n, -glar, muuttolintu fia, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt, nylkeätlå

flåbuse, -n, -ar, nylkyri flåsa 1 läähöttää, puhkata fläck, -en, -ar, tahra, pilkku, täplä; paikka; på f—en, heti paikalla fläcka 1 tahrata, soata fläckfri pilkuton, tahraton fläckig tahrainen; pilkullinen,

täplikäs fläcktals, -vis, paikkapaikoin fläder, -n, (-drar), seljapuu flägt ks. fläkt

fläka, -er, -te, -t, -t, viiltää halki fläkt, -en, -ar, löyhäys, tuulahdus fläkta 1 löyhähtää, huokua; löy-

hytellä, viuhtoa fläkterörn, -en, -ar, (oik. fläkt-örn), halki viilty kotka, kaksipäinen k. flämta 1 vohottaa, läähättää; lie-

hahdella fläng, -et, —, heiske; homma flänga, -er, -de, -t, -d, heiskua,

huiskata; viillellä; kiskoa flärd, -en, —, turhuus; vilppi flärdfri, -lös, teeskentelemätön, vakaa

fläsk, -et, (mon. =, siansivut),

silava, sianliha, läski fläsksida, -n, -or, sianliikkiö fläta 1 palmikoida; kutoa (koppia)

fläta, -n, -or, palmikko flätvärk, -et, =, palmikkoteos, kudos

flöda 1 tulvata, vuotaa, uhkua flöde, -t, -n, tulva, vuoto flödvatten,-ttnet, tulvavesi,uhku flöjel, -n, -jlar, viiri f löja, -er, -de, -t, hypätä yli aidan, mennä aitaan flöjt, -en, -er, huilu flöte, -t, -n, polo, tollo, koho flöts, -en, -er, juusma, kerros fnas, -et, —, silve, hilse; roju fnask, -et, —, kehnät, röty fnaska 1 noperrella, natistella fnissa, fnittra 1 nauraa kikertää

fnurra, -n, -or, sykkyrä, kateen-

solmu fnurrig nirppa, äreä fnysa, -er, fnös, (fnyste, mon. ja Tconj. fnöso, -e), fnyste, (fnusit), fnysit, tirskua, pyrs-kyttää, päristää; hähyä, äyhkiä fnöske, -t, —, taula fnösksvamp, -en, -ar, 1. fnösk-ticka, -n, -or, taulakääpä, pak-kula

fock, -en, -ar, vokka, keulapurje foder, -dret, =, vaatteen-alus, vuori; Hm. mon. rehu, karjan-ruoka

fodra 1 sisustaa, alustaa; päällystää; — ruokkia, apattaa fodral, -et, =, kotero, kotelo fog, -en, -ar, sauma, liite fog, (ett), taip:ton, syy, peruste; säveys

foga 1 liittää; sallia; f. anstalt, pitää tointa; f. sig, sattua, so-vistua; mukautua, tyytyä fogde, -n, -ar, vouti fogel ks. fågel

foglig sävyisä, sopuisa, myöntyväinen

fogning, -en, -ar, liitos; saumaus

foliant, -en, -er, kokoarkkinen kirja

folio (ett) taip:ton sivu; bok

in f., ks. foliant folioformat,-et, kokoarkin muoto folk, -et, =, kansa, kansakunta; rahvas; väki, ihmiset; blifva f., ihmistyä folka 1 : f. sig ihmistyä, sää-dystyä

folkbrist, -en, —, kansanvähyys folkfattig vähäkansainen, harvaan asuttu folkförsamling, -en,-ar, kansan-keräjät

folkhop, -en, -ar, väkijoukko folklik ihmismäinen; säällinenfoi

folkmängd, -en, (-er), väenpaljous; väkiluku folkrik kansakas; väkirikas folkrätt, -en, —, kansainvälinen oikeus

folksamling, -en, -ar, väkikokous folkskick, -et, —, ihmistavat folkskygg ihmisiä arostava folkslag, -et, =, kansaheimo folkspråk, -et, —, rahvaankieli folkstam, -m-m en, -ar, kansakunta

folkstock, -en, —, kansasto, asu-jamisto

folksång, -en, -er, kansallislaulu; kansanruno folktom kansaton folkvett, -et, —, ihmis-äly folkvisa, -n, -or, kansanlaulu,

rahvaanlaulu folor 1. folkfolor ihmistavat fond, -en, -er, perä, tausta; rahasto; perustus fontanell, -en, -er, vetohaavaus;

päänrako, lakuainen fontän, -en, -er, suihkulähde fora, -n, -or, kuormisto; kuorma forcera 1 kiiruhtaa, vallata fordne, -a ks. forne, -a fordom, f—dags, -tima muinoin; i fordom tid 1. i f ord o intim a, muinais-aikaan; från fordom 1. från fordomti-ma, muinoisista ajoista fordon, -et, =, ajokalut fordra 1 vaatia; f—s, olla tarpeen fordran, en, —, ja fordring, -en, tav. mon. -ar, vaatimus; velkomus; saatava fordringsegare, -n, =, velkoja,

saarnamies forell, -en, -er, rautu forlön, -en, -er, vetopalkka form, -en, -ar, muotti, kaava;

mon. -er, muoto forma : pro f. näyn vuoksi forma 1 kaavata, muodostaa formalitet, -en, -er, muototapa

forman, -nnen, -män, kuormuri format, -et, =t. er, koko, muoto formel, -n, -mler, kaavalause, kaava

formell muodollinen, muotopuo-linen

formera 1 muodostaa; terottaa, leikata

formfulländad muodoltaan täydellinen

-formig yhdistyksissä -muotoinen formlig, —, sääntömuoto inen;

vasituinen formligen säällisesti, oikein formulera 1 muodostaa sanoiksi formulär -et, = t. -er, malli forne, -a, —, muinoinen, entinen fornforskare, -n, muinaistut-kija

fornlämning, -en, -ar, muinaisjäännös

fornsak, -en, -er, muinaiskalu forntid, -en, —, muinais-aika forntida, taip:ton, enimm. attr.

muinainen fors, -en, -ar, koski; kuohu;

Hm. mon. voima, vauhti forsa 1 juosta koskena, ryöpytä forska 1 tutkia, tiedustaa forsla 1 kuljettaa, viedä forstmästare, -n, =, metsänhoitaja

forststyrelse, -n, -r, metsänhoito-hallitus fort, -are, -äst, pian, kiireesti, fort- yhdistyksissä eteenpäin fortepiano, -t, -ner, fortepiano fortfara (ks. f.) kestää, pitkittyä; pitkittää, jatkaa fortfarande edelleen fortgå (ks. g.) käydä eteenpäin, edistyä

fortgång, -en, —, jatkuminen,

kestäminen fortkomst, -en, —, edistys fortlöpande jatkuva, yhtenäinen fortplanta 1 siittämällä enentää-.for

periynnyttää; levittää; f. sig, sikiytyä, periytyä, levitä fortskaffa 1 edes-auttaa, kuljettaa fortskrida (ks. s,) edetä, edistyä fortsätta (ks. s.) pitkittää fortsättning, -en, -ar, jatko; i

e n f., yhtä mittaa fosfor, -en, —, fosfori fossil maadunnainen foster,-tret,=, sikiö; yhdistyksissä

kasvatti-, kasvatus-, synnyin-fosterbrödralag 1. fostbrödralag, -et, =, miekkaveljeys fosterländsk kotimainen fosterlandskärlek, -en, —, isänmaan-rakkaus fostra 1 elättää, kasvattaa; synnyttää

fot, -en, fötter, jalka; kanta; mon. fot jalkamitta; tili f—s, jalkaisin; på stående f., sei-saalla; få fast f., saada jalan sija; taga till fötter, pötkiä pakoon; på fri f., vapaana, -ksi; foten af ett bärg, vuorenjuuri; f. på en strumpa, sukan terä fota 1 perustaa, nojata fotapall, -en, —, astinlauta fotabjälle, -t, -n, jalkaterä fotbeklädnad, -en, —, jalkine fotfallen jalaton; pystyssä pysy-mätön

fotfolk, -et, —, jalkaväki fotfäste, -t, —, jalansija fotgängare,-n, =, jalkamies, käy-mämies

fotknöl, -en, -ar, nilkkaluu, kehräsi uu fotled, -en, -er, nilkka fotograf, -en,-er, valokuvaaja fotografi, -en, -er, valokuvaus;

valokuva fotsack, -en, -ar, jalkapeitto, poista

fotsbredd, -en, —, jalan-ala fotsid kantaan-yltävä, maatava fotspår, -et, =, jälki

fotsteg, -et, =, askel, astuin fotsula, -n, -or ja -såle,-n,-ar,

jalkapohja foyer, -en, -er, lämpiö frack, -en, -ar, frakki, hännystakki

fradga, -n, —, vaahto; kuola fradga 1 ja f. sig 1. f—s vaahdota

frakt, -en, -er, rahti, kuljetus;

kuljetusmaksu frakta 1 kuljettaa; palkata (laiva) fraktion, -en, -er, lahkokunta fraktsedel, -n, -dlar, kuorma-

kirja, lastikirja fraktur, -en, -er, luunrikko; tai-

tekirjaimet fram eteen, esiin, esille, eteenpäin, ilmi; kuuluviin; längre f., edemmäksi, -mpänä; f. under, alta; få l.hafva sin vilja f., saada tahtonsa tapahtumaan; f» om, sivuitse, rätt f., suoraan, f. på dagen, päivempä-nä; f. med sanningen! totuus esiin! fram-alstra 1 ks. alstra framben, -et, =, etukoipi frambringa (ks. b.) tuottaa, synnyttää, vaikuttaa fram-bryta (ks. b.) katkoa esille; ryntäistä; tulla näkyviin fram-bära (ks. b.) kantaa edes;

viedä, lausua framdeles vasfedes fram-draga (ks. d.) vetää esiin; tav. framdr., tuoda ilmi, t. esiin

framfaren, -ret, -rne, -a, kulunut, mennyt framfart, -en, —, menetys, elämöiminen framfot, -en, -fötter, etujalka framfus 1. -ig röyhkeä, tokinainen framfärd, -en, —, menomatka framför prep. edessä, -llä; eteen, edelle; f. alt, ennen kaikkiafra

69

fre

framföre adv. edellä, -ssä, -lie, eteen

framgent edeskäsin fram-gå (ks. g.) käydä esiin;

framg., selvitä, seurata framgång, (-en, -ar), menestys fram-hålla (ks. h.) pitää esillä;

tav. framh., huomauttaa framhärda 1 pysyä, kestää, pitkittää; alati olla framifrån etupuolelta, edestä fram-kalla 1 kutsua esiin; tav.

fr am k., vaikuttaa fram-kasta 1 viskata esiin; esitellä

fram-kläcka (ks.k.) hautoa valmiiksi; sepostaa framkomst, -en, —, tulo, perille

pääsy

framlefva (ks. 1.) eleskellä framliden, -det, -dne, -a, vainaja fram-lägga (ks. 1.) panna näkyviin; tuoda esiin frammanför, -till ks. framför, -till

framme esillä; perillä; hålla sig

f., muistaa etunsa framom edellä, -lie, editse frampressa 1 pusertaa ulos; f.

tårar, pakottaa itkemään frampå etupuolella, -lie fram-skjuta (ks. s.) työntää esiin; puikahtaa, pistää näkyviin, ulota fram-skrida (ks. s.) edetä, kulua fram-släpa 1 laahata esiin; framsl. ett mödosamt lif, elää vaivaloista elämää framstam, -mmen, -ar, etukeula framsteg, -et, eteneminen, edistys

fram-sticka (ks. s.) pistää esiin;

näkyä, pilkottaa framstupa nenällään, -een, suinpäin

framstå (ks. s.) astua esiin; esiintyä, näytäitä; f—ende, ulkoneva; julkinäköinen; etevä

fram-ställa (ks. s.) asettaa esiin;

fram st., esittää; kuvata framsäga (ks. s.) lausua framt : så f. jos framte (ks. t.) näyttää, tuoda esiin

framtid, -en,—, tulevaisuus; för f—en, vastaiseksi; lämna åt f—en, jättää vastaisuuden varaan

framtida taip:ton, ainoast. attr.

vastainen framtill edessä päin, etupuolella, -lta, -lie

fram-träda (ks. t.) tulla esiin,

ilmautua fram-tränga (ks.t.) tunkea esiin;

tunkeutua framuti etupuolella, -ssa framåt eteenpäin; f. gatan, kadulle päin franciskan, -en, -er, fransis-

kaanimunkki frank ks. frimodig frankera 1 maksaa postiraha Frankrike Ranskanmaa frans, -en, -ar, ripsu, hepsu fransk 1. fransysk ranskalainen franska, -n, —, ranskankieli fransman, -nnen,-män, ja fran-

sos, -en, -er, Ranskalainen fransyska, -n, -or, ranskalainen nainen; Hm. mon. ranskankieli frappant silmäänpistävä frappera 1 hämmästyttää fras, -en, -er, lauseparsi, koru-

puhe frasa 1 kahista

fraseologi, -en, -er, lauseparsisto frasmakare, -n, koruhaastaja fraternisera 1 veljestyä; vei-kotella

fred, -en, (-er rauhanteot), rauha; tili f—s, tyytyväisenä, -ksi

freda 1 rauhoittaa, turvata fredag, -en, -ar, perjantai fredlig rauhallinen, tyynimielinenfre

70

fri

fredlös, -sam ks. fridlös, -sam Fredrikshamn Hamina fredsfot : på f. rauhakannalla fredspreliminärer, -na, rauhan-

valmistukset fredsslut, -et, rauhanteko fredsstörare, -n, rauhanrik-

koja; rauhanhäiritsijä fredstid : i, under f. rauhan aikana

fregatt, -en, -er, fregatti frejd ks. fräjd frekventera 1 usein käydä fresco : måla al f. maalata kalkitukselle frescomålning, -en, -ar, 1. fresk,

-en, -er, laastimaalaus fresta 1 koettaa; kiusata, houkutella frestelse, -n, -r, kiusaus fri, n. -tt, vapaa; joutilas; valtoin ; omavaltainen; vallaton; maksuton; aukea; luonteva; det står er fritt, teidän on vallassanne; på fri fot, vapaana, -ksi; de f—a konsterna, jalot taiteet -fri yhdistyksissä usein -ton, -tön fria 1 tuomita vapaaksi, päästää;

(f. tili) kosia friare, -n, =, kosija friarstat, -en : vara på f. olla

kosioisilla friboren, -ret, -rne, -a, vapaasukuinen fribytare, -n, =, merisissi frid, -en,—, rauhallisuus, rauha fridlysa (ks. 1.) julistaa rauhoitetuksi; f—st, rauhoitettu, rauhan-omainen fridlös rauhaton, lainsuojaton fridsam, -mme jne., rauhaisa,

säyseä frieri, -et, -er, kosinta frigifva (ks. g.) päästää vapaaksi, vapauttaa frigöra (ks. g.) päästää valloilleen

friherre, -n, -ar, vapaaherra friherrinna, -n, -or, vapaaherratar

friherreskap -et, —, våp a ali er-

raus

frihet, -en, -er, vapaus; jouto; vallattomuus; valta, lupa; taga sig den f—en att, rohjeta frikalla 1 julistaa vapaaksi 1.

syyttömäksi, vapauttaa frikallelse, -n, -r, vapautus frikostig aulis, antelias; f. gåfva, runsas lahja friktion, -en, kihnutus, hankaus frikänna ks. frikalla ja fria friköpa (ks. k.) ostaa 1. lunastaa

vapaaksi frilla, -n, -or, jalkavaimo frimodig ujostelematon, rohkea-

mielinen frimurare, -n, =, vapaamuurari frimärke, -t, -n, postimerkki fris, -en, -er, friisi, otsikko fris, -et ja -en,

—, pörhökangas frisel, -n, —, maahinen frisera 1 kähertää tukkaa frisinnad vapaamielinen frisk raikas, vilpas; tuore, veres; terve; verevä; vihanta; navakka; f—t mod, hilpeä mieli friskara, -n, -or, vapaajoukko frispråkig j ulkisuinen. haastelias fristad, -en, -städer, vapaakaupunki; Hm. mon. turvapaikka fristat, -en, -er, tasavalta fristund, -en, -er, joutohetki fristående erillinen, erikseen oleva

frisur, -en, -er, käherrys, kä-

hermä frisäga ks. frikalla frisör, -en, -er, hiustenkähertäjä fritaga ks. frikalla fritalig ks. frispråkig fritt vapaasti; ilmaiseksi; jouten;

erillänsä; luontevasti; rohkeasti fritänkare, -n, =, vapaa-uskoja frivillig vapaaehtoinenfri

71

fra

frivol irstas, rivo frodas rehottaa; höystyä frodig rehevä, uhkea, turpea from, -mme jne., hurskas; säveä fromma : till f. hyödyksi fromsint säveämielinen, lauh-

keanluontoinen front, -en, -er, rintama, otsama frossa, -n, -or, vilutauti frossbrytning, -en,-ar, vilunväre frost, -en, -er, halla, kylmä frostbiten, -tet,-tne,-a, hallan-

panema frostig kylmä, hallainen frostöm hallan-arka frottera 1 hieroa fru, -n, -ar, rouva, emäntä frukost, -en, -ar, aamiainen; eine frukostdags suuruksen aikaan frukostera 1 syödä suurusta,

murkinoida frukt, -en, -er, hedelmä frukta 1 pelätä, varoa fruktan, en,—,pelko; hysa f., olla pelossa; ingifva f., pelottaa

fruktansvärd pelättävä, pelottava. hirvittävä fruktbar hedelmällinen, viljava;

karttusa fruktlös turha, hyödytön fruktsam, -mme jne., hedelmällinen, sikiäväinen fruktträgård, -en, -ar, hedelmätarha

fruntimmer, -timret, =, rouvas-ihminen

fruntimmersdräkt, -en, -er, rou-

vasväen puku fruntimmerskarl, -en, -ar, nais-

tenlempijä fruntimmerstycke, -t, —; hafva

t., olla naisväen mieleinen frusa 1 purskua frusen ks. frysa frusta 1 korskua; pärskähtää;

purskahuttaa fryntlig leppeä, mulioinen

frysa, -er, frös, -o, -e, frusit, -en, jäätyä; hyytyä; pakastaa; paleltua; j ag f—er, minua vilustaa 1. paleltaa; frusen, jäätynyt, hyytynyt jne.; viluinen fryskall jäätävän kylmä fryspunkt, -en, —, jäätökohta fråga 1 kysyä; f. efter, kysyä, huolia; f. sig fore, tiedustella fråga, -n, -or, kysymys; asia, seikka, puhe; utan ali f., epäilemättä; sätta i f., epäillä frågvis kyseliäs från ks. ifrån; yhdistyksissä pois frånfälle, -t, -n, kuolema frångå (ks. g.) luopua; kieltää;

joutua pois, tulla luovutetuksi frånkänna (ks. k.) väittää jkulia olemattomaksi, kieltää frånsida, -n, -or, takapuoli; nurja puoli

frånstötande vastenmielinen, tyl-keä

frånsäga sig ks. afsäga sig från-taga (ks. t.) ottaa pois, riistää

frånvarande poissa oleva frånvaro : i, under ngns f. jkun

poissa ollessa fråssa 1 syödä ylellisesti, ahmia I fråsseri, -et, —, ylensyöminen I fräck julkea, hävytön, rietas I fräjd, -en, —, maine, nimi I fräjdad kuuluisa, mainehikas I fräjdstor suurimaineinen fräken 1. fräkne, -t, —, kortteet fräkna, -n, (harv. -ken 1. -kne, -knen), tav. mon. fräknar, pisama, teirenpilkku I frälsa, -er 1. -ar, -te (-ade), -t i (-at), -t (-ad), fräls! vapahtaa,

pelastaa, päästää, vapauttaa I frälse taip.ton verovapaa I frälse, -t, —, verovapaa maa,

relssimaa frälsehemman, -et, =, veroton

1. reis s it al o frälsestånd ks. adelsståndfra

främja 1 edistää främling, -en, -ar, muukalainen, vieras

främmande vieras, ulkomainen, outo; han fick rart f., hänelle tuli harvinaisia vieraita; f—t har rest bort, vieraat ovat lähteneet främre etumaisempi; f, delen, etupuoli

främst etumaisin; etumainen; etupäässä, -päähän, esinnä; först och f., ensiksikin frän karmea, tympeä, äikeä frände, -n, -r, heimolainen, lan-

kolainen frändskap, -en, (-er), heimolai-suus

fränka, -n, -or, heimovaimo fräsa, -er, -te, -t, sähistä, kihistä, pihistä; tirskua; sylkeä (kissasta) fräta, -ter, -tte, -tt (joskus -tit),

-tt, syövyttää frätsår, -et, =, syöjähaava, mä-

tähaava frö, -et, -n, -na, siemen fröhus, -et, siemenkota fröjd, -en, -er, riemu fröjda 1 ilahuttaa; f. sig 1. f—s,

riemuita, riemahdella fröjdebetygelse, -n, -r, riemun-

osotus fröjdefull riemullinen fröken, -knen, -knar, aatelisneiti; neiti fubbel, -bblet, —, köhmystely fuffens taip:ton ks. skälmstycke fukt, -en, —, kosteus fukta 1 kostuttaa, kastella fuktel taiston lyömä miekan

lappiolla; kuri fukter, -na, ilveet, kujeet, vehkeet fuktig kostea, nuoskea, nihkeä ful ruma; rivo

fuling, -en, -ar, ruma mies t. poika

full täysi, täysinäinen; juopunut;

f. med vatten, vettä täynnä; en hand f., kourallinen; yhdistysten alku-osana täyteen, täysin; yhdist. jälkiosana -kas, -llinen

fullblod, -et, —, puhdas rotu fullborda 1 lopettaa, päättää fullbordan, en,—, päättäminen, lopetus, täytäntö; gå i f., tapahtua, toteutua fuUeligen täydellisesti, täysin

määrin fullfärdig ihan valmis fullfölja (ks. L) pitkittää, pysyä;

täyttää, ajaa perille fullgiltig, —, täysikelpoinen 1.

-arvoinen fullgången, -et, -ngne, -a, —,

täysi-aikainen fullgöra (ks. g.) täyttää, toimittaa fullhaltig täysiarvoinen, kelvollinen

fullhet, -en, —, kyllyys; täysi-

näisyys fullkomlig täydellinen fullkomligt täydellisesti; peräti fullkomna 1 tehdä täydelliseksi fullmakt, -en, -er, valtuus, valtakirja

fullmatad täysijyväinen fullmåne, -n, -ar, täysikuu fullmäktig tavall. subst, en f., f—en, f—e, valtuutettu, valtuusmies, edusmies fullo : till f. täydellisesti, aivan fullständig täysinäinen, kokonainen fullsutten täysilukuinen fullt täydesti, kokonaan; f. upp, yltäkyllin; f. ut, ihan; f. och fast, varmaan, lujasti fullviktig täysipainoinen fullvuxen, -et, -xne, -a, ja fullväxt täysikasvuinen fullända 1 tehdä valmiiksi, päättää; f—d, täydellinen fulländning, -en, täyttämys; täydellisyysful

fulslag, -et, —, sormikoi fumla 1 näperrellä fund; komma under f. med, saada selville, saada vihiä; mon. f—er, kujeet, temput fundera 1 perustaa; aprikoida;

f. ut, harkita fundersam, -mme jne., miettiväinen

fungera 1 toimittaa virkaa, toimia funktion, -en, -er, toimitus funktionär, -en, -er, virkailija funtfadder, -n, -ddrar, oilc. kastemalja-kummi; kumppanus fur, -en, -er, ja fura, -n, -or,

jouhimänty, honka furage, -t, —, hevosenruoka furagera 1 hankkia hevosen-

ruokaa furie, -n, -r, raivotar furir, -en, -er, majoittaja furore riemastus; göra f., saada raivoisia mieltymyksen osotuksia

furste, -n, -ar, ruhtinas furstehus, -et, =, ruhtinassuku furstendöme, -t, -n, ruhtinaskunta

furstinna, -n, -or, ruhtinatar

furstlig ruhtinaallinen

furu (oilc. fura-sanan oblikvi-

sija): af f. honkapuusta furuskog, -en, -ar, hongisto fusk, -et, —, ks. fuskeri fuska 1 hutiloida, patustaa; f.

bort, pilata; f. i hop, kyhäistä fuskare, -n, hutilus, patus fuskeri, -et, -er, hutiloiminen,

patustus, kyhäys fuskvärk, -et, =, patustyö futtig kehno, kurja fux, -en, -ar, rautio, raudikko fy! hyi

fylke, -t, -n, sotaväen osasto;

alivaltakunta fylla, -er, fylde, -t, -d, fyll!

täyttää; juottaa juovuksiin; f. på, lisätä

fylla : i f-n juovuspäissä fyllbult ja -hund, -en, -ar, juo-

maratti, juoppolalli fylle; månen är i sitt f., on

täysikuu fylleri, -et, —, juopumus fyllest, tav. tili f. kyllin, tarpeeksi

fyllig turpea, täyteläinen fyllnad, -en, -er, täyte, lisäys fyllning, -en, -ar, täytös, täyte fynd, -et, =, löytö, löydös fyndig kekseliäs fyr, -en, -ar, majakkatuli; gifva f., laukaista fyr, ett; drifva, hålla f. med,

ilvehtiä, tehdä pilaa fyra neljä; på alla f., nelin ryömin; mellan f. ögon, kahden kesken fyra, -n, -or, nelonen fyra 1 pitää tulta; f. på, virittää, lisätä tulta fyratio neljäkymmentä fyrahanda taip:ton neljänlainen fyrbåk, -en, -ar, majakka fyrdubbel, -faldig nelikertainen fyrfat, -et, —, tuliastia fyrfotad nelijalkainen fyrfotadjur, -et, =, nelijalkainen eläin

fyrhörning, -en, -ar, nelikulma fyrk, -en, -ar, ropo fyrkant, -en, -er, nelikulma fyrsitsig neljän-istuttava fyrskäftad neliniitinen fyrsprång; i f. täyttä nelistä fyrspänd nelivaljainen fyrstämmig neliääninen fyrtio ks. fyratio fyrtorn, -et, =, tulitorni fyrväpling, -en, -ar, nelilehtinen apila

fyrvärkeri, -et, -er, leikkitulitus fysik, -en, -er, fysiikki fysiker, -n, =, fyysikko fysiognom, -en, -er, kasvojen-

tietäj ä

fysiognomi, -en, naamatiede fysionomi, -en,-er, kasvot, muoto få taip;ton, ainoast. mon. harvat, vähät få, -r, fick, fingo, -e, fått, fången, saada; stå att få 1. fås, olla saatavana; få sig, saada, hankkia; få sin vilja fram. saada

tahtonsa täytetyksi; få i, tavata, tarttua fåfäng turha; turhamielinen; joutilas

fåfänga, -n, —, turhuus; turha-

mielisyys; joutilaisuus fåfänglig turha, mitätön, joutava fåfängt turhaan fågel, -n, -glar, lintu; skjuta, äta f., mycken f., ampua, syödä lintuja, paljo 1. fågelbo, -et, -n, linnunpesä fågelfri henkipatto, lainsuojaton fågelfängare, -n, =, linnustaja fågellek, -en, -ar, soidin fågelperspektiv, -et, =; i. f., yltäpäin 1. linnunkannalta katsoen

fågelvägen suorimmiten, linnun tietä

fåkunnig vähätietoinen, taitamaton

fåle, -n, -ar, varsa; sälkö fåll, -en, -ar, helmus; päärme fålla 1 päärmätä fålla, -n, -or, tarha fållbänk, -en, -ar, kaappi- 1.

laskusänky fåne, -n, -ar, hullu, mielipuoli fång, -et, =, saanti; saalis; otto; syiyys

fånga 1, part. praet. f—ad ja f—en, pyydystää, pyytää, saada 1. ottaa kiinni; vangita; kietoa

fånga: taga till f. ottaa vangiksi fånge, -n, -ar, vanki fången saatu, vangittu, ks. få ja fånga; gifva sig f., antautua kiinni

fångenskap, -en, —, vankeus fångförare, -n, =, vanginkuljettaja

fånglina, -n, -or, kokkanuora, pesti

fångst, -en, (-er), pyynti; saalis fånig hupsu, heikkopäinen fåordig harvapuheinen får, -et, =, lammas fåra, -n, -or, vako; vana, ryppy fåra 1 vaota; uurtaa; f—a s, rypistyä; f—ad, vakoinen; ryppyinen

fårafvel, -n, —, lampaanhoito fårakläder, -na, lammastenvaatteet

fåraktig lammasmainen, älytön fårhus, -et, =, lammasnavetta fårsax, -en, -ar, keritsimet fårskalle, -n, -ar, pöllöpää fåtal, -et, —, vähäinen luku fåtalig harvalukuinen fåvitsk, —, tyhmä, vähämielinen fåvitska, -n, —, vähämielisyys;

i f —ko, tyhjään, pilanpäiten fä, -t, -n, -na, elukka fäaktig elukkamainen, sikamainen

fäbod, -en, -ar, karj annia ja fäderne, -t, —, isänperintö, isän-puoli; brås på f—t, tulla

isäänsä

fädernearf, -fvet, =, isänperintö fädernesland, et, =, isänmaa fädrift, -en, -er, karja, karjalauma

fäfot : ligga för f. olla hunningolla

fägna 1 iloittaa, hyvittää mieltä;

f. sig, olla mielissään fägnad, -en, —. mielihyvä fägnesam, -mme jne., ilahuttava fägring, -en, —, ihanuus, kauneus

fähund, -en, -ar, roisto, koira fähus, -et, =, navetta, ometta fäja 1 kihnuttamalla puhdistaa, kiillottaafäj

fäjd, -en, -er, pikkusota, väinö, kiista

fäkta 1 otella; miekkailla; teiskua fäktkonst, -en, —, miekkailu-taito

fäktmästare, -n, =, miekkailun-opettaja

fäktning, -en, -ar, ottelu; miekkailu

fälas 1 telmätä, reijata fäll, -en, -ar, nahkakaattua, vällyt fälla, -n, -or, loukku, sadin,rita fälla, -er, fälde, -t, -d, fäll!

laskea alas, pudottaa; kaataa, alentaa; tuomita; lausua, lasketella; f. hår, luoda karvansa; f. modet, nulostua; f. utslag. antaa päätös; f. förböner för ngn, rukoilla jkun puolesta fällbord, -et, =, laskupöytä fällknif, -fven, -ar, kääntöpää-veitsi

fällning, -en, -ar, kaataminen:

alennus; vajotus, sako fält, -et, keto, kenttä; vainio; ala; (taulun)pohja; stå i vida f—et, olla tietymättömissä; gå i fält, lähteä sotaan fältherre, -n, -ar, sotapäällikkö fältjägare, -n, sotajääkäri fältlefnad, -en, sotaelämä fältmanöver, -n, -vrer, kenttäharjoitus fältprost, -en, -ar, sotarovasti fältrop, -et, —, huuto-1. tunnussana

fältsjuka, -n, —, sotarutto fältskär, -en, -er, haavalääkäri fältslag, -et, =, sotatappelu fältspat, -en, —, maasälpä fältstycke, -t, -n, kenttätykki fälttåg, -et, =, sotaretki; sota fältvakt, -en, -er, kenttävartia fältväbel, -n, -blår, vääpeli fänad, -en, —, karja, raavaat fängelse, -t,-r, vankihuone; vankeus

fänghål, -et, =; sankkireikä fångsel, -slet, -slen, kahle fängsla 1 kahlehtia; vangita;

viehättää fängslig vangittu; i f—t förvar, vankeudessa, -uteen fänrik, -en, -ar, vänrikki färd, -en, -er, kulku, matka; stadd på f—e, kulkusalla; sina f—e, tiehensä; gifva sig i f. med ngn, ruveta jkun pariin; gifva sig i f. med ngt, ryhtyä jhkin; vara i f. med, paraikaa toimittaa; hvad är på f—e? mikä on asiana 1. hätänä? färdas 1 matkata färdig valmis; frisk och f.,

viaton ja vammaton färdighet, -en, -er, näppäryys,

taitavuus, taito färg, -en, -er, väri, karva ; paine, maali

färga 1 painaa, värjätä; maalata; duken i—ar ifrån sig, huivista lähtee väriä; f—ad, värillinen färgare, -n, =, värjäri färgeri, -et, -er, värjäyslaitos;

painehuone; painanta färglägga (ks. 1.) värittää färglös väritön, kalpea färgskiftning, -en, -ar, värin-

vivahdus färgspel, -et, —, värien vivahdus ; väriloiste färgstoft, -et, -er, paine, väriaine

färgton, -en, —, värintuntu färja, -n, -or, lautta, lossi färja 1 : f. öfver viedä lautalla färla, -n, -or, patukka, pamppu färre, komp. san. få, harvemmat färsk tuore, rievä; på f. gärning, verekseltä fästa, -er, fäste, -t, -t 1. fästade, at, -ad, fäst! kiinnittää; kihlata; tarttua; f. i min-fäs

76

för

ne t, panna muistiin; hvad f—er du för begrepp vid detta ord? minkä käsitteen annat tälle sanalle? f. afseende vid, ottaa huomioonsa; — f. sig, tarttua, kiintyä; f. sig vid ngt, tarkata; välittää fäste, -t, -n, kanta, pohja; miekan kahva; linnoitus, linna; fästet, taivaankansi; få f. på, saada kiinni, tavata fästman, -nnen, -män, sulhanen, ylkä

fästmö, -n, -r, morsian fästning, -en, -ar, linna, linnoitus fästningsvärk, -et, =, linnan-varus

föda, -er, -dde, -dt, -dd, n. födt,

synnyttää; elättää; ravita; f—s, syntyä; född, syntynyt, syntyänsä

föda, -n, —, ruoka, ravinto; eläke födelse, -n, —, syntymä, -minen födelsemärke, -t, -n, luomi födgeni, -et, = ja -er, hyvä leivänsaaja födkrok, -en, (-ar), elatuskeino födoämne, -t, -n, ravintoaine födsel, -n, —, synnytys födslostund, -en, -er, synnytys-hetki

föga taip:ton adj., ain. attr. vähä; af f. värde, vähäarvoinen; — adv. vähän, tuskin; f. akta, halveksia; falla tili f., nöyristyä fögderi, -et, -er, voutikunta, toimiala

föl, -et, =, varsa, sälkö föla 1 varsoa

följa, -er, -de, -t, -d, seurata; saattaa, noudattaa; kulkea muassa, mukaan, myötä; f—s åt, kulkea yhdessä följaktig; vara ngn f., seurata

jkun muassa följaktligen siis följd, -en, -er, jakso, jono; jär-

jestys; seuraus; päätös; i 1. till f. af, johdosta följ denlig, -riktig j ohdonmu-kainen

följe, -t, -n, seurue; roistojoukko följeslagare, -n, =, kumppali,

seuralainen; saattaja följetong, -en, -er, sanomalehden kaunokirjallinen osa fönster, -tret, =, ikkuna fönsterbåge, -n, -ar, akkunan-kehä

fönsterglugg, -en, -ar, akkunus fönsterluft, -en, -er, akkuna-aukko

för edessä, -stä, eteen, edellä, -Itä, -lie; tähden; varten; puolesta, hyväksi; sitä vastaa myöskin ess., transl., elät, adess., ablat.ja allat.; för två dagar sedan, kaksi päivää sitten; tidningen för i går, eilinen sanomalehti; f. detta länsman, entinen nimismies; f. närvarande, nykyään,paraikaa; nu f. tidén, tätä nykyä; f. den skull, sen vuoksi; f. ro skull, huvin vuoksi; hafva afsky f. ngt., inhota; f. ali del, kaiken mokomin; f. ingen del, ei suinkaan; f. sig själf, itseksensä; hafva ngt f. sig, askaroita; hvad f. slag? mitä? hvad f. en? mikä? — för att, jotta, että; för att läsa, lukeakseni, -si jne., lukemaan, -massa; f. att läsas, luettavaksi för, -en,—, keula; f. ut, kokan

puolella, -lie för liian, ylen; f. mycket, liiaksi föra, -er 1. för, -de, -t, -d, viedä; pidellä, käyttää; f. handen till hjärtat, nostaa t. laskea kätensä sydämelleen; f. ordet, johtaa puhetta; f. räkning, pitää laskua; f. oljud, pitää melua;—f. sig, käyttäytyäför

förafskeda 1 erottaa palveluksesta

förakt, -et, —, ylenkatse förakta 1 halveksia; hylkiä föraktfull ylenkatseellinen föraktlig halveksittava; ylenkatseellinen förankra 1 panna ankkuriin föranleda (ks. 1.) antaa syytä, antaa aihetta; vaikuttaa, olla syynä; taivuttaa, saattaa föranlåta (ks. 1.) ks. ed.; finna s i g f—e n, katsoa itsellään olevan syytä föranstalta 1 panna toimeen föranstaltande, -t, toimittaminen; på hans f., hänen toimestansa förarbeta 1 tehdä kaluksi, valmistaa; f. sig, liiaksi rasittaa itseänsä työllä förarbete, -t, -n, alustustyö förare, -n, =, kuljettaja, saattaja; käyttäjä förarga 1 vihastuttaa, suututtaa; pahentaa; f. sig ja f—s, närkästyä, kiukustua; vara f—d, olla äissään förargelse, -n, -r, vihastus, kiusa; harmi; pahennus förarglig suututtava; kiusallinen förband, -et, =, side, kääre förbanna 1 sadatella, kirota; f—dt, helkkarin lailla; f. elak, saakelin häijy förbannelse, -n, -r, kirous, sa-datus

förbarma sig 1 armahtaa förbaskad helkkarin, hemmetin (oma)

förbehåll, -et, =, välipuhe, ehto förbehålla (ks. h.) ehdottaa, säilyttää, pidättää; f. sig, vaatia: suoda etuus förbehållsam varova puheissaan förbemält ennen mainittu förbereda (ks. r.) valmistaa, alustaa, edustella

I förberedelse, -n, -r, valmistus,

alkutoimi förberörd ennen sanottu förbi sivuitse, ohitse; lopussa; det är f. med honom, hän on mennyt mies förbida 1 varrota, kokottaa förbifart, -en : i f—en sivuitse

mennessä förbi-gå (ks. g.) mennä ohitse,

sivuta; jättää sillensä förbigående; i f., sivumennen förbildad rikkisivistynyt för-binda (ks. b.) sitoa eteen; sitomalla peittää (silmät);f o r b., sitoa, kääriä (haava), yhdistää; velvottaa; f. sig, yhtyä; sitoutua

förbindelse, -n, -r, yhdistys; yhteys; sitoumus, velvollisuus; kiitollisuudenvelka förbindlig kohtelias förbise (ks. s.) jättää huomaamatta, laiminlyödä förbiseende; af f., huomaamat-

tomuudesta förbistring, -en, (-ar), hämmennys

förbittra 1 katkeroittaa; vihastuttaa ; f—d s t r i d, tuima taistelu

förbittring, -en, —, mielikar-

vaus, vihan vimma förbjuda (ks. b.) kieltää, evätä förblanda 1 sekottaa (keskenänsä)

förblekna 1 vaalistua, kalveta förblifva (ks. b.) jäädä, pysyä förblinda 1 sokaista, huikaista förblindelse, -n, —, soennus;

sokeus, vimmaus förblommerad korukuvainen,

kaunisteltu (pnhe) förbluffa 1 tyrmistyttää, äimis-tyttää

förblända 1 häikäistä; hurmata förblöda (ks. b.); han f —er, häneltä vuotaa veri kuiviinför

förborga 1 kätkeä, salata förbrinna (ks. b.) palaa tyynni förbruka 1 käyttää tyhjiin, kuluttaa

förbrylla 1 ällistyttää, hämmentää

förbryta (ks. b.) rikkoa; f. sig, rikkoa

förbrytare, -n, =, pahantekijä förbrytelse, -n, -r, rikostyö förbränna (ks. b) polttaa kokonaan, p. pilalle förbränning, -en,; polttaminen;

palaminen förbrödra 1 veljestyttää förbud, -et, =, kielto, epuu förbund, -et, =, liitto, liittokunta förbunden liittynyt, liittolainen;

velkapää; kiitosvelkainen förbyta (ks. b.) vaihettaa; f. sig

ja f—s, muuttua förbättra 1 parantaa, kohentaa förbön, -en, -er, esirukous; anomus jkun puolesta fördel, -en, -ar, etu fördela 1 jakaa; sijoittaa; lievittää

fördelaktig edullinen, hyvä för den skull siitä syystä förderf ks. fördärf fördjupa 1 vajottaa; f. sig, va-

joutua, vaipua fördjupning, -en, -ar, syvennys; kolo

fördom, -en, -ar, ennakkoluulo fördomsfri etuluuloton fördomsfull turhaluuloinen fördrag, -et, =, sopimus; hafva f. med, olla kärsivällinen, antaa aikaa fördraga (ks. d.) kärsiä; sietää fördragsam, -mme jne., kärsivällinen

fördrifva (ks. d.) karkottaa;

viettää, huventaa (aikaa) fördrista sig 1 uskaltaa fördröja (ks. d.) viivyttää; f. sig, myöhästyä

fördubbla 1 kahdistaa, tehdä

kahta suuremmaksi fördunkla 1 himmentää, pimentää

fördunsta 1 haihtua, höyrähtää fördystra 1 synkistyttää, kol-

kostuttaa fördäck, -et, =, etukansi fördämma (ks. d.) toeta, sulkea fördämning, -en, -ar, pato, salpaus, toe fördölja (ks. d.) salata fördöma (ks. d.) tuomita kadotukseen, kirota; hylätä fördömelse, -n, —, kadotus fördömlig kirottava, hylättävä fore, -t, —, keli fore edessä, -stä, eteen, edellä,.

-Itä, -lie; ennen förebild, -en, -er, esikuva, esimerkki

förebringa (ks. b.) tuoda esiin, mainita

förebrå, -r, -dde,-tt,-dd, n.-dt,

nuhdella, torua förebråelse, -n,-r, nuhde, nuhtelo förebud, -et, =, enne förebygga (ks. b.) estää förebåda 1 ennustaa, tietää förebära (ks. b.) ks. föregifva föredrag, -et, =, esitelmä; esitystapa

föredraga (ks. d.) pitää parempana ; esitellä föredragande, -n, =, esittelijä föredöme, -t, -n, esikuva, esimerkki

förefalla (ks. f.) tapahtua; näkyä, näyttää förefinnas (ks. f.) löytyä föregifva (ks. g.) teeskellä syyksi, esitellä tekosyy; uskotella; f—en, teeskelty, teko-föregifvande,' -t, -n, tekosyy;

under f. af, syyksi sanoen föregå (ks. g.) käydä edellä; tapahtua; f. med godt exempel, näyttää hyvää

föregående edelläkäypä, edellinen ; subst. mon. f-n, entinen elämä

föregångare, -n, =, edellä kävijä förehafva (ks. h.); vi f., meillä

on tekeillä, käsillä, esillä förehafvande, -t, -n, hanke förehålla (ks. h.) nuhdella, moittien näyttää förekasta 1 ks. förebrå förekomma (ks. k.) ennättää; estää; löytyä, olla; tulla käsiteltäväksi, t. esiin; näyttää, tuntua; — f—nde, ilmaantuva; ennättävä; palvelevainen, avulias, kohtelias förekomst, -en, —, löytyminen förelägga (ks. 1.) asettaa eteen,

panna jknlle; määrätä föreläsa (ks. 1.) lukea(jkulle); pitää luentoja föreläsning, -en, -ar, luento förelöpa (ks. 1.) edellä käydä,

olla, tapahtua föremål, -et, =, esine; aine förena 1 liittää, yhdistää, sovittaa; han f—r klokhet med mod, hänessä yhtyy äly ja miehuus; — f. sig, yhdistyä, yhtyä; — Förenta staterna, Yhdysvallat förening, -en, -ar, yhdistys, yhteys; yhtymä föreningsband, -et, =, side, yhdistin

förenkla 1 tehdä yksinkertaisemmaksi förenlig soveltuva förenämnd 1. -md edellä mainittu

föresats, -en,-er, aikomus, päätös; med f., tahallani, -si jne. föreskrift, -en, -er, ohje, määräys

föreskrifva (ks. s.) määrätä föreslå (ks. s.) ehdottaa, esitellä förespegla 1 kuvailla j kul le, uskotella

förespel ks. förspel förespråkare, -n, =, puolustaja förespå (ks. s.) ennustaa förestafva 1 sanella jkulle förestå (ks. s.) olla tulossa; johtaa, hoitaa; f—ende, edellä oleva; tuleva föreståndare, -n,=, johtaja, hoitaja

föreställa (ks. s.) kuvata, olla jkuna; nuhdella, torua, muistuttaa; esittää; — f. sig, kuvata mielessään, ajatella föreställning, -en, -ar, kuvaus, näytäntö; nuhteet: kuvitelma, mielle; ajatus, luulo föresväfva 1 häilyä mielessä föresyn, -en, —, esimerkki, seurattava föresäga ks. förutsäga föresätta (ks. s.) määrätä; — f.

sig, päättää företag, -et, —, yritys, hanke företaga (ks. t.) ja f. sig ryhtyä företagsam, -mme jne., yritteliäs företal, -et, =, esipuhe, alkulause förete (ks. t.) näyttää, tuoda e-siin, tarjota nähtäväksi; tuottaa; f. sig, esiytyä, ilmestyä företeelse, -n, -r, ilmaus, ilmiö företräda (ks. t.) astua esiin; astua edellä; olla jkun edellisenä t. sijaisena företrädare, -n, edeltäjä företräde, -t, -n, eteenpääsy;

paremmuus; hyvä puoli företrädesrätt, -en, —, etuus,

etu-oikeus företrädesvis etupäässä; etenkin förevara, prees. är före, impf. förevar, -it, -ande, olla esillä 1. käsillä; f—ande puheenalainen föreviga 1 ikuistuttaa förevisa 1 näyttää förevita 1 ks. förebrå förevända (ks. v.) ks. föregifvaför

förevändning, -en, -ar, estelys,

tekosyy, veruke förfall, -et, (=), rappio; este förfalla (ks. f.) rappeutua, riutua, vajota, raueta; joutua maksettavaksi; f—en tili, vikapää, alainen, tuleva förfallodag, -en, -ar, määräpäivä förfallolös esteetön förfallotid, -en, -er, määrä- 1.

maksuaika förfalska 1 väärentää, vääristää förfara (ks. f.) menetellä; f—s,

pilautua förfarande, -t, menettely förfaren, -rne, -a, (-ret, -rnare,

-rnast), tottunut, taitava förfaringssätt, -et, =, menetys-tapa

författa 1 kirjoittaa, sepittää författare, -n, =, kirjantekijä;

kirjailija författarskap, -et,—, kirjailija-toimi

författning, -en, -ar, valtiosääntö; asetus; tila, kunto; gå i f. om, pitää tointa förfela 1 olla osaamatta, syrjättyä förfina 1 hienontaa, sievistää förfinska 1 suomentaa; suomis-tuttaa

förflyga (ks. f.) haihtua; f— flugen, epävarma (huhu); päähän pälkähtänyt; miettimä-tön

förflyktiga 1 haihduttaa förflyta (ks. f.) kulua, mennä förflytta 1 siirtää förfoga 1; f. öfver, vallita; f.

om, pitää tointa; f. sig, lähteä förfriska 1 virvottaa, virkistää förfriskning, -en,-ar, virkistys, virvoke

förfrysa (ks.f.) palelluttaa; paleltua

förfråga sig 1 kysellä, tiedustaa förfrågan, e n,—, j a förfrågning, -en, -ar, kyselmys, tiedustelu

förfuska 1 hutiloida pilalle förfång, -et, —, haitta, vaarto,

vääryys förfäa 1 raaistuttaa förfäder, -ne, esi-isät förfäkta 1 kiivata, puolustaa förfära 1 kauhistuttaa förfäran, en, —, kauhistus,kammo

förfärdiga 1 valmistaa, tehdä förfärlig kauhea, hirveä förfölja (ks.f.) ajaa takaa, vainota förföljelse, -n,-r, vainous, vaino förföra (ks. f.) vietellä; f. sig på, tehdä väkivaltaa t. vääryyttä

förfördela 1 vääryyttää förförisk, —, vietteleväinen, viehättävä

förgapa sig 1 (på ngt) ällistyä ihmettelemään; (i ngn) rakastua förgift, -et, —, myrkky förgifta 1 myrkyttää; haikeut-

taa; pilata förgifva (ks. g.) myrkyllä tappaa, tappaa, myrkyttää förgjord noiduttu, riivattu förglömma (ks. g.) unhottaa; icke f—ndes, icke till f—n-des, unhottamatta förgrena sig 1 haarota förgripa sig (ks. g.); (på) tehdä ylläkköä, häväistä; (emot) rikkoa

förgripligylläköllinen,loukkaava förgrund,-en,-er, etuala, edusta förgrymma sig ja f—s 1 julmistua

förgråten, -tet, -tne, -a, —, it-

keentynyt förguda 1 jumaloita förgylla, -er, -gylde, -t, -d, kullata; koristella förgå (ks. g.) kulua; loppua; f. sig, hairahtaa, rikkoa, loukata; f—s, hukkua, menehtyä, nääntyäför

förgår : i f. toissa päivänä förgård, -en, -ar, etupiha, esikartano förgäfves turhaan förgängelse, -n, —, kato, katoo-

mus, kuolo förgänglig katoovainen förgäta, -er, (-gat), -gätit, -en,

unhottaa förgätenhet, -en, —, unhotus förgätmigej, -en, =, lemmenkukka, muistok. förgöra (ks. g.) tuhoa, kuolettaa förhala 1 viivytellä förhand : på, i f. ennakolta förhand, f—en, käsillä, käsissä förhandla 1 keskustella förhasta 1; f. sitt omdöme, päättää liian äkkipikaa; f. sig, liiaksi kiirehtiä; f—d, pikainen, ajattelematon förhatad vihan-alainen förhatlig vihattava, vastenmielinen

förhemliga 1 salata förherrliga ks. förhärliga förherskande vallitseva, yleinen förhetsa sig 1 kiivastua förhexa 1 noitua, tenhota, lumota förhinder, -dret, =, este förhindra 1 estää förhjälpa (ks. h.); f. tili, auttaa saamaan förhoppning, -en, -ar, toive förhoppningsfull toivehikas förhuggning, -en, -ar, etumur-

ros, -hakkaus förhungra 1 kuolla t. nääntyä nälkään

förhyda, -der, -dde, -dfc, -dd, n. -dt, vaskittaa (laivan pohja) förhyra (ks. h.) vourata; pestata förhålla (ks. h.) pidättää; f. sig, käytäitä; suhteutua; huru f— er det sig? kuinka on laita? förhållande, -t, (-n, -na, olosuhteet), pidättäminen; käytös; asian laita; suhde; suhtaisuus;

f—t dem emellan, heidän välinsä; i f. till, suhteen förhållningsorder, -n, =, toimi-ohje

förhåna 1 kovasti pilkata, häväistä

förhäfva sig (ks. h.) ylvästellä förhänge, -t, -n, esirippu förhärda 1 paaduttaa; f—d,

paatunut förhärja 1 perin hävittää förhärliga 1 tehdä kuuluisaksi,

ylistyttää förhöja (ks. h.) kartuttaa, lisätä,

parantaa förhör, -et, kuulustelu förhöra (ks. h.) kuulustella, kysellä (jkulta läksyä) förifra sig ja f—s 1 pikaistua förinta 1 ks. tillintetgöra förirra sig 1 eksyä, harhaantua förjaga 1 ajaa pois, karkottaa förkasta 1 hylätä förkastelsedom, -en, -ar, hyl-

käystuomio, hylkyypäätös förkastlig hylättävä, huono förklara 1 selittää; julistaa; kirkastaa; f. sig, ilmoittaa ajatuksensa; antaa selitys: f. s. för, mot ngn, ilmoittautua jkun puoltajaksi, vastustajaksi förklarlig selitettävä förklena 1 halventaa, kaunata förklenlig halventava, alentava förklinga 1 laantua soimasta förkläda (ks. k.) vaatettaa valepukuun förkläde, -t, -n, esiliina förklädning, -en, -ar, valepuku förknappning, -en, niukennu s; ställa på f., ruveta pitämään niukemmalla förknippa 1 yhdistää förkofra 1 kartuttaa; f. sig,

vaurastua, lisävtyä förkola 1 hiiltyä förkolna 1 jäähtyä, hiipua; palaa loppuunför

förkomma (ks. k.) hukkaantua,

häipyä förkorta 1 lyhentää förkroppsligad ruumis-oloinen förkrossa 1 musertaa, murtaa förkränka (ks. k.) solvaista förkunna 1 ilmoittaa, julistaa förkväfva (ks. k.) tukahduttaa förkyla (ks. k.) vilustuttaa; f.

sig, kylmettyä förkämpe, -n, -ar, puolesta-taistelija, puoltaja förkänning, -en, -ar, ouno (taudin)

förkänsla, -n, —, haimi, esimaku förkärlek, -en, —, erityinen rakkaus, e. mielihalu förkättra 1 syyttää vääräuskoiseksi, väärittää förladdning, -en, -ar, etulatinki förlag, -et, =, kustannus; kustantama, varasto; teoslaina förlagsartikel, -n, -klar, kustantama

förlagsman, -nnen, -män, teos-

lainan-antaja förlama 1 halvata, hervaista förleda (ks. 1.) houkuttaa förlegad makautunut, mahennut förlida (ks. 1.) kulua loppuun;

f—en, mennyt, viime förlig, —, myötäinen förlika, -er, -te, -t, -t, sovittaa;

f. sig ja f—s, sopia förlikna 1 verrata förlikning, -en, -ar, sopiminen, sovinto

förlisa, -er, -te,-t, joutua haaksirikkoon förlita sig 1 luottautua förlitan 1. f—ande; i f. på,

luottaen

förljudas, -es, (-ljöds), -ljudits,

kuuluu, hoetaan förljufva 1 sulostuttaa förlof : med f. luvalla sanoen förlofning, -en, -ar, kihlaus; kihlajaiset

förlofningsring, -en, -ar, kihlasormus

förlofva 1 kihlata (jku jkulle); f. sig, kihlata, kihlautua; det f—de landet, luvattu maa förlopp, -et, —, kuluminen, tapahtumisen tapa; under, efter f—t af ett år, vuoden kuluessa, kuluttua; låt höra f—t! kerro, kuinka kävi! förlora 1 kadottaa, menettää; joutua haaksirikkoon; —f. sig, kadota, joutua harhaan; me-nettyä; — f—cl, kadotettu, kadonnut, hävinnyt; den f—de sonen, tuhlaajapoika; gå f., joutua hukkaan; gifva f., pitää hukkaantuneena, luopua jtkin toivomasta förlossa 1 päästää, pelastaa förlust, -en, -er, tappio, menettäminen, hukkaus; v i d t a 1 a n s f., puhevallan menettämisen uhalla förlusta 1 huvittaa; f. sig, hu-

vitteleida förlustelse, -n, -r, huvitus, huvit förlustig, —, menettänyt förlyfta sig (ks. 1.) reutoutua

nostamisella förlåt, -en, -er, esirippu förlåta (ks. 1.) antaa anteeksi förlåtelse, -n, —, anteeksi-anto; få f., bedja om

f., saada, anoa anteeksi; o m f.! suokaa anteeksi! förlåtlig anteeksi annettava förlägen, -get, -gne jne., hä-

millinen, ujo förlägenhet, -en, —, hämi, neuvottomuus, pula förlägga (ks 1.) kätkeä, ett'ei muista minne; siirtää; sijoittaa; kustantaa förläggare, -n, =, kustantaja förläggarslef, -fven, -ar, pöy-täkauha

förläna 1 (-länte, -t) antaa lääniksi; antaa, suodaför

förlänga, -er,-de,-t,-d, pitentää förläning, -en, -ar, läänitys; lahja förläsen 1. förläst itsensä pilalle lukenut förlöjliga 1 tehdä naurun-alaiseksi

förlöpa (ks. 1.) kulua loppuun; f. tjänsten, karata palveluksestaan; f. sig, hairahtua förlösa (ks. 1.) auttaa synnyttäjää; blifva f—st med en son, saada poikalapsi förmak, -et, =, vierashuone forman, -nnen, -män, esimies,

päällysmies förmana 1 penätä, varottaa förmast, -en, -er, etumasto förmedelst k s. medelst förmedla 1 välittää förmena 1 (-mente,-t,-t) evätä, estää; arvella, luulla; f—t, luultu, luuleteltu, valhe-för mer: vara f. olla etevämpi förmera 1 enentää förmiddag, -en, -ar, aamupuoli förmildra 1 huojentaa, pehmentää, lieventää förminska 1 vähentää, huventaa förmoda 1 luulla, arvella förmodlig (—) luultava förmultna 1 kokonaan mädätä förmur, -en, -ar, esimuuri; tu-kiturva

förmyndare, -n, =, holhooja förmynderskap, -et, holhous förmå, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt, -ende, jaksaa, kyetä, voida; olla mahtava; saada, saattaa, pakottaa förmåga, -n, (-or kyvykkäitä ihmisiä), kyky; voima; det står icke i min f., siihen minulla ei ole kykyä förmån, -en, -er, etuus, etu förmånlig edullinen förmäla, -er, -te, -t, -t, mainita,

kertoa; -de, -t, -d, naittaa förmälan, en, —, ilmoitus

förmälning, -en, -ar, naittaminen; vihkiäiset förmärka (ks. m.) havaita; låta

f., näyttää förmäten, -tet, -tne jne., ylen

rohkea, ylläinen förmögen, -get, -gne jne., kykenevä, varallinen förmögenhet, -en, -er, kyky,

avu; Hm. mofh. varallisuus förmörka 1 pimittää, synkistää förmörkelse,-n, -r, pimeneminen förnamn, -et, =, ristimänimi förnedra 1 alentaa, halventaa förneka 1 kieltää förnimbar huomattava, aistittava förnimma, -er, -nam, -nummo, -e, -it, -en, -nim! astaita, aistia, tuntea; saada kuulla 1. tietää

förnimmelse, -n, -r, aistiminen förnuft, -et, —, järki förnuftig järjellinen; mielevä förnuftsstridig järjenvastainen förnumstig viisasteleva förnya 1 uudistaa, uusia förnäm ylhäinen, isoinen förnämligare ylhäisempi, etevämpi

förnämligast parhaasta päästä, etenkin

förnämst ylimmäinen, parhain, etevin

för när : göra ngn f. n. tehdä

jkulle vääryyttä förnärma 1 vääryyttää, loukata förnärmelse, -n, -r, loukkaus förnödenhet, -en, -er, tarve förnöja, -er, -de, -t, -d, huvittaa; tyydyttää; f—d, tyytyväinen

förnöjelse, -n, —, huvittaminen, tyydyttäminen; mielihyvä; huvitus

förnöjsam, -mmejne., tyytyväinen; miellyttävä förnöta (ks. n.) : f. tidén hukata aikaaför

förolyckas 1 joutua haaksirikkoon, hukkua förolämpa 1 loukata, solvaista förord, -et, =, puolto s ana; alkulause; välipuhe, ehto förorda 1 puhua puolesta, puol-lella

förordna 1 säätää, määrätä förordnande, -t, -n, määräys förordning, -en, -ar, sääntö, asetus

förorsaka 1 olla syynä, vaikuttaa, tuottaa förorätta 1 vääryyttää, vaartaa förpakta 1 vourata, vuorota förpaktare, -n, arentimies,

vouraaja förpanta 1 panna valkkaan, pantata

förpassa 1 passittaa förpassning, -en, -ar, passitus;

tavarapassi förpesta 1 saastuttaa, täyttää ruttoaineella; täyttää pahalla hajulla

förpjes, -en, -er, ensi näytös förplikta 1 velvoittaa; f—d, velvollinen

förpliktelse, -n, -r, velvoitus,

velvollisuus förplumpa sig 1 hölmäytyä förpläga 1 kestitä, ravita förpost, -en -er, etuvartia förqväfva ks. förkväfva förr ennen; ju f. dess hällre, mitä pikemmin, sitä parempi förre, -a. edellinen, viime; entinen förringa 1 vähentää, halventaa förrinna (ks. r.) juosta kuiviin; kulua

förrosta ja f—s 1 ruostua peräti förruttna 1 mädätä kokonaan förrykt vimmattu, hullu förrymd karannut förråd, -et, =, varasto, varat förråda (ks. r.) pettää, kavaltaa; ilmaista

förrådshus, -et, varahuone

förrädare, -n, =, pettäjä, kavaltaja

förräderi, -et, -er, kavallus, petos

förrädisk, —, kavala, petollinen förr än ennen kuin förränta 1 panna korolle förrätt, -en, -er, esiruoka förrätta 1 toimittaa förrättning, -en, -ar, toimitus försagd (—) ujo, uskaltamaton försaka 1 luopua, kieltäytyä församla 1 kokoonnuttaa; f. sig

ja f—s, kokoontua församling, -en, -ar, kokous;

seurakunta församlingsbo, -n, -r 1. -ar,

seurakuntalainen förse (ks. s., impf. myös -sed-de) varustaa; f. sig, varustautua, hankkia itsellensä förse sig (ks. s.) nähdä väärin;

hairahtaa förseelse, -n, -r, horjahdus, hai-raus; af f., vahingossa, erehdyksissä försegla 1 panna sinettiin försegling, -en, -ar, sinettiin

paneminen; sinetti försiggå (ks. g.) ja gå för sig

tapahtua försigkommen, -et, -komme, -a,

edistynyt, vaurastunut försiktig varovainen, varuisa försiktighetsmått, -et, =, varokeino försilfra 1 hopeoita f orsina 1 kuivua; ehtyä försinka 1 viivästyttää; f. sig,

viivästyä, myöhästyä försinliga 1 tehdä aistin-alaiseksi

försitta (ks. s.) laimin lyödä

(määräaika y. m.) försjunka (ks. s.) painua, vaipua förskaffa 1 hankkia, toimittaa förskansa 1 vallittaa förskingra 1 peräti hajottaa;för

hävittää,tuhlata;poistaa, haihduttaa

förskinn, -et, =, etunahka förskjuta (ks. s.) hylätä; antaa

edeltäkäsin försko (ks. s.) terittää, nenittää förskona 1 säästää, sääliä; päästää

förskoning, -en, —, säästämys, sääli

förskott, -et, =, etuanti, etumaksu

förskrift, -en, -er, kirjoituskaava förskrifva (ks. s.) kirjallisesti tilata, toimituttaa; kirjalla luvata, kirjoittaa pantiksi; f. sig, lupautua omaksi; olla alkuansa, o. kotoisin förskräcka, -er, -äkte, -t, -t, säi-kähdyttää; f—s, pelästyä, kauhistua

förskräckelse, -n, —, pelästys, hirmu

förskräcklig hirmuinen, kauhea förskrämd kammastunut, säi-

kähtynyt förskylla (ks. s.) ansaita förskyllan, en, —, ansio, syy förskämma (ks. s.) peräti pilata, turmella förskärare, -n, = , eteen-leikkaaja förskönа 1 kaunistaa förslafva 1 orjuuttaa, orjistaa förslag, -et, =, ehdotus, ehdotelma; arvio; vara på f., olla vaalissa 1. ehdolla förslagen, -et, ~gne, -a jne.,

tuumakas, neuvokas förslagsmakare, -n, =, tuuma-seppä

förslagsrum,-mmet, =, ehdotus-sija

förslappa 1 veltostuttaa, hei-kontaa

försliten, -et, -tne, -a, kulunut förslå, -r, -slog, -slagit, riittää förslöa 1 tylsentää, tylsyttää förslösa 1 tuhlata, hurvitella

försmak, -en, —, esimaku försmå, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt, i -ende, halveksia, huonoksua : försmäda 1 (harv. -der, -dde, | -dt, -dd, -d!) parjata, pilkata I försmädlig pilkallinen; harmittava

försmäkta 1 nääntyä, hiutua försmälta (ks. s.) sulauttaa; sulautua

försnilla 1 kavaltaa itselleen försoffa 1 unnuttaa I försofva sig (ks. s.) nukkua liian kauvan; jag harf—it I mig, uni minun petti | försona 1 lepyttää, sovittaa försoning, -en, leppyminen; sovitus

försonlig sovinnollinen, leppyisä försorg, en, taip.ton, huolenpito; draga f., pitää huolta förspann, -et, =, etuhevoset förspel, -et, =, alkusoitto; alkajaiset

förspilla (ks. s.) hukata, tuhlata, kadottaa försprång, -et, —, ennäkkö; f å

f., päästä ennalle förspänd valjastettu förspörja (ks. s.) saada kuulla, s. tietää

först, -e, -a, ensimmäinen; med det f—a, mitä pikemmin; för det f—a, ensiksi; det f—a han kommer, heti kun hän tulee först ensin, vasta förstad, -en, -städer, esikaupunki

förstеg, -et, —, etevyys; taga f—et af ngn, ehdättää jkuta edemmäksi för stelna 1 aivan hyytyä 1. jäätyä

förstena 1 kivetyttää, kivennyt-tää

förstening, -en, -ar, kiveytys, kivettymäför

förstfödd esikoinen förstfödslorätt, -en. —, esikois-oikeus

försticka sig (ks. s.) pistäytyä piiloon

förstocka 1 paaduttaa; f—d,

paatunut förstone : i f. ensimmältä förstoppa 1 panna ummelle förstoppning, -en, -ar, ummeh-

dus, umpi förstora 1 suurentaa, isontaa försträcka (ks. s.) nyrvähdyt-tää, venähdyttää; antaa edeltäkäsin

förströ (ks. s.) hajottaa kaikkialle, kokonaan; huvittaa förströelse, -n, -r, hauskutus, huvikki

förstuga (ly h. förstu), -n, -or,

eteinen

förstulen, -let, -lne, -a, (-are,

-äst), salainen förstumma 1 tehdä äänettömäksi, mykistää förstå, -r, -stod, -stått, -dd, n. -dt, -ende, ymmärtää; osata; j f. sig på, tajuella, käsittää ! förstånd, -et, —, ymmärrys, älv; |

liitto; sopu förståndig ymmärtäväinen, mielevä

förståsigpåare, -n, =, asian-

ymmärtäjä förstäf, -fven, -ar, keula vannas,

keulakokka förställa (ks. s.) teeskennellä, muuttaa; f. sig, teeskentelei-tä, teeskennellä förstämma (ks. s.) saattaa epä-säveliseksi; nyreyttää, nulos-tuttaa

förstämning, -en, —, epäsäve-

lisyys; nyreys förständiga 1 määrätä, käskeä förstärka (ks. s.) vahvistaa, lisätä förstöra (ks. s.) hävittää, turmella

förstörelse, -n, -r, hävitys försumlig huolimaton, laiminlyövä

försumma 1 laiminlyödä; f. sig, laiminlyödä velvollisuutensa t. etunsa, myöhästyä försupen, -pet, -pne, -a, juopos-tunut

försvaga 1 heikontaa försvar, -et, —, puolustus, suojelus

försvara 1 puolustaa, suojella försvarlig välttävä försvarslös suojelukseton, löysä försvarsstånd, -et, —, puolustustila

försvarsvapen, -pnet,=, puolustus-ase

försvarsvärk, -et, '=, puolustus-

neuvot, -laitos försvenska 1 ruotsintaa, ruot-sistuttaa

försvinna, -er, -svann, -svunno, -e, -it, -en, -svinn! kadota, hävitä försvåra 1 vaikeuttaa försvärja (ks. s.) vannoa laka-

taksensa försyn, -en,—, kaitsemus, edes-katsomus; Luoja, Jumala; häpy; på Guds f., onnensa nojaan; hafva f. för, hävetä försynda sig 1 tehdä syrtiä,

rikkoa försynt häveliäs försåt, -et, =, väijymys, paula;

i f., väijyksissä, -iin försåtlig salavainoinen, kavala försäga sig (ks. s.) erehtyä sanoissa

försäkra 1 vakuuttaa; f. sig, hankkia itselleen varmuus; f. s. om, hankkia omakseen, puolelleen, panna kiinni försäkran, en, —, vakuuttaminen

försäkring, -en, -ar, vakuutusför

87

för

försäkringstagare, -n, vakuuttaja försälja (ks. s.) myödä, myydä försämra 1 huonontaa försämring, -en, huononnus, huonontuminen försända (ks. s.) lähettää försänka (ks. s.) aivan upottaa, vaj ottaa

försänkning, -en, -ar, upotus,

upottaminen försätta (ks. s.) siirtää, panna, asettaa; sekottaa; f. i frihet, päästää vapauteen försök, -et, koetus, yritys försöka (ks. s.) koettaa, koetella; f. sig, yritellä försörja (ks. s.) elättää; hon är försörjd, hän on päässyt miehen turviin försörjning, -en, elätys; eläke;

holhous, hoito försötma 1 tehdä makeaksi, sulostuttaa förtaga (ks. t.) tehdä tuntumattomaksi, aistimattomaksi, hämmentää, estää, poistaa förtal, -et, —, panettelu, parjaus förtala 1 panetella, parjata; f.

sig, puhua ajattelemattomasti förtappad kadotettu, kirottu förteckning, -en, -ar, luettelo förtegen ks. förtiga förtenna 1, part. myös -tent, tinata

förtid : i f. ennen aikaansa förtidig, —, liian varhainen förtiga, -er, -teg, -tegat, -ad,

salata, olla virkkamatta; f—en t. förtegen, salaisuuden pitävä

förtjen .. . ks. förtjän ... förtjusa,-er, -te, -t /myös 1, mutta ei -ad) ihastuttaa, viehättää förtjusning, -en, —, ihastus förtjäna (ks. t.) ansaita förtjänst, -en, -er, ansio

förtjänstfull ansiokas, ansaittu; (kiitoksen) ansainnut, ansiollinen

förtorka 1 kuivetuttaa; kuivettua förtraf, -fven, (-er), eturatsut förtrampa 1 tallata; sortaa förtret, -en, —, kiusa, harmi, vastus

förtreta 1 harmittaa, närkästyttää

förtretlig kiusallinen

förtro (ks. t.) uskoa; f. sig,

uskoutua, luottaa förtroende, -t, -n, luottamus; fatta f., saada luottamusta, ruveta luottamaan förtroendepost, -en, -er, luottamustoimi förtrogen, -get, -gne jne., uskottu; perehtynyt; tuttava förtrolig tuttavallinen förtrolla 1 noitua, tenhota; lumota

förtrupp, -en, -er, etujoukko förtryck, -et, —, sorto förtrycka (ks. t.) sortaa förtryta, -er, -tröt, -trutit, -en,

närkästyttää förtrytelse, -n, —, närkästys förtrytsam, -mme jne., nureen-tunut

förträfflig oivallinen, kelpo förtrösta 1 luottaa, turvautua förtröstansfull luottavainen förtröttas 1 väsyä, uupua förtulla 1 tullata förtunna 1 ohentaa förtvifla 1 olla epätoivossa; f—d, epätoivoinen; kovasti pahoillaan (oleva); hurja förtvifladt hurjasti förtviflan, en,—,epätoivo, tuska förtvina 1 näivettyä, kuihtua, hiukua

för ty sillä; sen tähden; icke

f., kuitenkin förtycka (ks. t.) panna pahaksi, pahastuaför

förtyda (ks. t.) selittää pahoin päin

förtydliga 1 selvittää förtäkt, —, peitelty, sala-förtälja, -er, -de, -t, -d, kertoa, jutella

förtänka (ks. t.) ajatella pahaa

(jkusta), moittia förtänksam, -mme jne., eteensä

ajatteleva förtära (ks. t.) nauttia, syödä,

juoda; kalvaa förtäring, -en, —, nauttiminen, kaivaus; mitä on nautittu t. nautitaan förtöja (ks. t.) kiinnittää, kytkeä (laiva) förtörna 1 vihastuttaa förunderlig eriskummainen förundra 1 kummastuttaa; f—s ja f. sig, kummastua, kummastella förundransvärd ihmeteltävä förunna 1 suoda, sallia förut edellä, -Itä, -lie, ensin, ennen förutan ks. utan förutfattad ennalta päätetty 1.

tehty förutom ks. utom förutse (ks. s.) edeltäpäin arvata förutsäga (ks. s.) ennustaa förutsätta (ks. s.) edellyttää förvalta 1 hoitaa, toimittaa förvaltning, -en, hoito, hallinto förvandla 1 muuntaa förvandling, -en, -ar, muunnos;

muuntuminen förvandtskap, -en, —, heimolai-suus

förvar : i f. tallessa, talteen; i

fängsligt f., vankeuteen förvara 1 säilyttää, tallettaa förvaringsställe, -t, -n, talletuspaikka förveckling, -en, -ar, selkkaus förvekliga 1 hennostuttaa, veltostuttaa förverk ... ks. förvärk . ..

| förveten tieteliäs, urkkiva förvexla ks. förväxla förvildas 1 villiytyä, metsistyä,

raaistua förvilla 1 eksyttää; hairauttaa förvillelse, -n, -r, eksymys, har-

haus, hairaus förvirra 1 hämmentää, huumata; f—d, sekauksissa oleva, vimmainen

förvirring, -en,—, hämmennys,

sekaannus förvisa 1 lähettää pois, ajaa p., erottaa; ajaa maanpakoon; lykätä; för vi st, maanpakolainen

förvisning,-en, karkotus; maanpako

förvissa 1 vakuuttaa; f. sig,

hankkia varma tieto förvissna 1 lakastua, kuivettua för visso, för vist todella förvittra 1 rapautua förvrida (ks. v.) ja förvränga

(ks. v.) vääristää j förvunnen, -nnet, -nne, -a, syypääksi näytetty förvuxen, -xet, ks. förväxt förvålla 1 olla syynä, vaikuttaa förvåna 1 ihmetyttää; f—s ja f. sig, kummaksua, ihmetellä förväg : i f. ennakolta; g å i f.,

mennä jkun eteen, tielle förvägen, -get, -gne jne., hui-

mapäinen förvägra 1 kieltää (jtkin jkulta) förvälla, -er, -välde, -lt, -Id,

kiehastuttaa förvänd nurintapainen förvända (ks. v.) väännellä, kääntää, väärentää förvändt nurinpäin, takaperoisesti

förvänta 1 odottaa, varrota förvärf, -fvet, =, ansio förvärfva, -er, -fde, -ft, -fd, myös 1, hankkia, ansaita, saada förvärka 1 menettää, rikkoaför

förvärkliga 1 toteuttaa förvärra 1 pahentaa förväxla 1 sekottaa förväxt väärin kasvanut, liian

väleen kasvanut föryngra 1 nuorentaa föryttra 1 myödä, myydä föråldras 1 vanheta; f—a d, vanhettunut förädla 1 jalostuttaa föräldrar, -ne, vanhemmat föräldrahus : i f—et vanhempain kotona förälska sig 1 rakastua föränderlig muuttuvainen, vaihteleva

förändra 1 muuntaa, muuttaa

förändring, -en, -ar, muutos,

muute, vaihe förära 1 (armosta) lahjoittaa föräta sig, -er, -åt, -ätit, syödä liiaksi

föröda (ks. ö.) tehdä autioksi, hävittää

förödelse, -n, -r, autioittaminen,

hävitys

förödmjuka 1 nöyristää, nöyryyttää

förödmjukelse, -n, -r, nöyryytys, masennus föröfva 1 tehdä, harj ottaa föröka (ks. ö.) enentää, kartuttaa fösa, -er, -te, -t, -t, ajaa, ho-tistaa

G.

gadd, -en, -ar, pistin, hakara gaffel, -n, -fflar, kahveli, hanko gafvel, -n, -flar, pääty; på vid

g., selki selällään gafvelvägg, -en, -ar, päätyseinä,

peräseinä gagn, -et, —, hyöty gagna 1 hyödyttää, auttaa gagnelig hyödyllinen gagnlös hyödytön gala, e n, taip:ton, juhlatamineet gala, gal, gol, mon. (golo) gälde, galit, kiekua, kukkua, hoilottaa

galant kensti, sievä, oiva; — oivallisesti galanteri, -et, -er, kohteliaisuus;

rakkaus-asia galanteribod, -en, -ar,ja-han-

del, -n, —, korukauppa galanterivara, -n, -or, korutavara, komukalu galeas, -en, -er, kaljaasi galen, -let, -lne jne., hullu

galenpanna, -n,-or, hulluttelija galenskap, -en, hulluus; mon.

g—er hullutuksia galer, -en, -er, kaleeri, airolaiva galet hullusti, väärin galge, -n, -ar, hirsipuu galgfågel, -n, -glar, hirtehinen galion, -en, -er, kaljooni gallblomma, -n, -or, martokukka gallblåsa, -n, -or, sappirakko galla, -n ja gallé, -n, —, sappi galler, -llret, =, -llren, ristikko galleri, -et, = ja -er, galleria,

soikosuoja gallerväirk, -et, =, ristikkolaitos gallfeber, -n, -brar, sappitauti; få g. (huv.) joutua vihanvim-maan

gallko, -n, -r, maholehmä gallra 1 valikoida, erotella gallskrik, -et, =, kirkuna gallskrika (ks. s.) kiljua, kirkua galläpple, -t, -n, kalleppeli galnas 1 hullutella

9 för

89

gal

förvärkliga 1 toteuttaa förvärra 1 pahentaa förväxla 1 sekottaa förväxt väärin kasvanut, liian

väleen kasvanut föryngra 1 nuorentaa föryttra 1 myödä, myydä föråldras 1 vanheta; f—a d, vanhettunut förädla 1 jalostuttaa föräldrar, -ne, vanhemmat föräldrahus : i f—et vanhempain kotona förälska sig 1 rakastua föränderlig muuttuvainen, vaihteleva

förändra 1 muuntaa, muuttaa

förändring, -en, -ar, muutos,

muute, vaihe förära 1 (armosta) lahjoittaa föräta sig, -er, -åt, -ätit, syödä liiaksi

föröda (ks. ö.) tehdä autioksi, hävittää

förödelse, -n, -r, autioittaminen,

hävitys

förödmjuka 1 nöyristää, nöyryyttää

förödmjukelse, -n, -r, nöyryytys, masennus föröfva 1 tehdä, harj ottaa föröka (ks. ö.) enentää, kartuttaa fösa, -er, -te, -t, -t, ajaa, ho-tistaa

G.

gadd, -en, -ar, pistin, hakara gaffel, -n, -fflar, kahveli, hanko gafvel, -n, -flar, pääty; på vid

g., selki selällään gafvelvägg, -en, -ar, päätyseinä,

peräseinä gagn, -et, —, hyöty gagna 1 hyödyttää, auttaa gagnelig hyödyllinen gagnlös hyödytön gala, e n, taip:ton, juhlatamineet gala, gal, gol, mon. (golo) gälde, galit, kiekua, kukkua, hoilottaa

galant kensti, sievä, oiva; — oivallisesti galanteri, -et, -er, kohteliaisuus;

rakkaus-asia galanteribod, -en, -ar,ja-han-

del, -n, —, korukauppa galanterivara, -n, -or, korutavara, komukalu galeas, -en, -er, kaljaasi galen, -let, -lne jne., hullu

galenpanna, -n,-or, hulluttelija galenskap, -en, hulluus; mon.

g—er hullutuksia galer, -en, -er, kaleeri, airolaiva galet hullusti, väärin galge, -n, -ar, hirsipuu galgfågel, -n, -glar, hirtehinen galion, -en, -er, kaljooni gallblomma, -n, -or, martokukka gallblåsa, -n, -or, sappirakko galla, -n ja

gallé, -n, —, sappi galler, -llret, =, -llren, ristikko galleri, -et, = ja -er, galleria,

soikosuoja gallervärk, -et, =, ristikkolaitos gallfeber, -n, -brar, sappitauti; få g. (huv.) joutua vihanvim-maan

gallko, -n, -r, maholehmä gallra 1 valikoida, erotella gallskrik, -et, =, kirkuna gallskrika (ks. s.) kiljua, kirkua galläpple, -t, -n, kalleppeli galnas 1 hullutella

galning, -en, -ar, houkkio, hullu galon, -en, -er, kaluuna, nauhus galopp, -en ja -et, —, laukka, nelinen

galoppera 1 laukata, nelistää galosch, -en, -er, kalossi gält, -en, -ar, salvettu urosasika, karju

galvanisera 1 galvanoida gam, -en, -ar, korppikotka G-amla-Karleby Kokkola gammal, gamle, -a, lcomp. äldre, superi, älst, vanha; af g—t, vanhastansa gammaldags taip:ton vanhanaikainen gammalmodig vanhan-aikainen,

-tapainen gamman (en) taip:ton ilonpito ganglier, -na, hermosolmut ganska sangen; ylen gap, -et, =, kita gapa 1 ammottaa, töllöttää gapskratt, -et,=, hekotus; nau-

runhohotus gapskratta 1 nauraa hohottaa garantera 1 taata, vastata garanti, -en, -er, vakuus garde,-t,-n, kaartti, henkivartio garderob, -en, -er, vaatekam-

mio; vaatevarasto gardin, -en, -er, akutin, kartiini gardist, -en, -er, kaarttilainen garfva 1 parkita garfvare, -n, =, nahkuri garfveri, -et, -er, määlikkä; karvaus taito garn, -et, lanka, rilima;—(mon.

=) verkko; paulat garnera 1 reunustaa garnison, -en, -er, linnaväki;

varustuskunta garnitnr, -et, = ja -er, koko

kalusto; reunuste gas, -en, -er, kaasu; harsovaate gasell, -en, -er, gaselli gaslysning, -en, —, kaasuvalaistus

gassa 1 lekottaa

gast, -en, -ar, liekkiö, peikko;

reuhakko; merimies gasta 1 peikaroida; luikata gastrisk gasteerinen, maha-gastronom, -en, -er, herkkutai-turi

gata, -n,-or, katu; raitti; gammal som g—n, lopen vanha gatlopp, -et, —, kujanjuoksu gatläggare, -n, =, kadunlaskija gatläggning, -en, -ar, kadun-

kivitys Gatschina Hatsina gatt, -et, =, aukko; perä; sataman suu gaturenhållning, -en, —, katu-

jensiivous ge ks. gifva gebit, -et, alue, ala gedigen, -get, -gne jne., alku-puhdas: vankka; af* g—et- guld, kokokultainen geheimeråd, -et, — t. -er, sala-neuvos

gehäng, -et, kannike, kännin gehör, -et, =, korvataju; efter g., korvakuulolta; godt g., tarkka korva; finna g., saada suun vuoroa: det- vinner ej g. lios ngn, sitä ei kukaan ota korviinsa gelbgjutare, -n, =, vaskenvalaja gelé, -n, -er, säsy. hyytelö gelike, -n, -ar, vertainen gemak, -et, =, suoja, tupa, sali gemen alhainen, halpa; häijy, ilkeä; i g., yleiseen: g—e man, yhteinen kansa gemenhet, -en, -er, ilkeys gemenligen tavallisesti; yleisesti gemensam, -mme jne., yhteinen gemenskap, -en, —, yhteisyys,

yhteys; g—en, sotamiehistä gement ilkeästi, -n, -Itä gemål, -en, -er, puoliso gen suora

genast heti kohta, paikallagen

gendarm, -en, -er, santarmi gendrifva (ks. d.) kumota, ajaa

valheeksi genealogi, -en, -er, sukuluettelo; sukutiede genera 1 olla vaivaksi, haitaksi general, -en, -er, kenraali; g.

en chef, ylikenraali generaldirektor, -n, -er, ylijohtaja

generaldirektör, -en, -er, pää-

tirehtööri generalissimus, en, —, pää-kenraali

generalitet, -et, = t. -er, kenraalikunta generalkarta, -n, -or, yleiskartta generalmönstring, -en, -ar, pää-

katsastelu generalska, -n, -or, kenraalitar generalsperson, -en, -er, ken-

raalismies generalstab, -en,-er, yli-esikunta generaltulldirektion, -en, -er,

tullin ylijohtokunta generation, -en, -er, miespolvi,

sukup. generell yleinen generös runsaskätinen, antelias gengåfva, -n, -or, vastalahja gengångare, -n, =, haamu, kummittelija geni,-et,-er, nero, äly; älyniekka genialisk nerokas genikår, -en, -er, sota-insinöö-ristö

genius, en, -ier, haltia, hengetär

genkärlek, -en, —, vastarakkaus,

vuorolempi genljud, -et, =, kaiku genljuda (ks. 1.) kaikua vastaan genmäla, -er, -te, -t,-t, vastata genmäle, -t, -n, vastaus, vastine genom, igenom läpi, lävitse, puhki, kautta, halki, poikki; tuiki, perin; hela dagen igenom, koko päiväkauden; g. natten,

läpiöisin, yötä myöten; kun genom sanalla yhdistetty verbi jpurjetaan, käytetään igenom; esim. genomdraga, mutta draga igenom genombiten, -tet, -tne, -a, läpi-purtu; g. skälm, aika lurjus genomborra 1 lävistää genombruten, -tet, -tne, -a,

lävillinen genombryta murtautua läpi genom-draga (ks. d.) vetää läpi genom-drifva (ks. d.) panna käymään, ajaa perille; g—en, tuiki taitava, aika genomdränka (ks. d.) vetyttää,

läpi liottaa genom-fara (ks. f.) kulkea 1.

käydä 1. tunkea läpi genomfart, -en, (-er),^läpikulku;

kulkupaikka genomförd täydellisesti tehty genomgripande per in juurinen genom-gå (ks. g.) läpikäydä;

suorittaa genomgång, -en, -ar, läpikäynti,

-käytävä genomlefva, -er, -fde, -fvat, -fd ja -fvad, elää (aika) lävitsensä genom-läsa (ks. 1.) lukea läpi genomlöpa, -er, -lopp (löpte), -lupit, -en (-löpt), kulkea 1. juosta läpi 1. päästä päähän genom-resa (ks. r.) matkata läpi genom-räkna 1 laskea 1. lukea läpi

genom-se (ks. s.) läpi katsoa,

tarkastaa genomskinlig kuultava, läpinäkyvä

genomskåda 1 tuiki oivaltaa genomskära (ks. s.) halkaista, viillellä

genomskärning, -en, -ar, läpileikkaus

genom-söka(ks.s.) hakea lävitse genom-tränga (ks. t.) tunkea läpigen

genomtåg,-et,=, läpimarssiminen genom-tänka (ks. t.) tarkoin ajatella

genom-ögna 1 silmäillä läpi genre, -n, -r, tapa, laatu genskjuta (ks.s.) oikaista vastaan gensträfvig vastahakoinen, niskoitteleva gensvar, -et, =, tyly vastaus gensägelse, -n, -r, vastaan sanominen; utan g., kieltämättä gent oikoiseen; g. emot, vastapäätä gentil naasti, sievä gentleman, -nnen, -män, kunnon mies, gentlemanni genuin

syntyperäinen; todellinen genus, ett, -nera, (sanan)suku genväg, -en, -ar, oikotie geografi, -en, -er, maantiede geometri, -en, -er, mittaus-oppi Georg Yrjö gerna ks. gärna gerning ks. gärning gers, -en, -ar, kiiski Gertrud Kerttu gesandt, -en, -er, lähettiläs gest, -en, -er, liikehdys; mon. eleet

gestalt, -en, -er, muoto; vartalo; haamu

gestalta sig 1 muodostua gestikulera 1 liikehtiä, elehtiä gesvindt sukkelaan gesell, -en. -er, kisälli get, -en, -tter, vuohi, kuttu geting, -en, -ar, ampiainen gevaldiger, -n, =, kivalteri gevalt: med ali g. kaikin voimin gevär, -et, =, kivääri; ase gevärsfaktori, -et,-er, kivääri-

tehdas gifmild antelias gift, -et, (-er), myrkky gifta, -er, gifte, -t, -t, naittaa; g. sig, naida, tulla naiduksi; gift, nainut, naitu; vara g., olla naimisissa

giftassjuk naimakiihkoinen giftastankar, -ne, naimatuumat giftblandare,-n,=, myrkynpanija gifte, -t, -n, ja giftermål, -et,

=, naiminen giftermålsbalk, -en, -ar, nai-

mi skaari giftig myrkyllinen; myrkkyinen giftoman, -nnen, -män, naittaja giftorätt, -en, —, naimaosa giftvuxen, —, naima-ikäinen gifva, -er, 1. ge, -r, gaf, gåfvo, -e, gifvit (gett), -en, -ande, gif! antaa; g. ifrån sig, antaa pois; gifve Gud! Jumala suokoon! g. ett ljucl, päästää ääni; g. efter, antaa myötä; g. m e cl sig, myöntyä; g. tili ett skrik, parkaista; g. vid handen, osottaa; — g. sig, antautua; helpottaa, lähteä, ruveta; g. sig ut för, ilmoittaa olevansa, olla olevinansa; — gifvas, pr ees. gifves (gif s 1. ges), olla, löytyä; gifven, tietty

giga, -n, -or, huuliharppu gigant, -en, -er, jättiläinen gigg, -en, -ar, jiki gikt, -en, —, luuvalo giktbruten, -tet, -tne jne., luu-

valoinen gilja 1 kosiskella gill, n. gilt, —,säällinen, laillinen gilla 1 hyväksyä gille, -t, -n, seura; ammattikunta giller, -llret, =, -llren, ansa, sadin

gillra 1 virittää ansoja giltig hyväksyttävä, pätevä giltighet,-en,—, pätevyys, voima gips,-en (-er kipsiteokset), kipsi gira 1 kiirata, mutkailla giraff, -en, -er, giraff i girig ahne

girigbuk, -en,-ar, ahmatti; saituri girland, -en, -er, kukkakiehkura gislan, en, —, panttivankigis

gissa 1 arvata

gissel, -n, ja -sslet, —, ruoska; vitsaus

gissla 1 ruoskia, kurittaa gissningsvis arvaamalla gisten, -tet, -tne, -a, ravistunut gitarr, -en, -er, kitara,, varsi-kannel

gitta, -er, -at (impf. gat 1. gitte 1. gittade), kyetä; viitsiä gjord, -en, -ar, vyö gjuta, -er, göt, -o, -e, gjutit,

-en, valaa gjuteri, -et, -er, valimo gjutgods, -et, —, valinteos,

-teokset glace, -n, -r. jäätelö glacéhandske, -n, -ar, silohan-sikas

glacier, -en, -er, jäätiö

glad, n. -dt, iloinen

glada, -n, -or, sääski, ilmahaukka

gladlynt ilomielinen

glaf, -fven,-ar, ja glafven, en,

—, kalpa (oik. peitsi) glam, -mmet,—, hilpeä puhelu, jaahaus

glamma 1 puhella iloisesti, jaa-hata

glans, -en, —, kiilto, loiste; loisto glansk, —, kiillokas glanskis,-en,—, kieräjää, iljan-jää

glappa 1 lapsaa, lempsaa glas, -et, =, lasi glasbruk, -et, =, lasitehdas glasera 1 lasittaa, lasierata glasmästare, -n, =, lasiseppä,

lasinleikkaaja glass ks. glace glasur, -en, -er, lasitus, lasieri glasögon, -en, silmälasit glatt kalju, liukas; öfver g—a

laget, kauttaaltaan gles harva, hatara glesna 1 harveta, hataroitua gletsch, -en,-er, jäätiö

glida, -er, gled, -o, -e, glidit,

-en, liukua, soluta glimma 1 kiilua, kimeltää glimmer, glimret,—, kiiltokivi,

kissankulta glimra 1 ks. glimma glimt, -en, -ar, vilahus glimta 1 vilahtaa, vilkkua glindra 1 kimellellä glitter, -ttret, —, kiiltokalu glittra 1 kimellellä, välkähdellä glo, -r,-dde,-tt, katsoa tuijottaa glob, -en, -er, pallo, karttapallo glop, -en, -ar, jorri, mölhö glopp, -et. —, räntä gloppa 1 sataa räntää gloria, -n, -ier, kunnia, kirkkaus; sädekehä glorvördig suurikunniainen glosa, -n, -or, lauselma, sana;

kompasana glosögd herasilmä glufsa 1 hotaista, hotkia glugg, -en, -ar, ilmareikä, aukko, reppänä glunka 1 hokea; m a n g—r o m

att.. ., käypi huhu, että . . . glupa 1 huimia glupsk ahvatti glutta 1 pilkistellä glycerin, -et, —, glyseriini glåmig kälpeä, naalakko glåpord, -et, =, mölkäyssana,

komppasana glädja, -der, I gläden, vi, de glädja, gladde, -dt, glädjande, gläd! (myös gläda, -dde, -dt), ilahuttaa; g. sig ja g—s, riemuita, iloita, ilostua glädje, -n, —, ilo, riemu glädjebetygelse, -n, -r, ilon-osotus

glädjedrucken ilosta hurmaun-tunut

glädjelös, glädjetom iloton, rie-muton

glädtig hilpeäluontoinen, iloinen94

god

gläfsa, -er, -te, -t, nalkutella,

luskuttaa glänsa, -er, -te, -t, kiiltää, välkkyä, loistaa glänt : på g. longallaan, -lleen glänta 1; g. på en dörr, raottaa ovea glätta 1 silottaa glöd, -et, =, hehkuva hiili; g.,

g—en, tulisuus, hehku glöda, -der, -dde, -dt, hehkua, hohkua

glödeld, -en, -ar, hiillos, hohka-valkea

glödga 1 tulistaa, kuumentaa glödhet tulikuuma glödhetta, -n, —, tulinen kuumuus

glömma, -er, glömde, -t, -d,

glöm! unohtaa glömsk (—) muistamaton glömska, -n, —, unohdus, un he gnabb, -et, —, jankka, jukka gnabbas 1 jukkia, jankata gnaga, -er, -de, -t ja -it, -d ja -en, kaluta, jyrsiä, nakertaa; kalvaa, jäytää gnagare, -n,=, nakertaja, jyrsijä gnat, -et, —, jankutus, kärnytys gnata 1 narista, jankuttaa gnet, -en, -tter, saivar gnida, -er, gned, -o, -e, -gnidit, -en, hieroa, kihnuttaa, hangata; idartaa gnidare, -n, =, saituri, visukinttu gnideri, -et, —, i tar uus gnissla 1 kitistä, kiristä gnista, -n, -or, kipinä, säen gnistra 1 säkenöitä, kipinöitä, säihkyä

gno, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt,

hieroa, tuhertaa; pötkiä gnola 1 hyräillä gnom, -en, -er, mietelmä; menninkäinen gnugga 1 hierustella; hykertää gny, -et, —, ryty, tohina, kalske gnägga 1 hirnua

gnälla, -er, gnälde, -t, gnäll!

vinkua, älähtää; mankua, kitistä; uikuttaa god, bättre, bäst, hyvä, hyväkäs, runsas; godt o m penningar, runsaasti rahaa; det g—a, hyvä, hyvyys; omaisuus; g. man, uskottu mies; godo, i g., sovinnossa; med g., hyvällä; hålla till g., pitää hyvänään; se ngn tili g., katsoa jkun parasta; jag har till g., minulla on saatavaa; räkna sig till g., lukea hyväksensä, edukseen; gå i g. för, taata godbit, -en, -ar, makupala goddagar, -ne, hyvät päivät goddagspilt, -en, -ar, hyviin

päiviin tottunut godhet, -en, —, hyvyys; haf

den g—en, tee hyvin godhetsfull hyväntahtoinen, suosiollinen godhjärtad hyväsydäminen godhjärtenhet, -en, —, hyväsydämisyys godkänna (ks. k.) hyväksyä;,

suostua godlynt hyväsävyinen godmodig ks. godsint godo ks. god

gods, -et, =, tavara; kartano godsint hyväluontoinen, suopea godsegare, -n, =, kartanonomistaja

godt hyvin; hyvä! lika g., yhtä kaikki; så g. som, melkein-kort och g., lyhykäisesti godtfinnande; efter g., mieltä myöten; åt ngn s g., jkun ehdon valtaan godtgöra (ks. g.) palkita, korvata, sovittaa; g. sig, ottaa korvaus

godtgörelse, -n, -r, hyvitys, korvaus

godtrogen, -get, -gne jne., hy-väluuloinen, herkkäuskoinengod

95

gr e

godtycke, -t,—, mielivalta; efter g., mielin määrin godtycklig mielivaltainen godvillig vapaatahtoinen godvilligt hyvällä, sovinnolla golf, -fvet, =, -fven, lattia, permanto

gom, -mmen, -ar, suulaki gondol, -en, -er, gondoli gondolier, -en, -er, gondolinsou-taja

gorma 1 turhaan riidellä, jauruta gosse, -n, -ar, poika, poikanen gosseår, -en, mon. poika-ikä gourmand, -en, -er, herkkusuu grace, -n, suosio; sulo; mon.

g—er, sulottaret graciös suloinen; suosiollinen grad, -en,-er, aste, pykälä;määrä; arvoaste gradera 1 pykälöittää gradtal, -et, asteluku gradvis asteittain; vähitellen graduerad oppiarvon saanut graf, -fven, -ar, hauta; kaivanne grafhög, -en, -ar, hautakumpu grafkor, -et, =, hautakammio graflax, -en, —, puolisuolainen lohi

grafstickel, -n, -cklar, piirto-rauta

grafvård, -en, -ar, hautapatsas graf öl, -et, hautajaiset gramm, -mmen, -er, gramma grammatik, -en, -er, kielioppi grammatikalisk kieliopillinen grammatiker, -n, =, kieliopin-

taitaja, -tekijä gramse : vara g. på ngn olla

karmea j kulle gran, -en, -ar, kuusi, näre gran, -et, graani granadör ks. grenadier granat, -en, -er, kranaatti grand, -en, -er, grandi grand, -et, rahtu, hiukka, raiska

granit, -en, —, madekivi

grankärr, -et, =, kuusikorpi,

korpisuo grann, n. grant, korea; tarkka granne, -n, -ar, naapuri granneligen visusti grannfolk, -et, naapurikansa grannlaga, taip:ton, tarkka;

herkkätuntoinen grannlagenhet, -en, —, hellä-

tuntoisuus; arkaluontoisuus grannlåt, -en, -er, koru grannsämja, -n, —, naapurien sopu

granntykt närkäs granris, -et, —, kuusenhavut 1. -haot

granska 1 tarkastaa; arvostella granskap, -et, —, naapuristo,

likiseutu; naapurit grant koreasti

grassera 1 sissiä; raivota; mellastaa

gratifikation, -en, -er, lahja-

palkkio gratis ilmaiseksi gratulera 1 onnitella gravera 1 kaivertaa; rasittaa gravitetisk vakainen, mahtipontinen

gravyr, -en, -er, piiruskuva gravör,-en,-er,piirtäj ä, kai vertaj a gredelin ks. gridelin greflig kreivillinen grefskap, -et, =, kreivikunta;

kreivin-arvo grefve, -n, -ar, kreivi; i g —ns

tid, parhaasen aikaan grefvinna, -n, -or, kreivitär,

kreivinna grek, -en, -er, Kreikkalainen grekinna, -n, -or, kreikkalais-vaimo

grekiska, -n, —-, kreikankieli Grekland Kreikanmaa gren, -en, -ar, haara grena sig 1 haaroa, haaroittua grenadier, -en, -er, krenatieri grenig haarainen96

gr n

grensle kahdareisin

grepe, -n, -ar, kännin, sanka

grepp, -et, =, ottama: näppimä;

temppu Greta Kreeta, Reetta gridelin sinikiuhtava, pellavan-

kukan värinen griffel, -n, -fflar, rihveli, kirjoitin

grift, -en, -er, holvihauta, hauta grill,-en, tav. mon. griller, haave,

houre, turha huoli grimas, -en, -er, irve, niuristus grimma, -n, -or, riimu, päitset grimskaft, -et, =, marhaminta,

riimunvarsi grin, -et, (=), irvistys, irvinauru grina 1 irvistää, virnutella, irjua grind, -en, -er, veräjä, hila grindstolpe, -n,-ar, veräjänpieli grinig irvisuinen, irvistelevä grinolle, -n, -ar, irvihammas grip, -en, -ar, aarnilintu gripa, -er, grep, -o, -e, gripit, -en, temmata, ottaa kiinni, tarttua, käydä (jhkin); g. sig an med, ryhtyä: g. efter, tavottaa; g. omkring sig, levitä

gris, -en, -ar, porsas grisa 1 tehdä porsaita gro, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt, itää; g. igen, kasvaa umpeen; det gror i honom, viha kytee hänessä grobian, -en, -er, kolho, rehvana groda, -n, -or, sammakko grodd, -en, -er, itu grof, -fve, -a; gröfre, gröfst t. grofvare, -äst, karkea; järeä, paksu; harva, jykeä; törkeä grofhuggare, -n, =, rouhija,

kolhija; kolho, pääpukari grofkornig isorakeinen; paksu,

raaka groflemmad runteva grogg, -en, -ar, kylmä toti groll, -et, —, vihankauna

grop, -en, -ar, kuoppa gross, -en ja -et, krossi, 12 tusinaa; handla i g., pitää tukkukauppaa; i g., kosolta grosshandel, -n,—, tukkukauppa grosshandlare, -n, =, ja gros-

sör, -en, -er, tukkukauppias grotesk luonnoton, tavaton: subst.

-en, -er, groteski, kummakuva grotta, -n, -or, luola grubbel, -bblet,—, sureksiminen grubbla 1 snreksia, miettiä miettimistään grubbleri, -et, -er, ks. grubbel grufarbetare, -n, =, vuori-työni ie s

grufdrift, -en, —, kaivosviljelys gruflig hirveä, kauhea grufva,-n,-or, vuorikaivos, kaivos grufva sig 1 angehtia, tuskitella grumla 1 soata, hämmentää grumlig sekainen, samea grummel, grumlet, —, sako; uppå

grums, -et, —, rapa, ruuppu grund matala; laito, laaka grund, -en, pohja, peruste; ala; myös mon. -er, perustus, syy; gå till g—en med, tutkia perinpohjin; i g., peräti; i g—en, oikeittain; de första g—erna, ensimmäiset alkeet grund, -et, matalikko, kari grunda 1 perustaa, alustaa; g—d,

perusteellinen, todenperäinen | grunda 1: g. på aprikoida, miettiä

grundbegrepp, -et, =, alkukä-

site, alje grunddrag, -et, =, pääpiirre;

perijohto grundfalsk peräti väärä grundfast lujaperäinen, maape-räinen

grundfel, -et, =, perivika, pää-vika

grundfond, -en, -er, kantara-I hasto, pohjavarastog r u

grundform, -en, -er, peri- 1.

päämuoto grundfärg, -en, -er, pohjaväri; pääväri

grundlag, -en, -ar, perustuslaki grundlagsenligperustuslaillinen grundlagsstridig perustuslain-

vastainen grundlig perinpohjainen; aika, vahva

grundlinie, -n, -r, alusviiva; pääpiirre

grundlägga (ks. 1.) perustaa grundlös perätön, aiheeton grundmur, -en, -ar, alusmuuri grundmurad kivillä alustettu grundorsak, -en, -er, perussyy grundpelare, -n, =, aluspylväs grundritning, -en, -ar, pohjapiirros

grundränta, -n, -or, maavero grundsanning, -en, -ar, pää-totuus

grundsats, -en, -er, perusjohde,

periaate grundskatt, -en, -er, maavero grundspråk, -et, =, alkukieli grundstötning, -en, -ar, karille

joutuminen grundtal, -et, =, suoraluku, perusluku

grundtanke, -n, -ar, periajatus grundtext, -en, -er, alkuteksti grundton, -en, -er, perussävel grundval, -en, -ar, perustus grundväsentlig periolollinen grundämne, -t, -n, alkuaine grupp, -en, -er, ryhmä gruppera 1 ryhmittää grus, -et, —, sora, ruha, mura grusa 1 somerittaa; musertaa;

g. sig, mureta gry, -et, —, rakeisuus; det är godt g. i honom, hänessä on hyvä alku gry, -r, -dde, -tt, -ende, valjeta,

koittaa grym, -mme jne., julma

grymta 1 röhkiä

gryn, -et, =, ryyni, suurima

grynig nystyräinen

gryning, -en, -ar, koitto, koite

gryta, -n, -or, pata

grytring, -en, -ar, padan sanka

grå, n. grått, määrätty m. ja

mon. grå ja gråa, harmaa gråaktig harmahtava grådaskig likaisenharmaa gråhårig harmaapäinen gråhårsman, -nnen, -män, har-

maapää-ukko gråkall, —, pilvipakkanen grålax, -en, -ar, nahka-lohi grålle, -n, -ar, harmaa (hevonen) gråna 1 harmaantua gråsej, -en, -er, 1. gråsida, -n, -or, harmaaturska 1. kapaturska gråskägg, -et, =, halliparta gråsparf, -fven, -ar, kotivar-punen

gråsprängd harmaansekainen gråsugga, -n, -or, siira gråt, -en, —, itku, parku gråta, -er, grät 1. gret, -o, -e,

gråtit, itkeä, porata gråtfärdig itkemäisillään oleva gråtmild herkkä-itkullinen gråvärk, -et, —, oravannahka grädda 1 kypsentää, paistaa grädde 1. grädda, -n, —, kerma, taale; parahisto gräddsnäcka, -n, -or, kerma-kulppo

gräfling, -en, -ar, 1. gräfsvin,

-et, =, mäyrä gräfva, -er, -fde (grof), -fvit 1. -ft, -fven, 1. -fd, gräf! kaivaa; kaivertaa; g. efter, peus-tata; g. n e cl, kuopata; haudata gräl, -et, =, tora, riita gräla 1 riidellä, torua grälmakare, -n, =, torannostaja,

torapussi gräma, -er, -de, -t, kaihottaa, harmittaa: g. sig, pahoitellagrä

grämelse, -n, —, kaiho, mieli-

karvaus gränd, -en, -er, kuja, sola gräns, -en, -er, raja gränsa 1 : g. till ngt olla ra-jakkain jnkin kanssa; olla jn-kin rajalla gränslös ääretön gränsskilnad, -en, -er, väliraja gräs, -et, (mon. =, heinäkasvit), ruoho, heinä; bita i g—et, kaatua

gräsand, -en, -änder, lautta-

sorsa

gräsenka, -n, -or, ja -enkling,

-en, -ar, elävänleski gräsfrö, -et, (-n, -na), heinänsiemen, heinänsiemenet gräsgrön ruohonpäinen gräshoppa, -n, -or, heinäsirkka gräslig kauhea, hirmuinen gräslupen, -pet, -pne, -a, nurmettunut gräslök, -en, —, ruoholaukka gräsmatta, -n, -or, nurmikko,

heinikko gräsplan, -en, -er, ruohokenttä;

ruohokko grässtrå, -et, -n, heinän-1. ruohonkorsi grässvål, -en, —, karje gräsvall, -en, -ar, nurmikko, karje

gräsväxt,-en, heinänkasvu; myös

mon. -er, heinäkasvi gröda, -n, -or, laiho grön viheriä, vihanta; g—t, kas-vakset; göra sig g., lipakeh-taa; i det g—a, ruohostossa gröngräs : -et ruohokko, ruo-hosto

grönsaker, -na, kasvakset, vihannekset grönsiska, -n, -or, keltasirkku grönska, -n, —, vihannuus, vihreys

grönska 1 viheriöitä, vihottaa gröpa 1 suurtaa, rouhia, survoa

gröpe, -t, —, rouheet, surveet gröt, -en, -ar, puuro, huttu grötig puuroinen grötmyndig röyhkeä, tuhman-

mahtava guano, -n, —, linnunsonta gubbaktig ukkomainen gubbe, -n, -ar, ukko, äijä gubevars! herrantähden! kuinkas muuten! Gud, —, —, Jumala; Gr—i lof! Jumalan kiitos! vid G.! jumaliste! G—i nog, kyllin kyllä; gud, -en, -ar, (pakanain)jumala

gudabild, -en, -er, jumalankuva gudalära, -n, -or, jumalais-oppi gudamakt, -en, -er, jumalais-

voima, -olento gudamänniska, -n, jumal'-ihmi-nen

gudaskön jumalan kauneuinen,

ihmeen-ihana guddotter, -n,-döttrar, ristitytär gudfader, lyh. gudfar, guffar,

-dern, -fäder, isäkummi gudfruktig jumalaapelkääväinen gudinna, -n, -or, jumalatar gudlig jumalinen gud lös jumalaton gudmoder, lyh. gudmor 1. gu-mor, -dera* -mödrar, ristiäiti gudom, -en, —, jumaluus gudomlig jumalallinen gudomlighet, -en, jumalallisuus;

myös mon. -er, jumala gudotter ks. guddotter gudsfruktan, en, —, jumalanpelko

gudsförgäten, -tet, -tne, -a, jumalan-unohtanut, jumalaton gudslån, -et, —, jumalanvilja gudsnådelig 1. -nådlig tekoju-malinen

gudson, -en, -söner, kummipoika, ristipoika gudstjänst, -en, -er, jumalanpalvelusgud

gudunge, -n, -ar, haahka guerillakrig, -et, =, partiosota guffar ks. gudfader guillotin, -en, -er, mestauskone gul keltainen gula, -n, -or, ruskuainen gulaktig kellertävä gulbrun keltaisen ruskea guld,-et,—, kulta; g. och gröna skogar, yhdeksän hyvää ja kahdeksan kaunista guldarbetare, -n,=, kullantakoja guldbeslagen,-get, -gne, -a, kullalla helattu guldbröllop, -et, =, kultahäät gulden = gäldad ks. gälda guldförande kultaa antava guldgosse, -n, -ar, lellipoika guldhalt, -en, —, kultamäärä guldhaltig kullansekainen, -pi-toinen

guldletare, -n, =, kullan-etsijä guldsmed, -en, -er, kultaseppä guldsmidd kultaan valettu guldålder, -n, —, kulta-aika 1. -kausi

gulfärgad keltavärinen gullvifva ks. gulvifva gulna 1 kellastua, kellertyä gulockra, -n, —, keltamulta gulsot, -en, —, keltatauti gulvifva, -n, -or, keltaesikko gumma, -n, -or, akka, ämmä gummi, ett, —, gummi gumor ks. gudmoder gump, -en, -ar, takapuoli; pursto gumse, -n, -ar, jäärä, pässi, oinas

gunga, -n, -or, keinu, kiikku, liekku

gunga 1 kiikkua; hetkua; —

keinuttaa; notkuttaa gungbräde, -t, -n, keinulauta gungfly, -et, -n, letto, hete gungstol, -en, -ar, keinutuoli gunst,-en,—, suosio, mielisuosio gunstbenägen, -get, -gne, -a, suosiollinen

gunstig suosiollinen; nej min

g. herre, ei, hyvä herraseni gunstling, -en, -ar, suosikki,

lemmikki gunås (= Gud nåde oss) Jumala nähköön! guppa 1 hytkyä gurgla sig 1 korlottaa gurka, -n, -or, kurkku, akurkki guson ks. gudson Gustaf Kustaa

Gustaf Adolfs socken Hartola Gustafs socken Kivimaa, Kus-

taavin pitäjä gutår saas tästä! terve! guvernant, -en, -er, kotiopettajatar

guvernement, -et, = 1. -er, lääni guvernör, -en, -er, maaherra;

(ruhtinaspojan) kasvattaja gyckel, -cklet, —, ilveily; hafva g. för sig, ilvehtiä, kujeilla

gyckelmakare, -n, narrin-

parta, pilasäkki gyckelspel, -et, —, silmänkään-

nös, silmänhaire gyckla 1 ilvehtiä, pilaella, hullutella

gyllene 1. gyllne taip:ton kultainen

gyllenduk, -en, —. kultakangas gylling, -en, -ar, kuhankeittäjä gymnasist, -en, -er, lukiolainen gymnasium, -iet, -ier, kymnaasi gymnast, -en, -er, voimistelija gymnastik, -en, -er, voimistelu gynna 1 suosia; puoltaa; g—

n de, myötäinen, mukava gynnare, -n, =, suosija; veitikka gynsam, -mme jne., suopea,

myötäinen gyt ja, -n, —, muta, ruta, lieju gyttra 1 ks. hopgyttra gå, -r, vi, de gå, I gån, gick, gingo, -e, gått, gången, gående, Jconj. prees. gånge, imp. gå! käydä, kävellä; mennäjgå f

kulkea; gå miste om, jäädä vaille; gå uppe. olla jalkeel-la; gå och tigga, käydä kerjäämässä; gå af, katketa; laueta; poiketa: päättyä; väistyä, tyytyä; gå an 1. för sig, käydä laatuun, sopia; gå ifrån, luopua, päästä, lähteä, poiketa; gå ihop, käydä umpeen 1. yhteen ; onnistua; g å inpå, suostua; gå på, rientää; karata päälle, uhmata; så gick det till, niin tapahtui; gå till baka, peräytyä; gå under, hukkua: gå upp, aueta; gå upp i, mennä tasan, haihtua; g. u. emot, vetää vertoja; gå ut, surkastua; kuolla; loppua; gå ut på, tarkoittaa; gå ut med, saada tehdyksi; gå åt, ks.

åtgå; gå åt ngn, morkata; hvad går åt er? mikä teitä vaivaa? gå öfver, antautua; mennä ohitse, herjetä gåfva, -n, -or. lahja, anti gång, -en, -ar, käynti; kulku, meno ; käytävä ; i g., käymässä, -ään, liikkeellä, -lie gång, -en, -er, kerta, erä; g. efter annan, kerran toisensa perään: en g. för alla, kerrassaan; en g. till så lång, toista vertaa pitempi; icke en g., ei edes gångare, -n, =? -na, jalkamies, konkari

gångbana, -n, -or, katukäytävä gångbar mahdollinen käydä ; käy-mäkuntoinen; käypä, tavallinen, kulkeva gångbarhet, -en, —, käytävyys,

käyväisyys gångbro, -n, -ar, jalkasilta gångjärn, -et, =, sarana gångkläder, -na, pitovaatteet gångstig, -en, -ar, polku, jalka-tie

gåpåare, -n, =, päälläpäsmäri

går : i g. eilen

gård, -en, -ar, talo, kartano; piha; g. och grund, koti ja kontu

gårdag, -en, -ar, eilinen päivä gärdfarihandel, -n, —, kylän-

kulku-kauppa gårdsplan, -en, -er, piha gås, -en, gäss, hanhi gåskarl, -en, -ar, koirashanhi gåsmarsch, -en, -er, hanhenmarssi; i g., peräkanaa gåta, -n, -or, arvotus, ongelma gåtfull, -lik, ongelmoinen, selittämätön

gäck, -en, -ar, pilkkasuu. koi-ransilmä; göra g. af ngn, tehdä pilkkaa jkusta gäcka 1 houkata, pettää: g—s,

ilkamoit a gäckeri, -et, -er, pilkanteko gädda, -n, -or, hauki gäl, -en, -ar, kidus, kitanen gäld, -en, —, velka gälda 1 maksaa gäldenär, -en, -er, velallinen,

velan-ottaja gäldstuga, -n, -or, velka vankila gall kimeä, kimakka gälla, -er, gälde, -t, maksaa; käydä (jstkin), olla voimassa, koskea: h vart gäller resan? minne matka pitää? nu g—er det, nyt on aika, ratkaiseva hetki; om det gäller, jos niiksi tulee gällande voimassa oleva, käypä; göra g—n d e, saattaa voimaan, saada tunnustetuksi; g. sig g—n de, päästä voitolle gälla, -er, gälde, -t, -d, myös 1,

kuohita gänga, -n, -or, kierre gänglig hoilakka; g. gång, hoippuva käynti gängse taip:ton käypä, tavallinen gärd,-en,-er, makso.vero; osotus gärda 1 aidatagar

101

göt

gärde, -t, -n, vainio (aidattu) gärdsel, -slet, —, aidas, aidakset

gärdsgård, -en, -ar, aita gärna mielelläni, -si jne., hevin, hyvin; håll g. hatten på, pidä huoleti hattu päässäsi; han ser det gärna, se ön hänen mieleensä gärning, -en, -ar, teko, työ gärningsman, -nnen, -män, (rikoksen) tekijä gäsa ks. jäsa gäspa 1 haukotella gäst, -en, -er, vieras gästa 1 olla vieraana, vierailla gästabud, -et, =, vieraspidot,

kemut gästfri vieraanvarainen gästgifvare, -n, =, majatalon isäntä

gästgifveri, -et, -er, majatalo,

kyytitalo gästroll, -en, -er, vierasrooli;

gifva g—e r, näytellä vieraana gästvän, -nnen, -er, vieras-

ystävä gästvänlig ks. gästfri gästvänskap, -en, —, vieras-ystävyys

göda, -der, -dde, -dt, -dd n. -dt, lihottaa, syöttää, juottaa, lannoittaa gödboskap, -en, —, syöttiläät gödkalf, -fven, -ar, juotto-vasikka gödsel, -n, —, lanta, tade gödselhög, -en, -ar, sontatunkio gödsla 1 lannoittaa, sonnittaa, väettää

gök, -en, -ar, käki, pöllö, lurjus göl, -en, -ar, kulju, syvänne;

ukki, allikko gömma, -er, gömde, -t, -d, göm!

piilottaa, kätkeä, talleta gömma, -n, -or, piilo, kätkö

gömsle 1. gömställe, -t, -n, piilopaikka göpen, (-pnen), -pnar, pivo; kahmalo; pivollinen; kahma-lollinen

göra, gör, gjorde, -t, -d, tehdä; där är ngt att göra, siinä on jtkin tekemistä; g. och låta, tehdä ja toimia; g. väl ifrån sig, hyvin tehdä tehtävänsä; det gör mig ondt, minua pahoittaa; hvad gör det ini g? mitä minä siitä? må g., olkoon menneeksi; de t låter ej g. sig, sitä ei käy tekeminen; det gör hvarken till eller ifrån, se ei vaikuta sinne eikä tänne; han är svår att ha att g. med, hänen kanssaan on paha olla tekemisissä; g. sig goda inkomster, hankkia itselleen hyvättulot; g. sig en ära af, lukea kuniakseen; g. af med, menettää, hukata; g. sig af med, panna pois; g. upp eld, tehdä valkea; g. upp ensak, sopia jstkin; g. sig till, olla olevinansa; sagdt och gjordt, tuumasta toimeen göra, ett, —, työ, vaiva Göran Yrjänä

görande och låtande työt ja toimet

gördel, -n, -dlar, vyö (kankaasta tehty) görlig mahdollinen; med det g—aste första, niin pian kuin mahdollista görning : vara i g—en olla tekeillä

göromål, -et, =, toimi, tekemiset

gös, -en, -ar, kuha

Gösta Kyösti

göt, -en, -ar, Göötiläinen h a

H.

ha! oh! äh! aha! haa! ha ks. hafva habit, -en, -er, asu, puku hack, -et, =, kuokkaus; jarnutus hack : i h. och häl aivan kintuilla

hacka, -n, -or, kuokka; lankku (kortti)

hacka 1 hakata; kuokkia; nokkia; louskutella; äkittää, jar-nuttaa

hackelse, -n, —, suppu, silppu; sotku

hackhosta, -n, —, kähjä, köliä hackspett 1. -spik, -en,-ar, tikka haf, -fvet, =, meri hafre, -n, —, kaura, kaurat hafregryn. -et, =. kauraryvni hafs, -et, —, hötöstys, hätiköiminen

hafsa 1 hätiköidä, hötöstää hafsbad, -et, =, merikylpy hafsband : -et ulkosaaristo hafsig hätikkö, hätäilevä hafskust, -en, -er, merenrantue hafva lyh♦ ha, (hafver) har, vi, de hafva 1. ha, I hafven (han), hade, haft, -d, hafvande, lconj. pr ees. hafve, imp. haf. -fvom, -fven! omia; jag har papper, minulla ön paperia; bordet har två lådor, pöydässä on kaksi laatikkoa; jag har svårt att göra det, minun on vaikea tehdä sitä; h. bort, ut, viedä, tuoda, saattaa pois, ulos; vilja h., tahtoa (itselleen); där ha vi det! siinäpä se nyt on! jag har mig bekant, minun on ; tiedossani; det har sig ej så i

lätt, ei ole niin helppo; h— n de, kohtuinen. raskas Haga Hakoisten kartano (Janakkalassa) hage, -n, -ar, haka hagel, -glet, =, -glen, rae; hauli hagelskur, -en, -ar, raesade hagia 1 sataa rakeita; tulla kuin rakeita

hagtorn, -en, —, orapihlaja

haj, -en, -ar, hai-kala

haj, -en, —, rivi

haj : blifva h., mon. b. h—a

säikähtää haja 1 : h. tili hätkähtää haka, -n, -or, leuka haka 1; h. fast, panna ha'alla kiinni; h. sig f., käydä kiinni, takistua

hake, -n. -ar, hakanen, haka;

säppi

haklapp, -en, -ar, leukatilka hai liukas, niljakka. lipakka hala 1 hilata, lappaa; h. ut på

tidén, viivytellä aikaa half, -fve. -a, —, puoli, puolinainen; h. annan,puolitoista; h. med vatten, puolillaan vettä

halfbroder, -n, -bröder, velipuoli halfdager, -n, —, hämärä, hä-mvvalo

halfdragen : ej en h. anda

ei hiiskaustakaan halfdäck, -et, =, peräkansi halffull puolillaan oleva halffärdig puolitekoinen half het, en, —, puolinaisuus halfhögt puoliääneen halfklädd puoleksi puettu halfkväden; förstå h. visa, ymmärtää puolesta sanastahal

halfmåne, -n,-ar, puolikuu, kuun-puolisko

halfpart, -en, -er, puoli, puolet halfsofva (ks. s.) olla puoleksi

unessa

halfsyster, -n, -trår, sisarpuoli halfsöfd kesken herännyt, k. herätetty

halft puoleksi, puolittain halfva, -n, -or, puolikas, puolisko

halfvera 1 panna tasan halfvägs puolitiessä, -tiehen, puolivälissä, -iin halfylle puolivillainen halfö, -n, -ar, niemimaa halka 1 liukastua, luiskahtaa halka, -n, —, kaljama, iljanko hallo! hoi!

hallon, -et, =, vattu, vadelma,

vaapukka hallstämpel, -n, -plär, hallileima halm, -en, —, olki, korsi; varsi; oljet

halmgul olj erikarvainen halmstrå,-et,-n, oljenkorsi, olki hals, -en, -ar, kaula; kulkku, kurkku; h. öfver hufvud, päätä havin; ligga ngn på halsen, olla jkun niskoilla halsband, -et, =, kaulanauha halsbrytande päänkaupallinen halsbränna, -n, —, närästys halsduk, -en, -ar, kaulahuivi halsfluss, -en, -er, kulkkunori halsgrop, -en, -ar, kaulakuoppa halshugga (ks. h.) mestata halsjärn, -et, =, kaularaudat halsstarrig uppiniskainen, yksi-päinen

halster, -tret, =, -tren, halstari, parila

halstra 1 parilalla paistaa, hals-taroita

halt, -en,—, (metalli-)pitoisuus, arvo

halt, -en, —, seisahdus; purto; halt! seis!

halt ontuva, nilkku, lynkkä halta 1 ontua, liikata' -haltig yhdistyksissä -sekainen,

-pitoinen haltlös arvoton, mitätön Hamburg Hampuri hammare, -n, = 1. hamrar, vasara; kankipaja hammel, n. (hamlar), salvo-pässi

hamn, -en, -ar, satama; haamu;

i h. och häl, kintereissä hamna 1 päästä satamaan; joutua hamnbuse, -n, -ar, rantakasakka hampa, -n, —, hamppu hampa sig 1 sommistua hamra 1 vasaroita, nakuttaa hamsa 1 hötöstää, hotia han, gen. hans, dat., akk. honom, hän, se (mies t. uros-puoli)

hanblomma, -n, -or, hedekukka hand, -en, händer, käsi, koura; flata h—en, kammen; knuten h., nyrkki; h. på det. tuohon käteen! b a r a hände r p å ngn, käsin ruveta jkuhun; lägga h. vid, ryhtyä, ottaa käsille; lägga sista h. viel, viimeistellä; ha sin Ii. med i spelet, olla yhdessä juonessa; af säker h., varmalta taholta: taga sin h. ifrån, jättää onnensa nojaan; hafva h. om, ks. handhafva; hålla h. öfver, pitää vaarilla; taga h. o m 1. o m h., ks. öfvertaga; få om h., saada haltuunsa; h. etter h. 1. efter h., vähitellen; för h. 1. för h—en, käsillä, tulossa; han har ngt för

händer, hän työskentelee jtkin; med händer och tänder, kynsin hampain; på fri li., käsivaralta; på egen h., omassa vallassaan, omin päin; itsepäällänsä; på två man h.; kahden kesken; tillh a n

104

li a n

h—s, käsillä, -lie, saapuvilla, -Ile; tili h —a, tarjona; gifva vid h—en, antaa tietää, ilmoittaa -handa taip-.ton -lainen handduk, -en, -ar, pyyhinliina handel, -n, —, kauppa handelsbalk, -en, -ar, kauppakaari

handelsbetjänt, -en, -er, kaup-

palvelija handelsexpedit, -en, -er, kaup-

pamatkustelija handelsinstitut, -et, = t. -er,

kauppaopisto handelsman,-nnen, -män, kauppias

handelsvara, -n, -or, kauppatavara

handfallen, -et, -llne jne., saamaton, töpertynyt handfast lujakourainen, vahva handfat, -et, pesuvati handgemäng, -et, =, käsikähmä handgrepp, -et, =, käsi temppu, pitely

handgriplig käsin-annettava, kä-

teentuntuva handgripligt käsillä koskien;

käteentuntuvasti handhafva, -er, -hade 1. -häfde, -haft, -häfd, pitää huolta, valvoa

handkammare, -n, = 1. kamrar, kädenlaskettava handkassa, -n, -or, käsikassa,

käsirahat handklappning, -en, -ar, käsien-taputus

handklofvar, -ne, käsiraudat handkvarn, -en, -ar, käsikivi handla 1 ostaa, tehdä kauppaa; pitää kauppaa, käydä k.; tehdä, menetellä; h. o m, koskea; boken h—r om djuren, kirjassa puhutaan eläimistä handlag, -et, —, kädenkäytäntö; godt h., kätevyys

i handlande, -n, = (ei: h—na), j kauppias

| handled, -en, -er, ranne, kalvoin ! handleda (ks. 1.) opastaa, ohjata | handling, -en, -ar, teko; toi-| minta; menetys; asiakirja i handlingssätt, -et, —. menetys-I tapa, toimintatapa handlofve, -n, -ar, (ks. handled)

handlägga (ks. 1.) käsitellä handlöst varomattomasti handplagg, -en, —, käsillelyön-

ti, kämmenpatukka handqvarn ks. handkvarn handräckning, -en, -ar, aputoimi, apu

handsbredd, -en, -er, kämmeneni e vey s handskas 1 : h. med käsitellä,

tepastaa, otella handske, -n, -ar, hansikas handskrift, -en, -er, käsikirjoitus, käsiala handskrifven, -et, -fne, -a, käsinkirjoitettu handslag, -et, =, kädenlyönti, -anto

handstil, -en, -ar, käsiala handtag, -et, =, kädensija, sanka; kouristus, käden-anto handtera 1 pidellä handtering, -en, -ar, piteleminen; elatuskeino handterlig helppopitoinen; taipuvainen handtlangare, -n, =, kätyri, apumies

handtryckning, -en, -ar, kädenpuristus

handtvärk, -et, =, käsiammatti handtvärkare, -n, =, käsityöläinen, ammattilainen handtvärksmässig käsityönta-painen

handvändning : i 1. inom en

h. siunaaman aikaan, silmänräpäyksessähan

105

hed

hane, -n, -ar, koiras, urosa; kukko; hana hanegäll, -et, —, kukonlaulu Hangö udd Hankoniemi hank, -en, -ar, raksi, vitsas; hankki

hankön, -et, —, miespuoli, uros-puoli

hanne, -n, -ar, koiras, ks. hane Hans Hannu

hansestad, -en, -städer, hansakaupunki harang, -en, -er, puhelma hardt nära ks. hart nära hare, -n, -ar, jänis; pelkuri harem, ett, —, haaremi harf, -fven, -ar, äes, karhi, hara harfva 1 äestää, karhita harhjärtad arkasydäminen harjakt, -en, -er, jänis tys harka, -n, -or, rautaharava harkla 1 rykiä, hökiä harm, -en, —, mielipaha, harmi harmas 1 harmistua, olla harmissansa harmfull harmistunut harmlig harmillinen harmlös säyseä

harmoni, -en,-er, sointu; sopu-

suunta; sopusointu harmoniera 1 sointua yhteen harmonika, -n, -or, harmonikka, käsipeli harmonisk sopusointuinen harmonium, -iet, -ier, harmooni harmsen, -set, -sne, -a, —, närkästynyt harmynt ristisuinen harnesk, -et, =, haarniska harpa, -n, -or, harppu, kannel; välppä

harpass : taga till h—et pötkiä käpälämäkeen harpspelare, -n, =, harpunsoittaja

harpun, -en, -er, harppuuna harr, -en, -ar, harri, harjus har ska ks. harkla

harsyra, -n, -or, käenkaali, ketunleipä

hart nära aivan likellä; melkein aivan

harts, -en, (-er), hartsi hartsa 1 hartsita harvärja : taga till h—n lähteä käpälämäkeen has, -en, -ar, kinttu, kinner hasa 1; h. sig utför, luisua alas

hasa, -n, -or, kenkäraja hasard, -en, -er, sattuma; vaara hasardspel, -et, =, onnenpeli hasp, -en, -ar, säppi, ovenhaka haspel, -n, -plär, kela, viipsin haspla 1 kelata, viipsiä hassel, -n, -sslar, pähkinäpuu hasselnöt, -en, -tter, pähkinä hast, -en, —, kiire, hoppu hasta 1 rientää, kiiruhtaa; clet

h—r ej, ei ole kiirettä ; hastig pikainen hastigt pikaisesti, äkkiä j hastvärk, -et, =, pikatyö, hä-I tikkötyö s hat, -et, —, viha | hata 1 vihata

I hatt, -en, -ar, hattu; (sienen) | lakki

hattkulle, -n, -ar, hatunkoppa,

-pesä

hattmakare, -n, =, hatuntekijä haubits, -en, -er, kaupitsi haveri, -et, -er, merivahinko hed, -en, -ar, kanervikangas heden : hedne, -a, pakanallinen hedendom, -en,—, pakanuus hedenhös : från h. pakanuuden

ajoista, ammoisista ajoista hedentima : i h. pakanuuden aikaan

heder, -n, —, kunnia; kunto;

på min h., totta tosiaan hederlig rehellinen, kunnon, kunniallinen hedersgubbe, -n, -ar, kunnon ukko, kelpo äijä

10hed

hederskänsla, -n, —, kunniantunto

hedersledamot, -en, -möter,

kunniajäsen hedersman, -nnen, -män, kunnon mies hedersord, -et, —, kunniansana hedersrum, -mmet, =, kunniapaikka hedervärd arvoisa hedning, -en, -ar, pakana hednisk, —, pakanallinen hedra 1 kunnioittaa, osottaa kunniaa, tuottaa k.; h. sig, kunnostaa itsensä hedrande kunnioittava; kunniallinen Hedvig Helvi hej! hejsan! hei

vaan! hejare, -n, =, juntta hejd . . . ks. häjd . . . hej duk, -en, -ar, heitukka, passari

hektisk hivutustaudillinen hei kokonainen, koko; eheä; h. och hållen, aivan kokonansa; ett helt, det hel.'a, kokonaisuus; i clet hela, på det h—a taget, ylimalkain hei! ks. hell! hela 1 parantaa helbrägda terveenä, eheänä helg . . . ks. hälg . .. helgjuten, -tet, -tne jne., eheä-

muotoinen helhet, -en, —, kokonaisuus helig pyhä hell! terve!

hellebard, -en, -er, pertuska hellen, -en, -er, Helleeniläinen heller, hellre ks. häller, hällre helna 1 parata, ehjetä helpension, -en, —, asumakoulu helsa, helso ..helst ks. hälsa, -o, -t helsiden, -et, —, kokosilkki Helsinge Helsingin pitäjä Helsingfors Helsinki

helskinnad eheänahkainen; e-heänä

helsyskon, -en, mon. täydet sisarukset 1. veljekset helt kokonaan, ihan, lopen helvete -t, -n, helvetti, horna helvetisk helvetillinen, helvetin helylle, -t, —, täysivillainen kangas

hem, -mmet, =, -mmen, koti;

hus och h., koti ja kontu hem kotiin, kotia hembakad kotona leivottu hembjuda (ks. b.) tarjota lunastettavaksi hembygd, -en, -er, kotiseutu hem-bära (ks. b.) tuoda kotiin;

he mb., edeskantaa; lausua hemfalla (ks. f.) peräytyä (jkun) omaksi

hemfrid, -en, —, kotorauha hem-föra (ks. f.) viedä 1. tuoda kotiin

hemförlofva 1 päästää kotiin hemgift, -en, -er, kapiot, myötäjäiset

hemgjord koti- 1. omatekoinen hemgång, -en, —, kotorauhan

rikkominen hemifrån kotoa

hemisfär,-en, -er, pallonpuolisko hemkomst, -en, —, kotiin-tulo hemkär kotirakas hemland, -et, kotimaa hemlig salainen; hålla h—t,

pitää salassa hemlighet, -en, -er, salaisuus;

i h., salaa hemlighetsfull salavihkainen, sa-

lamielinen hemma kotona; kotoisin; vara h. i ngt, tuntea jkin perin pohjin

hemman, -et, =, talo, kontu, tila hemmastadd, -stadt, —, perehtynyt, kotiutunut hemsk kamala

hemställa (ks, s.) alistaa, lykä-hem

tä, esittää tarkastettavaksi t. ratkaistavaksi hemsöka (ks. s.) etsiskellä, etsiä, rankaista hemta ks. hämta hemvist, -et, =, olin- 1. asuinpaikka

hemväfd koti- 1. omakutoinen hemväg : på h—en, kotimatkalla, -lie hemåt kotiinpäin henne, hennes ks. hon Henrik Henrikki, Heikki heraldik, -en, -er, vaakunaoppi herbarium, -iet, -ier, kasvikokoelma herberge ks. härbärge herde, -n, -ar, paimen herdinna, -n, -or, naispaimen heretiker, -n, =, kerettiläinen hermelin, -en,-er, kärppä, portimo; kärpännahka hermetisk hengenpitoinen heroisk sankarimainen heros, en, -oer, heeros, sankari herradöme, -t, -n, herraus, her-

rauskunta herravälde, -t, —, herruusvalta lierr, nimien edessä, herra, ks. seur.

herre, -n, ja tavall. herrn ihmisistä, -ar, herra; min h., hyvä herra; herrans bön, herran rukous; i herrans namn, herran nimessä herregods, -et, =, herraskartano

herregård ks. herrgård herreman, -nnen, -män, herrasmies

herresäte, -t, -n, aatelishovi herrgård, -en, -ar, herrastalo herrlig ks. härlig herrskap, -et, =, herraus; herrastalo; herrasväki herrskapshus, -et, =, herras-perhe

herska 1 hallita, vallita

hersklysten, -tet, -tne jne., väU

lanhimoinen hertig, -en, -ar, herttua hertigdöme, -t, -n, herttuakunta hertiginna, -n, -or, herttuatar hes käheä, sortunut; han ärh., hänen äänensä on sorroksissa het, n. hett, kuuma, vari, tulinen heta, -er, -tte, (harv. impf. het), -tat, olla nimeltään; huru heter han? mikä hänen nimensä on? det heter i lagen, att . . ., laissa sanotaan, että . . * heterogen erilaatuinen hetlefrad tuittupäinen hetsa 1 usuttaa; yllyttää hetsig kiihottava; kuumakas;

pikavihainen hetsigt tulisesti, kiivaasti hetsjakt, -en, -er, ajometsästys hett palavasti; kiukkuisesti hetta, -n, —, kuumuus, paahde;

helle; kiukku, kiivaus hetta 1 kuumentaa; lekottaa, räkittää

hetvägg, -en, —, keitetty maito täytettyjen vehnäisten kanssa, laskiaisherkku hex . . . ks. häx . . . hexameter, -n, -trår, kuusimit-ta-runo

hicka, -n, —, nikka, nikotus hicka 1 nikottaa, -telia hierarki, -en, -er, pappisvalta hieroglyfer, -na, kuvakirjaimet hillebard ks. hellebard himla sig 1 taivastella; siunata himlahvalf, -fvet, —, taivaan-laki

himlakropp, -en, -ar, taivaankappale

himmel, -en (himlen, himmeln), himlar, taivas; under bar h., taivas-alia himmelrike, -t, —, taivaan valtakunta

himmelsfärd, -en, -er, taivaa-i sen-astuminenhirn

108

himmelshög, —, taivaankorkui-nen

himmelsk taivaallinen himmelskriande taivaan kostoa huutava

himmelsstreck, -et, =, ilmanala, ilmansuunta himmelsvid ilman-avaruinen; äärettömän suuri hin (oik. se) : h. onde, h. håle

paholainen hind, -en, -ar, naarashirvi hinder, -dret, =, -dren, este, vastus

hinderlig, hindersam, -mme

jne., haitallinen, esteeksi (oleva) hinderslös esteetön hindra 1 estää, ehkäistä hingst, -en, -ar, ori hink, -en, -ar, sanko, hinkki hinna, -n, -or, kalvo, kelmu hinna, -er, hann, hunno, -e, -it, -en, hinn! saavuttaa, ennättää, päästä perille; kerjetä, ehtiä, joutaa; joutua; h. tili, riittää

hinsidan : på h. tuolla 1. toisella puolella hirs, -en, —, hirssi hirschfängare, -n, =, jahti kalpa hisklig hirmuinen, kauhean iso hisna 1 kammastua, kauhistua hissa 1 vivuta, nostaa historia, -en, -er, historia historieskrifvare, -n, =, historioitsija historiett, -en, -er, jutelma historik, -en, -er, asiankertomus historiker, -n, =, historiantutkija historisk historiallinen hit tänne; h. och dit, sinne ja tänne

hiterst tännimmäinen hitintils ks. hittils hitkomst, -en, —, tännetulo hitom tällä puolen liitta 1 löytää, osata; h. på, keksiä

hittebarn, -et, löytölapsi hittegods, -et, =, löytökalu hittig k s. fintlig hittils tähän asti, näihin saakka hittord, -et, —kokkasana, sut-k as ana

hitväg : på h — en, tänne tullessa hitåt tännepäin Hjalmar Jalmari hje . . . ks. hjä . . . hjerpe ks. hjärpe hjon, -et, =, ihminen; palkollinen hjonalag, -et, =, avioliitto; pariskunta

hjord, -en, -ar, lauma, karjalauma

hjort, -en, -ar, uroshirvi, hirvi hjortko, -n, -r, naarashirvi hjortron, -et, =, muurain, lakka hjul, -et, =, pyörä; ratas

hjula 1 mennä pyöränä hjulaxel, -n, -xlar, pyörän- 1.

rattaan-akseli hjulbent länkisääri, vääräsääri hjuldon, -et, =, pyörälekkeet, rattaat

hjulföre, -t, —, rataskeli hjulhus, -et, =, vesikota, ratas-kota

hjälm, -en,-ar, kypäri, rautalakki hjälmbuske, -n, -ar, kypärin-töyhtö

hjälmgaller, -llret, =, kypärin-

silmikko hjälp, -en, —, apu hjälpa, -er, -te, -t, -t, (halp, hulpo, -e, -it, -en), auttaa; h. tili, olla apuna; nog skall jag h. dig! kyllä sinut opetan! h. sig fram, päästä eteen päin; suoriutua; h. sig med ngt, tulla aikaan; h—s åt, auttaa toisiansa hjälp hustru, -n, -r, apumuija hjälpkälla, -n, -or, apulähde hjälplös avuton; saamaton hjälpmedel, -diet, =, apukeinohjä

hjälpreda, -n, -or, apukeino, auttaja

hjälpsam, -mme jne., avulias hjälte, -n, -ar, sankari hjältebragd t. -dat, -en, -er,

sankarityö hjältemod, -et, —, urhoollisuus hjältinna, -n, -or, sankaritar hjärna, -n, -or, aivot hjärnspöke, -t, -n, houraus, harhakuva

hjärta, -t, -n, mon. määr. m. puuttuu, sydän; det ligger mig om h—t, se ön hellimpänä huolenani, sitä sydämestäni toivon; hvaraf h—t är fullt, därom talar munnen, sydämen kyllyydestä suu puhuu; i h—t af landet, keskellä maata; hjärtans gärna, aivan halusta; h. vän, armas ystävä; af h. grund, sydämen pohjasta; h. god, herttaisen hyvä hjärtblad, -et, —, sirkkalehti hjärtegryn, -et, =, sydänkäpy hjärtelag, -et, =, mielenlaatu hjärter, -n, =, hertta hjärtgrop, -en, -ar, sydän-ala hjärtinnerlig harrasmielinen. sydämellinen hjärtlig sydämellinen, herttainen hjärtlös sydämetön, tunnoton hjärtnupen, -pet,-pne jne., helläsydäminen, herkkälempinen hjärtskärande, -slitande sydäntä vihlaiseva hjärtunge, -n, -ar, sydänkäpy hjässa, -n, -or, ja hjässe, -n,

-ar, päälaki ho? taip:ton kuka? ken? ho, -n, -ar, purtilo, allas hof, -fven, -ar, kavio hof, ett, taip-.ton kohtuus; utan

h., sopimattomasti hof, -fvet, =, -fven, hovi hofcirkel, -n, -klar, hoviseura hofdam, -en, -er, hovinainen

hofhållning, -en, —, hovinpito hof kapell, -et, =, hovikirkko;

hovi-soittokunta hofråd, -et, =, hovineuvos hofrätt, -en, -er, hovioikeus hofsam, -mme jne., laadullinen, säveä

hofslagare, -n, =, ja hof smed,

-en, -er, hevosenkengittäjä hofstat, -en, -er, hovikunta hoftång, -en, -tänger, hohtimet hofvera 1 komeilla Högland Suursaari hojla 1 hoilata, luikata; h, tili,

huikaista hokus pokus, ett, taip;ton; göra h., lukea noitalukuja; tehdä kujeita holländare, -n, =, Hollantilainen holländeri, -et, -er, karjamoisio holländsk hollantilainen holländska, -n, -or, hollantilais-nainen; ilm. mon. hollanninkieli

holme, -n, -ar, pieni saari, luoto, saares holmgång, -en,-ar, kaksintaistelu homogen yhdenlaatuinen hon, gen. hennes, dat. ja akk. henne hän, se (nainen t. naa-raspuoli) hona, -n, -or, naaras; imisä honing ks. honung honkön, -et, —, naispuoli; naa-

raspuoli honnett säädyllinen honnör, -en, -er, kunnioitus, kunnianteko honorarium, -iet, -ier, palkkio honorera 1 kunnioittaa; maksaa,

suorittaa; palkita honung, -en, —, mesi, hunaja honungspipa, -n, -or, mesipesäke honungssöt mesimakea, sima-suinen

hop, -en, -ar, joukko; h—en, rahvas; i hop, till hopa, yhteen, yhdessä; yhdistyksissähop

ei käytetä i hop, vaan hop-, esim. binda i hop = hopbinda

hopa 1 kasata; h. brott på brott, lisätä rikoksia rikoksiin; h. sig, kokoutua hop-binda (ks. b.) sitoa yhteen hop-dikta 1 sepitä kokoon; val-

hetella kokoon hop-fästa (ks. f.) kiinnittää yhteen

hop-gyttra 1 ryhmätä, kasata yhteen

hop-knäppa (ks. k.) panna nappiin; panna (kädet) ristiin hopkrumpen, -pet, -pne, -a,

kyssistynyt, kyyristynyt hop-lägga (ks. 1.) panna kokoon hopp, -et, =, hyppäys, hyppy;

taip:ton hei! mene, mene! hopp, -et, —, toive, toivo; hysa

h., olla toivossa, toivoa hoppa 1 hypätä, hyppiä; h. på ett ben, hypätä konkkaa; h. tili, hypähtää; h. i galen tunna, loiskahtaa onnettomaan kirnuun hoppas 1 toivoa hoppfull ks. förhoppningsfull hoppgifvande toivehikas hopplös toivoton hoppsan! hei vaan! hop-rafsa 1 hamuta 1. haalia kokoon

hop-röra (ks. r.) sotkea yhteen hop-samla 1 koota yhteen hop-skjuta (ks. s.) lykätä kokoon; kerätä hop-skrapa 1 kaappia yhteen; hapsia 1. kääriä kokoon (rikkauksia)

hop-smida (ks. s.) takoa yhteen;

h. lögner, sepitellä valheita hop-spinna (ks. s.) kehrätä kokoon; sommitella; kutoa (vehkeitä) hoptals joukottain hop-trassla 1 selkata

hord, -en, -er, joukkio, liuta horisont, -en, -er, taivaanranta;

näköpiiri horn, -et, sarvi; torvi; hafva, h. i sidan till ngn, pitää-vihaa jkulle hornblåsare, -n, =, torvensoittaja

hornboskap, -en, —, sarvikarja hornmusik, -en, —, torvisoitto horoskop, -en, -er, horoskopi; ställa ngns h., ennustaa jkun (vastasyntyneen) elonvaiheita horribel, -t, -ble jne., hirmuinen hos luona, tykönä; -lia, -ssà hosfogad, -följande, -gående

myötäseuraava hospital, -et, = t. -er, sairashuone; hulluinhuone hospitera 1 käydä vieraana, k.

kuuntelemassa hosta, -n, —, yskä; köhä hosta 1 yskiä, rykiä; yskäistä, hostia, -n, -ier, rippileipä hot, -et, —, uhka, uhkaus hota 1 uhata; hepäistä; h. ngn med hämd, uhata jkulle kostoa

hotell, -et, = t. -er, hotelli

hotelse, -n, -r, uhkaus

hotfull uhkaavainen

hu! uh! hui! huh!

hud, -en, (-ar vuotia), nahka;

iho; vuota, talja hudflänga (ks.f.) nylkeä; ruoskia hudlös nahaton, nilkinen hudsjukdom, -en, -ar, ihotauti hudstryka (ks. s.) pieksää raipoilla

hufva, -n, -or, naisväen päähine, tanu

hufvud, -et, -en, -ena, pää; öfver h., ylipäätä; kort om h — et, pikapäinen; tappa li—et, tulla hämmennyksiin hufvudbonad, -en, -er, päähine hufvudbry, ett, —, päänvaiva hufvuddrag, -et, =, pääpiirreII II f

hufvudgata, -n, -or, valtakatu hufvudgärd,-en,-er, pään-alainen hufvudhår, -et, =, hius; hiukset hufvudkläde, -t, -n, pääliina hufvudkudde, -n, -ar, pään-alus, pielus

hufvudlag, -et, =--, päitset hufvudlös mieletön hufvudpunkt, -en, -er, pääpaikka, pääkohta hufvudräkning, -en, -ar, pää-tili; Hm. mon. päässä-laskento hufvudsak, -en, -er, pääasia hufvudsaklig pääasiallinen hufvudskalle, -n, -ar, pääluut hufvudskål, -en, -ar, pääkallo hufvudstupa suinpäin; päätä-pahkaa

hufvudsäte, -t, -n, pääasumus;

pesäpaikka hufvudvärk, -et, =, pääteos;

päälinnoitus hufvudvärk,-en, —, päänkivistys hufvudyr, —, huimautunut, pyö-

räpäinen hug, hugad ks. håg, hågad hugfästa (ks. f.) kiinnittää mieleen

hugg, -et, =, isku; gifva h. på sig, jättää selkänsä paljaaksi hugga, -er, högg, -o, -e, huggit, hakata; iskeä; h. i vädret, pieksää tuulta; h. till, sivaltaa; veistää; h. in på, hakata, käydä päälle; h—s, otella

huggare, -n, =, jalkaväen sapeli; kolho, julku, pukari; en h. till pojke, aika pojan jöntti huggborr, -en, -ar, ks. seur. huggjärn, -et, =, taltta huggorm, -en, -ar, kyykäärme huggsår, -et, =, iskuhaava huggtand, -en, -tänder, torahammas

hugna 1 ilahuttaa; h. ngn med ngt, suosiosta suoda j kulle jtkin hugnad, -en, (-er), mielihyvä, ilo

hugnelig, hugnesam, -mme, jne.

ilahuttava hugskott, -et, =, mielijohde hugstor,—, suuri-1. ylevämielinen hugsvala 1 lohduttaa huj : i en h. vilauksessa huk : sitta på h. kykkiä huka 1 kyykkyä; h. sig, kyykistyä

hukle, -t, -n, ks. hufvudkläde huld lempeä, armias; harras, uskollinen; armas huldhetsed, -en, -er, uskollisuudenvala huldrik armias

hull, -et, —, iho, hipiä; lihavuus, liha

huller om buller huiskin häiskin hulling, -en, -ar, väkä hum, en, taip:ton vihi humla, -n, -or, hörriäinen, met-

sämettiäinen humle, -n, —, humala humlegård, -en, -ar, humalisto humlestör, -en,-ar, humalaseiväs hummelgård, -stör ks. humlegård, -stör hummer, -n, humrar, hummeri humor, -n, —, huumori, leikillisyys

humorist, -en, -er, ratostelija humör, -et, = ja -er, mieliala; vid godt h., hyvällä päällä; fatta h., närkästyä hund, -en, -ar, koira hunddagar : -ne mätäkuu hundfatt koiramainen, hävytön hundfila 1 räävätä hundgalenskap, -en, —, koira-raivo

hundgöra, -t, —, ilkeä työ, koi-

ranvirka hundhufvud, -et, -en, koiran-pää; bära h—et, kärsiä häpeätä

hundkoja, -n, -or, koirankoppi hundra (-t) 1. hundrade, -t, -den, satahun

hundracka, -n, -or, rakkikoira, tiisti

hundratals sadottain hundsfott, -en, -ar, lurjus, räivä hundsfottera 1 pidellä koirana hundsk, —, koiramainen; suunnaton

hundsnus, -et, —, torat, nuhteet hunger, -n, —, nälkä hungersnöd, -en,—, nälänhätä;

nälkävuosi hungra 1 nähdä nälkää, isota;

h. till döds, kuolla nälkään hungrig nälkäinen, näljissään (oleva); jag är h., minun on nälkä hur ks. huru hurra! hurraa!

hurra 1 hurrata; så att det

h—r, niin että hurisee hurtig rivakka; reipas; roteva huru kuinka, miten; h. ser det ut? miltä se näyttää? h. som hälst, kuinka hyvänsä hurudan, -t, -a, mimmoinen huruledes, -lunda millä tavoin huru som kuinka huru vida tokko; jag vet ej, h. det är sant, en tiedä, onko se totta hus, -et, =, huoneus; talo; huone; perhe; suku; inom h., sisässä; utom h., ulkona; hålla h., olla olentoa husaga, -n, —, kotikuri husar, -en, -er, husaari husbehof, -fvet, —, kotitarve,

talontarve husbloss, -et, —, sampiliima husbonde, -n, -bönder, isäntä husdjur, -et, =, koti-eläin husera 1 menostaa, meuhata husesyn, -en, -er, talonkatselmus husfader, -n, -fäder, perheen-isä husfolk, -et, —, talonväki, perhe husfru, -n, -ar, emäntä, rouva husgeråd, -et, —, talonkapineet husgerådssaker, -na, ks. edell.

husgud, -en, -ar, kotijumala hushyra, -n, -or, huoneenvoura hushåll, -et, =, huonekunta, perhe; talous hushålla (ks.h.) emännöitä; säästellä; h. med ngt, pidellä hushållare, -n, =, talouden pitäjä; säästäjä hushållerska, -n, -or, emännöit-sijä

hushållning, -en, —, taloudenpito, emännöiminen; säästäväisyys

hushållningssällskap, -et, =,

talousseura hushållsaktig säästeliäs huskors, -et, =, talonpahennus;

kotiristi huskur, -en, -er, kotilääkitys huslig kotoinen; kodikas husmanskost, -en, —, tavallinen talonruoka husmoder 1. -mor, -dern, -mödrar, emäntä huspiga, -n, -or, sisäpiika husrum, -mmet, —, maja, asunto husröta, -n, —, huoneenrappeus hussvala, -n, -or, räystäspääsky hustafla : -n huoneentaulu hustru, -n, -r, vaimo husvarm, —, kotiutunut husvill, —, majaton husvisitation, -en, -er, koti-etsintö

husvärd, -en, -ar, talon-isäntä hut! huuti! häpee! huta 1 äyhkäistä hutia 1 tehdä pilkkaa, koiritella hutlös huucliton, hävytön hvaba? hah? häh? hvad, gen. hvars, akk. hvad, neutri, yks., tav. subst., myös adj. mikä, mitä; h. är det för folk? mitä väkeä ne ovat? i h. mån? missä määrässä? på h. grund? millä perusteella? h. behagas? mikäs on? h. du är lycklig! miten onnel-h v a

linen oletkin! h. för en kari! mikä mies! h. för slag? mitä lajia? hvadan mistä hval, -en, -ar, valas hvalf, -fvet, =, holvi, kupu, laki hvalfisk, -en, -ar, valaskala hvalross, -en, -ar, mursu hvar, n. -t, —, adj., harv. subst. jokainen, joka; en h. 1. en och h. 1. h. och en, gen. en h—s 1. h—s och ens, subst. kukin; h. enda, gen. h. endas, n. h—t enda, gen. h—t endas, joka ikinen; h. annan, U/h. h. ånn, gen. h. annans, n. h—t annat, joka toinen; toinen toisensa; h. andra, gen. h. andras, toinen toisensa; h. sin, kukin omansa; på h. sin sida, kukin o-malla puolellansa hvar missä; jossa; h. vid lag? millä paikkaa? där och h., här och h., missä kussa, siellä täällä; h. om icke, jos ei hvaraf mistä; josta hvardag, -en, -ar, arkipäivä hvardaglig jokapäiväinen hvardagsdräkt, -en, -er, arkipuku

hvardagslag : i h. arkiona hvardera n. hvartdera, gen. hvarderas n. hvartderas, oik. subst., joskus adj. jokainen niistä; kumpikin hvarefter minkä, jonka jälkeen

t. mukaan hvaremellan minkä, jonka välissä, -iin hvaremot mitä, jota vastaan jne.

(ks. emot) hvarest missä, jossa hvarf, -fvet, ==, -fven, kerros,

kerta hvarför josta

hvarföre minkä, jonka tähden hvarförutan jota ilman

hvarhos jonka ohessa hvari minkä, jonka sisässä, -ään

jne., ks. i hvaribland joiden, minkä seassa 1. joukossa hvarifrån mistä, josta hvarigenom minkä, jonka kautta 1. läpi; millä, jolla hvarje adj., harv. mieshenkilöistä, jokainen, joka; ngt af h., litet af h., vähä kutakin

hvarjehanda adj. ja subst, kai-

kellainen; jos jotakin hvarjämte jonka ohessa hvarken (1. icke h.) — eller ei — eikä; jag är (icke) hvarken för eller emot, en ole myötä enkä vastaan hvarmed minkä, jonka kanssa,

millä, jolla hvarom mistä, josta hvaromkring minkä, jonka ympärillä, -lie hvarpå minkä, jonka päällä,-lie

t. jälkeen hvart, hvart hän minne hvartill mihin, johon, miksi, joksi hvarunder minkä t. jonka alla,

alle: joll'aikaa hvarur minkä t. jonka sisästä hvaruti ks. hvari hvarutinnan missä, jossa, minkä

t. jonka suhteen hvarutom mitat, jota ulommaksi hvarutöfver jonka päälle 1. ylitse; jota edemmäksi; jonka lisäksi

hvarvid jonka vieressä, -een, jota tehdessä, jossa jne., ks. vid hvarå ks. hvarpå hvaråt minne päin, mille, jolle,

mitä, jota jne., ks. åt hvaröfver minkä t. jonka ylitse

t. lisäksi; mistä, josta hvass terävä; tuima hvassbuk, -en, -ar, kilohaili hvem, gen. -s ja hvars., dat.h ve

ja akk. hvem, mon. —, kuka? ken ? käyt. ainoast. subst:na ja henkilöistä hvete, -t, —, nisu; vehnät hvetebröd, -et, =, nisuleipä hvi? minkätähden? hvila, -n, —, lepo; levähdys hvila 1 levätä; — olla perustettuna; perustua, seisoa; olla kiintyneenä, pysyä; — lepuuttaa; h. sig, levähtää, levätä hvilken, n. -et, gen. -ens t. hvars, n. (hvilkets) hvars, dat., akk. -en, -et; mon. nom., dat. ja akk. hvilka, gen. -s, mikä? joka hvilkendera, gen. -s, hvilketdera, gen. -s, oik. subst., joskus adj. mikä niistä? kuka heistä? kumpi? hvilorum, -mmet, =, leposija hvimla, hvimmel ks. vimla, -mmel

hvina, -er, hven, -o, -e, hvinit

(hvint), viuhua, vinkua hvirfla 1 pyöriä; tupruta hvirfvel, -n, -Aar, pyörre; tup-puri, pyörijäinen; pyörtö ; pär-rytys

hvirfvelvind, -en, -ar, tuulen-

pyörijäinen hviska 1 kuiskata hvisselpipa, -n, -or, vihellyspilli hvissla 1 viheltää, viljua hvit, n. -tt, valkea, valkoinen hvita, -n, -or, valkeainen; valkuainen Hvita hafvet Vienan meri hvitbeta, -n, -or, valkojuurikas hvitgarfva 1 hapattaa hvitlimma 1 valkaista, kalkita hvitlök, -en, -ar, kynsilaukka hvitmena 1 ks. hvitlimma hvitna 1 valjeta, vaaleta Hvittis Huittinen hvitöga, tav. -t, —, silmänval-keainen

hvälfning, -en, -ar, kaaritus;

mulistus; vieritys; kuperuus; mulkkaus hvälfva, -er, -fde, -ft, -fd, hvälft kaarittaa, holvata; vierittää; kääntää; — vyöryä; — han hvälfver stora förslag, hänen päässänsä pyörii 1. hänessä liikkuu suuria tuumia; hvälfd, kupera, hoi vikas hväsa, -er, -te, -t, sähistä, kähistä

hvässa, -er, -te, -t, teroittaa,

hioa hy, -n, —, iho hyasint, -en, -er, hyasintti hyble 1. -bble, -t, -n, hökkeli hybrid sekasukuinen hyckla 1 teeskennellä; h. gudsfruktan, olla jumalinen olevinansa

hyckleri, -et, —, teeskentely;

ulkokultaisuus hydda, -n, -or, maja, mökki hyde, -t, —, roistoväki hyena, -n, -or, hyeena hyende, -t,- n, päänalainen, pielus; lägga h. under lastenr antaa kannatusta pahuudelle hyfla 1 höylätä hyfsa 1 siivontaa, säädystää hyfvel, -n, -Aar, höylä hylvelspån, -en, -er, määr. m.

-erna ja -en, höylänlastu,-lastut hygge, -t, -n, hakkuu hygglig sievä, siivo hylla, -n, -or, hylly, laudakko hylla 1 tunnustaa valtiaksensa^ tehdä uskollisuudenvala (jkul-le); suosia; hyväksyä; h. sig till ngn, turvautua 1. liittäy-tyä j kuhun hyllning, -en, -ar, uskollisuuden-

lupaus, suosittelu hylsa, -n, -or, kotelo, tuppi hymen, en, —, Kirki, aviojumala hymn, -en, -er, hymni, ylistysvirsi

hynda, -n, -or, narttuhyp

hyperbolisk liioitteleva hyperboreer, -ne 1. -na pohjan-

peräläiset hypokondri, -en, —, synkkämielisyys hypotek, -et, = t. -er, hypoteek-

ki, vastike, pantti hypotes, -en, -er, otaksuma, arvelu

hypotetisk luuloperäinen, oletettu

hypotisera 1 pantata

hyra, -er 1. hyr, -de, -t, -d, vou-

rata, hyyrätä; pestata; h. ut, antaa vouralle hyra, -n, -or, vuokraus; voura;

pesti hyresfri hyyrytön hyresgäst, -en, -er, hyyryläinen hyresvärd, -en, -ar, vuokranantaja, huoneen isäntä hyrkusk, -en, -ar, voura-ajuri hysa, -er, -te, -t, -t, pitää huoneessaan; p. sisällään t. mielessään; h. aktning för ngn, pitää arvossa jkuta hyssja 1 vaikittaa hytt, -en, -er, hytti hytta, -n, -or, sulatuspaja hyttugn, -en, -ar, sulatus-uuni Hyvinge Hyvinkää hå! hoho! oho! hohhoh! håf, -fven, -ar, haavi, lippo; gå

med h—en, kerjustella håfva 1 haavia, lippoa håfvor, -na, tavarat; lyckans

h., onnen antimet håg, -en, —, mieli; halu; slå ur h—en, heittää mielestään; komma i h., muistaa hågad halukas, taipuva hågkomst, -en, (-er), muistaminen, muisto håglös haluton, huolimaton hål, -et, =, reikä, läpi, aukko;

huono paikka, kolo; konakko håla, -n, -or, kolo, luola håle : hin h. paholainen

hålig reikäinen, lävillinen hålk, -en, -ar, rengas; kaukalo håll! seisahda! seis! håll, -et, =, hollipaikka; taipale, väli, välimatka; suunta, haara; ampumamatka; pistos; på långt h., kaukana, kaukaa, kauas; på nära h., lähellä, -ltä; släkt på långt h., kaukaista sukua hålla, -er, höll, -o, -e, hållit, -en, pitää; pidättää; vetää; seisahtua; kestää; h. ståncl emot ngn, pitää puolensa jkuta vastaan; h. vad, panna vetoa; h. af ngn, pitää jkus-ta; h. efter ngn, pitää jkuta silmällä; h. för 1. fore, arvella; h. i, jatkua; h. med ngn, olla samaa mieltä jkun kanssa; h. på styfvern, pitää pennistä kiinni; h. på med, työskennellä, pitkittää; h. på att skrifva, par'aikaa kirjoittaa; h. på att falla, olla putoamaisillaan; h. tili, olek-sia; h. t. med ngn, pitää yhteyttä jkun kanssa; h. upp, lakata; h. ut, kestää; — h—s, oleskella; jatkaa; låt dem h.! anna heidän olla! — h. sig, pysyä; säilyä, pitää puolensa; pidättää itseään; käyttäytyä; h. sig till höger, pitää 1. kääntyä oikealle; h. s. tili ngn, turvautua, kääntyä jkuhun; pysyä jkussa; h. s. efter ngt, noudattaa; h. s. framme, pitäytyä esillä; h. s. med kläder, pitää itseään vaatteissa; hållen ks. hel och h. hållare, -n, =, pitäjä, pidin hållbar tukeva, ryhtinsä pitävä hållfast kestävä, vankka hållhake, -n, -ar, pidäke, haka hållhäst, -en, -ar, hollihevonen hållning, -en, —, ryhti; (sievä) käytös (seuraelämässä)hål

hållskjuts, -en, —, hollikyyti hålsöm, -mmen, —, reikäneulos hålväg, -en, -ar, solatie; rotkotie hålögd kuoppasilmäinen, kolo-silmä

hån, -et, —, pilkka, häväistys håna 1 pilkata, häväistä hånfull ivallinen hånle (ks. 1.) ilkkuen nauraa hånlig pilkallinen, ilkkuva hånlöje, -t, -n, pilkkanauru hånskratt, -et, =, ks. ed. hår, -et, =, karva; tukka, hiukset; hius; ligga i håret på hvarandra, olla tukkanuottasilla

håra 1; den h—r af sig, siitä

lähtee karvoja hård kova

hårdhandskarne; taga i med

h., ryhtyä kiivaasti asiaan hårdhjärtad kovasydäminen l.-si-suinen

hårdhjärtenhet, -en, —, kova-

sydämisyys, kova luonto hårdhänd kovakourainen hårdknut, -en, -ar, umpisolmu hårdkokt kovaksi keitetty; kova keittää hårdna 1 kovettua hårdnackad kovapintainen, jäykkä

hårdnackenhet, -en, —, kova-

pintaisuus, itsepäisyys hårdnad, -en, -er, kovettuma hårdraga (ks. d.) vetää tukasta;

väkinäisesti selitellä t. johtaa hårdsint kovaluontoinen hårdsmält kova t. vaikea sulattaa hårdt kovasti

hårdvall, -en, —, nurmi, keto hårfin hiuksen hienoinen hårfäste, -t, —, tukanraja hårklyfveri, -et, -er, sanansai-varrus

hårlugg, -en, -ar, tukka hårpiska, -n, -or, niskapalmikko hårsida, -n, -or, karvapuoli

hårsmån, -en, —, karvan verta, rahtu

hårstrå, -et, -n, hiuskarva, hius hårtest, -en, -ar, hiussuortuva hårväxt, -en, —, hiusten kasvu hä! häh!

häck, -en, -ar, häkki: hila, pen-

sas-aita häcka 1 pesiä; pesittää häckla, -n, -or, häkylä häckla 1 häkylöitä, rohtia; sättiä häda 1 (-der, -dde, -dt) herjata, häväistä, pilkata; som man är klädd, så blir man hädd, höyhenistään lintukin tunnetaan hädan täältä; skiljas h., eritä

näiltä ilmoilta hädanefter tästälähin hädanfara (ks. f.) eritä täältä hädanfärd, -en, —, lähtö, ikimeno

hädangången, -nget, -ngne,-a,

edesmennyt hädelse, -n, -r, herjaus, pilkka hädisk pilkallinen, herjaava häfd, -en, —, ruokko: nautti-mus, pitämys; mon. -er, -na, ajantiedot, aikakirjat häfdvunnen, -et, -vunne, -a, nauttimalla saatu: tavaksi t. yleiseksi tullut häfstång, -en, -stänger, vipu; kohotin

häfta 1 takistaa, tartuttaa; nitoa; tarttua kiinni; h. för skuld, olla velkaa; h. för ett brott, olla rikokseen velka-pää; h. på målet, sopertaa puheessa häfte, -t, -n, nide, vihko häftig kiivas, raju, tuima, kova häftplåster, -tret, =, takistus-laastari

häfva, -er, -fde, -ft, -fd, häf! (myös impf. hof), häfvit, -en,

mättää, paiskata; poistaa, purkaa; aaltoilla; h. sig, kohoillahaf

häfvert, -en, -ar, imupilli häger, -n, -grar, haikara hägg, -en, -ar, tuomi hägn, -et, —, suoja, turva hägna 1 aidata; suojella hägnad, -en, -er, aita; suoja hägra 1 kangastaa häjd, -en, —, hillitys, hilti, maltti häjda 1 hillitä, pidättää; h. sig,

malttaa mielensä häjdlös hillitsemätön, hillitön häkta, -n, -or, hakarengas häkta 1 (panna hakaan) panna

t. ottaa kiinni häkte, -t, -n, vankeus, vankila häl, -en, -ar, kantapää hälft, -en, -er, puoli; puolisko; h—en så stor, puolta pienempi

hälg, -en, -er, juhla, pyhä

hälga 1 pyhittää

hälgd, -en, —, pyhyys; hålla i

h., pitää pyhänä hälgdag t. hälgedag, -en, -ar,

pyhäpäivä, pyhä hälgedom, -en, -ar, pyhäkkö;

pyhä paikka t. huone hälgeflundra, -n, -or, juhlakam-pela

hälgerån, -et, =, pyhän ryöstö;

pyhyyden loukkaus hälgfri pyhätön, arki hälgon, -et, =, pyhimys häll, -en, -ar, paasi; takkakivi; hella

hälla, -n, -or, jalan alusnauha hälla, -er, hälde, -t, -d, häll!

kallistaa, kaataa; olla kalteva, viettää; h. ned, ks. häll-r egna hällebärg, -et, =, kallio häller : icke h., ej h. eikä, ei

myöskään, ei — -kaan hällre mieluummin, ennen, pikemmin; ju förr dess h., kuta ennemmin sitä parempi; så mycket h. som, varsinkin kun

hällregn, -et, =, roikkasade hällregna 1 sataa roikata; sataa

kuin korvosta kaataen hällristning, -en, -ar, kalliokir-jaus

hälsa, -n —, terveys hälsa 1 tervehtiä; sanoa terveisiä; h. på, käydä tervehtimässä

hälsosam, -mme jne., terveellinen

hälsotillstånd, -et, —, terveydentila

hälst mieluimmin, ennen kaikkia; edes; h. 1. h. som, etenkin koska; hvilken, hvad, hvem, när, hvar, huru som h., mikä, mitä, kuka, milloin, missä, kuinka tahansa, hyvänsä; hvad h., hvem h. (som), när h., hvar h., huru h., mitä tahansa (jota), kuka hyvänsä (joka) jne. sivulauseissa hämd ks. hämnd hämma 1 pidättää, seisattaa, ehkäistä

hämna t. hämnas 1 kostaa (ngn jkun puolesta, ngt jotakin); h—s på ngn, kostaa jkulle; h. sig på ngn för ngt, kostaa (omasta puolestaan) jkulle jotakin

hämnd, -en, —, kosto; taga h. på, utkräfva h. af ngn för ngt, kostaa jkulle jtkin hämndgirig 1. -lysten kostonhimoinen hämpling, -en, -ar, hamppuvar-punen

hämsko, -n, -r, hillike, pidätin hän ks. hädan

hända, -er, -nde, -ndt, ja h.

sig tapahtua, sattua; kan h., saattaa olla, kukaties händelse, -n, -r, tapaus, sattuma; i h. att, i h., jos niin on, että

händelsevis sattumaltahän

hänföra (ks. f.) lukea, kohdistaa; viehättää, hurmata hänförande ihastuttava hänförelse,-n,—,ihastus,viehätys hänga, -er, -de, (hang riippui), -t, -d, ripustaa, hirttää; — riippua; h. hufvudet, olla allapäin; h. läpp, olla huulet lerpassa; h. näsan öfver boken, olla nenä kirjassa kiinni; faran h—er öfver hufvudet, vaara pyörii pään päällä; h. i hop, pysyä koossa, sopia yhteen; huru h—er det i hop med den saken? kuinka sen asian laita on? hängare, -n, =, vaatenaulakko hängbjörk, -en, -ar, riippakoivu hängbår, -en, -ar, purilaat hängfärdig hirteen menemäisil-

lään (oleva), epätoivoinen hängifva sig (ks. g.) omistaa itsensä

hängifven harras, innostunut hängla 1 elää kituuttaa hänglås, -et, =, etulukko hängsjuk kitulias hängsle, -t,-n, kannike, housunk. hänrycka (ks. r.) ihastuttaa^ hurmata

hänseende, -t, -n, katsanto, suhde, kohta; i h. därtill, siihen nähden hänsikt, -en, —. ks. ed. hänskjuta (ks. s.) lykätä, alistaa hänsyfta 1 ks. syfta hänsyn, -en, med h, till

detta, tähän katsoen häntyda (ks. t.) viitata hänvisa 1 neuvoa, osottaa, viitata häpen, -pet, -pne jne., hämmästynyt, ällistynyt häpna 1 hämmästyä, tyrmistyä häpnad, -en, —, hämmästys, ällistys

här täällä, tässä; den h., tämä; här om dagen, joku päivä sitten

här, -en, -ar, sotajoukko härad, -et, =, kihlakunta häradsdomare, -n, =, lautakunnan vanhin, herrastuomari häradshöfding, -en, -ar, kihlakunnantuomari häradsrätt, -en, -er, kiklakun-

nan-oikeus häradsskrifvare, -n, =, henkikirjoittaja häraf tästä

härbärge, -t, -n, maja; majatalo härbärgera 1 ottaa majaan härd, -en, -ar, liesi; (kuv.) pesä, paja

härda 1 koventaa, karaista; h.

ut, ks. uthärda härdig kestävä; karaistu härefter tämän jälkeen; tästä

puoleen; tämän mukaan häremellan tällä t. näiden välillä, -Ile, tässä t. näiden välissä, -iin häremot tätä vastaan t. vastoin härfla 1 vyyhtiä, viipsiä härflyta (ks. f.) tulla, syntyä,

j ohtua härfva, -n, -or, vyyhti härfvel, -n, -flar, viipsinpuut härfärd, -en, -er, sotaretki härförare, -n, =, sotapäällikkö härförinnan tätä ennen härförutan tätä paitse, ilman tätä

härhos tämän myötä häri tässä, näissä, tähän, näihin häribland näiden seassa, n.sekaan härifrån tästä, täältä härigenom tämän kautta, tällä

keinoin härin tähän sisään härintill tähän asti, tähän härja 1 hävittää; tehdä tuhoja härjämte tämän ohessa, t. muassa härkomst -en, —, sukuperä härleda (ks. 1.) johtaa, juontaa härlig ihana

härma 1 jäljitellä, osotella, matkiahär

Tiärmed tämän kanssa, tällä härmedelst näillä keinoin, tämän kautta härnad, -en, -er, sotaretki, sota härnäst tämän jälkeen, tästä lähinnä; täsfedes härold, -en,-er, airut; julistaja härom, tästä, näistä häromkring tämän ympärillä,

tässä ympäristöllä härpå tämän päällä, -lie, tähän;

tämän jälkeen, sitte härröra (ks. r.) tulla, johtua härs och tvärs ristin rastin härsken, -et, -kne, -a, —, myös (härsk) n. härskt, eltaantunut, karkas härskara, -n, -or, sotalauma 1.

-joukko härskri, -et, =, sotahuuto härsmakt, -en, —, sotavoima härstamma 1 olla syntyisin, polveutua; tulla, johtua härstädes täällä, tässä liärtill tähän, tämän lisäksi; näihin asti härtåg, -et, -, sotaretki härunder tämän alla t. alle;

tällä välin härur ks. härutur härutaf ks. härät häruti, -innan tässä, näissä härutom tämän ulkopuolella härutur tästä härutöfver tätä enemmän härvarande täällä oleva, täkäläinen

härvaro; under hans h., hänen täällä ollessaan härvid tämän ohessa, tässä, täk-

sensä härå ks. härpå

häråt tälle; täälläpäin/ tännepäin

häröfver tämän ylitse; tästä häsja, -n, -or, haasia; närte häst, -en, -ar, hevonen; tili h., hevosen selässä; sätta sig på

sina höga h—ar, ruveta kopeaksi

hästkraft, -en,-er, hevosenvoima hästkrake, -n, -ar, hevosluuska hästkur, -en, -er, hevosenlää-

kitys; hevoslääke hästsko, -n, -r, hevosenkenkä hästskojare, -n,=, hevoshuijari hästskrapa, -n, -or, suka hästtäcke, -t, -n, loimi hätsk kiukkuinen, vihoissaan oleva

häxa, -n, -or, noita-akka häxeri, -et, -er, noitumus häxmästare, -n, =. velhoja, taikuri

hö, -et, —, heinä, heinät höand, -en, —, heinäaika; heinänteko

höbärgning, -en,—, heinänteko höbol, -et, =, heinämaat -höfdad yhdistyksissä -päinen höfding, -en, -ar, päämies, päällikkö

höflig kohtelias, säädyllinen, siivo höft, -en, -er, lonkka, lanne höft : på h. umpimähkään hofva : öfver h—n, öfver ali

h. ylenmäärin, aivan ylenpal-tisesti

höfvas, -es, -fdes, sopia, käydä

laatuun höfvisk säädyllinen; sopiva hög, -re, -st, korkea; ylhäinen, suuri; ylevä; det är h. tid, on jo täpärä aika hög, -en, -ar, läjä, kasa; kumpu högadel, -n, —, korkea aateli högaffel, -n, -fflar, heinähanko högakta 1 pitää arvossa, kunnioittaa

högaktningsfullt kaikella kunnioituksella högaltare, -t, -n, ylialttari, pääalttari

högbemält korkeasti mainittu högbent pitkäsäärinen 1. -koi-pinenhögblå heleänsininen högboren, -et, -rne, -a, korkea-

sukuinen högbröstad rintava högbänk, -en, —, ks. högsäte högdjur, -et, =, ylhäis-eläin högdragen, -et, -gne jne., kopea, isoinen högeligen suuresti höger n. —, määr. m. högre, -a, oikea; högra handen, oikea käsi; min högra (ei höger) hand; på höger hand, sida, oikealla kädellä, puolella; åt h., oikealla, -lie; till h., oikealle; h. om! oikealle! h—n oikeisto Högfors Korkeakoski högfärd, -en, —, ylpeys, pöyh-keys

högfärdas 1 ylpeillä, isotella högfärdig ylpeä, kopea, pönäkkä högförrädare, -n, =, valtionka-valtaja

högförräderi, -et, —, maanka-

vallus, valtiopetos höggul heleänkeltainen höggunstig korkeansuosioinen höghet, -en, -er, korkeus, ylhäisyys; ylevyys; herruus högkvarter, -et, =, päämaja högland, -et, = ja -länder,

ylänkö högligen ks. högeligen högljudd, -dt, äänekäs högloflig, —, korkea-arvoinen högländ ylävä

högländare, -n, =, ylänköläinen höglärd korkeasti oppinut högmässa, -n, -or, puolipäivä-saarna

högmod,-et, —, ylpeys, pöyhkeys högmodas 1 ylpeillä, pöyhkeillä högmodig ylpeä, kopea högmålsbrott, -et, =, valtiorikos högmält suuriääninen högmögende : de h. isoiset högqvarter ks. högkvarter

högrest, —, korkeavartaloinen. pitkä

högröd heleänpunainen högsinnad 1. -sint ylevämielinen högskola, -n, -or, yliopisto högslätt, -en, -er, ylätasanko högsommar, -en, —, kesän lämpimin aika högst korkeintaan, enintään; peräti; enimmin högstämd korkeapontinen, ylevä-

aatteinen högsäte, -t, -n, kunnia-istuin;

perä-istuin högt korkealla, -lie; ääneensä; suuresti; stå h. i ngn s ynnest, olla jkun suuressa suosiossa; komp. högre, superi. hög st

högt betrodd korkeasti uskottu högt förnäm korkean-isoinen högtid, -en, -er, juhla högtidlig juhlallinen högtidlighet,-en,-er,juhlallisuus högtidsklädd juhlavaatteissa (o-leva)

högtrafvande korkealle karkaava, tekoylevä högtysk yläsaksalainen högtänkt yleväaatteinen högvakt, -en, -er, päävahti högvederbörlig korkeasti asianomainen högviktig ylen tähdellinen högvälboren korkean-vapaasukuinen

högvördig kunnian-arvoinen högvördighet, -en, -er, korkea-

arvoisuus högädel suuriarvoinen högättad korkeasukuinen höja, -er, -de, -t, -d, korottaa, ylentää; enentää; parantaa; kohottaa, nostaa; h. sig, yletä, kohota, nousta höjd, -en, -er, korkeus ; ylänkö, mäki; leveysmitta; nå sin h., päästäkorkeimmilleen; stå påhöj

id

h—en af sin lycka, olla onnensa kukkuloilla; på sin h., korkeintaan höjdsträckning, -en, -ar, mäen | selänne

höjning, -en, -ar, korotus, kohoaminen hök, -en, -ar, haukka hökare, n, =, -na, muonakaup-pias

hölja, -er, -de, -t, -d, verhota,

peittää hölje, -t, -n, peite, verho hölster, -tret, -•=, kotelo, tuppi höna, -n, -or, kana; naaraslintu höns, -et, =, kana hönshjärna, -n, -or, kanan-ai-

vot; taulapää hönshus, -et, =, kanakoppi hönsminne, -t, —, hatarapää höra, hör, -de, -t, -d; pass. höres ja hörs; kuulla; h. på, kuunnella; h. efter, h. sig före t. om, kuulustaa; låta h. af sig, antaa tietoa itsestään; — h. till ngt, under ngt, hit, dit, i hop jne., kuulua jhkin, jkun alle, tänne, sinne, yhteen jne.; — h — s, ;

kuulua; han höres icke af, häntä ei kuulu hörbar kuuluva

I hörn,-et,kulma, kolkka, nurkka hörsal, -en, -ar, luentosali hörsam, -mme jne., kuuliainen,

tottelevainen hörsamma 1 totella hörsammeligen t. -samligen,

-samt kuuliaisesti hörsel, -n, —, kuulo hö skulle, -n, -ar, heinäparvi höst, -en, -ar, syksy; i h., ensi syksynä, tänä s.; i h—as, viime syksynä höstack, -en, -ar, heinäsuova, -pieles

höstdagjämning, -en, -ar, syyspäiväntasaus höstlig, —, syksyinen höstlik syksyntapainen höstplöja (ks. p.) syystää höstplöjning, -en, -ar, syyskyntö höstsäde, -t,-n, syyskylvö; syysvilja

höta, -ter, -tte, -tt, -tt, heristää, häristää hötapp, -en, -ar, heinätukko

I te, ks. du

i -ssa, -h—n,-na,-lia; -ksi; taga ngn i hand, ottaa jkuta kädestä; bladen i en bok, kirjan lehdet; i sommar, tänä kesänä; i somras, viime kesänä; i veckan, viikossa; tällä viikolla; lefva i femtio år, elää viisikymmentä vuotta; lägga i aska, polttaa poroksi; läsa i bok, lukea sisältä; i och för sig, itsessänsä; i

I.

det, juuri kun; i det han [i gick, juuri hänen mennessään iakttaga (ks. t.) tarkata; havaita; noudattaa i iakttagelse, -n, -r, havainto;

vaarin-otto • ibland toisinaan; ks. bland > icke en, et, ei, emme, ette, eivät; ; kom i., älä tule; huru god är han i.! kuinka hyvä hän ; on! i. dess mindre, sittekin i id, -en, -ar, säynäs

h—en af sin lycka, olla onnensa kukkuloilla; på sin h., korkeintaan höjdsträckning, -en, -ar, mäen | selänne

höjning, -en, -ar, korotus, kohoaminen hök, -en, -ar, haukka hökare, n, =, -na, muonakaup-pias

hölja, -er, -de, -t, -d, verhota,

peittää hölje, -t, -n, peite, verho hölster, -tret, -•=, kotelo, tuppi höna, -n, -or, kana; naaraslintu höns, -et, =, kana hönshjärna, -n, -or, kanan-ai-

vot; taulapää hönshus, -et, =, kanakoppi hönsminne, -t, —, hatarapää höra, hör, -de, -t, -d; pass. höres ja hörs; kuulla; h. på, kuunnella; h. efter, h. sig före t. om, kuulustaa; låta h. af sig, antaa tietoa itsestään; — h. till ngt, under ngt, hit, dit, i hop jne., kuulua jhkin, jkun alle, tänne, sinne, yhteen jne.; — h — s, ;

kuulua; han höres icke af, häntä ei kuulu hörbar kuuluva

I hörn,-et,kulma, kolkka, nurkka hörsal, -en, -ar, luentosali hörsam, -mme jne., kuuliainen,

tottelevainen hörsamma 1 totella hörsammeligen t. -samligen,

-samt kuuliaisesti hörsel, -n, —, kuulo hö skulle, -n, -ar, heinäparvi höst, -en, -ar, syksy; i h., ensi syksynä, tänä

s.; i h—as, viime syksynä höstack, -en, -ar, heinäsuova, -pieles

höstdagjämning, -en, -ar, syyspäiväntasaus höstlig, —, syksyinen höstlik syksyntapainen höstplöja (ks. p.) syystää höstplöjning, -en, -ar, syyskyntö höstsäde, -t,-n, syyskylvö; syysvilja

höta, -ter, -tte, -tt, -tt, heristää, häristää hötapp, -en, -ar, heinätukko

I te, ks. du

i -ssa, -h—n,-na,-lia; -ksi; taga ngn i hand, ottaa jkuta kädestä; bladen i en bok, kirjan lehdet; i sommar, tänä kesänä; i somras, viime kesänä; i veckan, viikossa; tällä viikolla; lefva i femtio år, elää viisikymmentä vuotta; lägga i aska, polttaa poroksi; läsa i bok, lukea sisältä; i och för sig, itsessänsä; i

I.

det, juuri kun; i det han [i gick, juuri hänen mennessään iakttaga (ks. t.) tarkata; havaita; noudattaa i iakttagelse, -n, -r, havainto;

vaarin-otto • ibland toisinaan; ks. bland > icke en, et, ei, emme, ette, eivät; ; kom i., älä tule; huru god är han i.! kuinka hyvä hän ; on! i. dess mindre, sittekin i id, -en, -ar, säynäs

id, en, taip:ton, ahkeruus, työ id, -en, -er, ks. idegran idas, ides 1. ids, iddes, (idits

1. idts), viitsiä ide, -t, -n, pyyly, pesä idé, -n, -er, ajatus, aate; luonnos; oikku; det kan ingen göra sig i. om, sitä ei kukaan voi mielessään kuvitella ideal, -et, = ja -er, ihanne idealisera 1 ylentää ihanteelliseksi

idealisk ihanteellinen

ideell aateperäinen

idegran, 1. idgran, -en, -ar,

marjakuusi idel taipiton, attr. pelkkä, sula idelig alin-omainen ideligen alin-omaa, yhtenään Idensalmi Iisalmi identifiera 1 ajatella samaksi identisk identtinen, yhtäinen identitet, -en, -er, yhtäisyys, samuus

idiom, -et, = ja -er, kielimurre idiot, -en, -er, tylsämielinen idiotism, -en, -er, murreomitui-

suus; tylsämielisyys idisla 1 märehtiä idka 1 harjoittaa, toimittaa idkelig, i—en ks. idelig, i—en idog ahkera, vireä, uuttera idol, -en, -er, epäjumala; lemmikki

idrott, -en, -er, urheilu; maine-työ

idyll, -en, -er, idylli, paimenruno ifra 1 kiivata, harrastaa ifrig kiivas, innokas, harras ifråga-sätta (ks. s.) panna arvelun alaiseksi; epäillä ifrågavarande puheen-alainen ifrån luota, tyköä; -sta, -lta; dag i. dag, päivä päivältä; en mark till 1. i., markka päälle t. vaille; vara i. sig, olla hurjana; jag ä r n u 1 yck-ligtvis i. saken, olen onnek-

seni asiasta erilläni 1. päässyt; göra i. sig, suorittaa työnsä, falla i., vaipua vaineesen; säg i.! sano pois! i. att vara rik har han blifvit fattig, rikkaana oltuansa 1. rikkaasta hän on tullut köyhäksi; växa i. sig, rumentua kasvaessaan ifver, -n, —, into, kiivaus i-fylla (ks. f.) valaa täyteen; täyttää

igel, -n, iglar, juotikas, verimato igelkott, -en, -ar, siili igen taas; takaisin; kiinni, umpeen, ummessa, jäljellä; taga sina ord i., peruuttaa sanansa; gå i., kummitella igen-fylla (ks. f.) täyttää igen-känna (ks. k.) tunnustella, tuntea

igenkännelig tunnettava igen-läsa (ks. 1.) panna lukkoon igenom ks. genom igen-yra, -yr, -de, -t, -d, pyryttää umpeen ignorera 1 olla tietämättä; olla

tietämättä olevinansa i hjäl kuoliaaksi; svälta i h., kuolla nälkään; skratta sig i h., nauraa kuollaksensa i hop ks. hop

ihåg-komma (ks. k.) muistaa ihålig ontelo; i. röst, kolea ääni ihållande heittämätön, hellittämätön

ihållig, ihärdig uuras, suuttu-

maton, hellittämätön Ijo Ii

ikläda (ks. k.) pukea, vaatettaa;

i. sig, ottaa toimekseen ikorn 1. ikorre ks. ekorre ikring ks. omkring il, -en, -ar, puuskaus ila 1 kiitää, rientää; det ilar i

tänderna, vihloo hampaita ilbud, -et, sananlennättäjä ilgods, -et, —, pikatavara illa, komp, värre, sup. värst,ill

123

pahoin, huonosti; göra i.; tehdä pahaa; taga i. upp, panna pahakseen; tala i. om ngn, puhua pahaa jkusta; gå i. åt ngn, kovasti sättiä jkuta; lukta i., haista pahalta; i. känd, pahaksi tunnettu; i. till mods, pahoillansa; i. tillfreds, tyytymätön; vara i. ute 1. fast för ngt, olla pahassa pulassa; blifva i. vid, taga i. vid sig, tulla pahoillensa illamående vähävointinen; subst.

i., -t, —, pahoinvointi illasinnad ilkimielinen illbragd, -en, -er, ilkityö illegal laiton illfundig ks. illistig illfänas 1 saineesti havitella illgärning, -en, -ar, pahateko illgärningsman, -nnen, -män,

pahantekijä illistig ilkeäjuoninen, ilkipintai-nen

illmarig, -parig, -slug luihu,

ilkipintainen illumination, -en, -er, juhlavalaistus

illusion, -en, -er, harhaluulo;

silmänharhaus illusorisk valeluuloinen, hairaut-tava

illustration, -en, -er, kuva, kuvaus; kuvaselitys illustrera 1 kuvilla selittää; tehdä kuuluksi, kaunistaa illvilja, -n, —, pahansuonti illvillig häijy mielinen ilmarseh, -en, -er, rientomarssi limen limen- 1. Ilmajärvi Ilmola Ilmajoki ilning, -en, -ar, vihlous ilska, -n, —, kiukku, paha sisu ilsken, -ket, -kne jne., t. ilske-

fu.ll kiukkuinen, vihainen iltåg, -et, =, kiitokulku; pikajuna imaginär luultu; perätön Imandra Imantra

imbad, -et, =, höyrykylpy imellan ks. emellan imma, imme, -n, —, höyry, hiki immanent sisäoloinen, maailmassa oleva immateriell epäaineellinen, aineeton immerfort alin-omaa immoralitet, -en, siveettömyys imperiell keisarillinen impersonell persoonaton impertinent nenäkäs, julkea imponera 1 herättää kunnioitusta; hämmästyttää; i—n de, mahtipontinen impopulär kansalle vastenmielinen

import, -en, maahantuonti, tuonti imposant arvokkaan näköinen, uhkea

impregnera 1 tunkea lävitse,

imetyttää; saastuttaa improbera 1 julistaa kelvottomaksi, hylätä improvisation, -en, -er, valmistelematon sepitelmä impuls, -en, -er, sysäys, herätys, vaikutus

in* sisään, sisälle; staden ligger långt in i landet, kaupunki on kaukana sisämaassa; in på natten, yön selkään in-ackordera 1 hankkia j kulle

asunto ja ruoka jkun luona inadvertens, -en, -er, huomaa-

mattomuus in alles kaikkiansa in-andas 1 henkiä sisäänsä inbegrepp, -et, —, yhteen lukeminen; sisällys inbegripa (ks. g.) käsittää itseensä, sisältää; i—en, yhteen luettu; kiintynyt, vajonnut in-bärga 1 korjata (latoihin) inberäkna 1 lukea yhteen, ottaa lukuun

inberätta 1 antaa kertomus; ilmoittaa124

inf

Inbilla 1 uskottaa, luuletella; i. sig, kuvitella mieleensä, luulla, luulla turhia; i—d, luultu, kuviteltu, perätön inbillning, -en, -ar, mielikuvitus; haave, turha luulo inbillningsfoster, -tret, =, mie-lihaave

inbillningsgåfva, -n, —, ja i—

kraft, -en, —, mielikuvatti inbilsk keimeä, suuriluuloinen,

olevinansa oleva in-binda (ks. b.) sitoa, nitoa inbiten, -tet, -tne, -a, —, juurtunut; paatunut in-bjuda (ks. b.) pyytää sisään;

inbj., kutsua inblick, -en, (-ar), tajunta inbringa (ks. b.) tuottaa, antaa

inbrott, -et, =, sisään-murtaus inbrottsstöld, -en, -er, murtovarkaus

in-bryta (ks. b.) murtautua sisään; hyökätä; yllättää inbunden, -det, -dne, -a, (—),

umpimielinen inbyggare, -n, =, asujain inbyrd ks. inpyrd in-bädda 1 peittää (sisään) inbördes keskenänsä; myös attr.

keskenäinen indela 1 jakaa, jaottaa; i—lt

militär, ruotuväki indelning, -en, -ar, jaotus, jako indelningsvärk, -et. —, ruotujako, ruotulaitos indelt ks. indela indemnitet, -en, tappi on vapaus indian, -en, -er, Intiaani Indien Intia

indifferent välinpitämätön indignation, -en, närkästys indigo, -n, —, indigo indirekt epäsuora, välillinen indiskret tajuton; suulas indisposition, -en, -er, huono vointi; paha pää

individ, -en, -er, yksilö, yksityisihminen

individuell yksilöllinen, erityinen indolent tylsätuntoinen, huoleton

in-draga (ks. d.) vetää sisään; koota; sekoittaa; peräyttää; niukentaa, lakkauttaa; i—e t lefnadssätt, hiljainen elanto in-drifva (ks. d.) ajaa sisään;

indr., koota indräktig tulosa, tuottava industri, -en, -er, teollisuus industriell teollinen, teollisuus-industriös uuttera inelfvor, -na, sisälmykset, sydä-

mykset, sisukset inemot lähellä, -lie, lähes, liki-pitain; i. middagen, puolipäivän rinnassa infall, -et, =, maahankarkaus, päähänpisto; oikku; kokkapuhe

in-falla (ks. f.) karata maahan; inf., sattua; joutua; puuttua puheesen; i—en, kuopallaan oleva

infam häpeällinen, ilkeä infami, -en, -er, hävyttömyys infanteri, -et, -er, jalkaväki infanterist, -en, -er, jalkasoturi infart, -en, (-er), sisään-kulku;

menoväylä, tuloväylä infatta 1 panna, kiintää infattning, -en, -ar, sisäänpano;

kiinnos; ympärys, juotos infernalisk helvetillinen, pirullinen

inficiera 1 saastuttaa, tartuttaa infinna sig (ks. f.) tulla saapuville inflammation, -en, -er, tulehdus, vihat inflicka 1 pistää 1. sovittaa sisään 1. väliin in-flyta (ks. f.) valua sisään, valua jhkin; tulla sisään, karttua; inf., tulla otetuksi, ilmestyä (esim. sanomalehdessä)inf

inflytande, -t, —, vaikutusvalta inflytelse, -n, -r, vaikutus, teho inflytelserik vaikutusvoimainen in-fläta 1 palmikoita, kutoa jh-

kin; sommitella infordra 1 vaatia informator, -n, -er, kotiopettaja infria 1 lunastaa infödd, n. -dt, syntyperäinen inföding, -en, -ar, maan-asujain inför edessä, eteen in-föra (ks. f.) kuljettaa sisään; tuoda maahan; panna, kirjoittaa, esittää; panna toimeen införlifva 1 yhdyttää införsel -n, —, tuonti; i. i lön,

palkan pidätys införskrifva (ks. s.) kirjallisesti

tilata, kirjoittaa ingalunda ei suinkaan ingefära, -n, —, inkivääri ingen, gen. -s, n. intet, mon. inga, ei kukaan, ei mikään, ei yksikään; det är ett intet, se ei ole mitään; gå om i., mennä mitättömiin, göra om i., tehdä tyhjäksi; för i., ilmaiseksi; af i., tyhjästä ingendera, gen. -s, n. intetdera gen. -s, oik. subst., myös adj. ei kukaan tai ei mikään niistä, ei kumpikaan ingeniör, -en, -er, insinööri ingenstädes ei missään; ei mihinkään; i. ifrån, ei mistään ingenting, (ett),—, ei mikään,

ei mitään, tyhjä Ingermanland Inkeri in-gifva (ks. g.) antaa jhkin; ing., johdattaa mieleen; herättää, synnyttää; i. ngn mod, rohkaista jkun mieltä ingifvelse, -n, -r, mieleen-johdatus, vaikutus, kehotus ingjuta (ks. g.) vuodattaa ingrediens, -en, -er, aineosa ingrepp, -et, =, (toisen oikeuden) loukkaus

ingress, -en, -er, johdanto, alkulause

in-gripa (ks. g.) tarttua; i. i (ngns rättigheter) loukata ingrodd, n. -dt, juurtunut, pin-tynyt

ingröpning, -en, -ar, koverrus; kolo

in-gå (ks. g.) mennä sisään; alkaa; ruveta (palvelukseen), suostua; ingå, tulla, mennä; kertyä; kuulua, olla osana; han har ingått 1. gått in i sitt fjärde år, hän on alkanut käydä neljättä; ingå t. gå in med en framställning, panna esitys ingång, -en, (-ar, sisäänkäytä-vät), sisäänmeno, -tulo; alku; pääsy; sisäänmentävä, suu ingälder, -na, tulot inhemsk, —, kotimainen inhemta ks. inhämta inhibera 1 kieltää, peräyttää,

keskeyttää inhuman säädytön inhysa (ks. h.) majoittaa luonansa

inhyses koturina, loisena inhyseshjon, et, =, itsellinen, läksiän

inhägna 1 panna aitaan, aidata inhägnad, -en, -er, aitaus inhämta 1 noutaa sisään; saada tietää, saada, tiedustaa, hankkia inhändiga 1 saada käteensä, saada inhosta ks. inbärga ini ks. inuti

inifrån sisästä; -sta, -stä initialbokstaf, -fven, -stäfver,

alkukirjain initiativ, -en ja -et, -er ja =,

alotus; ehdotusvalta initiera 1 vihkiä uskonnon salaisuuksien osallisuuteen; ottaa liittoon, opastaa, opettaa in-jaga 1 ajaa sisään; inj. fruktan, herättää pelkoainj 126 inn

injektion, -en, -er, sisäänruis-kutus

injurieprocess, -en, -er, kun-

nianloukkaus-asia in-kalla 1 kutsua sisään; i n k.,

kutsua (oikeuteen, seuraan) inkapabel kykenemätön inkapacitet," -en, kykenemättömyys

inkarnation, -en, lihaksi-tuleminen; ruumistuma in-kassera 1 koota rahastoon inkast, -et, =, vastaväite, muistutus

in-kasta 1 heittää sisään; i n k.,

lausua (väliin) inklination, -en, -er, kallistus;

vinous; mieltymys; mielitietty inkognito tuntemattomana, salanimen suojassa; — s. en t. ett, tuntemattomuus, nimen-salaus in-koka 1 t. -kokte, -t, -t, keittää kokoon; (tav. koka in) kiehua kokoon in-komma (ks. k.) tulla sisään tai jhkin; i. med förklaring, antaa selitys inkommodera 1 olla vastukseksi, vaivata inkompetens, -en, kelpaamatto-muus

inkompetent pätemätön inkomst, -en,-er, tulo inkonsekvens, -en,-er, johdon-

muattomuus inkonsekvent epäjohtoinen inkonstitutionell perussäännön-

vastoinen inkorporera 1 liittää jnkin yhteyteen inkorrekt virheellinen inkrom, -et, =, sisus, täyte inkräkta 1 vallata, anastaa inkvartera 1 majoittaa inkvartering, -en, -ar, majoitus;

majokkaat inkvisition,-en, -er, urkinto,kei-saamis-oikeusto

inkvisitor, -n, -er, inkvisitori, keisaaja

inköp, -et, =, osto; ostokset; i

i., ostettaissa in-köpa (ks. k.) ostaa varaksi inköpspris, -et, =, ostohinta in-köra (ks. k.) ajaa sisään; opettaa ajoon inkörsport, -en, -ar, sisäänajo-portti

inlaga, -n, -or, anomus- t. kan-nekirja

in-leda (ks. 1.) johdattaa sisään;

ini., alottaa; saattaa, johdattaa inledning, -en,-ar, sisäänjohda-

tus; johdanto inlemna ks. inlämna inlopp, -et, =, suu; i—et tili

en hamn, sataman suu inlåta sig (ks. 1.) ruveta in-lägga (ks. 1.) panna sisään, p. säilyyn (suolaan, sokeriin, astiaan);—ini., silailla; i. ära, voittaakunniata;i. förtjänst, saada ansiota; i. ett godt ord för ngn, puhua jkun puolesta

in-lämna 1 jättää 1. antaa sisään,

panna jhkin inländsk, —, kotimainen in-lära (ks. 1.) opettaa; oppia in-löpa (ks. 1.) juosta sisään, purjehtia s.; ini., tulla, saapua; tulla ilmi in-lösa (ks. 1.) lunastaa takaisin inmana 1; i. i häkte, panna

vankeuteen in-muta 1 vallata inmänga (ks. m.) panna sekaan inmäte, -t, -n, sisus inmönstra 1 katsastaa, katselut-taa (väkeä jhkin toimeen); fartyget har i—t, laivalla on väenkatselmus pidetty iifnan ennen; sisäpuolelta; ennenkuin; i. kort, ennen pitkää; i. dess, sitä ennen innandöme, -t, -n, sisustai n n

127

innanför sisäpuolella, -lie innanläsning, -en, -ar, sisäluku innanmäte ks. inmät e innanrede, -t, -n, sisälaitos, sisustus innantill sisältä innanvärk, -et, =, sisälinnoitus inne sisällä, sisässä; i. i landet, sisämaassa; i. på gården, pihan sisällä; tidén är i., aika on käsissä; vara i. i en sak, olla perehtynyt asiaan inneboende sisällinen, syntyperäinen

innebränd; blifva i., palaa huoneisiin

innebära (ks. b.) sisältää, tarkoittaa, merkitä innefatta 1 sisältää, käsittää innehafva (ks. h.) pitää (hallussaan), hallita; han i—har ett hemman, hänen hallussaan 1. hänellä on talo innehafvare, -n, =, haltia, pitäjä, omistaja innehåll, -et, —, sisällys, sisältö,

ainehisto innehålla (ks. h.) sisältää, pitää; pidättää; i. med, t. tav. hålla inne med ngt, ölla sanomatta

inneliggande, innelykt sisällä oleva

innerlig sydämellinen; harras innerst sisimmäinen; af mitt i—a hjärta, sydämeni pohjasta; adv. sisimmällä, -lie; i. ifrån, sisimmältä innesluta -er, -slöt, -slutit, -en,

sulkea sisään; ympäröitä innestå (ks. s.) olla saamatta,

o. saatavana t. maksamatta innevarande nyt kuluva, tämä innästla sig 1 luikertauta inom sisässä, -ään, sisällä, -lie, sisäpuolella, -lie; -ssa; i 1 ås, lukon takana; i. håll, näkyvissä, kuuluvissa; i. sig, mieles-

sään, itsekseen; i. årets slut, ennen vuoden loppua inombords sisässänsä, mielessänsä

inomhus kotona, kodin kesken inomskärs saariston sisällä inpass, -et, = : göra i. tehdä keppopisto (korttipelissä); tehdä kepposet inpiskad riivattu, paatunut inplanta 1 istuttaa mieleen in-praktisera 1 ks. in-smyga inprägla 1 terottaa mieleen inpränta 1 ks. ed. inpyrd tuhertunut inpå, in på -lie asti, sisäpuolelle; i. kroppen, ihoon asti; i tredje dagen, kolmatta päivää; långt i. natten, kappaleen yötä inqv... ks. inkv... inre sisempi, sisä-, sisällinen; det i., sisusta, sisu, sisälliset asiat inreda (ks. r.) sisustaa inregistera 1 panna luetteloon in-rida (ks. r.) ratsastaa sisään;

opettaa ratsuksi inrikes kotomaassa; myös attr.

kotimainen, kotomaan in-ringa 1 piirittää, saartaa, kiertää

inrita sig 1 juurtua, päästä valloilleen inrop, -et, =, huudos in-ropa 1 huutaa sisään; huutaa (itselleen huutokaupassa inrota sig 1 juurtua; i—d, juurtunut

inrymma (ks. r.) vetää, mahduttaa; myödyttää; sijoittaa; huset i—er så många, huone-ukseen mahtuu niin monta inrådan, en, —, yllytys, neuvo inrätta 1 asettaa; laittaa; järjestää; perustaa inrättning, -en, -ar, laitos insamling, -en, -ar, kokoominen r keräämäins

insats, -en, -er, panos inse (ks. s.) älytä, käsittää inseende, -t, kaitsento insegel, -glet, —, sinetti insekt, -en, -er, hyönteinen insida, -n, -or, sisäpuoli insignier, -na, arvomerkit insikt, -en, -er, tieto, taito insiktsfull tiedokas, taitava insinuation, -en, -er, salaviit-

taus; suosion-ongittelu insinuera 1 salaa vihjata; i. sig,

sukellella suosioon in-sjukna 1 sairastua, kääntyä kipeäksi

in-sjunka (ks. s.) vajota 1. painua sisään, käydä kuopallensa, mennä lontolleen insjö, -n, -ar, järvi inskeppa 1 viedä laivaan; i. sig,

mennä laivaan in-skjuta (ks. s.) lykätä sisään; ampua sisään;tav. skjuta in, pistää 1. pistäytyä (esim. syvälle maahan) inskrift, -en, -er, päällekirjoitus, kirjoitus in-skrifva (ks. s.) sisään kirjoittaa, panna kirjaan inskription, -en, -er, päällekirjoitus; sisäänkirjoitus inskränka, -er, -te, -t, -t, rajoittaa; supistaa; i. sig, vähentää tarpeensa, rajoittautua; i—kt, rajoitettu, niukka; typerä; suppea; lefva i—kt, elää niukasti inskärning, -en, -ar, uurros, lovi inskärpa, -er, -te, -t, -t, terot-

taa mieleen inslag, -et, =, kude in-slumra 1 nukahtaa, mennä

uinuksiin in-slå (ks. s.) lyödä sisään; i. en annan väg, kääntyä toiselle tielle in-smyga(ks. s.) salakähmää pistää sisään; hiipiä, pujahtaa jhkin

insnögad t. insnöad lumeen

peittynyt, lumettunut insockne, i—s omassa pitäjässä;

myös atir. om. pit. oleva insolvent maksukyvytön in-somna 1 nukkua uneen in-spara 1 saada säästymään inspektera 1 tarkastella, katsastella

inspektor, -n, -örer tarkastaja; inspektör, -ören 1. -örn, -örer,

pehtori

inspektör, -en, -er, katsastaja inspiration, -en, -er, hurmos,

innostus; yllytys inspirera 1 nostaa haltioihin; kiihottaa; i—s, nousta haltioihinsa, tulla intoon in-spärra 1 salvata sisään installera 1 vihkiä virkaan instans, -en, -er, oikeus-aste, -paikka

insteg, -et, —; lämna i., antaa sijaa, valtaa; få, vinna i., saada 1. voittaa alaa instifta 1 asettaa, perustaa instiftelse, n, —, asettaminen instikta ks. instifta instinkt, -en, -er, vaisto institut, -et, = ja -er, laitos,

oppilaitos institution, -en, -er, valtalaitos instruera 1 opettaa, neuvoa instruktion, -en,-er, johtosääntö, ohje; ohjaus instruktiv opettavainen instruktör, -en, -er, neuvoja,

harjoittaja instrument, -et, = ja -er, työkalu, soitin, toimituskirja instrumentera 1 sovittaa soittimille

instrumentmakare, -n, =, kalu-

seppä; soittimentekijä instunda 1 lähetä, olla tulossa;

i—nde, tuleva, ensi-in-ställa (ks. s.) asettaa sisään; in st., tuoda (oikeuteen); Iak-129

kauttaa, ehkäistä; blifva i— id, tulla estetyksi; i. sig, saapua

inställelse, -n, -r, noutaminen;

saapuminen inställsam, -mme jne., mielin-

kielinen, liehakas instämma (ks. s.) haastaa; yhtyä (lauluun y. m.); olla yhtä mieltä

in-stänga (ks. s.) sulkea sisään;

panna aitaan in-störta 1 sortua läjään; hyökätä sisään insubordination, -en, tottelemattomuus ; esimiehen-loukkaaminen in-suga (ks. s.) imeä itseensä;

i. sig, imeytyä sisään insulär saarellinen insultera 1 räävätä, rienata in-supa (ks. s.) juoda t. vetää

sisäänsä; ins. (huv.) imeä insurgent, -en. -er, kapinoitsija

insurrektion, -en, -er, kapinoiminen

in-svepa (ks. s.) kääriä (jhkin) in-sända (ks. s.) lähettää sisään in-sätta (ks. s.) panna sisään t.

talteen; ins., asettaa (virkaan) insättning, -en, -ar, sisäänpano; panos

insöfva (ks. s.) nukuttaa; uinut-

taa, vaivuttaa in-taga (ks. t.) ottaa sisään t. jhkin; nauttia; ottaa, täyttää; int., miellyttää; i—s, viehättyä, ihastua; i —nde, miellyttävä; i—e n, valtaama, alainen; ihastunut intala 1 puheella vaikuttaa; yllyttää; i. ngn mod, rohkaista jkun mieltä inte ks. icke

inteckna 1 panna kiinnitykseen integrerande kokonaisuuteen kuuluva, olennainen

integritet, -en, loukkaamattomuus. eheys intellektuell tiedollinen intelligens, -en, -er, äly; järjellinen olento intelligent älykäs, mielevä intendent, -en, -er, ylihoitaja intensitet, -en, voimaisuus intensiv voimaperäinen intention, -en, -er, pyrkimys, aie interdikt, -et, = t. -er, kirkonkirous interesse ks. intresse interfoliera 1 varustaa välileh-dillä

interims-, interimistisk väliaikainen

interjektion, -en, -er, kiihtosana intermezzo, ett, välinäytös intermittent välipäinen 1. -vuo-roinen

intern, -en, -er, sisäoppilas internationell kansainvälinen interpellera 1 pyytää selittämään

(valtiotoimia) interpretation, -en, tulkitseminen

interpunktera 1 välimerkeillä

varustaa interregnum, ett, -regna, väli-

hallitus ; hallitsijattomuus intet, intetdera les. ingen, ingendera intetsägande sisällyksetön intill asti; i. dess, siihen saakka; nära i., aivan lähellä,-lie intim sydämellinen, harras intimera 1 julkaista intolerans, -en, suvaitsemattomuus

intolerant suvaitsematon intonation, -en, -er, sävelen-anto; s. tapaaminen; ääntämys in-torka 1 kuivettua, kutistua intrader, -na, saatavat, tulot intransitiv kohteeton in-trassla 1 sekaannuttaa, ta-kertaa, selkatai n t 130 i r å

intressant mieltä kiinnittävä,

huvittava intresse, -t, -n, etu; mielihalu;

miellyttäväisyys; korko, kasvu intressent, -en,-er, osakas, osa-mies

intressera 1 tehdä osalliseksi, kiinnittää mieltä, huvittaa; koskea, liikuttaa; i. sig för, olla kiintynyt, mieltynyt; bli i—d af, halustua, mielin kiintyä; i—d i saken, asiassa osallinen intrig, -en, -er, juoni, vehkeet, kuje

intrigant juonikas, kujeellinen intrigera 1 juonitella, kujeilla intrikat selkkautunut, mutkikas;

konnankoukkuinen introducera 1 saattaa jäseneksi intryck, -et, =, painojälki; mieli vaikute intrång, -et, =, haitanteko, loukkaus

in-träda (ks. t.) astua sisään;

in tr. i, ai ottaa inträde, -t, (-n), sisään-astunta; pääsy

inträdestal, -et, =, tulijaispuhe in-träffa 1 käydä toteen, sattua,

tapahtua; i n tr., saapua in-tränga (ks. t.) tunkeutua, tunkea

intuition, -en, -er, sisällinen näkemys intyg, -et, =, todistus intyga 1 todistaa, vakuuttaa intåg, -et, =, sisään-kulku, tulo intäkt, -en, -er, tulo, saalis, voitto inunder alla, alle inuti sisässä, sisään invalid, -en, -er, invaliidi invandra 1 siirtyä in-veckla 1 kääriä sisään; inv., kietoa, takertaa, sotkea; i—d, selkkauksissa oleva, monimutkainen

inventarium, -iet, -ier, kaluluet-telo; kalusto

inventera 1 tehdä kaluluettelo, tarkastaa (kalustoa, kassaa); keksiä

invention, -en, -er, keksintö inventiös kekseliäs, sukkela inverka, invertes, invexla ks.

invärka, invärtes, inväxla invid vieressä, ääressä inviga (ks. v.) vihkiä jhkin invit, -en, -er, kehotus; salaviit-taus

invitera 1 kutsua, kehottaa invånare, -n, =, asukas, asujan invända (ks. v.) väittää, muistuttaa vastaan invändig sisäpuolinen, sisä-invändning, -en,-ar, välimuistu-

tus, vastaväite invänta 1 odottaa (jkuta, kunnes hän tulee) invärka 1 vaikuttaa, tehota invärkan, en, —, vaikutus, säl-vaus

invärtes sisältä, sisällisesti; myös

attr. sisällinen inväxla 1 sisään t. takaisin vai-hettaa

inympa 1 istuttaa, juurruttaa inåt sisäänpäin; i. landet, ylimaahan päin inälfvor ks. inelfvor in-öfva 1 totuttaa, harjoittaa irländare, -n, =, Irlantilainen ironi, -en, -er, sala-iva, ironia irra 1 harhailla; kuljeksia; L

sig, erehtyä irrationell järjenvastoinen irrbloss, -et, virvatuli irreligiös jumalaton irrfärd, -en, -er, harharetki irrgång, -en, -ar, hairatie, sokkelo

irrig väärä, harha-irring, -en, -ar, harhaluulo, hai-raus

irrlära, -n, -or, harhaoppi iråka 1; i—d, johon jku on joutunut131

jo

is, -en, -ar, jää isa 1 jäätää isbark ks. isregn isbelagd jäätynyt, jäässä (oleva) isbill, -en, -ar, tuura ischor, -en,-er, Inkeroinen, Inke-rikko

isfLake, -n, -ar, jäälautta isfri jäätön, sula isgata, -n, —, jäätikkö, iljen isgrå vesiharmaa Ishafvet Jäämeri isig jäinen, hyinen i-skänka (ks. s.) kaataa 1. laskea jhkin islossning, -en,-ar, jäiden lähtö islupen, -pet,-pne,-a,—, jäittynyt isländare, -n, =, Islantilainen isolera 1 eristää; i—d, erillään oleva

ispigg, -en, -ar, jääpuikko isregn, -et, =, jäänsilu 1. -siide

isskorpa, (-n,-or), jääkuori; kohva ; hile

issörja, -n, —, hyhmä,jäänsohjo istadig vikuri, äksy istapp, -en, -ar, jääpuikko ister, -tret, —, ihra, rasva isterbuk, -en, -ar, rasvamaha iståndsätta ja sätta i stånd,

(ks. s.) panna kuntoon isväg, -en, -ar, jäämatka; fara

i—en, ajaa jäisin i synnerhet erittäinkin isänder kerrassaan, erältänsä isär hajallaan, -lleen, erillään, -lleen

italienare, -n, =, Italialainen italienska, -n, -or, italialaisnainen; Hm. mon. italiankieli iterera 1 uudistaa itända (ks. t.) sytyttää tuleen Ivar Iivari

iåns, i jons äskettäin

J.

ja niin, kyllä; vieläpä, jopa, no! j. så, vai niin; j. visst, j. väl, niin kyllä, totta kai; få j., saada myötäinen vastaus; ja! ja! niinpä niin! no no! niin niin! Jachimvara Jaakkima jacka, -n, -or, jakku, röijy jag, dat., ja akk. mig, mon. vi,

d. ja a. oss, minä, me jaga 1 ajaa, metsästää, erästää;

j. omkring, kuljeksia jagt ks. jakt

jaherre, -n, -ar, mukiin-menijä jaka 1 myöntää, suostua Jakobstad Pietarsaari jakt, -en, -er, ajo, metsästys; jahtialus

[jakthund, -en, -ar, ajokoira, I metsäkoira

! jaktparti, -et, -er, metsästysseura jalusi, -en, -er, mustasukkaisuus;

kateus; akkunanvarjos jama 1 naukua januari, en, —, tammikuu jaord, -et, =, myöntösana jargon, -en, -er, siansaksa; erikoiskieli jarl, -en, -ar, jaarli jasmin, -en, -er, jasmiini jern . . . ks. jäm . . . jeremiad, -en, -er, valitusvirsi jern ks. järn jette ks. jätte

jo niin, niin juuri, myöntäväinen vastaus kielteiseen kysymyk- 131

jo

is, -en, -ar, jää isa 1 jäätää isbark ks. isregn isbelagd jäätynyt, jäässä (oleva) isbill, -en, -ar, tuura ischor, -en,-er, Inkeroinen, Inke-rikko

isfLake, -n, -ar, jäälautta isfri jäätön, sula isgata, -n, —, jäätikkö, iljen isgrå vesiharmaa Ishafvet Jäämeri isig jäinen, hyinen i-skänka (ks. s.) kaataa 1. laskea jhkin islossning, -en,-ar, jäiden lähtö islupen, -pet,-pne,-a,—, jäittynyt isländare, -n, =, Islantilainen isolera 1 eristää; i—d, erillään oleva

ispigg, -en, -ar, jääpuikko isregn, -et, =, jäänsilu 1. -siide

isskorpa, (-n,-or), jääkuori; kohva ; hile

issörja, -n, —, hyhmä,jäänsohjo istadig vikuri, äksy istapp, -en, -ar, jääpuikko ister, -tret, —, ihra, rasva isterbuk, -en, -ar, rasvamaha iståndsätta ja sätta i stånd,

(ks. s.) panna kuntoon isväg, -en, -ar, jäämatka; fara

i—en, ajaa jäisin i synnerhet erittäinkin isänder kerrassaan, erältänsä isär hajallaan, -lleen, erillään, -lleen

italienare, -n, =, Italialainen italienska, -n, -or, italialaisnainen; Hm. mon. italiankieli iterera 1 uudistaa itända (ks. t.) sytyttää tuleen Ivar Iivari

iåns, i jons äskettäin

J.

ja niin, kyllä; vieläpä, jopa, no! j. så, vai niin; j. visst, j. väl, niin kyllä, totta kai; få j., saada myötäinen vastaus; ja! ja! niinpä niin! no no! niin niin! Jachimvara Jaakkima jacka, -n, -or, jakku, röijy jag, dat., ja akk. mig, mon. vi,

d. ja a. oss, minä, me jaga 1 ajaa, metsästää, erästää;

j. omkring, kuljeksia jagt ks. jakt

jaherre, -n, -ar, mukiin-menijä jaka 1 myöntää, suostua Jakobstad Pietarsaari jakt, -en, -er, ajo, metsästys; jahtialus

[jakthund, -en, -ar, ajokoira, I metsäkoira

! jaktparti, -et, -er, metsästysseura jalusi, -en, -er, mustasukkaisuus;

kateus; akkunanvarjos jama 1 naukua januari, en, —, tammikuu jaord, -et, =, myöntösana jargon, -en, -er, siansaksa; erikoiskieli jarl, -en, -ar, jaarli jasmin, -en, -er, jasmiini jern . . . ks. jäm . . . jeremiad, -en, -er, valitusvirsi jern ks. järn jette ks. jätte

jo niin, niin juuri, myöntäväinen vastaus kielteiseen kysymyk-joe

132

jur

seen; åh j\, no kyllä; j. män, kylläpä, kyllä sentään; j. pytt! mitä vielä Jockas Juva Jockis Jokioinen jodia 1 joeltaa, joikua joller, -llret, —, leletys, laritus, löperrys

jollra 1 lelettää, jokeltaa; loruta Jonblund (en) Nukkumatti jonglör, -en, -er, ilveilijä; silmänkääntäjä jord, -en, (-ar), maa; multa; jämna med j—en, hävittää tanteren tasalle jorda 1 haudata jordabalk, -en, -ar, maakaari jordagods, -et, =, maatila jordbeck, -et, —, maapihka, jordbruk,-et,—, maanviljelys jordbrukare, -n,=, maanviljelijä jordbäfning, -en, -ar, maanjäristys

jordegendom, -en, -ar, maatila jordfast maaperäinen jordfästa (ks. f.) siunata maahan

jordfästning, -en, -ar, haudan-

siunaus; hautajaiset jordgubbe, -n, -ar, hyötyman-

sikka jordig multainen jordisk maallinen; det j—a,

maalliset asiat jordklot, -et, —, maapallo jordlif, -fvet, —, maan-elo jordmån, -en, —, maanlaatu jordpol, -en, -er, maannapa jordränta, -n, -or, maavero jordskalf,-fvet,=, maantärähdys jordskorpa, -n, —, maankamara, -kuori

jordvåning, -en, -ar, alakerta,

maakerta jordyta, -n, —, maanpinta jota, ett; icke ett j., ei rahtuakaan jovialisk rattoisa, lystikäs

ju -han, -hän; ju -—ju, 1. ju — desto 1. dess, kuta — sitä jubel, -biet, —, jutilariemu, rie-mastus

jubelfest, -en, -er, riemujuhla jubilera, jubla 1 riemuita jude, -n, -ar, juutalainen judendom, -en, —, juutalaisuus,

juutalais-usko judiciell lainkäynnillinen, oikeus-judinna, -n, -or, juutalaisnainen judisk juutalainen juft, -en, —, juhti jufver 1. jur, -fret, —, utara,

juomas jukt ks. juft

jul, -en, —, joulu; i j—as, viime jouluna jula 1 olla joulua julafton, -en, -tnar, jouluaatto juli, en, heinäkuu julklapp, -en, -ar, joululahja julle, -n, -ar, ruuhi, venonen julotta, -n, -or, joulupäivän aa-

musaarna jungfru, -n, -r, impi, neitsyt; jumpru

jungfrubur,-en, -ar, neitikammio jugfrulik neitsyellinen jungfrustift, -et, =, neitsytluos-

tari; neitsytlaitos jungman, -nnen, -män, jungmanni juni, en, kesäkuu junker, -n, -krar, (nuoriherra),

veitikka, junkkari juridik, -en, —, lakitiede juridisk lain-opillinen jurisdiktion, -en, -er, tuomiovalta; oikeuspiiri jurisdoktor, -n, -er, lakitieteen tohtori

jurist, -en, -er, lain-oppinut, lakimies

jurnal, -en, -er, päiväkirja; päivälehti ; aikakauskirja jurnalist, -en, -er, sanomankir-joittajajur

138

jury, -n, -er, valamiehistö just juuri; j. som bäst, paraikaa; du är j. en lätting, aika laiskuripa sinä olet justera 1 tarkistaa, oikaista,va'ata justitierådman, -nnen, -män,

oikeus-neuvosmies juvel, -en, -er, jalokivi; velikulta juvelerare, -n, =, juveliseppä jäf, -fvet, =, jäävi, este jäfva 1 jäävätä; syymätä jäfvig jäävillinen; epuun-alainen jägare, -n, =, metsästäjä; jääkäri jägmästare, -n, =, jahtimestari jäkta 1 ahdistaa, ajaa takaa jämbred tasa- t. yhden levyinen jämbredd, -en, —; i j. med, rinnan jkun kanssa, tasalla, -lie jämbördig yhtäsäätyinen 1. -vertainen

jämfota, -föttes tasajaloin jämföra (ks. f.) verrata jämförelse, -n, -r, vertailu; i j.

med, rinnalla jämförelsevis verraten jämförlig verrattava, yhdenvertainen jämgod yhtä hyvä jämka 1 tasailla; sovitella; siirtää; j. sig, tasaantua, mukautua, siirtyä jämlik yhdenvertainen jämlike, -n, -ar, verta, vertainen jämlikt mukaan, johdosta j ämmer, -n, —, voivotus; surkeus jämmerdal, -en, —, murheen-

laakso jämmerfull viheliäinen jämmerlig voihkaava, surkea; katala

jämmerrop, -et, =, valitushuuto jämn tasainen; sileä; alin-omainen jämna 1 tasoittaa, silittää jämnhög yhdenkorkuinen jämnmod, -et, —, tyyni mieli

jämnmulen, -let, -lne, -a, umpi-

pilvinen, ylikanteen pilvessä jämnmått, -et,—, tasasuhtaisuus jämnsides rinnakkain jämnstor yhdenkokoinen jämntjock yhdenpaksuinen jämnårig yhden-ikäinen jämra sig 1 ruikuttaa, vaikeroita jäms, j. med tasalla, -lie, asti;

pitkin; lähitse jämt tasaisesti, tasan; täsmälleen; j. upp, ummelleen; byta j. o m j., vaihtaa tasapäätä; j. t. alt j. t, jämt och samt, alin-omaa jämte ynnä, kanssa, ohessa, vieressä, -een jämvikt, -en, —, tasapaino jämväl myöskin järf, -fven, -ar, ahma järn, -et, —, rauta järnbleck, -et, =, rautalevy, -karta

järnbruk, -et, =, rautatehdas järnstång, -en, -stänger, rautakanki

järn värk, -et, =, rautatehdas järnålder : j—n rautakausi järpe, -en, -ar, pyy järtecken, -cknet, =, enne jäsa, -er, -te, -t, -t, käydä, nousta; hapata; kuohua jäslera, -n, —, kuohu-, lieju-,

hyllysavi jäst, -en, —, käyte jätte, -n, -ar, jättiläinen jättegryta, -n, -or, hiidenkirnu

1. -pata jättelik jättiläisen kokoinen jättinna, -n, -or, jätliläisnainen Jöns Jussi; dummer J., tolvana

Jösse Jussi; j., -n, -ar, jänis-jussi k a b

134

kal

K.

kabal, -en, -er, juoni, liitto, sa-

lavehkeet kabbala, en, —, Juutalaisten salaoppi

kabbalistisk salaopillinen, kab-

balistinen kabel,-n,-blår,kaapeli,pinkoköysi kabeljo, -n, —, suolaturska kabellängd, -en, -er, kaapelin-

mitta (120 syltä) kabinett, -et, = t. -er, kammio; virkakammio; valtaneuvosto; hallitus

kabinettsorder, -n, =, kabinetti-käsky

kabysa, -n,-or, ja kabyss,-en,

-er, laivakeittiö kackel, -cklet, —y kaakotus.

kotkotus kackla 1 kaakottaa, kotkottaa;

lärpättää kadaver, -vret,=, raato, haaska kadett, -en, -er, kadetti kadrilj, -en, -er, katrilli kafé, -et, -er, kahvila kaffe, -t, —, kahvi kaffebrännare, -n, =, kahvipaah-din

kaffedags kahvin aikana kaffehus, -et, =, kahvila kafferep, -et, =, kahviseura 1. -kökkö

kaffesump, -en, —, kahvinporo kaffesyster, -n, -trår, kahvi-

siukku kafla 1 kaulata

kaffe, -n, -ar, kapula, paalikka;

tela; kaulain kaftan, -en, -er, kauhtana kafvelbro, -n, -ar, telasilta kagge, -n, -ar, nassakka Isaj, -en, -er, kaj i; rantakatu

kaja, -n, -or, naakka, häkkinen Kaj ana Kajaani kajuta, -n, -or, kajuutta kaka, -n, -or> kyrsä, kakko; k. söker maka, vakka kantensa löytää

kakel, -klet, =, -klen, kaakeli kakerlack, -en, -er, ja -lacka,

-n, -or, russakka, torakka kal paljas, kalju kalas, -et, = ja -er, kesti, kemut, kekkeri; dundrande k., upeat kemut kalasa, kalasera 1 pitää kestiä, kemuilla kalender, -n, -drar, kalenteri kalesch, -en, -er, kaleskat kalf, -fven, -ar, vasikka ; kalfatra 1 tilkitä kalfdans, -en, —, vasikantanssi;

ternijuusto kalf o st, -en, —, ternijuusto kalfva 1 vasikoida, kantaa kaliber, -n, -brer, putkenväl-jyys; (luodin) poikkimitta; arvo Kalix älf Kainuunjoki kalk, -en, -ar, kalkki; pikari;

ks. blomkalk kalk, -en, —, kalkki; släkt k.,

kastettu k. kalka 1 kalkita kalkon, -en, -er, kalkkuna kalkslå (ks. s.) kalkita kalkyl, -en, -er, arviolasku kall kylmä, vilu; jag är k., minun on vilu kall, -et, kutsumus, toimi kalla 1 kutsua; nimittää; så

k—d, niin sanottu kallblodig kylmäverinen, kylmä-

luontoinen kallbrand,-en,—, kuolemanvihatkal

kallbräkt hauras kallelse, -n, -r, kutsumus, kutsu; taipumus kallhamra 1 takoa kylmiltään kalligrafi, -en,-er, kaunokirjoitus kallna 1 kylmetä, jäähtyä kallprat, -et, —, tyhjä loru kallsinnig kylmäkiskoinen; kal-

sealuontoinen kallskål, -en, —, kylmäkaste kalmuck, -en, -er, kalmukki kalorifer, -en, -er, lämmityslaitos kalott, -en, -er, patalakki kalsonger, -na, alushousut kaluf, -fven, —, pää, tukka kärn, -mmen, -ar, kampa; suka;

(vuoren y. m.) harja kärnrik, -en, —, kamritsi kamel, -en, -er, kameeli kamererare ks. kamrerare kamfer, -n, —, kamfertti kamin, -en, -er, kamiini, rautauuni

kamma 1 kammata kammare, -n, =, tav. kamrar,

-ne, kamari kammarförvandt, -en, -er, apu-

kamreeri kammarvärk, -et, —, kamari-

virasto, veronlaskn-virasto kamning, -en, -ar, kampaus kamp, -en, -ar, hevonen, koni kamp, -en, —, taistelu kampanj, -en, -er, sotaretki kampera 1 olla leirissä; kuljeksia kamrat, -en, -er, kumppani, toveri

kamratskap,-et,—,kumppanuus;

toverikunta kamrerare, -n, =, ja kamrer,

-en, -er, kamreeri kanal, -en, -er, kanava, kaivanto; tieliyke

kanalje, -n, -r, konna, lurjus kanapé, -n, -er, makuusohva kandera 1 sokurittaa kandidat, -en, -er, kandidaatti, ehdokas

kanel, -en, —, kaneeli kan hända kenties kanin, -en, -er, kaniini kånka ks. kånka kanna, -n, -or, kannu kannibal, -en, -er, ihmissyöjä kannstöpare, -n, =, valtiovii-

sauden-valuri kanon, en, kaanoni,kirkkosääntö kanön, -en, -er, kanuuna, tykki kanonad, -en, -er, kanuunan-

ammunta kanonier, -en, -er, meri-tykki-mies

kanonisera 1 autuuttaa, tehdä

pyhimykseksi kanonisk kirkkosäännöllinen; k — a böcker, täysiarvoiset kirjat kanske kenties, ehkä kansler, -n ja -en, -er, kansleri kansli, -et, -er, kanslia, kansseli kanslist, -en, -er, kanslisti, vir-

kakirjuri kant, -en, -er, reuna, syrjä; vara på sin k., olla arvostaan arka; från, på, åt alla k— er, joka taholta, -lia, -Ile kanta 1 reunustaa, pallistaa kantat, -en, -er, kantaatti, soit-tolaulu

kantig kulmikas, -kulmainen,

-tali k öinen kantin, -en, -er, pullokopsa kanton,-en,-er, kanttoona, maakunta

kantor, -n, -er, kanttori kantra 1 kaatua, kuukertua kantschn, -en, -er, kantsukka, pamppu

kaos, ett,—, alkuseko; sekasoka kaotisk sekasortoinen kap, -et, =, saalis, otto kapa 1 kaapata, siepata, ryöstää kapabel, -belt, -ble jne., kykenevä

kapacitet, -en, -er, kyky, kelpoisuuskap

kapare, -n, =, kaappari kapell, -et, =, kappeli; soittokunta

kapellan, -en, -er, kappalainen kapellmästare, -n, =, kapellimestari

kaperi, -et, -er, kaappaus, ryös-täntä

kapillarrör, -et,=, hiushuokonen kapital, -et, = ja -er, pääoma;

rahat kapital ks. duktig kapitalist, -en, -er, rahamies kapitel, -tiet, =, luku; asia; kapituli kapiten ks. kapten kapitulera 1 tehdä pakkosopi-

mus, antautua kapitäl, -et, = ja -er, pylväänpää kaplan ks. kapellan kapp : i k. kilpaa kappa, -n, -or, kappa, viitta; vända k—n efter vinden, olla aina alla tuulen kappas 1 kilpailla kappe, -n, -ar, kappa; en k.

full, kapallinen kappland, -et, =, kapan-ala kapplöpning, -en, -ar, kilpajuoksu

kapprak supi suora, pyti pysty kapprock, -en, -ar, kaprokki kapprodd, -en, -er, kilpasouto kappränning, -en, -ar, kiista-

karku, kilpa-ajo kappsläde, -n, -ar, kilpareki kappsäck, -en, -ar, matkalipas kapriol, -en, -er, hypäkkä, kipakka kapris, en, -er, oikku kåpris, -en,—, kaprisi, kaprisi-poimi

kapsel, -n, -siar, kotelo kapten, -en, -er, kapteeni kapuschong,-en,-er, pussikaulus kar, -et, amme karaff 1. karafin, -en, -er, karahvi

karaktär, -en, -er, kirjain; luonne, mielenlaatu; lujamielisyys; arvonimi karaktärisera 1 kertoa (jkun) tunnusmerkit; olla luonteen tunnuksena; osottaa t. kuvata (jkun) laatua karaktäristik, -en,-er, luonteenkuvaus

karaktäristisk tunnusmerkillinen, laadunmukainen, luonnetta kuvaava

karaktärsbokstaf, -fven, -stäf-

ver, tunnuskirjain karaktärsbyggning, -en, -ar,

päähuoneus karaktärsdrag, -et, =, luonteen-osote

karamell, -en, -er, karamelli karantän, -en, -er, karanteeni,

ruttosulku karat, -et, =, karaatti karavan,-en,-er, kauppamatkue karbas, -en, -er, patukka karbin, -en, -er, karpiini, lyhyt

ratsupyssy karbunkel, -n, -klar, pukama,

veripahka karda, -n, -or, kartta, karsta karda 1 kartata kardborre, -n, -ar, takkiainen kardinal, -en, -er, kardinaali kardinaldygd, -en, -er, pääavu kardus, -en, -er, kartuusi, nokkonen Karelen Karjala karelare, -n, =, Karjalainen karess, -en, -er, hyväilys karfstock, -en, -ar, pykäläpuu karfva 1 leikellä; nirhata karg itara, saita karikatur, -en, -er, irvikuva karikera 1 tehdä irvikuva j kusta Karins s:t Nummen pitäjä Karis Karja Karislojo Karjalohja Karl Kaarle, Kaarlo karlakarl, -en, -ar, aikamieskar

1

37

kat

karlavagn : -en otava karlavis : på k. miesten t. miehen tavalla karlavulen, -let, -lne jne., miehekäs

Karleby; Gamla K. Kokkola;

Ny K. Lapuan-Joensuu Karlö Hailuoto

karm, -en, -ar, karmi, puite;

(tuolin) selkä- ja sivunojat karmstol, -en, -ar, nojatuoli karnaval,-en, -er, laskiaiskemut,

karnavaali karp, -en, -ar, toutain, seipi karpus, -en, -er, korvallislakki karrik . . . ks. karik ... karsk ravakka, reima kart, -en, -ar, raakale karta, -n, -or, kartta kartera 1 varustaa karttapape-rilla

kartesch, -en, -er, kartessi kartlägga (ks. 1.) kartalle ottaa,

kartoittaa kartong, -en, -er, kartonki, pah-viteos

kartvärk, -et, =, kartasto karusell, -en, -er, karuselli kas! has! hys! häs! kasa 1; k. bort, hätistää pois kaschmirssjal, -en, -ar, kash-

mirisaali kasematt, -en, -er, vallimaja,

kasematti kasern, -en, -er, kasarmi kask, -en, -ar, kaski, sotalakki kaskett, -en, -er, kasetti, lakki Kaskö Kaskinen Kaspiska hafvet Kaspianmeri kassa, -n, -or, kassa, rahasto,

rahavarat kassabehållning, -en, -ar, kassan säästö kassabrist, -en, -er, kassanvai-linki

kassationsdomstol, -en, -ar,

kumous-oikeus kasse, -n,-ar, kiippi, verkkopussi

i kassera 1 hylätä; kumota; k.

in ks. inkassera kassör, -en, -er, rahanhoitaja kast,-et, =, heitto; stå sitt k.,

vastata puolestaan kast, -en, -er, läjä, halkokasa;

kirjasinkolo; syntysääty kasta 1 viskata, heittää, nakata; luoda; k. ball, olla pallisilla; k. skulden på ngn, lykätä syy jkun niskoille; k. om, keikahtaa toisaalle, kääntyä kastanie, -n, -r, ja kastanj,-en,

-er, kastanja kastanj ett, -en, -er, kilkuttimet kasteli, -et, = ja -er, pieni linna

kastmaskin,-en,-er, viskuukone kastrera 1 salvaa kastrull, -en, -er, kastrulli kastskofvel, -n, -Aar, viskin kastspjut, -et, =, heittokeihäs kastved, -en, —, halot kasualism,-en, sattumuksen usko kasuistik, -en, omantunnon-asi-

ain selitys-oppi, kasuistiikka ! katafalk, -en, -er, katafalkki katakomb, -en, -er, katakombi katalog, -en, -er, luettelo katarakt, -en, -er, vesiputous Katarina Katariina katarr, -en, -er, katarri, kino katastrof, -en, -er, päätetapaus kateder, -n, -drar, kateederi kategori, -en, -er, yleiskäsite;

aateluokka; luokka kategorisk ehdoton, määrätty katekes, -en, -er, katkismus kateket, -en, -er, katekeetti katekisera 1 kysellen opettaa katig ripsas, riuska katolicism, -en,—, katoolin-usko katolik, -en, -er, katoolilainen

katolsk katoolinen, katoolin-katsa, -n, -or, ja katse, -n,-ar, katiska

katt, -en, -er, kissa; kolli, koi-raskissa^ hosutin

katta, -n, -or, natukissa; mon.

myös yleiseen : kissat kattmusik, -en, —, kissannau-kujaiset

kattun, -en ja -et, (-er), karttuuni

kaution, -en, -er, takaus kautschuk, -en, —, kautsu, kim-

mopihka kavaj, -en, -er, merimiehen-viitta kavaljer, -en,-er, kavalieri, vei-kari

kavalkad, -en, -er, ratsaskulku kavalleri, -et, -er, hevos-1. ratsuväki

kavallerist, -en, -er, ratsumies kavat, n. —, pönäkkä kavera 1 taata kaviar, -en, —, samminmäti kavitet, -en, -er, ontto kolo kaxe, -n, -ar, veikale, äytäri ked, -en, -er, tav. kedja,-n,-or, vitjat, ketjut; kahleet; jakso, sarja

kejsare, -n, =, keisari; nimien

edessä kejsar kejsardöme, -t, -n, keisarikunta kejsarinna, -n, -or, keisarinna kejserlig keisarillinen kela 1; k. med, hemmotella kemi, -en, -er, kemia kemisk kemiallinen kemist, -en,-er, kemian-oppinut kern ... kett ks. kärn ... kätt Kervo Kerava Kexholm Käkisalmi kid,-et,=, ja killing,-en,-ar,vohla Kiev Kiova

kif, -fvet, —, kiista, kina kifva ja kifvas 1 kinata, torua kika 1 tirkistää, tähystää kikare, -n, —, kaukoputki, -silmä kikhosta, -n, —, hinku kikna 1 nikahtua, julehtua kil, -en, -ar, nalkki, telkin; kaista; suikeli; nuotanperä kila 1 nalkita, suutaa; kiitää, viilettää

killing ks. kid Kimito Kemiö kimrök, -en, —, pihkanoki Kina Kiina kind, -en, -er, poski kindknota, -n, -or, poskipää kindpust, -en, -ar, korvapuusti kines, -en, -er, Kiinalainen kinka 1 kirrata, narista kinkig kirrimäinen, kärty; tukala kippa 1; k. ned skorna, käydä kengät lätsällensä kirurg, -en, -er, haavalääkäri kisa 1 tiiritellä, tirristellä kisel, -n, —, piikivi, ukonkivi kiss 1. kisse, -n, -ar, ja kissa,

-n, -or, kissi, mirri kista, -n, -or, arkku, kistu kitslig näykkiväinen, pilkallinen kitt, -et, —, kitti kitta 1 kitata kittel, -n, -ttlar, kattila kitteldal, -en, -ar, umpilaakso kittla 1 kutkuttaa kittlig kutiavainen, kutkuinen Kivinebb Kivennapa kjol, -en, -ar, ja kjortel, -n,

-tlar, hame kjortelsäck, -en, -ar, hameen

tasku Kjulo Köyliö

Kjöbenhavn Kyöpenhamina klabb, -en, -ar, palikka, polka-

re; luoto klack, -en, -ar, kengänkorko;

(kirveen) kanta klacklapp, -en, -ar, korkolappu kladd, -en, -ar, toimi-1. muistikirja

kladda 1 tuhria, tahria kladdig tuhruinen klafbunden, -det, -dne, -a, —,

kytkyessä oleva klaff, -en, -ar, laskulauta; tas-

kunkansi; (huilun) läppä klafve, -n, -ar, kytkyt klaga 1 valittaa, päivitellä; kannella; k. öfver ngt, valittaakla

jtkin, jstkin; k. på ngn, kannella jkusta; harv. transit., esim. k. sin nöd "klagan, en, —, valitus klagande, -n, =, -na,

(-derne), valittaja

klagolåt, -en, —, voivotus, vaikerrus

klagomål, -et, =, valitus, känne klämmer, -n, =, sinkilä, haka-set []

klammeri, -et, -er, melske, jupakka

klander, -dret, —, moite, mork-kaus

klanderfri, -lös moitteeton klandersjuk moittelias klandervärd moitittava klandra 1 moittia, morkata, sättiä klang,-en,—, sointi, helinä, kaju klangfull sointuva klangfärg, -en, —, sointisävy klanglös soinnuton klapp,-en,-ar, läpsäys; kolkutus klappa 1 laputtaa, läpyttää; kolkuttaa; kartuta (vaatteita); tykkiä; k. upp ngn, hutkia jkuta; k—s, läpyttää toisiaan klappbräde, -t, -n, sotkulauta, -tuoli

klappersten, -en, -ar, mukulakivi

klappträ, -t ja -et, -n, -na,

karttu, tapuin klar selkeä, selvä, kirkas; göra

k., selvittää, suoria klara 1 selittää (esim. kahvia) klarera 1 selvittää, suoria, suorittaa

klarinett, -en, -er, klarinetti klarligen selvästi, nähtävästi klarna 1 seljitä, selvitä; det

k—r upp, kajastaa klarsynt selvännäköinen, tark-

kataj uinen Klas Klaus

klase, -n, -ar, terttu, rypäle klass, -en, -er, luokka

klassicitet, -en, klassillisuus klassificera 1 luokittaa klassiker, -n, =, klassikko klassiskklassillinen,pääarvoinen klatsch, -en, -ar, läiskäys; k.! läiskis!

klatscha 1 läiskää; k. på, mäiskiä, läiskytellä; k. tili, mois-kahuttaa klausul, -en, -er, väli-ehto klav, -en, -er, klaavi; selvike klaver, -et, =, klaveeri klaviatur, -en, -er, näppäimistö klema 1; k, med, hemmotella, lellitellä; k. med sig, hem-puilla Klemis Lemi

klemig asso, hento mainen, lellikäs klen heikko, hintelä klenmodig pelokas, arkasydä-minen

klenod, -en, -er, kallis kalu, kalleus

klensmed, -en, -er, kaluseppä klentrogen, -get, -gne jne., heik-

ko-uskoinen kleresi, -et, -er, papisto, kirkko-sääty

klerk, -en, -er, pappi

kli, -et, —, lese, listin, liisi

klia 1 syyhyä

klibba 1 takeltua

klibbig tahmea, iskoinen

klibröd, -et, —, listinleipä

klick, -en, -ar, pira, pisku; mon.

-er, nurkkakunta klicka 1 olla laukeematta, pettää, hiiata klient, -en, -er, turvatti klifva, -er, klef, -fvo, -e, klif-vit, klif! harpata, astua, kiivetä kiimat, -et, =, ilman-ala, ilmasto klimp, -en, -ar, kokkare, köntti klimpa sig 1 käydä kokkareihin klimpig kokkareinen, kokkelinen klinga, -n, -or, säilä, (miekan) lappi

klinga 1, myös impf. klangkli

(klungo, -e, -it), helistä, kilistä, soida; kilistää; k—nde mynt, kulta- ja hopearaha klingklang, -et, —, helinä, kilinä klinik, -en, -er, klinikka klinisk sairaanhoidollinen klinka, -n, -or, linkku, kikkeri klinka 1 kilkuttaa, rämpyttää klint, -en, -ar, töyrämä klippa, -n, -or, kallio; kari klippa, -er, klipte, -t, -t, leikata, keritä; k. med ögonen, vilkuttaa silmillään, iskeä silmää; k. med öronen, vilkuttaa korviansa;som kliptoch skuren, niin kuin nuoltu ja vuoltu

klippare, -n, =, leikkaaja, kerit-; sijä; liuhari; pieni virkku rat-sulaji I

klippig kallioinen, karinen klipping, -en, —, klippinkinahka klipsk sukkela, liukas, viekas klister, -tret, —, liisteri, sitku klistra 1 liisteröidä, sitkustaa klo, -n, -r, kynsi kloak, -en, -er, likaviemäri klocka, -n, -or, kello, tiuku klockare, -n, =, lukkari klockarebol, -et, =, lukkarintila klockarkärlek,-en,—,hellä tunne klockgods, -et, —, kellovaski klockstapel, -n, -plär, kellotapuli

klocksträng, -en,-ar,kellonvedin klofve, -n, -ar, pihti; kaidepuu, luha

klok viisas, mielevä; k. gubbe, gumma, tietäjäukko, -akka; jag blir ej k. därpå, en saa siitä tolkkua klokhet, -en, —, mielevyys, mieli, äly

klokskap, -en, —, viisastelu kloss ks. klots

kloster, -tret, =, -tren, luostari klot, -et, =, pallo klotrund pallonpyöreyinen

klots, -en, -ar, pölikkä, jaarikka klottra 1 töhertää klubb, -en, -ar, klubi klubba, -n, -or, nuija, kurikka;

vasara kludd, -et, —, töhräys kludda 1 töhriä, tuhria kluddig 1 töhryinen klump, -en, ar, möhkäle, pak-

kura, kinko klunga, -n, -or, ryhmä klunk, -en, -ar, kulaus, siemaus klunka 1 latkia, lotkaista kluns, -en, -ar, löntti, köntti klunsig mähkäinen, köntäleinen klut, -en, -ar, riepu, tilka klyfta, -n, -or, rotko, halkeama klyftig teräväpäinen klyfva,-er, klöf.-fvo,-e, klufvit, -en, klyf! halkaista, halkoa; k. sig, ja k—s, haljeta, halkeilla; klufven halkinainen ! klyfvare, -n, =, klyyvari, puoli-! purje

I klyka, -n, -or, pihti, irvo j klå, -r, -dde, -tt, -dd, -dt, kyn-j siä; k. upp , löylyttää; kiskoa,

nylkeä; k, åt sig, haalia klåda, -n, —, syyhelmä, syyhy klåfingrig kihokynsinen klåpa 1 hötöstää klåpare, -n, =, poropeukalo, hu-tilus

kläcka, -er, klack ja kläkte;

det k—er i mig, sydämeni sävähtää kläcka, -er, kläkte, -t, hautoa; k. nya idéer, siittää uusia aatteita

kläda,-der, 1. klä, -r, -dde,-dt, -dd, n. -dt, vaatettaa, pukea; sopia jkulle, kaunistaa; k. skott, olla maalina; k. blodig skjorta, punata vaino-vaatteensa; k. af sig, riisua yltään; k. om sig, muuttaa vaatteensa kläde, -t, -n, verkaklä

klädebonad, -en, -er, ks. klädnad

klädedräkt, -en, -er, puku, vaateparsi kläder, -na, vaatteet klädesplagg, -et, pukine klädhängare, -n, =, vaatenaulakko

klädnad, -en, —, vaatteus klädning, -en, -ar, vaatetus; leninki, hame; vaatekerta klädsel, -n, —, pukeminen; puku klädstreck, -et, =, vaatenuora klädsöm, -mmen, —, vaatteen-ompelus

kläm, -mmen, -ar, johdos, ponsi klämma, -er, klämde, -t, -d, kläm! puristaa, likistää, ahdistaa klämta 1 läpätä klänga, -er, -de, -t, kämpiä, kär-

hennellä klängväxt, -en, -er, kärhikasvi kläpp, -en, -ar, (kellon) pala, kieli

klätterfågel, -n, -glar, kiipijä-

lintu klättra 1 kiipiä klöf, -fven, -ar, sorkka klöfver, -n, —, apila; mon. =,

(korteissa) risti klösa, -er, -te, -t, -t, raapia, kynsiä

knacka 1 naputtaa, koputtaa knagg, -en, -ar, naula, vaarna knagglig koleinen, mukurainen knaka 1 nauskaa, luskaa, rauskaa knall, -en, -ar, läjähdys, paukaus, pamaus; dö k. och fall, kuolla kuukahtaa paikalle knalla 1 paukahtaa; pamahdella; k. af, k. sig af, lähteä kömpimään, töpsiä tiehensä knalle, -n, -ar, laivakorppu * knalleffekt, -en, -er, jymyvai-kutus

knallhatt, -en, -ar, nalli knape, -n, -ar, knaappi

knapp, -en, -ar, nappi; nasta, ponsi

knapp näpeä, tiukka, täpärä, vajaa; i k—a omständigheter, vähissä varoissa; med knapp nöd, töin tuskin knappa 1 niukentaa, vähentää knappast tuskin knapphändig vajanainen knappnål, -en, -ar, nuppineula knappra 1 nakertaa, näperrellä;

ratista, rapsaa knapt tuskin; tiukasti, tärkisti; jag har k. om tid, aikani on tärkki knarka 1 narskaa, nirskaa knarr, -en, -ar, narisija, kirri knarra 1 narista, narskaa; nurista

knarrig yrmeä, kirreä, äreä knaster, -n, —, knasteri; palturi knastra 1 rauskaa; räyskiä knek : komma på k—en, joutua rappiolle knekt, -en, -ar, sotamies knektetorp, -et, ruotutorppa knep, -et, =, juoni, koukku, kuje knif, -fven, -ar, veitsi; puukko knifblad, -et, =, veitsenterä, lape knifsudd, -en, -ar, veitsenkärki knifvas 1 olla puukkosilla knip, -et, —, nipistys; (vatsan) pureet

knipa, -er, knep, -o, -e, knipit, -en, nipistää, näpistää, puristaa knipa; vara i k. t. k—n, olla

pahassa pulassa knipa, -n, -or, sotka, telkkä knippa, -n, -or, ja knippe, -t,

-n, kimppu, kinka knipphammare, -n, = ja -hamrar, kimppurauta-ruukki kniptång, -en, -tänger, näpit-timet

knodd, -en, -ar, tiskinnuuskija,

kauppakasakka knoga 1 kitsastella knoge, -n, -ar, rystö, rusikkak n o

knop, -et, =, solmu, solmuväli knopp, -en, -ar, silmikko, ump-

pu; nuppi, ponsi knoppas 1 olla umpuilla; puhjeta

knorla sig 1 kähertyä knorra 1 napista, murista knot, -et, —, napina knota 1 nurista, nureksia knota, -n, -or, nikama knotig luiseva

knottra, -n, -or, nysty, nyhermä knottrig nystyräinen; kiharainen knubbig talleroinen knuff, -en, -ar, tuustaus, työk-käys

knuffa 1 tuustia, tuupata, nyh-käistä; k—s, sysiä; tuuppia toisiansa knussla 1 idartaa knut, -en, -ar, solmu; temppu;

salvain, nurkka; nuuttaruoska knuta 1 vetää arpaa solmulla; nuutata

knutpiska, -n, -or, nuuttaruoska kny, -et, —, heikko ääni; hvarken knäpp eller k., ei luiskaustakaan knyck, -en, -ar, nytkäys, nykäys knycka, -er, -te, -t, nykäistä, nytkäistä; nykiä; k. på nacken, heittää niskaansa knyppel dyna,-n,-or, nyplytyyny knyppla 1 nyplätä knysta 1 (-ster, -ste, -st) hiis-kahtaa

knyta, -er, knöt, -o, -e, knutit, -en, solmeta, solmia; kutoa (verkkoa); sitoa; k. näfven, puristaa nyrkkiänsä; k. en förbindelse, ruveta yhteyteen; k. upp, päästää solmusta; kålen k—er sig, kaali kerii

knyte, -t, -n, mytty knytkafle, -n,-ar, verkonkalvoin knytnål, -en, -ar, verkönkäpy knytnäfve, -n, -ar, nyrkki

knåda 1 sotkea, vastata, vaivata knåpa 1; k. med ngt, tehdä

kähmiä jtkin knä, -t, -n, -na, polvi; sitta i knät på ngn, istua jkun sylissä; hålla ett barn il. på k—t, pitää lasta sylissään; böja k., notkistaa polvensa knäböja (ks. b.) polvistua knäböjning, -en, -ar, polvien

notkistus knäck, -en, -ar, kolaus knäcka, -er, -te, -t, -t, naksa-

huttaa rikki, särkeä, murtaa knäckebröd, -et, —, ruskuleipä knäfall, -et, =, polvistus knäfalla (ks. f.) ks. knäböja knäfvel, -n, -flår, lempo, peijakas

knäfvelbår, -en, -ar, huuliparta knähund, -en, -ar, sylikoira knäpp, -en, -ar, näppäys, napsaus, napse knäppa, -er, knapte, -t, -t, näpätä, napsaa; särkeä (pähkinöitä); k. 1. k. till, panna nappiin (takki); k. upp, avata napista; k. i hop händerna, panna sormet ristiin knäskål, -en, -ar, polviluu knäsvag lotkupolvi knäveck, -et, =, polvitaive, kin-

nerkoukku knöl, -en, -ar, mukura, kyhmy;

nysty, pahka knölpåk, -en, -ar, ryhmysauva knös, -en, -ar, äveriäs ko, -n, -r, lehmä koagulera 1 juoksettua koalition, -en, -er, liitto kobent länkkäsääri kock, -en, -ar, kokki, keittäjä koøicill, -en, -er, testamentinlisä kogerdifartyg, -et, =, kauppalaiva

kofferdiman, -nnen, -män, kaup-

pa-alus koffert, -en, -ar, lipas143

kom

kofot, -en, -fötter, lehmänjalka;

sorkkarauta kofta, -n, -or, kohtu, sielikko koger, -gret, =, -gren, viini,

nuolikontti kohort, -en,-er, kohortti, joukko koj, -en, -er, koiju; krypa till

k—s, mennä nukkumaan koja, -n, -or, mökki, tölli, korsu kok, -et, =, keitto, keitos koka, -n, -or, paakku koka, -r, -te ja -ade, -t (-at), -t, (-ad), kiehua; keittää; k. upp, kiehahtaa; kiehauttaa kokard, -en, -er, kokardi kokbok,-en,-böcker, kokkikirja kokerska, -n, -or, keittäjä kokett kiekaileva, keimeä kokettera 1 keimailla, veikistellä kokhet tulikuuma, vari kokhus, -et, =, kota kokpunkt, -en,—, kiehumakohta koi, -et, (=, hiilipalaset), hiili, sysi; göra k. på ngn, tuiki hävittää

köla 1 sydettää, hiiliyttää; hiiltyä köla 1; k. af, kuolla kopsahtaa Köla Kuolla

kolare, -n, =, sysimies, miilu-mies

koleld,-en,-ar, hiilos, hiilivalkea kolerisk koleerinen, sappiluon-toinen

kolf, -fven, -ar, mäntä, kolvi;

pyssynperä kolik, -en, —, ähky kollation, -en, -er, yhdys-atria, pidot

kollationera 1 vertoa kollega, -n, -er, kolleega; virkaveli

kollegium, -iet, -ier, neuvoskunta ; luento kollekt, -en, -er, kolehti; alku-rukous

koller, -n, —, vauhkous, virma kollision, -en, -er, vastakkain-vhdyntä; kolina

kollralhupsutella; k. bort ngn,

sekottaa suunniltaan kollrig vauhko, virmainen; hullu kolmörk pilkkopimeä kolon, ett, =, kaksoispiste koloni,-en,-er, siirtomaa t.-kunta kolonialvara,-n,-or, siirtomaan-

tavara kolonisera 1 asututtaa kolonist, -en, -er, uutis-asukas,

siirtolainen kolonn, -en, -er, patsas, kolonna kolonnad, -en, -er, paripatsaisto,

pylväskäytävä kolorera 1 värittää, tehdä värilliseksi

kolorit, -en, -er, värinsekotus,

väritys kolos, -et, —, häkä koloss, -en, -er, jättiläiskuva; koljo

kolossal suunnaton kolportör, -en, -er, kulkukaup-

pi, kolpörtööri kolstybb, -en, —, ja -stybbe,

-t, —, sysimurska, hiiliporo kolsvart, —, sysimusta kolsyra, -n, —, hiilihappo kolsyrad hiilihappoinen koit, -en, -ar, koitti, tanttu koltäkt, -en, —, sysimetsä kolumn, -en, -er, sarake; sivu kombinera 1 asettaa yhteen,

panna rinnan komedi, -en, -er, ilveily s, komedia

komediant, -en, -er, ilvehtelijä komet, -en, -er, pyrstötähti komfort, -en, —, mukavuus komfortabel, -ble jne., mukava komik naurettava komiker, -n, =, koomikko, ilve-

näyttelijä komisk ilveilys-; ilveinen komité, -n, -er, komitea komma,-t,=, pilkku; pilkkuväli komma, -er, kom, -mmo, -e, -it, -en, kom! tulla; päästä;kom

joutua; sattua; saattaa, saada jkuta jtkin tekemään; han kommer att predika, hän on saarnaava; k. af sig, joutua rappiolle, sekautua; k. an på ngt t. ngn, tulla jhnkin t. jkuhun, olla jsskin t. jkussa; om det k—er därpå an, jos sitä kysytään, jos siksi tulee; k. fram med, esittää; om det k—er för hans husbonde, jos se tulee hänen isäntänsä korviin; det kom för honom, att..., hänen päähänsä pisti, että; k. in 1. k. sig in i en sak, päästä asian perille; jag k —er nu icke på det, ei nyt johdu mieleeni; det huset k —er mig på 1000 mark, tulee maksamaan; det k —er på ett nt, se on yhden tekevä; huru k—er det tili? mistä se tulee? k. till sig, toipua; k. upp emot, vetää vertoja; k. upp med, saada alkuun, keksiä; k. ut med, saada aikaan, s. suoritetuksi; k. vid ngn, koskea jkuhun; k. åt ngn, päästä jkuhun käsiksi, jkun pariin; hvad kom åt honom? mikä häneen tuli ? k. öfver ngn, tulla päälle, tavata; k. ngn på fall, saattaa jku häviölle; k. en att skratta, naurattaa jkuta; — k. sig före, tointua, päästä voimiinsa; k. sig till ngt, saada; tulla tehneeksi; huru 1. hvaraf k—er det sig? mistä se tulee? k. sig upp, päästä jalalle 1. voimiinsa kommando, -t, -n, komento; ko-

mennuskunta kommatera 1 pilkuittaa; varustaa välimerkeillä kommendant, -en, -er, komen-tantti

kommendera 1 komentaa kommendör, -en, -er, komentaja

kommensurabel, -ble, -a, yhteismitallinen kommentarie, -n, -r, selitys kommers, -en, —, kauppaliike kommersiell kaupallinen kommersa 1 kaupustella kommerseråd, -et, = ja -er,

kauppaneuvos komminister, -n, -trår, komminister i

kommissarie, -n, -r, komisarjus kommisbröd, -et, —, sotamie-henleipä

| kommission, -en, -er, toimitet-! tava; toimikunta J kommissionsarvode, -t, -n, toi-| m i t us palkki o

| kommissionslandtmätare,-n,=, ! piirimaanmittari kommissionär, -en, -er, toiniini ie s

kommitté ks. komité kommittent, -en, -er, toimen-antaja

kommitterad toimeksi saanut;

komitean jäsen kommod vetko, mukavuutta rakastava

kommod, -en, -er, pesukaappi kommun, -en, -er, kunta kommunal kunnallis-kommunicera 1 antaa tiedoksi;

käydä Herran ehtoollisella kommunikant, -en, -er, rippi-vieras

kommunikation, -en, -er, tiedon-anto ; kulkuyhdistys; kulkulaitos

kommunikationslinie, -n, -r,

yhdistysreitti kommunion, -en, -er, Herran

ehtoollisella käyminen kommunist, -en, -er, kommunisti

kompakt tivis, täysinäinenk o m

kompani, -et, = ja -er, komppania; yhtiö kompanjon, -en,-er, asiakump-pani

komparativ vertaileva kompass, -en, -er, kompassi kompendium, -iet, -ier, lyhyt

oppikirja kompendiös kompendimainen,

supistettu kompetens, -en, -er, hakukelpoisuus; toimivalta kompetent pätevä, hakukelpoi-nen

komplement, -et, = ja -er, täyte komplett täyteläinen, täysinäinen komplettera 1 täydentää komplicerad monimutkainen komplimang, -en, -er, sievis-telylause; kohtelias tervehdys komplimentera 1 sievistellä; tervehtiä

komplott, -en, -er, salahanke komponera 1 panna kokoon,

sepittää, säveltää komposition, -en, -er, kokoonpano; sekotus; sepitys, sävellys, sävelteos kompositör, -en,-er, säveltäjä kompost, -en, -er, sekalanta kompott, -en, -er, marjahillo kompress, -en, -er, sidekääre komprometteraa 1 saattaa alttiiksi, paljastaa; saattaa harmiin

kompromiss, -en, -er, sovinto-oikeus

-komst, -en, (-er), yhdistyksissä -tulo

kon, -en, -er, keila, kartio kona, -n, -or, lutka koncentrera 1 keskittää, koota

yhteen; väkevöittää koncept, -et, =ja -er, konsepti; tappa k—e r n a, hukata aivon avaimet koncert ks. konsert koncession, -en, -er, myönnytys

koncis suppea, liiaton kondensera 1 saentaa kondition, -en, -er, ehto; tila;

palvelus,(kotiopettajan-)paikka konditionera 1 olla palveluksessa; k—d, laatuinen konditor, -n, -er, sokerileipuri konditori, -et, -er, konditoria kondolera 1 valittaa surua konduktör, -en,-er, konduktööri Konevitz Kononsaari; K—ren luostari

konfekt, -en, —, sokerileivos konferens, -en,-er, neuvokokous konfession, -en, -er, uskontunnustus, uskonto konfidentiell salaa uskottu konfirmation, -en, -er, ripille-

laskenta konfirmera 1 päästää ripille konfiskera 1 ottaa takavarikkoon, ottaa valtion omaksi konflikt, -en, -er, ristikohtaus konformitet, -en, -er, yhdenmuotoisuus konfrontera 1 asettaa vastatuksin konfundera 1 hämmentää konfus sekapäinen, hämmentynyt

konglig ks. kunglig kongress, -en,-er, valtakokous konjak, -en, =, konjakki konjunktion, -en, -er, yhdistys, sidesana

konjunktur, -en, -er, asiain vaihe, ajansuhta konkav onteva, kovera konkret esineellinen konkurrens, -en, -er, kilpailu,

kauppakilpa konkurs, -en, -er, vararikko konkursmassa, -n, -or, luopu-

matavara konnässement, -et, = t. -er,

ks. fraktsedel konselj, -en, -er, neuvostonko-

kous; valtaneuvosto konsept ks. konceptkon

konsekvens, -en, -er, seuraus,

johdonmukaisuus konsekvent johdonmukainen konsert, -en, -er, soittajaiset,

laulajaiset konservativ vanhoillaan-olija,

vanhallinen konservatorium, -iet, -ier, musiikkiopisto konserver,-na, varjolasit; säily-aineet

konservera 1 säilyttää, varjella konsideration, -en,-er, aprikoiminen; lukuun-ottaminen, su-koileminen; utan k—er, väliä pitämättä konsistens, -en, -er, tiveys konsistorium, -iet, -ier, konsis-toori

konsonant, -en, -er, kerake konspiration, -en, -er, kapina-liitto

konst, -en, -er, taito; taide;

konsti; juoni konstant pysyväinen konstapel, -n, -plär, poliisimies konstatera 1 vahvistaa, todistaa konstberidare, -n, =, konstirat-sastaja

konstdomare, -n, =, taiteen-arvostelija

konstförfaren, -ret, -rne, -a,

keinotaitoinen konstflit, -en, —, keinollisuus konstfärdig taidollinen konstförvandt, -en, -er, taituri konstgjord keinotekoinen konstgrepp, -et, =, temppu;

juoni konstig konstikas konstitution, -en, -er, ruumiin-

laatu; perussääntö konstitutionell perustuslaillinen;

perussäännöllinen konstkabinett, -et, = ja -er,

taidekalusto konstia 1 konstailla; k—d, teeskennelty

konstlös konstiton; teeskentelemätön

konstnär, -en, -er, taiteilija konstrik taidokas konstruera 1 rakentaa, asettaa, yhteen

konstsinne, -t, —, taideaisti konststycke, -t, -n, konsti konstvärk, -et, =, taideteos konsul, -n, -er, konsuli konsulat, -et, = ja -er, konsulinvirka, -virasto konsultera 1 neuvotella, kysyä neuvoa

konsumera 1 kuluttaa, käyttää

tarpeesensa kontant puhdas, puhtaassa rahassa; k—er, puhdas raha kontemplativ miettiväinen kontenans, -en, täysi tolkku, mielenmaltti; förlora k—en, joutua hämille, häkeltyä konterfej, -et, -er, naamakuva kontinent, -en, -er, mannermaa

kontingent, -en, -er, apumaksu,

apuvero; määräväki kontinuerlig yhtäperäinen konto, mon. konti, kontto, tili kontor, -et, konttori kontraband, taip:ton, kielletty

tavara; salatavara kontrahera 1 tehdä sopimus kontrakt,-et, = ja -er, kontrahti,.

välikirja; rovastikunta kontrast, -en, -er, vastakohta,.

erilaisuus kontribution, -en, -er, veron-

osa, pakkovero kontroll, -en, -er, silmälläpito;

tarkastusleima kontrollera 1 pitää vaarilla, tarkata

kontrollör, -en, -er, tarkkaaja,

vakaaja konträr vastakohtainen kontur, -en, -er, hahmo-1. ääriviivakon

kontusion, -en, -er, ruhjevamma, täräys konung, -en, -ar, kuningas konungaförsäkran, en, —, ku-

ninkaanvala konungahus, -et, =, kuninkaan-

perhe; kuningassuku konungarike, -t, -n, kuningaskunta

konungslig kuninkaallinen konvalescent paraneva konvalje, -n, -r, kielo konvenans, -en, -er, sovinnaisuus

konvent, -et, = ja -er, kokous konvention, -en, -er, sopimus,

suostumus konventionell sovinnainen konversation, -en, -er, seurapuhe

konvex mykevä, kupera konvojera 1 olla matkavartijana konvolut, -et, = ja -er, kääre, päällys

konvulsion, -en, -er, puistatus kopek, -en, -er, kopeekka kopia, -n, -or, jäljennös kopiera 1 jäljentää kopist, -en, -er, kopisti Koporie Kaprio kopp, -en, -ar, kuppi koppa, -n, tav. mon. -or, rokko koppa 1 kupata koppar, -en ja -n, —, vaski kopparslagare, -n,=, vaskiseppä kopparstick, -et, =, vaskipiirros kopparålder : -n, vaskikausi koppel, -pplet, =, -pplen, kaulain, koiran vitjat, koppeli; koirapari

koppla 1 panna kaulaimeen, kytkeä; parittaa koppra 1 vaskita koppympning, -en, -ar, rokotus koppärr, -et, =, rokon-arpi kor, -en,-er, laulukunta; kööri;

ks. kör kor, -et, =, kuori

kora 1 valita

koral, -en, -er, kirkkoveisu, vir-

sinuotti korall, -en, -er, koralli korallfiske, -t, -n, korallinpyytö korf, -fven, -ar, makkara korg, -en, -ar, koppa, vasu; få

k—en, saada rukkaset korgstol, -en, -ar, vitsatuoli korinter, -na, korinttimarjat korist, -en, -er, kuorilaulaja kork, -en, -ar, korkki, suullinen korka 1 korkita, tulpita; k—d, hölmö

korn, -et, (=, jyvät), jyvä; ohra; ohrat; jyvänen, rae; jyväsin, sihti; (rahan) puhtaus; ks. skrot kornblixt, -en, -ar, kalevantuli kornbod, -en, -ar, jyväaitta kornbröd, -et, —, ohraleipä kornknarr, -en, -ar, ruisrääkkä korp, -en, -ar, kaarne korporal 1. korpral, -en, -er,

korpraali korporation, -en,-er, yhdyskunta korps, -en, -er, joukko, -kunta korpulent ruumiikas korrekt virheetön, oikea korrektionsinrättning, -en, -ar,

ojennuslaitos korrektiv, -et, = ja -er, ojennuskeino korrektur, -et, =, korrehtuuri, korjaus

korrespondens, -en, -er, kirje-

vaihto ; vastaavaisuus korrespondera 1 olla kirjevaih-

dossa; vastata korridor, -en, -er, korridoori korrigera 1 oikaista, korjata korruption, -en, -er, pilaannus,

turmelus kors, -et, =, risti; ristiluut; k. och tvärs, ristin rastin; kors! kah! k. bevars! jopa nyt jotakin !

korsa 1 panna ristiin; käydä ristiin; k. n g ns planer, ehkäistäkor

jkun tuumat; k. sig, ristiä silmänsä

kor sf ar ar e,-n, =, ristiretkeläinen korsfästa (k. f.) ristiinnaulita korståg, -et, =, ristiretki korsvirke, -t, —, ristipuut, ristikko

korsvis ristikkäin, ristissä korsväg, -en, -ar, poikkitie; tienristeys kort, -et, =, kortti kort, n. =, lyhyt; k. om huf-y u det, pikapäinen; jag vill vara k., tahdon lyhyesti puhua; kommer till k—a, ei pääse pitkälle t. perille; — lyhyesti ; k. ochgodt, lyhyestä tärkimpään; k. derpå, vähää myöhemmin korteligen lyhykäisesti kortfattad lyhytmuotoinen

korthet, -en. —, lyhyys; i. k.,

lyhykäisyydessä kortklipt lyhyeksi leikattu kortlek, -en, -ar, korttileikki;

yhdet kortit kortspel, -et, =, korttipeli, kor-tinlyönti

kortsynt lyhytnäköinen; lyhyt-

mielinen korttänkt lyhytmielinen kortvarig lyhyt-aikainen korvett, -en, -er, korvetti koryfé, -n, -er, johdattaja, päämies

kos : sin k. tiehensä; han är sin k., hän on mennyt menojansa

kosa, -n.-or, matkasuunta; förlora rätta k—n, joutua oikealta uralta t. reitiltä koskälla, -n, -or, lehmänkello kosmisk maailmallinen kosmopolit, -en, -er, maailma-

lainen kost, -en, —, ruoka kosta 1 maksaa; det har k—t honom mycken möda, siitä

on hänelle ollut paljo vaivaa; barnets födelse k — ade modern lifvet, lapsen synnytyksessä meni äidiltä henki; k. hvad det vill, maksoi mitä maksoi; k. på, kustantaa; käydä vaivaksi, rasittaa, olla vaikea, karvas, surullinen; k. ut penningar, kuluttaa rahoja

kostbar kallis-arvoinen kostbarhet, -en, -er, kalleus,

kallis kalu kostelig ks. kostlig kostgängare, -n, =, ruokavieras kosthållning, -en, —, ruoanpito kostlig makuisa; oiva; hullunkurinen

kostnad, -en, -er, kulunki, kustannus kostnadsfri maksuton kostnads för slag, -et, =, kustannus-arvio kostsam, -mme jne., suurimak-

suinen kostym, -en, -er, puku kota, -n, -or, luunsolmu, nikama koxa 1; k. på ngn, katsoa krabat, -en, -er, roisto, räivä krabba, -n, -or, krapu kraf,-fvet,=, vaatimus, velkomus krafla 1 ryömiä, kömpiä, köm-pyröitä

krafs, -et, —, rapseet; ruhka krafsa 1 kuoputella, rapsia kraft, -en, -er, voima; kvky; i

k. af, voimasta, nojassa kraftansträngning, -en, -ar,

voimain-ponnistus kraftfull voimakas, väkevä kraftig voimallinen, tehokas, ponteva; väkevä kraftord, -et, mahtisana kraftyttring, -en, -ar, voiman-

osotus krage, -n, -ar, kaulus kragstöfvel, -n, -flar, polvus-saapask r a

149

krake, -n, -ar, haaru; routto;

hevosluuska; tursas krakel, -et, =, riita, meteli krakmandel, -n, -dlar, kuori-

manteli kralla 1 kompuroita kram, (-are, -äst), nuoska, märkä kram, -et, (=), kama, rihka; d e t är just i hans k., se on juuri hänen omaansa krama 1 pusertaa, kouristaa kramiiandel, -n, —, rihkamakauppa

kramp, -en, —, suonenveto, kouristus

krampa, -n, -or, sinkilä, rauta-kynsi

krampaktig suonenvedon-tapainen

kramsfågel, -n, -glar, syötävä

pikkulintu krän, -en, -ar, rana; hanikka krank potilas

krans, -en, -ar, seppele; kehä;

reunus kransa 1 seppelöitä kras : i k. murskaksi, -na kraschan, -en, -er, krasaani krassia 1 raihnastella krasslig raihnas, kitulias krater, -n, -trår ja -trer, tulivuoren aukko krats,-en, -ar, karistin, kaaputin kratsa 1 karistaa, kaapia

kratsch! murskis! rauskis! kratta, -n, -or, rautaharava; he-

vosluuska kratta 1 haravoida kravall, -en, -er, katumelske kraxa 1 vaakkua, koikkua kreatur, -et, =, luontokappale, eläin

kredit, -en, —, luotto; stå i mycken k. hos ngn, olla jkulla hyvässä arvossa 1. hyvissä kirjoissa; gifva på k., antaa velaksi; sälja på k., myödä velkakaupalla

kreditera 1 panna vastaaviin kreditiv, -et, = ja -er, velan-

vakuus; valtuuskirja kreditorer, -ne 1. -na, velkojat kreditsystem, -et, velkakauppa,

lainaustoimi krestomati, -en, -er, lukemisto kreti och pleti sekalaista seurakuntaa; Pekat ja Paavot krets, -en, -ar, kehä, pyörö,

piiri; keskuus, seura kretsa 1 kierrellä, laukailla kretsgång, -en, -ar, kiertokulku krevera 1 räjähtää rikki kria, -n, -or, ainekirjoitus kricka, -n, -or, tavi krig, -et, =, sota; föra k., käydä sotaa kriga 1 sotia

krigare, -n, =, sotilas, soturi krigförande sotaa käypä krigisk sotainen, sotaisa krigsartiklar, -ne, sotakuri-asetukset

krigsbefäl, -et,—, sota-päällik-

kökunta krigsbuss, -en, -ar, sota-uros krigsfolk, -et, —, sotaväki krigsfot : på k. sotakannalla, -lie

krigsförklaring, -en, -ar, sodanjulistus

krigsgärd, -en, -er, sotavero krigshär, -en, -ar, sotajoukko krigslist, -en, -er, sotajuoni krigsmakt, -en, —, sotavoima krigsman, -nnen, -män, sotamies, sotilas krigsrätt, -en, -er, sotaoikeus krigsteater, -n, -trår, sotanäyttämö

krigståg, -et, =, sotaretki krigsväsende, -t, —, sota-asiat krikon, -et, =, kriikuna kriminal- kriminaali-, rikos-asiallinen

kriminallag, -en, -ar, rikoslaki kriminell ks. kriminal-k r i

krimskrams renkunrankut, hip-

sut-hapsut kring ks. omkring kringbygga (ks. b.) rakentaa

ympäri t. umpinaiseksi kringflacka 1 kuljeksia, ajelehtaa ympäri

kringfluten, -tet,-tne,-a, veden

kiertämä kringgå (ks. g.) käydä ympäri, kiertää

kringhvärfva, -er, -fde, ~ft, -fd,

piirittää, ympäröitä kringla, -n, -or, rinkilä kringliggande ympärillä oleva, läheinen

kringränna (ks. r.) piirittää, saartaa

kringsegla 1 purjehtia ympäri kringskansa 1 ympäröitä vallilla kringskära (ks. s.) leikata ympäri; supistaa, ahdistaa; min tid är mycket k—skuren, aikani on kovin ahtaalla kringstrykande kuljeksivainen kringsvärma 1 kihistä jkun ympärillä; juoksennella kris, -en, -er, (taudin) taite; päläs

kristall, -en, -er, kristalli, kide kristallisera 1 kiteytyä; kiteyttää kristelig ks. kristlig kristen, -tet, -tne, -a, kristitty;

den k—a läran, kristin-oppi kristendom, -en, —, kristinusko; kristillisyys kristendomsbroder,-n, -bröder,

kristiveli kristenhet, -en, —, kristikunta Kristian Risto

Kristinestad Ristiinan kaupunki kristlig kristillinen kristna 1 ristiä krita, -n, (-or), liitu; på k., velaksi

kriterium,-iet,-ier, koetin,tunnus kritik,-en,—, arvostelu; under ali k., huonoa huonompi

kritikast, -en, -er, tutkamies,

turhantarkka arvostelija kritiker, -n, =, arvostelija kritisera 1 arvostella, moittia kritisk arvosteleva; ratkaiseva;

arveluttava kroasera 1 risteyttää krog, -en, -ar, kapakka krok, -en, -ar, koukku; onki;

mutka, väärä krokben, -et, ks. käringkrok krokig käyrä, mutkainen, väärä krokna 1 köyristyä; käpertyä krokodil, -en, -er, krokodiili krokodiltårar, -ne, kissan-itku krokväg,-en,-ar, väärä; mutka kr oma sig ks. kråma sig krona, -n, -or, kruunu, (puun) latva,(kukan)terä; sätta k—n på värket, tehdä työnsä täyteläiseksi ;enk. afmän, miesten paraita kronisk aikakautinen; pitkällinen, asunnainen krono kruunun, kruununi uontoi-nen

kronobetjäning, -en, -ar, kruununpa! velij at Kronoborg Kurkijoki; Hämeenlinna

kronologisk ajanlaskun-mukainen, ajanlasku- 7 kronometer, -n, -trår, krono-

metn

kronopark, -en, -er, kruununpuisto

kronpretendent, -en, -er, kruu-

nunpyytäjä kropp, -en, -ar, ruumis; runko; kappale

kroppsarbete, -t, —, ruumiillinen työ kroppslig ruumiillinen kroppås, -en, -ar, harja, kurkihirsi

krossa 1 musertaa, rutistaa, rouhia, murtaa, särkeä krubba, -n, -or, seimi, soimik r u

krucifix, et, = ja -er, ristiinnaulitun kuva kruka, -n, -or, ruukku, saviastia; pelkuri krukmakar e, -n, =, savenvalaja krullig käperä, kiperä krum, -mme, -a, (-are, -äst),

käyrä, kiperä krumbukt, -en, -er, mutka krumbukta 1 longerrella, mut-

kistella krumelur, -en, -er, renkula krumpen, -pet, -pne jne., kurtistunut, käyristynyt krumpna 1 kurttua, rypistyä krumsprång, -et, =, pyöräys,

pyörähtely krus, -et, —, kruusi, kivituoppi;

Hm. mon. röyhellys; kursailus krusa 1 röylieltää, kähertää; lo-vitella; karehuttaa; — kursailla krusbär, -et, =, karviaismarja kruserlig kursasteleva krushufvud, -et, -en, kähärä-pää; kiharatukkainen; oikku-pää; kursailija krusig käherä; lovikas; ryppyinen

krut, -et, —, ruuti; o n cl t k. f ö r-gås ej, ei pahaa (oik. rikkaruohoa) saa hävitetyksi krutdurk, -en, -ar, ruutisäily krutsprängd ruudinrikkoinen kry, mäcir:tön n. puuttuu, ripsas krycka, -n, -or, sakara- t. kainalosauva; sakara krydda, -n, -or, mauste krydda 1 maustaa, höystää kryddgård, -en, -ar, ryytimaa kryddkramhandel, -n,—, maus-

tenkauppa krympa, -er, -te, -t, -t, kutistaa, sikistää; sikistyä krympling, -en, -ar, raajarikko kryp, -et, =, matelijainen krypa, -er, kröp, -o, -e, krupit, -en, madella; ryömiä, kontata, kömpiä, köntiä; suikertaa; lui-

kerrella, liehitellä; det k—er i skinnet, iho kihisee kryperi, -et, —, liehittely, kumartelu

kryphål, -et, =, loukko, lymy-paikka

krypskytt, -en, -ar, salametsästäjä

krypväxt, -en, -er, loikerokasvi kryssa 1 luovia, risteillä kryssare, -n, =, risteilijä; ryös-tölaiva

krysta 1, myös -ster, -ste, -st, -st, pusertaa; en k—d (ei kryst) mening, väkitekoinen lause

kråka,-n,-or, varis; hoppa k..

hyppiä harakkaa kråkfötter, -na, harakanvarpaat kråma sig 1 keikistellä krångel,-glet,—, rettelö, juonet krångelmakare, -n. =, juoni-

junkkari krångla 1 rettelöitä, kuriella; k. sig till ngt, koukuillansa saada

krånglig kurillinen, juonikas krås, -et, =, sisukset; rintaröy-helö; smörja k—et, ahmustaa kräfta, -n, -or, äyriäinen, rapu;

Hm. mon. syöpä (tauti) kräftgång, -en, —; gå k—en,

mennä takaperin kräftskada, -n, -or, syövänvika kräftsår, -et, =, syövänvika 1.

-haava kräfva, -n, -or, kupu kräfva, -er, -fde, -ft, -fd, kräf! (kräfde, -t, -d) vaatia, kiristää; velkoa kräk, -et, itikka; elukka kräkas, -kes, tav. -ks, -ktes,

-kts, oksentaa kräkmedel, -diet, =, oksetin kräla 1 mataa, Iongertaa; vilistä, kihistä kräm, -en ja -et. (-er), räämi krämaranda,-n,—, kaupinhenkik r ä

krämare, -n,=, rihkamakauppias krämpa, -n, -or, vamma, vaiva kränga, -er, -de, -t, -d, kallistaa; kallistua, vaarua kränka, -er, -te, -t,-t, häväistä;

loukata, rikkoa kräslig herkullinen; herkkusui-nen

kräsmagad nirsu, antsikas krögare, -n, =, kapakoitsija krögeri, -et, —, kapakoiminen kröka, -er, -te, -t, -t, koukistaa, vääristää, tehdä mutka; k. på ryggen, notkistaa selkäänsä krökning, -en, -ar, koukistus

jne.; käännös, mutka kron, -et, =, harja kröna, -er, -te, -t,-t, kruunata; seppelöitä; kaunistaa; änden k—er värket, lopussa kiitos seisoo

krönika, -n, -or, krönika, aikakirja

kub, -en, -er, kuutio kubb, -en, -ar, pölkky kubikmått, -et, =, kuutiomitta kudde, -n, -ar, pään-alus, patja kufva 1 kukistaa, hillitä, lannistaa

kuggalmasentaa; blifva k—d,

saada siipeensä, saada reput kugghjul, -et, =, hammasratas kujon, -en, -er, pelkuri kujonera 1 puolentaa, pitää kurissa kuku! kukkuu kuku, en, —, käkönen kula, -n, -or, luola; palli, kuula,

luoti; på ny k., toistamiseen kulbutera 1 mennä kuperkeikkaa kulen, -let, -lne jne., kolakka,

kalsea, valju kuliss, -en, -er, kulissi kuli, -en, -ar, sarja, pesäkunta,

poikue, pahnus kull ks. omkull kullbytta, kullerbytta, -n, -or, kuperkeikka

kulle, -n, -ar, kumpu, töyry, kunnas

kullersten, -en, -ar, mukurakivi kullig töyrymäinen; kumpuinen; mulipää

kullkasta 1 kaataa kumoon; kukistaa, kumota kullopp,-et,=, kuulanputki, sisukoko kullrig kupera

kullsegla 1 purjehtia kumoon kullslå (ks. s.) lyödä kumoon kullstöta (ks. s.) työntää kumoon kulminationspunkt, -en, -er,

korkein kohta kulminera 1 olla korkeimmal-lansa

kult, -en, -er, jumalanpalvelus,

kirkonmeno kultivera 1 viljellä kultje, -n, -ar, tuulenvoima, navakka tuuli kultur, -en, -er, viljelys, hoito; sivistys

kummel, kumlet, =, kumlen,

raunio, kiviraunio; hautaraunio; merikumpele kummelgrotta, -n, -or, hautaraunio

kummin,-en,—, kumina, kuminat

Kumo Kokemäki

kund, -en, -er, ostolla-kävijä,

kaupantekijä, kauppatuttu kung, -en, -ar, ks. konung kunglig kuninkaallinen kungsåder 1. -ådra, -n, -dror,

valtaväylä kungöra (ks. g.) kuuluttaa, julistaa

kunna, kan, vi, de kunna, I kunnen, kunde, kunnat, saattaa; osata, taitaa; voida; jag kan ej med honom, en saata häntä kärsiä kunnig taitava; göra, blifva k—t, tehdä, tulla tietyksi; är k—t, tiedetään kunskap, -en, -er, tietokun

kunskapa 1 tiedustella, vakoa kunskapsrik tiedokas kunskapsämne, -t, -n, oppiaine Kuortane Kuurtane kupa, -n, -or, kupu; (mehiläis-)

pesä kupa 1 multia kupé, -n, -er, vaunu kuperad mäkinen kupig kuvukas kuplett, -en, -er, kupletti kupol, -en, -er, kupulaki kupong, -en, -er, korkolippu kupp,-en, -er, tekonen, mulkkaus Kuppis Kupittaa kur, -en, - , kunniakäynti; g ö ra ngn sin k., käydä kunniater-vehdyksillä, suostutella;— mon. -er, parannuskeino; mon -ar, kuomi, koju; sadekatto, lakka kura 1; k. gömma, olla piilosilla; sitta och k., istua syrjässä itsekseen kurage, -t, —, rohkeus kurant käypä, kelvollinen kuratel, -et, = ja er, holhous,

valvomus kurator,-n,-er, kuraattori, valvoja kurbits, -en, -er, kurpitsa kurera 1 parantaa, lääkitä kurfurste, -n, -ar, vaaliruhtinas kurialstil, -en, —, laki-kirjoi-tustapa

kuriositeter, -na, eriskummalli-suudet

kurir, -en, -er, sananlennättäjä kurirklocka, -n, -or, aisakello kuriös eriskummainen Kurland Kuurinmaa kurra, -n, —, aresti, putka kurra 1 kurista kurre, -n, -ar, orava, vekkuli kurs,-en,-er, suunta; oppimäärä; oppijakso; kulkuarvo, vai-hearvo, kurssi kursiv kursiivi, kallellinen kursläde, -n, -ar, kuomireki kurtis, -en, -er, liehiely, kurtiisi

kurtisera 1 liehiä, mieli stellä kurtisör, -en, -er, liehijä, naisten suostuttelija kuscha 1 luiraillа kusin, -en, -er, serkku, orpana kusk, -en, -ar, ajaja, ohjillinen kuska 1 ajaa, olla ohjissa; k.

omkring, ajella kuskbock, -en, -ar, ja kusksäte. -t, -n, kuskipenltki kust, -en, -er, rannikko kuststad, -en, -städer, rantakaupunki kuststräcka, -n, -or, rantaseutu Kustö Kuustö, Kuusisto kutryggig köykkyselkäinen kutter, -n, -ttrar, kutteri alus kutting,-en,-ar, nassakka,lekkeri kuttra 1 kukertaa kuvert -et, = ja -er, kuvertti,

kirjekuori kuvertera 1 panna kuverttiin kvacksalvare, -n, puoskari kvadersten, -en, -ar, neljäkäs-kivi

kvadrat, -en, -er, neliö kvadratmått, -et, =-, neliömitta kvaf, -fve jne., tukehduttava kvaf, -fvet,—, hengen-ahdistus; gå i k., mennä upoksiin; mennä mitättömiin kval, -et, =, tuska kvalificera 1 määrätä laadultaan; tehdä kelvolliseksi; k—d, laatuinen; pätevä kvalitativ laatupuolinen kvalitet, -en, -er, laatu kvalm, -et,—, helle kvalmig helteinen kvantitativ koollinen kvantitet, -en, -er, koko, määrä; laajuus kvantum, e 11, —, m äärä, pai j ous kvar jäljellä, -lie kvar-blifva (ks. b.) jäädä; j. jäljelle

kvar-dröja (ks. d.) viipyä kvar-hålla (ks. h.) pidättää

kvarka, -n, —, köhä Kvarken Merenkurkku kvarlefva, -n, -or, jäte, jäännös kvar-lämna 1 jättää jäljelle kvarlåtenskap, -en, —, perut kvarn, -en, -ar, mylly kvarndam, -mmen, -ar, myllyn-sulku

kvarnhjul, -et, =, myllynratas kvar-sitta (ks. s.) jäädä istumaan kvarstad, -en, —, takavarikko; belägga med k., panna takavarikkoon kvar-stadna 1. -stanna 1 jäädä

paikallensa kvar-stå (ks.s.) jäädä seisomaan, pysyä paikallaan, olla jäljellä kvart, -en, -er, neljännes; neljännestunti; kvartti (musiikissa); neliskoko; kvart, ett, =, neljännestunti kvartal, -et, = ja -er, vuosi- t.

palkkaneljännes kvartband, -et, =, nelitaite-nidos kvarter, -et, =, V* tuoppia, kortteli; kvartér, -et, =, kortteli, 1U kyynärää, (kuun, kaupungin, puutarhan) kortteli; maja, kortteeri kvartermästare,-n,=, majoitusmestari

kvartersman, -nnen, -män, ala-

päällysmies kvartett, -en, -er, kvartetti kvartformat, -et, = ja -er, neliskoko kvarts, -en, -er, ukonkivi kvasi-, yhdistyksissä, hahmu-,

-tapainen kvast, -en, -ar, luuta, vihta kved, en, -er, kohtu Kveflax Koivulahti kvestionera 1 tutkaella kvick virkku; elävä; vikkelä; sukkela

kvicka 1; k. upp, virkistyttää;

k. sig, joutua kvicke, -t, —, sohlo, tohlo, kelho

kvickhet, -en, -er, ketteryys,

näppäryys; kokkapuhe kvicksilfver,-fret,—, elävähopea kvickstjärt, -en, -ar, västäräkki kvida, -er, kved, -o, -e, (kvid-

de), kvidit, uikuttaa, vikistä kvidan, en, —, ruikutus, vikinä Kvidja Kuitia kviga, -n, -or, hieho kvinfolk, -et, =, naisväki kvinkön, -et, —, naispuoli kvinlig naisellinen, naispuolinen,

naisväen; naismainen kvinna, -n, -or, nainen kvinnokön ks. kvinkön kvinnolinie : på k—n naispuolisella kannalla kvinsperson, -en, -er, nais-ihminen

kvint, -en, -er, kvintti kvintessens, -en, -er, ydinmehu kvintett, -en, -er, kvintetti kvintilera 1 liritellä kvisla -n, -or, näppy kvist, -en, -ar, oksa, lehvä kvista 1 oksia, karsia; kiitää,

viilettää kvistig oksikas; tukala kvitt, taip:ton, suoriutunut (velasta y. m.), kuitti kvitta 1 kuitata, suorittaa; det k—r mig lika, se on minusta yhtä kaikki kvittens, -et, = ja -er, kuitti kvitter, -ttret, —, viserrys kvittera 1 kuitata kvitto, -t, -n, kuitti kvittra 1 visertää, livertää kvot, -en, -er, osamäärä kväda, -er, kvad, mon.—,qvä-

dit, -en, runota kväde, -t, -n, runo, laulu kväfva, -er, -fde, -ft, -fd; pass.

-fves ja -ia jne., tukehuttaa kväfve, -t, —, tuko kväka, -er, -te, -t, kurnuttaa kväkare, -n, kveekari kvälja, -er, -de, -t, kuvottaa, ok-kva

155

käl

settaa; impf. kvalde, -t, -d, vaivata, tuimella (mieltä); polkea (tuomio) kvälj ning, -en, -ar, eilostus kväll, -en, -ar, ilta, ehtoo; om k—ar na, iltasilla; i k., tänä ehtoona

kvälla,-er, kvälde,-t, kummuta kvällas 1: det k. tulee ilta kvällning, -en; i k-en, illansuussa

kvällsmål,-et, =, ja kvällsvard,

-en, -ar, illallinen kvän, -en, -er, Kainulainen kväsa, -er, -te, -t, -t, vammata,

masentaa, lannistaa kyckling, -en, -ar, kananpoika kyffe, -t, -n, hökkeli kyla, -er, -de, -t, -d, kylmentää,

jäähdyttää, viipottaa kyla, -n, — j kylmyys, vilu kylig kylmähkö, kalsea kyller, -Uret, =, -liren, nahka-

harniska, költeri kylsig pussillaan oleva kylskada, -n, -or, kylmänvihat,

paleltuma kylslå (ks. s.) antaa haileta;

kylslagen, hailentunut Kymmene älf Kymijoki Kymmenegård Kymenkartano kyndelsmässa, -n, -or, kynttilänpäivä

kynne, -t, -n, luonnonlaatu, sävy kyp, -en, -ar, väripata kypare, -n, =, viinuri, kyypäri kypra 1 selventää (viiniä) kyrka, -n, -or, kirkko kyrk- 1. kyrkobänk, -en, -ar,

kirkonpenkki kyrkdags kirkkoonmeno-aika t. -aikaan

kyrkfolk, -et, —, kirkkoväki kyrkklädd, n. -klädt, kirkko-

vaatteisiin puettu kyrklig kirkollinen, kirkon kyrkoby, -n, -ar, kirkonkylä kyrkogång,-en,-ar, kirkonkäynti

kyrkogård, -en, -ar, kirkkotar-

ha; kirkkomaa kyrkoherde, -n, -ar, kirkkoherra kyrkomöte,-t,-n, kirkolliskokous kyrkoordning, -en, -ar, kirkonmenon-sääntö kyrkoplikt, -en, —, kirkonran-

kaistus, kirkkorippi kyrkosamfund, -et,=, uskokunta kyrkostat, -en, kirkkovaltio Kyrkslätt Kirkkonummi kyrktaga (ks. t.) ottaa kirkkoon kyrkvall, -en, -ar, kirkkomäki kysk puhdas, siveä, viaton kyss,-en,-ar, suudelma, suun-anto kyssa, -er, kyste, -t, -t, suudella, antaa suuta; k—s, suudella toisiansa kyttland, -et, =, kytömaa kåda, -n, -or, pihka kåk, -en, -ar, kaakki kål, -en, —, kaali kålhufvud, -et, -en, kaalinkupu kålrot, -en, -rötter, juuriska, lanttu

kålsupare, -n, =, huitukka, kal-jahousu

kånka 1 retkuttaa. kantaa retuuttaa kåpa, -n, -or, kaapu kår, -en, -er, kunta; ks. korps kåre, -n, -ar, tuulenviuhka kåta, -n, -or, kota käbbel, -bblet, —, jäyhäys, j ukka käbbla 1 jäyhätä, härskyä käck urhea, reima käfsa 1 : k. emot käkättää 1.

jankata vastaan käft, -en, -ar, leukapieli, leuka;

(kuvu) kita, suu käfta emot ks. käfsa kägelbana, -n, -or, keilarata kägelformig kartiomainen kägla, -n, -or, keila, kartio, kapu

käke, -n, -ar, leukapieli; leuka käle, -n, —, kirsi, routa kälke, -n, -ar, kelkkakäl

kälkbacke,-n,-ar, liukuusmäki;

åka k., laskea mäkeä kälkborgare, -n, =, poro-1. kont-

tiporvari kälkåkning, -en, -ar, mäenlasku

källa, -n, -or, lähde; alkuperä källare, -n, =, (-na), ja källrar,

-ne, kellari källsprång, -et, =, lähteensilmä kälta 1 jankuttaa, mankua kältring, -en, -ar, (maatakuljek-siva mustalainen) rahjus, heittiö; jankuttaja kämnär, -en, -er, kämnäri kämpa 1 taistella, otella kämpaspel, -et, =, taistelukisa kämpe, -n, -ar, taistelija känbar tuntuva

käng, -en, -er, ja känga,-n,-or,

kautokenkä känna, -er, kände,-t,-d, känn! tuntea; koettaa; tietää; k. sig före, tunnustella, tiedustella; gifva till k., antaa tiedoksi; k. till ngt, tietää jkin 1. jst-kin; jag k—er mig väl, lycklig, on hyvä, onnellinen ollakseni; icke k. till sig, oudoksua olojansa; kännas, -es, 1. käns, kändes, -ts, tuntua; k—s vid ks. vidkännas; väl, illa känd, hyvä-, pahamaineinen kännedom, -en, —, tieto kännemärke, -t, -n, ja k—tecken, -cknet, =, tunnusmerk-ki, tunnus känning,-en,-ar, tuntu; hafva

k. at, saada tuntea, koettaa känsel, -n, —, tunto känselsinne, -t, —, tuntoaisti känsla, -n, -or, tunne; tunto känslig herkkätuntoinen; tunteellinen

känslofull heliätuntoinen, tunteikas

känslolös turta; tunnoton, tun-

teeton; k. för köld, kylmän tuntematon känslosam, -mme jne., tekøtun-teikas

känspak, —, tarkka tuntemaan;

helppo tuntea käpp, -en, -ar, sauva, keppi käpprapp, -et, =, ja k—släng,

-en, -ar, kepinlyömä kär rakas, armas; rakastunut; min k—a bror, veli kulta, veliseni; det är mig k—t, se on minulle mieluista kära 1 tehdä kanne; k—nde, -n,

=, -na (-der n e), kantaja käresta, -n, (-or), mielitietty kärf, -fve jne., karmea kärfve, -n, -ar, lyhde, kupo käril ks. kärl

käring, -en, -ar, ämmä, akka käringkrok, -en, —f sätta k.

för ngn, kampittaa jkuta kärkommen tervetullut,mieleinen kärl, -et, =, astia; tiehyke, pesäke; putkilo kärlek, -en, —, rakkaus, lempi kärleksfull rakastava, lemmekäs kärleksförklaring, -en, -ar, rakkauden-ilmoitus kärlekshandel, -n, —, rakkau-

denseikka kärlekspant, -en, -er, rakkaudenlahja 1. -vesa kärleksrik rakkaudesta rikas kärlig herkkälempinen, lemmel-linen

kärna 1 kirnuta, pyöhtää kärna, -n, -or, kirnu, pyöhdin; — (siemenen, puun) sydän; siemen; paras osa, ydin kärne, -n, -ar, sydän, siemen,

ks. edell. kärnfrisk tervesisuinen; raikas-

henkinen kärnfull täysisydäminen; ytimekäs

kärnkarl, -en, -ar, kelpo mies kärnspråk, -et, =, ydinlausekär

157

kärntrupp,-en,-er, valiojoukko käromål, -et, känne kärr, -et, =, suo kärra, -n, -or, rattaat, kärryt kärrig soinen

kärrlass, -et,=, kärry- 1. ratas-

kuorma kärrmark, -en. -er, suomaa kärvänlig ystävällinen kärälskelig, —, lempirakas, rakastettu

kättare, -n, =, vääräuskolainen kätte, -n, -ar, karsina kättersk harha-uskoinen kätting, -en, -ar, rautavitjat käxa 1 kärnyttää, jankuttaa kö. -en, -er, piljartisauva; jono kök, -et, =, keittiö köksa, -n, -or, kyökkipiika köksträgård, -en, -ar, ruoka-

kasvi-tarha köl, -en, -ar, taika, emäpuu köld,-en, —, kylmyys, pakkanen köldgrad, -en, -er,*pakkas-aste kölhala 1 kallistaa syrjällensä,

korjata (laiva) kölvatten, -ttnet, —, vanavesi kön, -et, =, sukupuoli, suku; en vän af k—et, naisten harrastaja

köp, -et, =, kauppa, osto; tili k—s, kaupaksi; på k — et, päällisiksi; för godt k., hyvällä kaupalla 1. hinnalla köpa, -er, -te, -t, -t, ostaa

köpebref, -fvet, =, kauppakirja köpenskap, -en, —, kaupanpito köpeskilling, -en, -ar, kauppahinta

köping, -en, -ar, kauppala köpman, -nnen, -män, kauppamies

köpskål, -en, -ar, harjakannu köpslaga 1 ks. köpslå köpslå (ks. s.) hieroa 1. tehdä kauppaa

köpstad, -en, -städer, kauppakaupunki kör, -en, -er, laulukunta; yhdys-laulu

köra, -er 1. kör, -de, -t, -d, ajaa; kuljettaa, viedä, vetää; pistää; k. på, ajaa kovaa 1. kovemmin körbana, -n, -or, ajorata körsbär, -et, kirsikka körsel, -n, (-slar), ajaminen; ve-däntä

körsla, -n, -or, ajo; veto körsnär, -en, -er, ks. buntma-kare

körsven, -nnen, -er, ajaja körtel, -n, -tlar, rauhanen, risa körväg, -en, -ar, ajotie, ratastie kött, -et, —, liha köttbulle, -n, -ar, lihamöykky kötted, -en, -er, törkeä kirous köttfärg, -en, —, ihonkarva köttig lihamainen, lihakas köttslig lihallinen; k. broder,, täysi 1. oikea veli

L.

labb, -en, -ar, iso ja karkea käsi laber kultje,-n,—, hiljainen tuuli laboratorium, -iet, -ier, labora-toori

laborera 1 laboroita; 1. med, reutoa, huhtoa; potea, otella

labyrint, -en, -er, sokkelo lack, -et, —, lakka lacka 1 lakata; valua lackera 1 lakierata lackstång, -en, -stänger, lak-kapuikko kär

157

kärntrupp,-en,-er, valiojoukko käromål, -et, känne kärr, -et, =, suo kärra, -n, -or, rattaat, kärryt kärrig soinen

kärrlass, -et,=, kärry- 1. ratas-

kuorma kärrmark, -en. -er, suomaa kärvänlig ystävällinen kärälskelig, —, lempirakas, rakastettu

kättare, -n, =, vääräuskolainen kätte, -n, -ar, karsina kättersk harha-uskoinen kätting, -en, -ar, rautavitjat käxa 1 kärnyttää, jankuttaa kö. -en, -er, piljartisauva; jono kök, -et, =, keittiö köksa, -n, -or, kyökkipiika köksträgård, -en, -ar, ruoka-

kasvi-tarha köl, -en, -ar, taika, emäpuu köld,-en, —, kylmyys, pakkanen köldgrad, -en, -er,*pakkas-aste kölhala 1 kallistaa syrjällensä,

korjata (laiva) kölvatten, -ttnet, —, vanavesi kön, -et, =, sukupuoli, suku; en vän af k—et, naisten harrastaja

köp, -et, =, kauppa, osto; tili k—s, kaupaksi; på k — et, päällisiksi; för godt k., hyvällä kaupalla 1. hinnalla köpa, -er, -te, -t, -t, ostaa

köpebref, -fvet, =, kauppakirja köpenskap, -en, —, kaupanpito köpeskilling, -en, -ar, kauppahinta

köping, -en, -ar, kauppala köpman, -nnen, -män, kauppamies

köpskål, -en, -ar, harjakannu köpslaga 1 ks. köpslå köpslå (ks. s.) hieroa 1. tehdä kauppaa

köpstad, -en, -städer, kauppakaupunki kör, -en, -er, laulukunta; yhdys-laulu

köra, -er 1. kör, -de, -t, -d, ajaa; kuljettaa, viedä, vetää; pistää; k. på, ajaa kovaa 1. kovemmin körbana, -n, -or, ajorata körsbär, -et, kirsikka körsel, -n, (-slar), ajaminen; ve-däntä

körsla, -n, -or, ajo; veto körsnär, -en, -er, ks. buntma-kare

körsven, -nnen, -er, ajaja körtel, -n, -tlar, rauhanen, risa körväg, -en, -ar, ajotie, ratastie kött, -et, —, liha köttbulle, -n, -ar, lihamöykky kötted, -en, -er, törkeä kirous köttfärg, -en, —, ihonkarva köttig lihamainen, lihakas köttslig lihallinen; k. broder,, täysi 1. oikea veli

L.

labb, -en, -ar, iso ja karkea käsi laber kultje,-n,—, hiljainen tuuli laboratorium, -iet, -ier, labora-toori

laborera 1 laboroita; 1. med, reutoa, huhtoa; potea, otella

labyrint, -en, -er, sokkelo lack, -et, —, lakka lacka 1 lakata; valua lackera 1 lakierata lackstång, -en, -stänger, lak-kapuikkolad

lan

lada, -n, -or, läto ladda 1 ladata, panna panokseen laddning, -en, -ar, lataus; panos, latinki; lastaus; lasti, laivallinen laddstake, 1. -stock, -en, -ar,

latasin Ladoga Laatokka ladugård, -en, -ar, karjapiha; karjanhuoneet; karjasto, karja; karjatalo laf,-fven,-ar, jäkälä; karve,naava lafve, -n, -ar, lavo, lava, laudat lag, -en, —, uutos, keite, vesi lag, -et, =, kerros; laitaus (tykkejä); järjestys, kunto; tapa; seura; vara i 1., olla säntil-lään; hålla vid 1., pitää kunnossa; (tala, göra ngn) i 1., mieltä myöten, mieliksi; till 1—s, mielen mukaan; därvid 1., niillä paikoilla; så vid 1., melkein sillä lailla; vid det här 1—et, näillä ajoin; i senaste 1—et, viimeisellä hetkellä lag, -en, -ar, laki laga taip:ton attr. laillinen laga 1 laittaa; korjata; 1. sig,

suoriutua lagbunden, -det, -dne, jne., lain-

alainen lagenlig lainmukainen lager, -gret, -gren, kerros; varasto

lager, -n, -grar, laakeri; hvila på sina lagrar, levätä kun-niatöistänsä lagerkröna (ks. k.) laakerilla

seppelöitä lagfara (ks. f.) laissa huudattaa lagfaren, -ret, -rae jne., lainoppinut

lagfart, -en, —, lainhuudatus lagfången, -et, -ngne, -a, —,

laillisesti saatu lagföra (ks. f.) lakiin vetää lagg, -en, -ar, uurre laggill lakivoimainen

laggkärl, -et, laita-astia lagklok lain-oppinut lagkunnig laintunteva, lakiviisas laglig laillinen laglikmätig lainmukainen laglydnad, -en, —, lainkuuliaisuus

laglös laiton; vallaton lagman, -nnen, -män, laamanni lagom taipiton parahultainen; parahultaisesti, -sen; paraiksi; s å h, ei juuri, mokomankin lagrum, -mmet, =, lainkohta lagsaga, -n, -or, laamannikunta lagskipande lakia käyttävä lagstiftande lakia säätävä lagstil, -en, —, lakikieli lagstridig vastoin lakia (oleva), laiton

lagstånden, -det, -dne, laissa

vahvistettu lagsöka (ks. s.) velkoa oikeuden kautta

lagtima taipiton lakimääräinen laka 1 vuotaa, tippua lakan, -et, ==, raiti, hursti lake, -n, —, mahla; suolavesi lake, -n, -ar, made, matikka lakej, -en, -er, lakeija lakonisk lakooninen, lyhyenpon-teva

lakrits, -en, —, lakritsa, lakeri lalla 1 lallattaa, vetkustella lam rampa, hervoton; veltto lam, -mmet, =, -mmen, karitsa lamma 1 vuonia, karitsoida lampa, -n, -or, lamppu lampett, -en, -er, seinälamppu lamt veltosti, ponnettomasti lancier, -en, -er, keihäs-ratsu-mies

land, -et, (myös länder vieraat maat) maa; fast 1., manner; tili 1—s och vatten, maalla ja merellä; gå i 1., nousta maalle; gå i 1. med ngt, saada toimeen jkin; lägga i l., laskea rantaan; seglautmedlan

159

1., purjehtia rantaa myöten; in åt 1—et, sisämaahan; upp åt 1—et, ylämaahan landa 1 tulla rantaan, nousta maalle

landamäre, -t, -n, raja, maat landbonde, -n,-bönder, lampuoti landgång, -en,-ar, maalla-käynti;

rantaporras landhöjd, -en,-er, maanselänne landkrabba, -n, -or, maarapu;

merillä käymätön, maamyyrä landkänning, -en, -er, maan tun-

nuskohta landmakt, -en, -er, maavalta landrygg, -en, -ar, maanselkä landsbo,-n,-r, ja -ar, maalainen landsbygd, -en, -er, maaseutu landsflykt, -en, —, maanpako landsflyktig maastansa paennut landsförvisa 1, part. myös l—st,

ajaa maanpakolaisuuteen landsherre, -n, -ar, maanhallit-sija

landshöfding, -en,-ar, maaherra landskamrer are, -n, —, ja -kamrer, -en, -er, lääninkamreeri landskansli,-et,-er,lääninkanslia landskap, -et, =, maisema; maakunta

landskapsmål, -et, maakunnan-murre landskapsmålare, -n, =, maisemamaalari landskapsstycke, -t, -n, maise-

mataulu

landskontor, -et, =, lääninkont-toori

landskunnig maankuulu landsman, -nnen, -män, maanmies

landsort, -en, -er, maaseutu landsplåga, -n, -or, maanvaiva landssekreterare, -n, =, läänin-sihteeri

landsstat, -en,-er, läänin virkamiehistö

landstiga (ks. s.) nousta maalle

landstorm, -en, —, maanväen-

nosto; nostoväki landstrykare,-n,=,maanj uoksij a landsträcka, -n, -or, tienoo landställe, -t, -n, maatalo t. huvila

landsväg, -en, -ar, maantie landsände, -n, -är, maan-ääri landsätta (ks. s.) viedä 1. laskea maalle landtbruk, -et, —, maanviljelys landtdag, -en, -ar, valtiopäivät landtegendom, -en, -ar, maa-

kartano landtgods, -et, =, maahovi landthus, -et, =, maa-asunto landthushållning, -en, —, maatalous

landtjunkare, -n, =, maahovi-

lainen; maalaisherra landtlig maalais-landtlolla, -n, -or, typerä maalaistyttö, maalaistöllerö landtluft, -en, —, maan-ilma landtman, -nnen, -män, maalainen; maanviljelijä landtmannanäring, -en, -ar,

maan-elinkeino landtmannavaror, -na, maalaistuotteet

landtmätare, -n,=, maanmittari landtmäteri, -et, —, maanmittaus landtnöje,-t,-n, maahuvi; huvila landtränteri, -et, -er, läänin-rahasto

landtunga, -n, -or, kaisku; kan-nake

landtvärn, -et, —, nostoväki landvinning, -en, -ar, voittomaa landväg, -en, —, maamatka;

1—en, maitse langa 1 antaa kädestä käteen lank, -en, —, sikuna, holkki lans, -en, -ar, keihäs, peitsi lansett, -en, -er, lansetti, pistin lansknekt, -en, -ar, keihäsmies lanterna, -n, -or, lyhty lapidarstil, -en, —, kivikirjoitus160

led

lapp, -en, -ar, Lappalainen lapp, -en, -ar, tilkku, paikka,

(paperi-)lippu lappa 1 paikata Lappfjärd Lapväärtti lapphund, -en, -ar, lapinkoira lappig paikkainen Lappland Lapinmaa lappmark,-en,-er, lappi; L—en

Lapinmaa lappmudd, -en, -ar, peski Lappo Lapua

lappri, -et, —, joutava t. vähäinen asia; åh 1.! tyhjää kaikki! lappsko, -n, -r, kallokas, lapikas lappsläde, -n, -ar, ahkio, pulkka Lappvesi Lappee lappvärk, -et, =, turnutus lapsk lappalainen lapska, -n, -or, lappalaisnainen;

Hm. mon. lapinkieli larf, -fven, -er, toukka; Hm.

mon. naamio, hahmu, peite larm, -et,—, hälinä, meteli, ryty larma 1 hälistä, meluta, pauhata larmklocka, -n, -or, hätäkello larmtrumma, -n. -or, häikkä-

rumpu Lars Lauri Larsmo Luoto

lasarett,-et, = ja -er, sairashuone laska 1 ommella kaksin kerroin lass, -et, =, kuorma lassa 1 panna kuormaa last, -en, -er, paino; lasti; vetä-mys, kantamus; rasitus; syy, vika; pahe lasta 1 lastata, sälyttää; moittia lastageplats, -en, -er, ks. lastningsplats lastbar moitittava; paheellinen lastdjur,-et,=,kuormaeläin,juhta lastdragare, -n, =, ks. edell. lastelig parjaava, moitteellinen lastfull paheellinen, turmeltunut lastgammal ikäloppu lastningsplats, -en,-er, lastauspaikka

lastrum, -mmet, lastiruuma lastvagn, -en, -ar, kuormarattaat lat määr:tön n. —, laiska latas 1 laiskoitella later, -na, eljet, tavat lathund, -en, -ar, laiskuri; vii-

vapaperi latin, -en ja -et, —, latina latinare, -n, =, latinalainen latinsk latinainen, latinan latitud, -en, -er, leveys-aste, leveys; (rankaistuksen) asteelli-suus

latmansgöra, -t, —, laiskantyö latmask, -en, -ar, laiskajaakko Laukas Laukaa lava, -n, —, laava, tulimuju Lavansaari Lavassaari lavett, -en, -er, lavetti, tykki-puut

lavin, -en, -er, lumivyöry lax, -en, -ar, lohi laxera 1 ulostaa laxöring, -en, -ar, lohenmullo lazaron, -en, -er, latsarooni le, -r, log, -o, -e, lett, leende^ ääneti nauraa, hymyillä; med leende min, naurussa suin led, -en, (-er), suunta, tie led, -et, =, veräjä, laukku; rivi led, -en, -er, nivel, jäsen; (korren) solmu; ur 1., sijoiltansa led, -en ja -et, -er ja =, sukupolvi

led ilkeä, inha, paha; suuttunut, kyllästynyt; i ljuft och 1 edt, myötä- ja vastoinkäymisessä leda, -n, —, inho leda, -der, -dde, -dt, -dd, n. -dt, taluttaa, johdattaa, johtaa, viedä; kääntää ledad nivelikäs ledamot, -en, -möter, jäsen ledas (leds), -des (-ds),-ddes, -dts; 1. vid, inhota; olla ikävissään

ledband, -et, =, talutusnuora; johtonuoraled

ledbrott, -et, =, jäsenrikko ledbruten jäsenrikkoinen ledig nuortea, sujuva; joutilas, vapaa; luonteva; avonainen; på 1 — a stunder, joutohet-kinä

ledighet, -en, (-er : avonaiset virat), notkeus; jouto; avonaisuus; aukiolo; avonainen virka ledigt norjasti, sujuvasti, luontevasti

ledning, -en, -ar, johto; ohjaus ledsaga 1 saattaa, seurata ledsam, -mme, jne., ikävä ledsamhet, -en, -er, ikävyys;

mielipaha, harmi ledsen, (-set), -sne, -a, —, kyllästynyt, ikävystynyt; pahastunut; göra ngn 1.. pahoittaa jkun mieli ledsna kyllästyä ledsnad,-en, —, ikävä; mielipaha ledstjärna, -n, -or, johtotähti ledstång, -en, -stänger, käsipuu ledsven, -nnen, -er, saattomies ledtråd, -en, -ar, johtolanka, johdake

lefnad,-en, —. elämä; elinkausi lefnadsbana, -n, -or, elontie lefnadsfrisk, -glad, -lustig eloisa, iloisa lefnadslust, -en, —, elämänhalu lefnadssätt, -et, —, elantotapa lefnadsteckning, -en, -ar, elä-

mänkuvaelma lefnadsvana, -n, tav. mon. -or,

elämäntavat lefnadsvett,-et,—. hieno käytös lefnadsår, -et, ==, ikävuosi lefra sig 1 maksoittua, hyytyä;

1—d blod, hurme lefva, -er, -fde, -fvat, -f! elää; lef väl! jää hyvästi! han har intet att 1. af, hänellä ei ole millä elää; 1. upp på nvtt, jälleen elpyä lefver, -n, -frar, maksa lefverne, -t, —, elämä

lefvernesbeskrifning, -en, -ar,

elämäkerta lega, -er, -de, -t, -d, vourata;

palkata lega, -n, -or, voura; palkka legal laillinen legalisera 1 laillistaa legalitet, -en, laillisuus legat, -en, -er, legaatti, paavin

lähettiläs legat,-et, = ja -er, testamentti-lahja

legation, -en, -er, lähetys, lä-

hettikunta legend, -en, -er, legenda legion, -en, -er, legioona; epä-luku

legislativ lakia säätävä legitim laillinen, aviollinen legitimera 1 julistaa lailliseksi; oikeuttaa; ottaa aviolapseksi; 1. sig, näyttää laillisuutensa legohjon, -et, =, palkkalainen legoknekt, -en, -ar, palkkasoturi lejd, -en, —, turvalupa lejdebref, -fvet, =, turvakirja lejon, -et, =, jalopeura; (Jcuv.) urho

lejoninna, -n, -or, naarasjalo-peura

lejonpart, -en, (-er), isompi osa lek, -en, -ar, leikki, kisa, leikin-

teko; kutu; soidin leka, -er, -te, -t, -t, leikitä, ilos-tella; kutea; (linnuista) soida; lekkua, elää; 1. blindbock, olla sokkosilla; 1. bort sin tid, menettää aikansa leikissä; det är ej att 1. med, se ei ole leikintyötä; 1. med ens känslor, pitää jkun tunteita pilanansa; det 1—er honom i hågen, siihen hänen mielensä palaa lekamen, en, —, ruumis (Kristuksen, harvoin ihmisen) lekamlig ruumiillinen lekatt, -en, -er, kärppälek

lekbåli, -en, -ar, leikkikalu, heiteltävä

lekfull kisaavainen, leikikäs lekman, -nnen, -män, maallikko leksak, -en,-er, leikkikalu, lelu lektion, -en, -er, opetustunti,

opetus; luku lektor, -n, -er, lehtori lektorat, -et, = ja -er, lehtorin-virka

lektyr, -en, -er, luettava lekvärk, -et, =, leikkikalu; leikin-asia, leluteos lem, -mmen, -ar, jäsen, raaja lemlästa 1 lyödä raajarikoksi lemmalytt, —, raajarikko lemmel, -n, lemlar, peltohiiri;

vesimyyrä; sopuli lemna, -ning ks. lämna, -ning Lemo Lemu len hieno, sileä, pehmeä leopard, -en, -er, leopardi ler, -et, —, ja lera, -n, (-or),

savi lera 1 saveta

lergök, -en, -ar, savikukko lerig savinen, savettunut lerkran, -en,-ar, savimylly lerskiffer, -n, —, liuskasavi Lestijärvi Lesti leta 1 haeskella, etsiä Letala Laitila

letargi, -en, unitauti; unteluus lett, -en, -er, Lättiläinen Levanten Välimeren itärannikko leverans, -en, -er, tavaranhank-kimus

leverantör, -en, -er, tavaran-

hankkija leverera 1 hankkia, toimittaa,

suorittaa levit, -en, -er, leviitta levkoja, -n, -or, leukoija lexa ks. läxa

lexikon, -et, -ka, sanakirja lia ks. lie Libelitz Liperi

libell, -en, -er, kanne-1. vetokirja

liberal vapaamielinen; antelias libertin, -en, -er, irstas ihminen librett, -en, -er, operateksti licentiat, -en, -er, lisensiaatti lida, -er, led, -o, -e, lidit, -en, kärsiä; joutua jhkin; saada vahinkoa; hon lider af tandvärk, häntä vaivaa hammas-tauti; blifva 1—n de, tulla tappiolle; — kulua, joutua; hvad 1—er tidén? mikä aika nyt on? det 1—er mot aftonen, alkaa tulla ilta lidande, -t, -n, kärsimys,-minen lidelse, -n, -r, intohimo lider, -dret, =. -dren, vaja liderlig irstas lie, -n, -ar, viikate liera 1; 1. sig, liittyä yhteen;

1—d, likeisessä yhteydessä oleva lif, -fvet, =, -fven, elo, elämä; henki, elinvoima, ikä; eloisuus; ruumis, miehusta; vyötäiset; bringa till lifs, saattaa e-leille; i 1., i li f ve, elossa; stå en efter 1—et, väijyä jkim henkeä; taga 1—et af sig, surmata itsensä; för brinnande 1—et, henkensä perästä; straffa till 1—et, rankaista kuolemalla; jakten är hans lif, metsästys on hänen mieli-työtänsä; in på 1—et, aivan likelle ruumista, aivan päälle; hårdt, löst 1., kova, vetelä vatsa; han fick ej ett lif, ei saanut päätäkään lifaktig eloisa, vilkas lifdrabant, -en, -er, henkivartia lifdömd hengeltä tuomittu lif egen,-egne,-a, enimm. subst. r maaorja

lifegenskap, -en, —, maaorjuus liffärg, -en, —, ihonkarva; mie-liväri

lifförsäkring, -en, -ar, henki- L

hengenvakuutus lifgarde, -t, -n, henkivartia-väkilif

lifgeding -et, =, elatusvero lifgifvande elon-antava; elvyttävä

lifhank:-en hengen kitku 1. hitu lif häst, -en, -ar, mielihevonen | lifkusk, -en, -ar, mieliajuri Lifland Liivinmaa liflig vilkas, vireä, elävä, harras;

1. ed, ruumiillinen vala liflös eloton, hengetön lifmedikus, en, -medici, henkilääkäri lifnära (ks. n.) elättää lifrock, -en, -ar, ihokas lifränta, -n, -or, elinkorko lifrätt, -en, -er, mieliruoka lifsandar, -ne, elinvoimat lifsarfvinge, -n, -ar, henkipe-

rillinen, lapsi lifsdagar, (-ne), elinpäivät lifsfarlig hengelle vaarallinen lifsfrukt, -en, —, kantamainen, lapsi

lifs lefvande ilmetty, ilmi-elävä lifsmedel,-dlen, mon. elintarpeet lifssak, -en, -er, hengenrikos lifsstraff,-et,=, hengenrankaistus lifstid, -en, —, elin-aika, ikä lifstidsfånge, -n, -ar, elinkautinen vanki lifstycke, -t, -n, miehusta; alus-liivi

lifsuppehället,—, hengen-elatus lifsyttring, -en, -ar, elonmerkki lifva 1 elähyttää, rohkaista, kehottaa; 1—s, vilkastua, innostua lifvakt, -en, —, henkivartiat liga,-n, -or, salaliitto; liittokunta ligga, -er, låg, -o, -e, legat, maata, levätä; olla; oleksia, virua; sijaita; olla laossa; o. lamassa; 1. på ägg, hautoa; 1. under, olla alla käden; han 1—er inne med pengar, hänellä on rahaa takanansa; 1. väl till, olla sopivalla paikalla; vinden I—er på, tuuli painaa kohden; 1. a f s i g, ma-

heta; unohtaa taitonsa; 1. tili sig, varttua; sjön 1—er,järvi on jäässä; det 1—er för mig, se väikkyy mielessäni; det 1—er i öppen dag, se on päivän selvä; 1. efter 1. öfver ngn, olla jkun niskoilla, vaivata j kuta liggdags; det är 1., on maata-

panon aika ligghöna, -n, -or, hautova kana liggställe, -t, -n, makuupaikka liggsår, -et, niljettynäinen lik, -et, =, kuollut ruumis; ligga 1., maata ruumiina lik näköinen, kaltainen, yhtäläinen, yhdenvertainen; det är honom likt, se on hänen tapaistansa lika taip:ton yhtäläinen; af 1. form, storlek, yhdenmuotoi-nen, samankokoinen; 1. för 1., verta verrasta; — yhtä, yhtäläisesti, tasan likadan, n. -t, mon. -a, yhtäläinen

likafullt yhtähyvin, sittekin likaledes samoin lika lydande yhtä pitävä likartad samanlaatuinen likasom ks. liksom likaså niin ikään, samate likbegängelse, -n, -r, maahanpanijaiset likbjudare, -n, hautajaisiin

kutsuja likblek kalmankalpea like, -n, -ar, vertainen likformig yhtämukainen; yhden-moinen

likfärd, -en, -er, ruumiinsaatto likgiltig yhdentekevä; välinpitämätön; arvoton, vähäpätöinen likmätig mukainen, yhtäpitävä likna 1 olla jkun näköinen, kaltainen, tapainen; 1. vid, verrata; 1. sig (till) näyttää, n. tulevanlik

liknelse, -n, -r, vertaus liknelsevis vertaamalla liknöjd välinpitämätön; penseä liksinnad samanmielinen liksom niinkuin, ikäänkuin likstol, -en, —, ruumisraha likställig yhdenmukainen, -vertainen

likstämmig yhtäsointuinen; yhtäpitävä

likt yhtäläisesti, -ksi; jkun tavalla

liktal, -et, =, hautauspuhe liktidig yhden-aikuinen lik tidigt samaan aikaan liktorn, -en, -ar, liikavarvas,

känsä

liktydig yhtä merkitsevä liktåg, -et, =, ruumissaatto likvid liukea, vetelä; 1., -en, - er, suoritus

likvidera 1 tehdä suoritus; maksaa

lik viss t, -väl kuitenkin liliput, -en,-er, pikkulainen lille, -a, måår. m. sanalie liten;

mamma 1—a! äitiseni! lillgammal, —, vanhamainen iäkseen

Lillkyro Vähä-Kyrö lim, -mmet, —, tymä, liima Limingo Lim inka limitera 1 rajoittaa limma 1 liimata, tymätä

limpa, -n, -or, möykky limonad, -en, limonaadi limstång, -en, -stänger, liima-saitta; löpa med 1—en, mairitellen kietoa lin, -et, —, pellava, aivina lina, -n, -or, köysi, nuora lind, -en, -ar, lehmus, niinipuu linda, -n, nurmi, keto; ligga i sin 1., olla vasta alullaan; mon. -or, kapalo linda 1 kapaloita, kääriä lindebarn, -et, =, kapalolapsi lindra 1 lievittää, huojentaa

lindrig lievä, lienteä, huokea lineal ks. linial linfrö, -et, (-frön), pellavansiemen, -siemenet lingon, -et, =, puola lingonris, -et, —, puolanvarsi, -varret

lingvist, -en, -er, kielentutkija lingvistik, -en, kielitiede linia (linea) 1. linie, -n (ei -ian, -ean), -ier. viiva, linja; sukupolvi; päiväntasaaja linial, -en, -er, viivoitin liniera 1 viivoittaa, viivata linie trupper, -na, linja väki linka 1 liikata, nilkuttaa linknopp, -en, -ar, sylkky linne, -t, (mon. -n paidat) liina-

kangas; liinavaatteet, paita linneskaf, -fvet, —, liinanöyhtö linning, -en, -ar, reunus; vyötärö; kauluri; hiansuu lins, -en, —, virvilä; mon. -er,

linssi, mykiö lintyg, -et, =, paita lipa 1 itkeä tillittää liqv . . ks. likv .. . lirka 1 maanitella Iisa, -n, —, hoiva, helpotus lisa 1 lievittää lisma 1 liehakoita, liukastella lispund, -et, leiviskä list, -en, -er, reunus, hulpio;

piena; Hm. mon. viekkaus lista, -n, -or, lista, luettelo listig viekas lit, en, —, luottamus lita 1 (-er,let) luottaa, turvautua liten, -et (ks. lille, små, mindre, minst), pieni, vähäinen, vähä; 1—et, vähän, vähäsen Lithauen Litva, Liettua litograf, -en, -er, kivipainaja, -piirtäjä

litografi, -en, -er, kivipaino; ki-

vipiirros litterat tieteellisesti sivistynyt litteratur, -en, -er, kirjallisuuslit

litteratör, -en, -er, kirjailija litterär kirjallinen liturgi, -en, -er, kirkkojärjestys livré, -et, -er, liveri ljud, -et, =, ääni, äänne ljuda, -er, ljöd, -o, -e, -it (-ar, -ade,-at), soida, kaikua, kuulua ljudelig, ljudlig äänekäs ljuf, -fve jne., suloinen ljuflig suloinen, maire ljuga, -er, ljög (lög) -o, -e, ljugit, -en, valehdella; 1. sig ilrån, päästä valheella jstkin ljum, -mme jne., haalea; lauha, penseä

ljumske, -n, -ar, reidenjuuri ljung, -en (-et), —, kanerva ljunga 1 leimahtaa; leimahuttaa ljungeld, -en, -ar, leimaus, salama

ljus, -et, =, valo, valkeus, valkea; kynttilä; föra ngn bakom 1—et, hämmentää jkun silmät, pettää ljus valoinen, valoisa; vaalea, selvä; i 1—an låga, ilmitulossa ; yhdistyksissä vaalean-sininen jne.) ljuskrona,-n,-or, kynttiläkruunu ljuslett valkoverinen ljusna 1 valjeta, seljetä ljusning, -en, -ar, seijastus, päivänsalo

ljussken, -et, =, kynttilänvalo ljusskygg valon-arka ljusstake, -n, -ar, kynttiläjalka ljuster, -tret, =, -tren, ahrain ljustra 1 tuulastaa, tuohustaa ljuta, -er, ljöt, -o, ljutit : lj.

döden saada surmansa lo, -et ja -n, =, -n ja-ar, ilves lo, -n, —, nukka; parkki Lochteå Lohtaja lock, -en, -ar, kihara, kiehkura lock, -et, =, kansi; ilm. mon. houkutus; hvarken med 1. eller pock, ei hyvällä eikä pahalla

locka 1 kutsua, huudella; houkutella; — kihartaa lockbete, -t, -n, syötti, viehätin lockelse -n, -r, viekotus lockig kihara, kiehkurainen lockmat, -en, —, syötti, viehäke lod, -et, luoti loda 1 luodata lodjur, -et, =, ilves lodrät pystysuora lof, -fven, -ar, luovi, polvi; taga lofven af ngn, viedä voitto lof (lue låf) -fvet, —, lupa; lo-ma-aika; jag får 1. att betala, minun täytyy maksaa lof (lue låf), -fvet, —, ylistys;

Gud ske 1., Jumalan kiitos lofgifven,-et, ja loflig luvallinen loford, -et, =, ylistys, kiitokset lofsjunga(ks.s.) (veisaten) ylistää lofsång, -en, -er, ylistysvirsi loft, -et, =, luhti, parvi loftal, -et, =, kiitospuhe, ylistely lofva 1 luovata

lofva (lue låfva) luvata, antaa toivoa; taata; 1—nde, toive-hikas; — ylistää, kiittää lof vart : i 1. päällä tuulen lofven, en, taip:ton, lupaus lofvera 1 luo vailla, risteillä lofvärd kiitettävä logarfva 1 parkita loge, -n, -ar, luva,

luha loge, -n, -r, loosi logera 1 majailla; ottaa asumaan logg, -en, -ar, loki, vauhdinmit-tari

logik, -en, -er, logiikka Loimjoki Loimaa loj (neutr. -t) veltto, laiska lojal lainkuuliainen; uskollinen;

vilpitön Loj o Lohja loka, -n, -or, vemmel lokal paikallinen; — 1., -en,-er,

paikka; huoneisto lokalisera 1 sovittaa jhkin paikkaanlok

lokalitet, -en, -er, paikanlaatu,

paikallisuus lokomotiv, -et, = ja -er, höyryveturi

lolla, -n, -or, lutus, töllerö lom,-mmen,-ar, kaakkuri, kuikka loma 1 luhjata; 1. af, hiipiä nolona tiehensä lomhörd, —, huonokuuloinen London Lontoo

lopp, -et, (=), juoksu, kulku, meno; putki, sisus; under å-rets 1., vuoden kuluessa; gifva fritt 1. åt, päästää valloilleen loppa, -n, -or, kirppu loppa 1 tappaa kirppuja Lorentz Lauritsa lorgnett, -en, -er, pieni kiikari; lornetti

losliten, -et, -tne, -a, —, nukkavieru

loss, taip:ton, irti, auki lossa 1 irroittaa, päästää, avata; löyhentää; laukaista; purkaa, lossata (laiva) lossna 1 lähteä irti, höltyä lots, -en, -ar, luotsi, meriopas lotsa 1 luotsata; opastaa lott, -en, -er, arpa; osuus; osa lotta 1 heittää arpaa; 1. bort,

myödä arvalla lottdragning, -en, -ar, arvan-nosto

lotteri, -et, -er, arpajaiset lottlös osaton

lucka, -n, -or, luukku; aukko;

loma; lovi lticker, -ckre, -a (-are, -äst),

möyheä

luckra 1 muhentaa, kuohkeuttaa luden, -det, -dne jne., karvainen luder, -dret, =, -dren, haaska; lutka

luf 1. lufver, -fven 1. -ern, -fvar, veitikka

luffa 1. lufsa 1 juosta lötköttää luft, -en, —, ilma, henki; i fria

*1—en, ulko-ilmassa,-aan; gifva sina känslor 1., antaa valtaa tunteillensa; — mon. -er, ikkunareikä lufta 1 tuulettaa luftig ilmainen, leijuvainen, vil-vakka

luftkrets, -en, -ar, ilmakehä luftslott, -et, =, tuulentupa luftsprång, -et, ilmahyppäys luftsträck, -et, ilman-ala lufttät hengenpitävä lufva, -n, -or, nahkalakki, lakki-paha

lufva, 1—s 1 ks. lugga, 1—s lugg, -en, -ar, otsatukka, tukka; tukanveto; Hm. mon. nukka, karva

lugga 1 tukistaa; 1—s, olla tuk-

kanujussa, -nuottasilla luggig nukkainen luggsliten, -tet, -tne, -a, —,

karvakulu lugn tyyni, tyven; rauhallinen lugn, -et, —'tyventö, tyyneys; rauha

lugna 1 tyyntää, asettaa, rauhoittaa; tyyntyä lukrativ tuottoisa lukt, -en, —, haju, haisti lukta 1 haista, hajahtaa; haistaa luktorgan, -en, -er, ja -et, -—,

haistin luktsinne, -t, —, haisti Luleå Luulaja

lulla 1 nukuttaa laululla; g å

och f., juoda lallustella luminös valokas lummig lehtevä, lehvakka lump, -en, —, lumput lumpen, -pet, -pne jne., kurja;

joutava lumpor, -na, ryysyt; lumput lumpsamlare, -n, lumppuri lund, -en, -ar (-er), lehto Lundo Lieto lunga, -n, -or, keuhko lungsiktig keuhkotautinen1 n n 167 1 y n

lungsot, -en, —, keuhkotauti lungvåt, —, läpimärkä lunk, -en, —, hölkkäjuoksu lunka 1 hölköttää, jolkuttaa luns, -en, -ar, juntus, hontikko lunsa, -n, -or, löattäre (nainen) lunsig hontikas

lunta, -n, -or, sytytin; kirjarämä Luolais Luolaja lur (en): på 1. väijyksissä lur, -en, -ar, nukahdus; — torvi lura 1 väijyä; peijata; — nukkua vähän aikaa lurendräja 1 salaa kuljettaa

(kiellettyä tavaraa) lurf, -fven, —, pörrötukka lurfvig pörheä, pörröinen lurifax, -en, -ar, lurjus, veijari lurk, -en, -ar, rahjus lurpassa 1 vaania lus, -en, löss, täi lust,-en, —. halu; ilo; jag har 1., mieleni tekee; 1—en kom på mig, minun tuli halu; tili 1. och leda, ihaksi ja vihaksi, yllin kyllin lusta (alk. luste) -n, -ar, himo lustbarhet, -en, -er, huvitus lusteld, -en, -ar, ilotuli lustfärd, -en, -er, huvimatka lusthus, -et, =, huvimaja lustig rattoisa, hupainen; iloinen; kummallinen; göra sig 1., naijastella, ilkastella lustspel, -et, =, ilveilys lustvandra 1 kävellä huvikseen lut, -en, —, lipiä, live luta, -n, -or, luuttu luta 1 lipiöitä; — olla kallellansa, olla kumarassa; kallistaa, nojata; 1. sig, nojautua, kumartua lutfisk, -en, —, lipiäkala luteran, -en, -er, luterilainen lutning, -en, —, kaltevuus lutter, taip:ton, attrpelkkä, sula

luttra 1 puhdistaa, kirkastaa

luxuriös ylellinen lya, -n, -or, luola lyceum, -eet, -eer, lysee lycka, -n, -or, silmukka lycka, -n, —, onni, menestys; 1. tili! olkoon onneksi! 1. tili god handel! onnellista kauppaa! göra sin 1., löytää onnensa

lyckas 1 onnistua; lyckad, onnistunut lycklig onnellinen lyckligtvis hyväksi onneksi lyckosam, -mme jne., onnekas lycksalig autuaallinen lycksökare, -n, =, onnen-onkija lyckt ks. lykt

lyckträff, -en,-ar, onnenkohtaus lyckönska 1 onnitella lyda, -der, -dde, -dt, -dd n. -dt, totella; kuulua; vi 1. under lagen, me olemme lain alaisia; aktien lyder å 100 mark, osake on 100:n markan suuruinen lydaktig tottelevainen lydelse, -n, —; af följande 1., näin kuuluva; efter ordens 1., niinkuin sanat kuuluvat lydig kuuliainen lydkonung, -en,-ar, alakuningas lydland, -et, -länder, vallan-

alainen maa lydnad, -en, —, kuuliaisuus, totteleminen; under ngn s 1., jkun käskyn alaisena, -ksi lyfta, -ter, -te, -t, -t, (-ade, -at, -ad), nostaa; 1. på hatten, nostaa hattuansa lyftning, -en, -ar, nosto: Hm. mon. mielen lento; into, ylevyys lykt suljettu lykta,-n, -or, lyhty lykta 1 lopettaa; päättyä lyktgubbe, -n, -ar, virva lymmel, -n, lymlar, lurjus lynga, -n, -or, seve, köysivyyhti168

lån

Lyngen Jyykeä

lynne, -t, -n, luonne, mieliala; vid godt, elakt 1., hyvällä, pahalla päällä, tuulella lyra, -n, -or, lyyry; koppi lyrik, -en, —, laulurunous lyriker, -n, =, laulurunoilija lyrisk lyyrillinen lysa, -er, -te, -t, -t,, vai ostaa; loistaa, paistaa; loistella; — näyttää valkeaa, saattaa t. hakea valkealla; kuuluttaa lyse, -t, —, valoaine lysgas, -en, —, valokaasu lysmask, -en, -ar, kiiltomato lysning, -en, -ar, kuulutus lyss, prees. yks. ja mon. lyss, impf.lyddes, ja lyssna 1 kuunnella

lysta, -ter, -te; mig 1—er 1.

det 1—er mig, minua haluttaa

lysten, -tet, -tne, -a, (-are,

-äst) haluinen, himoinen lystmäte, -t, —, mielitäyte; få

sitt 1., saada kyliänsä lystnad, -en, —, haluisuus, mieliteko, himo lystra l totella, kuulla lystringsord, -et,=, huomiosana lyte, -t, -n, vika lytt, —, rujo, viallinen lyx, -en, —, ylöllisyys låda, -n, -or, laatikko låda vid ks. vidlåda låg, lägre, lägst, matala, alava, alhainen; komp. -are, -äst, halpa, häpeällinen låga, -n, -or, liekki, leimu låga 1 leimuta, liekehtiä låghalt lynkkä

lågland, -et, = ja -länder, alankomaa lågländ, -dt, alava lågmält matalaääninen lågsinnad 1. -sint,halpamielinen lågslätt, -en, -er, alatasanko, alanne

lågt matalalla, -lie, alhaalla, -lie;

hiljaa; halvasta, -ksi, -sti lån, -et, laina; till 1—s, lainaksi, -na; Guds 1., jumalanvilja

låna 1 (lånte, -t) lainata; 1. sitt

öra, kallistaa korvansa lånbibliotek, -et, = ja -er, lainakirjasto lång, längre, längst, pitkä; på 1—t håll, etäällä, -Itä, -lie; en 1. stund, ison 1. kotvan aikaa

långa, -n, -or, pitkäturska långbänk,-en, -ar, lavitsa; draga ut på 1—en, venyttää pitkälle; komma pål—en, jäädä takalaitaan, unhotuksiin långdragen, -get,-gne,-a, (-are,

-äst), pitkäveteinen långdyna -n, -or, patja långfingrad pitkäsorminen, var-

kaansekainen långgrund laito, laaka långlagd pitkäkäs, pitkänläntä långlifvad pitkä-ikäinen långlig : 1—a tider isot ajat,

monta aikaa långmodig pitkämielinen långref, -fven, -ar, vela, pitkäsiima

långs, 1. efter, 1. med, 1. åt

pitkin; 1. efter, pitkinpäin långsam, -mme jne., hidas, verkkainen; pitkällinen långsida, -n, -or, pitkäpuoli långsint pitkävihainen långskepps pitkin laivaa långskranglig pitkänroikelo långslutt, -sluttande loiva långsträkt pitkälle ulottuva långsynt pitkänäköinen långsökt kaukaa haeskeltu långt kaukana, kauvas, pitkältä, -lie; paljoa; 1. fram på dagen, myöhään päivällä; 1. fore detta, aikoja sitte; det drar 1. ut, kestää kauvan; 1. ifrånlån

169

läg

rik, ei vähääkään rikas; 1. ifrån att älska honom, kaukana siitä, että rakastaisi häntä; på 1. när icke, ei likimainkaan långtrådig pitkäsyinen; pitkäpiimäinen långvarig pitkällinen långved, -en, -er, ranka långväga taip:ton kaukaa tullut; kaukaa lår, -en, -ar, purnu, hinkalo lår, -et, =, reisi lårveck, -et, =, reidenjuuri lås, -et, =, lukko, lukku; det går icke i 1., se ei käy än-tiin

låsa ks. läsa

låt, -en, —, ääni

låta, -er, lät, -o, -e, låtit, låt!

kuulua, soida, panna låta, -er, lät, -o, -e, låtit, låt! antaa, sallia; 1. höra af sig, ilmestyä, antaa tietoa itsestään; det 1—er höra sig, sitäpä kuulla kelpaa; detl—er sig icke göra, sitä ei käy tekeminen; jag har låtit berätta mig, att..ön tullut kuuluviini, että; låtom oss gå, menkäämme; låt bli äpplena, anna omenain olla, älä koske omeniin; låt bli att gör a det, ole sitä tekemättä, heitä se t.; låta blifva därvid, jättää siksensä; låt så vara, olkoonpa niinkin; 1. göra, flytta, hugga, teettää, muutattaa, hakkauttaa; författaren 1—er sin hjälte säga, kirjantekijä esittää urhonsa sanovaksi; 1. sitt lif,)anna 1. antäa henkensä; 1. ider, iskeä suonta; göra och ., tehdä ja olla tekemättä; åt upp! avaa ovi! låtsa 1 teeskennellä, tekeytyä; 1. skrifva, olla kirjoittavi-

nansa; han 1—r om ingenting, ei ole millänsäkään lä (ett) taip:ton suojan puoli; tuulensuoja; i lä, alla tuulen; i lä om ngt, jnkin suojassa, -aan

läck taip:ton predik, vuotava läcka, -n, -or, vuotoreikä läcka, -er, läkte, -t, vuotaa läcker, -ckre jne., herkkuinen;

herkutteleva läckerbit, -en, -ar, makupala läckerhet, -en, -er, herkkuisuus; herkku

läckermun,-nnen,-ar, herkkusuu läder, -dret, —, nahka läderlapp, -en, -ar, nahkatilkku;

yökkö, yölepakko läge, -t, -n, asema; tila lägel, -n, -glar, leili lägenhet,-en,-er, tila; tilaisuus; virkapaikka;

huoneet; maatila; tila

läger, -gret, -gren, vuode,

leiri; (eläimen) pesä lägerstad,-en,—, makuupaikka, leposija

lägervall (en), —; i 1., liian lähellä tuulen-alaista rantaa, sor-ruksissa; rappiolla, lamassa lägg, -en,-ar, kyynärluu; sääriluu

lägg, -et, =, kerros lägga, -er, lade, lagt, -gd, panna, laskea; panna makaamaan; 1. ägg, munia; 1. hand vid, ottaa käsille; 1. an, ojentaa pyssyä; 1. in om afsked, anoavirkaeroa; 1. in på ngn, hakeajkultavelkaa; 1. ut från land, lähteä rannasta; — 1. sig, paneutua, laskeutua, panna maata; mennä lakoon; jäätyä; asettua; 1. sig emellan, käydä väliin; 1. sig i, ryhtyä, sekautua; 1. sig på, ruveta harrastamaan; 1. sig till, hankkia itselleen; 1. sig ut för

ngn, ruveta jkun puoltajaksi; ks. myös yhdist. af-, in-, ned-, om-, på-, till-, undan-, under-, upp-, utlägga läglig sopiva, sovelias läglighet, -en, -er, tilaisuus lägra sig 1 asettua leiriin läka, -er, -te, -t, vuotaa, ks. läcka

läka, -er, -te, -t, -t, parantaa, lääkitä; parantua; 1—s, parata läkare, -n, =, lääkäri läkarevetenskap,-en, lääketiede läkedom, -en,—, lääkitys, lääke läkemedel, -diet, =, lääke läkt, -en, -er, ruode läktare, -n, parvi, lehteri lämna 1 jättää, antaa; 1. staden, lähteä kaupungista; Jcs. myös yhdist. af-, bort-, in-, utl.

lämning, -en, -ar, jäännös, jäte lämpa 1 sovittaa, sovelluttaa; L sig efter ngt, mukaantua 1. taipua jnkin mukaan; soveltua lämpa, -n, -or, sävyisyys lämplig asian- 1. tarpeenmukainen, sopiva Iän, -et, =, lääni; läänitila, lää-

nitys läna 1 ks. låna länd, -en, -er, lanne, lautanen;

mon. myös vyötäiset, kupéet lända, -der, -de, -dt; 1. tili ngt, olla joksikin; 1. till efterrättelse, olla noudatettavana

länderi, -et, -er, maatilus, alusmaa

läne ... ks. läns .. . länga, -n, -or, huonerivi längd, -en, -er, pituus, lista; på 1—en, pituudelleen, pitkittäin; af samma 1., yhden pituinen; i 1—en, ajan pitkään länge kauvan; på 1., isoon aikaan; 1. och väl, hyvän aikaa; 1. sedan, aikoja sitte

längre komp. pitempi;—(1. bort, fram) etäämmällä, -lie; tuonnempana, -mmaksi; — kau-vemmin; 1. in, sisemmäksi; 1. bakom, taempana, -mmaksi; 1. ned, alempana, -mmas; 1. upp, ylempänä, -mmäs; 1. åt söder, etelämpänä, -mmäksi längs ks. långs längst superi pisin; —kauvimpa-na, -mmaksi; enimmän aikaa; i det 1—a, niin kauvan kuin suinkin; vert. längre längta i ikävöidä, halata längtan, en, —, ikävöiminen, halajaminen, kaipuu,ikävä,halu länk, -en, -ar, rengas, lenkki länka 1 ohjata; 1. sig, ojentua,

mukautua läns, taip:ton pred., tyhjä, tyhjillään, -lleen länsa 1 tyhjentää länsbokhåliare, -n, =, läänin-kirjuri

länsherre, -n, -ar, lääniherra,

1 äänittäjä länsman, -nnen, -män, nimismies länsstyrelse, -n, -r, lääninhallitus

länstol, -en, -ar, nojatuoli läpp, -en, -ar, huuli; hänga 1., olla huuli lerpassa, allapäin; falla på 1—en, olla mieleinen läppja 1 maistella huulten päillä lär 1. lärer, vi de lära, I lären, taitaa; du lär hafva trott, taisit luulla, lienet luullut lära, -er ja lär, -de, -t,-d, opettaa; oppia; 1. sig, oppia; lärd, oppinut; tieteellinen lärdom, -en, -ar, oppi; opetus lärft,-et (-er palttinalajit), palttina

lärgirig opinhaluinen lärgosse, -n, -ar, oppipoika lärjunge, -n, -ar, oppilas, opetuslapsi lärka, -n, -or, leivo, kiurulär

lärkträd, -et, lehtikuusi lärling, -en, -ar, oppipoika, ep-pilainen

läroanstalt, -en, -er, oppilaitos lärobok,f-en, -böcker, oppikirja läroämbete, -t, -n, opetusvirka läromästare, -n, =, oppi-isä läroplan, -en, -er, opetussuunnitelma lärorik opettavainen lärospån, (-en), =, -en, ensi opinnäyte; göra sina 1., olla oppinsa ensi näytteillä lärostol, -en, -ar, professorinvirka

lärostånd, -et,-—, opettajasääty lärosäte, -t, -n, opisto lärovärk, -et, oppilaitos läsa, -er, -te, -t, -t, lukita; 1. inne, undan, sulkea, kätkeä lukon taa; — sup. myös harv. -it lukea; 1. öfver, lueskella; opiskella läsare,-n,=, lukija; herännäinen läsart,-en,-er, toisinto, lukuparsi läsbar luettava

läsebok, -en,-böcker, lukukirja läsecirkel, -n, -klar, lukuseura läsetermin, -en, -er, lukukausi läsförhör, -et, =, lukusijat läsida, -n, —, tuulen alapuoli,

suojanpuoli läska 1 virvottaa, kostuttaa läskarl, -en, -ar, lukumies läskdryck,-en,-er, virvotusj uoma läskpapper,-et, =, -en, imupaperi läslig luettava, selvä lukea läsning, -en, -ar, luenta, lukeminen

läspa 1 sammaltaa, sopertaa läst, -en, -er, lesti; lästi lästetal, -et, —, lästimäärä läsvurm,-en,-ar, kirj anmärehtijä läsvärd lukemista ansaitseva läte, -t, -n, ääni, äännähdys lätja, -n, —, laiskuus lätjas 1 laiskehtia lätjefull laiska

lätt keveä; helppo; kerkeä; möy-heä, ohut (puku); — keveästi, helposti, herkästi; 1. klädd, ohuissa vaatteissa; han har 1. för att tala, puhe sujuu häneltä helposti lätta 1 keventää; helpottaa; nostaa (ankkuria) lättdrucken helppo juoda lätteligen helposti lättfattlig helppotajuinen lättfotad ketteräjaikainen lättfärdig irstas, haurelias lätthet keveys, helppous; med

L, helposti lätting, -en, -ar, laiskuri lättnad, -en, —, helpotus lättrogenhet, -gne jne., herkkäuskoinen lätträrd herkkäluontoinen lättsinne, -t, —, kevytmielisyys lättsinnig kevytmielinen lättskrämd herkkä säikähtymään lättsmält helposti sulava lättsöfd herkkä nukkumaan;

herkkäuninen lättvindig helppotekoinen, ke-

vytläntä läxa, -n, -or, läksy, luettava läxa 1 : 1. upp läksyttää löda, -der, -dde, -dt, -dd n. -dt,

juottaa (kiinni) lödder, -ddret, —, vahto löddra 1 ja 1. sig vahdota -lödig -luotinen lödighet, -en, —, luodinpito lödning, -en, -ar, juote, juotos löf, -fvet, -fven, lehti; lehvä löfruska, -n, -or, taitettu lehvä löfsal, -en, -ar, lehtimaja löfte, -t, -n, lupaus löftesman ks. borgesman löfva 1 lehdittää löfvärk, -et, =, lehtikoristeet löga 1 uittaa; 1. sig, kylpeä rannassa lögn, -en, -er, valhe lögnaktig valheellinenlög

lögnare, -n, =, valehtelija löja, -n, -or, salakka löje, -t, -n, hymy, nauru löjlig naurettava, naurattava löjtnant, -en, -er, luutnantti lök, -en, -ar, sipuli; laukka lömsk luihu, salavihainen lön, -en, -er, palkka lön : lägga å 1. panna salaan löna 1 (-te, -t) maksaa palkka; palkita, maksaa; kannattaa; 1—nde, tuottava, etuisa lönbränneri, -et, -er, salapolt-timo

löndom : i 1. salassa löneförhöjning, -en, -ar, palkankorotus lönlig salainen lönlös palkaton; hyödytön lönn, -en, -ar, vaahtera lönn .. . ks. lön ... löntagare, -n, =, vuosipalkka-

lainen; palkannauttija löpa, -er, lopp, lupo, -e, -it (löpte, -t), juosta, karata, rientää, käydä, kulkea; 1. miste om, jäädä ilman; 1. af stapeln, tulla lasketuksi teloiltaan; 1. ut, päättyä; 1—nde aln, pituuskyynnrä löpe, -t, —, juoksutin löpeld, -en, -ar, juoksuvalkea; ryktet spridde sig likt en 1., huhu levisi valkean vauhdilla

löpgraf, -fven, -ar, juoksukai-vanto

löpknut, -en, -ar, vetosolmu löpmage, -n, ar, makonen löpna 1 juosta, piimetä löpning, -en, -ar, juoksu, (sävelten) vieritys lördag, -en, -ar, lauvantai

lös irtanainen, irti; löyhä; vetelä; paljas, tyhjä, perätön; 1. och ledig, omissa valloissaan; slå sig 1., ruveta joutilaaksi; gå 1., irtautua; lauveta; — lös- yhdistyksissä irti -lös yhdistysten jälkisana -ton, -tön

lösa, -er, -te, -t, -t, päästää irti t. auki; päästää; höllittää; liestyttää, purkaa; lunastaa; liuventaa, sulattaa; suorittaa,

selvittää lösaktig irstas, haureellinen lösdrifvare, -n, =, irtolainen lösegendom, -en,—, irtain omaisuus

lösen, en, —, lunastus, lunnaat;

tunnussana lösenyckel, -n, -cklar, päästö-avain

lösepenning, -en, -ar, lunastus-raha

lösgifva (ks. g.) päästää vapaaksi lösgöra (ks. g.) irroittaa löshår, -et, =, valetukka löskokt puolikeittoinen (muna) löslig liukeneva; selviävä; löyhä, pintapuolinen lösning, -en, -ar, päästäminen

jne.; liuvos löspenningar, -ne, pientä rahaa lösrycka (ks. r.) temmata irti;

lösryckt, irrallinen lösskägg, -et, =, valeparta lösslita (ks. s.) kiskoa irti, irroittaa

löst löyhästi, höllästi; gål. på,

karata päälle löstand, -en, -tänder, valeham-mas

lösväska, -n, -or, irtolaukku lösören taip:ton mon. irtaimisto mad

M.

madam, -en, -er, matami madrass, -en, -er, matrassi mâg, -en, -er, tietäjä magasin, -et,^ ja-er, vara-aitta;

varasto; jyvästö; kirjelmistö magasinera 1 panna vara-aittaan måge, -n,-ar, vatsa, maha; jag har ej m. att se det, sen näky iljettää minua mager, -gre jne, laiha, hoikka, kuiva

magerlagd laihanluontoinen maggrop, -en, -ar, sydän-ala magi, -en, —, taikaus magisk loitsuinen, taika-; lumoava

magister, -n, -trår, maisteri magistrat, -en, -er, maistraatti magistratsperson, -en,-er, hal-

litus-virkamies magnet, -en, -er, magneetti magnetism, -en, —, magneetti-voima

magnifik aimollinen, uhkea magra 1 laihtua magref, -fvet, —, ähky magstark oksettava; iljettävä magt ks. makt mahogny, -t, —, mahonki maj, en, —, toukokuu; första

m., Vapunpäivä majestät, -et, -er, majesteetti;

kunniasuuruus major, -en, -er, majuri maj orat, -et, = ja -er, esikois-oikeus

majoritet, -en, -er, enemmistö majs, -en, —, maissi majstång, -en, -stänger, kuk-

kaissalko mak; i godt m., aivan mukavasti ; i sak t a m., hiljakseen

maka 1 siirtää; kohentaa; m. sig, m. åt sig, siirtää sijaa, väistyä maka, -n, -or, aviovaimo maka taip:ton parillinen makalös verraton -makare, -n, =, yhdistyksissä, -tekijä

make, -n, -ar, aviomies, mon. myös aviopuolet; pari, vastine; vertainen, mokoma maklig vetko, vedäperäinen makligt verkalleen makt, -en, (-er vallat, haltijat), voima, valta; mahti; sotavoima; det står ej i min m., siihen en kykene; få m. med ngn, saada valta jkussa t. jkusta; därpå ligger ingen m., se ei ole tärkeää maktbud, -et, =, mahtikäsky maktegande, -hafvande mahtava

maktlös voimaton, mahditon maktpåliggande tähdellinen maktspråk, -et, —, mahtisana makulatur taip:ton käärepaperi makulera 1 liata, sokaista mal, -en, -ar, koi, koit; monni mala, mal, -de, (mol), -it, (-t),

-en, (-d), jauhaa Malax Maalahti malis, -en, -er, häijyys malitiös häijy, ilkamoinen malja, -n, -or, rengas mall, -en, -er, malli malle, -n, —, leivän sisus malm, -en, -er, malmi malm, -en, -ar, nummi, kangas malmanledning, -en, -ar, malmin-aihe, malmijuonne malmförande malminpitäväma 1

malmgång, -en,-ar. malmisuoni malt, -et,—, mallas maläten, -tet, -tne, -a,—, koin-

syömä; ransistunut malört, -en, —, koiruoho mamma, -n, -or, maammo, emo mamsell, -en, -er, mamseli man, -en,-ar, harja man, -nnen, mon. män, -nnen, (myös männer, -ne, aviomiehet), mieslukua määrätessä: mon. man, mies; på m., till m—s, per m., miestä kohti; en dödens m., kuoleman oma; menige m., rahvas; m. ur huse, mies talosta; god m., uskottu mies; det är jag m. för, sen minä takaan; det är han icke man till, ei hänessä sitä miestä ole; tre m. högt, kolmen miehen man ainoasi, yks. nom. (ihminen, ihmiset); esim. m. säger, sanotaan; m. tår se, saa nähdä; m. brukar, on tapana; m. måste arbeta, täytyy työtä tehdä; m. visar sig ofta annorlunda än man är, ihmiset usein näyttäytyvät toi-sellaisiksi kuin ovat; m. föds och förs till grafven på samma herres bud, ihminen syntyy ja viedään hautaan saman herran käskystä man 1. mans; gör m. det, teep-päs se; hör m. på, kuules t. kuulkaas vaan mana 1 (mante, -t) kehottaa, vaatia; m. på, hoputtaa; m. godt för en,puhuajkun puolesta

manbar mieskuntainen, naimaikäinen

mandat, -en, -er, mahtityö; toimi, valtuus; käsky mandel, -n, -dlar, manteli mandom, -en, —, miehuus manége, -n, -r, ratsashuone

manér, -na, haamut

manér, -et, =, tapa; käytös; te-

kolaatu manerlig sievätapainen manet, -en, -er, maneetti, meri-vasikka

manfall, -et, —, väen-kaatuminen, mieshukka manfolk, -et, (=), miesväki mangel, -n, -glar, mankeli mangla 1 mankeloita mangrant miehissä, joka mies mangård, -en, -ar, asuinrakennus manhaftig miehevä mani, -en, -er, vimma, kiihko manierad teeskennelty manifest, -et, = ja -er, julistus manifestera 1 ilmaista manipulera 1 käsitellä manke, -n, -ar, säkä, häväs mankera 1 puuttua; laiminlyödä;

loukata mankön, -et, —, miespuoli manlig miespuolinen; miehekäs;

miehen, mies-manligen miehekkäästi, miehuullisesti manna 1 : m. rå miehittää raakapuu

mannaminne : i m. miesmuistiin, -issa mannamod, -et, —, miehuullisuus

mannamån, -en, —, mieskuitta,

puolueellisuus mannaålder, -n, —, miehuuden-ikä

manneligen ks. manligen mansbot, -en, —, hengensakko manschett, -en, -er, rannehiha,

mansetti manshög, —, miehenkorkuinen manskap, -et, —. miehistö manslinie : -n miehenhaara mansperson,-en,-er,mieshenkilö manspillan, en, —, mieshukka manstark monimiehinen mansålder, -n, -drar, miespolvim a n

mantal, -et, —, miesluku, manttaali

mantalslängd,-en,-er,henkikirja mantalspenningar, -ne, henkiraha

mantalsskrifning, -en,-ar, hen-kipano

mantalsskrifva (ks. s.) panna 1. kirjoittaa hengille, henkikirjoihin

mantel, -n, -tlar, levätti, vaippa manual, -en, -er, kirkko-käsikirja; näppäimistö manufaktur, -en, -er, teollislai-

tos, (metallin) sievistyspaja manuskript, -et,= ja -er, käsikirjoitus manöver, -n, -vrer, kenttäliike;

(laivan) ohjaustemppu; temppu manövrera 1 liikehtiä; ohjaella;

menetellä, vehkeillä mara, -n, -or, painajainen; syöjätär

mareld, -en, -ar, vesisäihky margfaldig ks. mångfaldig marginal, -en, -er, reunusta Marié S:t Maarian pitäjä, Räntäni äki

Mariehamn Maarianhamina marienglas, -et,—, kissankulta-lasi

marin, -en, -er, meritoimi; meri-väestö

marinmålare, -n, =, merikuvien maalari

marinsoldat, -en,-er, merisotilas marionett, -en, -er, nivelnukke mark, -en, -er, naula (paino); — rajamaa, maa, tanner; — mon. =, markka markatta, -n, -or, marakatti markegång, -en, -ar, verohinta markera 1 merkitä, osottaa, viitata ; m—d e drag, jyrkät kas-vojen juonteet marketentare,, -n, =, ja -ten-terska,-n,-or, muonakauppias, sotakapakoitsija

markgrefve, -n, -ar, rajakreivi markis, -en, -er, markiisi marknad, -en, -er, markkinat ; han skall icke rosa m—en, ei hän kauppaansa kiitä marmor, -n, —, marmori marodör, -en, -er, rosvosoturi marokäng, -et, sahviaani mars, en, —, maaliskuu marsch, -en,-er, marssi; under

m—en, marssittaissa marschera 1 marssia marschfärdig marssiin valmis marschruta, -n, -or, kulkutie;

kulku-ohje marsk, -en, -er, marski marskalk, -en, -ar, marsalkka,

edeskäypä, sulhaspoika marsvin, -et, merisika martall, -en, -ar, räkämänty marter, -n, =, kidutus, tuska martera 1 rääkätä, kiduttaa martialisk sotainen, urhokas Martin Martti martyr, -en, -er, marttyyri marvatten, ett, —, (merivesi); fartyget ligger i m., laiva on vettä täynnä masa sig 1 lekotella mask, -en, -ar, mato, matonen mask, -en, -er, naamari, vale-naama; naamio, naamioittu henkilö

maska, -n, -or, silmus, silmukka maskera 1 naamioida; peittää

valemuodolla maskerad, -en,-er, naamiohuvit maskfrat, -et, —, madonpurema maskin, -en, -er, kone maskineri, -et, -er, koneisto maskinist, -en,-er, koneenkäyttäjä

maskinmässig koneen tapainen maskopi, -en, -er, salaliitto maskulin urospuolinen; m., -et,

— ja -er, maskuliini massa, -n, -or, ainemäärä, paljous, joukko; tukku; konkurssi-mas

pesä; i m., kosolta; den stora m—n, rahvas massaker, -n, -krer, väkisurma,

verilöyly massakrera 1 hakata maahan massiv täyteläinen; af m—t

guld, täysikultainen mast, -en, -er, purjepuu, masto mastkorg, -en,-ar, mastonhäkki masugn, -en, -ar, sulatus-uuni,

masuuni masur, -n, —, visa, niverä mat, -en, —, ruoka mata 1 syöttää, ruokkia; väl m—de ax, hyvin jyväkkäät tähkäpäät matador, -en, -er, matadoori;

esivaltti; pukari matdags ruoka-aikana: det är redan in., jo nyt on ruoan aika

matematik, -en, -er, matematiikka

matematiker,-n,matemaatikko materia,-n, 1. materie,-n, mon.

-ier, aine; märkä, visva material, -et, — ja -er, tekoaine materiel, -et, =, (tykki- t. rautatiekalusto materiell aineellinen matfrisk isoruokainen, hyvä syömään matgrann nirso

matjord, -en, —, ruoka- 1. väki-multa

matlag, -et, ruokakunta matlust, -en, —, ruokahalu matmoder lyh. -mor, -dern,

-mödrar, emäntä matnyttig ruoaksi kelpaava matrikel, -n, -klar, nimikirja matro, -n, —, ruokarauha matrona, -n, -

or, eukko matros, -en, -er, matruusi, lai-vamies

matsäck, -en, -ar, eväskontti matt raukea, voipunut: himmeä matta 1 raukaista, voivuttaa, him-

mentää; m —s, rauveta, her-vota

matta, -n, -or, matto; vaippa matthet ja mattighet, -en, —,

raukeus, uupumus mattslipa 1 hioa himmeäksi matvaror, -na, ruokatavarat maxim, -en, -er, perussääntö maximum, ett, —,korkein määrä mecenat, -en, -er, tieteen ja taiteen suojelija med, -en, -ar, jalas, ks. mede med kanssa, muassa, myötä, seurassa, puolella, mukaan, seuraan, puolelle; -lia, -llä; myös; en häst m. rede, hevonen valjainensa; från och m., (jnkin) alusta asti; till och m., (jnkin) loppuun 1. päähän asti; m. mera, ynnä muuta; det är jag m. om, siihen minäkin yhdyn; hålla m. ngn, pitää jkun puolta; en gosse m. ljust hår, vaaleatukkainen poika; sitta m. mössan på, istua lakki päässä; det är ute m. honom, hän on hukassa; huru är det m. dig? miten sinun laitasi on? jag vet m. mig säll, tiedän tunnossani; han har intet att betala m., hänellä ei ole millä maksaa; m. posten, postissa; m. ali aktning för honom, måste jag likväl säga, vaikka häntä kunnioi-tankin, täytyy minun kuitenkin sanoa; gifva m. sig, antaa myöten; m. mindre, jos en, et jne.

medalj, -en, -er, metalji, rinta-raha

medaljong, -en, -er, metaljonki medan silPaikaa kuin; m. jag

sof, maatessani medarbetare, -n, ==, työkumppani; aputoimittaja medarfvinge, -n, -ar, myötäperij ämed

medborgare, -n, ja -rinna,

-n, -or, kansalainen medborgerlig kansalais-medbroder, -n, -bröder, virkaveli; kuntatoveri medbrottslig rikokseen osallinen, rikostoveri medbrottsling, -en, -ar, rikosveli meddela 1 (vert. d.) antaa osa, antaa tieto, ilmoittaa; m. sig, lausua ajatuksensa; levitä meddelsam,-mmejne., haastelias mede, -n, -ar, jalas; stå på

m—arne, seisoa kannuksilla medel, -diet, =, -dlen, keski, keskipaikka; välikanta; väliaine ; lääke; välikappale, keino; mon. varat, rahat medelbar välillinen medelfin keskulaisen hieno Medelhafvet Välimeri medelklass, -en, —, keskisääty medellös varaton medelmåtta, -n, -or, keskinkertaisuus; kyvytön ihminen; öfver, under m—n, keskinkertaista parempi, huonompi medelmåttig keskinkertainen,

kohtalainen medelpunkt, -en, -er, keskipiste,

-kohta, keskus medelst kautta, -lia, -Uä medelstor, —, keskikokoinen medeltal, -et, =, keskimäärä medeltid, -en, -er, keskiaika medelväg, -en, -ar, keskisuunta medelålder, -n, -, keski-ikä; e n m—s man, keski-ikäinen mies medfaren, -ret, -rne, -a, — : illa m. pahoin pidelty, pilattu medfart, -en, —, menettely medfödd, n. -född, synnynnäinen med-följa (ks. f.) seurata 1. kulkea mukana; m—n de, myötä-seuraava med-föra (ks. f.) viedä t. tuoda mukanansa; medf., tuottaa, vaikuttaa

medgifva (ks. g.) antaa mukaan;

myöntää; sietää medgång, -en, (-ar), menestys medgörlig myöntyväinen, sopuisa med-hinna (ks. h.) ennättää tehdä medhjälpare, -n, =, apuri, auttaja

medhåll, -et, —, puolenpito, kannatus

medicin,-en,—, lääketiede; lääke medicinalvärk, -et, lääkintätoimi medicinera 1 käyttää lääkkeitä,

olla parannettavana medicinsk lääketieteellinen, lää-

ke-; sisätautien medikament, -et, = ja -er, lääke; rohto mediko-legal lääkintälaillinen medikus, en, -ici, lääkäri medintressent, -en, -er, osa-

kumppani meditera 1 miettiä, mietiskellä medium, -iet, —, keskus, keskimäärä 1. -kohta; väliaine; i medio af

april, huhtikuun kes-kipaikoilla medja -n, -or, vyötäiset medla 1 välittää" sovittaa medlem, -mmen, -ar, jäsen medlerst ks. mellerst medlidande, -t, —, sääli, surku; jag känner m. med honom, minun on häntä sääli medlidsam,-mme jne.,sääliväinen medljud, -et, =, kerake medmänniska, -n, -or, lähimmäinen

medregent, -en, -er, apuhallitsija medsols myötäpäivää medspelare; -n, =, pelitoveri medsökande kilpahakija med-taga (ks.t.) ottaa mukaansa; medt., lamata; kuluttaa; m—e n, riutunut medtäflare, -n, =, kilvoittelija medverka ks. medvärka medvetande kanssatietävä; vara m. o m ngt, tietää myösjtkin;med

— m., -et, —. taju, tunto; tietoisuus ; kanssatietoisuus medveten, -tet, -tne, -a, —, tun-toinen, tajuava, tietoinen; vara m., tietää medvetslös tainnuksissa (oleva) medvind, -en, -ar, myötätuuli medvärka 1 vaikuttaa myötä, v.

puolestaan medvärkan, en, —, myötävaikutus

medömkan, en, —, sääli, surku mej ... ks. mäj ... mekanik, -en, —, mekaniikki;

konetaito; koneisto mekanikus, en, -iei, mekanik-

ko; koneseppä mekanisk koneellinen, kone-;

koneentapainen mekanism, -en, —, koneisto, konerakenne melankoli, -en, —, synkkämielisyys

mellan ks. emellan; yhdistyksissä väli-, väliin mellanakt, -en, -er, näytösväli mellandäck, -et, välikansi,

keskikansi mellangift, -en, -er, väliraha;

5 mark i m., 5 markkaa väliä mellangärde, -t, -n, väliaita;

välikalvo mellanhand, en, —, välikäsi 1. -hanka

mellanlänk, -en, -ar, välirengas;

yhdysside mellanmål, -et, välipala mellanradig rivienvälinen mellanrum, -mmet, =, väli mellanskof, -fvet, väliaika; välipää

mellanting, -et,=, välinen esine,

väliolento mellerst, -e, -a, keskimmäinen mellertid ks. emellertid melodi, -en, -er, sävelmä melodisk,melodiös sulosävelinen melon, -en, -er, melooni

membran, -en, -er, kesi, kelmu memoarer, -na, muistokynäelmät memorial, -et, = ja -er, virka-kirjelmä, anomus; pohjakirja; muistikirja men, ett, taip:ton, haitta men mutta; m. om, entä jos,

mutta jos mena 1 (-te, -t) arvella; tarkoittaa; m. ngn väl, suoda hyvää j kulle

mened, -en, -er, väärä vala menedare, -n, valapatturi menedig valapattoinen 1. -rik-koinen

menföre, -t, —, kelirikko menig : m—e man yhteinen kansa

menighet, -en, -er, yleisö; rahvas; seurakunta mening, -en, -ar, ajatus, mielipide, luulo; aikomus; tarkoitus; lause meningslös tyhjänperäinen menk, -en, -ar, tihkuri menlig haitallinen menlös viaton, vilpitön menniska, -o . .., mensklig ks.

män ... mentor, -n, ohjaaja, opastaja menuett, -en, -er, menuetti mer, mera enemmän, -mmin; enää; ingen m. än han, ei kukaan muu kuin hän; m. stor, isoläntä, isohko, isonlainen, -puolinen; m. åt sidan, syrjemmällä, -lie; hvad m., mitäpä siitä, mitäpä vielä; nu m., nyt enää, tätä nykyä meranämd , merbemält, -berörd vielä 1. usein mainittu merendels enimmiten merg, mergel, merla ks. mär.. ► meridian, -en, -er, meridiaani merit, -en, -er, ansio meritera 1 maksaa vaiva, ansaita; m—d, ansiollinenmer

merkantil kauppaa koskeva, kauppa-

mes, -en, -ar, tiainen; pelkuri mesaktig raukka-1. rellumainen mesallians, -en, -er, epäsäätyi-

nen avioliitto mess ... ks. mäss ... Messuby Messukylä, Kivikirkko mest, käyt. enimm. yks. määr♦ m:ssa, enin; det m—a, m — a delen, enin osa; för det m—a, enimmäkseen; —enimmin, -iten, -ästi, -äkseen mestadels enimmiten meta 1 onkia

metafor, -en, -er, metafora, kuvapuhelin a metall, -en, -er, metalli metamorfos, -en, -er, muodonvaihdos

mete, -t, -n, onkiminen; på m.,

ongella, -lie meteor, -en, -er, meteoori,ilma-näky

meter, -n,-trer, runomitta;metri metkrok, -en, -ar, onki, ongenkoukku

metspö, -et, -n, -na, onkivapa metvurst, -en, -ar, lihamakkara mexikan, -en, -er, Meksikolainen Mickel S:t Mikkelin kaupunki middag, -en, -ar, puolipäivä, keskipäivä; päivällinen middagslur, -en,-ar, päivällis-uni midfasta, -n, -or, puolipaasto midja ks. medja midnatt, -en, —, puoliyö midskepps keskellä laivaa midsommar, -en, -somrar keskikesä, juhannus midt keskellä: m. emellan, keskivälissä, -vaiheella; m. emot, vastapäätä; m. för, ihan edessä; m. i, keskellä, -lie: m. af, m. itu, keskeltä poikki; m. ibland, m. på, keskellä, -lie midvinter, -n, -trår, sydäntalvi mig ks. jag

Mikael Mikko

Mikaeli, ett, taip:ton, Mikon-päivä

mikroskop, -et, = ja -er, mik-

roskopi mii, -en, =, peninkulma mila, -n, -or, miilu mild lempeä, lauhkea, armias, vieno

mildeligen lempeästi, laupiaasti mildra 1 lieventää, huojentaa, lau-hentaa

milis, -en, -er, nostoväki militieboställe, -t, -n, sotilas-

puustelli militie-expedition, -en,-er, sota-

asiain toimituskunta militär sotaväkeä koskeva; sotaväen; m., -en, -er, sotilas; Hm. mon. sotaväki militärisk sotilaan-, sotaväen-, sotainen

milliard,-en,-er, tuhat miljoonaa million, -en, -er, miljoona millionär, -en, -er, miljoonamies mimik, -en, —, mimiikka min, mitt, mine, -a, minun, -ni; jag m. tok, minä hullu; jag har satt till af mitt, olen pannut omastani; hem till mitt, omaan kotiini; tvista om mitt och ditt, riidellä siitä, mikä on minkin oma; de mina, -s, omaiseni min, -en, -er, kasvojen sävy I. näkö, näkösävy; hålla god m., pysyä tyynen näköisenä; hålla god m. i magert spel, näyttää iloista naamaa huonossa kaupassa; göra 1. visa sura m—er, muikistella suutansa; göra m. af att gå hort, olla lähtevinään, käkeä lähteä mina, -n, -or, miinu minderårig, —, ala-ikäinen mindre vähempi, pienempi; —vähemmän, -mmin; hon ärm i n

ingenting m. än vacker, hän on kaikkea muuta, vaan ei kaunis; icke desto m., sit-tekin; med m., jollen, -et, -ei jne., vähemmällä kuin, että; än m., vielä vähemmin, saatikka

mineral, -et, -ier, kivennäinen miniatur, -en, -er, pienoiskoko;

pienoiskuva minimum, ett, taiston, vähin määrä

minister, -n, -trår, ministeri ministär, -en, -er, ministeristö;

ministerinvirka minnas, -es tav. lyh.mins, mindes, mins! muistaa; jag vill m., luulen muistavani minne,-t,-n,

muisti, mieli; muisto, muistelma; lupa; inprägla i m—t, painaa mieleensä; draga sig till m—s, muistella; föra en ngt till m—s, muistuttaa jkulle jtkin minnesbeta, -n, (-or), ks. minnesläxa minnesgod, —, tarkkamuistinen minnesläxa, -n, -or, muistoläk-

sy; muistomarja minneslös muistamaton; muis-toton

minnesslö hataramuistinen minnesteckning, -en, -ar, muis-

tokuvaelma minnesvård, -en, -ar, muistopatsas, -merkki minnesvärd muistettava, merkillinen

minoritet, -en, -er, vähemmistö min sann todellakin, totta tosiaan

minska 1 vähentää, pienentää minspel,-et,—,näkösävyn vaihtelu minst vähin, pienin; det m—a han blir kall, jos hän vain vähänkin vilustuu; till 1. i det m—a, vähintään, — vähimmän, -mmin

minut, -en, -er, minuutti; på m—en, tuossa paikassa; sälja i m., myödä vähissä erin minutera 1 myödä vähittäin minuthandel, -n, —, vähittäiskauppa minutiös tarkan tarkka mirakel, -klet, ihme misantrop, -en, -er, ihmisvihaaja mischmascli, -et, —, sekasotku, moska

misère, -n, -r, kurjuus; alapeli miserabel viheliäinen miskund, en, armahtavainen miskunda sig 1 armahtaa miskundelig, miskundsam,

-mme jne., armelias miss,-en, 1. misse, -n,-ar, kissa missakta 1 halveksia missbelåten, -tet, -tne jne., tyytymätön

missbildad vikainuotoinen, ku-vaton

missbildning, -en, -ar. vika-

muoto, viallisuus missbilliga 1 pitää pahana missbjuda (ks.b.) tarjota polkuhintaan

missbruk, -et, =, väärinkäytös missbruka 1 käyttää väärin missdåd, -et, =, ilkityö missdådare, -n, =, pahantekijä missfirma 1 halventaa, loukata missfoster, -tret, ==, epäsikiö missförhållande, -t, -n, epäsuhta; epäkohta missförstå (ks. f.) väärin ymmärtää

missförstånd, -et, =, väärä käsitys; epäsopu missgärning, -en, -ar, paha-

teko, rikos misshag, -et, —. vastenmielisyys

misshaga 1 olla vastenmielinen misshandla 1 rääkätä misshugg, -et, =, hairalyönti; hairausni i s

181

misshushålla (ks. h.) huonosti hoitaa taloutta; m. med, tuhlata

misshällighet, -en, -er, epäsopu mission, -en, -er, lähetys, lähe-

tystoimi; kutsumus missionär, -en, -er, lähetyssaarnaaja

missiv, -et, == ja -er, lähetys-

kirje, virkamääräys misskläda (ks. k.) rumentaa,

olla sopimaton misskredit, -en, —, epäluotto,

huono maine misskrifning, -en,-ar, kirjoitusvirhe

misskänna (ks. k.) väärin arvostella missleda (ks. 1.) eksyttää missljud, -et,=, epäsointo, soraääni

misslyckas 1 olla onnistumatta, huonosti onnistua; m—ad, onnistumat o n misslynt pahoilla mielin 1. nur-

peissaan (oleva) misslynthet, -en, —, mielipaha missminna sig 1, käyt. enimm.

prees:ssä, muistaa väärin missmod, -et, =, alakuloisuus missne, -n, —, vehka missnöjd tyytymätön missnöje, -t, —, tyytymättömyys misspryda (ks. p.) rumentaa missriktning, -en, -ar, väärä suunta

missräkna sig 1 erehtyä laskussa; pettyä misstag, -et, =, erhetys, erehdys misstaga sig (ks. t.) erehtyä, pettyä

misstanke, -n, -ar, epäluulo misstro, -n, —, epäluulo, luot-

tamattomuus, epäileminen misstro (ks. t.) ol!a uskomatta

1. luottamatta, epäillä misstrogen, -get, -gne jne., epäluuloinen, luottamaton

misströsta 1 olla toivotonna; m.

o m, epäillä misströstan, en, —, epätoivo, epäilys

misstycka (ks. t.) pahaksua misstyda (ks. t.) selittää väärin misstänka (ks.t.) varoa, luulla, epäillä; m—kt, epäluulon-alainen

misstänklig epäiltävä; luulon-alainen

misstänksam, -mme jne., luu-

levainen

missunna 1 kadehtia, olla suomatta

missunsam, -mme jne., kadeh-

tivainen missvisa 1 näyttää väärin missväxt, -en, -er, katovuosi missäga sig (ks. s.) erehtyä puheessa

missämja, -n, , epäsopu missöde, -t, -n, paha onni, tapaturma

mist, -en, —, sumu merellä mista, -ter, -te, -t, -t (-ade, -at, -ad), kadottaa, menettää; olla ilman

miste väärin, hairaan, syrjään ;

gå m. o m. jäädä ilman mistning, -en, -ar, menetys, hukkaaminen; komma i m. af ngt, joutua jtkin vaille mittel, -n, —, keskus mixtur, -en, -er, sekotus mje .. . ks. mjä ... mjugg : i m. aalakähmässä, salaa

mjuk pehmeä, notkea mjäkig mämmittelevä mjäll, -et, —,. nöhtä, köhnä mjäll heleä, puhdas mjällhvit heleän valkea mjälte, -n, -ar, perna mjältsjuk pernatautinen; raskasmielinen mjärde, -n, -ar, merta mjöd, (-en ja) -et, —, simam f ö

mjöl, -et, —, jauho, jauhot mjöla 1 jauhottaa; m. ned. tehdä jätihoihin mjöldryga, -n, tav♦ mon. -or,

häränjyvä mjölk, -en, —, maito mjölka 1 lypsää; heruttaa mjölkbland, -et, —, huitu, si-nukka

mjölkbud, -et, =, maitomies 1.

-kuski mjölke, -n, —, maiti mjölkfisk, -en, -ar, maitikala mjölkko, -n, -r, lypsylehmä mjölnare, -n, =, mylläri mjölon, -et, =, sianpuola mo, -n, -ar, kangas, nummi mobb, -en, alhaiso, roskaväki mobil liikkuva mobilier, -na, irtaimisto mocka 1 luoda (lunta); ks. m åka mod, -et, —, mieli, sydän, pää; rohkeus, miehuus; väl, illa, huru till m—s, hyvillä, pahoilla, millä mielin; vid godt m., huoletta; — mon. -er, muoti; på m—et, muotina, muodissa; en karl på m—et, muodinmukainen mies modjurnal, -en, -er, muotilehti modell, -en, -er, malli, muoti modellera 1 kaavailla, mallita moder lyh. mor, -dern 1. -dren, mödrar, äiti; emä; muori; eukko

moderat maltillinen, kohtuullinen moderation, -en, -er, maltillisuus, kohtuullisuus; suhtailu, lievennys moderera 1 suhtailla, vähentää, mukauttaa; m. sig, hillitä itsensä

moderkyrka, -n, -or, emäkirkko moderlif, -fvet, =, emäkohtu, kohtu

moderlig äidillinen, äidin modern muodikas, uusimuotinen, uudenaikainen

modernisera 1 tehdä muodinmukaiseksi modernäring, -en, -ar, pää-elin-keino

modersmål, -et, äidinkieli modest vaatimaton, häveliäs modesti, -en, — säädyllisyys, kainous

modfälla (ks. f.); låta m, sig, antaa nulostuttaa itsensä; m—s af ngt, tulla alakuloiseksi jstkin; modfäld, nulostunut modifiera 1 mukauttaa, muodostella

modifikation, -en, -er, sovittelu,

muodostelma modig rohkea, uljas modist, -en, -er, muotikauppias modlös ilman rohkeutta (oleva),

alakuloinen, nulo modstulen, -let, -lne jne., nulostunut

modulation, -en, -er, soinnun-järjestys; luuritus; sävellajin vaihtelu

modulera 1 vaihetella ääniä, luu-ritella

modus, en, -di, modi, tapa mogen, -get, -gne jne., kypsi, tuleentunut, täysi, valmis; m. öfverläggning, tarkka miettiminen

moget täydellä mielellä, tarkasti mogna 1 kypsyä, joutua mognad, -en, — kypsyys, kyp <

symys; tili m., kypseksi mohammedän, -en, -er, Malio-

mettilainen mohammedanism, -en. —, Ma-

hometin-usko Mohla Muola, Pyhäristi moirera 1 viperöittää möja sig 1 herkutella, v el meteliä

mojna ur 1 laimistua mol ihan; ylenmäärin moll taip:ton molli mollusk, -en. -er, nilviäinenm o 1

moln, -et, =, pilvi molnbeströdd, -betäkt pilvet-tynyt

molntapp, -en, -ar, pilvenkokka molnvägg, -en, -ar, pilvenpen-

ger, -lonka moment, -et, = ja -er, hetki,

ajankohta; -kohta, momentti momentan äkillinen, hetkellinen monark, -en, -er, yksinvaltias monarki, -en, -er, yksinvalta,

monarkia monogami, -en,—, yksiavioisuus monografi,-en,-er, erikois-esitys monogram, -mmet, = ja -er,

monogrammi monolog, -en, -er, yksinpulie monpol, et, = ja -er, yksin-oi-

keus, yksinkauppa monoteism, -en, —, yksijumali-suus

monoteist, -en, -er, yhden jumalan palvelija monoton yhden-ääninen; yksitoikkoinen Monrepos Vanha-Viipuri montera 1 varustaa, reilata monument, -et, = ja -er, muisto*

patsas, -merkki mops, -en, -ar, mopsikoira mor, -en, -er, Maurilainen mor ks. moder

moral, -en, (-er, nuhteet), siveys-oppi; siveys; siveellinen opetus moralisk siveellinen moralkaka, -n, -or, nuhdesaarna moras, -et, = ja -er, rämeikkö, neva

morbroder 1. morbror, -dern,

-bröder, eno mord, -et, —, murha mordbrand, -en,—, murhapoltto mordisk, —, murhallinen, murhaava, murhamielinen mordvin, -en,-er, Mordvalainen morfader 1. -far, -dern, -fäder, äidin isä

morgna sig ks. moraa sig morgon, -en, -rgnar, joskus -rnar, aamu; huomen; o m m—en, aamulla; o m morgnarna, aamuin; i m—s, tänä aamuna; i m., huomenna morgondag, -en, -ar, huomispäivä

morgongåfva, -n, -or, huomenlahja

morgonkvist : på m—en aamusella

morgonrodnad, -en, -er, aamurusko

morgonväkt,-en,-er, aamuvartio morian, en, -er, murjaani morisk maurilainen morkulla, -n, -or, mäki- 1. -lehtokurppa mormoder 1. -mor, -dern, -mödrar, äidin-äiti morna sig 1 selvetä unesta morot, -en, -rötter, moili, porkkana morra 1 murista morse: i m. tänä aamuna; igår

m., eilen aamulla morsgris, -en, -ar, lellikki morsk tuima, äkeä mortalitet, -en,—, kuolevaisuus mortel, -n, -tlar, mortteli: huhmar

mortelstöt, -en, -ar, morttelin-

petkel mos, -et, =, sose, hillo mosaik, -en, -er, mosaikki, kivi-

kutoma mosaisk Mooseksen moské, -n, -er, moskeija Moskva Moskova mossa, -n, -or, sammal, -let mosse, -n, -ar, rahkasuo mosslupen ja -belupen, -pet,

-pne, -a, —, sammaltunut moster,-n,-trår, täti, äidin sisar mot ks. emot

mota 1 vastata, vastustaa; estää; ajaa (karjaa)m o t

motarbeta 1 vastustella motbjudande vastenluontoinen, tylkeä

motgång, -en, -ar, vastoinkäyminen

motion, -en, -er, liikunto; ehdotus

motiv, -et, = ja -er, perussyy;

aihe; perus-aate motivera 1 syillä tukea, perustella

motpart, -en, -er, vastapuoli motsats, -en,-er, vastakohta motsatt, —, vastainen; vastakkainen, päinvastainen motsols vastapäivään motspänstig, -sträfvig vastahakoinen

motstycke, -t, -n, vastine motstå, -r, -stod, -stått, kestää; vastustaa; m—ende, vastassa oleva

motstånd, -et, —, vastarinta,

vastustus, vastus motståndare, -n, =, vastustaja motsvara 1 olla vastineena, vastata

motsvarig vastaava, mukainen motsvarighet, -en, -er, vastaa-

vaisuus; vastine motsäga (ks. s.) sanoa 1. väittää vastaan, vastustaa; m. sig, puhua ristiin motsägelse, -n, -r, vastaväite; ristiriita

motsätta sig (ks. s.) paneutua

vastaan mott, -en, —, koi; koit mottaga ks. emottaga motto, -t, -n, motto, esisana motvärka 1 vaikuttaa vastaan,

vastustaa motvikt, -en, (-er), vastapaino motvilja, -n, —, vastenmielisyys; inho

motvillig vastenmielinen, vastahakoinen motvind, -en, -ar, vastatuuli

motväga, -er, -de, -t, -d, olla

vastapainona, vastata motvärn,-et,—, vastustus; sätta sig till m., puolustaa itseänsä mucka 1 mutista mudd, -en,-ar, rannustin; peski mudder, -ddret, —, muta, ruop-pa, liete

muddervärk, -et, =, ruoppaus-kone

muddra 1 ruopata, perata mudasta

muddrig lietteinen, mutainen muff,-en,-ar, mu hvi, käsipuuhka mugg, -en, -ar, muki, kipponen muhamedan ks. mohammedan mulatt, -en, -er, mulatti mulbete, -t, —, laidun mulbär, -et, =, mulperimarja mule, -n, -ar, turpa, kuono mulen, -let, -lne, -a, (-are, -äst),

pilvinen; synkeä mull, -en, —, multa mullra 1 jyristä (kaukana) mullvad, -en, -ar ja -er, myyrä mulna 1 käydä pilveen; synkistyä multiplicera 1 kertoa multiplikation, -en, -er, kertolasku

multna 1 mädätä, lahota mulåäna.-n,-or, hevos-aasi, muuli mumie, -n, -r, muumia mumla 1 jupista, mutista mummel, mumlet, —, jupina, mutina

mumsa 1 matustaa, mökeltää mun, -nnen, -ar, suu; med en m., yhteen äänen; draga på m—n, vetää suutansa nauruun; det vattnas i m—n på mig, vesi nousee kielelleni munart, -en, -er, kielimurre mundering, -en, -ar, sotapuku munfisk, -en, -ar, suutillikka;

lyönti vasten suuta munförråd, -et,=, muonavarat mungiga, munharpa, -n, -or, huuliharppumun

185

myc

> J

munhuggas (ks. h.) hämmästellä, kinastaa munhåla, -n, -or, suunsisus municipalitet, -en, -er, kaupunginhallitus munk, -en, -ar, munkki munkorden, määr. m. =, -dnar,

munkisto munkväsende, -t, —, munkki-laisuus

munlag, -et, =, kuolaimet munlås, -et, =, suunsalpa munläder, -dret, —, liukas kieli Munsala Munsalo munsbit, -en, -ar, suupala munsjör, -en, -er, junkkari munskolla, -n, -or, huulten rohtuma

munskänk, -en,-ar, juomanlaskija

munstycke, -t, -n, imuke; suutin munter,-tre jne., rattoisa, hilpeä muntergök, -en, -ar, hauska-heikki

muntlig, —, suusanallinen, suullinen

muntligen suusanalla muntra 1 ilottaa, hilvistyttää muntrationsråd, -et, = ja -er,

huvimestari munvig kielevä

munväder, -dret, —, tyhjä loru mur, -en, -ar, muuri, kiviaita mura 1 muurata murare, -n, =, -na, muurari murbruk, -et, —, saviruukki, laasti

murbräcka,-n, -or, muurinruhjin murgrön, en, ja -gröna -n, —,

muratti, muratit murken, -ket, -kne jne., laho,

pehkainen, mahennut murkla, -n, -or, kantasieni murkna 1 lahota, perstaantua murmeldjur,-et,=, morrinkainen Murola Murole murrhår, -et, =, turpaj ouhet murslef,-fven, -ar, muurilusikka

mus, -en, möss, -en, hiiri musblack, —, hiirenkarvainen musch, -en, -er, mussi, kasvo-laastari

museiman, -en, -er, muslemi muser, -na, runottaret museum, -eet, -eer, musee musicera 1 soitella musik, -en, —, musiikki, soitanto; sätta m. till verser, säveltää värsyjä musikalier, -na, musiikkinuotit musikalisk soitannollinen, musiikki-, soitto-musikant, -en, -er, musikantti musiker, -n, =, soittotaituri musikus, en, -ici, ks. ed. muskedunder, -n, -drar, väki-pyssy

muskel, -n, -kler, lihas, jäntäre musketör, -en, -er, musketti-mies

muskott,-en ja -et,—, muskotti muskulös lujajäntäreinen musköt, -en, -er, musketti musselin, -et, —, musliini musselskal, -et, =, raakunkenkä mussera 1 vaahdota, kuohua mussla, -n, -or, simpukka, karin-

kaukalo must, -en, —, mehu mustasch, -en, -er, viiksi mustig mehukas, mehevä; törkeä musulman ks. museiman muta 1 lahjoa; m. in, hankkia

kaivamislupa muta, -n, tav. mon. -or, lahjus mutkolf, -fven, -ar, lahjakontti mutsedel, -n, -dlar, vuorenkai-

vos-lupa, valtauskirja mutter, -n, -ttrar, mutteri mycken, -et, määr. m. -ckna, mon. —, paljo; komp. sup. mera,

mest myckenhet, -en, —, paljous;

joukko; i m., kosolta mycket paljon, hyvin, suuresti; m. förstor, aivan liian suuri;

15my g

186

mål

m. mindre, paljoa pienempi; så m. bättre, sitä parempi; så m. mer som, varsinkin kun mygg, -en, —, hyttyset mygga, -n, -or, sääski, hyttynen myggdans, -en, -ar, hyttysten

survonta mylla, -n, —, multa, ruokamulta mylla 1 multia; muhentaa (maata); m. ner, peittää multaan myndig täysi-ikäinen t. -valtainen, laillisessa iässä (oleva); mahtava myndighet, -en, (-er viran-omaiset); täysi-ikäisyys t. -valtai-suus; valta, mahtavuus; virasto; viran-omainen myndling, -en, -ar, holhotti mynna 1: m. ut laskea, päättyä mynning, -en, -ar, suu, aukko mynt, -et, =, raha; rahapaja mynta, -n, -or, minttu mynta 1 lyödä rahaksi, 1. rahaa myntfot, -en. —, rahakanta myntkabinett, -et, =, rahakokoelma, mynttikammio myntvärk, et, =, rahapaja myr, -en, -ar, räme myra,-n,-or, muurahainen; sätta en myror i hufvudet, antaa jkulle päänvaivaa myriad, -en, -er, kymmentuhan-

sikko; epäluku myrjärn, -et, —, meltorauta myrmalm,-en,—, suoràuta,hölmä myrrha, -n, —, mirhami myrstack, -en, -ar, muurahaispesä

myrten, (-tnen), -tnar, myrtti mysa, -er, -te, -t, muhoilla rnystér, -en, -er, (uskonnon) salaisuus

mysterier, -na, mysteerit, salaisuudet

mysticism, -en, —, mystillisyys,

salapyhäisyys mystifiera 1 uskotella, tehdä pilkkaa

mystiker, -n, =, mystikko mystisk salaperäinen; mystillinen myt, -en, -er, jumalaistaru, ru-notaru

myteri, -et, -er, salakapina mytologi, -en, -er, taru-oppi må, -r, vi, de må, I mån, mådde, mått, må! voida, jaksaa; tulla toimeen; nu mår han först! nytkös hänen on hyvä olla! — apuverbi, pr ees. yks. må, vi, de må, I mån, impf. måtte (myös preesm asemesta), inf. —, -os, -koon, -kaam-me jne., -isi, mahtaa, pitää; må göra, olkoon menneeksi; jag må göra hvad som hälst, jos tekisin vaikka mitä; må hända, kenties; han måt-te vara gammal, hän mahtaa olla vanha måfå : på m. umpimähkään måg, -en, -ar, vävy måka 1 luoda (lunta) mål, -et, =, puhe, kieli; juttu, asia; — mitta, tilavuusmitta; ateria; — pilkku, maali; määrä; määrän pää; päämäärä, tarkoitusperä; esine; lypsyker-ta; göra ett god t m., syödä tukeva atria måla 1 maalata; kuvata målare,-n,=, maalari; värikortti målarkonst, -en, —, maulaus-taide

målbrott, -et, —, äänenmurros måleri, -et, —, maalaus; maalaustaide målfyllig mitantäyttävä målföre, -t,—, puheeni aatu, äännös

mållös, —, puhumaton, äänetön målro, -n,—, ruokarauha; ruoka-ratto

målsegande, -n, =, (-na), asianomistaja målskjutning, -en, -ar, pilkkaan-ampuminenmål

187

m äk

målsman, -nnen, -män, edusmies; holhooja målsmanskap, -et, —, edus- 1.

hoitomiehyys måltid, -en, -er, atria, ruokavero mån; m. tro? m. tro det? m. tro på? m. det? tokkohan; vert. månde mån, -en, (-er), verta, määrä; i den m., sen mukaan, sikäli; i m. af, myöten, mukaan mån, määr:tön n. yks. —, tarkka, huolellinen, arka; vara m. o m att, ahkeroita, mielellään tahtoa månad, -en, -er, kuukausi, kuu månatlig, —, kuukautinen måndag, -en, -ar, maanantai månde mahtanee, mahtoi; hvad m. blifva af det barnet? mikähän siitä lapsesta tullee-kaan? vert. månne måne, -n, -ar, kuu; m—n tändes, kuu syntyy mångahanda taip:ton

monenlainen, monituinen mångdubbel, —, monenkertainen, monituinen mångdubbla 1 monistaa mången, -et, mon. -e, -a, sub-st:na gen:ssä -ens, mon. -es, -as, moni, usea; de äro tre gånger så många, heitä on kolmea vertaa enempi; komp., sup. flere, fleste mångenstädes monessa kohden mångfald, -en, —, moninaisuus mångfaldig moninainen; m—a gånger, monta monituista kertaa

mångfaldiga 1 monistaa månggifte, -t, —, moniavioisuus mångguderi, -et, —, monijuma-lisuus

månghöfdad monipäinen månghörning,-en,-ar, monikulmio

mångkunnig monitietoinen

mångla 1 kaupustella mångsidig monisivuinen; monipuolinen

mångtalig lukuisa; pitkäpuheinen mångtydig monella tavalla selitettävä

mångård, -en, -ar, kuunkehä månhvarf, -fvet, =, kuunkierto månljus kuunvaloinen; m., -et,

—, kuutama månne tokko; m. det är sant? lieneekö se totta (ei: m. d. vara s.); när m. han reser? milloin hän lähtenee? Måns Maunu

månsken, -et, —, kuuvalo månskifte, -t, -n, kuunvaihe mård, -en, -ar, näätä Mårten Martti måse, -n, -ar, kajava, lokki måste prees. ja impf., måst sup., täytyy

mått, -et, =, mitta, määrä; m. och steg, työt ja toimet, toimenpiteet måtta, -n, —, määrä, kohtuus; öfver m—n, ylenmäärin; iså, hvad, ngn måtto, siinä, missä, jossain määrässä t. suhteen; i synlig måtto, näkyväisellä tavalla måtta 1 tähdätä, tavottaa måtte k s. må måttlig kohtuullinen måtto ks. måtta måttstock, -en, (-ar), mittapuu, mitta

magt... ks. mäkt... mäja 1 niittää, leikata mäkla 1 välittää, olla välimiehenä mäklare, -n, =, kaupan välittäjä; myömämies; välimies mäkta 1 jaksaa, kyetä mäkta peräti, tuiki mäktig voimallinen, mahtava; väkevä; runsas; vara m. sina sinnens bruk, sig själf, kyetä aistejansa käyttämään,m ä k

itseänsä hillitsemään; m. ett språk, jnkin kielen taitava mäktighet, -en, —, väkevyys

(ruoan); annollisuus, runsaus mäld, -en, (-er), jauhe, jauheet malta 1 imellyttää; itää (ennen

kylvämistä) mältkar, -et, =, imellys-amme mänga, -er, -de, -t, -d, sek ottaa mängd, -en,—, suuri luku, joukko; m —en, rahvas, suuri yleisö ; i m., kosolta människa, -n, -or, ihminen människokännedom, -en,—, ihmistuntemus människosläkte, -t, —, ihmiskunta

mänsklig inhimillinen, ihmista-painen

mänsklighet, -en, —, ihmisyys;

ihmiskunta märg, -en, —, ydin märgel,-n,—, merkeli, mehusavi märka, -er, -te, -t, -t, merkitä, merkata; pyältää; huomata; det är tili m—nde s, on huomattava; låta sig m., ilmaista ajatuksensa, tunteensa märkbar tuntuva, huomattava märkbläck, -et, —, merkkaus-muste

märke,-t,-n, merkki, jälki; lägga m. tili, tarkata märkelig, märklig merkillinen;

huomattava märkelsedag, -en, -ar, merkkipäivä

märkning, -en, -ar, merkinpano,

merkkaus märkvärdig merkillinen märla,-n,-or, sinkilä; aspi; määrly märr, -en, -ar, tamma märs, -en, -ar, märssy mäsk, -en, —, mäski mässa,-n,-or,messu; markkinat mässa 1 messuta mässfall, -et, kirkonmenojen laiminkäyminen

mässhake, -n, -ar, messukasukka -mässig -tapainen, -mukainen mässing, -en, —, valkovaski mässling, -en, —, tuhkarokko mästare, -n, =, mestari, taituri; taitavampi, mahtavampi, ylimmäinen; vara, blifva m. öfver, hallita,

saada hillityksi mäster nimien edessä mestari mästerlig mestarillinen mästerman,-nnen,-män,mestaaj a mästerprof, -fvet, =, mestarin-näyte

mästerskap, -et, —, mestaruus ;

mestarikunta; mestarintaito mästerstycke, -t, -n, mestarinäyte, -teos mästervärk, -et, =, mestariteos mästra 1 mestaroida, moittia mät: i m. ulos-ottoon, ryöstöön • mäta, -ter, -tte, -tt, (-tit, -ten), j mitata, arvata; mitellä; m. sig | med ngn, vetää vertoja jkulle mätarebref, mätebref, -fvet,=,

mittaus kirje mätband, -et, =, mittanauha mätress, -en, -er, jalkavaimo mätt kylläinen, ravittu; äta sig m., syödä tarpeekseen; se sig m. på, katsella kyllikseen; m. på ngt, kyllästynyt jhnkin mätta 1 ravita, tyydyttää; kyllästyttää (aine toisella) mätthet, mättnad, -en, —, kylläisyys, kyllyys mö, -n, -r, impi möbel, -n, -bier, huonekalu möblera 1 varustaa huonekaluilla möda, -n, -or, vaiva; göra sig m., nähdä vaivaa; han hade ali m. ospard, hän ei säästänyt vaivojansa möda 1 vaivata

möderne, -t, —, äidinperintö;

äidinpuoli; äidin suku mödernearf, -fvet, =, äidinperintö

mödosam, -mme jne., vaivaloinenmög

189

mögel, -glet,—, home; kanahka mögla, möglas 1 homehtua möglig homehtunut möjlig mahdollinen; ali m., kaikki mahdollinen, jos jokin, kaikenlainen; så stor som m—t, niin suuri kuin suinkin; i m— aste måtto, niin paljon kuin mahdollista on; med m—aste 1. med största m—a skynd-samhet, mitä suurimmalla kiireellä, mitä joutuisimmin; med m—aste första, mitä pikemmin möjligen mahdollisesti, kenties;

suinkin möjligtvis ks. möjligen mölj, -en, -ar, möljä mönja, -n, —, mönjä mönster, -tret, -tren, malli,

kuosi, kaava; esikuva mönstergill mallikelpoinen mönsterherre,-n, -ar, katsastus-herra

mönsterskrifvare, -n, =, kat-

sastuskirjuri mönstra 1 pitää katsastelua;

tarkasti silmäillä mör murea, möyheä; m. i (1. om), munnen, suu messingillä (hyvillänsä) mörbulta 1 hakata mureaksi 1. nähjäksi; piestä pahanpäiväiseksi

mörda 1 murhata mör ja, -n, —, suhjo, mura; poro mörk pimeä, synkkä; tumma; epäselvä

mörkblå, -bran tummansininen,

-ruskea mörker, -kret, —, pimeys mörkgrå, -grön, -gul jne., tummanharmaa, -vihreä, -keltainen jne. mörklagd mustaverinen mörkna 1 pimetä, tummeta, synkistyä; det m—r för mina ögon, mustenee silmissäni mörkning, -en, -ar, hämärä mörkrädd pimeätä pelkäävä mörna 1 tulia mureaksi mörsare, -n, =, mörssäri Mörskom Myrskylä mört, -en, -ar, särki möss ks. mus mössa, -n, -or, lakki, myssy möta, -ter, -tte, -tt, -tt, tulla vastaan, kohdata; m—s, tulla vastatuksin, yhtyä möte, -t, -n, vastaan- I. yhteen-tulo, kohtaaminen, yhtymys; kokous; gå till m—s, mennä vastaan; noudattaa; stämma m., sopia yhtyäksensä mötesplats, -en, -er, yhtymä-1. kokouspaikka

nabo, -n, -r 1. -ar, naapuri nabob, -en, -er, nabobi nackdel, -en, —, vahinko nacke, -n, -ar, niska; taga benen på n —n, ottaa sääret selkäänsä

N.

nackstyf taip:ton kovapintainen, kopea

naf, -fven ja -fvet, -ar, (naf),

pyöränkappa, -rumpu, -napa nafle, -n, -ar, napa nafsa 1 näykkiä mög

mögel, -glet,—, home; kanahka mögla, möglas 1 homehtua möglig homehtunut möjlig mahdollinen; ali m., kaikki mahdollinen, jos jokin, kaikenlainen; så stor som m—t, niin suuri kuin suinkin; i m— aste måtto, niin paljon kuin mahdollista on; med m—aste 1. med största m—a skynd-samhet, mitä suurimmalla kiireellä, mitä joutuisimmin; med m—aste första, mitä pikemmin möjligen mahdollisesti, kenties;

suinkin möjligtvis ks. möjligen mölj, -en, -ar, möljä mönja, -n, —, mönjä mönster, -tret, -tren, malli,

kuosi, kaava; esikuva mönstergill mallikelpoinen mönsterherre,-n, -ar, katsastus-herra

mönsterskrifvare, -n, =, kat-

sastuskirjuri mönstra 1 pitää katsastelua;

tarkasti silmäillä mör murea, möyheä; m. i (1. om), munnen, suu messingillä (hyvillänsä) mörbulta 1 hakata mureaksi 1. nähjäksi; piestä pahanpäiväiseksi

mörda 1 murhata mör ja, -n, —, suhjo, mura; poro mörk pimeä, synkkä; tumma; epäselvä

mörkblå, -bran tummansininen,

-ruskea mörker, -kret, —, pimeys mörkgrå, -grön, -gul jne., tummanharmaa, -vihreä, -keltainen jne. mörklagd mustaverinen mörkna 1 pimetä, tummeta, synkistyä; det m—r för mina ögon, mustenee silmissäni mörkning, -en, -ar, hämärä mörkrädd pimeätä pelkäävä mörna 1 tulia mureaksi mörsare, -n, =, mörssäri Mörskom Myrskylä mört, -en, -ar, särki möss ks. mus mössa, -n, -or, lakki, myssy möta, -ter, -tte, -tt, -tt, tulla vastaan, kohdata; m—s, tulla vastatuksin, yhtyä möte, -t, -n, vastaan- I. yhteen-tulo, kohtaaminen, yhtymys; kokous; gå till m—s, mennä vastaan; noudattaa; stämma m., sopia yhtyäksensä mötesplats, -en, -er, yhtymä-1. kokouspaikka

nabo, -n, -r 1. -ar, naapuri nabob, -en, -er, nabobi nackdel, -en, —, vahinko nacke, -n, -ar, niska; taga benen på n —n, ottaa sääret selkäänsä

N.

nackstyf taip:ton kovapintainen, kopea

naf, -fven ja -fvet, -ar, (naf),

pyöränkappa, -rumpu, -napa nafle, -n, -ar, napa nafsa 1 näykkiän a f

n e c

nafta, -n, —, kiviöljy nafvare, -n, = ja -frar, napakaira

nafvelsträng, -en, -ar, napa-

suoni, -nuora nagel, -n, -glar, naula, vaarna, kynsi; vara ngn en n. i ögat, olla kiusaksi jkulle nagelfara (ks. f.) tiukkaan tarkastella

nagg,-et,—, näykintä, nakerrus nagga 1 näykkiä, pyältää nagla 1 naulata Nagu Navo naiv luonteva, viaton najad, -en, -er, vedenneito naken, -et, -kne jne., alaston,

paljas nalkas 1 lähestyä nalle, en, -ar, karhu namn, -et, —, nimi, maine; vid n. Mats. Matti nimeltä 1. -ni-minen; under detta n., tällä nimellä namnam, ett, —, namuset namnchiffer, -n 1. -ffret,

-ffren, nimimerkki 1. -kuva namne, -n, —, kaima namngifva (ks. g.) nimittää namnkunnig kuuluisa, mainio namnsdag, -en, -ar, nimipäivä,

nimipäivät namnteckning, -en, -ar, nimikirjoitus Napo Napue napp, -en, -ar, tutti nappa 1 nykiä, nypätä, siepata;

n—s, otella; hämmästellä nappatag, -et, =, käsirysy, ottelu

narciss, -en, -er, narsissi narf, -fven, —, martio narkotisk huumaava Narova Narvanjoki narr,-en,-ar, houkkio; ilveilijä;

göra n. af, pitää pilkkanaan narra 1 houkutella; peijata; n—s, ilvehtiä; valehdella

narraktig houkkamainen; hul-

lunpäiväinen narri, (-t), —, pila narrspel 1. -värk, -et, hullutus

nation,-en.-er, kansa; osakunta nationaldräkt, -en, -er, kansallispuku

nationalisera 1 kansallistuttaa nationalitet, -en, -er, kansallisuus

nationell kansallinen natt, -en, nätter, yö; yökausi; o m n—en, yöllä; o m nätterna, öillä; i n., viimeyönä; ensiyönä; långt in på n—en, myöhään yöhön nattetid, (en), —, öinen aika;

tav. yön aikana nattlig öinen

nattskära, -n, -or, kehrääjälintu nattstånden, -det, -dne, -a,—,

yön ollut, yöllinen nattsäck, -en, -ar, matkalaukku nattvak, -et, —, yönvalvonta nattvard, -en, -ar, Herran ehtoollinen nattvardsbarn, -et,=, rippilapsi nattväkt, -en, -er, yövartio natur, -en, (-er, henkilöt),luonto natura : in n. luonnossa, tavarassa, laatuna naturalhistoria, -ien, -ier, luonnonhistoria naturalisera 1 kansalaistuttaa naturell, -et, =, luonnon-1. mielenlaatu

naturkunnighet, -en, —, luonnontiede

naturlig luonnollinen; luontainen; luonteva naturligtvis tietysti naturstridig, -vidrig vastenluontoinen nautisk merikulun-omainen navigation, -en, merenkulku;

merenkulku-tiede neck ks. näckned

191

neg

ned alas, maahan; upp och n., ylös-alaisin; längre n., alempana, -mmaksi; n. med förrädaren, hukka periköön pettäjän; tjära n., tervata tahraiseksi 1. täyteen, tahrata tervaan

nedan alhaalla, -lie; n,, -et,=,

-en, alakuu nedanefter ks. nedefter nedanför alapuolella nedanföre alhaalla, alempana nedannämd 1. -mnd allamainittu nedanom ks. nedanför, -före nedanstående allaoleva, a. mainittu

nedantill alapuolessa ned-bloda 1 tahrata vereen nedefter alipuolitse neder ks. ned nederbörd, -en, —, sade nederlag, -et, tappio, mies-

kato; varasto Nederländerna Alankomaat nederst alin; alinna, alimmaksi nedför (jtkin) alas nedföre alaspäin ned-gå (ks. g.) mennä alas, laskeutua

nedgång, -en,-ar, alasmeno,lasku nedgöra (ks. g.) kaataa maahan nedifrån alhaalta; längre n., alempaa

ned-kalla 1 kutsua alas; tav. nedk. Guds välsignelse ö f-ver ngn, rukoilla jkulle Jumalan siunausta ned-komma (ks. k.) tulla alas; nedk., saada lapsi; n. med, synnyttää, saada nedlåta sig (ks. 1.) alentaa itsensä; n—n de, alentuvainen nedlåtenhet, -en, —, alentuvaisuus, alhaisuus ned-lägga (ks. 1.) panna 1. laskea maahani.alas; tav. nedl., heittää pois, jättää sikseen, lakkauttaa, luopua; panna, käyt-

tää (työtä jhkin); kaataa, tappaa

nedom alapuolella nedomkring ympäri alipuolta nedpå alapuolessa, -een nedre, -a, alempi, ala-, ali-nedrig halpamielinen, kehno nedrökt savuttunut nedskrifva (ks. s.) panna paperille

ned-skälla (ks. s.) haukkua pahanpäiväiseksi nedslagenhet, -en, —, alakuloisuus

ned-slå (ks. s.) lyödä maahan, kumoon, lakoon; luoda maahan (silmänsä); tav. n eds., masentaa, kumota; n—ende, mieltä lannistava; n—slagen, -get, -gne, -a (-are, -äst), alakuloinen, nulo nedsmutsa 1 ryvettää, tahrata

nedsmörja (ks. s.) tahria rasvaan; tahrata nedsnöa 1 peittää lumella ned-stiga (ks. s.) astua alas, alentua; n—nde linie, take-neva polvi ned-stämma (ks. s.) virittää a-lemmaksi; neds., alentaa, masentaa; nedstämd, alakuloinen ned-sänka (ks. s.) laskea alas;

neds., väj ottaa (suruun) ned-sätta (ks. s.) panna alas; panna talteen; tav. neds., alentaa; halventaa; asettaa; neds. sig, asettua nedtill alapuolessa, -sta ned-trycka (ks. t.) painaa alas;

nedtr., lannistaa ned-tysta 1 vaijentaa; lamata,

häädyttää neduti alhaalla, -lie (jsskin, jhn-kin)

nedvid alipuolessa

nedåt alaspäin, alas jhnkinpäin

negation, -en, -er, kieltä mysneg

negativ kielteinen, epäävä; vastainen

neger, -n, -grer, neekeri neligé, -n, -er, aamuvaatteet; i djupaste n., vallan puolipukeissa

negligera 1 laiminlyödä negociera 1 hieroa kauppaa, välittää; n. upp, hankkia (rahaa) negrinna, -n, -or, neekerinainen nej ei (en, et, emme, ette, eivät); n. män, ei niinkään; få n., saada kieltävä vastaus; n. pass, äläs vielä nejd, nejlika, nejonöga ks.

näjd jne. neka 1 kieltää, evätä nekrolog, -en, -er, vainajan

muistosanat nektar, -n, —, jumalien juoma nemligen ks. nämligen nepotism, -en, — , suvunsuosinta ner ks. ned

nere alhaalla; ligga n., olla

laossa 1. lamassa Nerko ström Nerohvirta Nerpes Närpiö

nerv, -en, -er, hermo;jäntevyys nervfeber, -n, -brar, lavantauti nervsvag heikkohermoinen nervsystem, -et, = ja -er, hermosto

nervös hermo-; heikkohermoinen nesa, -n, —, häpeä neslig häpeällinen netto puhtaasti, suoraansa; n.

vikt, puhdas paino neutral puolueeton neutralisera 1 tehdä puoltamat-

tomaksi; t. voimattomaksi neutrum, ett, -ra, -rer, neutri ni Te (käyt. yhtä puhuteltaessa); n. är alt för god, Te olette liian hyvä nia, -n, -or, yhdeksäinen nick, -en, -ar, nyökkäys nicka 1 nyökätä; nuokkua Nickby Nikkilä

nickel, -n, —, nikkeli nickhake, -n, -ar, nikhaka, pieni tykki

niding, -en, -ar, ilkimys; hylkiö nidingsdåd 1. - värk, -et,^, ilkityö nidsk kitsas, itara nidvisa, -n, -or, häväistysruno nie ks. nio

niga, -er, neg, -o, -e, nigit, niiata Niklas Niku Nilen Niilijoki Nils Niilo

Nikolaistad Nikolainkaupunki nimbus, -en, —, pyhyysloiste nio yhdeksän

nipp, -en, tav. mon. -er, korut nippertippa,-n,-or, hempujainen nisch, -en, -er, komero nisk ks. nidsk nisse, -n, -ar, tonttu nit, -en, -er. tyhjä arpa nit, -et, —, into nita 1 pärsätä, kotkaten liittää nitisk innokas, harras nitnagel, -n, -glar, pärsäysnaula nittio yhdeksänkymmentä nitton yhdeksäntoista nitälska 1; n. för, harrastaa nivelera 1 punnita (maan kaltevuus); tasailla, tehdä tasapintaiseksi nivå, -en, -er, tasakorko njugg kitsas, itara; med n—an

nöd, hädin-tuskin njup ... ks. nyp .. . njure, -n, -ar, munuainen, munaskuu

njuta, -er, njöt, -o, -e, njutit,

-en, nauttia njutning, -en, -ar, nautinto nobel ylhäinen; jalo, ylevä nobless,-en,-er, ylhäisö, jalous; uhkeus

nock, -en, -ar, nukka, nokka nog kyllä, kyllin; jotenkin; ylen; n. af, no niin; det var n.! vai niin! sepä se! noga, tav. predtarkka, visu;11 o g

198

n ti m

n—s te priset, viimeinen hinta;—tarkkaan, tyystin, tarkoin noggrann, -grant jne., tarkka nogräknad tiukka nogsamt kylliksi nojs, ett, taip:ton, pila noll (ett) taip:ton, tyhjönen, nolla; af n. och intet värde, tyhjä ja mitätön nolla, -n, -or, nolla nomad, -en, -er, paimentolainen nomadisera 1 paimennoita nomen, ett, — ja -mina, noo-

mini, nimikko nomenklatur, -en, -er, oppisanasto

nominal, -neil, nimellinen nonsens, ett, taip:ton, tolkuttomuus

nord, tav. määr. m. -en,—, poh-

janen; pohjanmaat nordan, en, taiston, pohjaistuuli nordanefter, -ifrån pohjoisesta nordbo, -n, -r ja -ar, pohjolainen nordisk pohjoismainen, pohjolan nordlig pohjainen nordligt pohjasessa, -sta, -een nordost, en, —, koillinen, itä-pohja

nordpol, -en, —, pohjoisnapa Nordsjön Pohjanmeri nordvart pohjaseen päin nordväst, (-en), —, luode, länsipohja

nordöstre, -a, itäpohjainen Norge Norja

norm, -en, -er, ohje, johde normal ohjeellinen; säännöllinen normalskola, -n, -or, mallikoulu norna, -n, -or, onnetar norr (ett) taip:ton, pohjanen; n. ifrån, pohjasesta; n. om, (jnkin) pohjoispuolella; n. ut, pohjaseen päin norre, -a, pohjainen norrman, -nnen, -män, Norjalainen

Norrmark Noorm arkku, Ahlainen

norrsken, -et, =, revontulet nors, -en, -ar, kuore, norssi norsk norjalainen; n — a, -n, -or, norjalaisnainen;iZm. mon. norjankieli nos, -en, -ar, turpa, kuono nosa 1 tuhnia, nuuskia nosgrimma, -n, -or, turpavyö noshörning,-en,-ar, sarvikuono not, -en, -er, muistutus; nuotti not, -en, -ar, nuotta nota, -n, -or, muistolista notabel, -ble, -a, huomattava,

merkillinen notabilitet, -en, -er, merkillisyys; mon. etevimmät henkilöt notarie, -n, -r, notarius notera 1 kirjoittaa muistoon notificera 1 ilmoittaa notis, -en, -er, tieto; taga n.

af, hankkia tietoonsa notorisk yleisesti tunnettu Notsjö Nuutajärvi notställare, -n, =, nuottijalat Nousis Nousiainen novell, -en, -er, novelli november, en, —, marraskuu Novgorod Uusilinna novis, -en, -er, alokas, uusikko nu nyt; n. en, n. en annan, milloin yksi, milloin toinen; rätt n., tuossa paikassa; n. för tidén, näinä aikoina; n. mera, tätä nykyä; tästä alkaen; i ett n., tuokiossa nubb, -en, -ar, nupi numerera ks. numrera numerisk luvunlaskullinen numerus, en, luku numerär luvullinen; n., -en, -er,

lukumäärä numismatik, -en. —, rahatiede nummer, -n, numrer, 1. -or, myös numret, =, numren, numero, luku nummerföljd, -en, -er, numerojärjestys Nummis Nummen pitäjän um

194

numrera 1 numeroittaa nunna, -n,-or, nunna nuntie, -n, -r, paavin lähettiläs Nurmis (pitäjä) Nurmes; (asema) Nurmi nutid, -en, —, nykyaika nutrition, -en, -er, ruumiin ra-

vintotoimi nuvarande nykyinen ny, nytt, uusi; å nyo, uudestaan;— yhdistysten alku-osana uusi, uutis-; äsken-, vasta-ny, -et, =, -en, yläkuu, uusikuu nyans, -en, -er, välivāri; erivi-vahdus

nybegynnare, -n, =, alotteleva nybygge,-t,-n, uutistalo, -paikka nyck, -en, -er, oikku nyckel, -n, -cklar, avain; osviitta nyckelben,-et,olka-1. solisluu nyckfull oikullinen nyfiken, -ket, -kne jne., utelias nygift vastanainut t. -

naitu nyh.et, -en, -er, uutuus; uutinen nyhetskrämare, -n, uutisten tietäjä

nyhetsmakare,-n,=, uutuuksien

puuhaaja Nykarleby Lapuan-Joensuu nykomling, -en, -ar, tulokas nykter, -tre, jne., raitis; selvä, kuivanselvä; på n. måge, einehtimättä Nykyrka Uusikirkko Nyland Uusimaa nyligen hiljan, äsken nylänning,-en,-ar, Uusmaalainen nymf, -en, -er, luonnotar, neito nypa, -er, nöp, -o, -e, nupit,

-en, nipistää nypa, -n, -or, näpillinen, hyppysellinen nypon,-et,=, orjantappura-marja nys (-en) : få n. saada vihiä nysa, -er, nös (-o, -e, tai tavallisemmin:) nyste, nyst, myös -it, aivastaa Nyslott Savonlinna

nyss äskettäin nysta 1 keriä Nystad Uusikaupunki nystan -et, ==, kerä nystfot, -en, -fötter, kerinpuut nyter, -tre jne., mielissään oleva,

tyytyväinen nytja 1 käyttää, pitää nytta, -n, (-or), hyöty nyttig hyödyllinen nyttja ks. nytja nytändning, -en, -ar, kuun synty nyår, -et, =, uusi vuosi nå no; n. väl, no niin nå, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt,

ylettää, ylettyä, yltää, päästä nåd, -en, (-er, jalosukuiset rouvat), armo; i n—er, armossa; lefva på n—er, elää toisen armolla; med Guds nåde, Jumalan armosta nåda : Gud nåde! Jumala armahda !

nåda 1 päättää, kotkata (naula) nådebröd, -et, =, armoleipä nådehjon, -et, =, armoilla eläjä nådelig ks. nådig nådemedel, -diet, =, armon-

välikappale Nådendal Naantali nådestöt, -en, -ar, hengenlopetus nådig armollinen; nåclig frun, n. herre! armollinen rouva, herra!

någon, -ot, mon. -gre, -a, subst: na genet. någons, -gres, -as, joku, jokin, muutama; kukaan, mikään; vähä; vähän, hiukan någondera, -s, -otdera, -s, tav, subst., joku t. jokin t. kukaan t. mikään niistä någonsin joskus, milloinkaan, suinkin

någonstädes jossakin, jonnekin någonting, (ett), —, jokin, jotakin

någorlunda jotenkin, jokseenkin nål, -en, -ar, neula; stå somnål

195

näs

på n—ar, olla kuin kuumilla kivillä

nålbref, -fvet, =, neulapaperi nållms, -et, =, neulikko, neula-pesä

näbb, -en (-et), -ar (=), nokka näbba, -n, -or, näsäkkä tyttö näbbig suupaltti näck, tav. -en, -ar, Ahti näckros, -en, -or, lumme näfrätt, -en, —, nyrkkioikeus näfve, -n,-ar, koura; nyrkki näfver, -n (-frar tuohikappaleet), tuohi

näfversko, -n,-r, tuohikas, virsu näfverskäppa, -n, -or, tuokkonen, rove näjd, -en, -er, seutu, tienoo näjlika, -n, -or, neilikka näjonöga, -t, -on, nahkiainen näktergal, -en, -ar, satakieli nämd ks. nämnd nämligen nimittäin; näet; muka nämna, -er, -de, -t, -d, myös nämde, -t, -d, nimittää, mainita, sanoa nämnd, -en, -er, lautakunta; toimikunta

nämndeman,-nnen, -män, lautamies

nännas, näns, -des, -ts, hentoa, raskita

näpen, -pet, -pne jne., sievakka näppeligen tuskin, vaivoin näpsa, -er, -te, -t, -t, kurittaa; nuhdella näpst, -en, —, kuritus; nuhteet när milloin? koska, kun; luona; komma 1. träda 1. göra ngn för n., loukata; på två n., kahta vailla; på långt n. icke, ei läheskään; ngt så n., jotensakin; han hade så n. fallit, hän oli vähällä langeta; så n. som 1. så n. som på, paitsi nära, närmare (närmre), -äst, (närmst) tav. näst, lähellä,

-lie, -s, lähitse, läheisesti, likeltä; n. på, n. nog, melkein, likimäärin; det var n. däran, vähältä piti; jag var n. 1. n. däran att falla, olin pudota t. putoamaisillani; — likeinen, lähinen; på n. håll 1. afstånd, likellä, -Itä nära, -er (run. när), -de,-t,-d, ravita, elättää; pitää vireellä; n. hat, pitää vihaa närbelägen, -get, -gne jne., läheinen

närgränsande likimmäinen,raj a-närgången, -et, -ngne jne., julkea, nenäkäs närhet,-en,—, läheisyys, lähistö näring, -en, (-ar, elinkeinot), ravinto; (tulen) syötti; elinkeino näringsflit, -en, —, keinollisuus näringsfång, -et, =, elatuskeino näringsmedel, -diet, =, elatus-aine

näringsställe, -t, -n, ravintola närlagd myötäseuraava närma 1 lähentää; n. sig, lähestyä

närmare (närmre) lähempi; lähempänä, -mpäa, -mmäksi; -mmin; ks. nära närmast (närmst) lähin; lähinnä, -immäksi; i det n—e, likipitäen; ks. nära närskyld läheistä sukua (oleva) närsynt likinäköinen närvarande läsnä oleva; nykyinen; för det n., tätä nykyä närvaro; i ngns n., jkun läsnäollessa

näs, -et, kannas, taival näsa,-n,-or, nenä; vända n—n i vädret, kuolla kellahtaa; han har skinn på n—n, hän ei suvaitse pilantekoa näsblod, -en ja -et; han har n., hänen nenänsä vuotaa verta

näsborr, -en, -ar, sierannäs

196

näsbränna, -n, —, näppäys nenälle; kovat nuhteet, kolaus näsduk, -en, -ar, nenäliina näspärla, -n, -or, näsäkuokka (nainen)

nässla, -n, -or, nokkonen, polttiainen

näst, -e, -a, lähin; ensi, tuleva; — lähinnä; n. förfluten, vii-mekulunut; ks. nära nästa, -n, —, lähimmäinen nästan melkein, milt'ei näste, -t, -n, pesä; hökkeli nästipp, -en, -ar, nenänpää nästliden, -det, -dne, -a, viimeksi kulunut näsvis nenäkäs nät, -et, =, verkko nätnål, -en, -ar, käpy nätt soma, sievä, siro; nätti; — somasti; tiukasti; n. o c h j ä m t, töin tuskin nöd, -en, —, hätä, pula; vara af n—en, olla tarpeen; med knapp n., hädin tuskin nödd; n. och tvungen, pakotettu

nödfall, -et, hätätila

nödga 1 pakottaa; n—s, olla

pakotettu, täytyä nödig tarpeellinen nödlidande hädän- 1. puutteenalainen nödsaka 1 pakottaa

nödstadd, -ställd hädän-alainen nödtorft, -en, (-er), tarve nödtorfteligen tarpeen mukaan nödtorftig välttämättömän tarpeellinen, tarpeenmukainen nödtvungen, -et, -ngne, -a (-are, -äst), pakon-alainen, pakollinen nödtvång, -et, —, väkipakko,

täytymys nödvändig tarpeellinen; välttämätön

nödvärn, -et, —, hätävarjelus,

hätävastus nöja sig ja nöjas 1 tyytyä nöjaktig tyydyttävä nöjd tyytyväinen nöje,-t,-n, mielihyvä, huvi; tili n—s, mieliksi; han finner n.i läsning, lukeminen huvittaa häntä nöjsam, -mme jne., hupainen,

hauska nöt, -et, =, nauta, raavas nöt, -en, -tter, pähkinä; en hård n. att bita på, kova papu purtava nöta, -er, -tte, -tt, -tt, kuluttaa, hangata

nötboskap, -en, —, raavas-eläimet

Nöteborg Pähkinälinna nötknäppare, -n, =, pähkinän-särjin

nötskrika, -n, -or, hohkanärhi

O.

o o, oi, voi; o att, voi jos o-, yhdistyksissä, epä-, -ton,-tön;

mahdoton, -maton, -mätön oafbruten, -tet, -tne, -a,—,lakkaamaton oafbrutet herkeämättä, yhtämittaa

oafgjord ratkaisematon, epätietoinen

oafhängig omantakeinen oafkortad vähentämätön oaflåtlig herkeämätön; mahdoton luovuttaa 1. myödä oafsedt (jhkin) katsomatta näs

näsbränna, -n, —, näppäys nenälle; kovat nuhteet, kolaus näsduk, -en, -ar, nenäliina näspärla, -n, -or, näsäkuokka (nainen)

nässla, -n, -or, nokkonen, polttiainen

näst, -e, -a, lähin; ensi, tuleva; — lähinnä; n. förfluten, vii-mekulunut; ks. nära nästa, -n, —, lähimmäinen nästan melkein, milt'ei näste, -t, -n, pesä; hökkeli nästipp, -en, -ar, nenänpää nästliden, -det, -dne, -a, viimeksi kulunut näsvis nenäkäs nät, -et, =, verkko nätnål, -en, -ar, käpy nätt soma, sievä, siro; nätti; — somasti; tiukasti; n. o c h j ä m t, töin tuskin nöd, -en, —, hätä, pula; vara af n—en, olla tarpeen; med knapp n., hädin tuskin nödd; n. och tvungen, pakotettu

nödfall, -et, hätätila

nödga 1 pakottaa; n—s, olla

pakotettu, täytyä nödig tarpeellinen nödlidande hädän- 1. puutteenalainen nödsaka 1 pakottaa

nödstadd, -ställd hädän-alainen nödtorft, -en, (-er), tarve nödtorfteligen tarpeen mukaan nödtorftig välttämättömän tarpeellinen, tarpeenmukainen nödtvungen, -et, -ngne, -a (-are, -äst), pakon-alainen, pakollinen nödtvång, -et, —, väkipakko,

täytymys nödvändig tarpeellinen; välttämätön

nödvärn, -et, —, hätävarjelus,

hätävastus nöja sig ja nöjas 1 tyytyä nöjaktig tyydyttävä nöjd tyytyväinen nöje,-t,-n, mielihyvä, huvi; tili n—s, mieliksi; han finner n.i läsning, lukeminen huvittaa häntä nöjsam, -mme jne., hupainen,

hauska nöt, -et, =, nauta, raavas nöt, -en, -tter, pähkinä; en hård n. att bita på, kova papu purtava nöta, -er, -tte, -tt, -tt, kuluttaa, hangata

nötboskap, -en, —, raavas-eläimet

Nöteborg Pähkinälinna nötknäppare, -n, =, pähkinän-särjin

nötskrika, -n, -or, hohkanärhi

O.

o o, oi, voi; o att, voi jos o-, yhdistyksissä, epä-, -ton,-tön;

mahdoton, -maton, -mätön oafbruten, -tet, -tne, -a,—,lakkaamaton oafbrutet herkeämättä, yhtämittaa

oafgjord ratkaisematon, epätietoinen

oafhängig omantakeinen oafkortad vähentämätön oaflåtlig herkeämätön; mahdoton luovuttaa 1. myödä oafsedt (jhkin) katsomattao a f

oafsättlig mahdoton myödä; m.

virasta erottaa oafvislig välttämätön oafvänd poiskääntämätön oaktadt huolimatta; siitä h. että,

vaikka oangenäm vastenmielinen oansedt ks. oaktadt oansenlig halvan näköinen, vähäpätöinen oanständig ruokoton, rivo oansvarig edesvastuuton oaptitlig maittamaton; iljettävä oart, -en, -er, huono laatu; h. tapa

oartig epäkohtelias oas, -en, -er, kosteikko obarmhertig armoton,säälimätön obducera i avata (ruumis) obefogad perätön; oikeudeton obegriplig käsittämätön obegränsad rajaton, määrätön obehag, -et, =, vastenmielisyys;

mielipaha obehindrad estymätön, esteetön obehindradt estymättä, rentonaan

obehörig oikeudeton; asiaan

kuulumaton, sopimaton obekant tuntematon, outo, tietymätön; tietämätön, äkkinäinen obekväm epämukava, sopimaton, hankala

obekymrad huoleton, huoleti (oleva)

obelefvad säädytön, sivistymätön obelisk, -en, -er, obeliski obemedlad vähävarainen obenägen, -get, -gne jne., vastahakoinen ; nurjamielinen oberoende omassa vallassaan oleva, itsevarainen; huolimatta; o., -t, —, itsenäisyys, riippumattomuus oberäknad; den oms t än d i g-heten o., 1. o—t den om ständigheten, lukuun ottamatta sitä seikkaa

oberäknelig arvaamaton obeskedlig pahan kurinen obeskriflig sanomaton, selittämätön

obeslutsam,-mmejne., epäröivä obestridlig kieltämätön obestånd, -et, —, rappio, häviö-tila

obestämd määräämätön, epämääräinen; epävakainen obeständig epävakainen obesvarad vastaamatta oleva; o.

kärlek, vasta vuoroton rakkaus obesvärad rasittumaton; ujostelematon; luonteva obetagen, -get, -gne, -a, —, estämättä 1. epäämättä oleva; det är dig o—et, sinua ei estetä, sinun on valta obetydlig vähäpätöinen, mitätön, turhan vähä obetydligt hiukan obetänksam, -mme, -a jne., ajattelematon obevakad vartioimaton; ett o—t ögonbli c k, epähuomion hetki obeveklig taipumaton, jäykkä obevist todistamaton obildad sivistymätön obillig kohtuuton objekt, -et, = ja -er, esine; kohde objektiv ulkokohtainen, yleisperusteeni nen oblat, -en, -er, rippileipä, öylätti oblid tyly, nurja oblidkelig leppymätön obligation, -en,-er, velvollisuus;

velkaseteli 1. -kirja obligatorisk pakollinen; sito-vainen

obligera 1 velvoittaa; palvella oblik epäsuora, vino; o. kasus,

sivusija oblyg julkea oboe, -n, -r, oboi oborstad harjaamaton; säädys-

tymätön obotfärdig katumatono b o

198

obotlig paranematon, auttamaton obrottslig nuhteeton; rikkoma-

ton, vilpitön obscen ruokoton, rietas observation, -en, -er, vaarin-otto observatorium, -iet, -ier, ob-

servatoori observera 1 tarkata; vaariin ottaa ; havaita; noudattaa obskur hämärä;tuntematon,halpa obskurant,-en,-er, vai on vihaaja obstinat vastapintainen obunden, -det, -dne, -a, —, sitomaton; o. stil, suoranainen kirjoitustapa obygd,-en, tav.mon. -er,autiomaa obytt vaihtamaton; hafva ngt o. med hvarandra, olla riidassa; jag har ingenting o. med honom, minulla ei ole hänen kanssaan mitään tekemistä

obäk ... ks. åbäk ... obändig huima; äksy oböjlig taipumaton occident, -en, —, länsimaat ocean, -en, -er, valtameri och. ja; o. icke enkä (etkä,eikä jne.); två o. två, kaksittain; kom o. se, tule katsomaan ock myös, -kin, myöskin ocker, ockret, —, koronkiskonta ockra 1 ottaa liikaa korkoa ockra, -n, —, värimulta också ks. ock

ockupera 1 ottaa valtaansa, vallata

odalman, -nnen, -män, vapaa

talollinen ode, -n, -r, ja -t, -n, oodi, laulu-runo

odelad jakamaton; täydellinen odelbar jakaumaton odiös vihattava, inhottava odjur, -et,=, peto, hirviö odla 1 viljellä

odling,-en,(-ar), viljely; viljelys odlingsbar viljeltäväksi kelpaava

odoga ks. odåga odon, -et, =, juovukka odryg hupeneva odräglig tuskauttava, suututtava oduglig kelvoton, kelpaamaton odugling, -en, -ar, epatto, heittiö (mies) odygd, -en, -er, paha kuri, juoni odyssé, -n, -er, odysseija odåga, -n,-or, kelvoton ihminen, hylky

odödlig kuolematon, ikimuistettava

oeftergiflig välttämätön oefterrättlig ojentumaton, tottelematon oegennyttig omaa hyötyä pyy-

tämätön, omahyödytön oegentlig epäomainen oemotståndlig vastustamaton oemotsäglig kieltämätön oenig eripurainen, -mielinen oense pred. eripurainen oerfaren, -ret, -rne jne., kokematon

oerhörd kuulumaton, summaton oersättlig korvaamaton o fall, -et, =, tapaturma ofantlig suunnaton, summaton ofatt suunnaton, kuvaton ofelbar erehtymätön; pettämätön, varma offensiv ryntäävä, hyökkäys-; o—en, ryntäys: ställa sig på o., valmistautua hyökkäämään offentlig (—) julkinen, yhteinen offer, offret, =, uhri officerare,-n, (myös officer,-en),

=, upseeri officiant, -en, -er, toimitusmies officiell virallinen officin, -en, -er, työhuone (apteekki, kirjapaino) officiös puolivirallinen; altis palvelemaan offra 1 uhrata; omistaa ofog, -et, —, vallattomuus, ilkivalta199

ogi

oformlig kuvaton, epämuotoinen ofred, -en, —, vihan-aika, sota ofreda 1 hätyyttää, häiritä ofri epävapaa

ofrivillig tahdoton, vasten tahtoa (oleva) ofrivilligt ehdottomasti, vasten

tahtoansa ofruktbar hedelmätön ofruktsam sikiötön; vähätuottei-nen

ofrälse taip:ton aateliton, veronalainen

ofta, -re, -st, usein, useammin,

useimmasti ofullkomlig epätäydellinen ofullständig vaillinainen ofvan ylhäällä, -Itä, yllä; päällä ofvanefter ks. ofvanifrån ofvanför yläpuolella, -lie ofvanföre adv. ylempänä, yllä ofvanifrån ylhäältä, päältäpäin ofvanom ks. ofvanför ofvanpå päällä, päälläpäin; päälle, päällepäin; yläpuolessa ofvantill yläpuolessa, -sta ofärd, -en, —, tuho ofärdig (puolitekoinen) viallinen,

vaivainen oförarglig suututtamaton, viaton; hyväsävyinen oförbehållsam peittelemätön,

suorapuheinen oförberedd valmistaumaton oförbätterlig parantamattoman huono

ofördelaktig epäedullinen, haittaava

ofördragsam, -mme jne., suvaitsematon ofördröj ligen viipymättä oförenlig yhteensopimaton oförgriplig loukkausta sisältämätön; o. tanke, vilpitön ajatus oförgänglig katoomaton oförgätlig unohtumaton oförhappandes äkkiarvaamatta oförklarlig mahdoton selittää

oförliknelig verraton oförlåtlig anteeksi-antamaton oförmodad odottamaton oförmåga, -n, —, kykenemättömyys

oförmärkt huomaamatta oförmögen, -get, -gne jne., kykenemätön oförnuft, -et, —, järjettömyys of ornö j sam, -mme, jne., tyytymätön, nureksiva oförrätt, -en, -er, vääryys oförrätta 1 vääryyttää oförrättad; med o—t ärende,

tyhjin toimin oförsedt odottamatta oförsiktig varomaton oförskräkt peloton oförskyld ansaitsematon, syytön oförskämd hävytön oförsonlig leppymätön; sovittamaton

oförstånd, -et, —, ymmärtämättömyys

oförstäld teeskentelemätön, vilpitön

oförsvarlig puolustamaton, kelvoton

oförsynt ujostelematon, häpeä-mätön

oförtjänt ansaitsematon of

örtruten, -tet, -tne jne., väsymätön, suuttumaton oförtänkt odottamaton; odottamatta

oförtöfvad viivyttelemätön oförvansklig katoomaton oförvarandes äkkiarvaamatta,

huomaamatta oförvitlig nuhteeton oförvägen k s. förvägen oförytterlig luovuttamaton oföränderlig muuttumaton ogen nurja; mutkallinen ogenerad ujostelematon ogern ... ks. ogärn . .. ogift naimatonogi

ogill,-ilt,~-, pätemätön; rankaisematon

ogilla 1 paheksia, hylätä, polkea ogiltig pätemätön ogjord tekemätön; i o — t väder, ajattomasti, tarpeettomasti

ogrannlaga taip:ton arastele-maton

ogräs, -et, —, rikkaruoho ogudaktig jumalaton ogulden, -det, -dne, -a, —, mak-

samaton ogunst, -en, —, epäsuosio ogärna vastahakoisesti; en, (et, ei jne.) mielelläni (-si, -nsä jne.) ogärning, -en, -ar, pahateko ogästvänlig vieraanvaraton ogörlig mahdoton ohandterlig hankala pidellä ohel. . . ks. ohäl... ohemul perätön; sopimaton ohjälplig auttamaton, korvaamaton

ohjälpsam, -mme jne., haluton

auttamaan ohyfsad säädystymätön ohygglig hirveä, kamala ohyra, -n, —, syöpäläiset ohållbar ryhditön, kestämätön ohälga 1 häväistä, saastuttaa ohälsa, -n, —, kivulloisuus ohälsosam, -mme jne., epäterveellinen ohöflig epäkohtelias ohöfvisk säädytön ohörsam kovakorvainen oigenkännelig tunnistamaton oinskränkt rajoittamaton, rajaton, täysi; rajoittamatta, rajattomasti

Ois (asema) Oitti; (kartano) 0-joinen

ojäfaktig mahdoton jäävätä ojäfvig jäävitön ojämförlig verraton ojämn epätasainen; ryhmyinen; vaihteleva

ok -et, =, ies

oka 1 iestää

oklanderlig moitteeton

oklar epäselvä, samea, himmeä

oklok ymmärtämätön

oktav, -en, -er, oktaavi; bok i

o., kahdeksantaitteinen kirja oktober, en, —, lokakuu oktroj, -en,-er, valtalupa okunnig tietämätön, taitamaton okvald, —, hääritsemätön okväda 1 parjata okväde, -t, -n, ja okvädinsord, -et, =, herjasana okynne, -t, —, ilkivaltaisuus okysk haurelias okänd tuntematon, outo okär vastenmielinen olag, -et, —, epäkunto, vika olaga taip:ton ja olaglig laiton olat, -en, tav. mon. -er, pahat tavat

olidlig mahdoton kärsiä olik erikaltainen, toisen näköinen; o. andra, muista eroa-vainen; han är sig o., hän ei ole kaltaisensa; det är ej o—t honom, se on hänen tapaistansa; likt och o—t, kaikenlaista olika taip:ton eri; erilailla; af o. höjd, utseende, värde, slag, erikorkuinen, -näköinen, -arvoinen, -lainen; o. stor, lång, erisuuruinen, -pituinen olikhet, -en, -er, erilaisuus, eri-

näköisyys oliv, -en, -er, öljymarja olivträ, -et, -n, öljypuu olja, -n, -or, öljy olja 1 öljytä

oljefärg, -en, -er, öljyväri 1. -maali

oljeslageri, -et, -er, öljytehdas

oljud, -et, =, rähinä

olion ks. ållon

Olof Olavi

oloflig luvaton210

o m g

Olofsborg Olavinlinna olofvande, o—s luvatta Olonetz Aunus

olust, -en, —, haluttomuus; nivo olycka, -n, -or onnettomuus olycklig kovaonninen, onneton olycksalig autuuton, onneton olycksbarn, -et, =, kovan onnen lapsi

olycksfall, -et, =, tapaturma olycksfågel, -n, -glar, turmio-

lintu; turmiontuoja olydig tottelematon Olymp, -en, —, Olymppi olåt, -en, —, paha ääni, älinä olägenhet,-en,-er, haitta, vastus oläglig sopimaton, ajaton oläklig parantumaton olämplig soveltumaton oländig karu, koleinen oläraktig kankea oppimaan oläsbar, oläslig mahdoton lukea olöslig liukenematon,heltiäm ätön om jos; jospa; -ko, -kö, josko, tokko; — ympärillä, -Itä, ympäri; -sta, -stä; -lia, -na, -ssa; kuluttua, päästä; ohitse; jag blef våt om fötterna, kastuin jaloistani 1. jalkani kastuivat; han har medel om händer, hänellä on varoja käsissä; om hvartannät, sekaisin; anhållan om hjälp, avun pyyntö; året om, kaiken vuotta; på denna sida om floden, till höger om torget, joen tällä puolella, oikealla p. toria; ett kärl om 3 kannor, kolmen kannun (vetoinen) astia; — takaisin; uudestaan; toisin; vända om bladet, kääntää lehti omak,-et,—, vaiva, vastus; g ö r a

sig o., vaivata itseänsä omaka taip:ton pariton, eri paria omanlig miehuuton om-arbeta 1 tehdä uudestaan, uudistaa

omarma 1 halata ombedja, tav. part. o—dd pyydetty

om-besörja (ks. s.) pitää tointa (jstkin)

ombetro (ks. t.) uskoa (jkin jkulle)

ombilda 1 toisin muodostaa om-binda (ks. b.) sitoa ympäri;

s. uudestaan om-blanda 1 sekoittaa om-bona 1 kääriä ympärille; varustaa, huolittaa; vahattaa uudestaan

ombud, -et, =, asiamies, edusmies om-bygga (ks. b.) rakentaa uudelleen om-byta (ks. b.) muuttaa ombyte, -t, -n, muutto; muutto-paikka

ombytlig muuttuvainen, vaihteleva

om-bädda 1 tehdä (vuode) uudestaan; panna patjoja ympärille

omdöme, -t, -n, päättämys, arvostelma, mielipide; arvostelukyky omedelbar välitön omedgörlig myöntymätön omedveten, -tet, -tne jne., tietämätön

omenniska, omensklig ks.

omän ... omfamna 1 syleillä om-fatta 1 tarttua käsin jnkin ympäri; o m f., ympäröitä; sisältää, käsittää; ruveta suosimaan, kannattaa; o. ngn med vänskap, osottaa jkulle ystävyyttä; o—nde laaja omfattning, -en, -ar, kiinni-

käyminen jne.; laveus om-flytta 1 siirtää toisin omfång, -et,—, piiri, ala, laajuus omförmäla (ks. f.) mainita omgestalta 1 laittaa uuteen muotoon

omgifning, -en, -ar, ympäristö;

lähiseura omgift uudestaan nainut 1. naitu omgifva (ks. g.) ympäröitä, piirittää, olla ympärillä omgjorda 1 vyöttää omgående; med o. post, ensi postissa

omgång,-en, -ar, mutka, (vaate-)

kerta, kertamus omgärda 1 aidata; ympäröitä omhulda 1 helliä, suositella om-hvälfva (ks. h.) vyöräyttää ympäri; v. kumoon; omhv., myllätä, mullistaa omlivärfva ks. kringhvärfva omhänge, -t, -n, uudin omild kova, jyrkkä, tyly omintetgöra (ks. g.) tehdä tyhjäksi; myös göra om intet omisskännelig l.-känlig ilmeinen omistlig välttämättömän tarpeellinen

omkast, -et, =, muutos, käänne om-kasta 1 heittää uudestaan;

muuttua, kääntyä om-kläda (ks. k.) verhota ympäriltä; pukea toisiin vaatteisiin; o m k., peitellä omkomma (ks. k.) hukkua, menehtyä

omkostnad,-en, -er, (jnkin) kustannus

omkrets, -en, (-ar), ympärys, kehä, piiri; i o.,ympärimitaten omkring ympäri, ympärillä, -lie; pitkin; noin, paikoilla; rundt

0., ylfympäri; så o., niillä paikoin; vert. kring

omkull kumossa,-oon; vert. kull omkväde, -t, -n, laulukerto omliggande ks. kringliggande om-linda 1 kääriä ympäri omlopp, -et, —, kierto, kulku om-lägga (ks. 1.) panna toisin

1. uudestaan

omnibus, -en, -ar, yhteisvaunut om-nämna (ks. n.) mainita

omogen, -get, -gne jne., kypsy-mätön

omorda 1 sanella (jstkin) omornad unesta selviämätön,

unipöppörössä (oleva) ompröfva ks. pröfva omringa 1 piirittää, ympäröitä område, -t, -n, alue, piiri om-röra (ks. r.) hämmentää omrösta 1 äänestää om-sadla 1 satuloita uudestaan;

pyörähtää toiselle tolalle om-segla 1 purjehtia ohi t. ympäri

omsider vihdoin; sent o., vihdoin viimeinkin om-skaka 1 huljuttaa sekaisin om-skapa 1 tehdä uudeksi 1. toiseksi

om-skifta 1 vaihdella; uudestaan jakaa om-skrifva (ks. s.) kirjoittaa uudestaan ; oms., ympäröittää (kuvio), toimittaa selityslau-seella

omskära, -skär, -skar, -skurit,

-en, ympärileikata omslag, -et, =, päällys, kääre;

muutos, käänne omsluta, -sluter, -slöt, -slutit,

-en, ympäröitä, sulkea omsorg, -en, -er, huoli, huolellisuus, huolenpito omspinna (ks. s.) kehrätä 1. kutoa ympäri omstråla 1 sädepiirillä ympäröitä

omstående toisella sivulla oleva omständighet, -en, -er, seikka, asianhaara; varat, toimeentulo; temppu, mutka omständlig juurtajaksava, lavea om-stöpa (ks. s.) valaa uudestaan; muodostaa uudeksi omstörta 1 mullistaa, kukistaa omsvep, -et, =, mutka, veruke öm-svepa (ks. s.) kääriä ympärioms

omsägning, -en, -ar, uudestaan-

sanominen om-sätta (ks. s.) panna toiseen paikkaan; panna 1. latoa uudestaan; oms., uusia (laina); panna liikkeesen omtala 1 mainita, virkkaa omtanke, -n, —, toimi, tarkkuus, huoli

om-tugga 1 pureksia uudestaan;

omt., vatkuttaa omtvistad riidan-alainen omtykt, —, mieleinen omtänksam toimekas,huolellinen omtöckna 1 sumentaa, sokaista omutlig lahjomaton omval, -et, =, uusi vaali om-veckla 1 kääriä ympäri omvexl... ks. omväxl... omvårdnad, -en, —, huolenpito omväg, -en, -ar, kaarto, mutka om-välja (ks.v.) valita uudestaan omvända (ks. v.) kääntää, käännyttää ; omvänd, käännytetty, kääntynyt; vastapäinen omvändelse, -n, —, käännytys,

kääntämys omväxla 1 vaihettaa; vaihdella, muuttua

omyndig, —, ala-ikäinen, hol-

hun-alainen omåttlig kohtuuton, ylellinen omänniska, -n, -or, epä-ihmi-

nen, julmuri omänsklig ihmistunnoton, julma omärkbar, -lig tuntumaton omätlig ääretön omättlig kyllästymätön, pohjaton omöjlig mahdoton omöjligen en (et, ei jne.) millään lailla onaturlig luonnoton ond, värre, värst (myös ondare, -äst, tav. vihaisempi, -sin), vihainen, vihoissaan oleva; paha, häijy; jag har ondt i hufvudet, pääni on kipeä; det gör ondt i tänderna,

tekee kipeätä hampaille, koskee hampaisiin; det gör mig ondt om honom, minulla ön paha mieli hänen tähtensä, minun tulee surku häntä; ondt om penningar, tid, rahasta tiukka, aika ahtaalla; det onda, paha, pahuus; med, ifrån ondo, pahalla, pahasta ondsint pahasisuinen, äkäinen ondska, -n, —, kiukku, viha, pahuus

Onega Äänisjärvi; Äänisjoki oneklig kieltämätön onkel, -n, -klar, setä, eno onomatopoetisk luonnon-ääni-nen

onsdag, -en, -ar, keskiviikko onus, ett, onera, rasitus, ulosteko

onyttig hyödytön, joutava onåd, en, —, epäsuosio; gifva sig på nåd och o., antautua armoille onödig tarpeeton, turha oombedd,-bedt, pyytämättä oleva oordentlig epäsäällinen, laadu-

ton, huolimaton oordning, -en,-ar, epäjärjestys;

häiriötyö oorganisk elimetön opartisk tasapuolinen, puolueeton opassande sopimaton opasslig vähän pahoinvoipa opera, -n, -or, oopera operation, -en, -er, toimitus;

toimielu, sotatoimi; leikkaus operera 1 toimia; leikata operett, -en, -er, operetti opersonlig persoonaton opinion,-en,-er, mielipide, ajatus opium, -iet, —, opium i opp, oppe, ks. upp, uppe opponent, -en, -er, vastustaja,

vastaväittäjä opponera 1 väittää vastaan; o. sig, panna vastaanopp

204

or g

opposition, -en, -er, vastustus;

vastustuspuolue opris, -et, —, huono hinta opus, ett, opera, teos opåkallad tarpeeton opålitlig luottamaton opåräknad odottamaton opåtalt moittimatta, rankaisematta oqv ... ks. okv ... orakad ajamaton, partansa ajamaton

orakel, -klet, =, oraakeli orangegul punakellervä orangeri, -et, -er, kasvihuone Oranienbaum Rampova oratorisk kaunopuheinen oratorium, -iet, -ier, oratorio ord, -et, =, sana; puheen vuoro; lägga ett godt o. för en, puhua hyvää jkun puolesta; han har högsta ordet, hänellä on enin sanomista; taga en på orden, ottaa jkun sanoista kiinni; taga till orda, ruveta puhumaan; med ett o., sanalla sanoen; bryta sitt o., syödä sanansa orda 1 sanella

ordaförstånd, -et, —, sanallinen

merkitys ordagrann, -ant, sananmukainen ordalag, -en, mon. sanat ordalydelse, -n,—; efter o—n,

niinkuin sanat kuuluivat ordbildning,-en,—, sanojen synty orden, määr. m. =, -dnar, liit-toveljistö, ritarikunta, munkis-to, tähdistö; ritaritähti ordensbroder, -n, -bröder, veljeskunnan jäsen ordenskapitel, -tiet, =, ritarikunnan hallitus ordentlig säällinen, laadullinen, järjestystä harrastava; oikea, todenperäinen order, -n, tav. mon. =, käsky, määräämä

ordförande puhetta johtava; o.,

-n, =, (-na), puheenjohtaja ordliållig sanansa pitävä ordinarie vakinainen ordinera 1 määrätä ; vihkiä papiksi

ordinär tavallinen, kohtalainen ordkarg harvasanainen j ordkram, -et, —, sanaroju i ordlek, -en, -ar, sanasutkaus [ordna 1 jäljestää : ordning, -en, (-ar lahkot), jär-! jestys; luokka, lahko ; vuoro; | det hör till o — en för da-j gen, se on jokapäiväistä ta-! paa; det är alldeles i sin i o., se on aivan paikallaan ! ordningssinne, -t, —, järjestys-! mieli, -halu

I ordonnans, -en, -er, käskyläis-! soturi

I ordprål, -et, —, korusanat I ordspråk, -et, =, sananlasku I ordstäf, -fvet, =, sananparsi I ordställning, -en, -ar, sanajär-

! jestys

j ordvändning, -en, -ar, sanan-

solmu 1. -käänne ordväxla 1 kiistellä oreda,-n, —, hämminki, sekasorto oredig sekava oredlig epärehellinen oregelbunden, -det, -dne jne.,

säännötön oregerlig hillitön, vallaton, raju oren likainen, saastainen orena 1 liata, saastuttaa orenlig siivoton

orenlighet, -en, -er, paha siivo ; lika

orera 1 pitää puhetta organ, -en, -er, ja -et, =, elin; ääni; välikappale; äänenkannattaja

organisera 1 järjestää, laittaa organism, -en, -er, elimistö organist, -en, -er, urkuri orgel, -n, -glar, urutor g

205

orgor, -na, urut orient, -en, —, itämaat orientalisk itämainen orientera sig 1 saada selvä paikoista, tavastua, perehtyä original, -et, =, alkukirjoitus;

omituinen ihminen originalhandling, -en,-ar, alkuperäinen asiakirja originalitet, -en, -er, alkunai-

suus; omituisuus originell omituinen, itsenäinen oriktig väärä

orimlig mahdoton , suhdaton,

suunnaton Orionsbälte,ett, Kalevanmiekka Orisbärg Orismala orka 1 jaksaa

orkan, -en, -er, hirmumyrsky orkester, -n, -trår, soittokunta;

orkesteri orklös voimaton, saamaton orlof, (-fvet), —, ero palveluksesta

orlofssedel,-n,-dlar, päästökirja orm, -en, -ar, käarme orma sig 1 luikerrella ormbunke, -n, -ar, sanajalka,

saniainen ormslå, -n, -r, vaskikäärme ornament, -et, = ja -er, koriste

(rakennuksissa) ornat, -en, -er, juhla- 1. virkapuku

ornitologi, -en, -er, lintu-oppi oro, -n, —, levottomuus oroa 1 huolettaa; häiritä; o. sig öfver ngt, olla levoton jstkin orolig levoton, tuskainen orostiftare, -n, =, rauhattomuuden nostaja orre, -n,-ar, teiri; korvatillikka; i kung o —s tid, ennen muinoin

orrlek, -en, -ar, teirensoidin orsak, -en, -er, syy orsaka ks. förorsaka ort, -en, -er, paikka, seutu, paik-

kakunta; på, till o. och ställe, määräpaikassa, -kkaan ortodox oikea-uskoinen ortografi,-en,-er, oikeinkirjoitus ortopedi, -en, -er, kasvun-oiko-

mis-taito orubblig järkähtämätön orygglig peruuttamaton oråd, -et, =, paha tuuma 1. hanke; hän föll på det o—et, hänen pisti päähänsä turkka tuuma; ana o., aavistaa pahaa orädd pelkäämätön, rohkea oräknelig epälukuinen, lukematon

orätt, —, väärä; väärin; —- o-rätt, en,—, vääryys; du har o., sinä olet väärässä orättfärdig, epähurskas, jumalaton

orättmätig laiton, vastoin oikeutta (oleva) orättrådig vääräneuvoinen 1.

-mielinen orättvis epäoikeellinen, väärä,

väärintekevä orättvisa, -n, -or, epäoikeelli-

suus, vääryys orörlig liikkumaton os, -et, —, häkä, käry osa 1 häyrytä, kärytä osalig autuuton, onneton osammanhängande koossa py-

symätön, katkonainen osams eripuraisuudessa osann, osant, valheellinen, epätosi; det är o sant, se ei ole totta osannfärdig valehtelias; valheellinen osanning, -en, -ar, todettomuus osannolik epätodennäköinen oscillera 1 heilahdella, lerkkua osed, -en, -er, paha tapa osedlig epäsiveellinen oskadd, -adt, vahingoittumaton oskadlig vahingoittamaton, vaaraton

oskaplig kuvaton, muodotono s k

oskattbar arvaamaton oskick, -et, (—), epäkunto, paha tapa

oskicklig taitamaton; kömpelö;

sopimaton oskiljaktig eriämätön oskrymtad teeskentelemätön oskuld, -en, —, viattomuus oskuldsfull perin viaton oskyld erisukuinen oskyldig viaton, syytön oskälig perätön, kohtuuton;järjetön

oskära 1 saastuttaa, häväistä osmaklig maistumaton, mauton osnygg siivoton, siistitön ospard; han har ali möda o., hän ei säästele vaivojansa; med o. möda, vaivoja katsomatta oss ks. vi

ost (en) —, ks. öster ost, -en, -ar, juusto ostadig epävakainen Ost-Indien Itä-India ostrafflig nuhteeton ostridig kieltämätön ostron, -et, =, osteri ostvart itää kohden ostyrig kuriton, vallaton ostäda 1 panna pahaan siivoon osund epäterveellinen osviklig pettämätön, vilpisty-

mätön osynlig näkymätön osäker epävakaa 1. -varma 1.

-tietoinen; epäiltävä osäll onneton, kovaonninen osämja, -n, —, eripuraisuus osökt tavottelematon, suora otack, -en, —, kiittämättömyys otacksam, -mme jne., kiittämätön ; antamaton otadelig moitteeton otalig lukematon, summaton otald; jag har ngt o— t med er, minulla on teille jtkin sa-sanomatta 1. sanottavaa; vi

hafva intet o—t med hvarandra, meillä ei ole mitään asioimista keskenämme otam kesytön

otid : i o. ajattomasti, sopimattomalla ajalla otidig ajaton, sopimaton; hävytön otillbörlig perätön, kohtuuton,

sopimaton otillgänglig luokse-pääsemätön otillräcklig riittämätön otillständig sopimaton, säädytön, kelvoton otillåtlig luvaton oting, -et, olematon kappale;.

mielettömyys otjänlig epähyödyllinen, soveltumaton, vahingollinen otjänst, -en, —, huono apu o treflig ikävä

otro, -n, —, uskottomuus, epäilys; epäusko otrogen,-get,-gne jne., uskoton otrohet, -en, —, uskottomuus,

petollisuus otrolig uskomaton; summaton oträngd : i o—t mål tarpeettomasti

otröstlig lohtumaton otta, -n, -or, aamupuhde ottesång, -en, -er, aamusaarna ottoman, -en, -er, leposohva otukt, -en, —, haureus otur, -en, —, huono onni otvifvelaktig epäilemätön otvungen,-nget,-ngne jne., pakoton; keveä, sujuva, luonteva otydlig epäselvä otyg, -et, —, pahuksen sotku h

vietävä otymplig jyrkeä, honkelo otålig malttamaton, kärsimätön, kärty

otäck ilkeännäköinen; ruokoton; ilkeä

otäcka,-n, -or,ruma, ilkeä nainen otäcking, -en, -ar, ilkiö (miespuoli)o t ä

otänkbar mahdoton ajatella otät, n. -tt, hatara, harva oumbärlig tuiki tarpeellinen oxindgänglig välttämätön, väistämätön

oundviklig karttamat on, välttämätön

oupphörlig lakkaamaton oupplöslig purkaumaton, aukea-

maton; selittämätön ouppmärksam, -mme jne., tarkkaamaton outgrundlig tutkimaton, käsittämätön

outhärdlig sietämätön, mahdoton kärsiä outplånlig lähtemätön, poistuin aton

outransaklig ks. outgrundlig outslitlig kuluttamaton, iänpäi-

väinen outsäglig sanomaton outtröttlig väsymätön , uupumaton

ouverture, -n, -r, uvertyyri oval puikea ovan tottumaton, outo ovana, -n, -or, tottumattomuus;

paha tapa; af o., oudokselta ovanlig tavaton, harvinainen,outo ovansklig katoomaton ovarsam, -mme jne., varomaton ovedersäglig kieltämätön, kiistämätön ovetande, o—s tietämättä ovetenhet,-en,—, tietämättömyys ovett, -et, —, herjaus, haukkumiset, torat ;ö f verhopa med o., haukkua suut silmät täyteen ovettig parjaava, rääväävä, häväisevä; vara o. på ngn, haukkua jkuta ovig kömpelö, kankea, hankala ovilja, -n, —, vastenmielisyys;

nurja mieli; inho; harmi ovilkorlig ehdoton; välttämätön ovillig vastahakoinen; nurja, ynseä

ovis älytön

oviss epätietoinen, epävarma ovårdig k s. vårdslös oväder, -dret, raju-ilma ovägerlig kieltämätön,epäämätön oväld, -en, —, puolueettomuus oväldig puolta-pitämätön ovän, -nnen, -er, vihamies ovänlig ynseä, tyly ovänskap, -en, —, vihanpito,

vihamielisyys ovärderlig arvaamaton, verraton ovärdig ansaitsematon, kelvoton,

mahdoton ovärksam, -mme jne., toimeton; tehoton

oväsen 1. -ende, -t, —, meteli,

melske, rähinä oväsentlig epäoleellinen, syrjä-

puolinen oxe, -n, -ar, härkä oxel, -n, oxlar, orapihlaja oxeltand, -en, -tänder, takahammas

oxhufvud, -et, -en, häränpää;

härkätynnyri oår, -et, =, katovuosi oåterkallelig peruuttamaton oåtkomlig tapaamaton; han är o. för t a dl et, moite ei pysty häneen

oåtspord kysymätön; mig o.,

minulta kysymättä oädel, -die jne., epäjalo, halpa oäfven, -et, -fne, -a, —; icke o., ei hullumpi, mukiin menevä oäkta taip:ton avioton, äpärä-;

epäperäinen oändlig loppumaton, ääretön oärlig epärehellinen oöfverskådlig silmänkantamaton, äärettömän laaja oöfverstiglig ylipääsemätön oöfverträfflig jonka parempaa

ei saata olla, verraton oöfvervinnelig voittamaton p a c

P.

pack, -et, —, roska väki; taipiton: med pick och p., kiluineen kaluineen packa 1 sulloa, ahtaa, latoa, sääliä, pakata; p. ut. ur, purkaa; p. sig, sulloutua, tunkeutua; suorita packa, -n, -or, 1. packe, -n, -ar,

pakka, tukku packhus, -et, —, pakkahuone,

tavarahuone packlåda, -n, -or, pakka-1. säly-laatikko

packning, -en, sullous jne.; sä«

lyt, kantamus packvagn,-en,-ar, kuormavaunut padda, -n, -or, rupisammakko paff! pah! pau! page, -n, -r,

hovipoika pagina, en, =, sivu paginera 1 numeroita sivut pagod, -en, -er, pagodi paket,-et,= ja -er, mytty, paketti palats, et, = ja -er, palatsi palett, -en, -er, värilautanen paleta, -en, -er, paltto palissad, -en, -er, ks. pålvärk pall, -en, -ar, jakkara, renkku palliativ, -et, = ja -er lievike palm. -en, -er, palmu palt, -en, -ar, palttu, rössö paita, -n, tav. mon♦ -or, ryysy palta 1 käydä ressuttaa; p. på sig, panna riekaleita päällensä paltbröd, -et, verileipä paltig ryysyihin puettu pamflett, -en, -er, herjauskirja pamp, -en, -ar, pitkä miekka panacé, -n, -er, yleislääke panegyrik, -en, -er, ylistyspuhe panel, -en, -er, (huoneen) seinä-laudoitus

pang! pam!

panisk;p. förskräckelse, silmitön säikähdys pank taipiton rahaton; jag är p., minun on Matti taskussani panna, -n, -or, pannu, riehtilä; otsa

panorama, -n, -er, panoraama pansar, -et, =, -en, rautapaita pant, -en, -er, pantti, vaikka; i

p., pantiksi,,-ttina panta 1 pantata pantalonger, -na, roimahousut panter, -n, -trår, pantteri pantförskrifva (ks. s.) kirjoittaa pantiksi pantomim, -en, -er, elenäytelmä pantsätta (ks. s.) panna pantiksi papegoja, -n, -or, papukaija papist, -en, -er, paavilainen papp, -et, —, pahvi pappa, -n, -or, isä, taatto papper, -et, =, -en, paperi pappersbruk, -et,=, paperitehdas par, -et, =, pari; pariskunta; p.

o m p., parittain para 1 parittaa; yhdistää parabel, -n, -bier, vertauspuhe;

paraabeli parad, -en, -er, paraati; komeilu paradera 1 uljailla; paratierata paradigm, -en, -er, taivutuskaava paradis,-et, =, paratiisi; ihantola paradox eriskummainen, outo-mielinen; p., -en, -er, epäväi-tös, outo ajatus paradrum, -mmet, =, juhla- 1.

loistohuone paragraf, -en, -er, pykälä parallell yhtäsuuntainen paralysera 1 hervaista paraply,-en ja -et,-er, sateen varj op ar

209

parasit, -en, -er, kuokkavieras,

norkkailija parasitväxt, -en, -er, loiskasvi parasoll,-en ja -et,-er, päivänvarjo, varjostin parera 1 väistää parfvel. -n, -fiar, poikanulikka parfym, -en, -er, hyvä haju,

hajuaine Pargas Paraisten pitäjä pari 1. al p. tasa-arvossa, -sta,

-OOIl

Paris Pariisi park, -en, -er, puisto parkett, -en, -er, parketti parlament, -et, = ja -er, parlamentti

parlamentera 1 hieroa sopimusta parlamentär, -en. -er, sopimuk-

sen-hieroja parm, -en, -ar, parmas, parmaus parodi, -en, -er, ivamukailus part, -en, -er, osa; asian-osai-

nen, riitapuoli parterr, -en, -er, parterri; kuk-

kapenger parti, -et, -er, puolue, lahko; parvikunta; etu; naimiskaup-pa; osa, kohta; takku (tavaraa); voitto, erä (pelissä); hu-visopimus, huviretki, huviretki-kunta; taga p. för ngn 1. ngn s p.? ruveta jkun puolelle, pitää jkun puolta; taga sitt p., tehdä päätöksensä particip, -et, = ja -er; laatutapa partiell osittainen partigängare, -n, =, puoluelainen ; kivekäs partikel, -n, -klar, hiukkanen;

apusana partisk puolueellinen pasma, -n, -or, ja pasman, -et,

=, niakanen, pasma pass, -et, =, vuorensola; meri-

ahtaat; salmi; passi pass : komma väl, illa till p., sopia hyvin, pahasti; vid

p., noin,paikoilla; såp., niillä paikoin;— nej p.! annas olla! passa 1 sovittaa; p. på, ottaa vaari, pitää varansa; — sopia, keveltyä, soveltua; — sanoa passi (korttipelissä) passabel välttävä passage, -n, -r, ylipääsy, pääsy, pääsypaikka, läpikäytävä; kul-kumaksu; sävelvieritys passagerare, -n, =, matkustaja passare, -n, =, harppi passera 1 kulkea kautta t. yli; kulua; tapahtua; välttää, suittaa; käydä jstkin; olla, viettää passgångare, -n, =, tasajuok-

sija, konkari passion, -en, -er, kärsimys; intohimo, kiihko; mielityö passionerad intohimoinen passionspredikan, en,—, ahti-saarna

passionsvecka, -n, -or, piinaviikko

passiv toimimaton, toimeton; p., -et, = ja -er, passiivi; passiva, velat, pesänvelat passlig keskinkertainen pass-opp ota 1. ottakaa vaari;

p., -en, —, passari pastej, -en,-er, pasteija, piirakka pastor, -n, -er, pastori, kirkkoherra

pastoralier, -na, kirkkoherran saatavat

pastorat, -et, = ja -er, kirkko-herra-kunta ; kirkkoherran-paikka

pastorska, -n,-or, pastorinrouva patent, -et, = ja -er, patentti patetisk innollinen, hehkuva pathos, ett, —, into, liikutta-

vaisuus; teko-into patient, -en,-er, sairas patrask, -et,=, roisto-1. roskaväki patriark, -en, -er, patriarkka patriarkat, -et, = ja -er, patriarkan-arvo; patriarkkakunta210

per

patricier, -n, =, patriisi, ylimys patriot, -en, -er, isänmaan-rakastaja

patron, -en, -er, suojelija; patruuna

patronessa, -n, -or, patruunan-rouva

patronkök, -et, =, ja -taska,

-n, -or, patruunatasku patrull, -en, -er, kulkuvahti Paul Paavo

paulun, -en, -er, uudin pauperism, -en, —, köyhyyden-tila, elannottomuus; köyhästö paus, -en, -er, pysäys, paussi paviljong, -en, -er, paviljonki;

sivurakennus, huvimaja pecorale, -t, -lia 1. -lier, tuiki tyhmä teko, lause t. teos, päs-sinpään-tuote pedagog, -en, -er, pedagoogi, opettaja

pedagogik, -en, —, kasvatusoppi

pedal, -en,-er, pedaali, poljin pedant, -en, -er, turhan tarkka Pedersöre Pietarsaaren pitäjä Pehr Pekka, ks. Per Peipus Peipsenjärvi pejla ks. päjla peka 1 osottaa (sormella) pekfinger, -gret, -ar (ks. f.)

etusormi peksticka, -n, -or, lukupuikko pekuniär rahallinen, raha-pelare, -n, =, patsas, pylväs pelargång, -en, -ar, pylväskäytävä

Pelgjärvi Pälkjärvi

peli, pels ... ks. pall, päls...

Pemar Paimio

pendel, -n, -dlar, lerkku, heiluri pengar ks. penningar penitens, -en, -er, synninkatumus

penna, -n, -or, sulka; kynä pennfäktare, -n, =, kynäsoturi; kynäilijä

penni, -n, penni penning, -en, -ar lyh. pengar, raha

penningstock, -en, —, valtion

rahapaljous penntorkare, -n, =, kynänpyyhin pensel, -n, -slar, pensseli, sivellin

pension, -en, -er, eläkeraha;

kasvatuskoulu pensionera 1 panna eläkerahalle pensionär, -en, -er, kasvatus-

koululainen; eläkkeennauttija pensla 1 sivellellä pensum, -et, pensa, määrätyö,

oppimäärä peppar, -en ja -n, —, pippuri pepparkaka,-n,-or, piparkakku pepparrot,-en,—, äikeä nenätti,

piparuuti peppra 1 pipp uroita Per Pekka; P. och Pål, Pekat

ja Paavot per; p. man, mieheen; en mark p. stycke, markka kappaleelta; p. posto, postin kautta; p. capita, miesluvun mukaan perenn monivuotinen perfekt täydellinen, täydellisesti; — p., -et, perfekti, päättymä-muoto

pergament, -et, —, nahkapaperi periferi,-en,-er, kehä, ympärys perifrastisk apulauseinen period, -en, -er, aikakausi; lau-

sejakso periodisk aikakautinen peri..., perm ks. pärl. .., pärm permanent alituinen, ainainen permission,-en, -er, virkaloma, loma

permittera 1 laskea lomalle Perno Pernaja perpendikulär pystysuora pers ks. pärs

persedel,-n,-dlar, parseli,kappale persilja, -n, —, persilja; prata p., puhua puita heiniäper

211

person, -en, -er, persoona, henkilö, henki; taga sin p. i säkerhet, pitää vaari arvostaan personal, -en, -er, henkilökunta;

lärarep., opettajisto personalier,-na, (vainajan) elämänvaiheet personell persoonallinen, henki-personifiera 1 persoonoita, tehdä t. esittää olennoksi; han är den p—de godheten, hän ön itse hyvyys personifikation, -en, -er, olen-

noiminen; o—ma personlig persoonallinen, oma, mieskohtainen; p. skatt, hen-kivero; p. f r i h e t, ruumiillinen vapaus; jag har gjort hans p—a bekantskap, olen tullut hänen itsensä kanssa tutuksi

personligen itsekohdastansa perspektiv, -et, = ja -er, ete-nemyskuva; etenemysnäky, tu-levaisuudentoive; p., -en, ete-nemyskuvaus (-taito) pernan, -en, -er. Perulainen peruk, -en, -er, valetukka, peruukki

perukstock, -en, -ar, peruukki-

pölkky; pölkkypää pest, -en, -er, ruttotauti, rutto peta 1 kaivella; saivarrella Petalax Petolaliti Peter Pietari Peterhof Pietarhovi Petersburg Pietari petig turhantarkka, saivarteleva petition, -en, -er, anomus; pyyn-

töesitys petrificera 1 kivetyttää petrifikat, -et, = ja -er, kivettymä

Petrosavodsk Petroskoi pianist, -en, -er, pianonsoittaja picka 1 tokkia, nokkia; sykkiä; tikittää

piekelhufva, -n,-or, piippalakki

pickhågad kärkäs piedestal, -en, -er, jalanne, kan-takivi

Pielis Pielisjärvi; P. kanal,

Pielisten kanava pietet, -en, hellyys, lempi, hartaus, tarkkuus pietism, -en, herännäisyys pietist,-en,-er, pietisti, herännyt piga, -n, -or, piika pigg pirteä, tirkeä pigg, -en, -ar, pistin; tutkain piggsvin, -et, =, piikkisika Pihlajavesi Pihlainen Piikis Piikkiö

pik,-en,-ar, piikki, keihäs; pisto-sana

pika 1 pistellä (sanoilla) pikant kirpeä; pisteliäs; tirhakka pikera 1 pistellä piket, -en, -er, sotavahti, vartio pii, -en, -ar, nuoli; piilipuu, salava

pilaster, -n, -trår, seinäpylväs pilgrim, -en, -er, pyhissäkävijä pilgrimsfärd, -en, -er, pyhiinvaellus, toivioretki piller, -llret, =, -llren, pilleri,

marjake piit, -en,-ar, poikanen pimpla 1 ryypiskellä | pimsten 1. pimpsten, -en, -ar,

hohkakivi pina, -n, -or, piina, tuska, kiusa pina 1 (pinte, -t) kiduttaa, vaivata; p. in, tunkea sisään pingla 1 kiikkua pingla, -n, -or, kiikku, tiuku pingst, -en, -er, helluntai pinlig, —, kiduttava; underkasta ngn p—t förhör,

kiduttamalla pakottaa jkuta tunnustamaan pinne, -n, -ar, nappula, säylä, piena

pinorum, -mmet, =, kidutus-

huone, vaivansija pinsam, -mme jne., tuskallinen212

pii

pinsett, -en, -er, näpittimet pionier, -en, -er, vallinkaivaja pip, -en, -ar, toro, torvi, nokka pip, -et, —, vitinä, piipitys pipa, -er, pep, -o, -e, pipit, vi-

tistä, piipittää; pillittää pipa, -n, -or, piippu, torvi; pilli piphufvud, -et, -en, piipunpesä

1. -koppa pipig huokoinen; pillimäinen;

vinkuva; kirreä pipskägg, -et, =, pujoparta pirat, -en, -er, merirosvo; käsi-pussi

piruett, -en, -er, pyörähdys pirum pöhnässä piska, -n, -or, ruoska, piiska piska 1 ruoskia, pieksää, lyödä; p. på, hutkia; p. upp, antaa selkäsauna pisksmäll, -en, -ar, ruoskan-

läjähys pistol, -en, -er, pistooli pitschaft, -et, = ja -er, sinetin,

pitsieri pitscher, -et, =, ks. ed. pittoresk kuvan-ihana pies, -en, -er, kappale; tykki;

näytelmä; napelo pj exa, -n, -or, kurpponen, kar-

vapieksu pjoller, -llret, —, loru, lörpötys pjollra 1 loruta, lörpötellä pjollrig lörppö

pjunk, -et, —, ruikailu, haikatus pj åk, -et, —, lellitys, hemmottelu, lelli

pjåskig lellimäinen; hupakko placera 1 asettaa, tiloittaa pladask lopsis, ropsis; han föll

p., lankesi että rojahti pladder, -ddret, —, lorutus, jaa-haus

pladdra 1 lavertaa plafond, -en, -er, korukatto plagg, -et, =, puin, vaatekappale

plagga 1 hutkia, hosua

plakat aikahumalassa (oleva);

p., -et, = ja -er, julistus pian,—, tasainen, sileä; p., -en, -er, kenttä, tanner; pohjapiirros; suunnitelma, tuuma; p. -et, =, taso planera 1 tasoittaa; tuumailla planet,-en,-er, kiertotähti; naama plank, -et, lauta-aita planka, -n, -or, laahko, plankku plankarta, -n, -or, asemakartta planläggning, -en, -ar, suunnittelu, -telma planlös tuumaton, levällinen planmässig suunnitelmanmukainen

planritning, -en,-ar, pohjapiirros plansch, -en, -er, piirroskuva planta, -n, -or, kasvi; taimi plantage, -n, -r, kasvumaa plantera 1 istuttaa; kasvattaa; siityttää (kaloja); pystyttää, asettaa

plantskola, -n, -or, taimitarha plaska 1 pulista, molskia plastisk veistotaiteellinen plats, -en, -er, sija, paikka; blifva på p—en, jäädä tanterelle; med p., hädintuskin platt litteä, laakea; vetelä, mieto; p., -en, -ar, laatta;.— tuiki, peräti; p. intet, ei yhtään platta 1 latistaa plattform, -en, -er, tasakatto;

platformu plattysk alasaksalainen platå, -en, -er, ylätasanko plausibel hyväksyttävän näköinen

plebej, -en, -er, plebeiji, alhaisen kansan mies plenum, ett, -na, täys-istunto pleonasm, -en, -er, liikasanai-suus

pligg, -en, -ar, suute, puunaula

pligt... ks. plikt...

plikt,-en,-er, velvollisuus; sakkopii

213

pol

plikta 1 vetää sakkoa; kärsiä

rankaistusta pliktfälla (ks. f.) sakottaa pliktförgäten,-tet,-tne,-a,(-are, -äst), velvollisuutensa rikkova pliktig velvollinen, velkapää pliktskyldig velvollisuuden sitoma t. vaatima plira 1 tirkistää piit, -en, -ar, miekka, pamppu plock, -et, —, rippeet, rihkamat plocka 1 poimia; keräillä; kyniä; nyhtää, nyppiä; peijata, höyhentää plog, -en, -ar, aura, sahrat ploga 1 aurata, lanata plogbill, -en, -ar, vannas plogfjöl, -en, -ar, luodin, auran-siipi

plogstjärt, -en, -ar, aurankurki plommon, -et, =, luumu plottra 1 töhertää; p. bort,

hurvitella, haaskata plugg, -en, -ar, telkin, tulppa plugga 1 telkitä; p. i minnet,

päntätä päähänsä plump, -en, -ar, mustel äntti plump törkeä; summaton plumpa 1 läntätä; loiskahtaa; p. i protokollet, hölmätä itsensä 1. asiansa plumphuggare, -n, =, kolho, rehvana

plumpsa 1. plumsa 1 molskahtaa plundra 1 ryöstää, rosvota plural, -en, -er, monikko pluralitet, en, -er, enemmistö pluring, -en, -ar, kolikko pius ynnä; p., ett, enennysmerk-

ki; voitto, lisä pluskvamperfekt, -et, == ja -er,

entispäättymä pluton, -en, -er, plutona pluttra ks. plottra plym, -en, -er, höyhentöyhtö plåga, -n, -or, tuska, vaiva plåga 1 vaivata, kiusata plågoande, -n, -ar, kiusanhenki

plågoris, -et, =, vitsaus plågsam, -mme jne., tuskallinen plånbok,-en,-böcker, lompakko plåster, -tret, =, laastari plåstra 1 laastaroita plåt, -en, -ar, laatta, levy plåtslagare, -n, =, laattaseppä pläga 1 kestitä; harjoittaa, pitää; p. sig, herkutella; — (prees. myös plär) tavastaa, tavata; vi p. gå, me tavallisesti kävelemme, meidän on tapana kävellä plägsed, -en, -er, totuttu tapa plätt, -en, -ar, laattanen; laikka; lätty plöja, -er, -de, -t, -d, kyntää plötslig äkillinen, äkkipikainen plötsligen, p—gt yht'äkkiä,äkki-pikaan

pock, ett, —, änkäys; hvarken med lock eller p., ei hyvällä eikä pahalla pocka 1 ängätä, käristää; pöyh-keillä

pocker tcdp:ton hitto; för p. i.

•våld, helkkariin podager, -n, —, jalankolotus poem, -et, = ja -er, runoelma poesi, -en, —, runous; runollisuus; mon. p—er, runoelmat poet, -en, -er, runoilija poetisk runollinen poetissa, -n, -or, naisrunoilija pojke, -n, -ar, poika pojkstreck, -et, =, pojan juoni pojkår, -en, mon.; i mina p.,

poikana ollessani Pojo Pohja

pokal, -en, -er, pokaali, pikari pokulera 1 kilistellä, juoda maljoja

pöl, -en, -er, maannapa, napa polack, -en, -er, Puolalainen polarisk navanpuolinen polarstjärna,-n,-or, pohjantähti polcirkel, -n, -klar, napapiiri polemik, -en, -er, kynäsotap o 1

polemisera 1 olla kirjakiistassa

Polen Puola

polera 1 kiillottaa

polis, -en, —, poliisi; p., -en,

-er, vakuutuskirja poliskonstapel, -n, -plär, poliisimies polisong, -en, -er, poskiparta politi, -en, -er, järjestyshoito politik, -en, -er, valtiotieto t.

-toimi t. -taito; sukkeluus politiker, -n, =, valtioviisas, v.-mies

politisera 1 puhella valtioasi-oista

politisk valtiotiedollinen; valtiollinen; valtioviisas; sukkela pollet, -en, -er, poletti, pääsylippu

polsk puolalainen; p—a, -n, -or, puolakko; polska; Hm. mon. puolänkieli polstjärna, -n, -or, pohjantähti

polygami, -en, moniavioisuus polyglott monikielinen polyp, -en, -er, polyyppi; eläin-

kasvi; lihankasvannainen polyteist, -en, -er, monijumalinen

pomada, -n, -or, hiusvoide pomerans, -en, -er, pomeranssi pomp, -en, —, prameus; sana-

pöyhkeys ponera 1 olettaa ponton, -en, -er, pönttööni poppel, -n, -pplar, poppeli populär kansanmieleinen; k.-

taj uinen por, -en, -er, huokonen porfyr, -en, —, por fyr i porla 1 porista; lorista porslin, -et, (-er), posliini port, -en,-ar, portti; köra på

p—en, ajaa ulos t. pois portal, -en, -er, pääportti portativ kannettava porter, -n, —, portteri portgång,-en,-ar, porttikäytävä

portik, -en, -er, katettu pylväskäytävä

portion, -en,-er, osuus; annos portklapp, -en, -ar, portinkol-kutin

porto, -t, -n, postiraha porträtt, -et, = ja -er, muotokuva

portugis, -en, -er, Portugalilainen position, -en, -er, asento; oletus positiv oloperäinen, varma; käskevä; myönteinen; säädetty; positiivinen; varsinainen; — p. -et, = ja -er, posetiivi; p. -en, -er, alkutila, positiivi positur, -en, -er, tana, asento possession, -en, -er, ks. besittning possessionat, -en, -er, kartanon-omistaja post, -en, -er, posti; määrä; vartiopaikka, vartio; virka-asema; pieli; vara på sin p., pitää vaari tehtävästään posta 1 seisoa vartiona; varrota postament, -et, = ja -er, jalusta postbud, -et. =, postinnoutaja postera 1 asettaa vahtiin postexpedition, -en, -er, posti-toimitus

postföring,-en,-ar,postinkuljetus postgång, -en, —, postinkulku postiljon, -en, -er, postimies posto taip:ton : fatta p. asettautua

postskript, -et, = ja -er, jälki-

lisäys

potates 1. -tis, -en, (-ar), peruna, perunat potat 1. -tät, -en, -er, potaatti potatisland, -et, =, perunamaa potatissjuka, -n , — , perunarutto

potens, -en, -er, voimamäärä;

elonvaikutus; määrä potentat, -en, >er, valtias pottaska, -n, —, potaska pracka, -n, -or, jouhikoskelopra

215

pri

pracka 1 kärttää, veijata; p. på,

turkuttaa prakt, -en5 —, komeus, loisto, uhkeus

praktfull loistava, komea, uljas praktik, -en, -er, käytäntö, harjoitus; tottumus; kävijä-1. käyttäjä- 1. neuvonkysyjä-määrä praktikabel mahdollinen praktisera; 1 harjoitella; puja-huttaa

praktisk käytännöllinen, käytöl-linen

prassla 1 rahista, kahista prat, -et, —, pakina;hoku, loru, juoru; åh p., mitä lörpöttelet prata 1 jutella, pakinoida; jaaritella

pratmakare, -n, =, lorunlaskija pratsam, -mme jne., puhelias,

kielevä pratsjuk läpäkkö, suulas praxis, en, —, käytäntö; tapa prebende, -t, -n, palkkapitäjä preceptor, -n, -er, opettaja precis säntillinen; — säntilleen precist tarkalleen, täsmälleen predestinera 1 ennolta määrätä predika 1 saarnata predikament, -et,= ja -er, luokka, tila predikan, en, —, saarna predikant, -en, -er, saarnamies predikat, -et, = ja -er, predikaatti, maine predikning, -en, tav. mon. -ar, saarna

predikoton, -en, —, saarnaääni predikstol, -en, -ar, saarnatuoli pregel, preja ks» prägel, präja prejudikat, -et, = ja -er, entis-

päätös

prekär armon-alainen; epävarma prelat, -en, -er, esipappi preliminär alusteleva preludium, -iet,-ier, alkusoitto;

valmistelu premie, -n, ja premium, -iet,

-ier, kunniapalkinto; vakuutusmaksu prenumerera 1 tilata preparat, -et, = ja -er, laite,

valmiste preparera 1 laittaa, valmistaa presens, ett, =, preesensi, ny-

kykestämä present, -en, -er, lahja, anti presentera 1 näyttää; esitellä; tarjota

preservera 1 edeltä suojella preses, en, esimies, puheenjohtaja

president, -en, -er, presidentti press . . ., prest ks. präss, präst pre staf, -fven, -er, murhesauva prestera 1 näyttää, suorittaa presumtiv luultu pretendent, -en, -er, vaadiske-

lija, pyytäjä pretention, -en, -er, vaatimus pretext, -en, -er, veruke prick, -en, -ar, pilkku, piste; meriviitta; till punkt och pM nipasta nappaan pricka 1 pilkuttaa; viitoittaa primitiv alkuperäinen primär alkunainen princip,-en, -er, periaate, perussääntö, peritotuus principal,-en, -er, esimies, isäntä prins, -en, -ar, prinssi prioriterad etu-oikeutettu pris, et, (-er), hinta; kilpa-

palkinto; ilm. mon. ylistys pris, -en, -er, saalis, valloitettu alus; förklara för god p., julistaa (laiva) saaliiksi; gifva tili p., antaa alttiiksi;—mon. -ar, näpillinen (nuuskaa) prisa 1 ylistää; kehua prisbelöna 1, part. myös -lönt,

palkita kilpapalkinnolla prisdomare, -n, =, palkinto- 1.

kilpatuomari prisgifva (ks. g.) antaa alttiiksi priskurant, -en, -er, hintaluettelopri

prisma, -t, -mer. särmiö prisskrift,-en,-er, kilpakirjoitus prisvärd ylistettävä, kehuttava privat yksityinen; yksityisesti privilegiera 1; p—d, etu-oikeutta nauttiva

privilegium,-iet,-ier, etu-oikeus; etuus

probabel luultava; pätevä probera 1 koettaa probersten, -en, -ar, koetinkivi problem, -et, = ja -er, tehtävä problematisk epätietoinen procedur, -en.-er, menettely procent, -en, =, prosentti procenta 1 ks. ockra process, -en, -er, kehityskulku, toimi; menettely; riita-asia, kära jänkäynti; göra p. kort, tehdä pikainen loppu asiasta processa 1 käräjöidä procession, -en, -er, juhlakulku processmakare, -n, =, käräjän-kävijä

producera 1 tuottaa; viljellä,

valmistaa produkt, -en, -er, tuote, teos; tulos

produktiv tuottelias prof, -fvet, =, -fven, koe, koetus; näyte, osotus profan pyhätön, maallinen profanera 1 häväistä profession, -en, -er, ammatti;

professorinvirka professor, -n, -er, professori profet, -en, -er, profeetta, ennustaja profetera 1 ennustaa profetia, -n, -or, ennustus profetissa, -n, -or, naisprofeetta profhaltig koetuksen-kestävä profil, -en, -er, sivukuva profit, -en, -er, voitto, etu profitera 1 hyötyä; p. af, käyttää edukseen profoss, -en, -er, sotapoliisi; piiskuri

profpredikan, envaalisaarna profryttare, -n, =, tavaran-näyttelijä, matka-saksa profstycke, -t, -n, näyttöteos pröfva 1 koetella; saarnata vaalia profår, -et, =, koetusvuosi program, -mmet, = ja -mmer,

ohjelma, kutsumuskirja progressiv etenevä, karttuva prohibitiv kieltävä, estelevä projekt, -et, = ja -er, ehdotus projektil, -en, -er, heittokappale projektmakare, -n, =, tuuma-seppä

prokansler, -n,-er, sijaiskansleri proklamera 1 julkisesti kuuluttaa proletär, -en, -er, köyhimys ' prolog, -en, -er,

alkupuhe | promemoria, -n, -ier, muistikir-! joitus

! promenad, -en,-er, huvikävely. | ajelu

promt heti, paikalla | promulgera 1 julistaa | pronomen, ett, = ja -mina,

| aseni osana

| prononcera 1 ääntää; tarkoin | osottaa

! proponera 1 esittää | proportion, -en, -er, suhde, ta-| sasuhta: i p. af, suhteen, mukaan

proportionerlig oikea- 1. tasa-

suhtainen proposition, -en, -er, esitys: väitös

propp, -en, -ar, tulppa proppa 1 tulpita; ahtaa proppfull, —, täpötäysi prosa, -n, —, suorasanainen puhe prosaisk suorasanainen; jokapäiväinen proselyt, -en,-er, uskonmuuttaja proselytmakare, -n, =, kään-

nytyshommaaja prospekt,-en,-er, näky, kuvaus;

näyttökaava prost, -en, -ar, provastipro

prosteri, -et, -er, provastik unta prostgård, -en, -ar, isopappila pr ostinna, -n, - or, provastinrouva protektion, -en, -er, suojelus protest, -en, -er, protesti, vastaväitös

protestant, -en, -er, protestantti protestantism, -en, —, protestanttisuus protestera 1 väittää vastaan protokoll,-et, — ja -er, pöytäkirja;

föra p., kirjoittaa pöytäkirja protokollist, -en,-er, pöytäkirjuri proviant, -en, —, muona proviantera 1 muonittaa; hankkia muonaa provineialism, -en, -er, maakunnan-murre 1. -sana provincialläkare, -n, piirilääkäri

provins, -en, -er, maakunta provision, -en, -er, vara, muonavara; toimituspalkkio provisionell väliaikainen provisor, -n,-er, proviisori provisorisk väliaikainen prudentlig näpeä prunka 1 loistella prusta 1 pärskyä prut, -et, —, tinkiminen; med

mycket p.? suurella vaivalla pruta 1 tinkiä, kiistää prutmån, -en, (-er), tinkimisen

vara pryd tekokaino

pryda, -der, -dde, -dt, -dd, n.

-dt, koristaa, kaunistaa pryderi, -et, -er, tekokainous prydlig sorea, soma, pulska prydnad, -en, -er, koriste, kaunistus

prygel taipiton mon.\ gifva, få p., antaa, saada hosuja L selkään prygla 1 hosua pryl, -en, -ar, puhkuri, naskali prål, -et, —, prameilu, korskeilu pråla 1 prameilla, komeilla

prålig prameileva prålsjuka, -n,—, korskeilun himo pråm, -en, -ar, proomu, proomi prångla 1 ve ij äten kaupata,huij ata prägel, n, -glar, rahakuva, (ra-

han)leima prägla 1 leimata, lyödä (rahaa) präja 1 huutaa (torvella); nylkeä, peijata präktig muhkea, upea; oiva pränta 1 präntätä präss, -en, -ar, painin, puser-rin, pinne; kirjapaino; sanomalehdistö 1. -kirjallisuus prässa 1 pusertaa, painustaa;

pakolla ottaa (merimieheksi) prässfrihet, -en, —, painovapaus prässjärn, et, silitys- 1. sau-

marauta prässylta, -n, —, pinnesyltty präst, -en, -er, pappi prästbol, -et,=, papin virkatalo prästerlig papillinen, papin-prästerskap, -et, —, papisto prästestånd,-et, —, pappissääty prästgård, -en, -ar, pappila prästgäll, -et, =, kirkkokunta prästinna, -n, -or, naispappi prästkrage -n, -ar, papinkaulus;

liperit; päivänkukka prästlägenhet, -en, -er, papintila prästrättigher, -na, papinsaa-tavat

prästviga (ks. v.) vihkiä papiksi pröfning, -en, -ar, koetus, har-

kinto, tutkinto pröfva 1 koettaa; kokea; tutkia, harkita; nähdä, katsoa, havaita pröfvosten, -en, -ar, koetin- 1.

koetuskivi psalm, -en, -er, virsi, psalmi psaltare, -n, psalttari, virsi-

raamattu pseudonym, -en, -er, salanimen

käyttäjä; salanimi Pskov Pihkova psykisk sielullinen publicera 1 julkaista

publicist, -en, -er, sanomakir-jailija

publicitet, -en, julkisuus publik julkinen; p., -en, -er, yleisö

puckel, -n, -cklar, kyttyrä, kyssä pudding, -en, -ar, putinki puddla 1 keittää (rautaa) pudel, -n, -dlar, villakoira puder, -dret, —, puuteri; juoru pudra 1 puuteroita pueril lapsellinen, poikamainen puff, -en, -ar, tupsaus; muksaus;

pöyhkäys; puhvi puffa 1 tuustia, töykäistä; p. för, ylenmäärin kehua, pöyhkätä; p—s, tuustia toisiaan puffert, -en, -ar, taskupistooli puka, -n, -or, patarumpu, vaski-

rumpu pullpull! tipu tipu! pulla,-n,-or, tipu, tipa; kananen pulpet, -en, -er, pulpetti puis, -en, -ar, valtasuonen tykytys; valtasuoni; — porkka, tarvoin

pulsa 1 tarpoa, porkata pulsera 1 tykyttää pulsslag, -et, =, suonentykytys pulsåder, -n, -ådror, valtimo pultron, -en, -er, pelkuri, arka-lainen

pulver, -vret, jauho, pulveri pulverisera 1 jauhentaa pump, -en, -ar, pumppu, imetin pumpa 1 pumputa; p. ngn, onkia jkulta pund, -et, =, leiviskä pundhufvud, -et, -en. pölkkypää -pundig -naulainen -punding,-en,-ar, -naulio; t rep., kölminaulio: tykki, jonka kuulat painavat kolme naulaa pung, -en, -ar, kukkaro, massi gunga 1 : p. ut maksaa pois pungdjur, -et, =, pussi-eläin pungslå (ks. s.) pakottaa maksamaan

punkt, -en, -er, piste, kohta punktera 1 merkitä pisteillä,

pilkutella punktlig täsmällinen, säntillinen punsch, -en, —, punssi pupill, -en,-er, holhotti; silmän-terä

puppa, -n, -or, kotero, kuorus pur puhdas; pelkkä, silkka, sula purism, -en, kielenpuhdistus-kiihko

purist, -en, -er, kielenperkaaja purpra 1 purpuroita, punata purpur, -n, —, purpura purra 1 peijata; herättää puss, -en, -ar, lätäkkö; muisku pusserlig ks. putslustig pussig puhlakka, pöhöposkinen pust, -en, -ar, huoahdus; tuulahdus; käsipalje pusta 1 läähättää, puhaltaa; huokailla; lietsoa putifnasker,-n,—, poikanapukka puts, -et, =, kuje, kepposet putsa 1 siivota, puhdistaa putslustig hullunkurinen, hassunhauska putsmakare, -n, =, vekkuli putt,-en, rapakko: gå i p—en,

mennä hukkaan puttra 1 mutista; nurista pygmé, -n,-er, linnunkotolainen pylsa, -n, -or, makkara, höystö pynta 1 siivoella, laitella pyra, -er, -de, -t, kyteä pyramid, -en, -er, pyramiidi pys, -en, -ar, pojanpätkä pysling, -en, -ar, maatiainen, kääpiö

pyts, -èn, -ar, pytsy, purakko pytt hui hai, mitä vielä Pyttis Pyhtää

på päällä, päälle, -lia, -lie, -ssa:, -h—n, -na, -ksi, (genit.) -n, -lta, -ta; bära på ryggen, kantaa sel ässänsä; hans hufvud bars pä en pik, hänen päänsä kannettiin peitsen pääs-på b

sä; han har ej en röck på sig, hänellä ei ole takkia yl-länsä; tag duk och stöflar på dig, ota huivi kaulaasi ja

saappaat jalkaasi; jag hittade en penning pågolfvet, löysin rahan lattialta; hufvudet på en häst, hevosen pää; en sedel på 20 mark, 20 markan seteli; på finska, på svenska, suomeksi, ruotsiksi; bud på bud, sanoma toisen perään; på blotta misstankar, paljasten epäluulojen johdosta; på min ära, kunniani kautta; på fem när, viittä vailla; jag har ej penningar på mig, minulla ei ole rahoja luonani 1. taskussani 1. muassani; på det att, jotta påbegynt alotettu påbjuda (ks. b.) julistamalla

käskeä 1. säätää 1. määrätä påbrå 1. påbrås, käyt. ain. in-

fissä, ks. brås på påbud, -et, =, kuulutettu käsky påbörda; p. ngn ngt, syyttää

jkuta jstkin pådikta 1; p. ngn fel, dygder, valhetella jkuta vialliseksi, avuja omaavaksi på-draga (ks. d.) vetää päälle,

jalkaan jne. på-drifva (ks. d.) hoputtaa påfallande silmäänpistävä på-finna (ks. f.) tavata, keksiä påflugen, -get, -gne jne., julkea, tokinainen påfordra 1 vaatia påfund, -et, keksimä, juoni påfve, -n, -ar, paavi påflig paavillinen, paavin påfvisk paavilainen, paavin-us-koinen

på-fylla (ks. f.) panna lisään; p. flaskan med vatten, lisätä vettä pulloon påfågel, -n, -glar, riikinkukko

påfölja; p—nde, seuraava påföljd, -en, -er, seuraus; vid

p. ätt, sillä uhalla että på-föra (ks. f.) viedä päälle; på f., panna laskuun 1. maksettavaksi; p. ngn krig, alottaa sotaa jkuta vastaan pågå (ks. g.) olla 1. tapahtua

paraikaa, kestää påhitt, -et, =, keksimä, kuje på-hitta 1 keksiä påhittig kekseliäs påhälsning, -en, -ar, ks. besök påhäng, -et, —, rasitus; häntyri påk, -en, -ar, kalikka, karttu påkalla 1 kutsua; vaatia på-kläda (ks. k.) pukea ylle;

p—dd, vaatteissaan på-komma (ks. k.) kohdata på-kosta 1 kustantaa; p —nde,

raskas, karvas, vaikea påla 1 paaluta, vaajoittaa pålaga,-n,-or, vero, määrämaksu på-lassa 1 kuormata, sälyttää på-lasta 1 panna lastia påle,-n,-ar, paalu, vaaja; kaakki pålitlig luotettava pålkran, -en, -ar, juntta pålvärk, -et, =, paalutus, hakuli pålysa (ks. 1.) kuuluttaa (pidettäväksi)

på-lägga (ks. 1.) panna päälle; pål. ngn ngt, att göra ngt, panna, säätää, määrätä jkin jkulle, jkun tehtäväksi påminna, -er, -minde, -t, -d, minn! muistuttaa; j a g v i 11 p. mig, olen muistavinani, päässäni pyörii påminnelse, -n, -r, muistutus pånyttfödas (ks. f.) uudesti syntyä

påpasslig varansa pitävä påpeka 1 viitata, muistuttaa på-pälsa 1 kääriä turkkiin på-räkna 1 odottaa, toivoa påse, -n, -ar, pussi påse, inf. ja part. pr et, katsoap a s

qv

påseende,-t, katselu, katsahdus;

till p., katseltavaksi påsig pussikas, pussillaan (oleva) påsk, (-en), —, pääsiäinen; i p., ensi pääsiäisenä; i p—as, viime p.

påskafton, -en, -tnar, pääsiäis-aatto

påskalam, -mmet, —, pääsiäislammas

påskina : låta p. antaa (asian)

siltä näyttää på-skrifva (ks. s.) kirjoittaa päälle; få, ge p—et, saada, antaa toria på-skyndaljouduttaa; hoputtaa på-stryka (ks. s.) pyhkiä 1. voidella päälle påstå (ks. s.) kestää, olla paraikaa, tapahtua; mvös pass. -stås, -stods, -ståtts, -stådd, n. -stådt, väittää påstående, -t, -n, väittäminen,

väite; vaatimus påstöt, -en, -ar, sysäys; kehotus, yllytys på-stöta (ks. s.) sysätä; hoputtaa; tavata påta 1 kaivella

på-taga 1. p. sig (ks. t.) ottaa yllensä; påt. sig, ottaa huolekseen 1. toimekseen påtaglig käteentuntuva, sepo-selvä

på-truga 1 turkuttaa, tyrkyttää

(j kulle jtkin) på-trycka (ks. t.) painaa päälle,

pakotella påtryckning, -en, -ar, painallus; vaikutus, pakotus påtvinga (ks. t.) tyrkyttää, tunkea (jkulle jtkin) påtår, -en, -ar, lisätilkka

på-tända (ks. t.) sytyttää på-yrka i vaatia på-öka (ks. ö.) lisätä, enentää päjla 1 peilata, pohjustaa pall, -en, -ar, teltta päls, -en, -ar, turkki 1. turkit; ge ngn på p—en, pehmittää jkun selkä nahkaa pälsa 1 : p. på, pukea turkki päälle

pälskrage, -n, -ar, turkinkau-

lus: nahkakaulus pälsmössa, -n, -or, karvalakki pälsvärk, -et, —, metsännahat^

turkikset pär, -en, -er, peeri pärla, -n, -or, helmi; pore; ma som p. i guld, olla kuin Jumalan kukkarossa pärla 1 porehtia, hernehtiä pärlemo 1. -mor, en, —, simp-

sukankuori pärlfiske, -t, -n, helmien pyynti pärlstickeri -et, —, helmineu-lonta

pärm, -en, -ar, kirjankansi pärmbref, -fvet, =, pärmäkir-

joitus, nahkakirja päron, -et, =, päärynä pärs, -en, -ar, prässäys pärsa 1 prässätä, silittää raudalla

pärta, -n, -or, päre pöbel. -n, —, rahvas, moskaväki pöbelaktig roistoväen-tapainen, törkeä

pöl, -en, -ar, lätäkkö; liereä soh-

vapielus pölsa ks. pylsa pörte, -t, -n, pirtti, savutupa pösa,-er,-te,-t, puhistua, paisua pösig puhistunut, kuohkea Pöytis Pöytyä

Q

qv .. . ks. kv . p a s

påseende,-t, katselu, katsahdus;

till p., katseltavaksi påsig pussikas, pussillaan (oleva) påsk, (-en), —, pääsiäinen; i p., ensi pääsiäisenä; i p—as, viime p.

påskafton, -en, -tnar, pääsiäis-aatto

påskalam, -mmet, —, pääsiäislammas

påskina : låta p. antaa (asian)

siltä näyttää på-skrifva (ks. s.) kirjoittaa päälle; få, ge p—et, saada, antaa toria på-skyndaljouduttaa; hoputtaa på-stryka (ks. s.) pyhkiä 1. voidella päälle påstå (ks. s.) kestää, olla paraikaa, tapahtua; mvös pass. -stås, -stods, -stätts, -stådd, n. -stådt, väittää påstående, -t, -n, väittäminen,

väite; vaatimus påstöt, -en, -ar, sysäys; kehotus, yllytys på-stöta (ks. s.) sysätä; hoputtaa; tavata påta 1 kaivella

på-taga 1. p. sig (ks. t.) ottaa yllensä; påt. sig, ottaa huolekseen 1. toimekseen påtaglig käteentuntuva, sepo-selvä

på-truga 1 turkuttaa, tyrkyttää

(j kulle jtkin) på-trycka (ks. t.) painaa päälle,

pakotella påtryckning, -en, -ar, painallus; vaikutus, pakotus påtvinga (ks. t.) tyrkyttää, tunkea (jkulle jtkin) påtår, -en, -ar, lisätilkka

på-tända (ks. t.) sytyttää på-yrka i vaatia på-öka (ks. ö.) lisätä, enentää päjla 1 peilata, pohjustaa pall, -en, -ar,

teltta päls, -en, -ar, turkki 1. turkit; ge ngn på p—en, pehmittää jkun selkä nahkaa pälsa 1 : p. på, pukea turkki päälle

pälskrage, -n, -ar, turkinkau-

lus: nahkakaulus pälsmössa, -n, -or, karvalakki pälsvärk, -et, —, metsännahat^

turkikset pär, -en, -er, peeri pärla, -n, -or, helmi; pore; ma som p. i guld, olla kuin Jumalan kukkarossa pärla 1 porehtia, hernehtiä pärlemo 1. -mor, en, —, simp-

sukankuori pärlfiske, -t, -n, helmien pyynti pärlstickeri -et, —, helmineu-lonta

pärm, -en, -ar, kirjankansi pärmbref, -fvet, =, pärmäkir-

joitus, nahkakirja päron, -et, =, päärynä pärs, -en, -ar, prässäys pärsa 1 prässätä, silittää raudalla

pärta, -n, -or, päre pöbel. -n, —, rahvas, moskaväki pöbelaktig roistoväen-tapainen, törkeä

pöl, -en, -ar, lätäkkö; liereä soh-

vapielus pölsa ks. pylsa pörte, -t, -n, pirtti, savutupa pösa,-er,-te,-t, puhistua, paisua pösig puhistunut, kuohkea Pöytis Pöytyä

Q

qv .. . ks. kv . r a b

221

rap

R.

rabarber, -n, —, rabarberi rabatt, -en, -er, hinnan-alennus;

kukkapenger rabattera 1 alentaa (hintaa) rabbla 1; r. upp; lopottaa rabulist, -en, -er, koukuttelija;

melumestari racka, -n, -or, narttu, rakki rackare, -n, =, nylkyri; pyövelin-apuri; konna rackelhane, -n, -ar, teiri- L

korpimetso rackla 1 kakistella rad, -en, -er, rivi, jono; r—en

om, kauttaallensa rada 1 rivitä, latoa, pinota; r.

upp, ladella, luetella radband, -et, =, rukousnauha radera 1 raaputtaa (kynäveit-

sellä) radie, -n, -r, säde radikal perinpohjainen; yltiöl-

linen radotera 1 loruta raffel, ett, taip:ton9 rahveli raffinera 1 puhdistaa, hienostut-taa; r—d grymhet, tyynni tuumailtu julmuus raffla 1 pelata rahvelia; karrastaa rafistulera 1 peustata, pengastaa rafs, -et, —, roska rafsa 1 hamuta, kaappaista, toh-vaista

ragata, -n, -or, torakurkku (nainen)

ragg, -en 1. -et, —, takku ragg : r—en pentele ragla 1 hoiperrella, hoipertua rak suora, oikoinen; r. i ryggen,

selkä suorana raka 1 ajaa (partaa); — käyttää hiilikoukkua, kolata; r. åt

sig, kahmata itsellensä; — kiitää, karata; rojahtaa raka, -n, -or, hiilikola rakborste, -n, -ar, partasuti rakdon, -et, =, parran-ajo-kalu raket, -en, -er, raketti rakknif, -fven, -ar, partaveitsi raklång, —; falla r., langeta

pitkää pituuttansa rakna 1 oijeta

rakstuga, -n, -or, parturintupa rakt suoraan raljera 1 ks. skämta ram, -en, -ar, kehys; (karhun) käpälä

ram, n. —, raaka, törkeä ramla 1 kukertua, romahtaa;

kolkutella ramp, -en, -er, ramppi rampris, -et, =, polkuhinta ramsa, -n, -or, pitkä jono ramsvart, —, musta kuin

korppi rand, -en, ränder, ääri, reuna; äyräs, juova, raita; juomu; ran-tu; dagens r., päivän salo randa 1 juovittaa; r —s, sarastaa, koittaa rang, -en, —, virka-arvo, arvo rangera 1 järjestää; r—dkarl,

varakas mies ranglig kaiskera, hoikka rangsjuka, -n, —, arvonhjmo rank, —, kiikkerä ranka, -n, -or, köynnös; r—or

ks. bogsele rankig vapera, horjuva, huojuva ransaka 1 tutkistella, tutkia ranson, -en, -er, lunastusraha;

ks. ration ranta 1 juoksennella taloissa ranunkel, -n, -kler, leinikkö rapa 1 ryökätä, röyhkiärap

rapp, -en, -ar, musta hevonen rapp virkku

rapp, -et, =, sivallus; i r—et,

tuota päätä rappa 1 sivaltaa; saveta, kalkita;

— r. åt sig, kaapata itsellensä rapphöna,-n,-or,naaras-peltopyy rapphöns, -et, =, peltopyy rapport, -en, -er, raportti, ilmoitus

rapsodi, -en, -er, rapsodia, runoelman osa räpsodisk lohkomainen rar harvinainen; oivallinen raritet, -en, -er, harvinaisuus,

erinomaisuus Tas, -en, -er, rotu ras, -et, —, vieriäminen, vieremä; teuhaus rasa 1 vierrä, vieritä; raivota, riehua; peuhata, elamoita; r. ut, lakata raivoomasta t. hur-jailemasta; — r—nde, hurja, raivoinen, vimmastunut, hullu; hullusti; julman, hiivatin Raseborg Raasepori rasera 1 hajoittaa, repiä maahan raseri, -et, —, vimma, raivo rask rivakka, ravakka raska 1; r. på, kiirehtiä; r. sig^

kiiruhtaa, rientää rasp, -en, -ar, raspi, jämsi raspa 1 jämsätä; r. af, ifrån

sig, räspätä kokoon rassel, -sslet,—, ratina, rahina, kahina

rassla 1 rahista, ratista, kahista rast, -en, -er, levähdys; han har hvarken r. eller ro, hän ei saa lepoa eikä rauhaa rasta 1 levähtää, pitää lepoa 1. purtoa

rastlös levähtämätön, väsymätön rata 1 runsia, hylkiä ratificera 1 vahvistaa ration, -en, -er, päivämuona,

muonamäära rationalism,-en,-er, järkeis-usko

rationalist, -en, -er, järkeisuskoja

rationell järkiperäinen, järjellinen Raumo Rauma Rautus rautu

reaktion, -en, -er, vastavaikutus;

taantumus reaktionär vastaan vaikuttava,

[-taantumus-real--]

{+taantumus- real-+} asiallinen, reaali-realisera 1 toteuttaa; muuttaa rahaksi

rebell, -en, -er, kapinoitsija rebus, -en, =, kuva-arvoitus recensera 1 arvostella, tarkastella

recept, et, = ja -er, resehti, lää-kelippu

recett, -en, -er, resetti, näytäntö

jkun hyväksi recidiv, -et, = ja -er, taudin-uudistus

reeiprocitet, -en, -er, vastavuoroisuus

reciprok vastavuoroinen, keskinäinen

recitativ, -et, = ja -er, luenta-laulu

recitera 1 lukea, lausua muistista

reda, -der, -dde,-dt,-dd n. -dt,

selvittää, suoria, ruokota; r. sig, selvitä, suoriutua, suorita reda taip:ton: r. penningar puhdas 1. selvä raha reda, -n, —, selko, selvä; tili; göra sig r. för ngt, selvittää itselleen redaktion, -en, -er, toimitus redaktör, -en, -er, toimittaja redan jo

redare, -n, =, laivan-isäntä redbar puhdas (raha); kallis (omaisuus); kunnollinen, rehellinen

redd, -en, -er, reti

rede,-t,-n, pesänpohjus; valjaatred

redebogen, -get, -gne jne., altis, valmis rederi, -et, -er, laivan-isännät redig selvä, selkeä; på r—a fötter, hyvässä kunnossa; sätta på r. fot, saattaa selvilleen, järjestää redigera I kirjallisesti toimittaa, muodostaa redlig rehellinen, vilpitön redlös ohjaton (laiva) redo valmiina, -ksi redo, obl. sija san. reda; göra, fordra r., tehdä, vaatia selkoa 1. tiliä redogöra (ks. g.) tehdä selko 1. luku

redogörelse, -n, -r, tilinteko redovisa 1 tehdä tili L tiliä redskap, -en, —, kalut, työ-aseet; r. -et, =, kalu, työase reducera 1 vähentää, supistaa;

muuttaa; peruuttaa kruunulle reduktion, -en, -er, vähennys, supistus; muuttaminen; peruutus

redutt, -en, -er, umpilinnoitus reell todellinen; perusteellinen;

kunnollinen ref,-fven,-ar, siima; mon. myös

=, 100 jalkaa ref, -fvet, =, -fven, riutta; reivi; Hm. mon. ähky refben, -et, =, kylkiluu referat, -et, = ja -er, kertomus,

referaatti referendariesekreterare, -n, =,

esittelijäsihteeri referent,-en,-er, esittelijä; asian-kertoja

referera 1 esitellä, tehdä kertomus; r. till ngt, osottaa 1. neuvoa jhkin reffelbössa, -n, -or, rihlapyssy reffla, -n, -or, rihla, koro reffla 1 rihlata, puurtaa reflektera 1 heijastaa; r. öfver, mietiskellä; r. på, tarkata

reflex, -en, -er, heijastus reflexion, -en, -er, heijastus;

miettiminen ; mietintäkyky reflexiv itsekohtainen ref-orm, -en, -ar, savipuoliainen reform, -en, -er, parannus; uudistus

reformation, -en, -er, uskonpuhdistus reformera 1 uudentaa, parantaa;

r—r t ,reformeerattu refräng, -en, -èr, (kerrattava) jälkisäe; aina yksi ja sama virsi refva, -n, -or, halkeama, naar-

ma; vamma; lonkero refva 1 mitata; reivata refvel, -n, -flar, hiekkariutta regal kuninkaallinen regale, ett, -lier, kruunun etuus;

mon. hallitsijan arvomerkit regel, -n, -gler, ohje, sääntö regel, -n, -glar, salpa, telki regelbunden, -det, -dne jne.,

säännöllinen regemente, -t, -n, hallitus; rykmentti

regent, -en, -er, hallitsija regentskap, -et, = ja -er, vallanpito

regera 1 hallita; elamoita regering, -en, -ar, hallitus; u n-der hans r., hänen hallitessaan

regim, -en, -er, hallitus; ravinto järjesty s region,-en,-er, seutu; ilmakerros regissör, -en, -er, näytelmän-ohjaaja

register, -tret, =, -tren, sisällysluettelo; äänikerta regla 1 salvata, teljetä reglemente, -t, -n, ohjesääntö

reglementera 1 säännöstellä reglera 1 järjestää, määräillä regn, -et, =, vesisade, sade regna 1 sataa vettä, sataa regnbåge, -n, -ar, taivaankaari regndusk, -et, =, vihmasadereg

regressiv taannehtiva regula de tri, ett, päätöslasku rekapitulera 1 lyhyesti kerrata reklamera 1 vaatia takaisin t.

itselleen t. vapaaksi rekognoscera 1 tiedustella paikkaa, vakoa rekommendation, -en, -er, suositus, puoltosana, suosiolause rekommendera 1 suosittaa, puolustaa; vakuuttaa (kirje); r. sig, sulkeutua suosioon; sanoa jäähyväiset rekreation, -en, -er, virkistys;

ajanvietto rekreera 1 virkistää; huvittaa rekryt, -en, -er, rekryytti rekrytera 1 hankkia uutta sotaväkeä, väellä lisätä rektangel, -n, -glar, suorakulmio

rektor, -n, -er, rehtori rektorat, -et, = ja -er, rehtorinvirka; rehtorina-olo rekvirera 1 pyytää, tilata relatera 1 kertoa, jutella relation, -en, -er, kertomus;

suhde; yhteys relativ suhteellinen; takakohtai-nen

relegera 1 erottaa opistosta relief, -en, -er. korkokuva; lisä-

loiste, kohennus religion, -en, -er, uskonto, usko religiositet, -en, jumalisuus religiös uskonnollinen; hurskas relik, -en, -er, pyhänjäännös reling, -en, -ar, laivanparras rem, -mmen, -ar, hihna remarkabel merkittävä reminiscens, -en, -er, muisto remiss, -en, -er, (raha-)lähetys remittera 1 lähettää takaisin;

lykätä; lähettää (rahaa) remmare,-n, =, iso pikari; reimari remna 1 haljeta remna, -n, -or, halkeama, rako

remsa, -n, -or, kaistale remtyg, -et, =, hevosenhihnat ren,-en,-ar,peura, poro; piennar ren puhdas, pelkkä, selvä re'n ks. redan rena 1 puhdistaa rendera 1 antaa voittoa, tuottaa renegat, -en, -er, ks. affälling rengöra (ks. g.) siivota, perata, ruokota

renhållning, -en, —, puhtaanapito

renhårig puhdaskarvainen; vilpitön

renko, -n, -r, vaadin, naaras-

peura 1. -poro renlefnad, -en, —, elämänpuli-taus

renlig siisti, puhtautta pitävä renlärig puhdas-oppinen renommé, -n, -er, maine renons, -en, -er, puute; vara r.

på, olla jnkin puutteessa renovera 1 uudistaa; parantaa renoxe, -n, -ar, hirvas, härkä-

peura, porohärkä rensa 1 perata, puhdistaa renskrifva (ks. s.) kirjoittaa

puhtaaksi rent puhtaasti; kokonaan; r. af,

ilman muuta; r. ut, suoraan reorganisera 1 uudestaan järjestää

rep, -et, =, köysi, nuora repa 1 piirtää; riipiä; r. mod, rohkaista mielensä; r. sig, toipua; r. upp, ks. upprepa repa, -n, -or, koro, piirto, piiru reparation, -en, -er, korjaus reparera 1 korjata, laittaa repertoar, -en, -er, näytelmä-varasto

repetera 1 kerrata ; harjoitella repeterur,-et,=, lyöpä taskukello repetition, -en, -er, kertaus;

harjoitus replik, -en, -er, vas tam uis tutus; kertaus (musiikissa); repliikkirep

Replot Raippaluoto representation, -en, -er, esitys;

näytäntö; eduskunta, edustus representera 1 edustaa repressalier, -na, kostokset repris, -en, -er, kertojakso; i flera r—er, moneen kertaan reproducera 1 uudestaan tuottaa; u. julkaista repslageri, -et, -er, köysitehdas;

köydenteko reptilier, -na, matelijat republik, -en, -er, tasavalta, va-

paavalta republikan, -en, -er, tasa- 1. va-

paavaltalainen republikansk tasa- 1. vapaaval-tainen

reputation, -en, arvollisuus reputerlig arvollinen resa, -er, -te, -t, -t, matkustaa; nostaa; r. sig, nousta, n. kapinaan; — r—n de, -n, =, (ei -na) matkustavainen rese, -n, -ar, jättiläinen, koljo reseberättelse, -n, -r, matkakertomus resenär, -en, -er, ratsastaja;

matkustaja reserv, -en, -er, takavara, vara;

varajoukko, reservi reservation,-en, -er,vastalause;

välipuhe reservera 1 varata; säilyttää; r.

sig, tehdä vastalause reservfond, -en,-er, vararahasto reservoar, -en, -er, säiliö resfärdig valmis lähtemään residens, -et, = ja -er, residenssi; pääasunto, olosija residera 1 pitää pääasuntoa resignation, -en, -er, altistuminen, altistuvaisuus, virasta luopuminen resignera 1 luopua virasta; r.

sig, altistua, tyytyä kohtaloonsa reskript, -et, = ja -er, hallituksen vastauskirje, käskykirje

reslig mittava, kookas resning, -en, -ar, pystytys; korkeus; kapina Reso Raisio

resolution, -en, -er, välipäätös, päätös

resolvera 1 päättää; r. sig, tehdä päätös; r—d, päättäväinen respekt, -en, —, pelonsekainen kunnioitus; med r., luvalla sanoen

respektabel arvossa pidettävä;

melkoinen respektera 1 pitää arvossa, peläten kunnioittaa respektiv arvoisa; sina, våra

r—a, kukin omansa, -mme respiration, -en, -er, hengitys respit, -en, -er, odotus-aika rest, -en, -er, jäännös; loput,

rästi; för r—en, muuten restauration, -en, -er, takaisin-asetus; restauratsiooni, ravintola

restauratör, -en, -er, ravintolanpitäjä

restaurera 1 asettaa entiselleen restera 1 olla rästinä restituera 1 asettaa entiselleen;

antaa takaisin restriktiv rajoittava resultat, -et, = ja-er, tulos,lop-

pupäätös resumé, -n, -er, yleissilmäys resumera 1 pääkohdittain kertoa resurs, -en, -er, keino, vara resvirke, -t, —, pystypuut resväska, -n, -or, matkasalkku reta 1 ärsyttää; kiihottaa; ärryttää; r—s, liärsytellä; ärtyä, kiihtyä; r—n de, viehättävä retardera 1 hidastuttaa retelse, -n, -r, kiihotus, viehätys retirera 1 peräytyä retlignärkäs, herkkä suuttumaan;

ärtyväinen retorisk kaunopuheellinen retroaktiv taakse-vaikuttavar e t

reträtt, -en, -er, peräytyminen;

turva; turvapaikka retsam, -mme jne., härsyttävä retur, -en, -er, palaus; paluumatka

reumatism, -en,-er, säilöstystauti Reval Tallinna, Rääveli revanche, -n, -r, kosto, korvaus reveny, -en, -er, tulo revers, -en, -er, velkakirja revidera 1 tarkastaa (jälleen) revision, -en, -er, tarkastus revisor, -n, -er, (tilin-)tarkastaja revolt, -en, -er, kapina, meteli revolution, -en, -er, mullistus;

vallankumous revolutionär vallankumouksellinen

revy, -en, -er, katselmus, silmäys

Rhen Reini

Rhön Rooni

ria, -n, -or, riihi

ria 1 riihitä

ribba, -n, -or, rima, varve ricinolja, -n, — risiiniöljy rida, -er, red, -o, -e, ridit, -en,

ratsastaa; det rider han ständigt på, sitä hän aina jauhaa

ridbana, -n,-or, ratsasrata riddare, -n, ritari riddarorden, määr♦ m. =, -dnar,

ritarikunta ridderlig ritarillinen; jalo, uljas ridderskap, -et, —, ritaristo riddersman, -nnen, -män, rita-rismies

ridhäst, -en, -ar, ratsu, selkä-hevonen

ridknekt, -en, -ar, ratsupalvelija ridkonst, -en, —, ratsastustaito ridt, -en, -er, ratsastus rif järn,-et,=, riivinrauta, raastin rifva, -er, ref, -fvo, -e, rifvit, -en, repiä, repäistä, kynsiä; hiertää; hienontaa, jauhentaa; r—s, revetä; kynsiä; kynsiä toisiansa

Riga Riika

rigél, rigla ks. regel, regla rigg, -en, -ar, riki, taklaus riggad rikattu, takel oittu rigorös ylen ankara rigt... ks. rikt... rik rikas; runsas, annollinen; kallis-arvoinen; yhdistysten jälkiosana rikas, -kas, -va rike, -t, -n, valtakunta rikedom 1. rikdom, -en, -ar, rikkaus; runsaus rikhaltig runsas-antoinen riklig runsas

rikochettera 1 kimmahtaa, ponnahtaa

riksakt, -en, -er, valtakunnan asiakirja; taipiton valtiokirous riksdag, -en, -ar, valtiopäivät riksdaler, -n, =, (r—lrar rik-

sinkappaleet), riksi riksens ständer valtakunnan säädyt

riksgäld, -en, —, valtiovelka rikskunnig maankuuluisa riksviktig valtakunnalle tärkeä rikta 1 rikastuttaa; suunnata,

tähdätä, kääntää riktig oikea, todenmukainen riktighet, -en, —, oikeus, todenmukaisuus; det har sin r., se onkin todella niin riktigt oikein

riktning, -en, -ar, suuntaus; suunta; i r. åt Öster, itään päin

rim, -mmet, =, -mmen, riimi, sointu; det är hvarken r. eller reson, ei ole muotoa eikä sisällystä, ei pontta eikä perää; — Hm. mon. härmä rimfrost, -en,—, härmä, kuura,

huude Rimito Rymättylä rimlig järjellinen, mahdollinen,

säällinen rimligtvis mahdollisesti, kohtuudellar i m

rimma 1 sovitella sointuja; sointua vasteeksi; saada sopimaan; r. sig, sopia yhteen, sopia rimsalta 1 suolata ohuelta, panna riimisuolaan rimslut, -et, =, sointuloppu, loppusointu rimsnidare, -n,=, sointuseppä ring, -en, -ar, rengas, hela; sormus; kehä, piiri ringa 1 rengastaa; raudoittaa (pyörä); saartaa, kiertää (karhu) ringa, -er,-de,-t, soida, soittaa; det r—er till samman, soitetaan yhteen; det r—er i öronen, korvat soivat ringa, posit. taip:ton, -re, -st, vähänen, vähä; halpa;—vähän ringakta 1 pitää vähän-arvoise-

na, halveksia ringdans, -en, -ar, piirihyppy,

piirisillä olo ringel, -n, -nglar, kiemura, rengas ringfinger, -ngret, -ar, nimetön sormi

ringhet, -en, —, vähäisyys, halpuus

ringklocka, -n, -or, soitto- 1.

helistinkello ringla sig 1 kiemuroida, sepiy-

tyä, käydä kiemuroihin ringmur, -en, -ar, ympärysmuuri rinna, -er, rann, runno, -e, -it, -en, rinn! juosta, valua; vuotaa; r. öfver, vuotaa yli laitojen; det rann mig i sinnet, i hågen, mieleeni juolahti ripa, -n, -or, riekko, metsäkana ris, -et, vitsa, varpu, risu, havu; riisi (paperia); Hm. mon. riisi (vilja) risa 1 risuttaa; suomia vitsalla;

karsia (metsää) risbastu, -n, -r, selkäsauna; få,

ge r., saada, antaa vitsaa risk, -en, -er, vaara; vastuu riska, -n, -or, suolasieni, vahve-roinen

riskabel vaaran-alainen riskera 1 panna vaaralle alttiiksi rispa, -n, -or, kehkeämä, piirtämä; naarma rispa 1 kehittää, pärröttää; raa-mustaa

rista 1 piirtää; r., -ter, -te, -t, vihloa

rista, -ter, -te, -t, -t, ravistaa

(myös rysta) rita 1 piirustaa ritorka 1 riihittää ritstift, -et, =, piirustin ritual, -en, -er, kirkko-käsikirja rival, -en, -er, kilpakosija; kilpailija

rivalisera 1 kilpailla, hangotella ro, -n, -r, -rna, lonkka; ilm. mon. lepo, rauha; huvi; för ro skull, huvikseni (-si jne.), ilman aikoja (-ni, -si jne.) ro, -r, -dde, -tt, -dd, -dt, soutaa; ro hit med flaskan, tuo tänne pullo; ro ut med, maksaa pois roa 1 huvittaa, hauskuttaa; r. sig, huvitella; r. sig med att läsa, lukea huvikseen; r. sig åt ngn, nauraa jkulle robust jäntterä, tukeva röck, -en, -ar, rukki; takki rocka, -n, -or, rauskakala rodd, -en, -er, souto roddarbåt, -en, -ar, palkkavene roddarbänk,-en, -ar, tuhto, teljo roddare, -n, =, soutaja roddbåt, -en, -ar, soutovene roder, -dret, =, -dren, peräsin rodna 1 punastua, ruskottua; punottaa

rodnad, -en, -er, puna, rusko rof, -fvet, .=, -fven, ryöstö; saalis; uhri rofaktig ryösteliäs rofdjur, -et, =, peto roffa 1 ryöstellä, riistellä roffrö, -et, (-n), nauriinsiemen, -siemenetrof

roffågel, -n, -glar, petolintu rofgirig, -lysten, -tet,-tne jne., raatelevainen; saaliinhimoinen röfva, -n, -or, nauris rojalist, -en,-er, kuninkaanpuo-lelainen

rol 1. roll, -en, -er, osa, rooli; tehtävä

rom, -mmen, —, mäti; rommi Rom Rooma

roman, -en, -er, romàani; lempi-juttu

romanesk romaanimainen romanisk romaanilainen romans, -en, -er, romanssi, lau-

lukertomus romantisk romantillinen; runollisen ihana romare, -n, =, -na 1. -arne Roomalainen romersk roomalainen, Rooman rond -en, -er, ks. rund rop, -et,=, huuto ropa 1 huutaa

ropare,-n,=, huutaja; huutotorvi ror ks. roder

rorgängare, -n, =, ruorimies rorkult, -en, -ar, peräsimenvarsi ros, -en, -or, ruusu (kasvi); Hm.

mon. ruusu (tauti) rosa 1 ylistää, kehua; r. marknaden, kehua kauppaansa rosenkrans, -en, -ar, ruususep-

pele; rukousnauha rosig ruusullinen, ruusunpunainen

rossla 1 koristaa rosslig koriseva rost, -en, -ar, ristikko; halstari, maltaan-alus; Hm,, mon. ruoste rosta, r. sig, r—s 1 ruostua rosta 1 paahtaa, käristää rostbiff, -en, -ar, paahtopaisti, puoleksi paistettu naudanliha rot, -en, -rötter, juuri; slå rötter, juurtua rota 1 tonkia

rota sig 1 juurtua; r—d, juur-j

tunut;—r. sig tillsammans, liittyä yhteen juoneen rote, -n, -ar, lahko, ruotu rotera 1 kieppoa, pyöriä; jakaa

ruotuihin rotering, -en, -ar, ruotujako rotfast juureva, vahvajuurinen rotfasta sig (ks. f.) juurtua rothugga (ks. h.) hakata juu-

rinensa, h. juuret rots, -en,—, räkätauti rotsaker, -na, juurikasvaimet rotting, -en, -ar, meriruoko, rottinki

rotvälska, -n, —, rengonkieli,

mongerrus, siansaksa rubb : r. och stubb, kaikki puhtaaksi, juurin jaarin rubba 1 järkyttää, siirtää, rikkoa; r—d, mielipuoli rubel, -n, =, (-bier, ruplankap-

paleet), rupla rubin, -en, -er, rubiini rubricera 1 varustaa päällysni-

mellä, nimittää rucka 1 rukata

ruckel, -cklet, =, hökkeli; Hm.

mon. rentustelu ruckla 1 juopotella, mässätä ruckle, -t, -n, hökkeli ruda, -n, -or, kouri, ruutana ruddam, -mmen, -ar, kourilam-mikko

ruelse, -n, —, katumusvaiva ruff, -en, -ar, ruhvi, kolo (laivassa); Hm. mon. ponsi, jäntevyys, toimi rua 1 hautoa

rugg,-en ja -et,—, pörhö, karvat rugga 1 pörhistää (kangasta);

olla sulkasadossa ruggig pörröinen; sulkasadolla oleva

ruin, -en, -er, raunio; häviö ruinera 1 saattaa häviöön rulad, -en, -er, lihakäärykkä; lieritys

rulans, -en, -er, rahaliiker ul

rulla 1 vierrä, kieritä, pyöriä; vaarua; —^vierittää, pyörittää, kiertää, kääriä rulla, -n, -or, luettelo rulle, -n, -ar, tela; rulla, kääry rullsten, -en, -ar, vierinkivi rulltobak, -en,—, rulla-l.pötky-

tupakka rulta 1 käydä lyllertää rulta, -n, -or, lyllerö, mallukka

(nainen) rum; r. sjö, aukea meri rum, -mmet, =, -mmen, tila, sija; huone; ruuma; ega r., tapahtua rumla 1 ks. ruckla rumor, -et, =, rymy, hälinä Rumänien Rumania runa, -n, -or, loihtutieto, tietous;

riimukirjain, riimu rund pyöreä; täyteläinen; runsas; r—t tal, tasainen luku rund, -en, -er, pyörö, piiri; kiertokävely runda 1 pyöristää rundel, -n, -dlar, ympyrä rundlig 1. rundelig paij oliko, runsas

rundning, -en, -ar, pyöristys;

kaarrelma rundt pyöreästi; runsaasti; r.

omkring, yltympäri runka 1 järkyttää, hutjuttaa; — huiskua

runskrift, -en,-er, riimukirj oitus runstaf, -fven, -ar, riimusauva;

loihtusauva ruptur, -en, -er, rikonta rus, -et, =, juopumus, päissään-olo; vimma; taga sig ett r., juoda itsensä juovuksiin rusa 1 päihdyttää; — hyökätä,

syöstä, rynnätä rusdryck, -en,-er, juovutusjuoma rusgifvande päihdyttävä rusig humalassa oleva, päihtynyt ruska, -n, -or, risu, murto; lehvä; karahka; turo

ruska 1 rytkyttää, ravistaa; kahisten huojua; — det r—r, on rivo ilma ruskig rankka, ilkeä; ryytynyt,

ränstynyt ruskväder, -dret, —, rankka 1.

rivo ilma russin, -et, =, rusina rusta 1 varustaa ratsumies, varustaa sotaan; r. sig, valmistautua

rusta 1 elamoita; mässätä rusthåll, -et, =, rustholli rustkammare, -n, = ja -kamrar,

varus- 1. asuhuone rustning, -en, -ar, (ratsu-)va-

rustus; asu, tamineet rusttjänst, -en,—, ratsupalvelus ruta, -n, -or, ruutu ruter, -n, =, ruutu (korteissa);

taip:ton, jänsi, ponsi, toimi rutig ruudullinen rutin, -en, totuntataito rutsch, en, -ar, huviretki rutten, -et, -ttne, -a, (-are, -äst),

mätä; laho ruttenhet, -en, —, mätäisyys; lahous

ruttna 1 mädätä, märäntyä; lahota rya, -n, -or, ryijy; vaippa ryck, -et,=, tempaus, ote; puhti; i ett r., yhtä puhkua; d e s 1 o-gos ett r., he tappelivat hor-vin aikaa rycka, -er, -te,-t,-t, temmata, nyt-käistä, kaapata; lähteä, samota ryckning, -en, -ar, tempaus; vä-

vähdys rycktals, -vis horvittain rygg, -en, -ar, selkä; harja, harjanne; kamara (veitsen); skjuta r., köyristää selkäänsä; lägga tili r—a, ks. tillryggalägga

rygga 1 peruuttaa, purkaa; —

r. 1. r. tillbaka, peräytyä ryggrad, -en, -er, selkäranka t* -ruotoryg

ryggtafla, -n, -or, selkänahka ryka, -er, rök (rykte), rykit (rykt), savuta, suitsuta, tomuta;—karata; ryk för den och den! mene hiiteen! rykt, -en, —, ruokko, hoito rykta 1 ruokota, hoitaa ryktbar kuuluisa rykte, -t, -n, huhu, maine ryktesvis; jag har hört det r., olen sitä kuullut hoettavan 1. kulkupuheista rymd,-en,-er, avaruus; vetoisuus rymlig tilava, avara rymma, -er, rymde, -t, -d, -rym! vetää; r—s, mahtua; — kara* ta; r. f ä 11 e t, paeta sotakentältä rymmare, -n, =, karkulainen Tymning, -en,-ar, karkaus, karku rynka 1, myös -er, -te, rypyttää, rypistää, nirpistää rynkband, -et, =, kurenauha rysa, -er, -te, -t, väristä; jag ryser, minua pöyristää; m. hirvittä, kauhistaa rysja, -n, -or, rysä rysk venäläinen, Yenäjän; r—a, -n, -or, venakko; ilm. mon. venäjänkieli ryslig hirveä, kauhea rysning, -en, -ar, väristys, pöy-

ristys, väre ryss, -en, -ar, "Venäläinen Ryssland Venäjänmaa rysta ks. rista

ryta, -er, röt, -o, (rytit), kiljua, ärjyä; r. till, kiljaista, ärjäistä Tytm, -en, -er, poljento, rytmi ryttare, -n, =, ratsastaja, ratsumies

rytteri, -et, —, ratsuväki ryttmästare, -n, =, ratsumestari rå, -tt, määr. m. ja mon. -a,

raaka; märkä rå, -n, -r, raja; (purje-)raaka;

vuohipeura rå, -et, -n, peikko, haltia; tav. mon. roo, rooni

rå ks. råda

råbarkad raakana parkittu; törkeä

råbock, -en, -ar, metsäkauris råd,-et,=, neuvo; neuvosto; neuvottelu; neuvos; keino; vara, varat; taga ngn till r —s, pyytää neuvoa j kul ta; gå till r—s m e d n g n, neuvotella jkun kanssa; med råds råde, neuvoskunnan neuvolla; ngt 1. ngn, intet 1. ingen r.,jokin, ei mikään keino; det är, han har god (ei godt) r. på fisk, (hänellä) on viljalta kaloja; efter r. och lägenhet, tilan ja varojen mukaan; kommer tid, kommer r., kyllä aika neuvon antaa råda, -der, -dde, -dt, -dd, n. -dt, neuvoa, kehottaa; (öfver, i) hallita; tav.lyh.inf. r k, pr ees. rår, rå, saada määrätä, vallita; rå för, olla syynä, mahtaa; rå med, jaksaa voittaa t. kantaa; rå om, omistaa; rå på, saada valta rådbråka 1 runnella; mongertaa

rådfråga 1; r. ngn om ngt,

kysyä jkulta neuvoa jsskin rådföra sig (ks. f.) ks. seur. rådgöra (ks. g.) neuvotella rådhus, -et, =, raatihuone rådig neuvokas rådjur, -et, =, vuohipeura rådkammare, -n, = ja -kamrar,

neuvoskunta rådlig neuvottava, hyvä rådman, -nnen, -män, neuvos-mies

rådpläga 1 neuvotella rådrum, -mmet, —, ajatus-aika,

tilaisuus rådsförsamling,-en,-ar, neuvottelukokous rådsherre, -n, -ar, neuvoskunnan jäsenråd

rådslag, -et, neuvo, tuuma;

neuvottelu rådslå (ks. s.) neuvotella rådstuga 1. -stufva, -n, -or,

raastupa rådstugurätt, -en, -er, raastuvan-oikeus rådvill neuvoton råg, -en, (-ar, rukiinlaihot), ruis, rukiit

råga : till r. på (jnkin) lisäksi;

vert. råge råga 1 kukuta, täyttää kukkuralleen råge, -n, -ar, kukkura råget, -en, -tter, metsävuohi rågång, -en, -ar, rajalinja råka 1 kohdata, tavata, osata; joutua, osua, sattua; r. ut för ngn, ngt, joutua jkun käsiin, jnkin valtaan, jhkin; — r—s, tavata toinen toisensa, sattua yhteen

råkall kj^lmänkostea, kalsea råkoppar, -n, —, kasari-1. kuo-

navaski råma 1 ammoa, mylviä råmjölk, -en, —, pihka-1. ternimaito

råmärke,-t,-n, rajamerkki,pyykki rån, -et, =, ryöstö råna 1 ryöstää rånock, -en, -ar, raa'annokka råsegel, -glet, =, -glen, raaka-purje

råskilnad,-en,-er, linjalla merkitty raja råsocker, -ckret,—, raakasokeri råtta, -n, -or, rotta råttfälla, -n, -or, rotanloukku råämne, -t, -n, raaka-aine räcka, -er, räkte, -t, -t, ojentaa, kurottaa, antaa; ulottua, ylettyä; kestää; (tili) riittää räcka, -n, -or, jono, jata rädas, -des 1. -ds,-ddes (-dits),

-ds! pelätä rädd arka, pelokas; blifva r.,

pelästyä; vara r. tör ngn, pelätä jkuta; varar» omngt, olla arka jstkin, arastella 1. pelätä jtkin rädda 1 pelastaa; korjata räddhåga, -n, —, pelko rädisa, -n, -or, retiisi rädsla, -n, —, pelko räf, -fven, -ar, kettu, repo räf krok, -en, -ar, ketunjuoni räfsa 1 haravoida räfsa, -n, -or, harava räfsax, -en, -ar, ketunraudat, -sangat

räfst, -en, -er, laintutkinto; rankaisu Räfsö Räpsiö räkel, -n, -klar, ryökäle räkenskap, -en, tilinteko; mon.

r—er, tililaskut räkna 1 laskea, lukea; pitää; katsoa; r. på ngn, luottaa jkuhun; r. upp, luetella räkneord, -et, =, laskusana räkning, -en, -ar, luvunlasku, laskento, luku, tili, velkalasku; taga på r., ottaa velaksi; på ngn s r., jkun vastattavaksi; for ngns r., jkun varalle; för egen r., itseänsä varten; itse puolestansa; itseksensä; hålla ngn r. för ngt, lukea jkin jkulle ansioksi, olla kiitollinen jkulle jstkin; göra sig r. på, toivoa saavansa; finna sin r. vid ngt, lukea jtkin eduksensa; saada hyötyä jstkin ränker, -na, juonet, vehkeet ränkfull juonikas ränkmakare 1. -smidare, -n,=,

juonittelija ränna, -n, -or, kouru, koro; juotti

ränna, -er, rände, -t, ränn!

juosta, karata; ajaa 1. ratsastaa täyttä karkua; — myös part. ränd, survaista, syöstä; luoda (kangasta)r än

rännarebana, -n, -or, turnaus-

rata, kiistakenttä rännil, -en, -ar, puronen ränning, -en, -ar, loimi, loimet rännsnara, -n, -or, suopunki rännsten, -en, -ar, katu-oj a ränsel, -n, -siar, laukku, kesseli ränta, -n, -or, korko, kasvu; vero; — teuraan sisukset ynnä pää ja jalat ränta 1 antaa korkoa räntebärande korkoa kasvava räntefot, -en, —, korkokanta ränteri, -et, -er,

lääninrahasto räntmästare, -n, =, lääninra-

haston-hoitaja räson, -en, peruste; kohtuus;

taga r., huolia järkisyistä räsonabel ymmärtävä; kohtuullinen

räsonans, -en, -er, kumu, kaiku räsonemang,-et,= ja -er, päättely; keskustelu räsonera 1 perustella, päätellä;

puhella; inttää rät, n.-tt, suora; oikoinen; räta

sidan, oikea puoli räta 1 ojentaa, oikoa; r. upp

sig, nousta pystyyn räta, tav. -n, —, oikea puoli rätlinig, —, suoraviivainen rätsida, -n, -or, oikea puoli rätt oikea; med r —a, oikeudella; i r-an t i cl, oikeaan aikaan; få, taga r. på ngt, saada, ottaa selvää jstkin; till r—a, oikealle kannalle; komma till r—a, löytyä; tulla toimeen; det är r., se on oikein; han har r., hän on oikeassa; hän tekee oikein; gifva en r., myöntää jkun olevan oikeassa rätt suoraan; r. och slätt, paljaastaan, suorastaan; oikein; r. så! aivan niin! r. som det är, kommer han, ei aikaakaan, niin jo tulee; r. nu, tuota pikaa

rätt, -en, (-er),| oikeus, valta; oikeusto; hafva r. tili, ansaita; låta nåd gå för r., käyttää armoa oikeuden sijaan; göra r. för sig, tehdä tehtävänsä, pitää puolensa; med r—a, oikeudella; syystä; för, inför, till r—a, oikeuden edessä, oikeuteen; stå till r—a, vastata oikeudessa rätt, -en, -er, ruokalaji, ruoka rätta 1 oikaista, korjata, parantaa; sovittaa; ojentaa (rivi); — r. sig, oikaista vikansa; r. sig efter, noudattaa, mukautua, seurata rättare, -n, =, renkivouti rättegång, -en, -ar, oikeudenkäynti, riita-asia rättegångsbalk, -en, -ar, oikeu-

denkäymis-kaari rätteligen oikeastansa rättelse, -n, -r, oikaisu, korjaus, ojennus

rättesnöre, -t, (-n), ojennusnuo-

ra, johto, ohje rättfram taipiton pred. suora-

vainen, suora, vilpitön rättfången, -et, -ngne, -a, oikein saatu rättfärdig vanhurskas rättfärdiga 1 näyttää oikeaksi

1. syyttömäksi, puhdistaa rättfärdiggöra (ks. g.) vanhurskauttaa

rättighet, -en,-er, oikeus, valta; ks.prästrättigheter; fri- och r—er, vapaudet ja etuudet rättika, -n, -or, retikka rättmätig oikeudenmukainen, laillinen

rättroende 1. -trogen, -get, -gne

jne., oikea-uskoinen rättrådig hurskas, rehellinen rättsinnad, -sinnig, -sint, oikeamielinen rättskaffen,-ffne,-a, ja rättskaffens taip.-ton hurskas, vilpitönrät

rättslig oikeudellinen rättsmedicin, -en, —, oikeuslääketiede rättsvidrig oikeutta vastaan oleva rättvis oikeudenpitävä, oikeelli-nen; oikea, oikeuden mukainen rättvisa, -n, —, oikeellisuus, oikeus; göra r. åt ens förtjänster, tunnustaa jkun ansiot

rättvisligen, -vist oikeuden mukaan

rö, -n, —, ruoko; ks. rör röd, n. -dt, punainen rödaktig punertava rödbeta, -n, -or, punajuurikka rödblommig punakukkainen; punaposkinen rödbrusig puna-ihoinen rödfärg, -en, —, punaväri rödfärga 1 punata röding, -en, -ar, nieriäinen rödja, -er, röjde, -t, -d, röj!

(rödde,-dd,-d!) raivata, perata rödlett punaverevä rödlök,-en,-ar, punalaukka,sipuli rödsot, -en, —, punatauti rödsprängd punalaikkuinen rödstjärt, -en, -ar, leppälintu röfva 1 ryöstää

röfvarband, -et, =, rosvojoukko röfvare, -n, =, rosvo röfvarköp t. -pris, -et, =, koi-

ranhinta, pilkkahinta röja, -er, -de, -t, -d, ilmaista, antaa ilmi, osottaa; r—s, tulla ilmiin

röjning, -en, -ar, perkaus rök, -en, (-ar), savu, haiku; gå upp i r., palaa poroksi; haihtua tuleen röka, -er, -te, -t, -t,

savustaa;

polttaa (tupakkaa); ks. ryka rökare, -n, =, savustaja; tupa-

kanpolttaja rökelse, -n, -r, pyhäsavu rökelsekar, -et, =, suitsutus-astia rökfång, -et, =, savuhormi

rökmössa, -n, -or, (huoneessa

pidettävä) patalakki rökoffer, -ffret, -=, suitsutus-uhri rökrum, -mmet, =, polttohuone rökvärk, -et, =, suitsute rön, -et, =, koe, koetus röna, -er,-te,-t,-t, kokea, huomata rönn, -en, -ar, pihlaja rör, -et, —, kivipyykki; ruoko,

pilli; putki, torvi, hormi röra, -er 1. rör, -de, -t, -d, koskea, kajota; liikuttaa; sekot-taa; rörd, liikutettu, heltynyt; rörd af slag, halvattu; r—nde, koskeva jne.; r—nde denna sak, tätä asiaa koskeva, tästä asiasta; — r. sig, liikkua röra, -n, —, pöpörö, sotku rörelse, -n, -r, liikunto, liike; liikutus; i r., liikkeellä, -lie; taga sig r., liikkua rörelsekapital, -et, = ja -er,

liikevarat rörig pöpöröinen rörlig liikkuva, irtonainen, siirtyvä; vireä rörlägga (ks. 1.) pyykittää rörpipa, -n, -or, ruokopilli rörslef, -fven, -ar, sekotuskauha rörtofs, -en, -ar, ruovon-1. rim-

menpää rösa 1 pyykittää röse, -t, -n, raunio; kivipyykki röst, -en, -er, ääni; äänivalta rösta 1 äänestää röstberättigad 1. -egande, äänivaltainen röste, -t, -n, räystäs rösträtt, -en, —, äänivalta röstvärfning, -en, -ar, äänien

kerääminen röta, -n,—, mätä, mätäneminen,

lahoaminen röta, -ter, -tte, -tt, -tt, mädän-tää; lahottaa; liottaa (pellavia) rötmånad, -en, -er, mätäkuu rötsår, -et, =, mätähaava

S.

sabbat,-en,-er, sapatti, pyhäpäivä sabel, -n, -blår, sapeli sabla 1: s. ned. sapeloita maahan sacellani, -et, -er, kappalaisen-

paikka Sachsen Saksinmaa sacka 1 vajota, peräytyä sadel, -n, -dlar, satula sadelbruten, -tet, -tne, -a, —,

satulanlyöttämä sadelfast lujasti satulassa istuva; tanakka sadelknapp, -en, -ar, satulan-

puka 1. -nuppi sadla 1 satuloida; s. af, riisua

satulasta säf 1. safve,-fven,—, jälsi, mäihä saffian, -et, —, sahviani saffran, -en, —, sahrami safir, -en, -er, safiiri, sinikivi safring, -en, -ar, (puun) syy, lusto

saft, -en, -er, mehu, neste safva 1 jälttää, mäihätä; tehdä

mäihää, jälttyä safve, -n, —, ks. säf saga, -n, -or, satu, tarina; yleinen puhe sägen; bära syn för sagen, olla sen näköinen, kuin puhutaan

sagolik satumainen Sagu Sauvo Saimen Saimaa

sak, -en, -er, asia; kalu; riita; utan s., syyttä; stor s.! vähät siitä

sakegare, -n, =, asianhaltia saker taip:ton syypää, syyllinen sakfälla (ks. f.) tuomita syypääksi

sakförare, -n, =, asian-ajaja

sakförhållande, -t, -n, asianlaita Sakkola Sak kul a sakkunnig asian-ymmärtävä saklös syytön saklöst edesvastauksetta sakna 1 kaivata, olla vailla, ikävöidä; s—s, puuttua saknad, -en, (-er), puute; kaipaus; ikävä sakrament, -et, = ja -er, sakramentti

sakramenskad kirottu, saakelin sakrik runsas-aineinen sakristia, -n, -or, sakaristo, sakasti

sakta, -re, -st, muuten taip.ion,

hiljainen; hiljaa sakta 1 hiljentää, vähentää sakteligen hiljakseen saktmod, -et, —, hiljainen mieli,

sävyisyys saktmodig hiljamielinen, sävyisä sakören, -a, mon., sakkoraha,

sakko säl, -en, -ar, sali sala 1 : s. ihop kerätä kokoon salad 1. salat, -en, -er, salaatti salamander, -n, -drar, salamanteri

saldo, -t, —, saldo, vastattavan

ja vastaavan erotus salfva, -n, -or, voide salfvelse, -n,—, hajuvoide; hen-kivoima

salig autuas: autuaallinen; vainaja; min s. (ei s —e) far, isävainajani saliggöra (ks. g.) autuuttaa saliv, -en, —, sylki Salmis Salmi Salo Sälöinen salpeter, -n, —, salpietari235

sam

salt, -et, (-er), suola salt suolainen, suola-salta 1 suolata saltkar, -et, =, suolakko saltlake, -n, —, suolavesi saltsjö, -n,-ar, suolajärvi;s—n, meri

salu : till s. kaupaksi salubod, -en, -ar, kauppapuoti salut, -en, -er, tervekdyslaukaus salutera 1 tervehtiä (ampumalla,

sotalipulla y. m.) salva, -n, -or, yhteislaukaus; ks. salfva

sam-, yhdistyksissä, yhdys-,yhteis-samarfva taip:ton pred. kanssaperilliset; yhdessä-perijät samband, -et, =, yhteys sambruk, -et, =, yhdys viljely samdräkt, -en, —, sovinto samfund, -et, =, yhdyskunta;

yhteys samfäld yhteinen samfärdsel, -n, —, keskuusliike samhälle, -t, -n, yhteiskunta,

keskuskunta samhällig yhteiskunnallinen; yksimielinen samka 1 koota

samklang, -en, —, sointu, sopusointu

samkväm, -et, =, seura samla 1 koota, kerätä samling, -en, -ar, kokoominen:

kokous; kokoelma sammaledes, -lunda samoin samman ks. allés., alts., tillsamman ; yhdistyksissä tav. yhteen, yhdessä sammanbinda (ks. b.) sitoa yhteen, yhdistää sammandrabba 1 otella, tapella sammandrag,-et,=, yhteenveto, supistus

sammandraga (ks. d.) vetää yhteen, koota; supistaa sammanfatta 1 yhdistyttää, supistaa

sammangadda sig 1 liittäytyä yhteen

sammanhang, -et, —, koossapysyminen 1. -pysyväisyys; yhteys, kokonaisuus sammanhänga, -er, -de, -t, olla yhteydessä; pysyä koossa; s—n de, yhtenäinen sammankomst, -en, -er, kokous,

koolla-olo sammanlikna 1 verrata sammanrota sig 1 liittäytyä yhteen

sammanskjuta (ks. s.) kerätä kokoon

sammanskott, -et, =, keräys,

keräämä sammanslå (ks, s.) laskea 1.

panna yhteen, yhdistää sammanstämma (ks. s.) sointua t. sopia yhteen, yhtyä; s—n de, yhtäpitävä sammanstötning, -en, -ar, yh-teen-sysäys, yhtyminen, yhteentörmäys

sammansvärja sig (ks. s.) liittoutua; de s—svurne, salaliittolaiset sammansvärjning, -en, -ar, lii-

tonteko, kapinaliitto sammansätta (ks.s.) pannako-koon, yhdistää; s—satt, yhdistetty, moniperäinen, yhdys-sammanträda (ks. t.) tulla kokoon; pitää kokousta sammanträde, -t, -n, kokous, istunto

sammanvaro; under, e f te r (vår, ngn tids jne.) s., koossa ollessa, oltua sammastädes samassa paikassa samme,-a, sama,yksi; den s—e, -a, det s — a, sama; det är det s—a, se on yhtä kaikki; i det s—a, samassa; samassa kuin

sammelsurium, -iet, -ier, seka-j sotku, moskasam

286

sat

sammet, -en 1. -et, —, sametti samqväm ks. samkväm samråd : i s. yksissä neuvoin,

yksiin tuumiin samråda ja s—s (ks. r.) neuvotella

sams sovussa; komma s., sopia samspråk, -et, —, ks. samtal samstämmig yhtäpitävä samsyskon, -et, tav. mon. =,

täydet sisarukset 1. veljekset samt sekä, ynnä; jämt och s., alinomaa; s. och synnerligen. kaikki tyynni samtal, -et,=, keskustelu, puhe samtelig ks. samtlig samtala 1 puhella, haastella samtid, -en,—, (sama aika, nykymaailma) aikalaiset samtida taip:ton saman-aikuinen, aikalainen samtidig yhden-aikainen samtlig kaikki, koko samtligen kaikki tyynni, kaikin samtycka(ks.t.) suostua,myöntyä samtycke, -t, —, suostumus samvaro ks. sammanvaro samverka ks. samvärka samvete, -t, -n, omatunto, tunto; jag har ej s. att banna henne, tuntoni ei myönnä häntä torua; han gör sig ej s. att pr äj a, hänen omatuntonsa ei estä häntä pettämästä: på s., omantunnon puolesta

samvetsagg, -et, =, tunnonvaiva samvetsförebråelse,-n,-r, ks. ed. samvetsgrann, -ant, tunnollinen samvetskval, -et, =, tunnonvaiva samvärka 1 vaikuttaa yhdessä sand,-en,—, hiekka, hieta, sora sanda 1 hiekoittaa sandal, -en, -er, sandali, ruohi-kenkä

sandbank, -en, -ar, hietamata-likko

Sandhamn Santahamina

sandkorn, -et, =, hietajyvänen,

hiekan hiukka sangvinisk vilkasverinen sanitär terveyttä koskeva, ter-veys-

sank vesiperäinen; — i s., u-poksiin

sanktion, -en, -er, vahvistus sann, sant, tosi, todellinen sanna 1 toteuttaa; tunnustaa todeksi

sannerligen totisesti,totta tosiaan sannfärdig todenperäinen; totuudessa pysyvä, totinen sanning, -en, -ar, totuus, tosi; s—en att säga, totta puhuen; i s., todellakin, -kaan sannigslös perätön sannolik todennäköinen, luultava sannsaga, -n, -or, tositarina sannskyldig todellinen, oikea sannspådd, -ådt, totta ennustava sans, -en, —, ks. sansning sansa sig 1 malttaa mielensä,

talttua; s—d, maltillinen sanslös taintunut, tannuksissa (oleva)

sansning,-en,—, tunto; förlora

s—en, mennä taintiomeksi sant totisesti, totta sardell, -en, -er, sardelli sarf, -fven, -ar, sorva sarga 1 revellä, raadella sarkasm, -en, -er, pistosana sarkastisk pisteleväinen sarkofag, -en, -er, sarkofagi,

kivinen ruumis-arkku Sastmola Merikarvia satan, en, —, saatana sate, -n, -ar, piru satir, -en, -er, pilkkaruno, iva-

puhe t. -kirjoitus satisfaktion, -en, -er, hyvitys sats, -en, -er, määrä, panos; hyppäys; väite; lause; sävel-ryhmä

satslära, -n, -or, lauseoppi satt tanakka, jänteräsat

237

sed

satunge, -n, -ar, lemmonsikiö Savolaks Savo

sax, -en, -ar, saksit, keritsimet saxare, -n, =, Saksilainen scen, -en. -er, näyttämö; kohtaus; tapauspaikka; näky sceneri, -et, -er, näytelmäkoosteet; näköala scenisk näyttämöllinen, näy-telmä-

scepter, -tret, —, valtikka sceptiker, -n, =, epäilijä sch! hys!

schack, -et, —, sakki; hålla i

s., pitää kurissa 1. aisoissa schackmatt sakmatti, voitettu; uupunut

schackpjes,-en,-er, sakkinapelo schackra 1 kaupustella schakal, -en, -er, sakaali schakt, -et, = ja -er, kaivosaukko schal ks. sjal schasa 1 hätistää schattera 1 värjöttää schattering, -en, -ar, varjotus;

varjot; vivahdus schatull, -et, =, lipas schavott, -en, -er, mestaus- 1.

häpeälava schavottera 1 seisoa häpeäla-valla; olla yleisen ylenkatseen alaisena schema ks. skema schism, -en, -er, uskonriita Schlesien Sleesia, Silesia Schlüsselburg Pähkinälinna,

Lyyssinä schveizare, -n, =, Sveitsiläinen schveizeri, -et, -er, (likööri-)

anniskelupaikka, juomala schaare, -n, =, satamajätkä, lai-

vanpurkaja schäs, -en, -ar, kiessit, kääsit se, -r, såg, -o, -e, sett, -dd, n. sedt, seende, nähdä; katsoa; låta se, näyttää; det låter se sig, kyllä sitä katsoa kelpaa;

låt mig se, annas, kun katson 1.muistuttelen; gärna se, mielellään suoda, suvaita; se på ngn, katsoa jkuhun, katsella jkuta; se där, kas tuossa; se så, kas niin, no; se bort, kääntää silmänsä pois; se efter, katsoa (jtkin); hakea; se sig före, pitää varansa; se om barn, hoitaa lapsia; se sig om, katsoa ympärillensä 1. taaksensa; se sig om i världen, katsella maailmaa; se sig om efter ngt, katsoa saadaksen-sa jtkin; se till, katsoa, pitää huolta, koettaa, käydä katsomassa; jag har ej sett till honom, en ole häntä nähnyt; se upp! silmät auki! se ut (som t. att), näyttää (jltakin, siltä että); se åt, katsoa; ser man på! kas vaan! sebra, -n, -or, seebra sed, -en, -er, tapa sedan sitten, sen jälkeen, siitä; -sta asti; sitten kuin; alt s., aina siitä asti; huru länge s. är det? kauvanko siitä jo on? för en tid, ett år s., joku aika sitte, vuosi takaperin; s. igår, eilisestä asti; s. jag skrifvit, kirjoitettuani sedefördärf, -fvet, —, tapain

turmelus sedel, -n, -dlar, seteli, lippu,

lista, kirja sedelag, -en, -ar, siveyslaki sedelstock, -en, (-ar), setelimäärä, setelistö sedelära, -n, -or, siveys-oppi sedermera sittemmin sedesam, -mme jne., siveä sedig hiljainen, siivo sedlig siveä, siveellinen sednare, -äst, oikeast. senare,

-äst, ks. sen sedvana 1. -vänja, -n, -or, totuttu tapased

sedvanlig tavanmukainen seg sitkeä

segel, -glet, purje; gå till s—s, lähteä purjehtimaan; under s., purjeissa segelbar purjehdittava segelduk, -en, —, purjevaate segelfärdig valmis purjehtimaan segelgarn, -et, —, purje-1. kää-relanka

segelled, -en, -er, purjeväylä seger, -n, -grar, voitto segersäll voittoisa segervinnare, -n, =, voittaja segla 1 purjehtia seglation, -en, —, purjehdus seglats, -en, -er, purjehdustapa;

purjehtiminen seglifvad sitkeähenkinen segna 1 sitkistyä; ks. signa 1) segra 1 saada voitto segrare, -n, =, -na, voittaja segsliten, -tet, -tne jne., sitkeä

katkaista; luopumaton Seitskär 1. Seskär Seitskaarto 1. -kari

sekel, -klet, = ja -kler, vuosisata sekret salainen

sekreterare (lyh. sekreter, sekter), -n, sihteeri sekretion, -en, -er, eriäminen;

ulostuma sekretär, -en, -er, kirjoituspii-ronki

sekt,-er»,-er, uskonlahko, eriseura sekterisk eriseurainen, eri-us-koinen

sektion, -en, -er, leikkaus; osasto sekularfest, -en, -er, vuosisata-juhla

sekularisera 1 maallistaa sekund, -en, -er, sekunti sekundant, -en, -er, varamiek-

kailija, apumies sekundera lauttaa; soittaa toista ääntä; säestää sekundlöjtnant, -en, -er, ala-luutnantti

sekundär toisluokkainen 1. »arvoinen

sela 1 panna siiat selkään seldon, -et, —, ja sele, -n, -ar,

siiat; länget selpinne, -n, -ar, silannappula seltyg, -et, =, siiat semester, -n, -trår, vuosipuolisko; lukukausi; virkaloma seminarium, -iet, -ier, seminaari semla, -n, -or, sämpylä, saikka sen, se'n ks. sedan sen myöhäinen; han var ej s. att göra det, hän ei viivytellyt sitä tehdessänsä; s—are, myöhäisempi; jälkimmäinen; s—äst, myöhäisin; viimeinen sena, -n, -or, jänne senap, -en, —, sinappi senat, -en, -er, senaatti senator, -n, -er, senaattori sender : i s. ks. isänder sendrag, -et, —, suonenveto ! senfull jäntevä senfärdig vitkallinen sengångare, -n, =, laiskiainen senig jäntevä, jänteinen sensation, -en, -er, aistiminen; hälinä

sensibel herkkätuntoinen sent myöhään; s. omsider, vihdoin, viimeinkin; senare, myöhemmin; senast, myöhimmin; ks. sist

sentens, -en, -er, mietelmä, lauselma

sentida taipiton myöhäinen,myöhään

sentimental tunteikas separatism, -en, eriseuraisuus separera 1 erottaa september, en, —, syyskuu septett, -en.-er, septetti, seitsen-

ääninen kappale seralj, -en, -er, seralji serenad, -en, -er, serenaadi sergeant, -en, -er, kersantti serie, -n, -r, sarja, jaksoser

239

s il

serla ks. särla

servera 1 panna eteen, tarjota;

kattaa (pöytä); hoitaa (tykkiä) servet, -en, -er, salvetti servil orjamainen servis, -en, -er, pöytäkalusto;

tykinhoito, tykkikunta servitut, -en, -er,nlosteot, rasitus session, -en, -er, istunto sex kuusi

sexa, -n,-or, kuutonen; iltapala sexman, -nnen, -män, kuuden-

nusmies

sextett, -en, -er, kuusiääninen

kappale sexton kuusitoista sfär, -en, -er, pallo, taivaanpallo;

piiri, ala sfärisk pallonmuotoinen; pallo-shirting, -en, —, sertinki si katso, kas, kah; s i och så,

niin ja näin siare, -n, =, tietäjä Sibbo Sipoo Sibirien Sipiria Sicilien Sisilia

sicksack, ett : i s. vinkuroiden,

polvitellen sid pitkäliepeinen, pitkä sida, -n, -or, kylki, kuve; sivu, puoli, laita; vid min s., vid s—n af Caesar, vieressäni, Caesarin rinnalla; s. vid s., vieretysten , kylj itysten; vid s—n häraf, tämän ohessa; å min s., minun puolestani; åt en annan s., toiselle haaralle; å s—o, syrjään siden, -et,—, silkkikangas, silkki sidensvans, -en, -ar, tilhi sidländ alava

sidoarf, -fvet, syrjä- 1. sivu-perintö

sidogevär, -et,=, kuve- 1. vyöase sidokamrat, -en, -er, vierus-

kumppani sidolinie, -n, -r, sivuviiva; på s—n, sivukannalta (sukua)

sidovind 1. sidvind, -en, -ar,

laitatuuli sidvördnad -en, —, ylenkatse sifFertafla, -n, -or, numerotaulu siffra, -n, -or, numero sig itsensä,

itsellensä; -nsa; för s. själf, itsekseen; i och för s., itsessään; hos, ifrån, till s., luonansa, -tansa, -ksensa; s. emellan, keskenään; slå s. för pannan, lyödä otsaansa; — trans, verbiä, jolla on objektina sig, vastaa suomessa useimmiten reflexivi-verbijoka on johdettu päätteellä -u t. -utu, -ntu Sigfrid Sihveri, Sipi sigill, -et, = ja -er, sinetti signa 1 vaipua maahan (voimattomuudesta);— siunata; loitsea signal, -en, -er, merkki, signaali signatur, -en, -er, nimimerkki signera 1 merkitä, leimata signeri, -et, -er, loihtu signet, -et, = ja -er, sinetti Sigrid Siiri

sigt, sigta, -e, ks. sikt, sikta, -e sik, -en, -ar, siika siklöja, -n, -or, muje, muikku sikt, en, —, (vekselin) näyttäminen, nayttöaika sikt, -en, -ar, seula sikta 1 tähdätä; seuloa sikte,-t,—, silmänkanto; i. s., näkyvissä, -iin; ur s., näkyvistä; hafva ngt i s., tähdätä, tarkoittaa;— myös mon. -n, tähtäin, sihti sil, -en, -ar, siivilä sila 1 siivilöidä, kuurnita silfver, -fret, —, hopea silfverglitt, -en, —, hopealehti silhuett, -en, -er, varjokuva silke, -t, —, silkki, silkkilanka silkesafvel, -n, —, silkkimadon-hoito

silkesodling, -en,—, silkinhoito 1. -valmistuss i 1

240

sill. -en, -ar, silli simblåsa, -n,-or, uimarakko simma, -er, sam, summo, -e, -it, -en, sim! myös 1, uida; s. i tårar, itkeä katkerasti simmare, -n, =, uimari simmig sakoisa, tymäkkä simpa, -n, -or, simppu simpel, -plejne., yksinkertainen,

halpa, halpamainen simulaker, -n, -krer, leikkisota sin, n. sitt, mon. sine, -a, -nsa, oma (-nsa); hvar s., kukin omansa; till sitt, kotiinsa, omiin toimiinsa; han har sitt för sig, hänellä on omat toimensa; göra sitt t ill, vaikuttaa puolestansa; i sinom tid, aikanansa; de sina, -s, omaisensa sin : i s. ehdyksissä sina 1 ehtyä, kuivua sinekur, -en, -er, laiskanvirka singular, -en, -er, yksikkö sinka 1 viivyttää; kuhnia; s. sig,

viivähtyä sinka, -n, -or, sinkilä, kara sinlig aistillinen, aistin-alainen;

hekumallinen sinnad; vara s., aikoa, mieliä; han är väl, illa s., hän miettii mielessään hyvää, pahaa; jordiskt s., maallismielinen sinne, -t, -n, aisti; mieli; sisu, luonto; taipumus; från 1. icke vid sina s—n, mielipuolena t. taidotonna; vid sina s—n, täysijärkisenä t. tunnoissaan; huru, någorlunda till s—s, millä, jotenkin hyvällä päällä; lör a en ngt till s—s, muistuttaa jtkin jkulle; få ngt i s—t, saada jkin päähänsä; lägga ngt på s—t, pahastua jstkin

sinnebild, -en, -er, vertauskuva sinnelag, -et, —, mielenlaatu, luonto

sinnesart, -en, —, ks. ed. sinnesförfattning, -en,-ar, mielentila

sinnesorgan,-en ja et,=ja-er,

aistin

sinnesrubbning, -en, -ar, mie-

lenhämmennys sinnesrörelse, -n, -r, mielen-

liikutus sinnessjuk sairasmielinen sinnesstämning, -en, -ar, mieliala

sinnessvag heikkopäinen sinnevärld, -en,—, aistimaailma sinnrik kekseliäs, älykäs, terävä sinom (muin. sin kerta); tusen

s. tusen, tuhannen tuhatta sinsemellan keskenään sipp kaino olevinaan, tekosiveä sippa, -n, -or, vuokko sippra 1 tihkua, herua sira 1 koristaa sirap, -en, (-er), siirappi sirat, -en, -er, koristus, koriste siratlig pulskea siren, -en,-er, aallotar; tenhotar sirlig siro

siska ks. grönsiska siskon, -et,=, pieni lihamakkara sist, -e, -a, viimeinen; på sistone, viimeiseltä, lopulla; —sist viimeiseksi, viimeistäänkin; viimeksi, viimein sistliden, -det, -dne, -a, viimek-

sikulunut sits, -en,-ar, istuin; mon. -er, sitsi

sitta, -er, satt, sutto, -e, -it,

istua; sopia, keveltyä; olla, pysyä; s. af, upp, astua alas ratsailta, nousta ratsaille; s. ned, käydä istumaan sittdyna,

-n, -or, istuintvyny sittopp, -en, —, suutillikka situation, -en, -er, asema; tila;

kohtaus sjal, -en, -ar, saali sjalett, -en, -er, huivinensje 241 sjä

sje ... ks. sjä .. .

sju seitsemän

sjua -n, -or, seitikko, seitonen sjubb ks. sjupp sjuda, -er, sjöd, sjudit, -en (suden), kihistä, kiehua; kiehuttaa, keittää sjuderi, -et, -er, keittämö sjudhet tulikuuma, vari sjuk kipeä, sairas, tautinen; hans sak är s., hänessä on syytä; vara s. efter, himota sjuka, -n, -or, tauti, kipu sjukdom, -en, -ar, tauti, sairaus, kipu

sjukhus, -et, sairashuone sjuklig kivun öinen, taudillinen sjukling, -en, -ar, kitulikko sjukna 1 sairastua sjuksäng, -en, -ar, tautivuode,

sairaan vuode Sjundeå Siuntio sjunga, -er, sjöng, -o,-e, sjungit, -en, laulaa, veisata; s. ur en annan ton, vetää toista nuottia; s. ut, laulaa loppuun; puhua suunsa puhtaaksi; det s—er i öronen, korvat soivat; s—nde före, köp, mainio keli, kauppa sjunka, -er, sjönk, -o, -e, sjunkit, -en, vajota, vaipua, upota; laskeutua, aleta sjupp? -en, -ar, suppi, pesijä-karhu

sjusofvare, -n, =, unikeko sjustjärnor : -na, seulaiset sjuttio seitsemänkymmentä sjutton seitsemäntoista sjåp, -et, ja sjåpa, -n, -or,

höntti, läntys, letus sjåpa 1 ja s. sig letustella sjåpig läntysmäinen Sjählö Seili

själ, -en, -ar, hylje; — sielu, mieli, henki; för s. och pina. Herran tähden, hengen tähden; af s. och hjärta, sydämen

pohjasta, kaikesta sydämestä; min s.! totta tosiaankin självfrände, -n, -r, hengenheimolainen själaringning,-en,-ar, sanoma-kellot

själas 1 olla kuoleman kielissä själaspis, -en, —, sielunravinto själasörjare,-n, =, sielunpaimen själf, n. = ja -t; mon. ja maar. m. -fve, -a, itse; för t. vid sig s., itsekseen; — själf-yhdistyksissä itse-, oma, itsestään, itsekseen själf behag, -et, —, itserakkaus själfbeherskning, -en, —, mielenmaltti själf belåten, -tet, -tne jne., itseensä tyytyväinen själf bestånd, -et, —, omintakeisuus

självförsakelse, -n, —, itsensä

kieltäminen själf känsla, -n, itsetunto själf ljud, -et, =, ääntiö själfmant omaehtoinen; — itsestänsä, vapaaehtoisesti själfmyndig, -rådig omapäinen;

itsevaltainen själfskrifven,-et,-fne jne., itseoikeutettu själfspilling, -en, -ar, itsensä

surmaaja själfständig itsenäinen själf svåld, -et, —, vallattomuus själfsvåldig vallaton, ilkivaltainen

själftagen, -get, -gne, -a, —,

itseanastama själftillräcklig itsekylläinen själfull henkevä själfvillig vapaatahtoinen själfvisk itsekäs själhund, -en, -ar, hylje själlös tyhjämielinen själsadel, -n, —, mielen-ylevyys själsförmögenhet, -en, tav. mon. -er, hengenlahjat242

ska

själsodling, -en, —, mielen-sivistys

själtåg : ligga i s—et, tehdä

loppua, olla kuolemaisillaan sjö, -n, -ar, järvi; meri; hyöky-laine, aallot; tili s—s, merille, vesille; krigsmakt till s—s, meri-sotavoima sjödjur, -et, =, vesi-eläin sjöfarande mertakulkeva; merenkulkija sjöfart, -en, —, merenkulku sjöfolk, -et, —, merimiehet sjöfru, -n, —, veden-emäntä sjöfågel, -n, -glar, vesilintu sjöförklaring, -en, -ar, meriku-

lun-kertomus sjögrön m eri vihreä sjögång, -en, —, aaltoileminen,

aallokko sjökapten,-en,-er, merikapteeni sjökort, -et, =, merikartta sjöledes vettä myöten sjömakt, -en, -er, merisotavoima; merivalta sjömalm, -en, —, järvimalmi sjöman, -nnen, -män, merimies sjömärke, -t, -n, merirasti, pur-

jehdusmerkki sjönöd, -en, —, vedenhätä sjöskadad veden vahingoittama sjöskum, -mmet,—, mer en vaha sjöslag, -et, =, meritappelu sjöstycke, -t, -n, merikuvaus sjöväg, -en, —, vesimatka sjöväsende, -t, —, meriasiat skabb, -en, —, kapi skada, -n, -or, vahinko, haitta;

vamma; taga s., vahingoittua skada 1 vahingoittaa; turmella;

viata; haitata skadedjur, -et, vahingollinen eläin

skadeslös vahingoittumaton; hålla ngn s. för ngt, palkita jkun vahinko jstkin skadestånd, -et, —, vahingon korvaus

skadlig vahingollinen

skaf, -fvet, —, hankaus; lyötan-

näinen; kaave skaffa 1 hankkia, toimittaa; toimia; s. rätt på ngn, etsiä jku esiin skaffare, -n, =, ruokavarojen

hankkija; edeskäypä skafferi, -et, -er, ruokakammio

1. -komero skafjärn,-et,=,kalvin;hankärauta skafsår, -et, =, lyöttöhaava skaft, -et, =, varsi, (veitsen)pää skafta 1 panna varteen skafva,-er, -fde, -fvit (-ft),-fven

(-fd), hangata, kihnata skaka ltäristää, pudistaa; täristä skakel, -n, -klar, aisa, kakkula skal, -et, =, kuori skala 1 kuoria

skala, -n, -or, mittakaava; sävel i kk ö

skalbagge, -n, -ar, kuoriainen skald, -en, -er, runoilija skaldekonst,-en,—, runoustaide skaldestycke, -t, -n, runoelma skaldinna, -n, -or, naisrunoilija skaldskap, -et, —, runous skalk, -en,-ar, veijari; veitikka skalkas 1 narri tel la skall,-et, =, kajahdus; haukunta; ajo

skalla 1 kaikua; s. efter, pitää

ajoa, ajaa (takaa) skalle, -n, -ar, kallo skallerorm, -en, -ar, kalkku-

käärme

skallfogde, -n, -ar, jahti vouti skallgång, -en, -ar, (metsän-

pedon-)aj o skallig kaljupää, paljaspää skallra, -n, -or, kalkku, kalkkare skallra 1 kalista skalm, -en, -ar, aisa; sanka skalpera 1 nylkeä (jkulta) päänahka

skam, -mmen, —, häpeä, häpy; komma på s., joutua häpeään;ska #

komma ngn på s., saattaa jku häpeämään skamfila 1 kuluttaa, kahnata skamflat häpeän-alainen, nolo skamfläck,-en,-ar, häpeäpilkku skamlig häpeällinen skamlös hävytön skampåle, -n, -ar, kaakinpuu skamvrå,-n,-r ja-ar,häpeänurkka skandal, -en, -er, pahennus, hä-

peänhälinä skandalös pahennusta tuottava,

häpeällinen skänk, -en, -er ja -ar, reisi, koipi, potka skans, -en, -ar, linnoitus, vallitus; kanssi skapa 1 luoda; sepitä; synnyttää skapelse, -n, -r, luominen; luoma; luomakunta skaplig kohtalainen (varreltaan) skaplynne, -t, -n, mielenlaatu; luonto

skapnad,-en,-er, muoto, haamu skara, -n, -or, väkijoukko, parvi skare, -n, —, hanki skärf, -fven, -ar, jatko; liitos skarfva 1 jatkaa skarlakan, -et, —, tulipuna; tulipunainen kangas skarlakansfeber,-n, -brar, tuli-!

rokko, punarupuli skarp terävä; kimeä; kirpeä; karkea; tuima; tarkka; jyrkkä; s—t skott, täysi (s. o. luotipanoksen) laukaus skarpladda 1 ladata luodilla skarprättare, -n, =, mestaaja skarpsinnig teräväjärkinen skarpsky

tt,-en,-ar,tarkk'ampuj a skarpsynt tarkkanäköinen; te-

räväpäinen skata, -n, -or, harakka skatbo, -et, -n, harakanpesä skate, -n, -ar, latvus skatt, -en, -er, aarre; aarnio; kalleus, rikkaus; vero; min s.! kultaseni!

skatta 1 maksaa veroa, maksaa osansa; arvata, lukea, pitää; s. en bistock, korjata mesi mehiläispesästä; s. högt, pitää suuressa arvossa skattdragande veronmaksava skatte (ett), taip:ton, veromaa, perintö

skattebidrag, -et, =, veroapu skattebonde, -n, -bönder, pe-

rintötalollinen skattebref, -fvet, =, perintö-

maan-kirja skattebörda, -n,-or, verokuorma skattehemman, -et, =, verotalo skatteköp, -et, =, perinnöksi-osto skattfri veronvapaa skattkammare, -n, =ja -kamrar, rahastohuone skattlägga (ks. 1.) verottaa, panna verolle skattmästare, -n, =, rahanvàrtia skattskrifva (ks. s.) kirjoittaa verolle

skattskyldig veron-alainen Skatudden Katajanokka skavank, -et, =, lyöttymä, vi-

kauma, vika ske, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt, -ende, tapahtua, käydä, sattua sked,-en,-ar,lusikka; taga s—en i v a c k r a h a n d e n, ottaa nöyr-tyäksensä; — ks. väfsked skeda 1 erottaa kulta hopeasta skedblad, -et, =, lusikan pesä skede, -t,-n, purtoväli; i etts.,

yhtä puhkua skedvatten, -ttnet, —, sievesi skef, -fve jne., vino; väärähkö skefbent vääräsäärinen skefögd kierosilmäinen skela 1 karsastaa, katsoa kieroon skelett, -et, — ja -er, luuranko skema, -t, -ta, yleiskaava sken, -et, =, valo, loiste, paiste; ulkomuoto, näkö; under s. af vänskap, ystävyyden varjolla skena, -n, -or, kisko, talla, rautaske

skena 1 kiitoa, pillastua skenbar näennäinen skenbarligen ilmeisesti skenben, -et, =, sääriluu skenbild, -en, -er, valekuva skendöd valekuollut; s., -en,—,

valekuolema skenfager, -gre jne., ulkokiil-toinen

skengalen, -let, -lne jne., vir-

mapäinen skenhelig tekopyhä skepelse, -n, -r, ja skepnad,

-en, -er, muoto, haamu skepp, -et, =, laiva, alus skeppare, -n, =, laivuri skeppsbord, ett, —, laivan par-

ras; om s., laivalla skeppsbro, -n, -ar, laivalaituri skeppsbrott, -et, =, haaksirikko;

lida s., joutua haaksirikkoon skeppsbruten, -tet, -tne, -a,

haaksirikkoinen skeppsdocka, -n, -or, iaivatokka skeppsfart, -en, —, laivakulku 1. -liike

skeppsklarerare, -n, =, laivan-

suorittaja skeppsredare,-n,laivan-isäntä skeppsumgälder, -na, laivamak-sot

skeppsvarf, -fvet,=, iaivatehdas skeppund, -et, =, kippunta skeptiker, -n, =, epäilijä skick, -et, —, tila, asu; kunto;

käytös; tapa skicka 1 lähettää; sallia; — s. sig, käyttäytyä; mukautua, noudattaa; sopia skickelse, -n,-r, sallimus, kohtalo skicklig taitava; sopiva skida, -n, -or, suksi; palko, lisko ; tuppi skidfrukt,-en,-er, palkohedelmä skidgård, -en, -ar, säleaita skidlöpare, -n, =, suksimies, hiihtäjä skiffer, -n, —, liuskakivi

skifra sig 1 lohjeta liuskoihin skifta 1 jakaa; muuttaa; vivah-della, läikkyä; s. färg, punehtua, vaaleta; s. vapen, taistella; s. i rödt, blått, sinertää; s—nde, vaihteleva, kirjava skifte -t, -n, jakso; vaihe; lohko; bruka i s., viljellä vuo-rottain 1. lohkottain skiftesbruk, -et, vuoroviljelys skiftesman, -nnen, -män, jako-

mies Skiftet Kihti skiftevis vuorotellen skiftning, -en, -ar, jakaminen;

vaihtelu; vivahdus, vaiheväri skifva, -n, -or, viilu, liuska, levy, lauta

skifva sig 1 lohheilla liuskoihin;

liidellä; rehennellä, keikailla skilderi, -et, -er, kuvailus, taulu skildra l kuvailla, kertoella skildring, -en, -ar, kuvaelma skildtvakt, -en, -er, vahtisoturi skilja, -er, skilde, -t, -d, erottaa, luovuttaa; ratkaista; s. åt, erottaa toisistaan; — s —s 1. s. sig, erota,luopua; — skild, erillään oleva, eri skiljaktig eroavainen, erilainen, eri

skiljebref, -fvet, =, erokirja skiljedomare, -n, =, riidanratkaisua

skiljemur, -en, -ar, välimuuri skiljemynt, -et, =, pieni raha skiljetecken, -cknet, =, välimerkki

skiljeväg, -en, -ar, haaratie; tiehaara

skiljevägg, -en, -ar,. väliseinä skilling, -en, = (-ar, killinki-

kappaleet), killinki skilnad -en,(-er), ero; erotus; raja skilsmässa, -n, -or, eroaminen,

erillään-olo skimmel, -n, -imlar, kimo, päis-tärikkö245

ska

skimmer, -imret. —, kimallus; hohde

skimra 1 kimeltää; kumottaa skina, -er, sken, -o, -e, skinit 1. -nt, paistaa, kumottaa, loistaa skingra 1 hajottaa; haihduttaa; — s—s 1. s. sig, hajota, hälvetä, poistua skinka, -n, -or, liikkiö, kinkku skinkmärr, -en, -ar, hevosl uuska

(tamma) skinn, -et, =, nahka, kesi skinna 1 kettää, nylkeä; peijata skinnbagge, -n, -ar, nahkakuo-

riainen skinneri, -et, -er, peijaus skinnfäll, -en, -ar, kaattu, nah-kavally

skinntorr niin kuiva, että nahka lähtee

skinnvaror, -na, turkikset skipa 1 käyttää (lakia) skir kirkas, puhdas; harsea skira 1, myös skir, -de, -t, -d,

sulata, puhdistaa skirdnk, -en, —, harsivaate skiss ks. seur. skizz, -en, -er, luonnos skizzera 1 aihehtia, alustella skjorta, -n, -or, paita; i bara

s-n, paitasillaan skjortbröst, -et, =, paidanrintamus

skjul, -et,=, katos, suojus skjuta, -er, sköt, -o, -e, skjutit, -en, työntää, lykätä; ampua; tehdä (tähkää, umppuja); s. brodd, nousta oraalle; s. skott, vesoa; s. (i höjden), nousta (ilmaan),kasvaa; s. fart, mennä hyvää vauhtia; s. ut, pistää ulos, ulota; s. rygg, köyristää selkäänsä skjutbana, -n, -or, ampumarata

skjuts, -en, -ar, kyyti skjutsa 1 kyyditä; s. bort, ajaa pois

! skjutsbonde, -n, -bönder, kyyti-

! mies

skjutshåll, -et, =, kyytiväli skjutslag, -et, =, kyytilahko skjutslega, -n, -or, kyytiraha skjutning, -en, -ar, kyyditseminen; kyydinpito | skjutvapen, -pnet, =, ampuma-I ase

j skjutväska, -n, -or, jahtilaukku ! sko,-n,-r,-rna,kenkä; kenkärauta | sko. -r; -dde, -tt, -dd, kengit-| tää; raudoittaa; reunustaa; — ! s. sig, panna kengät jalkaansa; ottaa luvaton voitto j skoband, -et, =, kengännauha | skock, -en, -ar, parvi, joukko; ! 60 kappaletta

! skocka sig 1 keräytyä parviin; skockad, joukkoihin kokou-tunut

skodon, -et. =, jalkine skof, -fvet, =, horvi, välipää,tovi skoüa 1 lapioida, luoda; viskata skoflickare, -n, =, rajasuutari j skofvel,-n,-flar,lapio,lasta; viskin skog, en, -ar, metsä; tili s—s, pakoon; det bär åt s—en, menee päin mäntyyn skogbevuxen 1. -beväxt, metsittynyt, metsäinen skogig metsäinen skogsbryn, -et, —, metsänlaita skogsbygd, -en, -er, metsäkunta skogsdunge, -n, -ar, metsikkö;

varvikko skogseld, -en, -ar, kulovalkea skogsfågel, -n, -glar, metsälin-

tii, -linnut skogshushållning, -en,—, metsänhoito

skogshygge,-t,-n,metsänhakkuu skogsmark, -en, -er, metsämaa skogsrå, -et, -n, metsänhaltia skoj, -et, —, huijaus skoja 1 juoksennella; huijata skojare, -n, =, maanjuoksija, huijarisko

skoj eri, -et. -er, huijaus, kon-

nankujeet skola, -n, -or, koulu skola 1 kouluttaa;s. upp, läksyttää skola, skall, vi, de skola, I skolen, skulle, skolat, -nde, olla velvollinen; olla aikeissa; kuulua; han skall komma, hänen pitää tulla; hän on tuleva 1. tulee vastedes; hän kuuluu tulevan, taitaa tulla; han skulle säga, hänen pitäisi sanoa; hän oli sanova 1. sanomaisillaan; hän sanoisi skolfux, -en, -ar, koulukarhu skolgräl, -et, —, oppikiista skolgång, -en, —, koulunkäynti skolka 1 laiskoitella skolla,-n,-or, kisko; kantarauta skollof, -fvet, =, koululupa skollärare, -n, =, koulu-opettaja skolordning, -en, -ar, koulu-asetus

skolstat, -en, -er, kouluvirasto skolväsende, -t, —, koulutoimi skolår, -et, tav. mon. =, kouluvuosi

skomakare, -n, =, suutari skona 1 säästää, sääliä skonare, -n, = ja -skonert,-en,

-ar, kuunari skoning, -en, -ar, kengitys; raudoitus; palle; ilm. mon. sääliminen

skoningslös säälimätön, armoton skonsam,-mmejne., sääliväinen skonslös ks. skoningslös skonsmål, -et, —, säälimys skopa, -n, -or, nappo, kousa skoplagg, -et, =, jalkine skorbutisk kerpukintapainen,

kerpukillinen skorf, -fven, —, rupi skorpa, -n, -or, kuori, kohva;

rupi; korppu skorpion, -en, -er, skorppiooni skorra 1 soristа; han s—r, hänen kielensä sorahtaa

skorsten, -en, -ar, kattotorvi skorstenseld,-en,-ar, nokivalkea skorstensfäjare, -n, =, takan-nuohoja

skorstenspipa,-n, -or, savutorvi,

takanhormi skoskaf, -fvet, —, kengänlyöt-tämä

skot, -et, =, jalusnuora sköta 1 kiristää jalusta skott, -et, =, laukaus, ampuma;

panos, latinki; vesa; lennos skotta 1 luoda, lapioida skottaüa, -n, -or, pilkkataulu skottdag, -en, -ar, karkauspäivä skotte, -n, -ar, Skottilainen skottfri ampuman tapaamaton skottglugg, -en, -ar, ampuma-reikä

skotthåll, -et, —, ampumatka;

inom s., ammuttavissa, -iin skottkärra,-n, -or, työntörattaat skottpenningar, -ne, tapporaha skottspole, -n, -ar, syöstävä skottställa (ks. s.) tarkistaa

(ampuma-aseen) tähtäimet skottsår, -et, =, ampumahaava skottvidd, -en, -er, kantoväli skottår, -et, =, karkausvuosi skrabbig rapea, ränstynyt skral huono, raihnas skralna 1 huonota skralta 1 raihnastella skramla,-n,-or, räikkä, päristin skramla 1 rämistä, kolkkaa skrammel, -amlet, —, sälinä, kolina

skranglig roikelo skrank, -et, myös -or, aitaus; hålla sig inom s—oma, pysyä rajoissaan, aisoissa skrap, -et, —, kaappeet skrapa 1 raappia, kaapia; sukia skrapa, -n, -or, kaavinrauta;

suka; nuhteet skratt, -et, —, nauru skratta 1 nauraa; s. åt ngn, nauraa jkutaskr

skrattlust, -en,—, naurunhalu skrattsalva, -n, -or, yleinen nau-

run-hohotus skrattsjuk naurunpakkoinen skrattsjuka, -n, —, naurunhätä skrefva 1 levittää jalkansa, seisoa h aj as ääri n skrefva, -n, -or, rotko, onkalo skri, -et, = ja -n, -na, kirkuna,

kirkaus skria 1 kirkua, kiljua skribent, -en, -er, kirjoittelija skrida, -er, skred, -o. -e, skridit, -en, kulkea verkalleen: liukua; s. till ngt, ryhtyä jhkin

skridsko, -n, -r, luistin skridskogångare 1. -åkare, -n,

=, luistelija skridt,-et,käynti; i s., käyden skrifart, -en, —, kirjoituslaatu skrifbläck, -et, —,kirjotusmuste skrif dön, -et, =, kirjoitusneuvo skriffel, -et, =, kirjoitusvirhe skrifkunnig kirj oituksen-taitava skrifprof, -fvet, —, kirjoitusnäyte skrift, -en, -er, kirjoitus; Den heliga s. 1. vain Skriften, Pyhä raamattu; — Hm. mon. rippi

skrifta 1 ripittää; s. sig, tun-1 nustaa syntinsä j

skriftebarn, -et, =, rippilapsi

skriftecken, -cknet, ..., kirjoi-;

tusmerkki skriftermål, -et, =, rippi j

skriftlig kirjallinen i

skriftlärd, tav. subst., kirj an-op- !

pinut |

skriftställare, -n, —, kirjailija | skriftställeri, -et,—, kirjailijan-toimi

skriftväxla 1 vuorotellen kirjoittaa toisiansa vastaan; olla kir-jevaihdossa skriftyg, -et, —, kirjoitusneuvot skrifva, -er, skref, -fvo, -e, skrifvit, -en, skrif! kirjoittaa

skrifvare, -n, kirjoitusmies, ki juri

skrifvelse, -n, -r, kirje; (viraston) virkakirje skrif öfning, -en, -ar, kirjoitusharjoitus skrik, -et, —, parku, kirku skrika, -er, skrek, -o, -e, skrikit, kirkua, luikata, parkua; s. tili, kiljaista, parkaista skrika ks. nötskrika skrikhals, -en, -ar, kiljukurkku,

porusuu skrikig parkuvainen skrin, -et, —, lipas skrinda, -n, -or, häkkireki 1. -rattaat

skrinlägga (ks. 1.) kätkeä arkkuun

skrinna. -er, skrann, skrunno, -it, (vanhentunut) ks. glida ja åka

skrock,-et,—, taikajuttu 1. -luulo skrocka 1 kaakattaa skrockfull taikaluuloinen skrodera 1 hälpättää, kerskailla skrodör. -en,-er, hälppä, suurisuu skrof, -fvet, =, -fven, runko skrofler, -na, riisi skroflig ryhmyinen, rosoinen skrofulos risatautinen skrot, -et, —, raehaulit; s. och k orn, (rahan) paino ja puhtaus skrubb, -en, -ar, komero, roju-kammio

skrubba 1 hiestata, nirhata, hangata

skrubbsår, -et, - -:. nilkohaava skrud, -en, -ar, juhlapuku skruf, -fven, -ar, ruuvi, vääntiö; han har en skruf lös, hän on löylynlyömä; stäld på s k r u f var, kieritelty. monimielinen

skrufgänga, -n, tav. mon. -or,

ruuvinkierre skrufmutter, -n, -ttrar, ruuvin-emä, mutteriskr

skrufstäd, -et, =, ruuvipenkki, -pihti

skrufva, 1 ruuvata, vääntää;

kiertää (sanojansa) skrumpen, -pet, -pne jne., kurtistunut, rypistynyt skrumpna 1 kurttua, kitistyä skrupel, -n, -pler, krupula, Vs drakmaa; tav. mon. epäilys; han har skrupler, häntä arveluttaa skrupens ks. skurpens skrupulös ylen tarkka skrymma, -er, -ymde, -t, ottaa

paljon tilaa skrympa, -er, -te, -t, myös

skrumpit, -en, kurtistua skrymsla, -n, -or, ja skrymsle,

-t, -n, piilopaikka skrymta 1 oila ulkokullattu skrymtaktig tekopyhä skrymteri, -et,—, ulkokultaisuus skrynka 1. -kla, -n, -or, ryppy, kurttu

skrynka 1. -kla 1 rypistää; s—s

ja s. sig, kurttua skrynkig 1. -klig ryppyinen skryt, -et, —, kerskaus skryta, -er, skröt, -o, -e, skrutit, kerskata skrytsam, -mme jne., kerskaa-vainen

skrå, -et, -n, -na, ammattikunta skrål, -et, —, rähinä skråla i räyhätä, loilottaa skråma, -n, -or, naarma skråordning, -en, -ar, ammatti* sääntö

skråpuk, -en, -ar, linnunpelotus;

madontoukka skräck, -en, —, hirmu, kauhu skräda, -der, -dde. -dt, -dd, n. -dt, Iestä, lesiä; runsia; s. s i n a ord, seuloa sanojansa skräddare, -n, =, räätäli skräfla 1 lärpättää, rupattaa skräfvel, -flet, —, rupatus skräll, -en, -ar, rämähdys

skrälla, -er, -älde, -t, räikkyä,

rämähtää skrälle, -t, -n, rämä, rani skrämma, -er, -ämde, -t, -d,

-äm! säikäyttää, pelättää skrämsel, -n, —, säikähdys skrämskott, -et, —, tyhjä hälytys

skrän, -et, •--, rääkynä skräna 1 rääkyä, raakua skräp, -et, —, roju, romu skräpa 1 ajella romuna, vetelehtää skräpig roskainen skröplig raihnas, kitulias skröplighet, -en, -er, ranseus;

vamma; vajavuus skubba 1 kihnuttaa, syhyttää skudda 1; s. af sig 1. ifrån

sig ks. afskudda skuff, -en, -ar, tuustaus skuffa 1 tyrkätä; s—s, tuuppia

toisiansa skugga, -n, -or, varjo; siimes;

haamu; haimi skugga 1 värjöttää; varjostaa skuggbild, -en, -er, varjokuva;

lumekuva skuggig varjokas, kalveinen skuggrädd varjon-arka; turhia

pelkäävä skuggrädsla, -n, —tyhjänpelko skuggsida, -n, -or, varjopuoli skuggspel, -et, =, kuvajaispeli skuld, -en, -er, velka; syy, vika; synti; på s., velaksi, velkana; gifva ngn s—en tör ngt, ajaa jtkin jkun syyksi skuldbelastad velkaantunut;

syynpainama skuldebref, -fvet, =, velkakirja skulderblad, -et, =, lapaluu skuldfordran, en, —, velkominen skuldfri velaton; syytön skuldra, -n, -or, hartia skuldregister, -tret, =, synti-luettelo

skuldsedel, -n, -dlar, velkakirja skuldsätta (ks. s.) saattaa vei-s k u

249

skv

kaan; s. sig, tehdä velkaa; skuldsatt, velkainen skull : för — s. tähden skulle, -n, -ar, yliset, parvi skulor, -na, virutusvesi skulptera 1 veistää kuvia skulptur, -en, -er, kuvanveistotaide; veistokuva skulptör, -en, -er, kuvanveistäjä skum, -mme jne., pimeä, hämärä skum, -mmet, —, vaahto, kuohu skumma 1 kermoa, kuoria; —

vaahdota, kuohua skummig vaahtoinen skumpa 1 hötköttää skumrask : i s—et, hämärässä skumslef,-fven,-ar, kuorinkauha skunk, -en, -ar, haisueläin skur, -en, -ar, sadekuuro, roik-

kaus, ropsaus skura I pestä, puhdistaa skurk, -en. -ar, roisto skurkstreck, -et, =, konnantyö skurpens, -en, -er, torat skursand, -en, —, pesinhiekka skuta, -n, -or, soima skutskeppare, rantalaivuri skutt, -et, =, harppaus skutta i harpata; loikkia skvadron, -en, -er, ratsasparvi skval, -et, —, lotina skvala 1 lotista skvaller, -llret, —, kieliminen; juoru

sk väller aktig k i el as skvallerbytta, -n, -or, kielikello skvallertimme,-n,-ar, juttuhetki

(hämärissä) skvallra 1 kieliä; kannella; juoruta; s. ur skolan, lörpötellä sala-asioita skvallra ks. skvallerbytta skvalp, -et, —, loiske skvalpa 1 loiskua; — läikyttää skvalregn, -et, =, kaatosade skvätter, -ttret, —, rääkätys; säkätys

skvattra 1 käkättää; kakistaa

skvätt, -en, -ar, tilkka skvätta, -tter, -tte, -tt, tipahu-teila; impf. myös skvatt, tipahtaa

sky, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt,

vieroa, kammoa, arastella sky, -n, -ar, pilvi skydd, -et, —, suoja, turva skydda 1 suojella skyddling 1. skyddsling, -en,

-ar, hoitolainen skyddshälgon,-et,=,ja skyddspatron, -en, -er, suojelus-pyhä

sky dr ag, -et, =, pilvenpyörre;

vesipatsas skyfall, -et, =, kaatosade skyffel, -n, -ffiar kihveli skyffla 1 luoda kihvelillä skygd, -ett, taip:ton suoja skygg vauhko, pelkuri, arka skygga, -er, -ygde, -t, -d, suojata, varjota; myös 1 säikkyä, pilttoutua skygge, -t, -n, suojin, lieri skygglapp, -en, -ar, kaihdin skyhög pilvenkorkuinen skyl, -en, -ar, kuhilas, kykkä skyla 1 panna kuhiloihin skyla, -er, -de, -t, -d, peittää,.

verhota; salata skyld, —, sukua oleva skyldeman, -nnen, -män, mies-

sukulainen skyldig velkaa oleva, velkainen;

velvollinen; syypää skyldighet, -en, -er, velvollisuus skyldra ks. skyllra skyldskap, -en, —, sukulaisuus skylla, -er, -yllde, -t, -d, -yli! syyttää

skyllerkur, -en, -ar, vahtikoju skyllra 1 tehdä kunniaa skylt, -en, -ar, kyltti skyltvakt, -en, -er, vahtisoturi skymf, -en, (-ar), häväistys skymfa 1 solvata, herjata skymflig häpäisevä, häpeällinen

skymla 1 hämärtää skymma, -er, -ymde, -t. -d, -ym!

kaihtaa, estää näkymästä; hämärtää; vara skym undan 1. vara bakom s. u., olla piilossa

skymning, -en, -ar, hämärä skymt, -en, -ar. vilahdus, siinto skymta 1 vilahtaa, haamottaa;

nähdä vilahdukselta skynda 1 rientää; s. sig, joutua, kiirehtiä skyndsam, -mme jne., joutuisa skyndsamhet, -en. —, kiire skyndsammeligen 1. -samligen

joutuisasti skynke, -t, -n, vaatepaha skytt, -en, -ar, ampuja skyttel, -n, -ttlar, syöstävä skåda 1 katsella skådebröd, -et, ••••. näkyleipä skådepenning, -en,-ar. muisto-raha

skådeplats, -en, -er, näyttämö skådespel, -et,^, näytelmä; näky skådespelare, -n. näyttelijä skål, -en, -ar, malja, kuppi skåla 1 juoda maljoja skålla 1 kaltata skålpund, -et, naula Skåne Skoone skåp, -et, kaappi skåra, -n.-or. koro. lovi skäck, -en, -ar, papurikko, kirjava hevonen skäfvor. -na, päistäret skägg, -et, —, parta skägga 1 su k ai sta (parrallaan) skäggbotten, -ttnen. —. parran-

sänki skäggig partainen skäggstrå, -et. -n. -na. partakarva

skäkta. -n, -or, lipsu, lihta skäkta 1 lipsuta, lihdata skäl ks. själ hylje skäl,-e t,. syy: kohtuus; m e d s.,

syystä: göra s. för sig, teh-

| dä tehtävänsä, pitää puolensa; göra s. för namnet, olla nimensä mukainen |skälfva, -er, (skalf) -fde, -t, j väristä, vapista, täristä j skälfva, -n, —, ks. frossa j skälig perusteellinen; kohtuulli-| nen

! skäligen kohtuullisesti: jokseen-I kin

| skälla, -n, -or, karjankello | skälla, -er, -älde, -t. -d, haukkua I skällko, -n, -r, kellokas : skällsord, -et, —, haukkumasana I skälm, -en, -ar, veijari, veitikka I skälmaktig ja skälmsk veitik-

kamainen i skälmstycke, -t, -n, koiruus; i kepposet

i skämma, -er, -ämde, -t, -d, -äm! pilata; s. ut, häväistä: s—s, pahentua; hävetä skämt, -et, —, pila, leikin teko : skämta 1 laskea leikkiä ! skämtare, -n, pilan puhuja i skämtsam, -mme jne., leikillinen I skända 1 häväistä, raiskata | skändlig kovin häpeällinen i skänk,-en,-er, lahja: tili s—s, i lahjaksi: — mon. -ar, ruokakaappi

skänka, -er, -te, -t, -t, lahjoittaa: s. i. ks. i-skänka skänkel, -n,-klar, (harpin y.m.) haara

skänkjungfru, -n, -r, juomanlaskija-neito skänkskåp, -et, =, senkkikaappi j skäppa, -n, -or, vakka: tuokko-| nen

i skär, -et, kari; määr. mon. j skären saaristo i skär, -et. koro ! skär kirkas, heleä; heleänpunai-nen; — nilkonainen skära 1 puhdistaa skära, skär, skar, skuro, -e, -it, -en. leikata: viiltää, vih-s k ä

laista, pistää; s. tänder, kiristellä hampaitansa; s. sig. juoksettua (maidosta) skära, -n, -or, sirppi skärbräde, -t, -n, leikkuulauta skärbåt, -en, -ar, saaristovene skärf, -fven, -ar, ropo skärfva, -n, -or, siru skärgård, -en, -ar, saaristo skärknif, -fven, -ar, leikkuu-puukko

skärm, -en, -ar, varjostin, lippu skärmytsel, -n, -tslar, ja -myt-sling, -en. -ar, (äkillinen) kahakka

skärmytsla 1 olla kahakassa skärp, -et, =, vaattein en vyö skärpa, -n, —, terävyys, kovuus skärpa, -er, -te, -t, -t, ter ottaa;

koventaa skärseld, -en, -ar, kiirastuli skärskåda 1 tarkastella skärslipare, -n, =. hioja skärtorsdag, -en, -ar, k iris-

tuorstai sköfla 1 ryöstää sköka, -n," -or, portto sköld, -en, -ar, kilpi; vaakuna; hvad förer han i s—en? mikä hänellä on vaakunassaan? mitä aikeita hänellä on? sköldebref, -fvet, =, aateliskirja sköldmö, -n, -r, sotaneito sköldpadd, -en. —, kilpikonnan-kuori

sköldpadda, -n, -or, kilpikonna skölja, -er, -de, -t, -d, viruttaa.

huuhtoa; loiskua; loiskauttaa skön, ett; i ngns s., jkun mielivallassa t, -valtaan skön kaunis, ihana; oivallinen; den s —a, kaunotar; hans s —a, hänen hempukkansa skönhet, -en, -er, kauneus; kaunotar

skönhetssinne,-t,—, kauneuden-aisti

skönja, -er, (-de, -t, -d) nähdä, havaita

skönskrifning, -en, —, kaunokirjoitus skönt ihanasti; ihan alta;—hyvä! skör hauras, rapea skörbjugg, -en, -—, kerpukki skörd,-en,-ar, elonleikkuu; vuo-

dentulo; saalis skörda 1 leikata; korjata; saada skördare, -n, =, -na, leikkuumies skördetid, -en, -er, leikkuuaika skörlefnad. -en, —, haureus skört, -et. lieve skörta upp ks. upp-skörta sköt, -en, -ar, jataverkko sköta, -ter, -tte, -tt, -tt, hoitaa, ruokota; toimittaa; pitää huolta

sköte, -t, -n, helma; syli; i jordens s., maan povessa skötebarn, -et, sylilapsi; hem-pilapsi

skötesynd, -en. -er, helma- 1. j mieli synti | skötsel, -n, —, hoito j sköttel ks. skyttel 1 slabbra ks. sladdra sladd, -en, -ar, Iata sladda 1 ladata (peltoa) sladder,-ddret,-~. loru, lörpötys sladderaktig lörppömäinen sladdertaska, -n, -or, höJppä-

huuli, lorusuu (nainen) sladdra 1 laskea lorua, löpertää sladdrig höllällään oleva slaf, -fven, -ar, orja slafva 1 olla orjana slafveri, -et, —, orjuus slafvinna, -n, -or, nais-orja slafvisk, —, orjallinen slag, -et, =, lyönti, sivallus, isku; tykytys; tappelu; halvaus; luoko; liverrys; käynti; polvi; luovi; kierros; vainu; (kyyhkyslakka; laskos. rintapieli;

kohtaus, kolaus; — laji; ett-(ei: en) slags fisk, eräänlais-252

ta kalaa; alt slags färg, kaikenlaista väriä; alla slags frukter, kaikellaiset hedelmät

slaga, -n, -or, vartta, varsta slaganfall, -et, =, halvauksen kohtaus

slagbom,-mmen,-ar, salpapuu; luhat

slagbur, -en, -ar, vipuhäkki slagdänga, -n, -or, renkutus slagfält, -et, =, tappelukenttä slagfärdig tappeluun valmis slagg, -en ja -et, —, kuona slaglod, -et, =, lyömäpaino slagord, -et, =, salvaava sana slagordning, -en, -ar. sotarinta slagregn, -et, =, roikkasade slagruta, -n, -or, loihtuvapa slagskugga, -n, -or, luo m a var jo slagskämpe, -n, -ar, tappelija slagsmål, -et, =, täppe)us slagsvärd, -et, =, lyömämiekka slägt... ks. slakt. .. slagvidd, -en, -er, iskuväli slak höllä, veltto slaksida, -n, -or, nivuslihat slakt, -et (-en),=, (-er), teurastus; teuraat slakta 1 teurastaa slaktarhus,-et, =,teurastushuone slaktboskap, -en, —, tapporaa-vaat.

slaktning, -en, -ar, teurastus; taistelu

slaktordning ks. slagordning siam, -mmet, —, liete slamma 1 huuhtoa (metallia) slammer, -amret, —, kalina; hälinä

slamra 1 sälistä, kalista slams, -et, —, hulttiomaisuus slamsa 1 homsuta; Jutustella slamsa, -n, -or, lutus (nainen) slamsig hotikkoinen slang, -en, -ar, letku; slå sig i s. med ngn, ruveta jkun pariin |

slankig letkainen, hossakas slant, -en, -ar, vaskiraha; Hm.

mon. haukionki, torkko slanta 1 pyytää torkolla slapp höllä, veltto slappa 1 höllittää, veltostuttaa slarf 1. -fver. -fven, -ar, hulttio slarf, -fvet, —, retustus, hutiloiminen slarfaktig hotikkoinen slarfva, -n, -or, riekale; retus

(nainen) slarfva 1 retustaa, hutiloida slarfvig repaleinen; h uitti omainen

slask, -et, —, likavesi; latku; lokasää

slaska 1 kaataa lotistaa; det

s—r, sataa lotisee slaskig solskuinen, Jokainen, latkii i nen; räntäinen slav, -en, -er, slaavilainen slef, -fven, -ar, kauha, kapusta; få en släng af s—u, saada osansa torista slefva 1 ajaa kauhalla slem, (-mme jne.), häpeällinen :

s. vinning h. voitto slem,-mmet,—, näljä, kina, lima slemhinna, -n, -or, limakelmu slemma 1 tehdä kinaa slentrian, -en, —. vanhan tavan

noudattaminen slicka 1 nuolla slida, -n, -or, tuppi sliddersladder, -ddret, —, tyhjä loru

slik ainoasi. posit. määr:tön m.

semmoinen slimsa, -n, -or, siekale slinga, -n, -or, lenkku slinga 1 panna lengolle slingelbult, -en, -ar, linkerö;

slå s—ar, luikerrella slingra 1 kiikerrellä, liidetä; 8.

sig, kiemuroita, suikertaa slingrig mutkallinen; luikerta-vainens 1 i

253

slå

slinka, -er, slank (slunko, -it),

retkua; luikahtaa slinka, -n, -or, lutka slinkföre, -t, —, liukas keli slint : slå s. = s. fel slinta, -er, slant (slunto, -it),

liukahtaa slipa 1 hioa, tahkota; s—d, harjaantunut, viekas slippa, -er, slapp, sluppo, -e,

-it, päästä slipprig niljakka, liukas slipprighet, -en, —, nuljakkuus slipsten, -en, -ar, tahko, kovasin slisk, -et, —, makeiset sliskig imelä

slita, -er, slet. -o,-e, slitit,-en,

repäistä; kuluttaa; ratkaista (riita); s. ondt, spö, kärsiä kovaa, saada raippoja; — s—s, pr ees. tav. slits, kulua; repiä toisiansa; sliten, kulunut slitning, -en, repäiseminen; kulutus, kuluminen; tav. mon. -ar, vihleet slockna 1 sammua sloka 1 lerppua, olla lupassa; fågeln s —r vingarna 1. med v., linnun on siivet riipallaan

slokbjörk, -en, -ar, riippakoivu slopa J purkaa palasiksi (laiva) slott, -et, =, linna slottskapell, -et, = ja -er, linnankirkko sluddra 1 hurvitella slug ovela, viisas; viekas sluka 1, myös -er, slök (slöko, -e, slukit, -en), ahmata, hotkia slummer, -n, —, uinahdus slump, -en, -ar, sekatukku; jäte;

Hm. mon. sattumus slumpa 1 ostaa t. myödä seka-tukussa; tehdä onnen kauppaa slumpvis sekatukussa; sattumalta slumra 1 uinailla slunga -n, -or, linko slunga 1 lingota, singahuttaa

slup, -en, -ar, pursi slusk, ja -er, -ken, -ar, ruoja, rutkale

sluskig ryökäleinen, ruokoton sluss, -en, -ar, sulku, patous slussport, -en, -ar, sulkuportti slut, -et (mon. sopimukset), loppu; päätös; mot s—et, loppupuolella; vara s., olla lopussa; göra, få s. på ngt, tehdä, saada loppu jstkin; taga s., loppua, päättyä sluta, -er, slöt, -o, -e, slutit, -en, sulkea, panna kiinni; tehdä (sopimus); mennä kiinni; tehdä loppupäätös, päättää; s. sig till, liittyä sluta 1, impf. myös slöt, lopettaa, päättää; olla loppuna; lakata; loppua; tehdä loppupäätös, päättää; s—s, loppua, päättyä; sluten, -tet, -tne, -a, (-are, -äst), suljettu, umpinainen, umpimielinen slutföljd, -en, -er, ja -ledning,

-en, -ar, päätelmä slutlig, —, lopullinen slutligen lopuksi, viimeiseksi slutpåstående, -t, -n, loppu väitös slutsats, -en, -er, johtopäätös slutt kalteva, viettävä slutta 1 olla kalteva, viettää sluttning, -en, -ar, kaltevuus;

rinne, paltta slyna, -n, -or, lutka slyngel, -n, -glar, lortti; rutkale

slyngelår, -et, tav. mon. = ; i s—en, poikahutjukkana ollessa slå, -r, slog, -o, -e, slagit,-en, slående, lyödä; tehdä (tiiliä, köyttä, öljyä, solmu, siltaa, juuria); voittaa; niittää; kääriä; iskeä (tulta, suonta); tykyttää; s. tili, sivaltaa; s. på, lyödä kovemmin; s. ut, lyödä väljemmäksi, leveämmäksi; s. på flykten, ajaa pakosalle; s.254

siä

bort 3. ifrån sig, heittää pois; s. eft er, ajaa takaa, etsiä; s. i bojor, panna kah-leisin; s. igenom, läpäistä; s. in, käydä toteen t. yhteen; s. ned, iskeä alas, laskeutua; s. om, muuttua; s. omkring sig med fraser, lasketella koreita lauseita; s. tili ett skratt, purskahtaa nauruun; fisket, vintern slår till. kalastus onnistuu, talvi yltyy; s. under sig, anastaa; s. upp, nousta; lauhtua; purkaa (sopimus); s. ut, puhjeta; s. öfver, loiskua yli ; muuttua toiseksi ; mennä yli rajojen; ks. af-, ned-, upp-slå y. m.; — s. sig, lyödä itsensä; heittäytyä; langeta; loukkautua; lauhtua, laimistua; käydä hikeen; s. sig i g e n o m, ryntäistä läpi; s. sig ifrån ngt, luopua jst-kin; s. sig ihop, lyöttäytyä yhteen; s. s i g 1 ö s, ruveta j ou-tilaaksi, ruveta huvittelemaan; s. sig ned, asettua; s. s. på ngt, antautua; s. s. till ngt, kääntyä joksikin; s. s. ut, tulla toimeen; — slående, sattuva, vastustamaton; slagen, lyöty y. m.; nulostunut, hämmästynyt; s. med blindhet, sokeutunut: — slås, slås, slogs, slagits, tapella slå, -n, -ar, piena; mon. -r, ks. ormslå

slås (ei slåss) tapella, ks. slå

loppupuol. slått, -en, tav. slåtter, -n,

heinänteko slåtteröl. -et, —, niitto- 1. heinä-talkoo

släcka, -er, -äkte, -t, -t, sammuttaa; kastaa (kalkkia); tyydyttää släde, -n, -ar, reki slädfäll. -en, -ar, rekivällyt

slädföre, -t, —, rekikeli slädparti, -et, -er, rekiretki slägga, -n, -or, moukari slägt... ks. släkt... släkt,-en,-er, suku, heimo; vara s. på långt håll, olla kaukaista sukua släktas 1: s. på ngn olla jkuhun släkte, -t, -n, suku; miespolvi släkting, -en, -ar, sukulainen släktkär sukulaisrakas släktled, -en, -er, myös -et, .

sukupolvi släktskap, -en,—, sukulaisuus slända, -n, -or, kehrävarsi; ko-

rennoinen släng, -en, -ar, letkaus; koukero; (taudin) vieska j slänga, -er, - de, -t, -d, paiskata. I heittää; heiluttaa; huimaista; I slängd, liukas, taitava I slängkappa, -n, -or, viitta j slängkyss, -en, -ar, sormisuuk-| könen

I släp, -et, —, rehmäys; hännys; j taga i s., ottaa peräänsä;myös I mon. :, hameen laahus

1 hilata, laahata, vetää; laahustaa, rehmiä, retustella; s—n cl e. laapustava, pitkäveteinen

släpig pitkäveteinen släpmundering, -en, -ar, arkipuku

släppa, -er. -äpte, -t, -t, päästää, laskea, pudottaa; s. tili, lisätä omastansa släpphänd hölläkätinen släptåg, (-et) : i s. hilattavana, -ksi; (toisen) perässä, -ään. hännässä, häntään släpärter, -na, palkoherneet slät, n. -tt, sileä; tasainen; kehno; göra sig s. för, mairitella

släta 1 silittää; tasoittaa slätsöm, -mmen, —, koruton saumaompelusiä

slätt sileästi, tasaisesti; huonosti; rätt och s., paljaaltansa; s. intet/ei yhtään mitään slätt, -en, -er, tasanko slö, n. -tt, tylsä; itämätön; tylsämielinen slödder, -ddret, —, roistoväki slöja, -n, -or, huntu, linnikko; peite

slöjd, -en, -er, käsiteollisuus,

käsityö; veistotyö slöjda 1 veistää slösa 1 tuhlata slösaktig tuhlaavainen slöseri, -et,—, tuhlaus slösinnad, 1. -sint, tylsäpäinen slöskodd tylsässä kengässä (o-leva)

slö säd, -en, —, kahujyvät smacka 1 maiskuttaa smak, -en, —, maku; maisti; halu, mieli; taideluonne; kau-no-aisti; i min s., minun mielestäni; ngn i s—en, jkun mieliksi

smaka 1 maistaa; maistua, maittaa; låta sig väl s., nauttia hyvällä halulla smakfull aistikas smaklig makuisa: s. måltid!

maistukoon ruokanne! smaklös mauton, äitelä smaksinne, -t, —, maisti smal kaita, kapea; hoikka; vähäpätöinen smalben, -et, , sääri smalbent hoikkasäärinen smalna 1 kaveta, hoiketa smaragd, -en, -er, smaragdi smaska 1 maiskuttaa, nassuttaa smatter, -ttret, —, rätinä, rapina smattra 1 rätistä, räikkyä smed, -en, -er, seppä smedja, -n, -ör, paja smek, -et, —, hyväily smeka, -er, -te, -t, -t, hyväillä; mielitellä , liehakoida; s — s, hyväillä toisiansa

smekfull hyväileväinen smekmånad,-en,-er, lempiviikot smeknamn, -et, hempunimi smeksam, -mme jne., hyväilyn-

haluinen smergel, -n, —, merkeli smet, -en, (-ar), tahdas, iskos smeta 1 liitata, laappia, tahria smicker, -ckret, —, imarrus smickra 1 imarrella, mielistellä,

hyvästyttää smida, -der, -dde, -dt, -dd, n.

-dt, takoa, sepitä smidbar taottava smide, -t, taonta; taottava; myös

mon. -n, taekalu smidig nuortea smil, -et, —, liehakoiminen smila 1 liehien hymyillä: mairitella

smink, -et, —, ihomaali sminka 1 maalata ihovärillä;

kaunistella smitta, -n, -or, tarttumus; tarttuma; saasta smitta 1 tarttua, saastuttaa smittkoppor, -na, isorokko smittosam 1. smittsam tarttu-j vainen

| smocka, -n, -or, löntti ! smolk, -et, —rikka, ruhka; s.

i mjölken, riidan rikka | smorläder, -dret,—, rasvanahka ! smuggla 1 kuljettaa salaa I smuggleri, -et, -er, salakuljetus ! smul : s—t vatten tyven vesi ; smula, -n, -or, murunen, hiukka | smula 1 murentaa; s. sig, mureta

smulgråt, -en, -ar, kitupiikki smultron, et, mansikka smussla 1 salaa viedä smuts, -en, —, lika, kura smutsa 1 liata, ryvettää; det s —r ifrån sig, siitä lähtee likaa

smutsig likainen; saastainen smutta 1 maistella, ryyppiäsmy

smycka 1 koristaa

smycke, -t, -n, koriste

smyg, -en, -ar, piilo, loukko; i

s., salavihkaa smyga, -er, smög, -o, -e, smugit, -en, hiivuttaa, pujahuttaa; s. ja s. sig. hiipiä, luikkia, pujahtaa smyghål, -et, =, salaloukko smygväg, -en, -ar, piilotie små, n. smått, määr. m. ja mon. små, smärre, (smärst), pieni, Vähänen; käyt. yks. mask. ja fem. suvussa ainoast. ryhmä-sonojen kanssa, esim. s. fisk, pienet kalat; i smått, vähin erin; han har smått om tid. hänellä on aika vähissä småaktig turhan tarkka småfisk, -en, —, pienet kalat småfolk,-et,—, alhaiset ihmiset småfågel, -n,-glar, pikku linnut smågammal vanhamainen smågnola 1 hiljakseen hyräillä småle (ks. 1.) myhäillä småleende 1. -löje, -t, -n, hy-myr y

småmynt, -et, =, pieni raha småningom vähitellen smånätt sievakka småplock, -et, —, niitä näitä smårolig lystimäinen småsak, -en, -er, pikku asia småsinne, -t, —, p kkumielisyys småskog, -en, —, viidakko, nä-reikkö

småskratta 1 naurahdella småslug pikkuvi sas småstad, -en, -städer, pikkukaupunki småsten, -en, (-ar), pienet kivet, somero smått vähäsen; vähittäin; skratta s., naureskella; s. o m s., hiljaa eteenpäin småtting, -en, -ar, pienokainen småtäck somakas småtänkt pikkumielinen

småväxt lyhytkasvuinen smäck, -en, -ar, läpsäys smäcka 1 läpsätä, läjähyttää smäcker,-ckre jne., hieno, hoikka smäckfull, —, täpötäysi smäda 1 herjata, pilkata smädefull parjaa vainen smädelse, -n, -r, herjaus, rää-väys

smädelysten parjaushaluinen smädeord, -et,=, herjasana smädlig herjaavainen smäkta 1 hinkua, nääntyä; ikävöidä; s—nde, haikeahaluinen smälek, -en, —, häväistys, pilkka smäll,-en,-ar, läjähys, paukaus; slå två flugor i en s., yksi tie, kaksi asiaa; — (ett) tai-p:ton : g e ngn s., lyödä jkuta smälla, -n, -or, lätkä, lapsä smälla, -er, -älde, -lt, -11! paukauttaa, mäjäyttää, paiskata; myös impf. small (smullo), läjähtää, paukkua smällkall, —, äkeän kylmä smälta, -ter, -te,-t,-t, sulattaa; myös impf. smalt (s m ui to, -it, -en) sulaa; s. ihop, sulaa vähäksi; s. i tårar, heltyä itkuun

smälta, -n, -or, sulatos; röykkiö smältbar sulautuva smältugn, -en, -ar, sulatus-uuni smärre (smärst) ks. små smärt solakka smärta, -n, -or, kipu, tuska smärta 1 kivistää; pahoittaa smärtfull kovin tuskallinen smärtsam, -mme jne., tuskallinen, haikea smör, -et, —, voi; vara uppe i s-et, olla suuressa suosiossa smörgås,-en,-ar, voileipä; kasta s—ar, heittää litt.ua smörj, -et, —, selkäsauna smörja, -er, smorde, -t, -d, voidella, rasvata; lahjoa; sutkia; s. k råset 1. s. sig, ajaa hot-s m ö

S II u

tiinsa, herkutella; s. ned, tahrata; s. ihop, sotkea kokoon smörja, -n,-or, rasva, voide; sotku smörjburk, -en, -ar, rasvatölkki smörjelse, -n, -r, voitelu; voide smörjig rasvamainen; tahrainen smörkärna, -n, -or, voikirnu snabb nopea, joutuisa snabbfotad ketteräjaikainen snabblöpare,-n, =, pikajuoksija snabel, -n, -blår, kärsä snabt nopeaan snack, -et, —, loru snacka 1 lörpöttää snafva 1 kompastua snappa 1 siepata; s. efter andan, haukkoa henkeänsä snapphane, -n, -ar, siepposissi snaps, -en, -ar, naukku, ryyppy snar pikainen; var s., joudu pian; med det s—aste, mitä pikimmin snar, -et, ks. snår snara, -n, -or, ansa, paula snarare pikaisempi; pikemmin;

ennemmin snarfyndig sukkelaneuvoinen snarka 1 kuorsata snarligen piakkoin snarlik, —, melkein yhden näköinen

snarsticken, -et, -ckne jne., pikavihainen snart pian; s. sagdt, milt'ei; så s. han kom, kohta kun hän tuli snask, -et, —, makeiset snaska 1 syödä makeisia snatta 1 näpistää, -teliä snatter, -ttret, —, rääkätys snatteri, -et, -er, näpistys, -tely snattra 1 rääkättää sned vino, viisto; kalteva; kiero; väärä; på s., på en s., vinossa, -oon, kallellaan, -lleen; ett snedt ord, väärä sana, sanaharkka

snedd : på s—en, viistoon

snedda 1 leikata viistoon snedsprång, -et, =. syrjähyp-

päys; hairaus, väärinteko snedt viistossa, -oon; s. emot, vastavinossa; se s. på ngn, katsoa karsaasti jkuta snegla 1 katsoa kieroon snibb,-en,-ar, nipukka, korvako snibbig nipullinen snickare, -n, =, puuseppä snickra 1 nikkaroida snicksnack, ett, taip:ton, lör-pötys

| snida,-er,(-en), harv. 1, veistellä | snidvärk, -et, puuveistos | snigel, -n, -glar, etana | snika, -er, -te, -t, (myös sni-i kas, -es, -tes) : s. efter ngt I ahnastella jtkin sniken, -ket, -kne jne., ahnas,

voitonhimoinen snilla 1: s. undan kavaltaa pois snille, -t, —, nero, äly; myös

mon. -n, älyniekat snillefoster, -tret, -, nerontuote snillegåfvor, -na, neronlahjat snillrik nerokas, älymielinen snipig pujopäinen snitt, -et, =, leikkaus; -en, —,

parsi, kuosi sno, -r, -dde, -tt, -dd n. -dt, punoa, kiertää; s. upp, kehittää punouksesta; — kipata, li-pata

snodd, -en, -er, punos snok, -en, -ar, tarhakäärme;

nuuskija snoka 1 vaania; peustata snopen, -pet,-pne jne., nolostunut snubba 1 nuhdella snubbor, -na, torat, nuhteet snudda 1 viistää, Hipaista snufva, -n, -or, nuha snugga, -n, -or, piippunysä snugga 1 norkkia snurra, -n, -or, hyrrä snurra 1 vyrrätä, kiepoa snus, -et (1. -en), —. nuuskas n ü

snusa 1 nuuskata; nuuskia snusdosa, -n, -or, nuuskarasia snusförnuftig viisasteleva snusk, -et, —, lika, ryöttä snuskig ruokoton, siivoton snut, -en, -ar, turpa; naama snutfager, -gre jne., kaunonaa-

mainen snyfta 1 nyyhkyttää snygg siisti; en s. historia!

kaunis juttu snygga 1 siistitä snylta 1 norkkia, kärkkyä snyltgäst,-en,-er, naku-1. kuokkavieras

snyta, -er, snöt, -o, -e, snutit, -en, niistää; s. sig, niistää nenäänsä snyte, -t, -n, tirso; pätkä snål ahnas, perso; saita snålas 1 kärkkyä, vornottaa snåljåp, -en, -ar, ja -jåpa, -n,

-or, norvehtija snålvarg, -en, -ar, puotto, saituri (miespuoli) snår, -et, tiheikkö snäcka, -n, -or, raakku, koteloinen

snäckgång,-en, —, kierukäytä-

vä; kuorilaan kulku snäckhus, -et, raakunkuori snäf, -fve jne., kapear ahdas snäll nopsa; näppärä; kiltti snällpräss, -en, -ar, pikapaino snäppa, -n, -or, vikla snäppare, -n, suonirauta snärja, -er, -de, -t, -d(snärde,

-t), kietoa snärt, -en, -ar, letka; letkaus;

pistosana snärta 1 sipaista snärta, -n,-or, tyttöheilakka snäsa, -er, -te, -t, -t, tiuskata snäsig äreä

snäsor, -na, tiuskeet, äyhkeet snö, -n, —, lumi snöa ks. snöga snöblind lumen häikäisemä

snöbåll, -en, -ar, lumipallo snöd turha; inha snödrifva, -n, -or, lumikinos snöfall, -et, lumisade snöfla 1 honottaa; puhua nu-histen

snöflinga, -n, -or, lumihiude snöga 1 sataa lunta snöglopp, -et, —, lumiräntä snöig luminen

snömos, -et, —, kermavaahto;

höytypuhe, lörpötys snöpa, -er, -te, -t, -t, kuohita snöplig katala, häpeällinen snöra, -er 1. snör, -de, -t, -dr pauloittaa; s. igen, nyörätä kiinni; s. upp, päästää paulat auki; s. sig, nyörätä itseänsä, pitää kureliiviä snörband, -et, —, kurenauha snöre, -t, -n, nyöri, paula snöregion, -en, -er, lumipiiri snöripa ks. ripa snörlif, -fvet, ==, kureliivit snörpa, -er, -te, -t, -t, rypistää,

nirpistää, mutistaa snörrät oikosuora snöskred, -et, =, lumivyöry snöslagg 1. -slask, -et, —, lumi-siide

snöyra, -n, —, tuisku so, -n, (-r), emäsika soaré, -n, -er, iltama sobel, -n, -blår, suopeli social yhteiskunnallinen socialism, -en, —, sosialismi socialist,-en, -er, tasajako!ainen societet, -en, -er, seura socka, -n, -or, syylinki,

säärys sockel, -n, -cklar. jalusta socken, -cknen, -ar, pitäjä sockenbo, -n, -r 1. -ar, pitäjäläinen

sockenstämma, -n, -or, pitäjänkokous socker, -ckret, —, sokeri sockerbruk, -et, =, sokuritehdas sockerrör, -et, =, sokeriruokos o c

259

son

sockertopp,-en,-ar, sokeritoppa socknemän, -nnen, pitäjänmie-het

sockra 1 sokuroida soda, -n, —, suuta soffa -n, -or, sohva soffdyna, -n, -or, sohvapielus sofra 1 valikoida, perata sofrum, -mmet, ==, makuuhuone sofva, -er, sof, -fvo, -e, -it, olla unessa,nukkua, maata; s. bort, makaamalla tuhlata 1. poistaa; s. ut, nukkua tarpeeksi sofvel, -flet, —, särvin söl, -en, -ar, aurinko; päivänen; med och mot solen, myötä-ja vastapäivää sola 1 panna auringon paistee-sen; s. sig, paahdattaa itseänsä päivänpaisteessa solbadd, -et, —, auringonpaahde solblind auringon huikaisema solbränd päivettynyt solbränna, -n, —, päivetys solcirkel, -n,-klar, aurinkokausi sold, -en,—, palkka soldat, -en. -er, sotilas soldatesk, -en, sotamiehistö solenn, n. -ent, juhlallinen solennitet, -en, -er, juhlallisuus Solf Sulva

solf, -fvet, ==, -fven, niisi solfjäder, -n, -drar, viuhka solgrand, -et, =, päivänhiukka, rahtu

solgång, -en,—, auringon nousu t. lasku

solhvarf, -et, =, aurinkokausi solid vankka

solidarisk kaikkiyhteinen (sitoumus 1. vastuullisuus) solidaritet, -en, —, kaikkiyhtei-

syys

solig auringonvaloinen solitär, -en, -er, yksinäinen timantti solk, -et, —, tuhraus solka 1 tuhrata

solklar päivänpaisteinen; päivän-selkeä

sollicitera 1 hartaasti anoa solnedgång, -en, -ar, päivänlasku

solo, taip:ton, yksinäinen; yksin; ett, mon. s oli, yksinsoitto t. -laulu

solros, -en, -or, auringonkukka solrök,-en,—, päivänsavu, auder solsken, -et, —, päivänpaiste solstånd, -et, =, päivänseisaus solsystem, -et, = ja -er, aurinkokunta soltorka 1 kuivata päiväsessä soluppgång, -en, -ar, auringonnousu

solv ent maksukykyinen solvisare, -n, —, tiimapatsas solår, -et, —aurinkovuosi som, taip:ton9 joka; hvem s., hvilken s., hvad s., tav. sivulauseen subjma, kuka, mikä; — niinkuin, ikäänkuin, kuten, kuin; s. oftast, useimmiten; s. värst, pahimmillaan; s. hastigast, pikimmältään; s. bäst, paraikaa; — kun, juuri-kun;—na, -nä : s. ung, nuorena; s. vittne, todistajana somlige, -a, mon. muutamat somligstädes muutamin paikoin sommar, -enl.-n, somrar,kesä, suvi; i somras, menneenä kesänä

sommarfågel, -n,-glar, ks. fjäril sommar klädd kesävaatteissa (o-leva)

sommarnöje, -t, -n, kesähuvi;

kesähuvila somna 1 nukkua, mennä uneen somt taip-.ton n., adj. ja subst.

muutamat, joku osa son, -en, söner, poika sonhustru, -n, -r, miniä sonlig pojallinen, pojan sonett, -en, -er, sonetti sonor heleäson

260

s p a

sonson, -en, -söner, pojanpoika sopa 1 lakaista, luutia sopa, -n. -or, luutanen sophög, -en, -ar, rikkaläjä sopkvast, -en, -ar, luuta sopor, -na, rikat soppa, -n, -or, liemi, keitos soppskål, -en, -ar, liemimalja sorg, -en, -er, suru, murhe, huoli; anlägga s., pukeutua surupukuun sorgbunden, -det, -dne jne.,

surullinen sorgbud ja sorgebud, -et, —,

surusanoma sorgehus ja sorghus, -et,

murhekoto sorgepost, -en, -er, surusanoma sorgespel, -et,- . murhenäytelmä sorgfri huoleton, suruton sorgfull suruisa sorgfällig huolellinen sorgklädd murhepukuinen sorglig surettava, surullinen sorglös huoleton, suruton sorgsen, -set, -sne jne., murheellinen, surumielinen sorgtåg, -et, —, surusaatto sork, -en, -ar, myyrä sorl,-et,—, lorina; surina; körinä sorla 1 lorista; sorista; rohista sort, -en, -er, laji, laatu sortera 1 lajitella; varustaa erilaisilla tavaroilla; s. under ngn, olla jkun alainen sortiment, -et, = ja -er, laji-

varasto sot, en, —, tauti sot, -et, —, noki; karsi sota 1 nuohota; noeta; — s. för

ngt, saada kärsiä jstkin sotare, -n, =, nuohooja, nokija sotax, -et, =, nokipää sotdöd tautiin kuollut; s., -en,

—, tautikuolema sotig nokinen, noessa (oleva) sotsäng, -en, -ar, tautivuode; kuolinvuode

sottis, -en, -er, tyhmyys spad, -et, —, liemi spade, -n, -ar, lapio spader, -n, =, pata (korteissa) spadtag, -et, =, lapion pistämä;

lapiollinen spak, -en, -ar, kanki spak masea, hiljainen spalier, -en, -er, säleistö spalt, -en, -er, palsta spana 1 tiedustella Spanien Espania spaning -en, -ar, tiedustelu; hafva, få s. på ngn, olla jkun jäljillä, saada vihiä jkusta spanior, -en,-er, Hispanialainen spanmål, -en, —, jyvät spann, -en ja -et, =, vaaksa spann, -en, spänner, puolikko;

ämpäri | spann, -et, =, etuhevoset | spannrem, -mmen, -ar, polvi-hihna

spansk espanialainen; kopea; s—a, -n, —, Espaniankieli; mon. -or, Espanian nainen spanskfluga,-n,-or, myös spanska fiLugor, Espanian kärpänen, juntukka spant, -et, =, kaaripuu spara 1 ja spar, -de, -t, -d, säästää; s. på ngt, säästellä jtkin

sparbank, -n, -er, säästöpankki sparbössa, -n, -or, säästötölkki sparf, -fven, -ar, varpunen, sirkkunen spark, -en,-ar, potku sparka 1 potkaista, potkia; s—s,

potkia, p, toisiansa sparlakan, -et, =, uudin sparlakansläxa, -n, -or, koti-

ripitykset sparre, -n, -ar, vuoliäinen, orsi sparris, -en, —, parsaheinä sparsam, -mme jne,, säästäväinen, tiukka spasm, -en,-er, vainos, värviäinens p a

spasmodisk värveentapainen;

värveellinen spat, -en, -er, sälpä spatel, -n, -tlar, lasta spatiös avara spatsera 1 kävellä spatsergång, -en, -ar, huvi kävely; kävelytie spätt, -en, —, patti spe (ett) taipiton pilkka specerier, -na, maustavarat special ks. speciell specialitet, -en, -er, erityisyys speciell erityinen species, ett, =, laji; en riksdaler specie 1. en specie-riksdaler, riksi hopeassa, hopeariksi specificera 1 luetella yksittäin specifik vasituinen; erikohtainen;

s. vikt, ominaispaino specimen, ett, -mina, opinnäyte speciminera 1 suorittaa oppikoe spedition, -en, -er, tavaran lähetys

speditor, -en, -er, tavarantoimittaja

spefull ivallinen spefågel, -n, -glar, irvihammas spegel, -n, -glar, peili, kuvastin spegelfäkteri, -et, -er, tuulen-

pieksentä spegelklar peilikirkas spegla 1 kuvastaa; s. sig, peilailla; s. sig i ngt, ottaa oppia jstkin speglosa, -n, -or, ivasana spej ... ks. späj .. . spektakel, -klet. = ja -kler, näytelmä; meteli; hullutus; pilkka spektakelmakare, -n, =, hulluttelija

spekulant, -en, -er, kaupantuu-

mittelija, ostohaluinen spekulation, -en, -er, mietiskely; keinottelu; kauppatuuma spekulativ mietiskelevä,

keinotteleva

spekulera 1 mietiskellä; keinotella; s. på ngt, havitella spel, -et, =, soitto; pelaus, peli; leikki; soidin; näytteleminen; ett s. kort, yhdet kortit; sätta på s., heittää vaaran-alaiseksi; stå på s., olla vaarassa; hafva sin hand med i s—et, olla pelissä myötä, yksissä juonin; hafva fritt s., vapaasti menostella; ögonens s., silmien vilkkuna spela 1 (spelte, -t) soittaa; pelata; näytellä; soida; ilvehtiä; vehkeillä; liehua, liikkua, olla käymässä; s. högt, lågt, pelata paljosta, vähästä; s. herre, olla herrana olevinaan; s. ngn ett spratt, tehdä sutkaus jkulle; s. bankrutt, mennä vararikkoon; s. ngn ur brädet, sysätä jku takalaitaan; kanonerna s., tykit paukkuvat speldosa, -n,-or, soittorasia spelevärk, -et, =, pelikone, leikkikalu

spelevink, -en, -ar, hulivili speljakt, -en, -er, huvipursi spelklubb, -en, -ar, peliseura spelman, -en, -män, soittaja spelorre, -n, -ar, sointiteeri; koi-

ranhammas spelparti, -et, -er, peli-erä; peli-kunta

spelrum, -mmet, —, pelihuone; liikkumatila; lämna fritt s. åt, päästää valloilleen spelsjuka, -n, —, pelinhimo spelår, -et, =, näytäntövuosi spenamn, -et, =, pilkkanimi spenat, -en, —, spenaatti spenbarn, -et, =, rintalapsi spendera 1 kuluttaa; kestitä spenderbyxor : taga s—na på

pukeutua antivaatteihin spendersam, -mme jne., antelias spene, -n, -ar, nisäspe

262

s pj

spenslig ks. spänslig spenvarm, —, lypsyl ämmin speord, -et, =, pilkkasana speta 1 pingottaa spetel... ks. spetäl... spets, -en, -ar, huippu, kärki; pitsi; nå sin s., nousta ylim-millensä; bjuda ngn s—en, pitää puoliansa jkuta vastaan; i s-en för en trupp, joukon etunenässä, -ään spetsa 1 suipentaa, teroittaa; pistää seipääsen; s. öronen, herittää korviansa spetsbof, -fven, -ar, hirtehinen spetsbåge, -n, -ar, suippuholvi

1. -kaari Spetsbärgen Huippuvuoret spetsfundig rikkiviisas, nokkela spetsfundighet, -en, -er, viisas-

televaisuus; ongelma spetsglas, -et, =, ryyppylasi spetsgård, -en, -ar, vartiapiiri spetshund, -en, -ar, piskakoira spetsig kärkevä, suippo, terävä spetsighet, -en, -er, kärkevyys;

pistävä sana spetsvinklig teräväkulmainen spett, -et, =, varras spetälsk, —, spitaalinen spetälska, -n, —, spitaalitauti spicka 1 suolata ja kuivata t.

savustaa, palvata spiekefläsk,-kött, -et,—, palvuu-

1. savusläski, -liha spicken, -et, -ckna, —, suolattu ja kuivattu t. savustettu spigg, -en, -ar, rau taka la spik, -en, -ar, naula, naulat spika 1 naulata spiköld, -en, -er, äkämä spikhammare, -n, — ja -hamrar, naulavasara; naulapaja spik nykter aivan selvä spilkum^ -en, -ar, kulppo spilla, -er, spilde, -t, -d, spill!

kaataa, läikyttää spillkråka, -n, -or, pålokärki

spillning, -en, —, kaataminen;

hukkaanmeno; tade spillo : gifva till s., heittää alttiiksi

spillra, -n,-or, pirsta, siru spillra 1 pirstata spilta, -n, -or, pilttuu, hinkalo spindel, -n, -dlar, hämähäkki; kierutin

spindelväf, -fven, -ar, hämähäkinverkko spinkig kaiskera spinna, -er, spann, spunno,-e, -it, -en, spinn! kehrätä; hyrrätä

spinneri, -et, -er, kehruutehdas spinnerska, -n, -or,- kehrääjä-.nainen

spinnhus, -et, —, kehruuhuone spinnrock, -en, -ar, rukki spion, -en, -er, vakooja spionera 1 vakoilla spioneri, -et, —, urkinta spira, -n, -or, riuku; (tornin)

huippu; valtikka spira 1 : s. upp, nousta taimelle spiral kierteinen; s., -en, - e r,

kierukka spirituell henkinen, henkevä spirituösa mon. väkijuomat spirituös viinanväkinen spis, -en, —, ruoka spis,-en,-ar, ja spisel, -n,-siar, liesi

spisa 1 atrioida, syödä:ruokkia; riittää

spisbröd, -et, —, arkileipä spiskvarter, -et, ruokapaikka spisning, -en, -—, atrioiminen;

ruoan pito spisordning, -en, -ar, ruokajär-

jestys spisöl, -et, —, kalja spje ... ks. spjä ... spjuf 1. -fver, -fven, -ar, lui-

kari, veijari spjut, -et, =, keihäs, peitsi spjäla 1 säleittää, lastoittaaspj

spjäle, -n, -ar, säle, lasta spjälka 1 liistoa, kiskoa säleiksi spjäll, -et, =, pelti spjälvärk, ~et,^=, säleikkö spjärna 1 potkia, tenätä vastaan splendid loistava split, -et ja -en.—, eripuraisuus splitt 1. splitter (naken, ny,

galen) aivan splittra 1 pirstata, tehdä eripuraiseksi splittra, -n, -or, ks. spillra splittring, -en,-ar, pirstominen,

eripuraisuus spof, -fven, -ar, kuiri spola 1 viruttaa, valella; loiska-

huttaa; loiskua; — käämiä spole, -n, -ar, käämi; syöstä vä spoliera 1 ks. plundra spolmask, -en, -ar, suolimato spontan vapaaehtoinen sporadisk siellä täällä esiintyvä, sporra 1 kannustaa, kiihottaa sporre, -n, -ar, kannus; yllyke sporrstreck : i s.' täyttä laukkaa

sport, -en, —, urheilu sportel, -n, -tlar ja -tler, laillinen sivutulo spotsk röyhkeä; pilkallinen spott, -en, —, sylki; Hm. maar.

m. pilkka, ilkku spotta 1 sylkeä; s. ned. s. täyteen

spottlada. -n,-or. sylkyastia spottstyfver, -n. -frar, pilkkahinta

spraka 1 rätistä, räiskyä spratt, -et, kepponen sprattla 1 sätkytellä, pyristellä spri, -et, -n, priitanko spricka, -er, sprack, sprucko, -e, -it, -en, haljeta, rakoilla; pykiä; s. upp, ratketa; s. ut, puhjeta

spricka, -n, -or, halkeama, pye sprida, -der, -dde, -dt, -dd, n. -dt, impj. myös spred, -o,

hajottaa; levittää; spridd, hajanainen, levinnyt spring, -et, —, juoksu springa, -er, sprang, sprungo, -e, -it, -en, juosta; hypätä; räjähtää; ponnahtaa, ammahtaa springa, -n, -or, halkeama, rako springare, -n, juoksija springbrunn, -en, -ar, suihkulähde

springpojke,-n,-ar, juoksupoika sprint, -en, -ar, sokkanaula sprit, -en, —, väkiviina sprita 1 silpoa, riipiä spritt aivan, ks. splitt spritta, -er, spratt (sprutto), -it, -en, hypähtää, säpsähtää, pulpahdella, ailahdella sprund, -et, =, tulppa sprunda 1 tulpata, tuketa spruta 1 ruiskuttaa; purskaista; syöstä (tulta); — ruiskuta; purs-kua; s. ut i skratt, pyrskäh-tää nauramaan spruta, -n, -or, ruisku spruthus, -et, =, ruiskuhuone språk, -et, —, kieli, puhe, sanat; föra ett djärft s., puhua rohkeasti språka, s—s ja s—s vid 1 puhella, pakinoida språkbruk, -et, —, puheenparsi språklig kielellinen språklåda,-n,—, sanainen arkku språkriktig kielenmukainen språkrör, -et, =, puhetorvi språksam, -mme jne., puhelias språng, -et, =, juoksu; hyppäys språte, -n, -ar, poikkipuu, säy-

lä; varve spräcka, -er, -äkte, -t, -t, halkaista, särkeä spräcklig täplikäs, pilkullinen spränga, -er -de, -t, -d, särkeä, halkaista, louhia; räjähyttää; — ajaa täyttä karkua sprängkall ks. smällkall spränglärd perki oppinuts p r

sprätt, -en, -ar, keikari sprätta, -tter, -tte, -tt, pirskottaa, pärskyttää; myös 1 ratkoa; teikaroita sprättbåge, -n,-ar, kaaripyssy sprätthök, -en, -ar, heiskari spröd hauras, hapera spröt, -et, =, tunnustin spy, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt,

oksentaa spyfluga, -n, -or, paskakärpä*

nen; irvihammas spyor, -na, okseet spå, -r, -dde, -tt, -dd n. -dt,

ennustaa, taikoa spådom, -en, -ar, ennustus spågumma, -n, -or, povariämmä spåman, -nnen, -män, tietäjä spån, -en, -er (-or), ja et, =, lastu; paanu; yk?., etenkin määritän m. lastut; sahajauhot spånad, -en, —, kehruu; kehruukset

spång, -en, spänger, porras spånta 1 saumata, uurtaa spår, -et, =, jälki, jäljet spåra 1 ajaa jälkiä, vainuta spårhund, -en, -ar, hurtta, lukki spårjakt, -en, -er, vainujahti spårlös jäljetön spårsnö, -n, —, vitilumi spårvidd, -en, -er, rataleveys späck, -et, —, silava, rasva späcka 1 silavoida, lihottaa; höystää (puhettansa); s—d börs, pullea kukkaro späd, pieni, hento; i s. ålder,

pienokaisena späda, -der, -dde, -dt, -dd n. -dt, vetelöittää, lisätä, sekottaa (vedellä 1. vettä) späja 1 vakoa, urkkia späjare, -n, =, vakooja späka, -er, -te, -t, masentaa; s.

sitt kött, kurittaa lihaansa spänna, -er, -ände, -t. -d, -änn! jännittää, pingottaa, kiinnittää (söljelia), kiristää, nostaa (ha-

! na, purjeet); iskeä (silmänsä, kyntensä jhkin); s. upp ögonen, avata silmänsä suuriksi; s. af, ur, riisua; s. lös, päästää; s. för, valjastaa spänne, -t, -n, solki, hakanen spänslig hoikka, kaiskera spänstig jäntevä, kimmoinen spänta 1 säleksiä, kiskoa päreeksi; s. emot, väinästää vastaan

spärr: rida s. karata vastakkain spärra 1 sulkea; saartaa spö, -et, -n, -na, raippa, vitsa, vapa, pahla; få, slita s., saada raippoja spöa 1 lyödä raipoilla spögubbe, -en, -ar, unilukkari spöka 1 kummitella spöke, -t, -n, ja spökelse, -n, -r, aave

spökeri, -et, -er, kummitteleminen

spökhistoria, -ien, -ier, kummitusjuttu spöklik aaveennäköinen spökrädd aaveita pelkäävä; tyhjän pelkuri spörja, -er, sporde, -t,-d, pass. spörjes 1. spörs, kysyä; udella; saada tietää; s — s, tulla tiedoksi, kuulua spörsmål, -et, kysymys spöslitning, -en,-ar, raipparan-

k ai st us sqv ... . ks. skv .. . st! ss!

stab, -en, -er, esikunta stabbe, -n, -ar, pökkelö stabil pysyväinen stabskapten, -en, -er, alikap-

teeni

stack, -en, -ar, keko; suova; pieles

stacka 1 aumata, suovata stackare, -n, =, -na, raukka; en s. till kari, kuotus mie-hekseen; attr. s—rs, esim. s—rssta

265

> t a

gubbe, den s. gubben, uk-1 ko rukka I

stad, -en, städer, kaupunki; | Hm. mon. sija, kohta; olinpaikka; mon. stader, hulpio stadd, n. -dt, oleva; vara s., olla (matkalla, toimissa); är du s. vid kassa? onko sulla rahaa ?

stadeligen (varih.) pysyväisesti stadfästa (ks. f.) vahvistaa stadfästelse, -n, -r, vahvistus stadga 1 vahvistaa, vakauttaa;

säätää; s. sig, vakaantua; s—d, vakava

stadga, -n, —, vakavuus; myös mon. -ar, asetus 1

stadig vankka, tukeva, vakava; j sakonut; pysyväinen, luja j stadigvarande pysyväinen, va- j kinainen !

stadna 1 seisahtua; pysähtyä;

viipyä; jäädä; — seisattaa stadsbetjänt, -en, -er, tav. -e,

kaupunginpalvelija stadsbo, -n, -r, ja -ar, kaupunkilainen

stadsfullmäktig, mon, -e, kaupungin-valtuusmies staf, -fven, -ar, sauva; mon.

stäfver, kimpi, laitapuu stafett, -en, -er, sananlennättäjä staffage, -t, —, sivukuvat taulussa

Staffan Tahvana, Tahvo staffel, -et, =, tavausvirhe stafflet 1. staffli, -et, -er, [-maalaus]-] {+maa- laus]+} ai at stafnings- 1. stafsätt, -et, —,

tavaustapa stafrum, -mmet, syli, puuväli

(mitta) stafva 1 tavata, tavailla stag, -et, =, harusköysi stagnation, -en, -er, seisahdus staka 1 sauvoa; s. ut ks. utstaka; s. sig, hämmentyä, takeltua

stake, -n, -ar, saitta; viitta staket, -et, =, säleaita stall, -et, =, (-en, -ar), talli;

ometta; (viulun) talla, kukko stallbroder, -n, -bröder, toveri stallfodra 1 ruokkia sisässä stam, -mmen, -ar, runko, varsi; keula; heimokunta, kanta; en man af gamla s —mmen, vanhan kansan mies stambana, -n, -or, emärata stambok, -en, -böcker, sukukirja; keräyskirja stamfader 1. -far, -dern 1. -dren,

-fäder, kanta-isä stamgods, -et, =, sukukartano stamhåll, -et, =, pääpesä stamma 1 änkyttää stammoder, -n, -mödrar, esi-äiti stamp, -et, —, töminä stamp, -en, -ar, petkel; p inssi; leimasin

stampa 1 polkea, tömistää; keikkua (laivasta); — mätkiä, juh-mia (verkaa) stampkvarn, -en, -ar, vanutus-laitos

stamspråk, -et, emäkieli stamtafla, -n, -or, sukutaulu.

polviluku stamträd, -et, =, sukupuu standar, -et, —, ratsaslippu stank, -en,—, haisu, löyhkä stanna ks. stadna stapel, -n, -plär, pino, kasa;

veistämö; (sähkö=)jakso stapelstad, -en, -städer, tapuli-

kaupunki %

stapla 1 latoa, pinota stappla 1 kompastua, hoipertua ;

kangertaa; takertua stare, -n, -ar, kottarainen stark väkevä, voimakas; vahva; vankka, kova; det är nog s—t, siinäpä on liikaa starr, -en, —, sara; (mon. -ar), kaihi

starrblind kaihisilmäinen

20sta

stat, -en, -er, valtio; virkakunta; vuosirahan-snäntö; muona-palkka; pesäntila, varat ja velat; komeus; ämbetsman på s., på extra s., vakinainen, ylimääräinen virkamies; lön på s., sääntömääräinen palkka; föra s., elellä uljaasti stata 1 upeilla

station, -en, -er, pysäyspaikka,

asema, muuttopaikka t. -väli stationera 1 sijoittaa stationsinspektor, -n, -er, asemapäällikkö stationär paikallaan pysyvä statist,-en,-er. äänetön näyttelijä statistik, -en, -er, tilastotiede;

tilasto statistisk tilastollinen stativ, -et, jalat, jalusta statsanslag,-et, =, valtion raha-

määräys statsbidrag, -et, —, valtioapu statsbrist, -en, —, valtiovarain vailinki

statsförfattning, -en, -ar, valtiosääntö statshandling, -en, -ar, valtio-

asiakirja statshvälfning, -en, -ar, vallankumous

statskropp, -en, —, valtakunta, valasto

statskunskap, -en, —, valtiotiede

statskupp, -en. -er, valtiomulk-kaus

statsmedel, -dlen, mon., valtio-varat

statsmedicin, -en, —, valtio-

lääketiede statspapper, et, =, valtio-arvopaperi

statsråd, -et,—, valtioneuvosto;

mon. —, valtioneuvos statsrätt, -en, —, valtio-oikeus statssak, -en, tav. mon. -er, valtioasia

statssekretariat, -et, valtiosihteerin virasto statsskick, -et, —, valtiolaitos statsstreck, -et, valtiomulk-kaus

statsvagn, -en, -ar, juhlavaimut statsvärk, -et, valtiovarasto stattorpare, -n, muonamies statuera 1 säätää; s. ett exempel, osottaa varottava esimerkki

statur, -en,-er, vartalo, kasvu statut,-et,= ja -er, sääntö, asetus staty, -en, -er, kuvapatsas stearin, -et, —, steariini Stefan Tapani

steg, -et, =, askel; astuin; keino;

s. för s., askel askelelta stege, -n,-ar, tikapuut stegel, -glet,=,-glen, teili, tela-

pyörä stegla 1 teilata

steglitsa, -n, -or, tiklivarpunen stegpinne, -n, -ar, tikapuiden porras

stegra 1 ylentää: enentää; s.

sig, nousta pystyyn stegring, -en, -ar, ylennys, enen-

nys; pvstyyn-nousu stek, -en, -ar, paisti steka, -er, -te, -t, -t, paistaa,

paahtaa stekel, -n, -klar, pistiäinen stekpanna, -n, -or, paistinpannu stel jäykkä, kankea, jähmettynyt stelfrusen kangistunut kylmästä stelna 1 jähmettyä, kangistua sten, -en, -ar, kivi, kivet stena 1 kivittää stenblind umpisokea stenblock, -et, =, kivilohkare stenbock, -en, -ar7 vuorikauris stenbrott, -et, ==., kivilouhos stenbunden, -det, -dne jne., ki-

viperäinen stendöd ihan kuollut stendöf umpikuuro stenfot, -en, —, kivijalkas t e

267

stenget, -en, -tter, vuorivuohi stengods, -et, —, astiasavi; kivi-astiat

stenhus, -et, =, kivikartano stenhäll, -en, -ar, paasi stenig kivinen, kivikoluinen stenkast, -et, =, kivenheitto, k. matkaa

stenkol, -et, =, kivihiili, tav. -hiilet

stenlägga (ks. 1.) laskea kivillä stenläggning, -en, -ar, kivitys stenmärd, -en, -ar, haapanäätä stenograf,-en,-er,pikakirjoittaja stenografi, -en,—, pikakirjoitus stenpassion, -en, —, kivitauti stenrik upporikas stenrike : -t, —, kivikunta stenskvätta,-n,-or, rauniorastas stenstil, -en, —, kivikirjoitus stentryck, -et,—, kivipainanta;

mon. =, kivipiirros stenvandling. -en, -ar, kivettyminen; kivettymä stenålder, -n, —, kivikausi stepp, -en, -er, aro sterbhus, -et, =, kuolinpesä stereotyp, -en, -er, stereotyyppi stereotypera 1 painaa kiinto-

kirjaimilla steril karu, marras stia, -n, -or, lätti, pahna stick, -et, =, pisto; stå, lämna i s—et, olla pulassa, jättää pulaan; s. i staf, nokkavas-tainen

sticka, -er, stack, stucko, -e, -it, -en, pistää, pistellä, puhkaista, kirpaista; s. af, fram y. m. ks. alsticka y. m.; s. upp i vinden, nousta päin tuuleen; s. sig, pistäytyä (piiloon y. m.); han stack sig på ett törne, orjantappuran oka pisti häntä; s—s, pistellä; s—nde, tuikka, kirpeä: vara stucken, olla närkästynyt sticka 1 kutoa, neuloa; kirjailla

sticka, -n, -or, puikko stickbåge, -n, -ar, neuloinkehys stickelbär, -et, =, karviaismarja sticken, -et, -ckne, -a, pikavihainen, närkästynyt stickert, -en, -ar, tikari stickling, -en, -ar, istukas stickord, -et, =, pistosana

stickstrumpa, -n, -or, sukan-kudin

sticksår, -et, =, pistohaava stift, -et, hippakunta;— nasta,

naulanen; piirustin stifta 1 perustaa, säätää, vaikuttaa, tehdä sfiftelse, -n, -r, laitos stiftsjungfru, -n, -r, neitsyt! ai-

tos-neiti stig, -en, -ar, polku stiga, -er, steg, -o, -e, stigit,

astua; nousta; yltyä stigare, -n, =, vuorityön päällysmies

stigbygel, -n, -glar, jalustin stil, -en, -ar, käsiala; kirjasin; präntti; kirjoitustapa; tekolaa-tu, tyyli; ajanluku stilett, en, -er, pistinpuukkonen stilgjutare, -n, =, kirjasinten valaja

stilisera 1 laatia sanapukuun stilist, -en, -er, tyylikirjoittaja,

kynämies stilistisk kirjoituspuvullinen stilkast,-en, -er, kirjasinlaatikko stilla 1 asettaa, hillitä, tyrettää,

lievittää; ruokkia; tyydyttää stilla, -re, -st, muuten tai-p:ton, hiljainen, tyyni; — hiljaa, alallaan; hålla s., sei-sattaa

Stilla hafvet Tyyni meri stillasittande alallaan istuva;

s., -t, —, paikallaan istuminen stillastående seisova, liikkumaton; s., -t, —, seisominen stillatigande vaitioleva; s., -t. äänettömyyss ti

stillestånd, -et, —. seisahdus;

välirauha stillhet, -en, —, hiljaisuus, tyyneys

stillna 1 tyyntyä

stillsam, -mme jne., hiljainen,

sävyisä

stilprof, -fvet, kirjoitusnäyte stilt talp:ton adj. n. tyven stiltje, -n. —, tyven stim, -mmet, =, (-mmen, -ar),

kalaparvi: tel me stimma 1 kutea parvissa; teu-hata

stimulera 1 kiihottaa Stina Tiina

sting, -et, pisto, pistos; kii-liäinen

stinga, -er (stäng) stungo, -e,

-it, -en, pistää stinka, -er, stank (stunko,-it),

pirskua; — haista, löyhkätä stinn, n. -int, pui lakka stint ; se s. katsoa tuijottaa stipendiat, -en, -er, apuraha-lainen

stipendium, -iet, -ier, apuraha stipulera 1 määrätä välipuheella stirra 1 tuijottaa stje . . . ks. stjä .. . stjufbarn y. m. ks. styfbarn stjäla, stjäl, stal, stulo,-e,-it, -en,varastaa,hiivuttaa; s. sig, mennä varkain, pujahtaa stjälk, -en, -ar, varsi, korsi, kanta stjälpa, -er, -te, -t, -t, kaataa, kumota; impf. myös stalp, kaatua stjärna, -n, -or, tähti stjärnbild, -en, -er, tähtisikerö stjärnfall, -et, =, tähdenlento stjärnhvalf, -fvet,—, tähtikansi stjärnklar tähtikiiltoinen stjärnskott, -et, =, tähdenlento stjärntydare, -n, =, tähtitietäjä stjärt, -en, -ar, pyrstö sto, -et, -n, -na, tamma stock, -en, -ar, pölkky; hirsi;

(pyssyn) puu, tukki, tela; jalkapuu

stocka 1 tukittaa, panna tukille; tukkoa; s. sig, tukkeutua stockdum, -mme, typ i tyhmä stockeld, -en, -ar, nuotio stockfisk,-en,-ar, iso kapaturska Stockholm Tukholma stocklat upilaiska stockning,-en, -ar, tukitus; suu-

pumus stod, -en, -er, patsas stoff, -et, —, aine, vaate stoffera 1 koristaa stoft, -et, —, tomu stofthydda, -n, (-or), maalliset

jäännökset stoftkorn, -et, =, tomunhiukka stoisk stoalainen; lujamielinen stoj, -et, —, hälinä, teime stoja 1 teuhata, meluta stol, -en, -ar, tuoli, istuin ! stolgång, -en, -ar, ulostus | stolle, -n, -ar, pöllö, hölmö | stollig hupelo stolpe, -n, -ar, patsas, pylväs I stolt ylpeä; upea | stoltsera 1 ylvästellä i stomme, -n, -ar, kehä; teelmä | stop, -et, =, tuoppi stopp, -en, -ar, tukko; parsima stopp! seis!

stoppa 1 tuketa; seisauttaa; pistää ; täyttää, topata; parsia; — riittää, kelvata stoppning, -en, -ar, tukin ta jne.; täyte

stoppnål, -en, -ar, parsinneula stor, större, störst, suuri, iso; de s—e, isoiset; vara s. på sig, kopeilla; lefva på s. fot. elää komeasti storartad suurenmoinen storfolk, -et, —, isoiset storfurste, -n, -ar, suuriruhtinas storhet, -en, —, suuruus; mon.

-er, suure stork, -en, -ar, haikarasto

269

storkna 1 läkähtyä |

Stor-Britannien Iso-Britannia Storkyro Isokyrö storlek, -en,-ar, koko storligen suuresti storm,-en,-ar, myrsky ;rynnäkkö storma 1 myrskytä: riehua: rynnätä

stormby, -n,-ar, myrskynpuuska stormgalen rutihull u stormhake, -n, -ar, tuulihaka stormig myrskyinen; pauhuinen stormklocka, -n, -or, hätäkello stormlöpning ja stormning,

-en, -ar, ryntäys stormodig pöyhkeä stormsteg, -et, —, rientoaskel | stormstege, -n, -ar, rynnäkkö-tikkaat

stormtak, -et, =, ryntäyskatto stormäktig suurivaltainen stormän, -nnen, mahtimiehet storordig suurisuinen storpratare, -n, =, jaarittelija storsinnad 1. -sint ylevämielinen storskifte, -t, -n, isojako storskratta 1 nauraa hekottaa storskrika (ks. s.) kirkua täyttä kurkkua storskrytare, -n, =, öyhkäri storslagen ylevämietteinen storslef; ösa med s —fven, antaa kukkuramitalla; slå på med s—fven, elää leveästi storståtlig upi-uljas stort jalosti; upeasti, suurellisesti; suuresti, paljon stortalig suuripuheinen storting, -et, =, kansankäräjät storvärk,-et,^, uros työ, valtatyö storväxt kookas, varteva storättad korkeasukuinen storögd isosilmäinen; han blef s., hänen silmänsä suurenivat straff, -et, =, rankaistus |

straffa 1 rankaista, kurittaa straffbar rankaistava; moitittava

| straffdom, -en, -ar, (jumalan) kuritus

strafflag, -en, -ar, rikoslaki strafflös rankaisematon straffpredikan, en, —. nuhdesaarna stram piukka, kireä strama 1. -mma 1 olla kireässä strand, -en, -stränder, ranta stranda 1 ajautua karille; mennä mitättömäksi Stranda härad Rannan kihlakunta

strandsätta (ks. s.) jättää pulaan

strandvrak, -et. =. haaksirikko-| tavara

strapats, -en. -er, rasittava ponnistus

strapatsera 1 rasittaa; rehkiä strategisk sotajohdollinen strax kohta, heti streck, -et, =, nuora; juoni: viiva; det gjorde ett s. i räkningen, se teki aikeen tyhjäksi; hålla s., pitää ryhtinsä strecka 1 viivata strejk, -en, -er, työlakko strid vuolas, väkevä, rankka; s—a tårar, runsaita kyyneliä; s. sad, satoisa vilja strid,-en,-er, taistelu, sota; riita strida, -der, -dde, -dt (myös impf. stred, -o), taistella, tapella; kiistellä; väittää; sotia (vastaan) stridbar sotaan kelpaava; sotainen

stridig riitainen: ristiriitainen;

riidan-alainen stridighet, -en, -er, riitaisuus;

ristiriitaisuus stridsfält, -et, =, sota kenttä stridslysten sota- t. riidanha-| luinen

stridsman, -nnen, -män, soturi strigel, -n, -glar, partaveitsen hiaisin270

strigla 1 hiaista

strike ks. strejk

strimma, -n, -or, viiru, juomu;

siinne strimmig juovainen stripa, -n, -or, suortuva stripig suorrukkeinen strof, -en, -er, säejakso stropp, -en, -ar, raksi, vedike strufva, -n, -or, tippaleipä struktur, -en, rakenne strumpa, -n, -or, sukka strumpband, -et, =, sukkanauha strumpfot, -en, -fötter, sukan-terä; i s — fötterna, sukkasillaan

strumpläst: i s—en sukkasillaan strumpsticka, -n, -or, sukka-varras

strunt, -en, —, epatto; turha asia, roju; s. i det! siitä viisi! åh s., mitä joutavia strupe, -n,-ar, kurkku; nielu strupknöl,-en, -ar, kurkunsolmu strut, -en, -ar, tötterö, tuutti struts, -en, -ar, kainelikurki strutta 1 käydä ryssyttää stryk, (-et),—, selkäsauna; ett

kok s., selän täysi stryka, -er, strök, -o, -e, strukit, -en, silittää, sivellä; silottaa; pyyhkäistä; hivuttaa; raapaista, vetää; laskea (purjeet); peräytyä; s. på foten, korjata luunsa; gå och s., kuljeksia; s. fram, kulkea; s. med, åt, mennä menojaan; mennä mukiin; — s — nde, oiva, aika, hyvä strykjärn, -et, =, silitysrauta strypa, -er, -te, -t, -t, kuristaa strypsjuka, -n, —, kuristustauti strå, -et, -n, -na, korsi, (hius-) karva; ej s. i kors, ei tikkua ristiin; ett s. hvassare, hiukkaa häävimpi strådöd, -en, —, tautikuolema strågul oljenkarvainen

stråk, -et, =, pyyhkäys; mon. — r

kulku, suunta stråke, -n, -ar, (viulun) jousi stråkväg, -en, -ar, valtatie stråla] säteillä; loistaa stråle, -n, -ar, säde; suihke strålkrona, -n, -or, sädekehä stråt, -en, -ar, valtatie; ura stråtröfveri, -et, -er, maantie-rosvous

sträck, ett, —; i. s., i fullt s.,

täyttä laukkaa sträcka, -er, -äkte, -t, -t, ojentaa; venyttää; ulottaa; s. gevär, laskea aseensa maahan; s. s i g, oikaista itseänsä, oikoa; ulottua

sträcka, -n, -or, ala; jono; matka; i en s., yhtä mittaa sträckbänk, -en, -ar, kiristys-penkki

sträckfågel, -n, -glar, muuttolintu

sträckning, -en, -ar, ojentaminen jne.; suunta sträf, -fve jne., karhea, karkea;

tyly

sträfsam, -mme jne., uuras sträfva 1 uurastaa, koettaa; pyrkiä, ponnistella sträfvan, en, —, harrastus sträng, -en, -ar, vedinnuora;

jänne; (soittimen) kieli sträng ankara, kova, tarkka strängaspel 1. strängspel, -et,,

=, kielisoitin strängeligen ankarasti strö, -r, -dde, -tt, -dd n. -dt, ripottaa, pirottaa; s—dd, hajallaan oleva, erinäinen ströfkår, -en, -er, partiojoukko ströftåg, -et,^, partioretki; retki ströfva 1 kuljeskella ströfveri,-et,-er, partiolla käynti ströhalm. -en, —, palinaoljet ström, -mmen, -ar, virta strömdrag, -et, =, vuolle Strömfors Ruotsin-Pyhtää271

s ty

strömfåra, -n, -or, virranvuo strömkarl, tav. -en, joenhaltia strömma 1 virrata, tulvata strömming, -en, -ar, silakka, haili

strömoln, -et, =, pilvenhattara strömrensning,-en,-ar, kosken-

perkaus Strömsdal Juvankoski strömstare, -n, -ar, koskikara strömsättning, -en, -ar, virtapaikka

strösand,-en,—, kirjoitushiekka strösked, -en,-ar, sokerilusikka ströskrift, -en, -er, lentokirja stubb, -en, —, sänki; mon, -ar,

töpöhame stubba 1 typätä stubbe, -n, -ar; kanto, pökkelö stubbhårig kerotukkainen stubbig töpökkä; kantoinen stubbnäsa, -n, -or, töppönenä stubbåker, -n, -krar, sänkipelto stubin, -en, -er, sytytinJanka stuck, -en,

marmoriseko stuckatur, -en, -er, stukkiteos student, -en, -er, ylioppilas studenthafre, -n, ruukkurusinat studenthus, -et, =, ylioppilastalo studera 1 opiskella; tutkia; s—d

karl, lukenut mies studerande, -n, —, (-na), oppivainen; ylioppilas studie, -n, -r, harjoitelma studium, -iet, -ier, opinto studsa 1 ponnahtaa; heijastua;

säpsähtää studsare, -n,=, pöytäkello; tussari

stuf, -fven, -ar, kankaanioppu stuff, -en, -er, malmikappale stufva 1 muhentaa, tuuvata; latoa (laivaan) stuga, -n, -or, tupa, pirtti stuggris, -en, -ar, tupaporsas, tu-paleili

stuka 1 painaa kokoon; masentaa stulta 1 lyllertää

stum,-mme jne., mykkä, äänetön stump, -en, -ar, pätkä, tynkä, nykä

stumpa, -n, -or, tytöntynkä stund, -en, -er, hetki, kotva;

på s—en, tuossa paikassa stunda 1 olla tulossa; det s—r för främmande, vieraita kä-kee

stundlig 1. stundelig, —, joka-

het dnen; -ligen aiin-omaa stundom joskus, välistä stundtals väliajoin stup : på s. kumossa, -oon stupa 1 kaatua; olla kallellaan; — kallistaa; s — nde, äkkijyrkkä stupid typerä

stupstock, -en, -ar, mestaus-pölkky

stursk röyhkeä, ynseä; suupaltti sturskas 1 röyhkeillä stut,-en,-ar, sonnimullikka; tollo stuteri, -et, -er, hevos-siittolaitos stybb, -en, —, ja stybbe, -t, —,

sysimurska stycka 1 paloitella; lohkoa stycke, -t, -n, kappale, palanen; tykki; teko; kohta, suhde; ett långt s. härifrån, hyvän matkaa tästä; hon är ett elakt. s., hän on oikea ilkiö styckeport, -en, -ar, tykkiportti styckevis, stycktals kappaleit-tain

styf. -fve jne., kankea, jäykkä,

tanakka, navakka styf barn, -et, —, lapsipuoli styf broder, -n, -bröder; -dotter, -n, -döttrar; -fader, -n, -fäder; -moder; -n, -mödrar, veli-, tytär-, isä-, äitipuoli sty fmoderlig em i nt i m än tap a i nen styf morsblomma, -n, -or, keto-

orvokki styfmunt kovasuinen styfna 1 kangistua styfning,-en,-ar,kangistus t. -stin272

stå

styfsint jäykkäluontoinen styf son, -en, -söner, pojintima styfsyster, -n, -trår, sisarpuoli styfva 1 kangistaa styfver, -n, =, (-frar rahakap-

paleet), 2 äyriä ; raha, ropo stygg häijy; iljettävä stygga, -n, -or, ilkiö (nainen) styggelse, -n, -r, inho, kauhistus stygger, -ggen,—, ilkimys(mies) styl ks. stil stylta, -n, -or, puujalka stymmelse. -n, -r, ks. tillstymmelse

stympa 1 typistää, katkaista stympare, -n, poropeukalo styng ks. sting styr: hålla ngn i s., hålla s.

på ngn, pitää jkuta kurissa styra, (-er) styr, -de. -t, -d, pitää perää, ohjata, laskea; hallita; s. sig, hillitä itsensä styrbord, ett, —, oikea puoli

(laivaa) styre, -t, -n, peräsin; mela styrelse, -n, -r, hallitus styresman, -nnen, -män, hallitus- 1. esimies styrka, -n, —, voima, väki styrka, -er, -te, -t, -t, vahvistaa; todistaa styrkedryck, -en,-er, virkistys-juoma

styrman, -nnen, -män, perämies stå, -r, stod, -o, -e, stått,-ende, stå! (statt upp! nouse!) seisoa, olla; kangottaa, sojottaa, olla pystyssä; kestää, pysyä; olla kirjoitettuna, tapahtua; maksaa; det står hårdt, kovalta pitää; s. efter ens lif, väijyä jkun henkeä; s. efter, olla takapajulla 1. kesken; s. emot, kestää; s. fast, pysyä lujana; pitää paikkansa; s. för ngt, vastata jstkin; s. väl hos ngn, olla jkun suosiossa; s. på. kestää; hvad står på?

mikä nyt on? s. på sin rätt, puolustaa oikeuttansa; huru står det till? kuinka voitte? kuinka on laitanne? så att det

stod härliga till, aikalailla; s. upp, nousta: s. ut, kärsiä; han står sig bra, ej mer än jämt, hän tulee hy-vin toimeen, pitää tuskin puolensa ; på stående fot, sei-saallansa; stående lön, samtal s ä m n e, vakinainen palkka, alituinen puheen-aine stål, -et, (=, teräs-aseet) teräs stålbakad likilaskuinen stålklädd teräkseen puettu stålrand, -en, -ränder, tinajuo-! va (leivässä)

j stålstick, -et, teräspiirros } stålsätta (ks.s.)terästää, karaista stånd,-et, —, seisonta; tila, kunto; kyky; fatta s., asettua; hålla s., pitää paikkansa; sät-j ta ngt i s., panna kuntoon; j han är i s. därtill, hän ky-| keneesiihen; jag är ur s. att I betala, en kykene maksa-| maan; bringa, få till s., saa-| da aikaan; freden kom till ! s., rauha saatiin toimeen; — ! mon. —, kauppakoju; (yksityinen) kasvi; (yksityinen) sääty; mon. ständer, valtiosäädyt stånda, -ar, -ande, konj. prees.

stånde (vanh.) ks. stå ståndaktig järkähtämätön, luja ståndare,-n, =, pystypylväs; hede ståndkrok,-en,-ar, polakoukku ståndpunkt, -en, -er, kanta ståndrätt, -en, -er, pikaoikeus ståndsperson, -en, -er, säätyläinen ståndsvis säädyttäin stång, -en, stänger, kanki; salko; — saitta, tanko, seiväs; hålla ngn s—en, pitää jkulle stånga 1 puskea: s—s, puskes-kella, p. toisiansastå

stångbetsel, -slet, =, kanki-suitset

stångjärn, -et, —, kankirauta stångpiska, -n, -or, kankipal-mikko

stånka, -n, -or, haarikka stånka 1 ähkyä ståt, -en, —, juhlamenot; prameus

ståta 1 komeilla, uhkeilla ståthållare, -n, , maa- t. linnanherra ståtlig komea, upea stäcka, -er, -äkte, -t, -t, lyhentää; s. vingarna på ngn, masentaa städ, -et, alaisin städa 1 siivota; s—d, siivo städerska, -n, -or, (huoneen) siivooja

städja, -der, (-djer), stadde, -dt, -dd ii. -dt, städ! pestata, vuokrata; s. sig bort, ottaa pesti städja, -n, -or, pesti; voura städjepenning, -en, -ar, pesti-raha

städse (rim. städs) alin-omaa städsel, -n, (-siar), pestaus, pesti städsla 1 pestata, palkata stäf, -fven, -ar, vannas stäfva, -n, -or, kiulu, rainta ställ, -et, —, telineet, (sahan-) puut

ställa, -er, -älde, -t,-d, asettaa, panna; s. sin kosa, suunnata kulkunsa; — s. sig, asettua; olla olevinansa; s. sig väl med alla, olla kaikkein mieliksi; s. sig in, mielistellä ställe, -t, -n, paikka, sija; på s—t, heti paikalla; på ort och s., oikeassa paikassa; tili ort och s., määräpaikkaan; i s—t för ngt, jnkin sijaan, sijassa 1. asemesta ställföreträdare, -n,=, edusmies ställning, -en,-ar, teline; asema,

tila; asento; s—ar och förhållanden, olot ja suhteet stämföring, -en, äänten sovitus stämgaffel, -n, -fflar, sävelrauta stämma, -n, -or, ääni; äänenvalta stämma,-er, -ämde,-t, -d, stäm! sävellyttää, virittää; taivuttaa jkun mieli; sointua; stämd, halukas; så s., sen mielinen; — seisattaa, tyrehyttää; — pyyt-tää, kutsua; s. möte, sopia yhtyäkseen stämning, -en, -ar, seisatus, viritys; mieliala, haasto stämnyckel, -n, -cklar, viritin-avain

stämpel, -n, -plär, kuvasin, leimasin, leima stämpla 1 leimata, painaa merkki; s —dt papper, karttapaperi; — juonitella stämpling, -en, -ar, leimaaminen; salahanke ständer, -na, valtiosäädyt, sääty-kunta; vert. stånd; ständer-yhdistyksissä, oikecibt. stånds-, säätyjen, sääty-ständig, —, alituinen stänga, -er, -de, -t, -d, salvata, sulkea

stängel, -n, -glar, varsi stängsel, -slet,^, -slen, sulku;

salpa; aitaus stänk, -et, =, roiske, ripse stänka, -er, -te, -t, -t, roiskia;

roiskua, pisaroida stänkröst, -en, -er, hajaääni stärka, -er, -te, -t, -t, vahvistaa, tärkätä

stärkelse, -n, —,tärkki, kangistin stätta, -n, -or, jalkaporras stöd, -et, =, tuki, noja; pönkkä; vahvike; i 1. med s. af ngt, jnkin nojassa stödja (stöda), -der (-djer), -dde, -dt, -dd n. -dt, stöd! -djande (-dande), tukea; nojata; pönkittää; perustaastö

stödjepelare, -n, =, tukipylväs stödje- 1. stödpunkt, -en, -er,

nojakohta, tukipaikka stöfla 1 saapastella stöflett, -en, -er, puolisaapas stöfva 1 vaania, nuuskia stöfvare, -n, =, hurtta, lukki stöfvel,-n,-Aar, saapas; tolvana stöfvelknekt,-en,-er, saapaspihti stök, -et, —, peustaaminen stöka 1 peustata, jyllätä; olla

rojuna stökig romuinen stöld, -en, -er, varkaus stöna 1 ohkua, ähkyä stöp, -et, ==, valanta; hyhmä stöpa, -er, -te, -t, -t, valaa; kastaa; det s—er igenom, lumi sulaa sohjoksi stöpslef, -fven, -ar, valinkauha stör, -en,-ar, seiväs, seipäät: —

sampi störa 1 seivästää störa, -er 1. stör, -de, -t, -d, häiritä

störbönor, -na, salkopavut större ks. stor

störta 1 syöstä, kukistaa; — kaatua; syksyä störtregn, -et, =, roikkasade störtsjö -n, -ar, hyökylaine störtskur, -en, -ar, roikkaus stöt, -en, -ar, sysäys; pisto, täräys; törähdys; kolaus; petkel stöta, -ter, -tte, -tt, -tt, työntää, satuttaa, loukata, survaista; tärskyttää; survoa; toitahuttaa; tarpoa; — törmätä, sattua; s. i gult, blått, vivahtaa keltaiseen, siniseen; s. på ngt, kohdata jtkin; vivahtaa jhkin; s. till ngt, tuustaista jtkin; liittyä jhkin; olla rajakkain jkin kanssa; — s. sig på 1. m o t n g t, satuttaa itsensä j hkin; s. s. med ngn, riitautua jkun kanssa; s. s. vid, öfver ngt, pahastua 1. suuttua jstkin;

stött öfver ngt, loukkautu-nut jstkin stötel, -n, -tlar, survin, tölkki stötesten, -en,-ar, loukkauskivi stötta, -n, -or, pönkkä stötta 1 tueta, pönkittää subjekt, -et, = ja -er, alus subjektiv itsekohtainen sublim ylevä

sub ordination, -en, käskyn-alaisuus, virkakuuliaisuus subordinera 1 panna alaiseksi^

olla jkun käskyn-alaisena subsidier, -na, apuvarat subsistera 1 pysyä, tulla toimeen subskribent, -en, -er, tilaaja;

nimensä panija subskription, -en, -er, tilaus-

kirjoitus substans, -en, -er, oloaine; itse-

olema; pääasia, ydin substantiv, -et, = ja -er, sub-I stantiivi

I substituera 1 panna sijaan ! substitut, -en, -er, sijainen i substrat, -et, == ja -er, pohja-

| aine, alusta

j subsumera 1 lukea jhkin kuu-| luvaksi

! subtil hieno; sukkela subtrahera 1 vähentää (luku toisesta)

subtraktion, -en, -er, vähennyslasku

succession, -en, -er, vallanperimys

successiv perättäinen suck, -en, -ar, huokaus sucka 1 huoata suckan, en, —, huokailus sudd, -en, -ar, suti, nahturi; tup-

pu; s., -et, —, tuhraus sudda 1 tuhrata suddig tuhruinen suden kiehutettu, vert. sjuda sudla ks. besudla suffix, -et, = ja -er, loppuliite sufflera 1 kuiskuttaas u f

sufflett, -en, -er, kuomi sufflör,-en, -er, (näytelmä-)kuis-k att aj a

suga, -er, sög,-o,-e, sugit,-en,

imeä; hiukoa sugga, -n, -or, emäsika sugrör, -et, imutorvi sula, -n, -or, (jalka-)pohja, antura

sula 1 pohjittaa

sulläder, -dret,—, anturanahka suitan, -en, -er, sulttaani summa, n, -or, summa; in s.,

yhteensä summarisk summittainen summera 1 laskea yhteen sump, -en, -ar, heteikkö; kala-

arkku; poro sumpig hetteinen sund, •et, =, salmi sund raitis; terve; terveellinen sundhet, -en, —, terveys sunnan, en, taip:to?i, etelä; —

etelästä sup, -en, -ar, ryyppy supa, -er, söp, -o, -e, supit,

-en, ryypätä supanmat, -en, —, liemiruoka supare, -n, =--,' juomari supbroder, -n, -bröder, viinaveli supé, -n, -er, illallinen supera 1 olla illallisella superb oivallinen superfin hienon hieno superi, -et, —, juoppous supig ryyppääväin en suppleant, -en, -er, varajäsen supplement, -et, = ja -er, lisä, täyte

supplera 1 panna täytteeksi; olla sijassa

supplicera 1 tehdä anomus supplik, -en, -er, anomus, a.-kirja supporera 1 tehdä märkää suput, -en, -er, juoppo sur hapan, muikea; märkä, mä-täinen; hätärä; vaikea; göra sura miner, muikistella

surdeg, -en, -ar, hapan taikina, hapatus surf : hela surfven, kaikki tyynni

surmulen, -let, -lne jne., nyreä surna 1 hapata surprenera 1 ks. öfverraska surpris, -en, -er, ks. öfverraskning

surr, -et, —, hyrinä

surra 1 hyristä, surista;— käyttää

surrogat, -et, = ja -er, sija-aine,

vastike surögd tihrusilmäinen sus, -et, —, suhina, humina susa 1 humista, suhista susen : det gör s., siinäpä se

puntti on suspendera 1 lykätä; väliaikaisesti erottaa suspension, -en, -er, määräaikainen virkaero suvenir. -en, -er, muistolahja, muisto

I suverän verraton; itsevaltainen, | rajaton; s., -en, -er, esivaltias | svabb, -en, -ar, 1. svabel, -n, j -blår, köysiluuta svada, -n, —, puhelahja 1. -taito svafla 1 rikittää svafvel, -flet, —, rikki, tulikivi svag heikko, huono; mieto; vara s. för, hemmotella, olla mieltynyt svagdricka, -t, —, kalja, sahti svagsint heikkomielinen svagsynt huononäköinen svaj, -et,—, kiekkuminen svaja 1 liehua; kiekkua sval viileä

svala 1 jäähdyttää, vilvottaa svala, -n, -or, pääsky svalbo, -et, -n, pääskysenpesä svale, -n, -ar, eteinen svalg, -et,=, nielu; juopa; ylen-

juominen svalka 1 vilvottaa svalka, -n, —, viileys; siimessva

svall, -et, =, hyrsky, kuohu svalla 1 kuohuilla svallis, -en, —, kohvajää svallvåg, -en, -or, kuohui aine,

maininki svalna 1 jäähtyä, viilistyä svamla 1 lojuta, laverrella svammel, svamlet, —, la ver rus svamp, -en, -ar, sieni; kääpä svampa sig 1 sienettyä; hoh-

kaantua svampig sienettynyt; hohka svan, -en, -ar 1. -er, joutsen svanesång, -en, -er, kuolinlaulu svang : i. s. liikkeellä, _-lle, yleisenä, -ksi svankryggig notkoselkäinen svans, -en, -ar, häntä, saparo svansa 1 solmeta häntä; suunnata (kanuuna); heiluttaa häntäänsä, hännystellä svar, -et, =, vastaus; stå till

s—s, saada vastata svarande, -n, =, -na, vastaaja svarfstol, -en,-ar, sorvauspenkki svarfva 1 sorvata svaromål,-ejb, —, vaste, puolustus svarsgöd, —J kelvollinen; sukkela vastaamaan svarslös; han är aldrig s., hän ei koskaan ole vastausta keksimättä svart musta

svartkonst, -en, —, noituus svartmuskig mustapintainen svartna l mustua, musteta svartsjuk mustasukkainen svartsjuka, -n,—, mustasukkaisuus Svartå Mustio svassa 1 korskeilla Sveaborg Viapori sveda, -n, —, kirvely, poltto sveda, -der, -dde, -dt, -dd, n.

-dt, kärventää svedja 1 kasketa svedjefall, -et, =, kaadettu kaski

svedjeland, -et,^, huhta, kaski,

palomaa; aho; rasi svek, -et, =, vilppi svekfull vilpillinen svekoman, -en, -er, ruotsikiih-koinen

sven, -nnen, -er, poika, nuorukainen; palvelija svensk ruotsalainen; s. -en,-ar, Ruotsalainen; svenska, -n, —, ruotsinkieli; myös mon. -or, ruotsalainen nainen Svensksund Ruotsinsalmi svepa, -er, -te, -t, -t, kääriä;

pyyhkäistä (tuulesta) svepduk, -en, -ar, käärinliina svep e, -t, -n, käärö svepning, -en, -ar, kääriminen;

käärinvaatteet svepsak, -en, -er, tekoriita svepskäl, -et, =, tekosyy, veruke Sverge 1. Sverige Ruotsinmaa svessa 1 keittää, takoa yhteen,

uuttaa svett, -en, —, hiki svettas 1 hikoilla, olla hiessä svettdrifvande hiottavainen svettig hikinen, hiessä (oleva) svettkur,-en, -er, hiosparannus svicka, -n, -or, henkitappi svickhål, -et, =, henkireikä sviekla, -n, -or, suikkeli, kaira svida, -er, sved, -o, -e, svidit,

kirveliä Svidja Syrjä (Suitia) svigt. . . ks. s vikt. .. svika, -er, svek, -o, -e, svikit,

-en, pettää, vilpistellä svikligen vilpillisesti svikt, -en,—, notkuminen; notkeus; notkelma; gifva s., notkistua

svikta 1 notkua; horjua svimma 1 pyörtyä svimning, -en, -ar, pyörtymys svin, -et, =, sika svinaktig sikamainen svindel, -n, —, huimaus277

syd

svindla 1 huimata

svinga 1 heiluttaa; heilua, kie-

poa; s. sig, heiskahtaa svinhund, -en, -ar, sikakoira;

ryökäle svinna ks. försvinna svinstia, -n, -or, sikolätti Svir Syväri svirra 1 mässätä sviskon, -et, =, väskynä svit, -en, -er, seurue; jakso;

seuraus svordom, -en, -ar, kirous svullen, -et, -llne, -a, -are, -äst,

pöhöttynyt, ks. svälla svullna 1 ajettua svullnad, -en, -er, ajettuma svulst, -en,-er, ajos; ihn. mon.

upeileva kirjoitustapa svulstig upeileva svulten ks. svälta svåger, -n, -grar, lanko svågerskap, -et, —, lankous svål, -en, -ar, kamara, nahka svår vaikea, kova, ankara, suuri,

jyrkeä svåra suuresti svårfattlig vaikea käsittää svårighet, -en, -er, vaikeus; vastus; me cl s., vaivoin svårligen tuskin svårlöst vaikea selittää 1. suorittaa

svårmod, -et,—, raskasmielisyys svårt työläästi, kovin sväfva 1 leijailla, häälyä, pyöriä, väikkyä, olla; s. på målet, puhua tavoitellen; s—nde, epävakainen svägerska, -n, -or, käly; nato svälja, -er, -de, -t, -d, niellä svälla, -er, svälde, -t, -d, -11! paisua, turvota; olla pullistunut, täyteläinen svält, en, taipiton, nälkä svälta, -er, svalt, svulto,-e,-it, -en, nähdä nälkää; s. ihjäl, kuolla nälkään;—s., -ter, -te,

-t, -t, näännyttää nälällä; svulten, nälkäinen, nälästynyt svältkur, -en, -er, nälkäparannus svältrem, -mmen, -ar, nälkävyö svämma ks. öfver svämma sväng,-en,-ar, heilahdus, kään-

nähdys; käänne svänga, -er, -de, -t, -d, heiluttaa, käännähyttää; — häilyä, pyörähtää, keikkua;— s. sig, pyörähtää, heilahtaa svängbro, -n, -ar, kääntösi!ta svängel, -n, -glar, kiepotin, vipu svängrum,-mmet, .liikkumatila svära ks. svärja svärd, -et,—, miekka svärdfäste, -t, -n, miekankahva svärdotter, -n, -döttrar, ks. sonhustru

svärdsegg : falla för s., kaatua miekan kautta svärdslilja,-n,-or, kurjenmiekka svärdssida : på s—n, miehisellä puolella svärfader, -n, -fäder, appi svärföräldrar,-ne, appi ja anoppi svärja (svära), -jer, tav. svär, svor, svuro, -e, -it, -en, vannoa; kirota svärm, -en, -ar, parvi svärma 1 parveilla, kihistä, kuljeksia joukollaan; haaveksia svärmare, -n, =, reijailija; haaveilija; sähikäinen svärmeri, -et, -er, haaveilu svärmisk haaveksivainen svärmoder 1. -mor, -dern,-mödrar, anoppi svärson, -en, -söner, ks. måg svärta, -n, —, muste; mon. -or,

mustasorsa svärta 1 mustata; panetella sy,-r,-dde,-tt,-dd,n. -dt, ommella sybåge, -n, -ar, ompelukehykset syd, en, —, etelä sydlig eteläinen sydligt etelässä, -stä, -ään sydost, -en, —, kaakkosyd

sydpol, -en, —, etelänapa sydvart etelää kohden sydvest, -en, —, lounas syfta 1 tähdätä, tarkoittaa syfte, -t, -n, tähtäys; tarkoitus;

silmämäärä syftemål, -et, tarkoitus sykorg, -en, -ar, ompelukoppa syl, -en, -ar, naskali sylfid, -en,-er, keijukainen syli, -en, -ar, vuoliainen sylt, -et, —, (-en, -er), hillo sylta 1 hillota sylta, -n, -or, syltty symaskin, -en, -er, ompelukone symbol, -en, -er, vertauskuva symbolisk vertauskuvallinen;

s—a böcker, tunnustuskirjat symfoni, -en, -er, symfonia symmetri, -en, sopusuhtaisuus sympati, -en, -er, myötätuntoi-suus

sympatisera 1 olla myötätuntoinen symtom, -en, -er, oire syn, -en, -er, näky; katselmus; Hm. mon. näkö; silmät; kasvot; se 1. vara i syne, nähdä aaveita syna 1 (-te, -t, -t) katsastaa synas, -es ja syns, -tes, -ts;

näkyä, näyttää synbar näkyvä, nähtävä synbarlig silminnähtävä, ilmeinen

synd, -en, -er, synti; det är s.

om honom, häntä on sääli synda 1 tehdä syntiä syndabock, -en, -ar, syntipukki syndabot, -en,—, synninkatumus syndaflod, -en, -er, vedenpaisumus

syndapalt,-n, -ar, raukka,raiska syndaregister, -tret, =, synti-luettelo

syndare, -n, ja -erska, -n,

-or, syntinen syndig syntinen

syneinstrument, -et, — ja -er,

katselmuskirja synfält, -et, =, näköala synkrets, -en, —, näköpiiri synlig näkyväinen synnerhet : i s., erittäin, semminkin

synnerlig, —, erin-omainen synnerligast etenkin synnerligen erittäin, etenkin synod, -en, -er, pappeinkokous synonym samanmerkityksinen; s., -en, -er, samaa merkitsevä sana

synpunkt, -en, -er, näkökohta synsinne, -t, —, näköaisti syntaktisk lauseopillinen syntax, -en, -er, lauseoppi syntetisk yhdisteellinen synvilla, -n, -or, silmänharhaus synål, en, -ar, silmäneula syra, -n, -or, happo; suolaruoho syra 1 hapattaa; s., syr,-de,-t,

hapata syre, -t, —, happi syren, -en, -er, sireeni syring, -en, -ar, ompelusormus syrlig hapahko syrsa, -n,-or. sirkka syrtut, -n, -er, lievetakki; ks.

bodssyrtut syskon, -et, =, veli, sisar syskonbarn, -et, =, serkku syskonsäng, (-en, -ar), veljes-vuode

syskontycke, -t, —, sisarusten

yhdennäköisyys sysselsätta (ks. s.); s. ngn med ngt, pitää jku jtkin tekemässä; antaa jkulle jtkin työksi; s. sig, askaroida, työskennellä; sysselsatt, työssä, toimessa (oleva) sysselsättning, -en, -ar, työskentely syssla 1 askaroida syssla, -n, -or, askare, virka, toimisys

syssling,-en,-ar, serkku, orpana ; sångerska, -n, -or, laulajatar sysslolös toimeton, joutilas j sånggudinna, -n, -or, runotar syssloman, -nnen, -män, toi-1 sångmö, -n, -r, runotar

mitsija j såningsman, -nnen, -män, kyl-

system,-et,— ja -er, järjestelmä | väjä systematisera 1 sovittaa järjes-1 såpa, -n, —, suopa, pesetin

telmäksi : såpbubbla, -n, -or, saippuapallo

systematisk järjestelmän-mu- s såpsjuderi, -et, -er, suovankeit-

kainen i tärnö

syster, -n, -trår, sisar, sisares ; sär, -et, =, haava systerbarn, -et, -dotter, -n, såra 1 haavoittaa, loukata -döttrar; -son, -en, -söner, j sårig haavainen sisarenlapsi, -tytär, -veli j sårnad, -en, -er, haavanen Systerbäck Rajajoki (Siestar-; sås, -en, -er, kastin

joki) I såsom niinkuin, kuten; -na,-nä

systerlig sisarellinen j såstång, -en,-stänger, korento

(sytning, -en, -ar, eläke) | såt, n, —, sopuisa, rakas

syträd, -en, -ar, ompelurilima | såta, -n, -or, ruko så niin; sitten; vai niin; kas niin;; såvida jos, kun så där, noin, jokseenkin; så |såvidt sikäli kuin här, näin; — i så fall, siinä i såväl sekä tapauksessa; i så måtto, sen [sack, -en,-ar, säkki puolesta I säd, -en,—, vilja, elo; siemen

så, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt, | säde, -t, -n, kylvö; kylvös

kylvää I sädesfält, -et, =, vainio

så, -n, -ar, korvo \ sädeskorn, -et, =, jyvä; Hm.

sådan, n. -t, ainoasi. määr:tön J mon. siemenjyvät

m. semmoinen | sädesärla, -n, -or, västäräkki

sådd, -en, -er, kylvö i säf, -fven, (-tvet) —, kahila

sådor, -na, kaunat i säliig säveä, hiljainen

" -en, -ar, saha säga, -er, sade, sagt, sagd, sa-

1 sahata noa; så att s., så till s—n-

sågbak, -en, -ar, pintalauta des, niin sanoakseni; det måt-

sågblad, -et, =, sahanterä te jag s.! no sehän nyt! det

sågspån, -en, sahajauhot säger sig själft, sen itses-sågtimmer, -timret, —, saha- tänsäkin ymmärtää; det låter

hirret s. sig, sitä sopii sanoa; hvad

såla 1 ks. sula vill det s.? mitä se tarkoit-

såle, -n, -ar, ks. sula taa? det vill s., se on; sagdt

således siis och gjordt, tuumasta toi-

såll, -et, ==, seula, välppä j meen

sålla 1 seuloa, välpätä j sägen 1. sägn, -gnen, -er, ta-

sålunda sillä lailla; siis rina

såmedels sillä neuvoin j säker, -kre jne., varma* turval-

sång, -en, -er, laulu; veisuu linen; suruton; tarkka (käsi) sångare, -n, =, laulaja; laulu- j säkerhet, -en, —, varmuus, tur-

lintu i vallisuus, suruttomuus; tark-

sångbar laulettava i kmis; mon. -er, vakuuss ä k

säkerhetsmått, -et, tav. mon.

=, varokeino säkerligen varmaan säkert varmasti, vakavasti, tarkasti; varmaan, varmaankin säl ks. själ sälj, -en, -ar, raita sälja, -er, sålde, -t, -d, myödä;

han är såld, hän on hukassa säll autuas, onnellinen sälla sig 1 yhtyä, liittyä sällan harvoin

sälle, -n, -ar, veitikka, roikale sällsam, -mme jne., eriskum-

m ai nen sällskap, -et, =, seura sällskapa 1 seurustella sällskaplig seurahaluinen sällskapsbroder, -n, -bröder,

seurakumppani sällskapsdam, -en, -er, seuruus-

n e iti i. -rouva sällskapskrets, -en, -ar, seura-

keskuus sällskaplig seurallinen sällskapston, -en, —, seurallinen käytöstapa sällspord harvoin tavattava sällsynt harvoin nähtävä, harvinainen sälta, -n, —, suolaisuus sämja, -n, —, sopu sämjas, -es 1. säms, sämdes,

-ts, -s! sopia sämre, sämst ks. dålig sämsk, -en, —, säämyskä sända, -der, -de, -dt, -d, lähettää

sändebref,-fvet, =, lähetyskirje sändebud, -et, =, sanansaattaja,

lähettiläs sänder: i s. erältänsä säng, -en, -ar, sänky; penger, lava;*gå till s—s, mennä makuulle; ligga till s—s, olla vuoteenomana; taga på s—en, tavata makuulta sängdags maatapanon-aikaan;

det är s., on aika panna maata sängfot, -en, -fötter, sängynjaika; määr. m., jalkopää sänggardin, -en, -er, sängyn-uudin

sänghimmel, -n, -himlar, sängyn-teltta sängkammare, -n, — ja -kamrar, makuuhuone sängliggande vuoteen-omana,

alatilassa sänka, -er, -te, -t, -t, laskea,

alentaa, upottaa sänke, -t, -n, riippa, paino sänkhåf, -fven, -ar, pohjalippo sänklod, -et, =, laskinluoti sänkning,-en,-ar,alennus; alanne sär ks. isär

särdeles erin-omattain, erittäin Säresniemi Säräisniemi särk, -en. -ar, rätsinä, paita sär la myöhään illalla särskild erityinen, eri särskildt erikseen, erittäin särskilja,-er, -ilde, -t,-d, erottaa säte, -t, -n, istuin; takapuoli;

sija, paikka; istuntovalta säter, -n, -trår, karjanmaja sätt, -et, —, tapa; på s. och

vis, tavallaan sätta, -er, satte, -tt, -tt, panna, asettaa; istuttaa; latoa; viedä; s. eld på, sytyttää palamaan; s. en ära i, pitää kunnianaan; s. sig, istuutua, asettua, ruveta, laskeutua; s. sig i rörelse, lähteä liikkeelle; s. sig upp, nousta istualleen; s. s. u. emot ngn, nousta jkuta vastaan; s. s. öfver ngt, pitää alempana arvoansa;—s. af, kiitää, rientää; s. efter, ajaa takaa; s. tili, alkaa; s. öfver, mennä yli; komma s—nde 1. s—n-des, tulla viilettää sättare, -n, =, latoja Sääminge Sääminki söckendag, -en, -ar, arkipäivä281

tae

söder, tav. -n, —, etelä; — s. om, etelässä (jstkin); s. ut, etelään päin söderländsk etelämainen södre, -a eteläinen söfva,-er, -fde,-t,-d, nukuttaa söka, -er, -te, -t, -t, hakea, etsiä; koettaa; s. ngn för gäld, hakea velkaa jkulta; s. sig, pyrkiä (virkaan) sökande, -n, =, -na, hakija;

kantaja söl, -et, —, vitkastelu söla 1 ryvettää, tahrata; — nuh-jailla

sölaktig nahjusmainen sölig tahrainen; nuhjaileva sölja, -n, -or, solki sölkorf, -fven, -ar, kuhnus, Matti

Myöhänen söm, -mmen, —, ompelus; mon. -mmar, sauma, neulos; s., -mmen ja -mmet, , -mmen, hevoskenkä-naula sömma 1 ommella sömmerska, -n, -or, ompelijatar sömn, -en, —, uni sömnad, -en, -er, ompelu sömnaktig

unelias sömngifvande unettava sömngangare,-n,^, unessakävijä sömnig uninen; unelias

sömsmån, -en, -er, saumavara söndag, -en, -ar, sunnuntai sönder rikki, hajallaan, -lleen sönder-dela 1 jakaa eri osiin sönder-falla (ks. f.) hajota; jakautua

söndra 1 särkeä, rikkoa; erottaa; s. sig, erkautua; riitautua söndrig rikkinäinen söndring, -en, -ar, rikonta; eripuraisuus sörja, -n, -or, sohju, hyhmä sörja, -er, -de,-t,-d, surra; pitää huolta sörpa, -n, —, silppu, suppu sörpa 1 tehdä silpuksi sörpla 1 särpiä

söt,-tt, makea, suloinen; s. m j ö 1 k, nuori maito; göra sig s., imarrella; söta mor! äiti kulta! sötebrödsdagar, -ne, makean-

leivän-pyhät; hyvät päivät sötig imelä sötma, -n, —, makeus sötna 1 tulla makeaksi, imeltyä sötsaker,-na, makeiset, namuset sötsur varikoinen; maireenmui-kea

sötunge, -n, -ar, kultanuppunen sötvattensfisk, -en, -ar, järvi-kala

T.

ta ks. taga tabell, -en, -er, taulu tabellarisk tauluntapainen tabellvärk, -et, =, väkiluvun tau-

lusto; tilastolaitos tablå, -en, -er, taulukuva; kuvaus

tabula, -n, kertotaulu taburett, -en, -er, töyry tuoli

tack, (-en), —, kiitos; t. vare

er hjälp, teidän avullanne tacka 1 kiittää; jo jag t—r! mitä vielä! t. vet 1. vill jag denne, tämäpä vasta onkin hyvä

tacka, -n, -or, uuhi, emälammas;

harkko tackel, -cklet, =, takkeli

21 281

tae

söder, tav. -n, —, etelä; — s. om, etelässä (jstkin); s. ut, etelään päin söderländsk etelämainen södre, -a eteläinen söfva,-er, -fde,-t,-d, nukuttaa söka, -er, -te, -t, -t, hakea, etsiä; koettaa; s. ngn för gäld, hakea velkaa jkulta; s. sig, pyrkiä (virkaan) sökande, -n, =, -na, hakija;

kantaja söl, -et, —, vitkastelu söla 1 ryvettää, tahrata; — nuh-jailla

sölaktig nahjusmainen sölig tahrainen; nuhjaileva sölja, -n, -or, solki sölkorf, -fven, -ar, kuhnus, Matti

Myöhänen söm, -mmen, —, ompelus; mon. -mmar, sauma, neulos; s., -mmen ja -mmet, , -mmen, hevoskenkä-naula sömma 1 ommella sömmerska, -n, -or, ompelijatar sömn, -en, —, uni sömnad, -en, -er, ompelu sömnaktig
unelias sömngifvande unettava sömngangare,-n,^, unessakävijä sömnig uninen; unelias

sömsmån, -en, -er, saumavara söndag, -en, -ar, sunnuntai sönder rikki, hajallaan, -lleen sönder-dela 1 jakaa eri osiin sönder-falla (ks. f.) hajota; jakautua

söndra 1 särkeä, rikkoa; erottaa; s. sig, erkautua; riitautua söndrig rikkinäinen söndring, -en, -ar, rikonta; eripuraisuus sörja, -n, -or, sohju, hyhmä sörja, -er, -de,-t,-d, surra; pitää huolta sörpa, -n, —, silppu, suppu sörpa 1 tehdä silpuksi sörpla 1 särpiä

söt,-tt, makea, suloinen; s. m j ö 1 k, nuori maito; göra sig s., imarrella; söta mor! äiti kulta! sötebrödsdagar, -ne, makean-

leivän-pyhät; hyvät päivät sötig imelä sötma, -n, —, makeus sötna 1 tulla makeaksi, imeltyä sötsaker,-na, makeiset, namuset sötsur varikoinen; maireenmui-kea

sötunge, -n, -ar, kultanuppunen sötvattensfisk, -en, -ar, järvi-kala

T.

ta ks. taga tabell, -en, -er, taulu tabellarisk tauluntapainen tabellvärk, -et, =, väkiluvun tau-

lusto; tilastolaitos tablå, -en, -er, taulukuva; kuvaus

tabula, -n, kertotaulu taburett, -en, -er, töyry tuoli

tack, (-en), —, kiitos; t. vare

er hjälp, teidän avullanne tacka 1 kiittää; jo jag t—r! mitä vielä! t. vet 1. vill jag denne, tämäpä vasta onkin hyvä

tacka, -n, -or, uuhi, emälammas;

harkko tackel, -cklet, =, takkeli

21tae

tackjärn, -et, —, hölmärauta tackla 1 köysittää, taklata tackling, -en, -ar, taklaus tacklös palkaton tacknämlig otollinen tacksam, -mme jne., kiitollinen;

vaivanmaksava tacksamligen kiitollisuudella tacksägelse, -n, -r, kiitos tadel, -diet, —, moite tadelfri moitteeton tadelsjuk moittelias tadelsjuka, -n, —, moittimisen halu

tadelvärd laitteen-alainen tadla 1 laittaa, moittia tafatt ääliö

taffel, -n, -ffiar, ruokapöytä taffelmusik, -en, —, atriasoitanfco taffelpenningar, -ne, pöytärahat tafla, -n, -or, taulu tafs, -en, -ar, tupsunen; tapsi taft, -et, -er tafti tafvelgalleri, -et, = ja -er, taulusali

tag, -et, =, otto, koppaus, veto; fatta, få, hafva t., ottaa, sàada, pitää kiinni; släppa t., hellittää; vara i t—et, olla innoissaan taga (ta), -er (tar), I tagen (tan), tog, -o, -e, -it, -en, -nde, ottaa; pitää jonakin, käsittää; t. ngn i handen, kätellä jkuta; t. till värjan, tarttua miekkaan; t. på ngt, kouria jtkin; t. af, poiketa; tehdä jkun kuva; t. af ljuset, niistää kynttilää; t. i ngt, ryhtyä jhkin; t. ihop med ngt, käydä jhkin käsiksi; t. in hos ngn, poiketa, ottaa majansa; t. ngn på orden, ottaa jkun sanasta kiinni; t. på, pystyä, tarttua; t. till ordet, ruveta puhumaan; t. till flykten, lähteä pakoon; t. till ngt i stor skala, yrittää jtkin suu-

ressa mitassa; tag hit, anna tänne; t. mod till sig, rohkaista mielensä; man får icke t. det så noga, ei siihen ole niin tarkoin katsominen; t. väl, illa upp, hyveksiä, panna pahaksi; t. en annan väg, lähteä toista tietä; saken tog en sådan vändning, asia kääntyi siksi; det tog skruf, se naula veti; t. eld, syttyä tuleen; — t. sig, toipua, kostua ; t. s i g fram, tulla aikaan; det tar sig väl, illa ut, se näyttää hyvältä, pahalta; t. ill a vid sig, tulla mielipahoillensa ; t—s, tav. tas, otella, taistella; komma tagandes, tulla aika vauhtia tagel, -glet, —, jouhi, jouhet tagg, -en, -ar, pistin, oka taggig piikkinen, okainen tak, -et, =, katto; ha t. öfver

hufvud, olla katon alla takdropp, -et, =, räystäsvuoto takfot, -en, —, räystäs taklag, -et, =. katon-alus taklist, -en, -er, katonraja takpanna, -n, -or, kattotiili takresning, -en, -ar, ks. taklag takränna, -n, -or, räystäskouru takröste, -t, -n, katonkannatus takspån,-et,=, paanu; kattopäre takstol, -en, -ar, katonkannatin takt, -en. -er, tahti, poljento;

vauhti; äly, taju taktik, -en, asetelmataito; menettely taktlös säädytön, tajuton takås, -en, -ar, katonharja tai, -et, =, luku; puhe; därom är tu t., siitä on erimieliä; till tals, pakinoille tala 1 (talte, -t) puhua; t. till ngn, puhutella jkuta; låta t. med sig, suostua puheisiin; t» ut, puhua loppuun; t—s vid,tal

puhella keskenänsä; t—n de, mielen-ilmeinen ; pätevä taian, en, —, sananvalta; föra

ens t., puhüa jkun puolesta talang, -en, -er, taito, kyky talangfull kyvykäs talare, -n, ==, puhuja talegåfva, -n, —,

puhelahja talesätt, -et, puheenparsi talför puhelias talg, -en, —, tali taiga 1 talita talgig talinen talgoxe, -n, -ar, talitiainen talisman, -en, -er, taikakalu talja, -n, -or, väkipyörä tali, -en, -ar, mänty, petäjä tallrik, -en, -ar, lautanen tallrikslickare, -n, norvehtija tallstrunt, -en, -ar, männyn-kerkkä

tallös lukematon, summaton talman, -nnen, -män, puhemies talorgan, -en, -sr, ja -et,

äännin talrik lukuisa

taltrast, -en, -ar, laulurastas -tals -ttain; esim. dus s in t., hvarft., lasst., part., tusinoittain jne. talträngd puheenhaluinen talämne, -t, -n, puheen-aine tam kesy; masea tambur, -en, -er, eteinen tamburin, -en, -er, käsirumpu Tammerfors Tampere; Tammerkoski

tamp.-en, -ar, tamppi; juhkura;

kolho Tanaälf Tenojoki tand, -en, tänder, hammas tandagnisslan, en,—, hammasten kiristys tandkött, -et, —, ijen, ikenet tandpetare,-n,hammaspuikko tandrad, -en, -er, hammassarja tandsprickning, -en, —, ham-" paantulo

tandvärk, -en,—, hammassärky tangent, -en, -er, näppäin tangera 1 sivuta tanke,-n,-ar, ajatus, mieli; hafva en hög t., höga t—ar om ngn, luulla suuria jstkin tankegång, -en, —, ajatuksenjuoksu

tankfull ajatuksissaan (oleva) tanklös ajattelematon tankspridd hajamielinen tant, -en, -er, täti tapet, -en, -er, tapetti; bringa på t—en, saattaa puheeksi; vara på t—en, olla tekeillä tapetsera 1 paperoita seiniä;

päällystää tapisseri, -et, -er, liarsokirjaus tapp, -en, -ar, tulppa; vaarna, puikko

tappa 1 laskea; kadottaa; ge

tapt, heittää menneeksi tapper, -ppre jne., urhoollinen tappert urheasti; aikalailla tapt ks. tappa

tapto, -t, -n, iltarumpu, tapto tarf, ett, taipiton, tarve tarflig kohtuullinen, vähätarpei-nen

tarfva 1 tarvita, kaivata; t—s,

olla tarpeen tariff, -en, -er, hintaluettelo, taksa tarm, -en, -ar, suoli tarmkanal, -en, -er, suolisto tarmvred, -et, suolenlukko taska, -n, -or, tasku taskbok, -en, -böcker, taskukirja taskspelare, -n, =, silmänkääntäjä

tass, -en, -ar, käpälä tassa 1 käpälöitä; hissutella tassel, -sslet, —, sipinä tassia 1 sipistä, kuiskia tatare, -n, —, mustalainen tatuera 1 piirrellä ihoa tautologi,-en,-er, samasanaisuus Tavastehus Hämeenlinna Tavastland Hämetav

284

the

tavastlänning, -en, -ar, Hämäläinen

tax, -en, -ar, ks. taxhund taxa, -n, -or, taksa taxera 1 taksoittaa, arvata, määrätä

taxhund, -en, -ar, mäyräkoira te, -r, -dde, -tt, -dd n. dt, näyttää, osottaa té, -et, —, (-er teelajit) tee teater, -n, -trår, teaatteri teaterpjes, -en, -er, näytelmä-

kappale teatralisk teaatterimainen tecken, -cknet,—, merkki;jälki teckenspråk, -et, merkki-puhe

teckentydare, -n, =, merkkien selittäjä

teckna 1 merkitä; piirustaa, kirjoittaa; viitata; t. sig, kirjoittaa nimensä; kuvautua; väl t—d, somatäpläinen teg, -en, -ar, sarka, palsta tegel, -glet,—, -glen, tiili, tiilet tegelslagare, -n, —, tiilentekijä teka 1 teikata

teknik, -en, —, taideoppi; taide-kieli

teknisk keino-opillinen tekök, -et, teekeitin telefon, -en, -er, telefooni telegraf, -en, -er, sananlennätin telegram, -mmet, = ja -er, sähkösanoma teleskop, -et, — ja -er, teleskopi tein, -en, -ar, paula, aina telning, -en, -ar, vesa tema, -t, -ta, perus-aate t. -juonne; käännös-aine; perusmuodot temlig ks. tämlig tempel, -piet, =, -pien, templi temperament, -et, = ja -er, luon-

nonlaatu temperatur, -en,-er, lämpömäärä temperera 1 vien on taa; t —d, lauhkea

tempo, -t, -pi, aikamitta (musii-

kissa); mon. temppu (äk-seerauksessa) temporär väliaikainen tempus, ett, -pora, ajallismuoto ten, -en, -ar, kara, paljin Ténala Tenhola

tendens, -en, -er, tarkoitus, taipumus tenn, -et, —, tina tenor, -en, -er, tenori tentamen, en, -mina, tentti tentera 1 tutkia (jkun oppia);

tentata teolog, -en, -er, teologi teologi, -en, -er, jumaluus-oppi teoretiker, -n, =, tieteis-oppinut teoretisk tietopuolinen teori, -en, -er, tieteis-oppi term, -en, -er, termi, oppisana termin, -en, -er, määräaika; lukukausi

terminologi, -en,-er, oppisanasto termometer, -n, -trår, lämpömittari

terpentin, -en, —, tärpätti terrass, -en, -er, penger terrin, -en, -er, liemimalja territorium, -iet, -ier, aluskunta terrorism, -en, -er, hirmuval-

taisuus t. -hallitus terräng, -en, -er, ala ters, -en, -er, terssi terserol, -en, -er, taskupistooli Terska halfön Turjan niemimaa, tertial, -en, -er, vuosikolmannes tes, -en, -er, väitöslause test, -en, -ar, suortuva testamentarisk testamentillinen testamente, -t, -n, jälkisäännös;

testamentti testamentera 1 testamentilla määrätä

testator,-n,-er, testamentintekij ä Teusina Täyssinä text, -en, -er, teksti texta 1 tekstailla the, thu ..., thr ... ks. te, tu . .. ja tr . ..t h n

235

til

Thusby Tuusula tia, -n, -or, kymmönen tid, -en, -er, aika; under tiden, sillä välin; t. efter annan, aika ajoin; då för tiden, siihen aikaan; nu för tiden, nykyään; med tiden, aikaa myöten; kors i alla tider! voi poloinen päiviäni! i t., ajoissa; i sinom t., aikanaan; tids nog, kyllä aikaisin; aikanaan; huru tids? millä ajalla? så tid:S, niin t. liian myöhään tideböcker, -na, aikakirjat tidehvarf, -fvet, =, aikakausi tidig aikainen, varhainen tidigt varhain, aikaisin tidning,-en,-ar, sanoma; s.-lehti tidpunkt, -en, -er, ajankohta, hetki

tidrymd, -en, -er, aikakausi tidsanda, -n, —, ajanhenki tidsenlig ajanmukainen tidsföljd, -en, —, ajanjakso tidsfördrif, -fvet, =, ajanviete tidskrift, -en, -er, aikakauskirja tidspillan, en, —, ajanhukka tidsutdräkt, -en, —, viivytteleminen

tidsålder, -n, -drar, aikakausi tidsödande aikaa menettävä tidt : t. och ofta tavantakaa tidvatten, -ttnet, —, luode ja vuoksi

tiga, -er, teg, -o, -e, tegat, olla vaiti; vaieta; t. med ngt, olla puhumatta jtkin tiger, -n, -grar, tiikeri tigga, -er, tigde, -t, -d, kerjätä; t. sig till ngt, mankua jkin itsellensä tiggare, -n, =, kerjäläinen tiggarstaf, -fven, -ar, kerjuusauva; bringa till t—fven, saattaa keppikerjäläiseksi; taga till t —fven, lähteä mieron tielle

tiggeri, -et, —, kerjuu tigrerad tiikerintäpläinen tigrinna, -n, -or, naarastiikeri

tik, -en, -ar, narttu tilja, -n, -or, lattiapalkki till luoksi, tykö; -lie, -h—n; -ksi; puolesta, suhteen, -lta; kohtaan; t. buds, tarjona; vända sig t. ngn, kääntyä jkun puoleen; vastaa myös genet. päätettä, esim. författaren t. ett arbete, teoksen kirjoittaja; arbeta sig t. penningar, hankkia rahaa työllänsä; en lymmel t. karl, lurjus miehiänsä, miehen lurjus; fall a en t. fota, langeta jkun jal-kain juureen; tret. fyra, kolme tai neljä, kolmesta neljään; — lisäksi,vielä; det gör hvarken t. eller ifrån, ei siitä ole hyötyä eikä haittaa; kiinni, umpeen; vara t., olla olemassa; sätta lifvet t., heittää henkensä; ligga väl t., olla mukavalla paikalla; i dag åtta dagar t., tästä viikon takaa; liikettä tai ääntä merkitsevien verbien ohessa tili ilmoittaa äidillisyyttä; esim. hoppa tili, hypähtää, skrälla till, rämähtää; — t. och med, vieläpä,-kin; t. och med detta år, tämän vuoden loppuun asti; t. och med sjunde häftet, seitsemättä vihkoa myöten; — t. den ändan, sitä varten; t. att, sitä varten että; t. att afleda misstankarna, epäluulojen poistamiseksi,

poistaakseen epäluulot; yhdistyksissä: lisää, kiinni, omaksi y. m.

tillaga ja laga till 1 laittaa,

valmistella tillbaka takaisin; takaperin tülbaka-sätta (ks. s.) panna ta-til

kaisin; tillhakas., jättää syrjään

tillhaka-visa 1 viitata takaisin;

tillbaka v., torjua tillbedja (ks.b., pass. part. -bedd ja -beden) palvella, jumaloida tillbehör -et, =, tarveaineet tillbjuda (ks.b.) tarjota till-blanda 1 sekottaa lisään t.

valmiiksi till-bomma 1 teljetä kiinni tillbringa (ks. b.) tuoda; viettää tillbringare,-n, kaadin (astia) tillbud, -et, =, tarjous; yritys tillbyggnad, -en,-er, lisärakennus

tillbyta sig ja b. s. t. (ks. b.)

saada vaihtamalla tillbör, -bort, pitää, tulee tillbörlig jkulle tuleva, kohtuullinen

tillbörligen säällisesti, tarpeeksi tilldela 1 jakaa omaksi, antaa till dess siksi kuin till-draga (ks. d.) vetää kiinni;

t. sig, vetää puoleensa; sattua tilldragelse, -n, -r, tapaus tillegna 1 omittaa; t. sig, anastaa tillegnan, en, —, omitussanat tillerkänna (ks. k.) myöntää t.

lukea omaksi tillfalla (ks. f.) tulla omaksi tillflykt, -en, (-er), turva; taga

sin t., turvata, paeta tillflyta (ks. f.) tulla (omaksi) tillflöde, -t, -n, lisävesi tillfoga 1 liittää, lisätä; tehdä

(jkulle jtkin pahaa) till freds tyytyväisenä, -ksi; gifva sig t., tyytyä tillfredsställa (ks. s.) tyydyttää; rauhoittaa tillfredsställelse, -n, —, tyydytys; mielihyvä till-friskna 1 tulla terveeksi till-frysa (ks. f.) jäätyä tillfråga 1, tav. pass., kysyä tillfyllest kylliksi

tillfyllestgöra (ks.g.)tyydyttää;

tehdä kylliksi tillfångataga ja taga tili f. (ks.

t.) ottaa vangiksi tillfälle, -t, -n, tilaisuus; vid t.,

sopivassa tilaisuudessa tillfällig, —, satunnainen, tilapäinen

tillfällighet, -en, -er, sattumus tillfälligtvis sattumalta tillförene 1. -rne ennen, muinoin tillförlitlig luotettava tillförordna 1 määrätä tillförse sig (ks. s.) tav. inf.

ja prees. odottaa, toivoa tillförsikt, -en, —, luottamus tillförsäkra 1 vakuuttaa tillgift, -en, —, anteeksi-antaminen

tillgifva (ks. g.) antaa anteeksi tillgifven, -et, -fne jne., harrastunut, harras, mieltynyt tillgifvenhet, -en, —, hartaus,

mieltymys tillgjord teeskentelevä, -nnelty tillgodogöra (ks. g.) käyttää hyväksi

tillgodonjuta ja n. t. g. (ks.n.)

nauttia (etunansa) tillgodose ja s. t. g. (ks. s.)

katsoa jkun parasta tillgrepp, -et,^, laiton ottaminen tillgripa (ks. g.) ryhtyä (hätäkeinoihin); luvattomasti ottaa tillgränsande rajalla oleva till-gå (ks. g.) käydä, tapahtua; vara 1. finnas att t., olla varana 1. saatavissa tillgång, -en, -ar, pääsytie; pääsy; vara, var ai ahde; saamisen mahdollisuus tillgänglig luoksepäästävä; luokseen laskeva; saatavissa oleva tillhanda tarjona tillha-ndagå ja g. t. h. (ks. g.)

olla avullinen tillhandahålla ja hålla t, h. (ks. h.) pitää saatavillatil

tillhandla sig 1 hankkia ostamalla

tillhjälp, -en, —, apu tillhopa yhteen

till-hugga (ks. h.) hakata osa-. puille

tillhygge, -t, -n, (tilapäinen lyö-

mä-)astala tillhåll, -et, tyyssija tillhålla (ks. h.) pitää suljettuna; tillh. ngn att göra ngt, valvoa, että jku tekee jtkin till-höra (ks. h.) olla kuuluvainen 1. oma, kuulua; det t— hör dig att, sinun asiasi on, sinun tulee tillhörig, —, kuuluva, oma tillhörighet, -en, -er, mikä jhkin

t. jkulle kuuluu, omaisuus tillika samalla; t. med, yhdessä jkun kanssa tillintetgöra (ks. g.) tehdä tyhjäksi, hävittää tillit, -en,—, luottamus tillita 1 turvautua, pyytää, hakea tillitsfull luottavainen tillkalla 1 kutsua till-klippa (ks. k.) leikata ommeltavaksi, viillä till-knyta (ks.k.) solmeta kiinni till-komma (ks. k.) tulla lisäksi; keräytyä, syntyä; tulla, kuulua

tillkommande tuleva; det t.,

tulevaisuus tillkommelse, -n, —, tuleminen tillkomst, -en, —, lisäksi-tulo; synty

tillkonstla 1 tehdä konstikkaaksi; teeskennellä tillkämpa sig 1 saada taistelemalla

tillkännagifva ja g. t. k. (ks.

g.) ilmoittaa, antaa tiedoksi tillmäle, -t, -n, lause, soimaus tillmäta (ks. m.) mitata (jkulle);

t. sig, anastaa, omistaa tillmötesgående kohtelias

tillnamn, -et, suku-, liika-1. lisänimi

tillopp, -et, —, vedentulo; (kansan) tulvaaminen (jhkin) till-platta 1 litistää tillpynta 1 koristaa; ks. till-tyga

tillra 1 vierähtää, norahtaa tillreda (ks. r.) valmistaa till reds valmiina tillrop, -et, =, huuto (jkulle) tillropa 1 huutaa (jkulle) tillrusta 1 varustaa, valmistaa tillryggalägga ja L t. r. (ks.l.)

kulkea, suorittaa tillråda (ks. r.) kehottaa, neuvoa tillrådan, en, —, kehotus tillräcklig, —, riittävä tillräckligt tarpeeksi, kyllin tillräkna 1 lukea syyksi tillräknelig vastuukykyinen tillrättaskaffa ja s. t. r. 1 löydyttää

tillrättavisa 1 ojentaa, nuhdella tills ks. tils

tillsamman 1.1—ns yhdessä, yhteen ; yhteensä tillsats, -en, -er, lisäys till-se (ks. s.) katsoa tillskansa sig 1 vallata tillskapa 1 muodostaa, sepitä till-skjuta (ks. s.) lykätä kiinni; antaa lisäksi tillskott, -et, =, pano-osa, lisäpanos

till-skrifva (ks. s.) kirjoittaa jkulle t. lisää; tills., lukea ansioksi t. syyksi tillskynda 1* tuottaa, hankkia tillskyndelse, -n, —, vaikutus till-skära (ks. s.) leikata ommeltavaksi, viillä till-sluta 1 sulkea, ummistaa tillspetsa 1 suipentaa tillspärra 1 teljetä kiinni, sulkea tillspörja (ks. s.) kysyä till-stoppa 1 tuketa kiinni till-strömma 1 tulvata (jhkin)til

tillstunda 1 olla tulossa tillstymmelse;-n,-r, alkukyhäy s tillstyrka (ks. s.) kehottaa; puolustaa

tillstå (ks. s.) tunnustaa tillstånd, -et, =, tila; lupa tillstädes saapuvilla, -lie tillstädja (ks. s.) sallia till-ställa (ks. s.) laittaa, saada aikaan; tills., toimittaa jkulle tillställning, -en, -ar, hanke; ke-mut

tillständig, —, luvallinen, sovelias

till-stänga (ks. s.) salvata, sulkea

tillstöt, -en, -ar, kommellus, kohtaus

tillstöta (ks. s,) sattua (lisää);

olla rajalla, koskea tillsyn, -en, —, vaarinpito, katsonta

till-säga (ks. s.) sanoa, antaa käsky

tillsägelse, -n, -r, käsky tillsända (ks. s.) lähettää (jkulle) till-sätta (ks. s.) panna lisäksi t. omastansa t. virkaan; menettää (henkensä) tilltag, -et, =, uhkayritys 1. -työ till-taga (ks. t.) lisäytyä, karttua, yltyä; t—en, otettu, pantu (runsaasti, niukalta); det är för mycket t—get, siinä on liikaa laskettu tilltagsen, -set, -sne jne., toimelias, rohkea tilltal, -et, —, puhuttelu; nuhteet; syyte tilltala 1 puhutella; nuhdella; syyttää

tilltro, -r, -dde, -tt, -dd, n. -dt; t. ngn ngt, luulla jkun kykenevän jhkin tillträda (ks. t.) päästä jnkin

hallintoon, ottaa vastaan tillträde, -t, —, pääsy tilltugg, -et, —, viinaleipä

tilltvinga, -r, -tvang, -tvungit;

t. sig ngt, pakolla hankkia till-tyga 1 ryvettää; tilit., pahoin pidellä tilltänkt aiottu

tillvara 1. -varelse, -n, —, olemassa olo, olemus tillvarataga ja tav. taga t. v.

(ks. t.) panna korjuusen tillvaro obliikvisija san. tillvara tillverk ... ks. till värk . . . tillvinna (ks. v.) voittaa tillvita 1; t. ngn ngt, soimata

1. syyttää jkuta jstkin tillvitelse, -n, -r, soimaus, syytös tillvägabringa ja b. t. v. (ks.

b.) saada aikaan 1. toimeen tillvälla sig 1 anastaa itselleen tillvärka 1 tehdä, valmistaa tillvärkning, -en, -ar, tekeminen; teos tillväxa, -er, -te, -t, kasvaa, karttua, vaurastua tillväxt, -en, —, karttuminen y.

m.; lisäkasvu tillydande kuuluva (jhkin) tillyxa 1 kirvestää, telsoa tillåta (ks.l.) sallia, myöntää; t. sig många friheter, ottaa ruvetakseen moniin vapaisuuk-siin; t—en, luvallinen tillåtelse, -n, —, lupa tillåtlig luvallinen till äfventyrs ehkä; kukaties tillägg, -et, =, lisäys tillägga ja lägga till (ks. 1.) panna lisää; lisätä; tillägga, antaa, määrätä tillämna 1 alustella; aikoa antaa t. tehdä (jkulle) tillämpa 1 sovelluttaa tillämplig soveltuva tilländagå ja g. t. ä. (ks. g.) loppua

tilländalöpa ja 1. t. ä. (ks. 1.)

päättyä

till-öka (ks. ö.) lisätä, enentää tillönska 1 toivottaa (jkulle)til

tils kunnes; t. vidare, toistaiseksi

tima 1 tapahtua, sattua timglas, -et, =, tiimalasi timid arka, pelokas timlig ajallinen timme, -n, -ar, tunti timmer, timret,—, hirsi, hirret;

mon. kihtelys timmerman, -nnen, -män, sal-vomies

timmerskog, -en, -ar, hirsimetsä timmerstock, -en, -ar, salvohirsi timotej, -en, —, puntarpää timra 1 salvaa tina, -n, -or, tiinu, sammio tina 1 sulattaa; sulaa tindra 1 tuikkaa; kiilua ting, -et, —, kappale, esine; käräjät

tinga 1 tingata, tilata tingest, -en, -ar, kalu, kapine tingsfrid, -en, —, käräjärauha tingslag, -et, =, käräjäkunta tingta 1 pitää käräjiä tinktur,-en,-er, väki- l.väriliuvos tinne, -n, -ar, sakara, pii tinning, -en, -ar, ohimo tio kymmenen

tionde kymmenes; t., -n, —, kymmenykset tiotal, -et, =, kymmen tipp, -en, -ar, nipukka tirad, -en, -er, sanelma tisdag, -en, -ar, tiistai tissel, -sslet, —, ks. tassel tissiä ks. tassia tistel,-n,-tlar, ohdake; vehmaro titel, -n, -tlar, (kirjan) nimi;

arvonimi; luokka titelblad, -et, =, nimilehti titt, -en, -ar, katsahdus titta 1 kurkistaa titt ut, en 1. ett, —tirkistys-reikä

titulatur, -en, -er, korkonimet titulera 1 nimittää, puhutella (jkskin)

titulär nimellinen, nimi-tje . . . ks. tjä ... tjock paksu; sakea tjocka, -n, —-, sumu tjockhet, -en, —, sakeus tjocklek, -en,—, paksuus tjockna 1 paksuta; det t — r,'

menee pilveen tjockände, -n, -ar, tyvipää tjog, -et, =, tiu; parmas tjuder, -dret, =, lieka tjudra 1 panna kammitsaan tjuf, -fyen, -ar, varas tjufband, -et, =, varasjoukko tjufgods,-et,—, varastettu tavara tjufnad, -en, -er, varkaus tjufpojke, -n, -ar, veitikka tjufskytt, -en, -ar, sala-ampuja tjuf skytte, -t, -n, salametsästys tjufunge, -n, -ar, pikkuveitikka tjufva ja tjuga, -n, -or, hanko tjufven, -et, —, varastaminen tjugu kaksikymmentä tjur, -en, -ar, sonni tjura 1 jör otella tjurhufvud, -et,-en, ja -skalle,

-n, -ar, joropää tjusa, -er, -te, -t, -t, myös 1,

lumoa; ihastuttaa tjuskraft, -en, —, tenhovoima tjut, -et, =, ulvonta tjuta, -er, tjöt, -o, -e, tjutit,

ulvoa, ulista tjäderhane 1. -tupp, -en, -ar,

k o iras metso tjäder, -n, -drar, metso tjäderhöna, -n, -or, koppelo tjäderlek, -en, -ar, metsonsoidin tjäle, -n, —, kirsi, routa tjäll, -et, —, teltti, maja tjäna 1 (tjänte, -t), palvella; auttaa; olla (joksikin 1. jonakin); t. sig upp, yletä palveluksessa; är han tjänt (ei: tjänad) därmed? onko hän tyytyväinen sillä? tjänstaktig avulias tjänstbar palvelukseen kelpaava290

ton

tjänsteande, -n, -ar, palvelija (-henki)

tjänstefolk, -et, —, palvelusväki tjänstehjon, -et, =, palkollinen tjänstekvinna, -n, -or, naispalvelija

tjänsteman, -nnen, -män, palvelus- 1. virkamies tjänstfolk ks. tjänstefolk tjänstfärdig avulias tjänstförrättande virkaa tekevä tjänstgöra (ks. g.) toimittaa virkaa

tjänstgöring, -en, -ar, viranteko

1. -pito tjänstledig virk al omainen tjänstledighet, -en, —, virkavapaus tjänstvillig apukernas tjänstår, -et, =, palvelusvuosi tjära, -n, —, terva tjära 1 tervata

tjärbränning, -en, -ar, tervanpoltto tjärig tervainen tjärlag, -en, —, tervavesi tjärna ks. kärna toalett, -en, -er, yöpöydän tarpeet; pukemapöytä t. -huone; vaatetus; göra sin t., pukea päällensä toast, -en, -er, muistomalja tobak, -en. —, tupakka töcken ks. sådan toddy, -n, -yar, toti tof, -fven, —, huopa toffel, -n, -fflor, tohveli; stå under t—n, olla akkavallan alla toffelvälde, -t, —, akkavalta tofs, -en, -ar, tupsu, töpe tofsig tupsullinen, töyhtöinen toft, en, -er, teljo, tuhto tofva, -n, -or, vanuke tofva 1 ja t. ihop vanuttaa tofvig takkuinen, suortuvinen tok, -en, -ar, hupsu tok, -et, —, hullutus; hupakko; på t., hullusti; leikillä

toka, -n, -or, hupakko (nainen) tokas 1 hullutella tokeri, -et, -er, hulluttelеminen tokig hassu, hullu tokrolig hullunkurinen tokstolle, -n,-ar, pöhkö, hullupää tolag, -en, —, tuulaaki tolerans, -en,—, suvaitsevaisuus tolerant suvaitsevainen tolerera 1 suvaita, kärsiä tolf kaksitoista

tolfman, -nnen, -män, lautamies tolft, -en, -er, toltti tolfte kahdestoista tolfva, -n,-or, 12:n numero; kaks-

toistikko tolk, -en, -ar, tulkki tolka 1 tulkita; selittää tom, -en, -er, nide, kirjan osa tom, -mme jne., tyhjä Tomas Tuomas tomback, -en, —, tompakki tomhänd tyhjäkätinen tomrum, -mmet, —, ilmaton tila tomt, -en,-er, talonpaikka tomte 1. tomtebisse, -n, -ar,

kotohaltia tomtorm, -en, -ar, tarhakäärme ton, -en, -er, sävel; korko; käytöstapa; tuntu; talaur enhög t., puhua suurella suulla; sjunga ur e nannan t., vetää toista nuottia tona 1 ääntää, soida tonart, -en, -er, sävellaji tonfall, -et, loppusävel t. -sävelet t. -sanat t. -äännös tonföljd, -en, -er, säveljakso tongifvande käytöstavan määräävä

tonisk vahvistava; t. aksent,

pääkorko tonkonst, -en, —, säveltaide, soitanto

tonsur, -en,-er, tukan-ajo; ajeltu päälaki tonsättare, -n, =, säveltäjä tonvikt, -en,—, äänenpaino,korkotop

topas, -en, -er, keltakivi topograf, -en, -er, topografi topp! olkoon menneeksi! topp, -en, -ar, latva, huippu.; toppa; från t. till tå, päästä jalkoihin asti toppa 1 latvoa topphugga (ks. h.) latvustaa topp rasande vihan vimmassa (oleva)

topprida (ks. r.) pitää kannus-kurissa

tordyfvel, -n, -flar, sontiainen tordön, -et, •-=, ukkosenjyrinä torf, -fven, —, turve torfmosse, -n, -ar, sammal- 1.

rahkasuo torftig tarvitsevainen, niukka torfva, -n, -or, turve torfva 1 : t. till läjähyttää torg,-et,=, tori; föra till t—s,

tuoda näkyviin torgföra (ks. f.) viedä torille

kaupaksi torka 1 kuivata, pyyhkiä; — kuivaa, kuivua torka, -n, —, kuivuus; pouta torkhus, -et, kuivuuhuone torktrasa, -n, -or, pyyhinriepu torn, -et,=, torni; t. -en,-ar, paljin torna 1; t. upp, pinota korkealle tornera 1 olla keihäisillä tornerspel, -et, —, keihäiset, tur-

nauspeli Torneå Tornio

tornister, -n, -trår, pääkontti 1. -pussi

torp, -et, =, torppa, mökki torpare, -n, torppari, mökkiläinen

torr, n. tort, kuiva; det t —a,

kuiva maa torraka, -n, -or, torakka torrhosta, -n, —, köhä torrolig kuivanlystikäs torrskodd kuivin jaloin (oleva) torrvärk, -en,—, luuvalo torrögd kuivin silmin (oleva)

torsdag, -en, -ar, torstai torsk, -en, -ar, turska; mon.—,

sampaat tortur, -en, -er, kidutus torvigg, -en, -ar, ukonnuoli tosing, -en, -ar, hölmö (mies) tossa, -n, -or, tallukka, pölvänä

(nainen) ! Torsten Torsti jtota 1 kyhätä

I total yltä-yleinen, täydellinen totalt kokonaan, tykkänään totte ks. tåtte

tradition, -en,-er, muinaistaru;

perintätapa traditionell muistotiedollinen traf, ett, —, ravi; komma, hjälpa på t—fven (ei: t — f.vet) päästä, auttaa alkuun trafik, -en, -er, liikenne, liike trafikant, -en, -er, liikemies trafikera 1 pitää liikennettä trafva 1 ravata; pinota trafvare, -n, =, ravari j trafve, -n, -ar, pino i tragedi, -en, -er, murhenäytelmä j tragiker, -n, =, murhenäytelmän ! tekijä

i tragikomisk murhe-ilveilyinen i tragisk murhenäytelmällinen;

surkea ^ trakassera 1 retteloidä j trakasseri, -et, -er, rettelö trakt, -en, -er, seutu i trakta 1: t. efter havitella,väijyä | traktamente, -t, -n, kestitys traktan, en, —, pyrintö traktat, -en, -er, tutkistelmus; sopimus

traktera 1 kohdella; käytellä; kestitä

trakthuggning, -en, -ar, sarka-hakkuu

traktör, -en, -er, ravintolan-isäntä; ravintola trall, -en,-ar, ralli; efterganila t—en, vanhan tavan mukaan tralla 1 rallattaatrå

tramp, -et, —, poljenta; t., -en,

-ar. ks. seur. trampa, -n,-or, poljin; ramppi trampa 1 polkea, tallata tramphjul, -et, =, polkuratas trampolin, -en, -er, ponnahduslauta

tran, -en, —, merellinen, merieläinten rasva, traani trana, -n, -or, kurki tranbär, -et, =, karpalo tranchée, -n, -r, saartokaivanto tranig mer iras vainen trankil tyyni, hätäilemätön transaktion, -en, -er, asiasopi-mus

transatlantisk atlantintakainen transitogods, -et, —, läpikulku-tavara

translator, -n,-er, kielenkääntäjä transparent läpikuultava ; t., -e n,

-er, kuultokuva transpiration, -en, -er, hikoaminen transpirera 1 hiota transport, -en, -er, kuljetus;

kuormasto; siirto transportera 1 kuljettaa, siirtää trapez, -et, -ier, trapetsi trapp, -en, -ar, trappi trappa, -n, -or, portaat, raput; b o en t. upp, asua toisessa kerrassa

trappsteg, -et, =, porras, astin trappsten, -en, -ar, porraskivi trasa, -n, -or, rätti, ryysy trasa 1; t. sönder, panna repaleiksi

trasgrann, n. -ant, korearyysyi-nen

trashank, -en, -ar, ryysymekko trasig repaleinen traska 1 tallustaa trassel, -sslet, —, selkkaus trassla 1 selkata trasslig sekainen, selkkaantunut trast, -en, -ar, rastas trasvarg, -en, -ar, ryysyrääpys

tratt, -en, -ar, ratti, sippu tratta 1 : t. i, kaataa ratilla;

ajaa jkuhun (perättömiä) tratta, -n, -or, asetettu vekseli travestera 1 ilvein mukailla tre kolme

trea, -n, -or, kolmonen treding, -en, -ar, kolmannes tredje kolmas tredsk uppiniskainen tredska, -n,—, niskoittelevaisuus tredskas 1 niskoitella tredskodom, -en,-ar, yksipuolinen tuomio tredubbel kolminkertainen tredäckad kolmikantinen treenig, —, kolmi-yhteinen trefald 1. -dig; —, kolminainen trefalt kolme kertaa treflig hupainen, rattoisa trefnad, -en, —, viilitymys, hyvä olo; finna t., viihtyä trefot, -en, -fötter, kolmijalka;

padanjalat trefva 1 hapuilla trefven, -et, -fne, -a, hyvin viihtyvä ; uuras treggehanda kolmenlainen trehörning, -en, -ar, ja -kant, -en, -er, kolmio, kolmikulma treklang, -en, — kolmisoinne tremastare, -n, =, kolmimasto-

laiva trenne kolme trens ks. träns treskifte, -t, -n, kolmijako treskäftad kolminiitinen trespänd kolmivaljainen tress, -en, -er, palmikko tretal, -et, —, kolmiluku trettio kolmekymmentä tretton kolmetoista trettondag: -en, -ar, loppiainen treudd, -en, -ar, kolmikärki triangel, -n, -glar, kolmio; kol-mikas

tribun, -en,-er, puhujalava;pu-heparvitri

tribunal, -et, = ja -er, oikeusistuin

tribut, -en, -er, vero trifvas, -es, tav. -fs, -fdes (trefs), -fts, tav. -fvits, viihtyä, menestyä triennium, -iet, -ier, vuosikol-

minen trikå, -en, -er, trikoo trilla 1 vieriä; kierähtää; — kierittää trilla, -n, -or, rillat trilling, -en, -ar, kolmoset trilsk ks. tredsk trind pullakka, pyöreä trindlagd pyöreäkasvoinen trindsnö, -n, —, raelumi trio, -t, -n, kolmiääninen kappale; kolmikunta tripp, ett, —; t. trapp trull, perättäispeli; —järkijärjestään trissa, -n, -or, kiekko trist surullinen; ikävä; synkkä triumf, -en, -er, voittokulku t. -riemu

triumfera 1 pitää voittosaattoa;

riemuita triumvir, -en, -er, triumviri triumvirat, -et, =ga -er, triumviraatti trivial jokapäiväinen trivialskola, -n, -or,

alkeiskoulu tro, -r, -dde, -tt, -dd n. -dt, uskoa; luulla; t. om, luulla kykeneväksi tro, -n, —, usko, uskominen, luulo; uskollisuus; sätta t. till, uskoa; på god t., hyvässä luottamuksessa; på t. och ära, kaiken kunnian (-ni, -si jne.) kautta; t. och lofven, uskollisuuden lupaus trofast uskollinen trofé, -n, -er, voitonmerkki trogen, -get, -gne jne., uskollinen; uskovainen; tarkka trohet, -en, —, uskollisuus; tarkkuus

trohetsed, -en, -er, uskollisuudenvala

trohjärtad vilpitön ja epäluuloton, luottomielinen trolig uskottava, luultava troligen h -gtvis luultavasti troil, -et,=, hiisi; yhdistyksissä:

tenho-, loihtu-, noita-, taika-trolla 1 noitua, loihtia trolldom, -en, —, loitsiminen; noituus

trolleri, -et, -er, ks, trolldom trollpacka, -n, -or, noita-akka trollslända, -n,-or, sudenkorento trolofva 1 kihlata trolsk loihtutaitoinen; noiduttu trolös uskoton, petollinen troman, -nnen, -män, luottamusmies

Tromsö Tromssa tron, -en, -er, valta-istuin trona 1 olla valta-istuimella, vallita

tronarfvinge, -n,-ar, vallanperijä tronbestigning, -en, -ar, valtaistuimelle nouseminen tronföljare, -n,=,perintöruhtinas tronföljd, -en, -er, vallanperimys tronhimmel, -n, -himlar, valtaistuin-teltta tronledighet, -en, -er, valta-istuimen avonaisuus trop, -en, -er, kuvapuhe, trooppi tropik, -en, -er, käännepiiri tropisk kuvapuheinen; käänne-

piirien välinen, troopillinen tropliktig uskollisuuteen velvollinen; t—gste undersåte, uskollisin alammainen tropp, -en, -ar, ks. trupp troppa 1; t. af, lähteä marssimaan

trosartikel, -n, -klar, uskonkappale

trosbekännare,-n,uskolainen trosbekännelse, -n, -r, uskontunnustus trosfrihet, -en,—, uskonvapaustro

294

trå

trosförvandt, -en. -er, saman-

uskolainen troslära, -n, -or, uskon-oppi tross. -en. -ar, trossi; mon. —,

kuormasto. kuormaväki trossak, -en, -er, uskon-asia trossbotten, -ttnen, -ar, alus-

permanto trosshäst, -kusk, -vagn, -en, -ar, kuormahevonen, -sotamies, -vaunut

trotjänare,-n,—, uskottu palvelija trots, -et,—, uhma; i t. af 1. t. hans förbud, hänen kiellostaan huolimatta; lika bra som t. han, yhtä hyvin kuin suinkin hänkin trotsa 1 uhmata, olla huolimatta; vaatia, haastaa; jag t—r hvem som hälst att göra det bättre, enpä pelkää kenenkään tekevän sitä paremmin kuin minä; t. på, uho-telien luottaa trotsig ynseä, uhmaileva^ trottoar, -en, -er, katukäytävä trovärdig uskottava trubbig tylppä

trubbnäsa, -n, -or, töppönenä trug, -et, —, tyrkytys, pakko truga 1 tyrkyttää, tuputtaa, pakottaa trumf, -en, -ar, valtti trumfa 1 lyödä valttia; t. på, sivaltaa

trumhinna, -n, -or, rumpukalvo trumhvirfvel, -n, -Aar. rumpu-

pärrytys trumma, -n, -or, rumpu trumma 1 rummuttaa trumpen, -pet, -pne jne., juro,

nyreä trumpet jör ös ti trumpet, -en, -er, räikkä tör vi trumpeta 1 torvettaa trumpetare, -n,—, torvensoittaja trumpetstöt, -en, -ar, torven-törähvs

| trumpinne, -n, -ar, rumpukapula I trumskinn, -et, =, rumpunahka | trumslagare, -n, =, rummunlyöjä i trupp, -en, -er, joukko truppstyrka, -n, —, sotajoukko trut, -en, -ar, turpa, leipäläpi; stor i t—en, suurisuinen; — lokki

try, -et, —, kuusama tryck, -et, —, paino; painos trycka, -er, -ykte, -t, -t, painaa; ahdistaa; t. af, laukaista; haren t —er sig, jänis painuu lymyyn

try eke, -t, -n, liipasin; painatin tryckeri, -et, -er, kirjapaino tryckfel, -et, =, painovirhe tryckfrihet, -en,—,

painovapaus tryckpapper, -et,—, painopaperi tryckpinne, -n, -ar, liipasin tryekpräss, -en,-ar, kirjapainin trycksvärta, -n, —, painomuste trygg, n. -ygt, huoleton, turvallinen

trygga 1 turvata; t. sig vid

ngn, turvautua jkuliun tryne, -t, -n, kärsä, kirso tryta, -er, tröt, -o, -e, trutit, puuttua

trå, -r, -dde, -tt; t. efter, halata, ikävöidä tråckeltråd,-en,-ar, kursinlanka tråckla 1 kursia, kuroa tråckling, -en, -ar, kurous tråd, -en, -ar, lanka, langat; syy

(kasveissa t. lihassa) tråda, -der, -dde, -dt, -dd, polkea; t. dans, tanssia trådig lankainen, syinen trådnött 1. -sliten nukkavieru trådrätt lankasuoraan trådsände, -n, -ar, langanpää tråg, -et, kaukalo tråk, -et,—, rehkiminen, vaivannäkö

tråka 1 rehkiä, nähdä vaivaa tråkig työläs, ikävä trana 1 riutua295

t r ö

trånad, -en, —, kuihtumus; riuduttava ikävä trång, trängre, -st (trångare,

-äst), ahdas trångbodd ahtaassa asuva trångbröstad ahdashenkinen trånghnfvad ahdaspäinen trångmål, et, ahdinko, pula Trångsund Uuraansalmi trånsjuk riutuva, hiukeeva trånsjuka, -n, —, näivetystauti;

hiuvuttava ikävä trä, -et, 1. trät, mon. -n, -na, puu

träaktig puutava; jörö träben, -et, —, puujalka träck, -en, —, kura, sonta träcka 1 sontia, kurata träd, -et, =, -en, ks. trä träda, -der, -dde, -dt, -dd n. -dt, astua, käydä; rikkoa kesannosta; pujottaa, pistää träde, -t, -n, kesanto, halme trädesåker, -n, -åkrar, kesantopelto

träd ... ks. trä ...

träff, -en, -ar, osaama, sattuma;

skjuta t., ampua paikalle träffa 1 tavata, kohdata, osata; — osua, sattua; t. anstalt, ryhtyä toimiin; t. öfverenskommelse, tehdä sopimus; t. in, käydä toteen; t. in på, sopia yhteen, sattua; t. utför, joutua jnkin valtaan; — t—s, yhtyä toisiinsa; — t. sig, sattua träffning, -en, -ar, ottelu trägen, -get, -gne jne., uuttera trägård, -en, -ar, puutarha trägårdsmästare, -n, •... puutarhuri träig puutava träl, -en, -ar, orja träla 1 orjailla träldom, -en, —, orjuus trälinna, -n, -or, orjatar trän 1. träng, -en, -er, vaunu-jono

tränga, -er, -de, -t, -d, tunkea, ahdistaa; tunkeutua; pakottaa; olla tarpeen; — t—s, tungeskella; kiistellä (jstkin); t —nde behof, kipeä tarve trängsel,-n, —, tungos, ahdinko trängta 1 halata, ikävöidä trängtan, en, —, halajaminen träns, -en, -ar, lääkös, trenssi träsk, -et, =, lampi, järvi träskig rämeinen träskola, -n, -or, puutaimisto Träskända Järvenpää träsnitt, -et, =, puupiirros träta, -ter, -tte, -tt, riidellä, to-

rata; torua träta, -n, -or, tora, riita trätgirig riitaisa trätmakare, -n, =, riitapukari trätobroder, -n, -bröder, riita-veli

trätofrö, -et, -n, -na, riidan-aihe trävaror, -na, puutavarat trävirke, -t, —, puuaineet trög hidas, vitkallinen, kankea, kova

trögkörd hidaskulkuinen tröglâst kankea lukita; vaikea lukea

trögtänkt kankeajärkinen troja, -n, -or, röijy tröska 1 puida, tappaa tröskel, -n, -klar, kynnys tröskvärk, -et, puimalaitos tröst, -en, —, lohdutus trösta 1 lohduttaa; t. på ngt, uskaltaa jhkin; t. sig, lohtua, olla huoleti tröstefull lohdullinen tröstegrund, -en, -er, lohdutuksen syy, lohduke trösterik lohduttavainen tröstlös lohtumaton, toivoton trött väsynyt

trötta 1 väsyttää; t—s, väsyä trötthet, -en, —, väsymys tröttna 1 väsyä, voipua tröttsam, -mme jne., uuvuttava296

tur

tsar, -en, -er, tsaari tu (oilc. neutri) kaksi: klockan är t., kello on kaksi; tu tal, eri mieliä; i tu, kahtia, halki; ta i tu med ngt, ryhtyä jhkin; de unga tu, nuori pariskunta tub, -en, -er, näkötorvi tubba 1 viekotella tuff, -en, -er,

patakivi tufsa 1: t. till, pelmuttaa, muk-

kiloida tufva, -n, -or, mätäs tufvig mättäinen tugga 1 pureskella, purustaa tugga, -n, -or, purus tuggbuss, -en, -ar, tupakka-

mälli tukt, -en, —, kuri tukta 1 kurittaa tuktan, en, —, kuritus, kuri tukthus, -et, =, kuritushuone tuktig siveä, nuhteeton tuktomästare, oik. tuktm., -n,

=, kurittaja tull, -en, -ar, tulli tulla 1 tullata tullbehandla 1 tullittaa tullbevakning, -en,-ar, tullitarkastus; tullivartiat tulle, -n, -ar, hanka tullfri tulliton

tullkvarn, -en, -ar, veromylly tullsats, -en, -er, tullimäärä tullstat, -en, —, tullivirasto tullvärk, -et, =, tullilaitos tulpan, -en, -er, tulpaani tulta 1 käydä lyllertää tum, en ja ett, mciär. m. -mmen,

mon. =, tuuma tumla 1 kukertua; pylläköidä;

t. sig, piehtaroida tumlare, -n, =, pyöriäinen; pa-

danmuotoinen pikari tumma 1 hypistellä, näppiä tumme, -n, -ar, peukalo tummel, tumlet, —, tupertelu, tepastus, ottelu, kahakka

tummeliten, en, —, peukalolin-tu; maatiainen

tummelplats, -en, -er, tepastus-tanner

tumsbredd,-en,—, tuuman leveys tumskruf, -fven, -ar, peukalo-ruuvi

tumstock, -en, -ar, tuumapuu tumult, -et, meteli, kapina tung, tyngre, tyngst, raskas;

jag känner mig t., minua I raukaisee

tunga, -n, —, rasitus; mon.-or, kieli

tungband, -et, —, kielenkannin tungbröstad raskashenkinen tungfotad raskasjalkainen tunghäfta, -n,—, jänne kielessä tungomål, -et, =, kieli tungrodd raskas soutaa; kankea tungsint raskasmielinen tungspene, -n, -ar, kitakieleke tungspets, -en, -ar, kielenpää tungsöfd sikeäuninen tunn, n. tunt, ohut; harva; vetelä tunna, -n, -or, tynnyri tunnband, -et, =, vanne tunnbindare, -n, =, tynnyrin-tekijä

tunnel, -n, tunlar, tunneli tunnklädd ohuesti vaatetettu tunnland, -et, =--, tynnyrin-ala tunnstaf, -fven, -stäfver, kimpi tunnsådd harvaan kylvetty; harvinainen tupé, -n, -er, pystytukka tupp, -en, -ar, kukko tuppkam, -mmen, -ar, kukon-harja

tupplur, -en, -ar, nukahdus tur, -en, -er, kerta; matka; vuoro ; Hm. mon. onni tura 1 vuorotella turban, -en,-er, turbaani turbin, -en, -er, turbiini ture, -n, -ar, hauskaheikki turist, -en, -er, huvimatkustaja, matkailijatur

turk, -en, -ar. Turkkilainen Turkiet Turkinmaa turkinna,-n,-or, turkkilaisvaimo turkisk turkkilainen. Turkin turkiskaan, —, turkinkieli turkos, -en, -er, turkoosi turnare, -n, voimistelija turnyr, -en, -er, kierto; asu turturdufva, -n, -or, turturi-kyyhky

tusan; t. djäflar! tuhat tulim-maista! lör t.! sepä pahuus! t. så stor! saakelin suuri! tusch, -en, -er, tussiväri tusen 1.-nde adj. tuhat; t—n de,

-t, -n, subst, tuhat tusende tuhannes tusendedel, tav. -ndel, -en, -ar,

tühannes-osa tusenkonstnär, -en, -er, silmänkääntäjä; tuhatneuvo tusenskön, -en, -er, satakauno;

arokärsämö tuska 1 vaihtaa, huikata tussa 1 usuttaa tut, -en,-ar, tuutti; pipo tuta 1 toitottaa, tötöttää tuting, -en, -ar, tuutinki tutt : hela t—en kaikki tyynni tutta 1 : t. på, pistää tuleen tvag ... ks. två 1) tvaga 1 huosia tvagning, -en, -ar, pesentä tve- yhdistyksissä kaksi-,kahden-tvedräkt, -en, —, eripuraisuus tveggehanda ks. tväggehanda

tvehägsen, -set, -sne jne., kahdella päällä (oleva), kahden-vaiheinen tveka 1 olla kahden vaiheella tvekamp, -en, —, kaksintaistelu tvekan, en, —, empimys tveksam, -mme jne., empiväinen tvenne ks. tvänne tvetalan, en, —, ristiin puhuminen

tvetydig kaksimielinen; epäiltävä tvi! yh! hyi!

tvifla 1 epäillä

tvifvel, -flet, -flen, epäilys; det lider intet t., siitä ei ole epäilemistäkään tvifvelaktig epäiltävä; epäileväinen

tvifvelsmål,-et, =, epäilys; draga i t., epäillä tvifvels utan epäilemättä tvilling, -en : -ar, kaksoset tvina ks. tyna

tvinga, -ar, tvang, tvungo, -e, -it, -en, tvinga! myös 1, pakottaa; hillitä; tvungen, pakollinen, väkinäinen ; j ag är t. att, minun on täytymys tvinntråd,-en.-ar, kerrattu lanka tvinsot, -en, —, hivutustauti tvist, -en, -er, riita, kiista tvista 1 riidellä, jukata tvistefrö, -et, -n, kiistan-aine tvistemål, -et, =, riita-asia tvistig riidan-alainen tvungen ks. tvinga två, -r, -dde, tvagit 1. tvått,

tvagen (tvådd), pestä två kaksi

tvåa, -n, -or, kakkonen tvåfotad kaksijalkainen tvål, -en, (-ar saippuakappaleet),

saippua tvåla 1 saippuoida tvåmanssäng, -en, -ar, kahden

maattava sänky tvåmastare, -n, kaksimasto-alus

tvång, -et, —, pakko tvångsmedel, -diet, =, pakkokeino

tvåsitsig kahden-istuttava tvåstafvig kaksitavuinen tväggehanda taip:ton kahtalainen

tvänne kaksi

tvär jyrkkä; töpöpäinen; tylkeä, tyly; subst.: på t—en, poikittain; pahoin päin; — yhdistyksissä poikki-, risti-

22tvä

298

tvärbrant, —, äkkijyrkkä; t,

-en, -er, äkillinen jyrkänne tvärhand, -en, —, syrjäkämmen tvärs poikittain; t. Öfver, poikki; t. igenom, halki, poikki, puhki

tvärstadna 1. -nna 1 pysähtyä äkkiä

tvärsäker,-kre jne., vallan varma tvärt jyrkästi; äkkiä; tylysti; t. af, suorastaan; gå t. af, mennä ihan poikki; t. emot, aivan vastoin; t. om, päin vastoin

tvätt, -en, -ar, pesu; pesuvaatteet tvätta 1 pestä tvätterska, -n, -or, pesijä tvättkläder, -na, pesuvaatteet ty sillä; ty värr, paha kyllä; för ty, sen tähden; icke för ty, ei kuitenkaan; i ty fall, siinä tapauksessa; ity att, koska

tycka, -er, tykte, -t, pitää, luulla; mieliä, tahtoa; jag t—er, att det kan vara nog, minun mielestäni 1. minusta jo riittää; jag t—er mig höra ngt, mielestäni kuulen jtkin; t. illa vara, pahaksua; t. om, pitää jstkin, mielellään tehdä jtkin; — t—s, näyttää, tuntua; hvad t —es 1. tycks er om den saken, mitä siitä arvelette t. pidätte tycke, -t, -n, mieli, mielipito, ajatus, arvelu; mielisuosio; näkö, vivahdus; sulo; fatta t. för ngn, mielistyä jkuhiin; när det faller honom i t—t, kun hänen päähänsä pistää; sonen hart. af sin far, poika on isänsä näköinen tyckmycken,-et,-ckne,-a, närkäs tyda, -der, -dde, -dt, -dd, n. -dt, selittää; t. på, merkitä, tietää tydlig selvä, selkeä

! tyfus, en, —, lavantauti tyg» -et, ~ (-er), kangas, vaate; kalu; Hm. mon. paha asia, vastus; dumt t! tyhmyyksiä! tygel, -n, -glar, ohja; lämna en fria tyglar, laskea joku omiin valtoihinsa tygellös hillitön tygförråd, -et, asevarasto tyghus, -et, —, asehuone tygla 1 pitää ohjissa, hallita tygmästare, -n, =. asemestari tygsko, -n, -r, vaatekenkä tyll, -en, —, tylli, harso tyna 1 hivua, kuihtua tynga, -er, -de, -t, painaa tyngd, -en, -er, paino, painavuus tyngdpunkt, -en, -er, painopiste typ, -en, -er, esi- t. perikuva; kirjasin

typisk edus- 1. perikuvallinen typograf, -en, -er, kirjapaino-lainen

typografi,-en,-er. kirjanpainanta typografisk kirjapainollinen tyrann, -en, -er, tiranni tyranni, -et, —, hirmuvalta tyrannisera 1 tirannoida Tyris Tyrö Tyrolen Tirooli tyrolare, -n, =, tiroolilainen Tyrvis Tyrvää

tysk saksalainen; t., -en, -ar.

Saksalainen tyska, -n, -or, saksalaisnainen;

Hm. mon. saksankieli Tyskland Saksanmaa tyst hiljainen, äänetön; salainen;

— ääneti, hiljaa; salaa tysta 1 vaientaa tysthet,-en, —, hiljaisuus, vaitiolo; salaisuus tystlåten, -tet, -tne jne., vähäpuheinen tystna 1 vaieta tystnad, -en, —. vaitiolo Tytterskär Tyttäiens aari ty värr valitettavastitå

tå, -n, -r, -ma, varvas tåg, -et, touvi; retki, saatto tåga 1 kulkea tåga, -n, -or, kuitu, säije tågna 1 venyä tågvirke, -t, —, laivantouvi tåhätta, -n, -or, varpaan päällys tål : gifva sig till tåls, malttaa tåla, tål,-de,-t,-d, kärsiä, sietää tålamod, -et, —, kärsivällisyys; hafva 1. gifva sig t., olla kärsivällinen, malttaa tålig kärsivällinen tålmodig kärsivällinen; pitkämielinen tålsam, -mme jne., kärsiväinen;

suvaitsevainen tång, -en, tänger, pihdit; Hm.

mon. haura tåpig hölmönsekainen tår, -en, -ar, kyynel; pisara tåra sig 1. tåras 1 tulla kyyneliin; t—d, kyynelissä oleva tårfull kyyneliä täysi; itkuinen tårta, -n, -or, torttu tårögd itkusilmäinen tåspets, -en, -ar, varpaanpää tåtel, -n, —, kastikainen tått 1. tåtte, -en, -ar, kuontalo täck sorea; mieluinen täcka, -er, täkte, -t, -t, kattaa, peittää

täckas, -es 1. -cks, täktes,-ts, olla otollinen; katsoa hyväksi; kehdata täcke, -t, -n, peitto täckelig otollinen täckelse, -n, -r, verho, peite täckmantel, -n, —, peite, varjo täcksläde, -n, -ar, kuomireki täckvagn, -en, -ar, umpivaunut täfla 1 kilpailla täflan, en,..—-, kilpa t&fling, -en, -ar, kilpailu, kilpa -täkt. -en, (-er), -otto, -saanti tälja, -er, -de, -t, -d, vuolla; (mym taide, -t, -d), laskea, lukea

tälj are, -n, =, osottaja täljknif, -fven, -ar, puukko tälj sten, -en, —, vuolukivi täit, -et, =, teltta tälta 1 asettaa teltta; asua teltassa

tältsäng, -en, -ar, kangassänky tämja, -er, tämde, -t, -d, (tämde, -t, -d), kesyttää, taltuttaa tända, -er, -nde, -ndt. -nd, sytyttää, virittää tändsticka, -n, -or, tulitikku tänja, -er -de, -t, -d, venyttää tänka, -er, -te, -t, -t, ajatella, miettiä, arvella; aikoa; hvart t — er du dig? mihin aiot mennä? tänk, hvad han gör sig till, kas kuinka hän teeskentelee; jag kan t., hvad han blir glad, luulenpa hanen ihastuvan; kan t.! entäs sitä! han har kan t. icke råd, hänellä muka ei ole varaa tänkbar mahdollinen ajatella tänkespråk, -et, =, mietelmä tänkesätt, -et, =, ajatustapa, mieli

tänkvärd 1. -dig mietittävä täppa, -er, täpte, -t, -t, tuketa;

sulkea; täpt, umpinainen täppa, -n, -or, tarha, aidattu

peltotilkku tära, -er 1. tär, -de, -t, -d, syövyttää; hivuttaa täring ks. förtäring tärna, -n, -or, neito; tiira tärning, -en, -ar, noppa; kuutio; piippu

tärpenning, -en, -ar, ruokaraha tät, n. -tt, tiheä, tiivis, taaja täta 1 tiivistää

tätmjölk, -en, —, pitkä piimä tätna 1 tiivistyä; sakoa tätt tiheään; taajassa, tiiviisti;

ihan likeltä, -lia tätting, -en, -ar, tiitinen tö, -et, (—), suoja, leuto ilma töa 1 olla suoja, suojasta sulaat öc

töcken, -cknet, -cknen, sumu, usma Töfsala Taivassalo töfva 1 viipyä; kotvia töja, -er, -de, -t, -d, venyttää;

viruttaa

tölp 1. -per, -pen, -ar, moukka,

mölhö töm, -mmen, -ar, ohja tömma, -er, tömde, -t, -d. tyhjentää

tör 1. torde taitaa, mahtanee;

tör hända, kukatiesi töras, törs, tordes, -ts, tohtia

törn, -en, -ar, sysäys törnå 1 törmätä törnbuske, -n, -ar, orjantappurapensas

törne, -t, -n, orjantappuran oas

1. oksa t. pensas törnig orjantappurainen törnros, -en, -or, ruusunkukka törst, -en, —, jano; himo törsta 1 janota törstig janoinen tös, -en, -er, tyttö töväder, -dret, —, suoja-ilma

ü.

udd, -en, -ar, kärki, tutkain, pistin, ota; nippu udda taip:ton pariton udde, -n, -ar, niemi, kärki uddhvass teräväkärkinen uddig kärkevä

uf, -fven, -ar, huuhkain, hyypiä uff! huh! uh! uggla, -n, -or, pöllö ugn, -en, -ar, uuni, kiuvas ugnslock, -et, =, uunini auta ugnsraka, -n, -or, uunikola ugnstekt uunissa paistettu Uguniemi Uukuniemi ukas, -er, -er, ukaasi ulan, -en, -er. ulaani Uleåborg Oulu Uleå älf O ui un joki ulf, -fven, -ar, susi, hukka Ulfsby CJJvila ulfva 1 ulvoa ull, -en, —, villa, villat ullgarn, -et, =, villalanka ullig villainen, villava ullsax, -en, -ar, keritsimet ulspegel, -n, -glar, uuspeili, il* vehtijä

ultimatum, ett, -tal. -ter, lop-

puehdotus ultra, en, mon. -s, yltiöllinen, yltiöpää

umbära, -bär, -bar, -burit, olla

vailla, kaivata umbärande, -t, -n, puute umbärlig poisjoutava, tarpeeton Umeå Uumaja

umgås, -gicks, -gåtts, pitää kanssakäymistä; u. med, kohdella; u. med tanken att, tuumailla umgälder, -na, kulungit umgälla (ks. g.) maksaa, sovittaa umgänge, -t, -n, kanssakäyminen, seurustelu umgänges- 1. umgängsgåfvor,

-na, seurustelu lahjat umgängsam, -mme jne., seura-mielinen

undan pois, syrjään, piiloon, pakoon; poissa, syrjässä; u. för u., jäpi järjestänsä undanbedja (ks.b.):u. sig ngt»

pyytää päästäkseen jstkin undandraga (ks. d.) ottaa pois, t öc

300

u n cl

töcken, -cknet, -cknen, sumu, usma Töfsala Taivassalo töfva 1 viipyä; kotvia töja, -er, -de, -t, -d, venyttää; viruttaa

tölp 1. -per, -pen, -ar, moukka,

mölhö töm, -mmen, -ar, ohja tömma, -er, tömde, -t, -d. tyhjentää

tör 1. torde taitaa, mahtanee;

tör hända, kukatiesi töras, törs, tordes, -ts, tohtia

törn, -en, -ar, sysäys törnå 1 törmätä törnbuske, -n, -ar, orjantappurapensas

törne, -t, -n, orjantappuran oas

1. oksa t. pensas törnig orjantappurainen törnros, -en, -or, ruusunkukka törst, -en, —, jano; himo törsta 1 janota

törstig janoinen tös, -en, -er, tyttö töväder, -dret, —, suoja-ilma

ü.

udd, -en, -ar, kärki, tutkain, pistin, ota; nippu udda taip:ton pariton udde, -n, -ar, niemi, kärki uddhvass teräväkärkinen uddig kärkevä

uf, -fven, -ar, huuhkain, hyypiä uff! huh! uh! uggla, -n, -or, pöllö ugn, -en, -ar, uuni, kiuvas ugnslock, -et, =, uunini auta ugnsraka, -n, -or, uunikola ugnstekt uunissa paistettu Uguniemi Uukuniemi ukas, -er, -er, ukaasi ulan, -en, -er. ulaani Uleåborg Oulu Uleå älf O ui un joki ulf, -fven, -ar, susi, hukka Ulfsby CJJvila ulfva 1 ulvoa ull, -en, —, villa, villat ullgarn, -et, =, villalanka ullig villainen, villava ullsax, -en, -ar, keritsimet ulspegel, -n, -glar, uuspeili, il* vehtijä

ultimatum, ett, -tal. -ter, lop-

puehdotus ultra, en, mon. -s, yltiöllinen, yltiöpää

umbära, -bär, -bar, -burit, olla

vailla, kaivata umbärande, -t, -n, puute umbärlig poisjoutava, tarpeeton Umeå Uumaja

umgås, -gicks, -gåtts, pitää kanssakäymistä; u. med, kohdella; u. med tanken att, tuumailla umgälder, -na, kulungit umgälla (ks. g.) maksaa, sovittaa umgänge, -t, -n, kanssakäyminen, seurustelu umgänges- 1. umgängsgåfvor,

-na, seurustelu lahjat umgängsam, -mme jne., seura-mielinen

undan pois, syrjään, piiloon, pakoon; poissa, syrjässä; u. för u., jäpi järjestänsä undanbedja (ks.b.):u. sig ngt»

pyytää päästäkseen jstkin undandraga (ks. d.) ottaa pois,n n d

301

u n d

kieltää; u. sig, kieltäytyä, välttää

undan-gömma (ks. g.) piilottaa ungangjord valmiiksi tehty undanhålla (ks.h.) pidättää; salata

undan-rödja (ks. r.) poistaa undan-snilla 1 ottaa salaa undansticka sig (ks. s.) pistäytyä pakoon undantag, -et, =, poikkeus; erotettu

undan-taga (ks. t.) ottaa erillensä, erottaa; u — n de s, paitsi; honom u—tagen, paitsi häntä

undantagsvis poikkeuksena;har-voin

undantränga (ks. t.) tunkea syrjään

under, -dret, =, -dren, ihme, kumma; ihmettely; u. öfver alla u.! ihme ja kumma! ett u. af skönhet, ihmeen kaunis under alla, alle, alapuolella,-lie, alempana, -m maksi; aikana, kuluessa; suojassa;-lia; u. vår vandring, kävellessämme; u. det (att) vi åto, syödessämme; yhdistyksissä ala-, ali-, alus-, alle-underafdela 1 jakaa alaosiin underafdelning, -en,-ar, alaosa underarm, -en, -ar, kyyn äs vars i underbalans, -en, -er, vailinki underbar ihmeellinen underbarn, -et, =, ihmelapsi underbefäl, -et, —, ali-päällikkö-kunta

underbefälhafvare, -n, =, alipäällikkö underblåsa (ks. b.) kiihottaa underbygd; han är väl, illa u., hänellä on hyvät, huonot perusteet 1. alkutiedot underbyggnad, -en,—, perustus underdjur, -et, =, ihmeellinen eläin

underdånig alammainen, nöyrä underförstå (ks.. s.) ajatella lisäksi

undergifven, -et, -fne jne., alammainen

undergräfva, -er, -fde, -ft, -fd, uurtaa alta; (salaa) turmella undergå (ks. g.) käydä, nähdä, kärsiä

undergående, -t, —, käyminen,

suorittaminen undergång, -en, —, häviö, perikato

undergörande ihmeitä tekevä under hafvande, en, —, alustalainen

underhaltig ala-arvoinen under hand vähitellen underhandla 1 keskustella; u.

o m, hieroa underhjälpa (ks.h.) auttaa, huojentaa

underhus, -et, alihuone underhåll, -et, elatus; voi-

massa-pito underhålla (ks. h.) pitää kunnossa, ylläpitää; hauskuttaa; u—nde, hupainen underhållning, -en, -ar, huvi underjorden yks. määr. m. manala

underjordisk maan-alainen; ma-

nalainen underkasta 1 panna alaiseksi; u. sig, antautua alaiseksi 1. vallan alle; u—d, alainen underkastelse,-n,—, alistuminen underkufva 1 valloittaa, voittaa underkunnig; göra sig u. om

ngt, hankkia tietoa jstkin underkur, -en, -er, ihmeparannus underkänna (ks. k.) halvaksua,

pitää liian halpana; hylätä underlag, -et, —, alus underlif, -fvet, —, alipuoli ruhoa underlig kummallinen underliggande alla oleva, alle kuuluvaii i] d

underlydande alle kuuluva; käskyn-alainen underlåta (ks. 1.) jättää tekemättä

underlåtenhet, -en, —, laiminlyöminen underlägga (ks. 1.) panna alle;

u. sig, anastaa underlägsen, -set, -sne jne., vähempi; huonompi, heikompi underlätta 1 helpottaa underminera 1 laittaa miinuja

alle; ks. undergräfva undermålig mitantäyttämätön underofficer, -en, -are, aliupseeri

underordna 1 alistaa; u—d, alhaisempi underpant, -en, -er, pantti, vakuus

underpris, -et, polkuhinta underrede, -t, -n, alaosat underrätt, -en, -er, alioikeus underrätta 1 antaa tieto; u. sig, 1. göra sig u—d, hankkia tietoa, tiedustella; u—d, tiedon saanut; du är illa u—d, olet saanut vääriä tietoja underrättelse, -n, -r, ilmoitus, tieto

undersam, -mme jne., ihmeissään oleva underskrift, -en,-er, allekirjoitus underskrifva (ks. s.) kirjoittaa alle

underskön ihmeen-ihana underslef, -vfet, ------. -fven, kavallus

underst alin; -nna, -mmaksi understiga (ks.s.) olla vähempi understol, -en,—; sitta på u.,

olla ihmeisillä under-stryka (ks.s.) vetää viiva alle

understucken, -et. -ckne, -a,

valheellinen, väärä understundom toisinaan understå sig (ks. s.) uskaltaa

underställa (ks. s.) asettaa alle;

alistaa (päätettäväksi) understöd, -et, =, apu, kannatus understödja (ks. s.) tukea; auttaa, kannattaa undersyn, -en, -er, ilimenäky undersåte, -n, -ar, -ne, alam-

mainen undersåtlig alammaisen undersätsig lyhyenvanttera undersöka (ks. s.) tutkia, tarkastaa

undersökning,-en,-ar, tutkimus underteckna 1 kirjoittaa alle under tidén sillä aikaa undertrycka (ks. t.) sortaa undervisa 1 opettaa, neuvoa undervärk, -et, —, ihmetyö, ihme undfalla (ks. f.) jäädä huomaamatta; unohtua; päästä suusta; u—n de ja u~ en, myöntyväinen

undfly (ks. f.) paeta, karttaa undflykt, -en, —, pako, väite; pakopaikka; myös mon. -er, estelys, veruke undfå (ks.

f.) saada, ottaa vastaan undfägna 1 kestitä undfägnad, -en, —, kestitys undgå (ks. g.) jäädä tarkkaamatta; päästä, mennä käsistä; välttää, olla jtkin tekemättä undkomma (ks. k,) päästä pakoon

undra 1 ihmetellä; jag u—r, om han är hemma, tahtoisinpa tietää, onko hän kotona undran, en, —, ihmettely undre, -a, alempi undseende, -t, —, kunnioitus;

sääliminen undskylla sig (ks, s.) esteleidä undskyllan, en, —, puolustelu; veruke

undslippa (ks. s.) päästä jstkin;

ks. undgå undsätta (ks. s.) antaa apua, tulla avuksiii n d

undsättning, -en, -ar, avunteko,

apu; apuväki undulation,-en,-er, vipajaminen undvara, -it, olla ilman undvika (ks. v.) välttää, kiertää ung, yngre, yngst, nuori ungdom, -en, —, nuoruus; nuoriso

ungdomlig nuoruuden, nuorekas unge, -n, -ar, poikanen, pentu;

kakara ungefär noin, likipitäin ungefärlig likimääräinen ungefärligen arvaten, noin Ungern Unkari ungersk unkarilainen ungersven, -nnen, -er, sulhaspoika

ungfolk,-et, =, nuori väki t pari ungkarl, -en, -ar, naimaton mies;

gammal u., vanhapoika ungmor, -modern, -mödrar, nuorikko

ungnöt, -et, =, mullikka, hieho ungrare, -n, =, Unkarilainen ungskog, -en, —, viidakko uniform, -en, -er, virkapuku union, -en. -er, liitto; liittokunta unison yhden-ääninen universalarfvinge, -n, -ar, kaiken omaisuuden perijä universell yltä-yleinen, kaikinpuolinen universitet, -et, = ja -er, yliopisto

universum, ett, —, maailman

kaikkisuus unken, -ket, -kne jne., ummehtunut unna 1 suoda uns, -et, =, unssi, 2 luotia upp ylös. auki; u. och ned, ylös-alaisin; u. åt väggarna, päin mäntyyn uppacka ja p. u. purkaa upp-amma 1 imettää isoksi; kasvattaa

upp-arbeta 1 viljellä; kehittää,

edistää; u. sig, työnsä kautta edistyä

uppassa, tav. p. u., 1 passata upp-bjuda(ks.b.) pyytää; uppb., huutaa myytäväksi; huudattaa; u. alla sina krafter, koettaa kaikin voimin upp-blanda 1 sekottaa upp-blomstra 1 alkaa kukoistaa upp-blossa 1 leimahtaa upp-blåsa (ks.b.)puhaltaa pullolleen; u—st, pullakka; pöyhkeä uppbringa (ks.b.) kohottaa, vallata (laiva); uppbragt, vihastunut upp-brinna (ks. b.) palaa poroksi uppbrott, -et, =, lähtö upp-bruka 1 muokata, viljellä upp-brusa 1 kuohahtaa; kiivastua upp-bryta (ks. b.) murtaa auki;

kiskoa ylös; lähteä matkaan upp-bränna (ks. b.) polttaa (tuhaksi)

uppbud, -et, =, lainhuuto upp-bygga (ks.b.) rakentaa (valmiiksi); ylentää (mieltä) uppbyggelse, -n, —, sielun y-lennys

uppbygglig mieltä ylentävä uppbåd, -et, =, kutsunta upp-båda 1 kutsua kokoon t, aseisin

upp-bädda 1 kohentaa (vuode) upp-bära (ks. b.) kantaa ylös; kannattaa; tav. uppb., kantaa, koota, nostaa; saada; kärsiä uppbörd, -en, —, veronkanto,

maksunkeräys uppbördsman, -nnen, -män,

kantomies uppdaga 1 ilmaista upp-dikta 1 valhetella kokoon uppdrag, -et, =, tehtävä, toimi upp-draga (ks. d.) vetää ylös, vetää; kasvattaa; uppdr., antaa toimeksi upp-drifva (ks. d.) ajaa ylös; saada ajolle; enentää, nostaaupp

upp-duka 1 laittaa pöytään; ladella

upp-dämma (ks. d.) padota uppe ylhäällä; högt u., korkealla; u. i landet, ylämaassa; — auki uppegga ks. uppägga uppehåll, -et, olo;pysähdys;

viipymys uppehålla (ks. h.) kannattaa; ylläpitää; elättää; viivyttää; odotuttaa; — u. sig, oieksia, viipyä

uppehälle,15-t, —, elatus uppehör, ett, —, taukoaminen upp-elda 1 lämmittää; kiihottaa uppenbar ilmeinen; selvä uppenbara 1 ilmaista, ilmoittaa;

u. sig, ilmestyä uppenbarelse, -n, -r, ilmoittaminen, ilmestys uppenbarligen ilmeisesti uppfara, tao. f. u. (ks. f.) mennä

ylös; kavahtaa ylös uppfart, -en, -er, ylösmeno; ylös-

mentävä (tie) uppfatta 1 käsittää, ymmärtää uppfinna (ks. f.) keksiä uppfinning, -en, -ar, keksintö uppfinningsrik kekseliäs upp-fiska 1 pyytää (vedestä);

saada, keksiä uppfordra 1 koneella nostaa; kehottaa

uppfordran, en , —, kehotus, an-

taumisen vaatimus uppfordring, -en, nosto upp-fostra 1 kasvattaa uppfostran, en, —, kasvatus uppfostringsanstalt, -en, -er,

kasvatuslaitos upp-friska 1 virvottaa, virkistää,

raitistuttaa uppfylla (ks. f.) täyttää uppfyllelse, -n, —, täytäntö upp-fånga 1 saada kiinni; u p p f., tavata, keksiä; ottaa itseensä

upp-fästa (ks. f.) panna ylös, kiinni

upp-föda (ks. f.) elättää, kasvattaa

uppför ylös jtkin myöten; ylöspäin

upp-föra (ks. f.) viedä ylös; rakentaa; panna (laskuun, ehdolle); tav. upp f., näytellä; u. sig, käyttäytyä uppförande, -t, ylösvienti jne.;

käytös uppföre ylöspäin uppförsbacke, -n, -ar, ylämäki uppgift, -en, -er, ilmoitus, tieto; tehtävä

uppgifva, harv. g. u. (ks. g.) päästää, heittää, antaa, luovuttaa; ilmoittaa, sanoa; u — s, nääntyä; u—en, tuiki väsynyt uppgrunda 1 mataloittaa; u—s,

mataloitua Upp-gå (ks. g.) mennä ylös, nousta; käydä (raja) uppgång, -en, —, ylösmeno, nousu; mon. -ar, ylösmentävä upp-göra (ks. g.) tehdä, päättää, sopia

upp-handla 1 ostella upp-hetsa 1 kiihottaa upp-hetta 1 kuumentaa upp-hinna (ks. h.) ennättää kiinni, tavata upp-hitta 1 löytää upp-hjälpa (ks. h.) auttaa jatkeelle; tav. upp hj., auttaa kuntoon, korjata, vaurastuttaa upphof, -fvet, —, synty, alku upphofsman, -nnen, -män, alkuunpanija upp-hugga (ks. h.) hakata auki, hakata upphållsväder, -dret, —, pouta upphäfva (ks. h.) nostaa, korottaa; lakkauttaa, kumota; u. sig till, omavaltaisesti ruveta upphällning,-en, astiaan kaataminen; vara på u—en, ollau P P

loppumaisillaan; det är på u—en för honom, hän ön pian mennyt mies upp-hämta 1 tuoda ylös; poimia; koota upp-hänga (ks. h.) panna riippumaan

upp-höj a (ks. h.) nostaa ylös; tav. upp h., korottaa; 11— jd, ylevä; u—jdt arbete, korko-teos

upphöjelse, -n, —, ylennys, korotus

upp-höra (ks. h.) lakata uppifrån ylhäältä uppigga ja p. u. 1 pirtistää upp-jaga 1 ajaa ylös t. ulos;

tav. uppj., äkkiä korottaa upp-kalla 1 kutsua ylös t. saapuville; upp k., huutaa nimeltä; nimittää upp-kasta 1, tav. k. u. heittää ylös; oksentaa; syöstä (tulta); upp k., kaivaa, luoda; esittää upp-klarna 1 seljetä (kirkkaaksi) upp-kläda (ks. k.) laittaa uusiin

t. siisteihin vaatteisin uppkok, et,—, kiehutus; uudestaan keitetty ruoka upp-koka, -ar, -te, -t, -t, kiehuttaa, keittää uudelleen uppkomling, -en, -ar, nousukas upp-komma (ks. k.) tulla t. nousta t. päästä ylös; upp k., syntyä, nousta uppkomst, -en, —, ylöstulo, synty; menestys uppkäftig suupaltti uppköp, -et, osto, ostelu upp-köpa (ks. k.) ostaa varaksi

t. kokoon upp-köra (ks. k.) kuljettaa t. kyntää t. ajaa ylös; vägen är u—rd, tie on ajettuna uppkörsväg, -en,-ar, vlös-ajotie upplag, -et, =, varasto upplaga, -n, -or, painos, laitos upp-laga 1 korjata

upplandning, -en, -ar, maatuminen, mataloituminen, maatuin us

upplefva (ks. 1.) eläessään nähdä, kokea; u. en hög ålder, elää suureen ikään; — myös 1. u. elpyä upp-leta 1 etsiä esiin upp-lifva 1 elvyttää uudelleen;

uppl., elähyttää upplocka ja p. u. 1 poimia ylös upplopp, -et,. =, rahvaan meteli upp-lyfta (ks. 1.) nostaa ylös;

uppl., korottaa, ylentää upp-lysa (ks. 1.) valaista; upp 1., valistaa, selittää, ilmoittaa; u—st, valaistu, valistunut upplysning, -en, -ar, valaistus;

valistus; ilmoitus, tieto upplysningsvis selitykseksi upp-låga 1 leimahtaa ilmituleen upp-låna 1 hankkia lainaksi, lainata

upp-låta (ks. 1.) avata; uppl.,

luovutta, antaa upplåtelse, -n, -r, luovutus upp-lägga (ks. 1.) latoa 1. panna ylös t. talteen; panna toimeen t. painokselle upp-läsa (ks. 1.) avata lukosta;

lukea ääneensä upplöpa : u-nde, upplupen ränta, karttuva, maksettavaksi joutunut korko upp-lösa (ks. 1.) päästää auki; liuottaa, sulattaa; uppl., purkaa, hajottaa; selvittää upplösningstillstånd, -et, lia-joustila

uppmana 1 suullisesti t. kirjallisesti kehottaa upp-muntra 1 ilottaa; upp m.,

kehottaa uppmuntran, en, —, kehotus uppmärksam, -mme jne., tarkkaavainen, huomaavainen; vara u. på, tarkata; göra ngnupp

u. på ngt, huomauttaa jkin j kulle

uppmärksamhet, -en, —, huomio, tarkkaavaisuus; myös mon. -er, kohteliaisuus uppmärksamma 1 huomata; huo-

mioittaa upp-mäta (ks. m.) mitata uppnå (ks. n.) saavuttaa, päästä jhkin

uppnäsig 1. -st pystynenäinen upp-odla 1 viljellä (maata); uppodla, kehittää uppoffra 1 uhrata upp-rada 1 latoa; uppr.. ladella upp-rensa 1 perata puhtaaksi upprepa 1 toistaa upp-resa (ks. r.) nostaa pys-tyyn,pystyttää,rakentaa; uppr. sig, nousta kapinaan upp-reta 1 vihastuttaa upp-rifva (ks. r.)repiä rikki t.

auki; uppr., hajottaa uppriktig vilpitön, totinen upp-rinna (ks. r.) saada alkunsa, nousta upprinnelse, -n, —, alkuperä, synty

upp rita 1 piirustaa (valmiiksi) upprop, -et, =, nimihuuto; huu-datus

Uppropa 1 huutaa (nimeltä); huudattaa

uppror, -et, kapina; raivo upprorisk, —, kapinallinen upprorsstiftare, -n,^, kapinan-nostaja

upp-rycka (ks. r.) temmata ylös

t. auki upprymd riemastunut uppragad kukkurapäinen upp-räkna 1 luetella uppränning, -en, -ar, luonnos upprätt pystyssä, -yyn upprätta 1 pystyttää; perustaa, laatia; panna kuntoon, kohentaa upprättelse, -n, —, hyvitys upprätthålla (ks. h.) pitää yllä

upprättstående pystyssä oleva upp-rödja (ks. r.) raivata upp-röra (ks. r.) sekottaa, ajaa liikkeelle, myllertää; uppr., kuohuttaa (mieltä) uppsats, -en,-er, kirjoitelma uppseende, -t, —, suuri huomio;

ks. seur. uppsikt, -en, —, silmällä-pito,

katsonta uppsjö, -n, —, nousuvesi; tulva upp-skaka 1 ravistaa, pöyhittää;

upp s., järkyttää (mieltä) uppskatta 1 arvioida upp-skjuta (ks. s.) lykätä ylös

t. toistaiseksi uppskof, -fvet, —, lykkäys, viivytys

upp-skrifva(ks.s.) panna kirjaan uppskrämma (ks. s.) säikäyttää

liikkeelle upp-skära (ks. s.) leikata auki;

niittää (viljaa) upp-skörtalsonnustaa; u. ngn,

peijata jkulta rahaa uppslag,-et, auki t. ylöslyön-

ti; käänne; muutos; purkaus uppslamma 1 liettää; tav. u—d,

liettynyt uppsluka 1 niellä, hotkaista uppsluppen, -et, -ppne jne., y-

len iloinen uppslå (ks. s.) lyödä auki t. ylös; pystyttää; aukaista; purkaa, peruuttaa upp-snappa 1 siepata, keksiä upp-spelt ks. upprymd upp-spinna (ks. s.) kehrätä loppuun; valhetella 1. sepitä kokoon

upp-springa (ks. s.) juosta t. kavahtaa t. pulputa ylös; amin ahtaa auki; äkkiä syntyä upp-spåra 1 vainuamalla löytää;

päästä vainulle, keksiä uppstad, -en, -städer, ylämaan-

kaupunki, maakaupunki upp-stapla 1 pinota, läjätäupp

uppsticka (ks. s.) pistää auki;

nousta taimelle upp-stiga (ks. s.) nousta (ylös);

u—n de led, takeneva polvi uppstudsig niskoitteleva uppstyltad pönkitetty, ylenmääräinen

uppstå (ks. s.) nousta ylös, syntyä

uppståndelse, -n,—, ylösnousemus ; hämmästys, hälinä upp-ställa (ks. s.) asettaa; esittää upp-stämma (ks. s.) virittää korkeammalle; virittää (laulu) upp-svämma 1 tulvia, paisua uppsyn, -en, —, katsanto, muoto uppsyningsman, -nnen, -män,

katsastaja uppsåt, -et, aije; med u.,

tahallaan uppsåtlig tahallinen, ehdollinen uppsåtligen tahallaan upp-säga (ks. s.)sanoa irti; peruuttaa

upp-sätta (ks. s.) panna ylös t. kokoon; laatia; högt uppsatt, korkea-arvoinen upp-söka (ks. s.) hakea käsille upp-taga (ks. t.) ottaa ylös t. auki t. viljeltäväksi; ottaa vastaan; ottaa (jkskin);vara upptagen, olla käytettävänä, o. työssä kiinni; — uppt., kerrata, mainita, panna (kirjaan); sisältää upp-te (ks. t.) näyttää upp-teckna 1 merkitä (kirjaan) upptill yläpuolelle; ylhäältä upp-träda (ks. t.) esiintyä, nousta esiin

upp-träde, -t, -n, kohtaus, mylläkkä

upptukta 1 hyväsesti kurittaa upptuktelse, -n, —, kuritus upptåg, -et, =, ilveet upptågsmakare, -n, kujeilija upptäcka (ks. t.) löytää; huomata, ilmaista

upptäkt, -en, -er, löytö, havainto, ilmianto upp-tända (ks. t.) panna palamaan; uppt., sytyttää (vihaa y. m.)

upp-tänka (ks. t.) ajattelemalla keksiä

upptänklig, —, ajateltava uppivakta 1 palvella; u. ngn, käydä kunniaterveisillä jkun luona; u. med ngt, antaa kunnian-osotukseksi upp-vigla 1 yllyttää kapinaan upp-visa 1 näyttää (esiin) upp-väcka (ks. v.) herättää;

upp v., nostaa, synnyttää upp-väga (ks. v.) punnita; painaa ylös; olla yhtä painava; den u—es med guld, siitä maksetaan sen paino kultaa; det kan ej med guld u—s, sitä ei voi kullalla maksaa; — uppv., vastata, vetää vertoja, palkita

uppvälla (ks. v.) pulputa maasta upp-värma (ks. v.) lämmittää

uudestaan upp-växa (ks. v.) kasvaa; nousta uppå ks. pä

uppåt ylöspäin; jtkin ylös. ylös

jhkin päin uppägga 1 yllyttää, kiihottaa upp-äta (ks. ä.) syödä suuhunsa upp-öfva 1 harjaannuttaa ur, -et, =,kello

ur -sta, -stä; dricka ur, juoda pohjaan; ur vägen, pois tieltä; ur askan i elden, ojasta allikkoon uraktlåta (ks. 1.) laimin lyödä uraktlåtenhet, -en, —, laiminlyöminen urarfva taip:ton perinnöstä luopunut

urarta 1 huonota suvustaan urbild, en; -er, perikuva urbleka (ks. b.) valkaista urbota sakolla sovittamatonurd

Urdiala Urjala urgammal, —, ikivanha ur-gröpa, -er, -te, -t, -t, kovertaa urhålka 1 kovertaa ontoksi urhålkning,-en,-ar, onsitus; ontelo

urin, -en, —, kusi, virtsa urinföding, -en,-ar, alkuasukas urkraft, -en, -er, alkuvoima urkund, -en, -er, todistuskirja;

perustuskirja urladda 1 purkaa panoksesta;

laukaista urlaka 1 uuttaa suolattomaksi urmakare, -n, —, kelloseppä urminnes taip:ton ylimuistoinen urmodig muoditon urna, -n, -or, uurna uroxe, -n, -ar, metsähärkä urringa 1 leikata kaarelle ursaka 1 ks. ursäkta ursinnig hurja, raivoisa urskilja (ks. s.) erottaa, selittää urskilning,-en, —, erotus-äly, taj u urskog, -en, -ar, aarniometsä urskrift, -en, -er, alkukirjoitus urskulda 1 puhdistaa syystä, puolustella

ursprung, -et, —, synty, alku ursprunglig, —, alkuperäinen ursprungligen alkuaan urspråk, -et, peruskieli urståndsätta; u—s a 11, kykenemätön

ursäkt, -en, -er, puoltosyy; es-

telys; anteeksipyyntö ursäkta 1 puolustella, antaa anteeksi; u. sig, puolusteleita, tehdä estelyksiä ursäktlig anteeksi annettava urtid, -en, -er, alkuaika urtima taip:ton väliaikainen urval, -et, =, valikoiminen, -ma ur-vattna 1 viruttaa suolattomaksi

urvärk, -et, =, kellonkoneisto urvärld, -en, —, alkumaailma urväder, -dret, =, pyry-ilma

urväsende, -t, -n, periolento urväxt ahtaaksi käynyt uråldrig ikivanha urämne, -t, -n, alkuaine usch! uh! hyi! huh! usel, usle jne., kurja, katala usling, -en, -ar, kurja t. katala

ihminen usurpera 1 anastaa, vallata ut ulos; suuremmaksi; loppuun; ulkomaille; ut och in, nurin närin; veta hvarken ut eller in, olla ymmällä utaf ks. af

utagera 1 ajaa (asia) loppuun utan ilman, -tta, -ttä, vailla; u. vidare, ilman muuta; det är icke u. att. . ., ei juuri

ilmankaan, etten . . .; — ulkopuolelta;— vaan, paitsi; utan att skratta, nauramatta; u-tan att jag gör det, vaikka en t. ellen tee sitä utandas 1 huokua, henkäistä utanfönster,-tret,^,ulko-ikkuna utanför ulkopuolella, -lie utanlås, -et, —, e tul ukko utanläxa, -n, -or, ulkoläksy utanläsning, -en, —, ulkoluku utanordna 1 määrätä maksettavaksi

utanpå ulkopuolella, -lie, -lta;

päällä, -lie, -Itä utanskrift, -en, -er, päällekirjoitus

utantill ulkopuolelta, ulkoa utanvärk, -et, —, ulkovarustus utarbeta 1 valmistaa; u. sig,

työllä katkaista itsensä utarma 1 perin köyhdyttää ut-arrendera 1 antaa arennille ut-basuna 1 kuuluttaa koko

maailmalle utbedja sig (ks. b.) pyytää utbekomma (ks. k.) saada ulos ut-betala (ks. b.) maksaa pois utbilda 1 muodostaa, kehittää; u—d sats, kasvanut lauseut b

309

ut-bjuda (ks. b.) kutsua ulos,

tarjota kaupaksi ut-blanda 1 vetelöittää utblotta 1 paljastaa ut-blåsa (ks. b.) puhaltaa sammuksiin ; julistaa (valtiopäivät) alkaneiksi ut-breda (ks. b.) levittää; utbr., lavealti kertoa; — u. sig, levitä; lavealti jutella utbringa (ks. b.) esittää (malja) nt-brista (ks. b.) nousta riehumaan, purskahtaa, puhjeta puhumaan

utbrott, -et, purkaus, puhkeaminen ut-bryta (ks. b.) murtaa ulos t.

irti; lohkaista; ks. utbrista utbyggnad, -en, -er, ulkoneva

rakennuksen osa ut-byta (ks. b.) vaihettaa utbyte, -t, -n, vaihto; saalis; i

u. mot ngt, jnkin sijaan utbörding, -en, -ar, ulkolainen ut-dela 1 jaella ut-dika 1 ojittaa (kuivaksi) utdrag, -et, ulos veto; ote ut-draga (ks. d.) vetää ulos; pidentää, venyttää, pitkittää utdragssäng," -en, -ar, ulos vedettävä sänky ut drifva (ks. d.) ajaa ulos utdräkt,-en,—, pitkitys, viivytys utdunsta 1 höyrytä pois, huokua ut-dö(ks. d.) kuolla sukupuuttoon ut-döma (ks. d.) tuomita kelvottomaksi t. maksettavaksi ute ulkona; ulkomailla; lopussa; det är u. med honom, hän on hukassa uteblifva (ks. b.) jäädä tulematta; viipyä utefter pitkin, myöten uteglömma (ks. g.) unohtaa pois utegor, -na, ulkotilukset utelämna l jättää pois utelöpande liikkeessä oleva utesluta, -er, -slöt, -slutit, -en,

sulkea pois, kieltää olemasta; u—nde, yksin-omainen; yksinomaisesti utestående ulkona oleva; pois lainattu t. pantattu, saamatta oleva, maksamaton utestänga (ks. s.) sulkea ulos t. pois

utfall, -et, =, ulosryntäys, hyökkäys; (joen) lasku ut-falla (ks.f.) pudota ulos; purkaa vetensä, laskea; olla saatavana; päättyä ut-fara (ks. f.) lähteä ulos; u. mot ngn, karata kimppuun; haukkua utfart, -en, -er, uloslähtö; pieni

matka utfattig, —, periköyhä ut-finna (ks. f.) keksiä ut-flykt, -en, -er, huviretki utflöde, -t, -n, ulosvirtaaminen;

lasku utforska 1 urkkia ut-fundera 1 miettimällä keksiä utfärd, -en. -er, huvimatka utfärda 1 antaa (ulos) utfästa (ks. f.) määrätä, luvata;

u, sig, sitoutua utför alas (jtkin) ut-föra (ks, f.) viedä ulos; toimittaa; suorittaa, ajaa utföre alaspäin utförlig seikkaperäinen utförsbacke, -n, -ar, alasmäki utförsel, n, —, vienti utförsgåfva, -n, tav. mon. -or,

esityskyky utgallra 1 valikoida; harventaa utgift, -en, -er, meno, maksu ut-gifva (ks. g.) antaa ulos; u.

tör, (syyttä) sanoa olevan utgjuta (ks. g.) valaa, vuodattaa; purkaa (sydämensä) utgjutelse, -n, -r, vuodatus, purkaus

ut-grena sig 1 haarottua utgrunda 1 saada mietityksiBIO

u t m

ut-gå (ks. g.) mennä ulos, lähteä, tulla suoritetuksi; tulla poisjätetyksi; loppua, kuolla utgång, -en, —, ulosmeno;

loppu ; myös mon. -ar, uloskäytävä utgångspunkt, -en, -er, lähtökohta

utgöra (ks. g.) tehdä, olla (jnakin); suorittaa ut-hugga (ks. h.) hakkailla uthungra 1 näännyttää nälkään;

u—d, nälkäytynyt uthus, -et, =, ulkohuone uthvilad tarpeekseen levännyt ut-hvissla 1 viheltää ulos ut-hyra (ks. h.) antaa hyyrylle uthållig kestävä uthändiga 1 antaa ulos ut-härda 1 : u. med kärsiä;

uth., trans, kestää uti ks. i

utifrån ulkoa; ulkoa jstkin utjord, -en, -ar, ulkopalsta utjämna 1 tasoittaa utkant, -en, -er, ui koreuna, syrjä utkast, -et, =, luonnos ut-kasta 1 viskata ulos; utk.,

suunnitella utkik, -en, —, tähystys; myös

mon. -ar, tähystäjä ut-kläcka (ks. k.) hautoa pojiksi ut-kläda (ks. k.) vaatettaa valepukuun

ut-komma (ks. k.) tulla ulos;

illa u—en, pahassa pulassa utkomst, -en, —, ulostulo; toimeentulo utköra 1 valita

ut-kräfva (ks. k.) hakea ulos;

u. hämd, kostaa utlaga, -n, tav. -or, ulosteko utland: -et, —, ulkomaa utledsen, -set, -sne, -a, —, suuttunut, kyllästynyt utledsna 1 kyllästyttää, suututtaa utlefvad ikäloppu, elähtänyt ut-leta 1 hakea t. urkkia esiin ut-ligga (ks. 1.) hautoa

utliggare, -n, =, vahtilaiva; kei-

saaja ut-lofva 1 luvata utlopp, -et, =, lasku, suu ut-lysa (ks. 1.) näyttää valkealla

ulos; kuuluttaa pidettäväksi ut-låna 1 antaa lainaksi utlåta sig (ks. 1.) lausua mielipiteensä utlåtande, -t, -n, lausunto utlåtelse, -n, -r, puhe, lause ut-lägga(ks. 1.) panna ulos kaskea; levittää; mennä etumaksuun; utl., selittää ut-lämna 1 antaa ulos utlänning, -en, -ar, ulkomaalainen

utländsk, —, ulkomainen utländska, -n, -or, ulkomaan-

nainen utlärd täysioppinen ut-löpa, -er,-te,-t ja lupit, -en, juosta L lähteä ulos; käydä loppuun utmagra 1 laihduttaa ut-mana 1 vaatia, haastaa utmark, -en, -er, takamaa utmatta 1 voivuttaa, uuvuttaa utmattning, -en, -ar, uupumus;

voivutus utmed vieressä; pitkin ut-minutera 1 myödä vähin erin utmynta 1 lyödä rahaksi utmål, -et, kaivos-ala ut-måla 1 maalailla utmångla 1 kaupustella utmärgla 1 laihduttaa, uuttaa utmärka (ks. m.) merkkiä; osot-tàa, huomioittaa (ennen muita); u. sig, olla merkillinen, huomioittaa t. kunnostaa itsensä; u—n de drag, merkittävä o-mituisuus; — utmärkt, merkitty ; merkillinen, mainio, oivallinen; oivallisesti, erin-omaisen

utmärkelse,-n,-r, erityinen huomio, oivallisuus; kuntou t m

ut-mäta (ks. m.) mitata ulos;

ottaa ulos utmätning, -en, -ar, ulosmittaus t. -otto

ut-mönstra 1 (katselmuksessa) hylkiä

utnämna (ks. n.) nimittää (virkaan)

ut-nöta (ks. n.) lopen kuluttaa;

utnött, peräti kulunut utom ulkopuolella, -lie; paitsi; vara u. sig af glädje, vrede, sorg, olla ilon innossa, vihan vimmassa, surusta suunniltaan

utombords laivan ulkopuolella utomdess paitsi sitä utomhus kotoa poissa utomkring ympäri; ympäristöllä

utomlands ulkomailla, -Ile utomordentlig erin-omainen utomskärs saariston ulkopuolella utopisk tyhjänperäinen ut-peka 1 näyttää sormella; viitata

utplåna 1 pyyhkiä pois; hävittää, poistaa utpost, -en, -er, etuvartia utprångla 1 kaupitella utpräglal selväksi leimata; u—d,

selväpiirteinen ut-prässa 1 puristaa ulos; utp., kiskoa

utransaka 1 tuiki tutkia utreda (ks. r.) selvittää; varustaa

utredningsman, -nnen, -män,

selvitysmies ut-resa (ks. r.) lähteä matkustamaan

utresa, -n, -or, matkaan-lähtö utrikes ulkomailla, -lie; ulkomaan

utrop, -et, huudahdus ut-ropa 1 huutaa ulos; huudahtaa ; huutaa jkskin utropstecken, -cknet, —, huutomerkki

utrota 1 repiä juurinensa, hävittää perinjuurin utrusta 1 varustaa ut-rycka (ks. r.) temmata ulos;

lähteä marssille utrymma (ks. r.) jättää paikka

toiselle, lähteä pois utrymme, -t, —, tila ut-räkna 1 laskea (selville), aprikoida

uträkning, -en,-ar, laskeminen,

arvio; etu uträtta 1 toimittaa utröna (ks. r.) havaita utsaga, -n, -or, lause, puhe; e f-ter min brors u—o, veljeni sanan mukaan ut-se (ks. s.) katsoa, valita utseende, -t,—, näkö, ulkomuoto utsida, -n, -or, ulkopuoli utsikt, -en,-er, näköala; toivon

aihe utsina 1 ehtyä utsira 1 koristaa ut-skeppa 1 viedä ulos laivalla

t. laivasta utskicka 1 lähettää ulos; u—d,

lähettiläs ut-skjuta (ks. s.) lykätä t. ampua ulos; pistää ulos, ulota utskott, -et, =, hyi ky kalu, hylky; valiokunta utskratta 1 nauraa (jkuta) ut-skrifva (ks. s.) kopioida; kirjoittaa suoraksi 1. kokoon; uts., määrätä utskylder, -na, ulosteot, verot ut-skära (ks. s.) leikata ulos, uurtaa

utslag, -et, =, päätös, ratkaisu;

rohtuma ut-slå tks. s.) lyödä ulos 1. puhki 1. rikki; kaataa ulos; — puhjeta; med utslaget hår, hajalla hiuksin utsockne 1. u—s toisen pitäjän utsot, -en, —r, vatsuriu t s

ii t v

utspisning, -en, ravinnon jako,

ruokinta utsprida (ks. s.) levittää ut-springa (ks. s.) juosta ulos;

tav. utspr., pistäidä ulos utspäja 1 urkkia tietoonsa ut-spöka 1 pukea kumman näköiseksi utstaka 1 viitoittaa utstoffera 1 koristaa utstråla 1 sädehtiä, säteillä ut-sträcka (ks. s.) ojentaa; uts., ulottaa

utsträckning, -en, ojentaminen; laajuus

utstudera 1 perin tutkia; harkita utstyra (ks. s.) varustaa myötäjäisillä; koristella utstyrsel, -n, —, kapiot; (kirjan) asu

utstå (ks. s.) kärsiä; u—ende,

ulkoneva utställa (ks. s.) asettaa (ulos)

näytteille utställning, -en, -ar, näyttely ut-stöta (ks. s.) sysätä ulos; puhkaista; uts., potkaista pois (seurasta); äkkiä päästää; u. ett skri, kirkaista ut-suga (ks. s.) imeä ulos; uts.,

laihduttaa, nylkeä utsväfning,-en,-ar,irstaileminen utsväfva 1 irstailla ut-svälta, -er, -te,-t, -t ja -svulten, näännyttää nälkään ut-sy(ks.s.) kirjailla (ommellen) ut-så (ks. s.) kylvää utsäde, -t, -n, siemen, siemen-

jyvät, kylvö ut-säga (ks. s.) lausua ut-sälja (ks. s.) myydä loppuun,

myyskennellä ut-sända (ks. s.) lähettää ulos ut-sätta (ks. s.) panna ulos t. ilmi; määrätä; uts., panna alttiiksi

ut-söka (ks. s.) hakea ulos; valita; utsökt, valio, oivallinen

ütsökning, -en, -ar, uloshaku 1. -otto

uttag, -et, =, ulos-otto, otos ut-taga (ks. t.) ottaa ulos 1. pois;

soittaa selville (nuoteista) uttal, -et, —, ääntäminen uttala 1 ääntää; lausua ilmi utter, -n, uttrar, saukko 'Uttia Utti

ut-tjäna (ks. t.) palvella aikansa uttolka 1 selittää, tulkita uttryck, -et, =, ilmaus, mielen-

ilme; lauseparsi uttrycka (ks. t.) ilmoittaa, lausua; u. sig, lausua ajatuksensa uttrycklig nimen-omainen uttryckligen nimen-omaan uttrycksfull mielen-ilmeinen uttryckslös mielen-ilmeetön uttryckssätt, -et, =, lausetapa utträka 1 tuskastuttaa ut-träda (ks.t.)astua ulos; erota ut-trötta 1 perin väsyttää uttyda (ks. t.) selittää uttåg, -et, =, matkaan-lähtö ut-täga 1 lähteä marssimaan uttänja (ks. t.) venyttää uttänka (ks. t.) harkita ut-tömma (ks. t.) tyhjentää; utt., kuluttaa loppuun; käsitellä perin juurin; u. sig, tyhjentyä; u. s. i gissningar, arvata jos jonnekin päin utur ks. ur

utvakad valvomisesta voimaton ut-vandra 1 lähteä kävelylle;

utv., siirtyä muille maille utvandrare, -n, =, siirtolainen utveckla 1 kiertää auki, levittää; näyttää; kehittää; selvittää; u. sig, kehittyä; levitä utveckling, -en, -ar, kehitys;

selvitys utve ... ks. utvä ... utvidga 1 laajentaa, väljentää ut-visal käskeä pois; utv.,.näyttää, osottaa ut-votera 1 äänestää ulosut v

utväg, -en, -ar, keino, neuvo j utöda (ks. ö.) hävittää ut-välja (ks.v.) valikoida, valita | utöfning, -en, —, harjoittami-utvändig, —-, ulkopuolinen nen, toimittaminen, käyttämi-

utvändigt ulkopuolelta nen, käytäntö

utvärdshus, -et, =. ulkoravintola j utöfva 1 harjoittaa, toimittaa, utvärka 1 hankkia, toimittaa käyttää, tehdä utvärtes ulkonaisesti; ulkonainen utöfver päällitse; päälle: yli, ut-växa (ks. v.) kasvaa ulos lisäksi

utväxt, -en, -er, kasvajainen utögd mulkosilmäinen utät ulospäin; ulos jhkin päin;; ut-ösa (ks. ö.) viskata 1. ajaa pitkin ulos (vettä): utösa, purkaa,

utäta (ks. ä.) (konnankoukuilla) syytää tunkea pois

V.

vaccin ks. vaksin vak, -et, —, valvonta

vacker, -ckre jne,, kaunis; mel- vaka 1 valvoa; v. öfver, pitää koinen silmällä; vak (ei: vaka) upp!

vackla 1 horjua, hoippua herää!

vacklan, en, —, horjuminen vaka, -n, -or, valvominen, vai-vad, -en, -er (-or), pohje; mon, I vojaiset

-ar, selkänuotta j vaka, -n, -or, laulurastas

^ad,-et,=, kaalamo; veto, veikka j vakans, -en, -er, vakanssi; vi-vada 1 kahlata, kaalaa 1 ran-avonaisuus

vadare, -n, kahlaajalintu ; vakant avoin (virkä) vadd, -en, -ar, vatti ; vakcin ks. vaksin

vaddera 1 vatittaa j vakhustru, -n, -r, sairaanhoitaja

vadfågel, -n, -glar, kahlaajalintu j (nainen)

vadmal, -et, —, sarka ! vaken, -ket, -kne, -a, —, val-

Vadsö Vesisaari j veilla oleva; valpas

vagel, -n, -glar, yöpuu; naaran- j vakna 1 herätä

nappi, koirannännä ; vaksam, -mme jne., valpas; haf-

vagga, -n, -or, kätkyt, kehto va ett v — t öga på, pitää vagga 1 vaappua; liekuttaa, tuu- j tarkalla silmällä

dittaa i vaksin, -en, rokkoaine

vaggbarn, -et, =, kehtolapsi j vaksinera 1 rokottaa vaggvisa, -n, -or, kehtolaulu j vakt, -en, -er, vahti; vartio; var-vagn, -en, -ar, vaunut: vaunu; tia; vartiaväki; hålla v.,var-nelipyöräiset rattaat j tioida; vara på sin v., olla

vagnsstång,-en,-stänger, vau-j varuillansa

nun-aisa vakta 1 vartioida, kaita; varjel-

vaja 1 liehua, heilua ; la; v. sig för ngt, kavahtaa

vak, -en, -ar, avanto jtkin

23 ut v

318

vak

utväg, -en, -ar, keino, neuvo j utöda (ks. ö.) hävittää ut-välja (ks.v.) valikoida, valita | utöfning, -en, —, harjoittami-utvändig, —-, ulkopuolinen nen, toimittaminen, käyttämi-

utvändigt ulkopuolelta nen, käytäntö

utvärdshus, -et, =. ulkoravintola j utöfva 1 harjoittaa, toimittaa, utvärka 1 hankkia, toimittaa käyttää, tehdä utvärtes ulkonaisesti; ulkonainen utöfver päällitse; päälle: yli, ut-växa (ks. v.) kasvaa ulos lisäksi

utväxt, -en, -er, kasvajainen utögd mulkosilmäinen utät ulospäin; ulos jhkin päin;; ut-ösa (ks. ö.) viskata 1. ajaa pitkin ulos (vettä): utösa, purkaa,

utäta (ks. ä.) (konnankoukuilla) syytää tunkea pois

V.

vaccin ks. vaksin vak, -et, —, valvonta

vacker, -ckre jne,, kaunis; mel- vaka 1 valvoa; v. öfver, pitää koinen silmällä; vak (ei: vaka) upp!

vackla 1 horjua, hoippua herää!

vacklan, en, —, horjuminen vaka, -n, -or, valvominen, vai-vad, -en, -er (-or), pohje; mon, I vojaiset

-ar, selkänuotta j vaka, -n, -or, laulurastas

^ad,-et,=, kaalamo; veto, veikka j vakans, -en, -er, vakanssi; vi-vada 1 kahlata, kaalaa 1 ran-avonaisuus

vadare, -n, kahlaajalintu ; vakant avoin (virka) vadd, -en, -ar, vatti ; vakcin ks. vaksin

vaddera 1 vatittaa j vakhustru, -n, -r, sairaanhoitaja

vadfågel, -n, -glar, kahlaajalintu j (nainen)

vadmal, -et, —, sarka ! vaken, -ket, -kne, -a, —, val-

Vadsö Vesisaari j veilla oleva; valpas

vagel, -n, -glar, yöpuu; naaran- j vakna 1 herätä

nappi, koirannännä ; vaksam, -mme jne., valpas; haf-

vagga, -n, -or, kätkyt, kehto va ett v — t öga på, pitää vagga 1 vaappua; liekuttaa, tuu- j tarkalla silmällä

dittaa i vaksin, -en, rokkoaine

vaggbarn, -et, =, kehtolapsi j vaksinera 1 rokottaa vaggvisa, -n, -or, kehtolaulu j vakt, -en, -er, vahti; vartio; var- vagn, -en, -ar, vaunut: vaunu; tia; vartiaväki; hålla v.,var-nelipyöräiset rattaat j tioida; vara på sin v., olla

vagnsstång,-en,-stänger, vau-j varuillansa

nun-aisa vakta 1 vartioida, kaita; varjel-

vaja 1 liehua, heilua ; la; v. sig för ngt, kavahtaa

vak, -en, -ar, avanto jtkin

vaktel, -n, -tlar, pieni peltopyy vaktgöring. -en,-ar, vahdissa-olo vakthafvande validissa oleva val, -et, vaali, valinta; vara i valet och kvalet, olla kahdella päällä Valachiet Valakia valakt, -en, -er, vaaliin e not valbar v a al i ke I p oi n en valberättigad vaali val tai nen Valborg Valpuri, Vappu valdthorn, -et, , rnetsätorvi valen, -iet, 4ne, -a, kohmettu niu valförsamling, -en, -ar, vai -kokous

valk, -en. -ar, (nahan) k^.vci 1

ma, känsä valka 1 vanuttaa; vanua valkandidat, -en. -er, vaali ehdokas

vall, -en, -ar, n ar ini. karje: laidun; i v., laitumella, -lie; paimenessa, -een; — vall'; ayräs, ranta; — yhdistyksissä p a i m en-

valla l paimentaa; ..... v sig,

nurmettua vallack, -en, -er, ruuna, valakka vallfart, -en. »er, pyhiinvaellus vallfärd ks. vallfart vallfärdas 1 vaeltaa pyhiin vallgång, -en, -ar, paimennus vallhjon, -et, paimen valimo, -n, -r. uml. akka valman. -mien, -män. val i u »ja v alnö':,-en -tter, sa»vsanpähklnä valp. en, -ui% pfiiikka: tailikka valplats, -en, -er, laij-tflukonttä vals, -en, -ar, valssi; tela valsa 1 valssata valsedel, -n, -dlar, vaalilippu valspråk, -et, mielilause valuta, -n, arvoaine; (rahan) arvo vampyr, -en, -er, veren-Imijä van, —, tottunut van- yhdistyksissä huono, huonosti

vana, -n, -or, tottumus, tapa vanart, -en, -er, paha tapa

vanartas 1 turmeltua tavoiltaan vanartig pahatapainen vanbördig halpasukuinen; äpärä vanbörding, -en, -ar, epäsukui-

nen; sukunsa häpäisijä vandel, -n, —, käytöstapa, elä-mänvaellus; handel och v., kauppa ja vaihto, kauppa-asiat vandla 1 : handla och v., ostaa ja vaihtaa ; tehdä ja toimia vandra 1 vaeltaa, kävellä vandring, -en, -ar, vaellus, k ilve! ys ; elämänvaellus v vidringsman, -nnen, -män,

matkamies vanfräjda 1 saattaa huonoon

maincesen vanför, —, vaivainen, viallinen vanheder, -n, —, häpeä vanhedra 1 häväistä vanhäfd, -en, —, huono ruokko, rappio

vanhälga 1 häväistä (pyhyyttä) vanhälgd, -en, pyhyyden häväistys vanilj, -en, —, vanilj i vank. en, I aip-to n, (ruumiin) vika

vanka 1 käydä vaaputtaa; kuljeksia

vankas 1; det v., saadaan vankelmod, -et, —, huikentelevaisuus vanlig tavallinen vanligen, -gtvis tavallisesti vanlottad kovaosainen vanmakt, -en, —, voimattomuus,

taintumus vanmäktig voimaton, taintunut vanna, -n, -or, pohdin, vanna vanpris, -et, —, polkuhinta vanpryda ks. misspryda vanryktad huonomaineinen vansinne, -t. —, mielipuolisuus vansinnig mieletön, h o ur ui nen vanskapad, -plig rujo vansklig epävakainen; epäiltävä, tukalavan

vas

vansläktas 1 huonontua suvustaan

vanställa (ks. s.) rumistaa vant, -et, mastotouvi vante, -n, -ar, lapanen, tumppi vantro, -n, —, harha-usko vantrogen, -get, -gne jne,, har-

ha-uskoinen; epäileväinen vanvett, -et, —, hulluus vanvettig mieletön vanvetting, -en, -ar, mielipuoli vanvård, -en,—, huono hoito vanvördig ylenkatseellinen vanvördnad, -en, —, epäkunnioitus

vanära, -n, —, epäkunnia, häpeä vanära 1 häväistä vapen, -pnet, -pnen, ase, vaakuna

vapenbroder, -n, -bröder, ase-

kumppani vapendragare, -n, .. aseenkantaja vapenför, —, asekuntoinen vapenskifte, -t, -n. aseiden mit-tely

vapensköld, -en, -ar, vaakuna-kilpi

vapenstillestånd, -et, soti-

lakko var, -et, —, märkä var taip:ton arka vara; taga v. på, pitää vaari; taga till v., panna korjuusen; taga sig till v., olla varoillaan

vara, -n, -or, tavara, kain vara, är, -o, kon f pr. vare, impf. var, voro, -e; varit, -ande, var!-en! olla; låt (så) v., olkoonpa niin; vare sig, olkoon; det är att förmoda, on luultava; han är till staden, hän on mennyt kaupunkiin vara 1 ke>tää, jatkua vara sig 1 märkiä varaktig pysyväinen

Var anger Varanki

varda, -der, -dt, vordo, -ø, -en,

(-it), tulla jksikin Vårdö Vuoreija

varelse, -n, —, olemus, olo ; myös

mon. -r, olento varf, -fvet, ve i stäm ö varg, -en, -ar. susi vargering, -en, -ar, varaväki varggård, -en, -ar, sudentarha varghona 1. -ginna,-n,-or. naarassasi

vargväder, -dret, —, rietas ilma variant, -en, -er, toisinto variation, -en, -er, muute; toisi ntelu

variera 1 muutella, vaihetella varietet, -en, -er, toisintolaji varig märkäinen varkunna sig 1 armahtaa varkunsam, -mme jne., armahtavainen varligen varovasti varm lämmin; harras; jag är, blir v., minun on, tulee lämmin t, vari varna 1 varottaa varnagel, -n. varotus(-merkki) varning, -en, -ar, varotus varp, -et, apaja; varppi; v.,

-en, —, loimi varpa 1 varpata; luoda varsam, -mme jne., varovainen Var schau Varsova varse-blifva (ks. b.) huomata, äkätä varsel, -n, —, enne varsko(ks.s.)varottaa; ilmoittaa varsna 1 havaita vart; ngn v., minnekään; ingen

v., ei m. varubyte, -t, -n, tavaranvaihto varulager,-gret, =,tavaravarasto varulf, -fven, -ar, ihmissusi vas, -en, -er, vaasi vasall, -en, -er, läänitysmies väse, -n, -ar, turo vedessä; lyhde: vuoliainen; poikanalikkav a >

v e (1

vaski, -ker,-ken, -ar. poikahui-

tukka vaska 1 huuhtoa vaskvärk, -et,»--. huuhtomalaitos vass, -en. -ar, ruoko, ruovosto vassérra. v. tri! totta tosiaan: ohüli!

vassla ja -le, -n, . hera vassla sig 1 mila heraiseksi vasstrà, -et, -n, ruovonkorsi vatten, -ttnet, -ttnen, vesi; till lands och v., maalla ja merellä; intaga v., vuotaa vattenbi. -et, -n, kiihnarimehi-läinen

vattenbryn, -et ja -en. t ve-

denlaita t. -kalvo vattendrag, -et, vesistö vattenfall, -et, —, vesiputous vattenkonst, -en, -er, suihkari vattenkoppor, -na, vesirokko vattenkur, -ön, -er, vesiparannus vattenledning, -en, -ar, vesijohto

vattenlinje -n, -r, vesiviiva. vedenraja

vattenmassa, -n, -or, vedenpal-jous

vattenpass, -et, iuotilauta vattensiktig vesitautinen vattensjuk vesiperäinen vattenskott, -et, liikaoksa vatfcenskräek, -en, —} vesikauhu vattensot, -en, —, vesitauti vattensprång. -et, suihkuri vattenstånd, -et. -,vedenkorkeus vattentät vedenpitävä vattenyta, -n. -or. vedenpinta vattlagd liotettu, vetinen vattna ljuottaa; kastella: v—s, vettyä; h a n v. i m u n n e n 1. d e t v. li o n o m i m u n n e n deråt, hänelle tulee vesi suuhun

vattnig vetinen vattra 1 vipevöittää vattskott, -soppa, -sot, -välling ks. vatten .. .

Vattumannen, -siktig, -skräck, -sot ks. vatten . . .

vax, -et, —, vaha. vaksi; vaikko vaxa 1 vahata vaxduk, -en. vahavaate vaxkabinett, -et. ~ ja -er, vaha kuvasto

vaxstapel, -n, -plär. vaharulla ve! voi! oi! v., ett. —, onnettomuus ; väl och v., onni ja o, veck, -et, -poimu, lasko.?, taite . vecka 1 laskostaa vecka, -n, -or, viikko Veckelax Vehkalahti veckig poimuinen veckla 1 kääriä

veckoskrift,-en,-er. viikkokirja

1. -sanomat ved, -en, —, puut, halot; puu-aine vedbod, -en, -ar, puuvaja vedbrand, -en, —, polttopuut du\ b Ox (1 j iic <), ön vel-1 lf ti i f pitää; v— i i i i i f n un fi \ lei uo h i. i i kainen v« ter ibio l. nen, -män

i i i ii t :\ii > e n kasteen-i u

\ (t i r s { iii) kohdata,

i lic ik \ dc * e idi) laiieminen \o£iei & & less / ar v. -ficks, f ils (i c tf) pai mtua; toipua ve lej 0 ill? (f) \ o taa, palkita vca^ilx^iL 0 i * i etiäinen, kelvollinen

\ p le 1 i -^a ci ikte, -t, -t,

virvottaa veceilvu. tlst n r, virkistys

p 0 c t {) 1 »rvaus Vec ei x V i) \hi tfksOt lic p ii \crtainen \utoii oo i (1 1)D lyttää vää-

i I \ i i (leväksi vcdc 1 ung, en -ar, kumoaminen

\ deimaie t n ote. todiste317

vet

vedermöda, -n, -or, suuri vaiva

t. vastus vedernamn, -et, —, liikanimi vederpart, -en, -er, vastapuoli vederqv , *. ks, vederkv ... vedersakare, -n, vastustaja vederstygglig inhottava vedertaga, tar. v-en tavaksi otettu

vedervilja, -n, vastenmieli-

vederväga 1 panna vaaran-alaiseksi

vedervärdig iljettävä

vedträ, -et. -n, halko

vef, -fven, -ar, kampi, veivi

vefta ks. vifta

vefva 1 veivata: kääriä

vefva,-n,—; i samma v., iden

v—n, samassa mylläkässä vegetabilier, -na, kasvi aineet vegetabilisk .kasviaineinen vegetation, -en, -er, kasvillisuus vegetativ kasvillinen vegetera 1 kasvella: elostella

(työttömänä) veiiikel, -klet, =, edistin; saat-

tokirja Vehmo Vehmaa vek pehmeä, nuortea, notkea; hento, hellä; veka lifvet, vyötäiset veke, -n, -ar, (kynttilän) sydän veklagan, en, —, voivotus veklig veltto

vekling, -en, -ar, veltto ihminen vekna 1 pehmetä, heltyä velociped, -en, -er, polkupyörät vemod, -et, —, vienosuruisuus vemodig vienosuruinen ven, -en, -er, verisuoni venster ks. vänster ventil, -en, -er, venttiili ventilation, -en, ^er, ilmanvaihto; tutkistelu ventilera 1 tuuletella, tarkastella veranda, -n, -or, veranta verb, -et, =, teonsana

verbal sananmukainen; verbillinen

verda? kuka siellä? verificera 1 todistaa oikeaksi veritabel todenperäinen verk ... ks. värk .. . verld. .. ks. värld . . . vers, -en, = ja -er, säe, runo: säkeistö; yhdistyksissä tav. runo-versifiera 1 tehdä runoksi; v—d.

runopuvullinen version, -en, -er, käännös; kertomustapa versmakare, -n, runonsepus-taja

verst, -en, virsta vertebrerad selkäpiillinen, luu-

rankoinen vertikal pystysuora vessla, -n,' -or, kärppä vest,.. ks. väst... Vesterbotten Länsi-Pohjanmaa vestibul, -en, -er, eteinen Vest-Indien Länsi-Intia veta, vet, viste, vetat, tietää; osata; v. med sig, tietää tunnossaan; viste ej till sig, ei ollut tunnossaan; litet v—nde, vähämielinen vetenskap, -en, -er, tiede vetenskaplig tieteellinen veteran, -en, -er, sotavanhus veterinär, -en, -er, eläinlääkäri veterlig, —, tiettävä, tietty veterligen tiettävästi; mig v,

tietääkseni vetgirig tiedonhaluinen veto, ett, —, tieto vetskap, -en, — , tieto; m e d m i n

v., tieten i vett, -et, —, mieli, äly; från v—et, mieltä vailla; "med v. och vilja, tieten taiten vetta ks. vätta

vette, -n, -ar, uikukko. (linnun)

kuva: merirasti vettig älykäs

vettvilling, -en, -ar. mielipuoliv e x

vex... ks. väx ...

vi me, ks. jag Viborg Yiipuri vibrera 1 värähdellä vice vara-, sijais-, nimi-Vichtis Yihti

vicka 1 keikkua, kiikahtaa; keikutella vicker, -n, —, virna vid ääressä, luona, lähellä, -lia, -ssa, -na, -h—n, -Ita,-sta; kautta; v. Gud! totta Jumala; v. namn, nimeltä, niminen; förbjuda v. sträf f, kieltää ran-kaistuksen uhalla; v. dessa ord inföll han, tätä sanottaessa hän virkkoi; blifva illa v., säikähtyä vid väljä, avara

vida laajalti; pitkälle: paljon;

så v., sen verran kuin: jos vidare avarampi; enempi, muu; — edemmäs, enemmän, vielä; och så v., ja niin edespäin; til s v., toistaiseksi vidblifva (ks. b.) pysyä jsskin vidbränd pohjaanpalanut vidd. -en, -er, laveus, avaruus vide, -t. (mon. -n), paju vidfoga 1 liittää myötä vidga 1 laajentaa, väljentää vidgå (ks. g.) tunnustaa vidgöra (ks, g.)vaikuttaa asiassa vidhålla (ks. h.) pitää kiinni, pysyä

vidimera 1 todistaa yhtäpitäväksi vidja, -n, -or, pajuvitsa vidkomma (ks. k.) koskea jh-kin; v—nde denna sak, mitä tähän asiaan tulee;tästä asiasta vid-kännas (ks. k.) tunnustaa

(omakseen); saada kärsiä vid-lyftig laaja, laajapuheinen.

pitkällinen; irstas vidlyftighet, -en, -er, laajuus.

liiallisuus vidlåda, -der, -dde (-dade). -dit (-dat), olla jsskin (kiinni)

vidmakthålla (ks. h.) pitää voimassa

vidrig vastakkainen; vastainen:

vastenmielinen vidröra (ks. r.) koskea (jhkin) vidskepelse, -n, -r, taika-usko vidskeplig taika-uskoinen vidsträkt lavea

vidt laajasti,-Ita,-lia,-lie; kauas;

så v., sen mukaan kuin vidtaga (ks. t.) ruveta, alkaa vidtala 1 puhutella vidtomfattande laaja-alainen vidtutseende suurihankkeinen vidunder, -dret, —, hirviö, kummitus

vidunderlig eriskummainen vidöppen, -et, -ppne, -a, selki

selällään (oleva) Wien Yi in i

vif, -fvet, puoliso, ikisopu vifta 1 viuhuttaa, heiluttaa vig notkea: ketterä, sievä viga, -er, -de, -t, -d, vihkiä;

vigd jör cl, siunattu maa vigg 1. vigge,-n,-ar, nalkki, vaaja vigilera 1 hankiskella, lainailla vignett, -en, -er. (kirjan) alku-

t. loppukuva vigsel, -n, , vihkiminen vigselring, -en, -ar, vihkisormus vigt.. . ks. vikt. .. vigvatten, -ttnet, —, pyhävesi vik, -en, -ar, lahti vika, -er, vek, -o, -e, vikit, -en, ! kääntää; taittaa; — väistyä, paeta, poiketa; v. af, kääntyä, I poiketa

| vika : gifva v. väistyä i vikariat, -et, •---• ja -ér, sijaisuus vikarie, -n, -r, virkasijainen vikariera 1 olla sijaisena viking, -en,-ar, merirosvo; Hm.

mon. (meri-)ryöstöretki ! vikingafärd, -en, -er, viikinki-| retki

i vikt,-en,—, paino: tärkeys; därpå ligger mycken v., se onvik 319 vin

varsin tärkeätä; — myös mon. -er, punnus; vaaka viktig painava; tärkeä; mahtava viktlod, -et, =, punnus viktskål, -en, -ar, vaakakuppi Viktor Vihtori viktualier, -na, ruokatavarat vild kesytön, villi, metsä-; jylhä; hurja; julma; vildt, ett, —, ' metsän-otus vildbasare, -n, —, huimapää vildbråd ks. villebråd vilddjur, -et, =, peto vilde, -n, -ar, metsäläinen vildmark, -en, -er, sydänmaa vildsint rajuluontoinen vilja, vill, ville, velat, vill! tahtoa; han vill hafva det, hän tahtoo sitä; han vill så hafva det, hän tahtoo sen niin olemaan; v. ngn väl, illa, suoda jkulle hyvää, pahaa; hon ville svimma, hän oli pyörtyä; han vill åt mig, hän tahtoi minua kynsiinsä vilja, -n, -or, tahto; få sin v. fram, saada käymään mieltänsä myöten vilje : göra till v —s, tehdä

mieliksi; ks. vilja viljekraft, -en, —, tahdonvoima vilkor, -et, =, ehto; varat; palk-

ka-edut vilkorlig ehdon-alainen vill (eksynyt; raivoisa); fara v.,

eksyä, harhailla villa ks. förvilla villa, -n,-or, harhaus; hämmennys ; — huvila villebråd, -et, (.:--), otus, ta v. otukset

villervalla, -n,(-or), häiriö,hämmennys

villfara (ks. f.; tav. inf.) noutaa jkun mieltä, myönnyttää villfarelse, -n,-r, erlie tys, harhaus villfarig myöntyväinen villhjärna, -n, -or, huimapää

villig kernas, myöntyväinen Villmanstrand Lappeenranta villo- yhdistyksissä harha-villrådig kahden vaiheella (oleva) villsam, -mme jne., eksyttävä vilse eksyksiin, harhaan; fara v., eksyä, hairautua; föra v., eksyttää; taga v., erehtyä vilsefarande eksyväinen; eksynyt vilseleda (ks. 1.) erehdyttää vilsen, -set, -sne, -a, eksynyt vimla 1 kihistä, vilistä vimmel, vimlet, —, vilinä vimmelkantig pyörypäinen vimpel, -n, -plär, viiri vin, «et, (-er), viini

vind kiero

vind, -en, -ar, yliset; vipu; tuuli; för v. och vågl. v. förvåg, tuuliajolla; onnenkauppaa vinda 1 vivuta; katsoa kieroon;

— v. sig, kiertyä Vindala Vimpeli vindbrygga, -n, -or, vipusilta vindböjtel, -n, -tlar, tuulihattu vindel, -n, -dlar, kieru vindfläkt, -en, -ar, tuulahdus vindfång, -et. —, tuulen-ala; tuu-

lenhuoko vindfälle, -t. -n, murto, ryteikkö vindicera 1 voittaa; puolustaa vindkast, -et, tuulenpuuska vindrufva, -n, -or, viinirypäle vindsglugg, -en, -ar, ullakon-aukko

vindskupa, -n, -or, ylishuone vindspel, -et, vintturi vindstilla, -n, —, tyyni (ilma) vindstöt, -en, -ar, tuulenpuuska vindthund, -en, -ar, vinttikoira vind vak, -en, -ar, uveavanto vindägg, -et, nahkamuna vindögd kierusiimäinen vingad siivillinen vingben, -et, .=, siipikynkkä vingbruten siipipuoli vinge, -n, -ar, siipi vingla 1 häilyä; veijaüla.kieveltääV 1 11

V I s

vingskjuten siipeen ammuttu vingård, -en, -ar, viinitarha vink, -en, -ar, viittaus, vihjaus vinka 1 viitata: han har ngt

att v. på, hänellä on mihin turvautua vinkel, -n, -klar, kulma; soppi; mutka

vinkelhake, -n, -ar, kuimapuu vinkelrät kohtisuora vinn : lägga sig v. om, ahkeroida

vinna, -er, vann, vunno, -e, -it, -en, vinn! voittaa (itselleen), saada; uttrycket v—er i tydlighet, lause tulee selvemmäksi vinning, -en, voitto, saalis vinnlägga sig 1 : v. s. om, ahkeroida, uurastaa vinskänk, -en,-ar, viininlaskija;

viinianniskelu(-paikka) vinst, -en, -er, voitto, hyöty vinstgifvande voittoa tuottava vinstock, -en, -ar, viinapuun-varsi

vinter, -n, -trår, talvi; i v., tänä t. ensi talvena; i vintras, viime talvena vintergata, -n, linnunrata vinterlig talvinen vinterliggare, -n,^, talvenpitäjä vintra 1; det v—r, tulee talvi viol, -en, -er, orvokki violett punasinervä violoncell, -en, -er, violonselli vipa. -n, -or, ti i vi: hvyppä vipp, -en, -ar, vipu; lian var på v—-en att falla, hän oli vähällä pudota vippa l vivuta; keikutella; viip-pua

vippa, -n, -or, vihko, röyhy vippgunga, -n, -or, hypinlauta vips! yks kaks! kiekkis! vira 1 kietoa (langalla) Virdois Virtain pitäjä virka 1 virkata

virke, -t, —, tarvepuut virknäl. -en, -ar, virkkuunëula Virmo Mynämäki virrig sekapäinen virrvarr, -et, —, sekasotku virtuos, -en, -er, (soitto-)taituri virtuositet, -en, mestaruus vis, -et, =-, tapa; yhdistyksissä -ttain, esim. by 1 ag s v., flockv., las s v., par v., kyläkunnittain jne.; trå p pv., porras portaalta vis viisas

visa, -n, -or, laulu

visa 1 (-te, -t) näyttää, osot-

taa; neuvoa, käskeä visare, -n,—,-na, näyttäjä, viisari visbok, -en, -böcker, laulukirja visdom, -en, —, viisaus vise, -n, -ar, mehiläis-emo visera 1 todistaa tarkastetuksi vision, -en, -er. aaveennäky:

mielikuva visionär,-en,-er, aaveiden näkijä visir, -en, -er, visiiri; v., -et,—.

kypärisilmikko; tähtäin visit, -en, -er, vieraskäynti visitera 1 katsastaa, tutkia visitkort, -et, käyntikortti viska, -n, -or, vi uhku; huosio visligen viisaasti visp, -en, -ar, vispilä vispa 1 vispata visper, -n, -—, haitukka viss, n. visst, varma, tietty; määrätty; eräs, muuan; för v—o, totisesti; med v—o, varmasti; till y 11 e r m e r a v-~ o, p äremin aksi var m u udeks i vissen, -et, -ssne, -a, —-. lakastunut

visserligen varmaan, tosiaankin;

tosin; ja \\, kaiketikin vissna i lakastua, kuihtua visso ks. viss

visst varmaan, tosiaankin, kaiketi; v. icke, ei suinkaan vist, -en, -ar, vistipeli vistas 1 oleskella:-J21

v i\ g

vistelse, -n, —. oleskelu, olo visthus, -et, =, aitta vital elollinen vite, -t, -n. uhkasakko vitja 1 kokea vitriol, -en, —. vilitrilli vitsord, -et. arvosana: todistusvoima vitsorda 1 arvostella: todistaa vitter,-ttre jne., kaunokirjallinen, kaunokirjallisuutta harrastava vitterlek, -en, —-, kaunokirjallisuuden harrastus vittna 1 todistaa vittne, -t, -n, todistaja, näkijä vittnesbörd, -et, —, todistus vittnesed, -en, -er, todistajan-vala

vittne sgill todistajaksi kelpaava vittnesmål, -et, todistus vittra 1 rapautua, mureta vivre, ett, ravinto, elanto voj! voi!

voja sig 1 voivotella vokal, -en, -er, ääntiö volontär, -en, -er, tarjokas voit, -en, -er, kievahdus voluminös kookas volym, -en, -er, koko. nide vörden ks. varda vot, -en, -er, Vatjalainen votera 1 äänestää votum, ett, -ta, ääni vrak, -et, hyi kv vraka 1 hylkiä

vred, -et, ..., kädensija

vred, n. —vihastunut vrede, -n, —, suttumus, viha vredesmod : i v., vihapäissä vredgas 1 vihastua: v—ad, vihastunut vredsint äkäinen vrenskas 1 hirnakoida vresig kämpyrä (puu); kärty vricka .1 väännellä, meloa; v. foten 1. sig, niukalmttaa jalkansa

vrida, -er, vred. -o. -e, vridit.

-en, vääntää, kiertääj v. sig, väänteleidä; v—en. kieropäi-nen, hullu vrist, -en, -er, jalkarinta vrå, -n, -r ja -ar. nurkka, soppi vrak,-en,-ar, railo; hiirihaukka vrål, -et, —. mölinä vråla 1 mölistä vrång nurja, väärä vrängsint nurjamielinen ; vrångstrupe,-n,-ar,väärä kurkku vrångvis väärämielinen, väärä vräka, -er, -te (vrok), -t, -t. paiskata: runsia, hylkiä; häätää; — aaltoilla suuresti: olla tuuliajolla: veteiehtää vränga, -er -de. -t ja -d, vääntää, vääristää vrångbild, -en, -er, irvikuva vulen; så v., sellainen: hur är det v—et? kuinka on asian laita?

vulgär rahvaantapainen, alhainen vulkan, -en, -er, tulivuori vurm,-en,-ar, kiihko, kiihkonms vurma 1 kiihkoilla, hullusti rakastaa; miettiä miettimistään vurmig hu 11 u nki i h k öinen ; vi m -

mapäinen vuxen ks. växa vy, -en. -er, näköala; maisemakuva vyss! nuku! vyssja 1 nukutella väd, -en, -er, kaista, pielusta våda, -n, -or, tapaturma; vaara vådlig tapaturmainen: vaarallinen

våffia, -n, -or, vohveli

våg, -en, -ar, vaaka; mon. -or,

laine, aalto våga 1 uskaltaa, tohtia, rohjeta;

v. sig, uskaltaa mennä vågformig aaltomainen vågföra (ks. f.) viedä vaa/alle våghals, -en, -ar, uskalikko vågig aaltomainen vågrät vaakasuoravåg

322

v ä d

vågsam, -mme jne., uskalias vågskål, -en, -ar, vaakakuppi vågspel, -et, uhkayritys vågstycke, -t, -n, ks. ed. våld, -et, —, valta; väkivalta; göra v. på sig, pakottaa itseänsä

våldföra (ks. f.) tehdä väkivaltaa jkulle; sortaa (lakia); v. sig på, tehdä väkivaltaa jkulle våldgästa 1 väkivallalla majailla jkun luona våldsam, -mme jne., väkivaltainen; raju våldsgärning,-en,-ar,ylläkkötyö våldsvärkan, en, —, väkivallanteko

vålla 1 olla syynä jhkin; vaikuttaa vålm, -en, -ar, ruko vålma 1 r uota

vålnad, -en, -er, hahmo, haamu; aave våm, -mmen, -ar, pötsi, mahalaukku vån, en. —, toive vånda, -n, (-or), tuska, vaiva våndas 1 ahkailla, olla tuskissa våning, -en, -ar, asuinkerta,

kerros Vånå Vanaja våp, -et, =, hölmäkkä våpig hölmönsekainen vår, n. -t, mon. -e, -a, meidän;

de våra, meikäläiset vår, -en, -ar, kevät; i v., tänä t. ensi keväänä; i v—as, viime keväänä

vård. -en,—, hoito, huosta, huoma; taga v. om ngt, pitää huolta jstkin; myös mon. -ar, muisto- t. hautamerkki vårda 1 hoitaa, suojella; huolia; v. sig 1. låta sig v. om ngt, pitää huolta jstkin, huolia vårdare, -n, -na, hoitaja vårdkas, -en, -ar, vartiorovio t. -nuotio

vårdnad, -en, —, huolenpito vårdslös huolimaton vårdslösa 1 heittää leväperään,

olla huolimaton jstkin vårdtecken, -cknet, =, tunnus,

muistomerkki vårdtorn, -et, =, vartiotorni vårflod, -en, -er, kevättulva vårfrudag Maarianpäiva vårlig keväinen vårlik kevääntapainen vårsäd, -en, —, suvivilja vårsäde, -t, —, kevättouko; su-

viviljan kiho vårta, -n, -or, käsnä, syylä våt, n. -tt, märkä; vetelä våtsäck, -en, -ar, kapsäkki våtvaror, -na, vetelät tavarat väbel, -n, -blår, vääpeli väcka, -er, väkte, -t, -t, herättää; nostaa (kysymys); vaikuttaa; — jystää (avanto) väckare, -n, —-, herättäjä; herätyskello väckelse, -n, -r, herätys väder, -dret,—, ilma; sää; vainu; tyhjä loru; myös mon. ==, -clren, tuuli; ilmansuunta; tala 1. prata i vädret, puhua I puita heiniä; slår i vädret, j ei huoli

i väderbiten, -tet. -tne, -a, ahavoitunut

väderdrifven, -et, -fne, -a, tuulen ajama väderhane, -n, -ar, viirikukko;

löyhäkkö väderil, -en, -ar, tuulenpuuska väderkorn, -et, —, vainu väderkvarn, -en, -ar, tuulimylly väderlek, -en, —, ilmanlaatu väderskifte, -t, -n, ilm anm uutos vädersol, -en, -ar, päivänsappi väderstreck, -et,^, ilmansuunta vädja 1 vedota

vädjoban, -en 1. -bana, -n, -or, kiistakenttäv ä d

323

v ä 1

vädra 1 tuulettaa; saada vainua;

haistella vädur, -en, -ar (-drar), oinas väf, -fven, -ar, kangas väfbom, -mmen, -ar, kangastukki väfnad, -en, -er, kudonta; kangas; kutoma väfsked, -en, -ar, kaide, pirta väfstol, -en. -ar, kangaspuut väft, -en, -er, kude väfva, -er, -fde, -t, -d, kutoa;

v. vadmal, olla kutojaisilla väfvare, -n. —, -na, kankuri väfveri, -et, -er, kutominen; ku-

tomatehdas väfverska, -n, -or, kankaanku-toja

väg, -en, -ar, tie; matka, ura; taga en annan v., lähteä toi-saanne; hvart skall jag taga v—-en? minne minä menen? mihin joudunkaan? mikä mi-1 nusta tulleekaan? i v—en (för | ngn), tiellä, -lie, esteenä,-ksi;! ur v—en, pois tieltä; det v o-1 re ej ur v—en , se ei olisi hai-1 taksi 1. hullumpaa; på fredlig j v., rauhallisilla keinoilla: på diplomatisk v., valtaväi ityk-sen kautta; u n d er vä g e n, matkalla; gå er väg! menkää tiehenne; han var på v. 1. på gocl v. att blifva student, oli pääsemäisillään t. oli vähällä päästä ylioppilaaksi; i cl en v—en, siinä kohden, sa-m aan suu iltaan; gå lagligt t ill v—a, menetellä laillisesti; till vägs, matkalle, tiehensä väga 1 raivata tie väga, -er, -de, -t, -d (-en), punnita, vaa'ata; — painaa; kal-listeleida, horjua, olla (kahden) vaiheella vagare, -n, . -na, punnitsija,

vaakaaja vägbar punnittavainen vägfarande matkustavainen

vägg, -en, -ar, seinä, seinämä; seinus; v. i v., seinätysten; inom fyra v—ar, huoneesen suljettuna; nelinurkkaisessa; upp åt v—arna. päin mäntyyn

väggfast seinään kiinnitetty vägglus, -en, -löss, -en, lude vägkost, -en, —, eväs, eväät väglag, -et, —keli vägleda (ks. 1.) lietsata; opastaa; ohjata; v. sig, etsiä tie vägledare, -n, —, opas vägnar; på ngn s v., jkun puolesta; vida v. bättre, paljoa parempi vägra 1 kieltää, evätä, vägran, en. —, kielto vägskilnad, -en, -er, tienhaara vägskäl, -et, =, tienhaara vägsträcka, -n, -or, ja -stycke,

-t, -n, kappale matkaa vägvisare, opas; tienviitta väja, -er, -de, -t, -d, väistää, välttää

väkt. -en, -er, vartio, valve väktare, -n,^, vartia väl hyvin, hyvästi: göra v., tehdä hyvää; vilja ngn v., suoda jkulle hyvää; stå v. hos ngn, olla jkun suosiossa; hålla sig v. med ngn, olla hyvässä sovussa; det är v. dem emellan, heidän välinsä on hyvä; när clet skall vara v., kun hän tahtoo olla kohtelias: o m det vill v., jos hyvin kay; — tosin, kaiketi, vaan; hän, -pa; hvem skull e v. tro d e t ? kukapa sitä uskoisi? — nå v.! no hyva ! ja v.! aivan niin! v. dig, s o m f u n nit honom! onnellinen sinä, joka olet hänet löytänyt!

väl (-et). —, hyöty, hyvä välaktad hyvin kunnioitettu, hy-väluontoinenVäl

välan! no niin! \

välbefinnande, -t, —, hyvinvointi i välbehag, ett. —. miehhwa. mieli

välbehållen, -et. -llne, a tei-ve, elieä

välbelägen, -get, -gne, -a, h\-

vällä paikalla (olevaJ välbeställd hyvinjärjcstett\ huilinen, todellinen välbildad sirotekoinen välboren, -ret, -rne, -a, vapaa

sukuinen väld, -en, —, puoltavaisuus välde, -t, —, valta; mon. -n, valtio

väldeligen ankarasti, aikalailla | väldig mahtava; suuren suuri, ta-1 vaton

välfräjdad hyvämaineinen j välfången, -et, -gne, -a, rehel- j

lisesti ansaittu välfägnad, -en, —, kestitys välfärd, -en, —, onni, menestys välförhållande,-t,hyvä käytös välförståendes tietysti välgång, -en, —, menestys, onni välgärning, -en, -ar, hyvä työ välgörande hyväntekevä välgörenhet, -en, —, hyväntekeväisyys

välja, -er, valde, -t, -d, valita välklang, -en, sulosointu välkommen, -et, -komne jne.,

tervetullut, suotuisa; v.! terve tultuasi!

välkomna 1 sanoa tervetulleeksi välkomsthälsning, -en, -ar, tu-

lotervehdys välkänd hyväksi tunnettu välla, -er, välde, -t, -d, kuohua,

kummuta; keittää, juottaa vällefnad^en,—. hekumoiminen välling, -en, -ar, velli välljud, -et, hyvä sointu vällofiig hyväarvoinen vällukt, -en,-er, hyvä haju välluktande hyvähajuiuen

vällust, -en,—, nautinto, hekuma vällustig hekumallinen vallusting, -en,-ar, hekumoitsija valmakt, -en, —hyvä voima valmenande hyvänsuopa valmening, -en, hyvä tarkoitus 1. tahto välment hyvää tarkoittava välmående hyvinvoipa v alm ag a, -n, —. hyvä terveys t

toimeentulo valpläga 1 kestitä hyvin valsigna 1 siunata välsignelse, -n, -r, siunaus valsinnad hyväaikeinen valsk itaalialainen välskapad sorea varreltansa välstånd, -et, —, varallisuus vält, -en, -ar, jyrä, vieru välta 1 jyrästää; -er,-lte, -t, -t,

kaatua; kaataa vältalare, -n, —, sulopuhuja vältalig kaunopuheinen vältra 1 vierittää; v. sig, pieh-

taroita, rypeä, kieriellä välvilja, -n, —, hyväntahtoisuus välvillig hyväntahtoinen välvis hyvin-ymmärtäväinen välväxt soreakasvuinen välädel hyväarvoinen välönskan, e n, —. ja -önskning,

-en, -ar, onnentoivotus vämjas, -es, -mdes, -mts. inhota vämjelig inhottava vämjelse, n, —. iljetys, inho vän suloinen vän, -nnen, -er, ystävä vända, -der, -de, -dt, -d. kääntää; kääntyä vändkrets, -en, -ar, kääntöpiiri vändning, -en,-ar, kääntäminen,

-ntyniinen, -nne vändpunkt, -en, -er, käännekohta

vänfast luja ystävyydessä väninna, -n, -or, ystävä vänja, -er, vande, -t, -d, totuttaa; v. sig. tottuav ä d

325

v ä 1

vänkär harras ystäviänsä kohtaan

vänlig ystävällinen, lempeä vänskap, -en, —, ystävyys vänskaplig ystävällinen vänskapsfull erittäin ystävällinen

vänster, n. -~r -tre, -a. vasen:

vert, h o g e r vänsäll ystavikas vänta 1 odottaa väntan, en, —, odotus väntpenningar, -na, odoiu

aseisin \ d. i-t^llmm väpnare, -n, , a^pnkauUj.i vard, -en. -ar. K inu värd, — , arvomen: an*viits>e\a: arvoisa: sådant ar ej \ lt att omtala, semmoinen ei ansaitse mainitsemista, sut ti kannata 1. maksa vaivaa puhua; det är intet v — t med honom, hänestä ei ole mihinkään; min v—aste vän, y~ limmäinen ystäväni värde, -t, -n, arvo; det är af intet v., se ei ole minkään arvoinen; sätta v, på, pitää arvossa värdefull arvokas värdera 1 arvioida, arvostella;

pitää arvossa värdering, -en. -ar, arvio värdes, mon. -ns, suvaitse, - tkaa värdfolk, -et, —, isäntäväki värdi, -et, —, arv i o h i n ta värdig ansaitseva; arvollinen:

sovelias, mahdollinen värdigas 1 katsoa arvonsa mukaiseksi, suvaita värdighet, -en, —. arvoisuus;

myös mon. -er, arvo värdinna, -n, -or, emäntä värdshus, -et, ravintola värdskap, -et, =, isännys värf, -fvet, toimi

! värfning, -en, -ar, värväys | värfva 1 värvätä; kerätä (ääniä) värja, -er, -de. -t, -d, puolustaa, suojella

värja, -n, -or, miekka; i 1. under ngn s v- o. jkun huostassa

i värk, -et, teko, työ. teos; laitos; virasto; tehdas; varustus; viitta i v—ot, panna toimeen: i älfva v—et, itse asiassa vark, -en, -ar, särky, kivistys värka 1 vaikuttaa, tehota; ™ v. ,

-er. -te, -t, kivistää, särkeä var kan, en. —, vaikutus , vàrkbruten, -tet, -tne, -a, taudin runtelema varkgesäll, -en, -er, työsälli varkhelig joka perustaa pyhyyden tekoihin ^ varklig todellinen verkligen todella, oikeinko totta? värkliggöra (ks. g.) toteuttaa värkmått, -et, —, katumitta värkmästare, -n, työmestari värkning. -en, -ar, vaikutus värkningskrets, -en, -ar, toimiala

värksam, -mme jne., tehokas;

toimelias värksamhet, -en, —, tehoisuus: toimi

värkstad, -en, -städer, työhuone värkställa (ks. s.) panna toi-! meen

värk ställbar aikaansaata vainen i värkställighet, -en,—? toimeenpano, täytäntö i värkstillande kipua lievittävä | värksynd, -en, -er, tekemäsynti i värk tum, -mmen ja -mmet,*—, j kalutuuma

J värkfcyg, -et, —, työkalu; välikappale

värld,-en,-ar, maailma; aldrig i v—en, ei tässä maailmassa, ei ikänä; för allting i v—en, kaiken mokomin; h v a d, huruv ä r

326

väx

i ali v—en? mitä ihmeitä? kuinka kumman tavalla? han är en man af v., hänellä on elämän taitoa världsalt, tav. -et, —, maailman

kaikkisuus världsbekant kautta maailman

tunnettu världsberömd maailmanmainio världsborgare, -n, —, maailma-lainen

världsdel, -en, -ar. maan-osa världshaf, -fvet, —, valtameri världskunnig ks. världsbekant världslig maailmallinen; maallinen ; maailman-mielinen världsman, -nnen, -män, hienon maailman mies världsålder, -n, -

drar, maailman aikakausi världsåskådning,-en.-ar, maailmankäsitys värma, -n, —, lämpimyys; into värma, -er,-de,-t,-d, lämmittää värme, -n, lämmin, lämpimyys;

into; —• v., -1, —, lämpö(-aine) värn, -et, turva, suoja värna 1 suojella, turvata värnepl... ks. värnpl... värnlös turvaton värnplikt, -en,—, asevelvollisuus värnpliktig asevelvollinen värpa, -er, -te, -t, -t, munia värr : ty v. paha kyllä värre, värst, pahempi, pahin:

—- pahemmin, pahimmin väsen, ett, olento; Hm. mon.

oloaine: melu väsende,-t,-n, olento; 11 m. m on. oloaine

väsentlig oleellinen, varsinainen,

pääasiallinen väsentligen oleellisesti, varsinaisesti

väska, -n, -or, laukku, salkku väsnas 1 tel mää, teuhata, meluta väst, -en, -ar, liivit; — v., (en), —, ks. väster

] Västan ja v. ifrån lännestä; v., i en, —, länsituuli I väster, tav. -n, —, länsi; v. u t, i länteen päin; v. om ngt, jnkin länsipuolella i västerland : -et, —, länsimaat ; västerländsk länsimainen : västfinne, -n,-ar, länsisuomalai-i nen

j västlig läntinen ! västligt lännessä, -sta, -nteen I västre, -a, läntinen, lännessä : oleva

i väta, -n, —märkyys i väta, -ter, -tte, -tt. -tt, kastaa I väte, -t, —, vety : vätska, -n, -or, neste i vätska sig 1. vätskas 1 vetistää vätt, -en, -ar, menninkäinen, I maahinen

i vätta, -er, -tte, -ttat, antaa 1. ; olla jonnekin päin ' växa, -er, -te, -t, -t, myös (vuxo, -e) vuxit, -en, kasvaa; kart.-. | tua; v. till sig, ifrån sig, I kaunistua, rumentua kasvaessaan; v. upp, kasvaa suureksi; väl, illa växt, sorea, ruma varreltaan; vuxen (ngo), vertainen, (ngt) kykenevä j växel, -n, -xlar, vekseli; draga ! v. på ngn, ngt, asettaa vek-| seli jkun nimelle, iuottaa jhkin I växelbruk, -et, —, vuoroviljelys ; växelundervisning, -en, —. vuo-| ro-opetus

växel värkan, e n, —, vaihevai-kutus

växla 1 vaihettaa, vaihtaa växlare, -n, -na, rahanvaihtaja

växling, -en, -ar, vaihto; vaihe växt,-en, —, kasvaminen, kasvu, j vartalo; skjuta i v—en, kas-| vaa kovasti; skära till i v—en, leikata kasvun varaa 1, varalle; laskea liikoja; — myös mon. -er, kasvivax

327

yrs

växthus, -et, —, kasvihuone växtlighet, -en, —, kasvullisuus växtrike, -t, —, kasvikunta vörda 1 suuresti kunnioittaa, au-vostaa

vördig kunnian-arvoinen vördnad, -en, —, kunnioitus vördnadsbjudande kunnioitusta vaativa

vördnadsfull kunnioittava in en vördnadsvärd kunnioitettava vördsam kunnioittavainen, nöyrä vördsamligen nöyrällä kunnioituksella vört, -en, —. vierre Vöro Yöyri

X.

xylograf, -en, -er, puun piirtäjä

xylografi, - en, -er, puunp iirräntö, puupiirros

Y.

yfva sig, -er, yfde, -t, ja yf-vas, -es 1. yfs, yfdes, -ts, rehennellä, pöyhisteleitä; pöyh-keillä

yfvig tuuhea, pöyheä ylle, -t, —. villakangas; yhdistyksissä villa-yllen, -et, yllne, a, villainen ymnig runsas

ymp, -en, -ar, pano-oksa, oksas ympa 1 ympätä; oksastaa: panna

(rokkoa) ympkvist, -en, -ar, pano-oksa yngel, -glet -glen, sikiöt;

(kalan) al ve et yngla 1 poikia ynglande, -t, poikiminen yngling, -en, -ar, nuorukainen ynglingaålder, -n, —, ja -år, -et, tav. mon. -en, nuoru-kais-ikä t. -vuodet yngre, yngst ks. ung ynklig ks. ömklig

ynkrygg, -en, -ar, ruitukka,

ku otus ynnest, -en, — suosio yppa 1 ilmaista; y—s ja y. sig,

ilmautua ypperlig oivallinen ypperst oivallisin, paras yppig rehevä: upea; ylellinen yr huumaantunut; huima: jag-

är yr, päätäni pyörryttää yra, -n, —, h o ura us: vimma yra 1 houria; y., vr, yrde, -t,

pyrytä, tuiskuta, ryöpytä yrfä, -t, -n, hyönteinen yrhet, -en, —, huumaus, pyörrytys, huimuus yrhätta, -n, -or, vallaton tyttö,

leuhka yrka 1 vaatia, väittää yrke, -t, -n, ammatti yrsel, -n,—, pyörrytys; houraus ; vimma

yrsnö, -n, —, pyryävä lumi vax

327

yrs

växthus, -et, —, kasvihuone växtlighet, -en, —, kasvullisuus växtrike, -t, —, kasvikunta vörda 1 suuresti kunnioittaa, au-vostaa

vördig kunnian-arvoinen vördnad, -en, —, kunnioitus vördnadsbjudande kunnioitusta vaativa

vördnadsfull kunnioittava in en vördnadsvärd kunnioitettava vördsam kunnioittavainen, nöyrä vördsamligen nöyrällä kunnioituksella vört, -en, —. vierre Vöro Yöyri

X.

xylograf, -en, -er, puun piirtäjä

xylografi, - en, -er, puunp iirräntö, puupiirros

Y.

yfva sig, -er, yfde, -t, ja yf-vas, -es 1. yfs, yfdes, -ts, rehennellä, pöyhisteleitä; pöyh-keillä

yfvig tuuhea, pöyheä ylle, -t, —. villakangas; yhdistyksissä villa-yllen, -et, yllne, a, villainen ymnig runsas

ymp, -en, -ar, pano-oksa, oksas ympa 1 ympätä; oksastaa: panna

(rokkoa) ympkvist, -en, -ar, pano-oksa yngel, -glet -glen, sikiöt;

(kalan) al ve et yngla 1 poikia ynglande, -t, poikiminen yngling, -en, -ar, nuorukainen ynglingaålder, -n, —, ja -år, -et, tav. mon. -en, nuoru-kais-ikä t. -vuodet yngre, yngst ks. ung ynklig ks. ömklig

ynkrygg, -en, -ar, ruitukka,

ku otus ynnest, -en, — suosio yppa 1 ilmaista; y—s ja y. sig,

ilmautua ypperlig oivallinen ypperst oivallisin, paras yppig rehevä: upea; ylellinen yr huumaantunut; huima: jag-

är yr, päätäni pyörryttää yra, -n, —, h o ura us: vimma yra 1 houria; y., vr, yrde, -t,

pyrytä, tuiskuta, ryöpytä yrfä, -t, -n, hyönteinen yrhet, -en, —, huumaus, pyörrytys, huimuus yrhätta, -n, -or, vallaton tyttö,

leuhka yrka 1 vaatia, väittää yrke, -t, -n, ammatti yrsel, -n,—, pyörrytys; houraus ; vimma

yrsnö, -n, —, pyryävä lumi vax

327

yrs

växthus, -et, —, kasvihuone växtlighet, -en, —, kasvullisuus växtrike, -t, —, kasvikunta vörda 1 suuresti kunnioittaa, au-vostaa

vördig kunnian-arvoinen vördnad, -en, —, kunnioitus vördnadsbjudande kunnioitusta vaativa

vördnadsfull kunnioittava in en vördnadsvärd kunnioitettava vördsam kunnioittavainen, nöyrä vördsamligen nöyrällä kunnioituksella vört, -en, —. vierre Vöro Yöyri

X.

xylograf, -en, -er, puun piirtäjä

xylografi, - en, -er, puunp iirräntö, puupiirros

Y.

yfva sig, -er, yfde, -t, ja yf-vas, -es 1. yfs, yfdes, -ts, rehennellä, pöyhisteleitä; pöyh-keillä

yfvig tuuhea, pöyheä ylle, -t, —. villakangas; yhdistyksissä villa-yllen, -et, yllne, a, villainen ymnig runsas

ymp, -en, -ar, pano-oksa, oksas ympa 1 ympätä; oksastaa: panna

(rokkoa) ympkvist, -en, -ar, pano-oksa yngel, -glet -glen, sikiöt;

(kalan) al ve et yngla 1 poikia ynglande, -t, poikiminen yngling, -en, -ar, nuorukainen ynglingaålder, -n, —, ja -år, -et, tav. mon. -en, nuoru-kais-ikä t. -vuodet yngre, yngst ks. ung ynklig ks. ömklig

ynkrygg, -en, -ar, ruitukka,

ku otus ynnest, -en, — suosio yppa 1 ilmaista; y—s ja y. sig,

ilmautua ypperlig oivallinen ypperst oivallisin, paras yppig rehevä: upea; ylellinen yr huumaantunut; huima: jag-

är yr, päätäni pyörryttää yra, -n, —, h o ura us: vimma yra 1 houria; y., vr, yrde, -t,

pyrytä, tuiskuta, ryöpytä yrfä, -t, -n, hyönteinen yrhet, -en, —, huumaus, pyörrytys, huimuus yrhätta, -n, -or, vallaton tyttö,

leuhka yrka 1 vaatia, väittää yrke, -t, -n, ammatti yrsel, -n,—, pyörrytys; houraus ; vimma

yrsnö, -n, —, pyryävä lumi y r v

328

å d a

yrvaken, -ket, -kne, -a, unen

pöppörössä (oleva) yrväder, -dret, , pyry-ilma ysta, -er, -te, -t, -t, juoksuttaa,

piimittää; tehdä juustoa yster, -tre jne., virma, raju yta, -n, -or, pinta ytlig pintapuolinen ytmått, -et, =, pintamitta ytterkant, -en, -er, ulkoreuna ytterlig ylenpalttinen, puoleton; — y—are, enempi; vieläkin, lisäksi

yttermera vieläkin; till y. \ i so, paremmaksi vakuudet s1 ytterplagg, -et, —, päällysvaate yttersida, -n, -or, ulkopuoli ytterst äärimmäinen, viimeinen;

j suurin, paras; ligga på sitt v—a, maata kuolinvuoteellaan; göra sitt y—a, tehdä minkä suinkin voi; till det y —a, äärimmäisiin saakka;—äärim-pänä, -mmäksi: lopuksi, äärettömästi, ylen yttra 1 lausua, virkkaa; y. sig,

lausua mielensä; ilmautua i yttranderätt, -en,—, sananvalta | yttre ulkonainen, uiko-, etu-; | det v., ulkopuoli, ulkoasiat yttring, -en, -ar, ilmaus yxa, -n, -or, kirves yxhammare, -n, ja -hamrar,

kirvespohja Yxpila Ykspihlaja yxskaft, et, =, kirvesvarsi

z.

Zakarias Sakari zar ks. tsar

Zarskoje-Selo Saarien hovi zenit, en, taip:ton, keskitaivas zigenare, -n, =, mustalainen zigzag ks. sicksack

zink, -en, —, sinkki zobel ks. sobel zodiak, -en, tähti-eläinrata zon, -en, -er, ilmavyöhyke zoolog, -en, -er, eläintutkija zoologi, -en, -er, eläintiede

Å.

å ks. på å, -n, -ar, joki

åberopa 1 ja å. sig, vetää todistukseksi 1. perustukseksi. viitata jhkin Åbo Turku

åbo, -n ja -en, -bor ja -boar,

-boarne, (tilan-)asukas åbringa (ks. b.) saattaa jkulle

åbyggnad, -en, -er, (tilan) rakennukset åbäka sig 1 venkailla åbäke, -t, -n, venkale, kolho,

roikale åbäklig hontelo, jänkeä åda, -n, -or, haahka ådaga-lägga (ks. 1.) näyttää, o-sottaa y r v

328

å d a

yrvaken, -ket, -kne, -a, unen

pöppörössä (oleva) yrväder, -dret, , pyry-ilma ysta, -er, -te, -t, -t, juoksuttaa,

piimittää; tehdä juustoa yster, -tre jne., virma, raju yta, -n, -or, pinta ytlig pintapuolinen ytmått, -et, =, pintamitta ytterkant, -en, -er, ulkoreuna ytterlig ylenpalttinen, puoleton; — y—are, enempi; vieläkin, lisäksi

yttermera vieläkin; till y. \ i so, paremmaksi vakuudet s1 ytterplagg, -et, —, päällysvaate yttersida, -n, -or, ulkopuoli ytterst äärimmäinen, viimeinen;

j suurin, paras; ligga på sitt v—a, maata kuolinvuoteellaan; göra sitt y—a, tehdä minkä suinkin voi; till det y —a, äärimmäisiin saakka;—äärim-pänä, -mmäksi: lopuksi, äärettömästi, ylen yttra 1 lausua, virkkaa; y. sig,

lausua mielensä; ilmautua i yttranderätt, -en,—, sananvalta | yttre ulkonainen, uiko-, etu-; | det v., ulkopuoli, ulkoasiat yttring, -en, -ar, ilmaus yxa, -n, -or, kirves yxhammare, -n, ja -hamrar,

kirvespohja Yxpila Ykspihlaja yxskaft, et, =, kirvesvarsi

z.

Zakarias Sakari zar ks. tsar

Zarskoje-Selo Saarien hovi zenit, en, taip:ton, keskitaivas zigenare, -n, =, mustalainen zigzag ks. sicksack

zink, -en, —, sinkki zobel ks. sobel zodiak, -en, tähti-eläinrata zon, -en, -er, ilmavyöhyke zoolog, -en, -er, eläintutkija zoologi, -en, -er, eläintiede

Å.

å ks. på å, -n, -ar, joki

åberopa 1 ja å. sig, vetää todistukseksi 1. perustukseksi. viitata jhkin Åbo Turku

åbo, -n ja -en, -bor ja -boar,

-boarne, (tilan-)asukas åbringa (ks. b.) saattaa jkulle

åbyggnad, -en, -er, (tilan) rakennukset åbäka sig 1 venkailla åbäke, -t, -n, venkale, kolho,

roikale åbäklig hontelo, jänkeä åda, -n, -or, haahka ådaga-lägga (ks. 1.) näyttää, o-sottaaa (1 e

329

å r d

åder, -n, (ådrar), ja ädra, -n,

-or, suoni; syy (puussa) åderlåta (ks. 1.) iskeä jkun suonta ådra 1 juoni uttaa ådraga (ks. d.) saattaa, tuottaa; a. sig, saattaa päällensä, saada; vetää puoleensa ådrig suonikas; juomuinen ådöma (ks.d.); å. ngn ngt. tuomita jku jhkin Åggelby Oulunkylä åh! oh! hei! no! -pa, -pä åh! aha! hoho! oho! åhåga, -n, —, halu, harrastus åhöra (ks. h.) kuunnella åhörare,-n,kuuntelija; sanankuulija

åka, -er, -te, -t, ajaa; å. ut, lähteä ajamaan; — luistella, liukua

åkalla 1 huutaa avuksi åkare, -n, =, ajuri åkarhäst, -en, -ar, ajurinhevo-nen

åkdon, -et, =, ajokalut åker, -n, -krar, pelto, vainio åkerbruk,-et,—, pellon-1. maanviljelys

åkerbär, -et, =, mesimarja åkerfält, -et, ==, vainio åkerspöke, -t, -n, linnunpelotus åklaga 1 syyttää åkomma, -n, -or, vamma, vika ål, -en, -ar, ankerias Åland Ahvenanmaa ålder, -n,—, ikä; vanhuus; u p-nå en hög å., elää suureen ikään; vid mogen å., täydessä iässä; af å., vanhastaan; myös mon. -drar, ikä-1. aikakausi

ålderdom, -en, —, vanhuus ålderdomlig vanhan-aikainen ålderman, -nnen, -män, arama-

tinvanhin ålderstigen, -get, -gne, -a, iäkäs åldfar, -fadren, —, vanhus åldfru, -n, -ar, eukko, mummu

åldmor, -dren, —, ks. ed. åldras 1 vanheta; a—d, vanhen-| tunut

! åldrig iällinen, vanha ! åldt.. . ks . , åld ... åligga (ks. 1.) olla (jkun) velvollisuutena 1. täytettävänä åliggande, -t, -n, velvollisuus,

tehtävä ållon, -et, =, terho ålägga (ks. 1.) määrätä tehtäväksi 1. velvollisuudeksi, velvoittaa

ålänning, -en, -ar, Ah venäläinen am, -en, -ar, aarni Åminne Joensuu åminnelse, -n, —, (jälki-)miiisto „ -n, -or, höyry; haju 1 höyrytä; haista , -n, höyrylaiva ångbåt, -en, -ar, höyryvene | ånger, -n, —, katumus ångerfull katuvainen ångerköpt kauppaansa katuva ångest, -en, —, tuska ångestfull tuskainen ångfartyg, -et, ==, höyrylaiva ångra 1 ja å. sig katua; det

å—r mig, minua kaduttaa ånyo uudestaan

år, -et, —, vuosi; i å., tänä vuonna; året om, kaiken vuotta: här om året, joku vuosi sitten; år ut och år in, vuodesta vuoteen; på å., vuosimäärällä ; vid m i n a å., minun iälläni; vara (kommen) till åren, olla vanhanpuolinen; med åren, vanhemmiten; han bär sina år rätt väl, hän näyttää sangen nuorelta iäksensä åra, -n, -or, airo åratal, -et, =, vuosiluku; vuosikausi

årblad, -et, =, airon lapa årder, -n, -drar, ja -dret, =,

sahrat

24årg

330

å t e

årgång, -en, -ar, vuosikerta århundrade, -t, -n, vuosisata årlig vuotuinen årligen vuosittain års- yhdistyksissä vuosi-, vuoden årsbarn, -et, =, vuosikumppani årsväxt, -en, —, vuoclentulo àrsäll onnessa vanhentunut årta, -n, -or, valkeasiipi-sorsa årtag, -et, =, aironveto årtal, -et, =, vuosiluku årtull, -en, -ar, hanka ås, -en, -ar, harja; harju åsamka 1 tuottaa, saattaa; å sig

skuld, velkautua åse (ks. s.) katsella åsido syrjään, erikseen åsidosätta (ks. s.) laiminlyödä åsikt, -en, -er, mielipide åska, -n, -or, ukkonen, jvry åska 1; det å — r, ukkonen jyrisee

åskdunder, -dret, =, ukkosenjyrinä

åskledare, -n, ukkosenjoh-dattaja

åskstråle, -n, -ar, salarna åskvigg, -en, -ar, ukonnuoli åskåda 1 katsella åskådlig nähtävä, havainnollinen, selvä

åskådning, -en, -ar, katseleminen; havainto åsna, -n, -or, aasi; tomppeli åsninna, -n, -or, aasintamma åstad matkaan, pois åstadkomma (ks. k.) saada aikaan; vaikuttaa, toimittaa åstunda 1 haluta, mieliä åstundan, en, —, mieliteko:

pyyntö åsyfta 1 tarkoittaa åsyn, -en, —, näky; vid hans å., häntä nähdessä; i allas å., kaikkien nähden; ur min å., pois silmistäni; å—a vitne, nähnyt todistaja, näkijä

; åsätta (ks. s.) panna (jhkin), | määrätä jllekin I åt -Ile; kohti, päin, puoleen; gå ! at fanders! mene hiiteen! | maka åt sig, antaa tilaa; | glädja sig åt ngt, iloita jst-kin; hvad går åt dig? mikä sinun on ? gå ill a åt ngn, ko-j vasti kohdella, ahdistella; gå i åt, kulua, mennä; menehtyä ! åtaga sig (ks. t.) ottaa päällen-! sä 1. toimekseen, sitoutua I åtal, -et, =, känne; moite I åtala 1 panna kanteesen; moittia I åtanke, -n, —, muisto ! åtbörd, -en, -er, ele, ilve, 1 ii— i kehdys; mon. eleet, ilveet; gö-I ra å—er, viittilöidä I åtdragen lujaan t. kiinni ve-i detty

! åteckna 1 kirjoittaa päälle ! åtel, -n, åtlar, raato; syötti åter takaisin; taas; jäljellä; yli-| distyksissä tav. takaisin i återblick, -en, —, takaisinkat-| saus; jälkisilmäys I återbud, -et, =, peruutus I återbära (ks. b.) tuoda t. mak-I saa takaisin I återbörda ks. börda | återfall,-et,=, jälleenlankeemus; | uudistus

I återfärd, -en, -er, paluumatka j åter-föra (ks. f.) saattaa takai-| sin; återf., palauttaa | återförvisa 1 lykätä takaisin ! åter-gifva (ks. g.) antaa takai-! sin; åter g., kuvailla, kertoa; | kääntää

j återglans, -en, —, heijastus ! återgå (ks. g.) palautua; pur-j kautua

i återgälda 1 maksaa takaisin; palkita

återhåll, -et,—, pidätys; lakkaus återhålla (ks. h.) pidättää återhållsam, -mme jne., kohtuuden pitävää t e

331

återhämta 1 noutaa takaisin; kerrata; å. krafter, voimistua uudestaan åter igen taaskin återkalla 1 kutsua takaisin; peruuttaa; å. i minnet, muistuttaa mieleensä återkasta 1 heittää t. kimma-

huttaa takaisin, heijastuttaa återkomma (ks.k.) tulla jälleen,

palata; uudistua återkomst, -en, —, palaus återlämna 1 antaa takaisin återlösa (ks. 1.) lunastaa återresa, -n, -or, paluumatka återse (ks. s.) nähdä jälleen återskall, -et, kajahdus återsken, -et, =, vastaloiste, heijastus

återspegla 1 kuvastaa återstod, -en, -er, jäännös, loput återstå (ks.s.) olla jäljellä, jäädä återställa (ks. s.) panna t. toimittaa takaisin; saattaa entiselleen, palauttaa; parantaa återtaga (ks. t.) ottaa takaisin; peruuttaa; ryhtyä uudelleen; kerrata

återtjänst, -en, -er, vastapalvelus, avun palkinto återtåg, -et, =, palausretki återväg, -en, —, paluumatka återvända (ks. v.) tulla takaisin, palata återvända,en,—,lakkaus; utan

å—o, taukoamatta återvändsgränd, -en,-er, umpikatu

åt-följa (ks. f.) seurata myötä, olla liitetty 1. yhdistetty; a—s, kulkea yhdessä

i åt-gå (ks. g.) mennä, kulua | åtgång, -en, —, menekki | åtgärd, -en, -er, toimenpide | åt-göra (ks. g.) tehdä, toimittaa

åthäfvor, -na, eleet; käytös åtkomlig luopäästävä, tavattava åt-komma (ks. k.) saada käsiinsä, tavata åtkomst, -en, —, saanti åtlyda (ks. 1.) totella åtlöje, -t, —, nauru, pilkka åtminstone vähintään,edes, kumminkin, -kaan åtnjuta (ks. n.) nauttia, saada; han å—er god hälsa, hänellä on hyvä terveys* åtnöja sig ja åtnöjas (ks. n.) o tyytyä

åtra 1 purkaa; å. sig, peräyttää sanansa åtrå (ks. t.) haluta, ikävöidä åtrå, -n, —, himo, halu åtsida, -n, -or, etupuoli åtsittande ruumiinmukainen åt-skilja (ks. s.) erottaa toisistaan; å—s, eritä toisistaan åtskillig, —, usea åtskilnad, -en, -er, erotus åtskils erikseen åtta kahdeksan; i dag å. dagar till, tästä viikon päästä åtta, -n, -or, kahdeksainen åttatio kahdeksankymmentä åtting, -en, -ar, puolinelikko åttkantig kahdeksantahkoinen åttonde kahdeksas åtvarna 1 varottaa åvärkan, en, —, vahingonteko; luvaton viljelys; loukkaus ä c k

Ä.

äckel, äcklet, —. iljetys äckla 1 iljettää, kääntää mieltä äcklig iljettävä, äitelä ädel, ädle jne., jalo ädelmod, -et, —, jalomielisyys ädling, -en, -ar, jalosukuinen äflan, en. —. uurastus äflas 1 uurastaa äfven myös, -kin äfvenledes niin myöskin, niinikään * äfvensom kuin myös äfvenså samoin

äfventyr, -et, -, seikka, seik-kailus: vastuu, uhka: till ä—s, kenties äfventyra 1 vaarantaa äfventyrare, -n, seikkailija äfventyrlig seilaili inen, vaarallinen

äga, -er, -de, -t, omata; olla oikeutettu t. velvollinen: ä. rum, tapahtua äga,-n, omaisuus; haltu: i ngn s ägo, jkun huostassa: tav.mon. -or, tilukset äganderätt, -en, —, omistus-oikeus

ägare, -n, ja -rinna, -n, -or,

omistaja: haltia ägg, -en, -ar, terä; ä., -et,

muna ägga 1 kiihottaa äggegula, -n, -or, munan rus-kuainen

äggelse. -n, -r, yllytys; kiihotin ägghvita, -n, -or, munan valkuainen äggröra, -n, —, rnunakokkeli ägna ks. egna ägo ks. äga 2

ägodel,-en. omaisuuden osa; mon.

-ar, tavarat ägoskilnad, -en, -er. tilusten raja

äj der, -n, -drar, haahka äkta oikea, aito, puhdas: avio-:

tili ä., aviopuolisoksi äkta 1 naida

äktenskap, -et, =, avioliitto äktenskaplig aviollinen äktenskaps- avio-äkthet, -en, —, puhtaus, oikeus äldre, älst ks. gammal älf, -fven. -ar, kymi. joki älfdans, -en, -ar, keijukaistanssi älfva, -n, -or, keijunen älg, -en, -ar, hirvi älska 1 rakastaa, lempiä; ä— r att göra det, tekee sen mielellään

älskare, -n, =, rakastaja älskarinna, -n, -or, rakastettu,

lemm ity inen i älskelig, älsklig armas älskling, -en, -ar, lemmikki,

lemmitty älskog, en, —, (sukupuolten)

rakkaus, lemmen-asiat älskvärd rakastettava älta 1 sotkea, vastata, vaivata ämbar, -et, —. sanko ämbete, -t, -n, virka ämbets- virka-, viran-ämbetsmyndighet, -en, -er, virkakunta t. -arvo ämbetsvärk, -et, , virasto I ämna 1 aikoa; ä. sig, aikoa

(mennä) ämne, -t, -n, aine; aihe; alku •| ämnesven, -nnen, -er, alottelija] än kuin: vielä; entä; o m han : vore än aldrig så rik, josban olisi vaikka kuinka rikas; live m än. hvad än, kuka hyvänsä, vaikka mitä: än—ä 11 milloin—milloin ända ks. ände

ända 1 päättää, lopettaa: ä—s.

päättyä, loppua ända asti, saakka ändal}Tkt, -en, —, loppu, kuolema

ändamål, -et, - . tarkoitus ändamålsenlig tar ko i t uksenm likainen

ände, -n, -ar, pää. perä. loppu: ända rt oi ha obl. nija. esim.: ->ta pa ä.. seisoa pystyssä: falla. ka^ta öfver a., kaatua, heittää kumoon: daeen i ä.. päivä umpeeiisa: u'à titi ä,. loppua: vara, tili ii., olla loppunut: göra ii. pa. lopettaa: tili li v a d a., t i 11 d e 11 ä—an. mitä, sitä varten ändelse, -n, -r, pääte ändlig äärellinen, loppu vainen ändlös ääretön, loppumaton ändra 1 muuttaa, muuntaa ändring, -en. -ar, muutos, muunnos

ändteligen, -dtligen viimeinkin:

lopuksi; todellakin ändå kuitenkin t. -kaaii, toki: vielä

äng. -en. -ar. niitty ängd, -en, -er, seutu -ängel, -n, -glar, enkeli änglagocL —, hyvä kuin enkeli änglalik enkelinkaltäinen änglaskara, -n, -or, enkelijoukko ängsla 1 huolettaa: ä. sig ja

ä —-s, huolehtia, tuskitella ängslan, en, —, ahdistus, huoli ängslig huolestunut, tuskainen:

pelkurimainen; ikävä änne, -t, -n, otsa ännu vielä änskönt jos kohta än ter hake, -n, -ar. enträyshaka

: äntra 1 ent riitä, vallata (laiva) I äppelträd, -et, =, omenapuu ! äpple, -t, -n, omena ära. -n, —, kunnia; en man af ä.. kunnian mies: pa min ä., kautta kunniani, toden totta; göra sig en ä. af, sätta sin ä. i, pitää kunnianaan ära I kunnioittaa ärbar kunniallinen, siveä ärebetygelse, -n, -r, ja -bevisning, -en, -ar, k unn i an-os otus äreförgäten,-tet,-tne jne., kiinni apa tt öinen äregirig kunnianhimoinen • ärelysten, -tet, -tne jne., ks.ed, äreminne, -t, -n, muistopuhe ärende, -t, -n, -11a, asia ärerörig kunniata loukkaava ärestod, -en, -er. kunniapatsas äreställe, -t, -n, kunniapaikka ärevördig k u 1111 i a n - arv o i ne n ärfdabalk, -en,-ar, perintökaari ärftlig, —, perinnöllinen, -ittävä ärfva, -er, -fde, -t, -d, periä : ärg, -en. —, vasken home ; äril, -en, -ar, liesi: arina äring, -en, (-ar). sato : ärkebiskop.-en,-ar, arkkipiispa ' ärkehertig, -en, ar, arkkiherttua ; ärkestift, -et, . arkkihiippakunta

i ärkeängel, -n, -glar, pää enkel i ärla, -n. -or, västäräkki ärlig" kunniallinen: rehellinen;

kunnollinen ; ärm. -en, -ar, hiha : ärna 1 aikoa; ä. sig, aikoa mennä ärofull, -rik kunniakas : ärr, -et, :, arpi ; ärra sig 1 arvettua I ärrig arpinen, naamiainen I ärt, -en, -er, herne I ärta, -n. -or, ks. krieka i ärthalm, -en, —, hernevarsi i ärtskida, -n, -or, herneenpalko ärtskock, -en, -er, ja -skocka, -n, -or, artisokka834

öfv

as ja, -n, -or, ahjo

äska 1 vaatia, pyytää; ä. ljud,

pyytää sananvuofoa äsping, -en,-ar, laivavene; kyykäärme äss, -et, =, ässä ästetik ks. estetik äta, -er, at, -o, -e? ätit, -en, syödä; ä. sig, syöpyä; ä. upp, syödä suuhunsa; ä. upp sig, ruokaantua ätbar, ätlig syötävä, -väinen ätt, -en, -er, aatelissuku ättartalla, -n, -or, sukutaulu ättartal, -et, —, polviluku

ättefader, -n, -fäder, kanta-isä ättehög, -en, -ar, suku-hauta-

kumpu ättelägg ks. ättling ätteman, -nnen,-män, suhu-urho ättestupa, -n, -or, sukujyrkkä-

rnö, surinakallio ättika, -n, —, etikka ättled, -en, -er, ja -et, sukupolvi

ättledning, -en, -ar, sukujohto ättling 1. -lägg, -en, -ar, jälkeläinen ättstor suurisukuinen

ö.

ö, -n, -ar, saari

öbo, -n, -r, ja -ar, saarelainen

ocken ks. öken

öda, -er, ödde, ödt, ödd n. ödt,

hävittää, haaskata öde, -t, -n, sallimus, kohtalo, onni; onnen 1. elämän vaihe; kova kohtaus öde taip:ton autio, asumaton ödelägga (ks. 1.) tehdä autioksi,

hävittää ödemark, -en, -er, erämaa ödeshemman, -et, autiotalo ödesmål, -et, —, autiotila ödla, -n, -or, sisilisko ödmjuk nöyrä ödsam, -mme jne., tuhlaava ödslig autio, kolkko, yksinäinen öflig tavallinen öfning, -en, -ar, harjoitus öfre, -a, ylempi, ylinen, ylä-öfrig, —, jäljellä oleva; muu;

för ö—t, i ö—t, muuten öfva 1 harjoittaa, totuttaa, käyttää, tehdä öfver yli; yläpuolella, -lie; päällä,

-lie, ylempänä, -minäksi; toisella puolella, toiselle puolelle; kautta; enemmän kuin, päälle; -sta, -ta, -a;— ohitse; jäljellä; spela, dansa ö., harjoitella näyttelemistä, tanssimista öfver- yhdistyksissä subst:ien kanssa tav. yli-, ylä-; ad;j:ien ja verbien kanssa ylen, liian, liiaksi

öfveralt kaikkialla, -Ile öfveransträngning, -en, -ar, liika ponnistus öfverarm, -en, -ar, olkavarsi öfverbalans,-en, —, painon voit-topuoli

öfverbefolkning, -en, —, liika

asukasmäärä öfverbevisa (ks. b.) todistaa syylliseksi t. väärässä olevaksi öfver-bjuda (ks. b;) tarjota e-nemmän

öfverblick, -en, —, yleissilmäys öfverblifven jäljelle jäänyt öfverbringa (ks. b.) tuoda, saattaa 834

öfv

as ja, -n, -or, ahjo

äska 1 vaatia, pyytää; ä. ljud,

pyytää sananvuofoa äsping, -en,-ar, laivavene; kyykäärme äss, -et, =, ässä ästetik ks. estetik äta, -er, at, -o, -e? ätit, -en, syödä; ä. sig, syöpyä; ä. upp, syödä suuhunsa; ä. upp sig, ruokaantua ätbar, ätlig syötävä, -väinen ätt, -en, -er, aatelissuku ättartalla, -n, -or, sukutaulu ättartal, -et, —, polviluku

ättefader, -n, -fäder, kanta-isä ättehög, -en, -ar, suku-hauta-

kumpu ättelägg ks. ättling ätteman, -nnen,-män, suhu-urho ättestupa, -n, -or, sukujyrkkä-

rnö, surinakallio ättika, -n, —, etikka ättled, -en, -er, ja -et, sukupolvi

ättledning, -en, -ar, sukujohto ättling 1. -lägg, -en, -ar, jälkeläinen ättstor suurisukuinen

ö.

ö, -n, -ar, saari

öbo, -n, -r, ja -ar, saarelainen

ocken ks. öken

öda, -er, ödde, ödt, ödd n. ödt,

hävittää, haaskata öde, -t, -n, sallimus, kohtalo, onni; onnen 1. elämän vaihe; kova kohtaus öde taip:ton autio, asumaton ödelägga (ks. 1.) tehdä autioksi,

hävittää ödemark, -en, -er, erämaa ödeshemman, -et, autiotalo ödesmål, -et, —, autiotila ödla, -n, -or, sisilisko ödmjuk nöyrä ödsam, -mme jne., tuhlaava ödslig autio, kolkko, yksinäinen öflig tavallinen öfning, -en, -ar, harjoitus öfre, -a, ylempi, ylinen, ylä-öfrig, —, jäljellä oleva; muu;

för ö—t, i ö—t, muuten öfva 1 harjoittaa, totuttaa, käyttää, tehdä öfver yli; yläpuolella, -lie; päällä,

-lie, ylempänä, -minäksi; toisella puolella, toiselle puolelle; kautta; enemmän kuin, päälle; -sta, -ta, -a;— ohitse; jäljellä; spela, dansa ö., harjoitella näyttelemistä, tanssimista öfver- yhdistyksissä subst:ien kanssa tav. yli-, ylä-; ad;j:ien ja verbien kanssa ylen, liian, liiaksi

öfveralt kaikkialla, -Ile öfveransträngning, -en, -ar, liika ponnistus öfverarm, -en, -ar, olkavarsi öfverbalans,-en, —, painon voit-topuoli

öfverbefolkning, -en, —, liika

asukasmäärä öfverbevisa (ks. b.) todistaa syylliseksi t. väärässä olevaksi öfver-bjuda (ks. b;) tarjota e-nemmän

öfverblick, -en, —, yleissilmäys öfverblifven jäljelle jäänyt öfverbringa (ks. b.) tuoda, saattaaöfv

335

ö f v

öfverbyggnad, -en, -er, päällys-

rakennus öfverdrag, -et, —, päällys öfverdraga (ks. d.) päällystää, peittää

öfverdrift, -en, -er, liiallisuus;

utan ö., liioittelematta öfverdrifva (ks. d.) liioitella;

ö—en, liiallinen öfverdåd, -et, =, vallattomuus öfverdådig vallaton, huimapäi-nen

öfverens samaa mieltä; komma ö., sopia, olla ylitä mieltä öfverenskomma (ks. k.) sopia öfverenskommelse, -n, -r, sopimus

öfverensstämma (ks. s.) olla

yhtäpitävä öfverensstämmelse, -n, —, yli-

täpitäväisyys; i ö. med, mukaan

öfverfalla (ks. f.) karata päälle,

ahdistaa, yllättää, vallata öfverfart, -en, -er, ylimenoa-paikka)

öfverflygla 1 yllättää öfverflöd, -et, —, ylellisyys öfver flöda 1 olla yltäkyllin; olla ylellinen; ö. på, olla ylen rikas jstkin; ö—n de, yltäkylläinen

öfverflödig yltäkylläinen; liiallinen

öfver-föra (ks. f.) viedä ylitse; siirtää

öfvergifva (ks. g.) hylätä, heittää, luopua jstkin öfverglänsa (ks.g.) voittaa loistossa

öfver-gå (ks. g.) mennä ylitse; mennä (vihollisen puolelle); muuttua; kohdata; käydä yli; olla etevämpi, voittaa öfvergång, -en, -ar, ylikäynti; siirtyminen, meno; muuttumi- i nen; muutoskohta, välivaihde;

allt har en ö., kaikki on o-hitse menevää öfverhalning, -en, -ar, syrjilleen

kallistuminen öfverhand, -en, —, valta, voitto öfverhandtagande valtaan pääsevä, paisuva öfverherre, -n, -ar, valtaherra öfverhet, -en, (-er), esivalta öfverhopa 1; ö. ngn med ngt, ylenmäärin kasata, antaa, tehdä, syytää jkulle jtkin, rasittaa öfverhud, -en, —, marraskesi öfverhufvud, -et, -en, päämies öfverhufvud ylimalkaan öfverhängande läheltä uhkaava öfverhöghet, -en, —, ylivalta öfverila sig 1 pikast.ua; ö — d.

äkkipikainen öfverklaga 1 valittaa jstkin öfverklok rikkiviisas öfverkläda (ks. k.) päällystää öfver-komma (ks. k.) tulla t, päästä yli, saada käsiinsä, yllättää

öfver-korsa 1 vetää risti päälle öfverlästa 1 kuormata liiaksi; ö. sig, nauttia ylellisesti; ö—d, juopunut öfverlefva, -er, -fde, -fvat, -fd.

elää jälkeen, jäädä eloon öfverlefva, -n, tav. -or, jäännös öfverliggare, -n, =, viipyjä; talvehtija

öfverlista 1 kavaluudella voittaa

öfverljudt kohti kurkkua öfverlopp : tili ö—s, liikenemään

öfver loppsgärning, -en, -ar,

määränpäällinen hyvätyö öfverlupen kävijöiden rasittama öfverlåta (ks. 1.) luovuttaa, siirtää

öfverläder, -dret, päällis-nahka

öfverlägga (ks. 1.) miettiä, neuvotella<j f v

öfverläggning, -en, -ar, neuvottelu; tuumailu; under ö., keskusteltavana,-ksi; med, utan ö., täydellä tahdolla, aikeetta öfverlägsen, -set, -sne jne.,

etevämpi öfverlämna 1 antaa, jättää Cj-kulle)

öfver-läsa (ks. 1.) moneen kertaan lukea 1 öfverlöpare, -n, =, karkulainen öfvermage. -n, -ar, ala-ikäinen j öfverman, -nnen, -män, etevämpi mies, voittaja öfvermanna 1 voittaa väki voi-; maila

öfvermod, -et, —, röyhkeys öfvermodig röyhkeä öfvermorgon : i ö. ylihuomenna : öfvermålig mitanpäällinen öfvermätt, -et. —, ylellisyys öfvermåttan ylenmäärin, mah- j

dottoman öfvermäktigsuurempivoimainen; | blifva ngn ö., päästä voitolle I j k usta !

öfvermättnad, -en, —, ylenkyl- j Iäisyys

öfverplagg, -et, päällysvaate j öfverräska 1 yllättää, tavata | äkkiarvaamatta, hämmästyttää j öfverraskning, -en, -ar, yllätys,j

odottamaton tapaus öfverresa, -n,-or, matka toiseen j

paikkaan öfverretning, -en, liika kiihotus j öfverrock, -en, -ar, päällystakki j öfverrumpla 1 äkkiarvaamatta] karata päälle j

öfverräkna 1 arviolta laskea J kokoon |

öfverrösta 1 äänellä voittaa, j hämmentää j

öfverse (ks. s.) nähdä 1. katsoa yli; tarkastaa; ö. med, jättää! rankaisematta, sukoilla j

öfversikt, -en, -er, yleiskatsaus j öfversittare, -n,^, päälläpäsmäri :

öfversitteri, -et,(-er), solvennus öfverskatta 1 lukea liian suuri-

arvoiseksi öfverskjuta (ks. s.) olla enempi, nousta suuremmaksi öfverskott, -et, : , liikamäärä öfverskrift, -en, -er, päällekirjoitus

öfverskygga. -er, -ygde, -t, -dt

varj ota, suojustaa öfverskyla, -ér -de, -t -d, peittää öfverskådlig ylinähtävä öfverskära (ks. s.) leikata veraksi

öfverslag, -et, arviolasku öfverslå (ks. s.) kaataa päälle;

laskea arviolta öfverspänd liiaksi kiihotettu, v-

lenpaltinen öfverst ylin; päältäpäin öfverste, -n, -ar, översti öfversteprä st, -en, -er, ylimmäinen pappi öfverstiga (ks. s.) astua t. nousta t. mennä yli öfverstiglig, —, ylipäästävä öfver-stryka (ks. s.) sivellä.

pyyhkiä, voidella öfverstråla 1 loistaa kirkkaammin

öfverstyra(ks. s.)lähettää jkulle öfverstå, tav. -tt. -nden, kärsiä.

käydä (läpi), kestää öfver-svalla 1 kuohuilla yli öfversvinnelig vlenpaltinen öfver-svämma 1 tulvia yli öfver-svämning, -en,-ar, veden-tulva

öfversända (ks. s.) lähettää öfversätta (ks. s.) kääntää öfversättning, -en, -ar, kääntäminen; käännös öfvertag : få ö —et, saada voitto öfvertaga (ks. t.) ottaa haltuunsa t. vastaan öfvertala 1 taivuttaa, suostuttaa öfvertalig määränpäällinen Öfvertorneå Alkkulaö f v

öfvertro, -n, —, taika-usko öfverträda (ks. t.) rikkoa öfverträdelse, -n, -r, väärinteko,

rikkominen Öfverträffa 1 olla etevämpi, voit- j taa

öfvertyga 1 vakuuttaa öfvertygelse, -n, -r, vakaumus 1 öfver-tänka (ks. t.) miettiä öfvervara, -var, -voro, -e, -va-1

rit, olla läsnä öfvervarö; i ngn s ö., jkun läs- j nä ollessa j

öfvervikt, -en, —, liikapaino, j (painon) voittopuoli: hafva| ö—en, olla voittopuolella öfverviktig liika- 1. ylipainoinen | öfvervinna (ks. v.) voittaa (vastustettavansa) öfvervintra 1 talvehtia öfvervåld, -et, —, väkivalta,

öfverväga, -er, -de, -t, -d, olla painavampi, olla suurempi,,voit-taa; — miettiä öfverväldiga 1 vallata, voittaa öfverårig, —, liika vanha öfverända kumoon öga, -t, -on, silmä; han har godt ö. därtill, hän on iskenyt silmänsä siihen; han har ondt ö. till mig, hän katsoo minua pahalla silmällä ögla, -n, -or,silmus, rengas ögna 1 silmätä

ögnasikte, -t, —; taga i ö.,

katsastaa; ks. sikte ögonblick, -et, silmänräpäys,

hetkinen ögonblickligltuokiossa tapahtuva ögonbryn, -et, kulmakarvat ögonfägnad, -en, -er, silmän-herkku

ögonhåla, -n, -or, silmäkuoppa ögonhår, -et, tav. mon. =, silmäripset ögonkast, -et, =, silmäys ögonlock, -et, =, silmälauta

ögonmått, -et, —, silmämäärä ögonmärke, -t, (-n), silmän-etu ögonsikte ks. ögnasikte ögonskenlig silminnähtävä ögonspel, -et, —, silmäin vilkuin inen

ögonsten, -en, -ar, silmämuna;

silmänterä ögonvittne, -t, -n, nähnyt todistaja, näkijä ögonvrå, -n, -r, silmäpieli ök, -et, =, juhta öka 1 (-er, -te, -t, -t) lisätä ökedagsvärke, -t. -n, juhta-päivätyö

öken, öknen, -ar, erämaa öknamn, -et, haukkumanimi ökstock ks. ekstock ökänd, (—) huhun-alainen öl, -et, —, olut

öm,-mme jne., hellä, arka; taga ngn på det ömma, koittaa jkun hellimpiä tunteita ömhjärtad helläsydäminen ömhjärtenhet, -en, —. helläsydämisyys ömka 1 surkeilla; ö. sig öfver,

armahtaa ömkan, en. —, sääli ömkansvärd surkuteltava ömklig surkea

ömkyla sig paleltua helläksi ömma 1 olla hellä; helliä, surkutella; säälittää; ö—nde omständighet, säälittävä seikka ömsa 1 muuttaa ömse : på ö. sidor, molemmin puolin

ömsesidig,—, molemminpuolinen ömsevis vuorotellen ömsint hellämielinen ömsom vuorotellen; ö. — ö., milloin — milloin ömtålig arka ömtänd hellähampainen önska 1 haluta, toivoa; toivottaa önskan, en, —, toivomus, tahto önskebarn, -et, =, toivottu lapsiöns

önsklig toivottava, suotava önskning, -en, -ar, mielihalu önskvärd toivottava öppen, -et, öppne, -a, (-are, -äst) avonainen, aukea; julkinen; avomielinen; öppet vatten, sula 1. avovesi öppenhj ärtig avo sydam i n en öppet suoraan, julki öppna 1 avata; ö. sig, aueta öppning, -en, -ar, avaus; aukko öra, -t, -on, korva; draga öronen åt sig. ruveta varomaan öre, -t, -n, äyri Öresund Juutinrauma örfil, -en, -ar, korvapuusti örfila 1 antaa korvapuusteja örfiltäck kynsiä syyhyttävä örhinna, -n, -or, korvakalvo örhänge, -t, -n, korvakellukka örlapp, -en, -ar, korvalehti ; korvalappu örlig, ett, —. sota örlog : till ö—s, merisotaan örlogsfartyg, -et, =, sotalaiva örlogsflotta, -n,-or, sotalaivasto örlogsman, -nnen, -män. sotalaiva

örn, -en, -ar, kotka örngått, -et,=. korvatyyny örnnäsa, -n, -or, koukkunenä öronbikt, -en. -er, salarippi örring, -en, -ar, korvarengas örsnibb, -en, -ar, korvanipukka

ört, -en, -er, yrtti örtagård, -en, -ar, yrttitarha örtipp ks. örsnibb örvax, -et. —vaikko ösa, -er, -te, -t, -t, ammentaa,

ajaa, luoda Ösel Kurjensaari, Saarenmaa öskar 1. -kärl, -et, =, viskain öst- yhdistyksissä itä-östan, en, taip:ton itä; itätuuli;

— idästä, itään östanifrån idästä östanom itäpuolella östan vind, -en, -ar, itätuuli östan väder, -dret, =, itätuuli öster, lar. -n, —, itä Österbotten Pohjanmaa österbottning, -en, -ar, Pohjalainen

österbottnisk Pohjanmaan österland : -et, ja mon. -en,

itämaat österländsk itämainen Östermark Teuva Östermyra Seinäjoki österom itäpuolella Österrike Itävalta österrikare, -n, Itävaltalainen Östersjön Itämeri österut itäänpäin östlig itäinen östligt idässä, -stä. itään östre, -a, itäinen